

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

20 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRMESİ (H.1060-1061 / M.1650-1651)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mine KARTAL

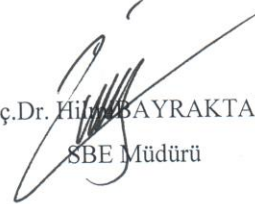
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Bilgehan PAMUK

GAZİANTEP
HAZİRAN 2014

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI
20 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ (1-136)
(H.1060-1061 / M.1650-1651)
Mine KARTAL

Tez Savunma Tarihi: 24/06/2014

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Doç.Dr. Hilmi BAYRAKTAR
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Doç. Dr. Numan Durak AKSOY
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımca (tarafımızca) okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Bilgehan Pamuk
Tez Danışmanı

Jüri Üyeleri:

Prof. Dr. Bilgehan PAMUK

Yrd. Doç. Dr. Yüksel BAYIL

Yrd. Doç. Dr. Behiye KÖKSEL

İntzası

ÖZET

20 NUMARALI AYNTAB KADI SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ

(H.1060-1061 / M.1650-1651)

KARTAL, Mine

Yüksek Lisans Tezi, Tarih ABD

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Bilgehan PAMUK

Haziran 2014, 443 sayfa

Osmanlı Devleti'nin mahkeme kayıtları olan Şer'iyye Sicilleri, şehir tarihleri ve mahalli hayata dair ilmi araştırmalar hususunda temel kaynak olmasının yanı sıra, her konuda tarihe kaynaklık edebilecek mahiyettedir. Şer'iyye sicilleri Osmanlı Devleti'nin askeri, hukuki, iktisadi, dini ve idari müesseseleri hakkında çok değerli bilgiler ihtiva etmektedir. Sadece Türkiye sınırları içinde yer alan toprakların tarihi değil, Osmanlı Devleti'nden ayrılan ve bugün Türkiye sınırları dışında bulunan toprakların tarihi hakkında da bu vesikalar büyük bir öneme sahiptir. Şer'iyye sicilleri'nin tarihsel öneminden yola çıkılarak, kültürel değerlerimizin açığa çıkarılması ve özellikle yerel tarih çalışmalarına katkı sağlaması düşüncesiyle bu çalışma meydana getirilmiştir. H.1060-1061 (M. 1650-1651) yıllarını kapsayan 20 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili toplam 270 sayfadan oluşmaktadır. Bu çalışmada, 20 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicilinin ilk yarısını oluşturan 389 mahkeme kaydının yer aldığı 136 sayfanın transkripsiyonu, transkrip edilen belgelerin özetleri ve değerlendirmesi yapıldı. Ayrıca, Ayntâb'ın kısa tarihçesi verildikten sonra, çalışmayı daha da anlaşılır kılmak gayesi ile Osmanlı hukuk sistemi, Osmanlı mahkemelerindeki görevliler, şer'iyye sicilindeki belge çeşitleri ve şer'iyye sicilleri hakkında genel bilgiler verilmiştir. İncelenen sicilde, vesâyet, miras, borç, boşanma, takas, diyet, sulh, vekâlet, vakıf, hırsızlık, yaralama, mülk alışverişlerine ait belgelerin yer aldığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda Ayntab şehrinin sosyo-ekonomik, hukukî, adlî vb. durumu tasvir edilmiştir. Dolayısıyla bu çalışma ışığında H. 1060-1061 M. 1650-1651 yıllarında Ayntâb'ın sosyo-ekonomik, kültürel, hukukî, adlî vb. tarihi hakkında önemli bilgiler edinilebilir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Şer'iyye Sicili, Ayntâb, Kanun, Hukuk, Kadı.

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF AYNTAB
JUDICIAL RECORD NUMBERED 20

(BC 1060–10611 / DC 1650–1651)

KARTAL, Mine

Master's Thesis, History Discipline

Dissertation Adviser: Prof. Dr. Bilgehan PAMUK

June 2014, 443 pages

The Judicial records of the Ottoman Empire Şer'iyye Records, town history and local issues of life science research, as well as being the main source, the source will be able to date on everything nature. Şer'iyye record of the Ottoman Empire, contain valuable information about military, legal, economic, religious and administrative institutions. Only the history of the land is not located within the borders of Turkey, which is separated from the Ottoman Empire and Turkey today about the history of the land outside the boundaries of these documents has a great significance. Staring from the historical importance of Şer'iyye court records with the idea of revealing our cultural values in particular to contribute to local history studies, this study has been produced. Covering the years of H.1060-1061 (M. 1650-1651) numbered 20 Ayntab Şer'iyye Court Records consists of a total of 270 pages. In this study,389 court records which consist the first half of Ayntab Şer'iyye Court Records numbered 20. In addition, after giving a brief history of Ayntab, with the aim to make work more understandable Ottoman legal system, officials in the Ottoman court, the Court Registers document types and are given general information about the Court Registers. Investigation on the record, documents belonging to guardianship, inheritance, debt, divorce, barter, diet, peace, power of attorney, trust, theft, assault, property shopping have been determined. In this direction, the socio-economic, legal, judicial and so on status of Ayntab city have been illustrated. Therefore, by this study in the year of H. 1060–1061 M. 1650-1651, you can get important information about socio-economic, cultural, legal, judicial and so on history of Ayntab.

Key words: Ottoman Empire, Şer'iyye Court Record, Ayntâb, Law, Code, Muslim judge

ÖNSÖZ

Geleceğimize yön vermek geçmişten yararlanmakla mümkün olacaktır. Osmanlı Devleti, altı asrı aşan bir sürede farklı etnik, dinî ve kültürel unsurları bir arada tutmayı başaran yapısıyla dünya siyasi tarihi içinde önemli bir yer teşkil etmiştir. Sosyal, siyasal, ekonomik, hukukî ve kültürel kurumlarıyla Osmanlı Devleti, dünya siyasi tarihini aydınlatacak zengin bir miras bırakmıştır. Üç kıtaya hükmetmiş Osmanlı Devleti'nin ve çağına göre oldukça ileri seviyedeki müesseselerinin mirasçısı olarak, bu emanetin gelecek nesillere aktarılması önemli bir görevdir. Irk, neseb ve din ayrımı yapmadan, bünyesinde farklı kültürleri barındıran ve çağına adalet damgasını vuran bir devletin ve bu derece teşkilatlanmış müesseselerinin anlaşılabilmesi, günümüze intikal etmiş olan vesikaların çözümlenmesine ve bu vesikaların değerlerinin ortaya konulmasına bağlıdır.

Osmanlı Devleti'nden bizlere intikal eden Şer'iyye Sicilleri devletin hukuki, iktisadi, dini, askeri ve idari müesseseleri hakkında ayrıntılı bilgiler vermektedir. Yerel tarih çalışmalarının en önemli kaynaklarından olan Şer'iyye Sicilleri Özellikle Osmanlı Devleti'nin XV.asrın yarısından başlayarak XX.asrın ilk çeyreğine kadar olan Türk tarihini, iktisadını, siyasi, sosyal ve hukuki hayatını önemli ölçüde aydınlatacak bilgiler içermektedir. Şer'iyye sicilleri başta şehir tarihleri ve yurdun muhtelif bölgelerindeki mahalli hayata ait ilmi araştırmalar olmak üzere her konuda temel kaynak mahiyetindedir. Şer'iyye Sicilleri incelendiğinde mahalli yer adları, tarihi şahsiyetler, önemli müesseseler gibi teferruatlı konular hakkında bilgi sahibi olunabilmektedir.

Bu düşünceler doğrultusunda yapılan çalışmayla, Ayntâb'ın XVII. yy.'ın ikinci yarısındaki tarihini ortaya çıkarmaya katkı sağlamak amaçlanmıştır. 20 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilindeki, belgelerin transkripsiyonu ve değerlendirmesi yapılmıştır. 20 Numaralı Ayntab Şeriye Sicili, 270 sayfa olup; bu çalışmada sicilin ilk 136 sayfası ele alınmıştır. Sicil kayıtları H. 1060-1061/ M.1650-1651 yıllarını kapsamaktadır. Defterde bulunan 389 belge ayrıntılı bir şekilde incelenerek Ayntab şehrinin XVII. yüzyıl tarihine katkı sağlamak amaçlanmıştır. Ayrıca bu çalışmada Ayntâb'ın tarihi hakkında kısa bir bilgi verilmiş; Şer'iyye Sicilindeki belge

çeşitlerinin içeriği ve mahkemelerde görev alan kişilerin görevleri hakkında da bilgi verilmiştir.

Tez çalışmasının planlanmasında yürütme ve inceleme zahmetinde bulunan teşvik ve gayret aşılayarak, araştırmaya yönlendiren engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren sayın hocam Prof. Dr. Bilgehan Pamuk'a ayrıca bu günlere gelmemde büyük pay sahibi olan manevi hiçbir yardımı esirgmeden yanımda oldukları için sevgili aileme ve dostlarıma tüm kalbimle teşekkür ederim.

Mine KARTAL
GAZİANTEP-2014

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	İİİ
ABSTRACT.....	İV
ÖNSÖZ.....	V-Vİ
İÇİNDEKİLER.....	Vİ-İX
KISALTMALAR.....	X
GİRİŞ.....	11
1.1. Ayntab'ın Coğrafi Yapısı.....	11
1.2. Ayntab Adının Menşei.....	11-12
1.3. Ayntab'ın Tarihçesi.....	12-13
1.4. Osmanlı İdaresinde Ayntab.....	13-19
OSMANLI HUKUK SİSTEMİ.....	20
2.1. Osmanlı Devlet Hukuku.....	20-23
2.2. Şer'iyeye Sicilleri.....	23-25
2.2.1. Adli Teşkilatta Bulunan Görevliler.....	25
a.Kadı.....	25
b.Naip.....	26
c.Katip.....	26-27
ç.Kassam.....	27
d.Muhzır.....	27-28
e.Mübaşir.....	28
f.Çavuş.....	28
g.Çuhadar.....	28
ğ.Şuh'ûdü'l Hâl.....	28-29
2.3. Şer'iyeye Sicillerinin İçeriği Ve Önemi:.....	29-32
a.Sosyal Yapı ve İdari Tarih Açısından Önemi.....	32
b.Harp Tarihi Açısından Önemi.....	32-33
c.İktisat Tarihi Açısından Önemi.....	33
d.Hukuk Tarihi Açısından Önemi.....	33

2.3.2. Şer'iyeye Sicilinde Bulunan Belgeler.....	33-34
a.Hüccet.....	34
b.İlam.....	34-35
c.Maruz.....	35-36
ç.Mürase.....	36
d.Vakfiye.....	36-37
e.Berat.....	37
f.Buyruldu.....	37
g.Padişah'tan Gelen Emir ve Fermanlar.....	37-38
ğ.Tezkire, Temessük ve Diğer Kayıtlar.....	38
2.4.Ayntab Şer'iyeye Sicilleri.....	39
2.4.1.Ayntab Şer'iyeye Sicilleri Hakkında Bilgiler.....	39-42
2.4.2. Ayntâb Şer'iyeye Sicillerinin Listesi	42-48

20 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE BELGE ÖZETLERİ.....	49-319
--	--------

BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	320
4.1. Evlilik ve Aile.....	320-321
4.1.1 Mehir.....	321-323
4.1.2. Boşanma.....	323-324
4.3.3. Nafaka.....	325-326
4.2. Miras.....	326-329
4.2.1 Vasilik.....	329-331
4.3. Mali Konular.....	331-334
4.4.Adli Olaylar.....	334-336
4.5. Alacak-Verecek Durumları.....	336-337
4.6. Mal Sahipliği.....	338
4.6.1.Alım-Satım.....	338
4.6.2. Satış Sözleşmesi.....	338-339
4.6.3.Mülk Bağışlama.....	339-340
4.7.CEZA-İ İŞLEMLER.....	340-341

4.7.1.Had Cezaları.....	341-342
4.7.2.Şahsa Karşı İşlenen Suçlar.....	342
4.7.3.Tazir Suçları.....	342-344
4.8.1.Şuhûdül Hâl Kavramı.....	344-346
4.9.VAKIFLAR.....	346-348
4.10.SOSYAL DURUM.....	348
4.10.1.Kölelik.....	348-350
4.10.2.Gayrı Müslimlerle İlişkiler.....	350-352
4.10.3.Askeri Bilgiler.....	352
4.11.1. 20 Numaralı Şer'iyeye Siciline Ait İsimler.....	353-358
SONUÇ.....	359
KAYNAKÇA.....	360-366
EKLER.....	367
EK. A. 20 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİNDEN BELGE	
ÖRNEKLERİ.....	367-372
20 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİNDEKİ BELGE	
ÖZETLERİ.....	373-414
20 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNDE GEÇEN KELİMELER VE	
ANLAMLARI.....	415-436
DİZİN.....	437-442
ÖZGEÇMİŞ.....	443
VİTEA.....	443

KISALTMALAR

AÜDTCF	:	Ankara Üniversitesi Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesi
c.	:	Cilt
DİA	:	Diyanet İslam Ansiklopedisi
DTCF	:	Dil Ve Tarih Coğrafya Fakültesi
Ed.	:	Editör
Haz	:	Hazırlayan
H.	:	Hicri
İSAM	:	İslam Araştırma Merkezi
M.	:	Miladi
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı
M. Ü.	:	Marmara Üniversitesi
O. A.	:	Osmanlı Ansiklopedisi
OSAV	:	Osmanlı Araştırmaları Vakfı
OTAM	:	Osmanlı Tarihi Araştırma Ve Uygulama Merkezi
s.	:	Sayfa
s.s.	:	Sayfa sayısı
S.	:	Sayı
S.B.E.D.	:	Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
TDV	:	Türkiye Diyanet Vakfı
TTK	:	Türk Tarih Kurumu
Yay	:	Yayınları

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Ayntâb'ın Coğrafi Yapısı

Coğrafi olarak, Akdeniz ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin birleştiği yerde yer alan Ayntâb, Fırat nehrine karışan Sacur çayının yukarı kollarından Ayınleben (Alleben) deresinin üzerinde; Halep'in kuzeyinden itibaren gittikçe yükselerek devam eden Antep yaylasının merkezinde, deniz seviyesinden ortalama 900 m. yükseklikte engebeli bir arazide tepeler üzerine kurulmuştur.¹ 17. yüzyılda Ayntâb'ı ziyaret eden Evliya Çelebi, şehirden bahsederken; düz bir arazi üzerine kurulu olduğunu ancak bazı bölgelerinin engebeli olduğunu bildirmektedir. Suyu ve havasının güzel ve büyük bir şehir olduğunu da söylemekte ayrıca yazın yaz, kışın kış olduğunu, çok kar yağdığını, bu özelliklerden dolayı arz-ı mukaddes hükmünde dört iklime sahip olduğunu ifade etmiştir.² Bölge eski devirlerden itibaren uygun iklim koşulları ve mevki sayesinde iskâna açık bir saha olarak bilinmektedir. Ayntâb tarihi süreç içerisinde bölge ve arazi yapısı açısından daima iskâna uygun bir yer olmuştur ve bu özelliğinden dolayı da ilkçağlardan bu yana cazibe merkezi olmuştur³.

1 Hüseyin ÖZDEĞER (1996), Gaziantep, TDV İslam Ansiklopedisi, c.13 Güzel Sanatlar Matbaası, İstanbul, s.466

2 Evliya Çelebi. (1935). *Seyahatname*. c. 9. Milli Eğitim Vakfı Yay. İstanbul, s. 355-358.

3 Hüseyin ÖZDEĞER (1982), XVI. Asırda Ayıntap Livası, c.1, İstanbul Üniv. İktisat Fak. Türk İktisat ve İctimaiyat Tarihi Araştırmaları Merkezi Yay., İstanbul , s.1.

1.2. Ayntâb Adının Menşei

Gaziantep ya da yakın geçmişteki telaffuzuyla Ayntâb adı, şehrin tarihi kadar eski değildir. Bölgenin Ayntab adıyla tam olarak ne zaman anıldığı bilinmemekte ve bölge ilk olarak Arap coğrafyacıların eserlerinde Dülük olarak adlandırılmıştır.⁴ Fakat daha sonra Arapların, bu şehri etrafındaki pınar ve sulara izafeten pınar şehri anlamına gelen “Ayntab” ismi verdiği söylenmektedir.⁵ Yine Haçlı seferlerine ait kroniklerde Ayntab için “Hamptam” kelimesi kullanılmıştır.⁶ Ayrıca bölge, Ermeni kaynaklarında Antabh, diğer bazı kaynaklarda ise Hamrap, Entab, Hatap, Hantap gibi adlarla anılmaktadır.⁷ Antep (Ayntâb) adının menşei ile ilgili bir diğer görüş ise şöyledir: M.S II. VE III. yüzyıllarda Antep kalesinin bulunduğu bölgede adı Theba olan küçük bir kent bulunmaktadır. Bu ismin ön ek ile (in Theba–an Theba) anılması sonucunda Antep adının ortaya çıktığı bazı epigrafistler tarafından ileri sürülmüştür. Bu adlardan yola çıkarak bu şehre Araplar “Ayntab”, Ermeniler “Antabh”, Latinler “Hamtab” olarak telaffuz etmişler, Türkçeye de bu isim Antep/Gaziantep olarak geçmiştir.⁸

1.3. Ayntâb’ın Tarihçesi

Ayntab şehri, ilk uygarlıkların kurulduğu Mezopotamya ile Akdeniz arasında bulunması, önemli ticaret yollarının üzerinde olması nedeniyle, ilk çağlardan beri pek çok insan topluluklarına yerleşme sahası ve geçit olmuştur⁹. Yapılan kazı

⁴ Özdeğer, Gaziantep, s.466

⁵ Ramazan Erhan GÜLLÜ, Antep Ermenileri (Sosyal-Siyasi ve Kültürel Hayat), IQ Yayınevi, İstanbul. s.36

⁶ Özdeğer, XVI. Asırda Ayıntap Livası,s.1

⁷ Özdeğer, , Gaziantep, s.466

⁸ Rıfat ERGEÇ (1999), Gaziantep Kalesi, Gaziantep Üniversitesi Vakfı Yayınları, Yayın No: 6, s.295, Gaziantep

⁹ Bilgehan PAMUK (2009), Bir Şehrin Direnişi: Antep Savunması, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, s.34

çalışmaları Ayntab tarihinin Paleolitik Çağ'a kadar uzandığı göstermektedir. Dülük, Sakçagözü, Zincirli, Gedikli, Tilmenhüyük ve Kargamış kentlerinin varlığı da bu bağlamda söylenebilir. Şehir pek çok medeniyetin Hitit, Asur, Babil, Med, Pers, Büyük İskender ve Roma hâkimiyetlerinde kalmıştır¹⁰. Şehir daha sonra İmparator Pompeus zamanında Doğu Roma hâkimiyetine girmiş ve M.S. 395'te Romanın ikiye ayrılması ile Bizans İmparatorluğu'nda kalmıştır. Bölge, Bizans ile Arap Devletleri arasında sınır olması münasebetiyle sürekli bu iki güç arasındaki mücadelelere sahne olmuştur. Bizans İmparatoru Justinyanus'un Ayntâb Kalesini inşa ettirmesini müteakip kale etrafında Ayntâb şehri ortaya çıkmıştır¹¹. Ayntab, Arap-Bizans mücadelesi sonucunda Müslümanlar tarafından fethedilmiştir. Suriye'ye 634 yılında giren İslâm orduları, Ebu Ubeyde'nin komutasında 636 senesinde Yermük Savaşında Bizans ordusunu mağlup edince, öncü kuvvetlerin komutanı İyas Bin Ganem tarafından Ayntâb ve çevresi İslâm topraklarına dâhil edilmiştir.¹²

1187 yılında ise Selahattin Eyyubi tarafından Eyyubi Devleti'nin topraklarına katılmıştır. 1218 yılında Halep Emirliği'nin eline geçmiş, 1271 yılında Moğolların istilasına uğrayarak harap bir hale gelmiştir. Daha sonra 1273 tarihinde Mısır hükümdarı Baybars, bölgeyi ele geçirerek Memlük Sultanlığı'na katmıştır.¹³ Antep ve çevresi 1400 yılında Timur'un saldırısına, 1418 yılında Karakoyunlu-Akkoyunlu devletlerinin devletlerinin mücadelesi sırasında Karakoyunluların saldırısına uğramış ve daha sonra Dulkadiroğulları Beyliğinin elinde geçmiştir. XV. yüzyıl boyunca Ayntab ve çevresi Memlük-Dulkadiroğulları çekişmesine sahne olmuştur. Şehir, Memlûklülerle Dulkadiroğulları arasında defalarca el değiştirmiştir.¹⁴ 1516 yılında

¹⁰ İsmail ALTINÖZ. (1999). Dulkadir Eyaletinin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl), *Cumhuriyet'in 75. Yılına Armagan Gaziantep*, GAÜN Vakfı Kültür Yayınları, Gaziantep. s.100.

¹¹ Altınöz, Dulkadir Eyaletinin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl), s.101.

¹² Özdeğer, XVI. Asırda Ayntap Livası. s.3.

¹³ Altınöz, Dulkadir Eyaletinin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl), s.105

¹⁴ İlyas GÖKHAN (2000) "Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hakimiyetine Geçmesi", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, Gaziantep, s.60

Osmanlı topraklarına katılan Ayntâb, idari yönden ilk önce Arap-Şam vilayetine, 1531’de Dulkadir-Maraş Beylerbeyliğine sancak statüsünde bağlanmış ve bu durum XVI. Yüzyılın sonlarına kadar devam etmiştir. Ayntâb sancağı 1598’de mâli ve sosyal sebeplerden dolayı Halep vilayetine bağlanmıştır. Ancak kısa bir süre sonra XVII. Yüzyılın başlarında Ayntâb sancağı yeniden Maraş vilayetine bağlanmıştır.¹⁵

1.4. Osmanlı İdaresinde Ayntâb

Ayntâb Osmanlı’ya varıncaya kadar birçok devlet, imparatorluk ve beyliğin hâkimiyetine girmiştir. Şehir asıl benliğine Osmanlı ile kavuşmuş, Osmanlı yükselme dönemi Ayntab için adeta bir yükselme ve gelişme çağı olmuştur. Ayntab şehri, Osmanlı idaresine girdikten sonra 16. ve 17. yüzyılda sanayi ve ticaret hızla gelişti. Esnaf birlikleri, medreseler, köy, aşiret ve oymak örgütleri çok düzenli bir şekilde çalıştı. Vakıflar yoluyla birçok medreseler, kitaplık, han, hamam, cami, bedesten gibi topluma yararlı tesisler meydana getirildi. Transit ticaret önem kazandı. Esnaf teşkilatının çok düzenli çalıştığı ve şehirde yabancı tabiyetli tüccarlar gurubu faaliyeti ve buna bağlı olarak yabancı konsoloslukların bulunduğu Osmanlı devleti şer’i sicillerinde belirtilmektedir.¹⁶ 16.yy sonlarına doğru Osmanlı Devleti’nin genel durumuna bağlı olarak Antep’te de genel durum yavaş yavaş bozulmaya başladı. Devlet uzun süren İran ve Avusturya savaşlarının giderlerini karşılamak için halktan aldığı vergileri arttırdı. Yeniçerilerde dükkan ve ev basarak halkı huzursuz etmeye başlamıştı. Anadolu’da çıkan Celali isyanları da Antep’i çok etkilemiştir. Celali isyanları sırasında (1596-1610) Şeri mahkeme sicillerinden anlaşıldığına göre Ayntâb çok kötü günler geçirmiş; bölgenin emniyetinden sorumlu yeniçeri ve yöneticiler ilk fırsatta halkı soymuşlar, mallarını yağmalamışlardır. Ayntâb

¹⁵ İbrahim Etem ÇAKIR (2012) “XVI. Yüzyılda Ayntâb’da Toplumsal Kontrol Aracı Olarak Mahalle Halkının Rolü”, Bilig, sy.63, s.31-32

¹⁶ Hülya CANBAKAL (2009), 17. Yüzyılda Ayntâb Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset, İletişim Yay, İstanbul, s.44

çevresinde bulunan haydut ve eşkıya çetelerini bizzat yöneticiler korumuştur. Yöneticilerin bazıları, haydutları rakiplerinin üzerine ya da savunmasız halkın malına, canına ve ırzına saldırtmıştır. Vergi toplama bahanesiyle birçok soygun düzenlemişlerdir. Bu dönemde Ayntâb yöresinde gerek yeniçerilerle, gerek çeşitli mezheplere bağlı halk arasında çetin mücadeleler meydana gelmiştir. Ekonomik durumu daha da bozulan halk dağlara ve ıssız yerlere çekilmiştir. Yollar üzerindeki köyler ve kasabalar ıssızlaşmıştır. Ticaret ve sanayi buna bağlı olarak gerilemeye başlamıştır.¹⁷ Yaşanan sosyo-ekonomik zorlukları çözmeye gayreti devam ederken celali isyanları patlak verdi. Toplumun her kesiminden katılımın olduğu ayaklanma uzun yıllar toplumsal huzursuzluğa sebep olarak şehirde mâli, sosyal ve siyasi alanlarda krize yol açmıştır.¹⁸

Ayntab, 16. yüzyılda, bulunduğu bölgede Halep'ten sonra ikinci büyük şehirdir. Ayrıca bağlı olduğu Zülkadriye eyaletinin beş sancağından en büyüğüdür.¹⁹ Evliya Çelebi'nin verdiği bilgilere göre 16. yüzyılda Ayntab'da 32 mahalle, 8067 ev, 140 okul, 14 hamam, 6 han ve 40 tekkesi bulunmaktaydı.²⁰ Ayntâb şehrinin 16. yüzyılda takribi nüfusu 1536'da 10.600, 1543'te 10.746, 1574'te ise 17.138 şeklindedir. Şehir nüfusunun yaklaşık % 98'i Müslümanlar, geriye kalan kısmı ise gayrimüslimlerden oluşmaktadır.²¹

Osmanlı Devleti, XVII. Yüzyıla geldiğinde eski gücünü büyük ölçüde kaybetmişti. Avrupa'daki ekonomik gelişmeler Osmanlı Devleti'nin sosyo-ekonomik yapısı üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştı. Fetihlerin durma noktasına gelmesi, savaşların daha uzun sürmesi, tımar sistemi için yeterli arazinin sağlanamaması ve yüksek enflasyon gibi faktörler ülke yönetimini olumsuz etkileyerek sistemin bozulmasına neden olmuştur. Bu olumsuzluklardan dolayı yapılan sistem değişikliği

¹⁷ Canbakal, age, s.44-46

¹⁸ Pamuk, Bir Şehrin Direnişi: Antep Savunması, s.53

¹⁹ Özdeğer, Gaziantep, s.466

²⁰ Çelebi, *Seyahatname*, s.49

²¹ Çakır, "XVI. Yüzyılda Ayntâb'da Toplumsal Kontrol Aracı Olarak Mahalle Halkının Rolü", s.32

ile tımarlı sipahilerin yerini maaşlı askerler, tımar sisteminin yerini ise iltizam sistemi almıştı. Yaşanan sosyal-ekonomik zorlukları çözmeye devam ederken Osmanlı Devleti'nin genel durumuna bağlı olarak Antep'te de olumsuzluklar yaşandı ve Celali İsyanları patlak verdi. Toplumun her kesiminden katılımın olduğu ayaklanma uzun yıllar toplumsal huzursuzluğa sebep olarak şehirde mali, sosyal, siyasi alanlarda krize yol açmıştır.²²

17. yüzyılda Ayntâb'da birçok esnaf ayaklanması olmuş ve savaşlar devam ettiğinden vergi toplamak bahanesiyle Antep birçok kez kuşatılmıştır. 17. yüzyılın başlarında ise merkezi Kilis olmak üzere çıkan Canpolatoğlu isyanı Ayntâb'ı da etkisi altına almıştır. Bölge Valisi, Hüseyin Paşa ve Ali paşalar ayaklanarak Osmanlı Devleti'nden ayrı bir devlet kurma kararı almışlardır. Ayrı para bastırarak kendi adlarına hutbe okutmuşlardır. Halep civarında bir bağımsız devlet kurmak isteyen Canpolatoğlu çevresinde Türk olmayan toplulukları birleştirmeye başlamıştır. İsyanı bastırmaya gelen Osmanlı ordusunun "Ulufeciyan Yemini" denilen bölümü 1607 kışını Ayntâb'da geçirmiştir. Antep'li, Anadolu Türklerini temsil eden Osmanlılardan yana olmuşlardır. Yine bu dönemde Halep'ten Kalenderoğlu isyanını bastırmak için Maraş'a giden Kuyucu Murat Paşa'da Ayntâb'a uğramıştır. 1632'de Maraş Beylerbeyi Rum Mehmet ile Şam Valisi Deli Yusuf Paşa'nın aralarının açılması ve tartışmaları Antep'e huzursuz günler yaşatmıştır. Ayntâb kalesine kapanan Rum Mehmet, kaleyi muhasara eden ve kendisinden sonra Maraş Beylerbeyi olan Besnili Ali Bey tarafından yakalanarak öldürülmüştür. Antep Osmanlı idaresine girdikten sonra da devam eden Arap ve Kürt aşiretlerinin saldırıları 17. yüzyılda sıklaştı. Arap aşiretleri genellikle Antep'in güneyinde yani Kuzey Suriye'de Kürt aşiretleri ise Urfa, Mardin, Diyarbakır çevresinde Türkmen aşiretleri ise Antep bölgesinde hakim idi. Osmanlı Devleti, Antep bölgesine yapılan bu saldırıları durdurmak için birçok teşebbüste bulunmuş fakat başarılı olamamıştır. Osmanlı Devleti bu saldırıları durdurmak için Antep bölgesine Türkmen aşiretleri

²² Bilgehan Pamuk. (Aralık 2009). Bir Şehrin Direnişi "Antep Savunması", s.53

yerleştirmiş bir nevi yapılan saldırılara karşı Antep'e yerleştiren Türkmenler set görevinde bulunuyordu.²³

XVII. yüzyıl, Osmanlı Devlet yönetiminde karışıklıkların yaşandığı bir yüzyıl olmuştur. 18 Mayıs 1622 günü yeniçeriler ve sipahiler II. Osman'ın hacca gitmesini engellemek ve onu teşvik edenlerin sürülmesini sağlamak üzere isyan ettiler. Durumun vahametini kavrayamayan genç padişahın başlangıçta hacca gitmekten vazgeçmekle birlikte diğer talepleri reddetmesi tahtına ve nihayet canına mal olmuş ve II. Osman Osmanlı tarihine öldürülen ilk padişah olarak geçmiştir. II. Osman'ın, devleti ataları dönemindeki ihtişamına kavuşturmak için giriştiği mücadele sonrasında merkezin fiili hakimi durumundaki kapıkulları bu güçlerinin bilincinde olarak devlet idaresine istedikleri şekilde yön vermeye kalkışınca özellikle taşrada askerî gücü sekbanlara dayanan büyük bir tepki oluştu ve Erzurum valisi Abaza Mehmed Paşa öldürülen padişahın kanını dava ederek Orta ve Doğu Anadolu'daki kapıkullarını katliama tabi tuttu. II.Osman'ın kanını dava ederek hem yeniçerilere hem de merkezî hükümete kafa tutan Abaza Mehmed Paşa, Erzurum'un yanında civar sancaklarda da egemenliğini kurmaya ve vergi toplamaya başladı.²⁴ Abaza, Sivas'a doğru yürüdü. Maraş Ve Karahisar-ı Şarkî ve Sivas valileri olan Kalavan Yusuf Paşa ve Murtaza Paşa ve Tayyar Paşa'yı sâir birtakım ümerâyı kendisine katılmaya mecbur etmiştir.²⁵ Abaza Hasan, Anadolu'da Osmanlı tarihinin kaydettiği en büyük isyanlardan birini tertib etmişti.²⁶ Veziriazam Halil Paşa, Abaza üzerine yürüdüyse de kış mevsiminin aniden bastırması ve yeterli topun olmamasından ötürü

²³ Erdal Ceylan. (1999). *Gaziantep Tarihi*. Gaziantep Ticaret Odası Yay., Gaziantep, s.130

²⁴ Mehmet Öz. (2002), " II. Viyana Seferine Kadar XVII. Yüzyıl" ,Genel Türk Tarihi, c.6, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, s. 93-94

²⁵ Mustafa Nuri Paşa (2008), *Netâyicü'l-Vukûât, Kurumlarıyla Osmanlı Tarihi I-V*, Haz: Yılmaz Kurt, Birleşik Yayınları, Ankara, s.225

²⁶ Baron Joseph Von Hammer Purgstall (1986), *Osmanlı Devleti Tarihi*, c.11, Üçdal Yayınları, İstanbul, s.38

geri dönmeye mecbur olmuştu. Abaza Hasan Paşa'nın ikinci isyanı ise, ilki kadar taraftar toplamadığı gibi yanında bulunan adamları da birer birer Erzurum'u terk etmişlerdi. Mehmed Paşa meselesini kesin olarak çözmeyi tasarlayan Veziriazam Hüsrev Paşa, şehri dört bir taraftan kuşatmıştı. Kuşatmadan kurtulamayacağını anlayan paşa, şehrin ileri gelenlerinin araya girmesiyle Erzurum Kalesi'ni teslim etmişti. Böylece Erzurum'da sükunet sağlanmıştı. Osmanlılar, Erzurum'daki meseleyi çözdükten sonra Safeviler ile ilgilenmeye başlamışlardı. 1633 yılında Safevi kuvvetlerinin Van'a saldırısından sonra Erzurum, muhtemel bir saldırıya karşı tahkim edildi. IV. Murad, bölgede huzuru sağlamak ve başıboş eşkıya takımını bertaraf etmek düşüncesi ile 1635'te Revan seferine çıktı. Erzurum'a gelen sultan IV. Murad, şehirde gerekli hazırlıkları gördükten sonra Revan üzerine gitmiş ve burayı ele geçirmişti. Ancak daha sonra Revan yeniden Safevilerin idaresine geçmişti. 1623 yılında beklenmedik bir şekilde elden çıkan Bağdat'ı geri almak düşüncesinde olan IV. Murad, 1638'de Bağdat'ı aldı. Bağdat'ın alınması üzerine, Safeviler Osmanlılardan barış talep etmişlerdi. Barış teklifi Osmanlılar tarafından uygun görülmemişti. Böylece her iki devlet, 1639'da imzalanan Kasr-ı Şirin Antlaşması ile fasılalı olarak devam eden savaşlara son vermişlerdir.²⁷

IV. Mehmed 1648 tarihinde yedi yaşında iken Osmanlı tahtına çıkarıldı. Yaşının küçüklüğü dolayısıyla hükümdarlığının ilk sekiz yılında ülke karışıklıklar içinde kaldı. Valide Hatice Turhan Sultan'ın yerine, tecrübeli büyük valide Kösem Sultan IV. Mehmed'in saltanat nâibesi olmuştur. Bundan sonra Hatice Turhan ile Kösem Sultan arasında içten içe bir çekişme yaşanmıştır. Kösem Sultan hem rakibinden kurtulmayı hem de Şehzade Süleyman'ın annesini idare etmenin daha kolay olacağını düşünerek 10 yaşındaki IV. Mehmed'i indirip, kardeşi Süleyman'ı tahta çıkarmayı tasarladı. Ancak bu planı gerçekleştiremedi. 2 Eylül 1651 tarihinde Kösem Sultan saray ağaları tarafından öldürüldü. Ağların hakimiyetine son vermek

²⁷ Bilgehan Pamuk (2012), "Zor Yılların Başlaması", Osmanlı Tarihi El Kitabı, Grafiker Yayınları, Ankara, s. 283

amacıyla IV. Mehmed, ulemayı ve sipahileri saraya davet etti ve sancak çıkarıldı. Bunun üzerine ocak mensupları ağalarını terk edip sancağı şerifin altında toplandılar ve ağaların iktidarı sona erdi.²⁸

1648 ve 1671 yıllarında Ayntâb'ı iki kez ziyaret eden Evliya Çelebi Ayntâb'ı şu şekilde ifade etmiştir: Ayntâb kenti tümüyle 32 mahalledir. 8067 toprak ve kireç örtülü, bayındır, bakımlı, yüksek, saray görüntülü evleri vardır... Tümüyle yüz kırk mihraplı, yoğun cemaate sahip, Arasat Meydanı'ndaki Boyacı Camii ve çarşı içindeki Tahtalı Camii, sanatlı, refah büyük kubbeli ve görkemli yapılarıdır. Ayntâb'da 300'ü aşkın sarayın özel hamamı vardır. 3900 dükkânlı büyük bir çarşıya, açık arttırmayla satış yapan pazarlara sahiptir. İki bedesteni, çarşısı ve saraçhanesi, üstleri örtülü kargir, sağlam sıra düzeni içinde süslü dükkânlardır. Tamamı tamamına yetmiş çeşmesi var, fakat onlara hiç de gereksinme duyulmaz, her eve hayat ırmağı denginde sular akmaktadır. Her ev, bağı, bahçesi, fiskiyeli havuzları, cennet ırmağı sularıyla çeşit çeşit selvi, çınar, söğüt, kavak, limon, turunç ve diğer meyve ağaçlarıyla donatılmış İrem bağını andırır. Bağları, bostanları, gül bahçeleri geniş örgüden kafese alınmış, çok verimli olmakla Ayntâb ucuz ve şirin bir kenttir. 1648 de gördüğümüz bu kent, bu kez sekiz mahalle, nice han, camii ve dükkân kazanarak büyük bir gelişme göstermiş, Allah'a şükürler olsun ki, bu gelişmesini sürdürmektedir. Kent yüksek bir düzlükte ve yer yer bayırlar üzerinde kurulduğundan suyu ve havası çok güzeldir. Birçok hanları var ama en görkemlileri ve ünlüleri Mustafa Paşa Hanı, Pekmez Hanı, Tuz Hanı, İki Kapılı Han, Börekçi Hanı ve Asarat Hanlarıdır. İki tane imareti vardır. Gelene gidene aylar yıllar boyunca bol ve minnetsiz sofralar açarlar. Tümüyle kırk tekkesi olup hepsinin en görkemlisi ve en donanmış, yiyeceği bol ve hoş yapılı Mevlevi Tekkesi'dir. Türkmen ağası olup, IV. Murad'ın Silahtarı Mustafa Paşa'ya bağışlanmıştır. Tekke 40 – 50 yoksul hücresiyle çevrelenmiş yüksek kubbeli, baştanbaşa ham ve işlenmiş mermerlerle döşeli haremi, haremın ortasında büyük bir havuzu, havuzun başında rengârenk üzüm salkımlarını andıran süslü avizelerle donalı çardağı olan büyük, sağlam, görkemli yapılarıdır. Bakımlı, bezeli temiz caddeleriyle kent gerçekten

²⁸ Bilgehan Pamuk (2012), "Zor Yılların Başlaması", s. 319-321

şirindir. Yer yer açık arttırmayla satış yerleri, Halep tarzı kargir binalardan oluşmuş çarşıları vardır. Ama bu övdüğümüz yerler, tümüyle kale içindedir.

Her sokak başında kapıcıların açıp kapattığı kale kapısı kadar sağlam kapılar vardır. Geceleri tüm sokaklar kandillerle aydınlatıldığından bekçiler gruplar halinde sokaklarda kol gezerek görevlerini yaparlar. Kentin ortasında kocaman bir kaya üstüne, yüksek, görkemli ve dairesel bir kale oturulmuştur. Kaleyi çevreleyen hendek 1300 adımdır. Eni 40, derinliği 20 arşın kesme kayadan oyulmuştur. Bunların üstüne her biri ayrı sana ve mimari üslupla belli aralıklarla sıralanmış, çok güzel kuleler oturtulmuştur. Bin bir bedeni olan kalenin temelindeki kayalar içinde yine çembersel bir biçimde kaleyi çevreleyen ve hendeğe bakan mazgal delikleri açılmış ki hendek kenarına kuş bile konamaz. Kalenin batı kapısı, yedi katlı demirden bir kapıdır. Kapı aralıklarından çeşitli savaş araç ve gereçleri, silah açma kafesleri, saçma topları vardır. Kale silah ve askerlerle donatılmış, baca benzeri nefesliklerle havadar bir oturma yeridir. Çoğunlukla halkı Havrani kürkü, çuha ferace, elvan boğası, kavuklu külah üstüne beyaz sarık sararlar. Yörede hiç kâfir yoktur. Güzel kadınları pek çoktur. Hepsi de sarı çizme giyer, başlarına sivri gümüş taç takınır, beyaz çarşafa bürünürler. Nazik, arlı, edepli, çarşıya çıkmaları ayıp sayılan hatunları vardır. Üzüm şerbeti içen, tatlı dilli, garip, dost, bilgili, anlayışlı, halim selim insanlar vardır. Kahvelerinde hoş söyleyişlerle insanları kendilerine çekerler, hatta özendirirler. Bu söyleyişlerini bağ ve bahçelerdeki yeme ve içmelerle daha da renklendirirler. Kentin defterlerinde öşür veren 70.000 bağı vardır. 9.346.000 kökten oluşmakta pek ünlüdür. Kenti çevreleyen dağlar tümüyle bağdır. Halkı da çok sağlıklıdır, kentlerinin yeme içme dışındaki yönlerini de överler. Buranın alemi bezeyen kırk çeşit üzümü, binlerce tutum pekmezi, bademli ve Şam fıstıklı tatlı sucuğu, pestili vardır ki Arap'a, Acem'e ve Hindistan'a kadar gönderilir. "R" sesiyle "K" sesini doğru kullanamazlar. Yöre limon, turunç, nar, incir, tut, şeftali, zerdali, kayısı, beyaz ekmek ve yoğurduyla dünyaca ün kazanmıştır. Yine elvan boğası, Ayntâb eğeri, yay, gedesiyle ünlü bir kenttir. Cennet bağlarına örnek öyle bağları vardır ki yalancı ve ölümlü dünyaya özgü İremler sayılırlar. Bunların içinde, en bakımlısı, en zengin ve donanmış

Musulluoğlu bahçesidir. Kısaca bu kenti anlatmaya, ne dil ne kalem yeter. Dünya yüzünden geniş bir ili, göz alıcı büyük yapıları, her yerde aranan eşyası, birçok mezrası, bolluk ve verimliliği, bitimsiz yiyecek ve içecek pınarları ve ırmaklarıyla burası Şehr-i Ayntâb-ı Cihan, dünyanın gözbebeği kenttir.²⁹

²⁹ Evliya Çelebi. (1985). Tam Metin Seyahatnâme., s. 49

İKİNCİ BÖLÜM

OSMANLI HUKUK SİSTEMİ

2.1. Osmanlı Hukuku

Osmanlı devletini etnik, dini ve kültürel farklılıklar bakımından en zengin, ama aynı zamanda da problemlili olan bir coğrafyada altı asrı aşan bir süre ayakta tutan hukuki yapı ve bunu işleyiş biçimi olduğunu söylenebilir.³⁰ Osmanlı hukukunun esas temelini İslam hukukunun oluşturduğu inkâr edilemez. Bu hakikat Osmanlı devletinin çağdaşı veya daha önce kurulmuş bulunan diğer İslam devletleri için de geçerlidir. Ancak her devletin İslam hukuku uygulamasında gerek mezhep ayrılığına gerekse sosyal, siyasi ve kültürel farklılıklara bağlı olarak bir takım değişikliklerin olduğu da bir vakıdır. Bu farklılıkları Osmanlı devletinde gözlemlemek mümkündür. Ayrıca buna İslam hukukunun ayrıntılı olarak düzenlemediği veya düzenlenmesini devlet başkanlarına havale ettiği alanlarda Osmanlı padişahları tarafından dönemin ihtiyaçları ve anlayışı ışığında hukuk kurallarının konduğu olgusu da eklenmelidir. Bütün bunlar birlikte değerlendirildiğinde altı asırlık Osmanlı uygulamasının nasıl kendine özgü bir hukuki yapı ortaya koyduğu kolayca anlaşılır. O halde Osmanlı hukuku denince hatıra İslam hukukunun teokratik esaslarıyla, bu hukukun altı asırlık uygulamasında aldığı şekiller ve Osmanlı hükümdarlarının kendilerine tanınan alanlarda koyduğu hukuk kuralları ve kanunlar gelmelidir.

Osmanlı devletinde hukuk üç ana temele dayanıyordu. Osmanlı hukukunun yüzde 80'ini oluşturan İslam hukuku (şeriat)³¹, örfi hukuk ve fethedilen bölgelerde

³⁰ M. Akif AYDIN (2002), “Türkler”, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, c.10, s.15

³¹ Ahmet AKGÜNDÜZ (1990), Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri, Fey Vakfı Yayınları, C.1, s.224. İstanbul, s.50

daha önce konulmuş olan kanun ve nizamlardır.³² Osmanlı idaresi, İslam dininin, toplum düzeni ve fertler arasındaki ilişkiler konusunda koyduğu emir ve yasaklardan oluşan şer'i hukuku, temel hukuk sistemi olarak kabul etmiştir. Şer'i hukukun kaynakları ise, Kur'an, hadisler, toplumun benimsediği görüşler (icmâ) ve İslam hukukçularının uygulamaları (kıyas) idi. Osmanlı kanûnnamelerinde şer' veya şer'i şerif diye geçmektedir.³³ Kaynaklarda yer alan bilgilere göre devletin kurucusu Osman Gazi'nin devlet memuru sıfatıyla ilk tayin ettiği kişiler kadı ve subaşılar olmuştur³⁴. Devletin bilinen ilk kadısı ise Dursun Fakih olmuştur³⁵.

Osmanlı devleti, şeriatı aşan bir hukuk geliştirmişlerdir. Buna imkân veren prensip ise, *örf* olmuştur.³⁶ Örfi hukuk, padişah irade ve fermanlarından oluşan kurallar bütünü olup, Türk toplumu arasında Orta Asya'dan beri yaşayıp gelen âdet ve geleneklere dayanıyordu. Özellikle kamu hukuku alanında örfi hukukun ön plana çıktığı görülmektedir. Bu da, doğrudan doğruya hükümdarın devlet içinde tam anlamıyla mutlak bir mevki kazanması, devlet çıkarlarının her şeyin üstünde sayılması ile gerçekleşebilmiştir.³⁷ Bu aşamaya da, Osmanlılardan önce kurulmuş olan Müslüman-Türk devletlerinde erişilmişti. Şeriat yanında kanûn ve örf, yani sırf hükümdarın iradesinden doğan ayrı bir hukuk düzeni, Osmanlılardan önce Türk-İslam devletlerinde tamamen yerleşmişti.³⁸ Osmanlı Padişahları bazen de İslâm

³² Ahmet Nezih TURAN (Komisyon-2006) Selçuklulardan Bugüne Tarih El Kitabı, Grafiker Yay., Ankara, s.218

³³ Akgündüz, Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri, s.49

³⁴ Kadı ve subaşılardan ilk devlet görevlileri olarak tayin edilmeleri, özelde Osman Gazi'nin, genelde de Osmanlı Devleti'nin adalete ne kadar önem verdiğini göstermesi açısından da dikkat çekici bir noktadır. Ayrıntılı bilgi için bk. Ahmet Akgündüz. (1995). *Türk Hukuk Tarihi*, c.1, OSAV Yayınları, İstanbul, s.148.

³⁵ Ali Hikmet Berki. (1953). Büyük Türk Hükümdarı Sultan Mehmed Han ve Adalet Hayatı, İstanbul, s.51.

³⁶ Halil İNALCIK (1996), Osmanlı İmparatorluğu (Toplum ve Ekonomi), Eren Yay, İstanbul, s.319

³⁷ İsmail YAKIT (2002), Osmanlı Araştırmaları, Fakülte Kitabevi Yayınları, Isparta, s.41

³⁸ Yakıt, age, s.42

hukukunun devlet başkanına tanıdığı geniş yetkileri kullanmışlardır. Her ne kadar idare, ceza, anayasa, mali hukuka dair meselelerde ve özel hukukla ilgili icthadi mevzularda, İslam hukuku, ulü'l-emr denen halife veya padişaha sınırlı yasama yetkisi tanıdıysa da tanzimi ulü'l-emre bırakılan hukuki meselelerin, âlimlere danışılarak “örfi hukuk”, “siyaset kanunları” veya “siyaset-i şer'iyeye” adı altında kanun tarzında tedvin edilebileceği bütün İslam hukukçularının kabul ettiği bir husustur.³⁹ Ancak bunun belli şartları vardır. Öncelikli olarak, emrin konusunun suç teşkil etmemesi ve şeriata aykırılığının olmaması gerekir⁴⁰. Bazı kaynakların verdiği bilgilere göre hukuk kurallarının uygulanışı bakımından Osmanlı Devleti bir din devleti olmaktan uzaktır. Bu görüşün temel sebebi Osmanlı Devleti'nde Şeriat hükümleri dışında, bu hükümlerle bağdaşmayan örfi hukuk olarak adlandırılan birçok hukuk kuralının da uygulanmış olmasıdır⁴¹. Kaynaklar Osmanlı, devlet ve toplum hayatındaki uygulamada şer'i mevzuattan çok, dünyevi otorite tarafından konulan kuralların, örf ve adetlerin hâkim olduğunu, bu nedenle Osmanlı Devletine şer'i devlet demenin pek kolay olmadığını belirtir⁴².

Anlaşılabacağı üzere Osmanlı hukukunda, hemen her sahada, şer'i ve örfi hukukun esaslarının yan yana bulunduğu gözlemlenir. Ancak şer'i hukukun daha çok özel hukuk sahasını ayrıntılı bir biçimde düzenlediği, kamu hukuku alanında ayrıntılı düzenlemelere gitmediği açıktır. Bunun sonucu olarak Osmanlı Devleti'nde şahıs, aile, miras, eşya, borçlar, ticaret hukuku gibi İslâm hukukunca ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiş alanlarda şer'i hukuk esasları hâkim olmuştur. Fakat zaman içerisinde

³⁹ Akgündüz, Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri, s.51

⁴⁰ Abdülaziz Bayındır. (1999). Osmanlı'da Yargının İşleyişi, O. A., c.6, Yeni Türkiye Yayınları, İstanbul, s. 429-446.

⁴¹ Turhan Feyizoğlu. (1995). Türk İnkılabının Temel Taşı Laiklik, *Atatürk Yolu*, ATAM, Ankara, s.82.

⁴² İlber Ortaylı. (1986). Osmanlı Devleti'nde Laiklik Hareketleri Üzerine, Türk Siyasal Hayatının Gelişimi, Beta Basın-Yayın- Dağıtım, İstanbul, s.161.

ihtiyaç duyuldukça bu alanlarda da örfî düzenlemeler yapılmıştır⁴³. Bu şekilde ikili bir yapı arzeden ve kendi içinde belirli bir uyum ve ahengi temsil eden Osmanlı hukuku, geniş Osmanlı coğrafyasının her tarafında istikrarlı bir biçimde uygulanmıştır. Bir ceza davasında veya haksız fiillerle ilgili bir ihtilafta Kahire’de hangi hüküm veriliyor ise Belgrad’da da aynı hüküm uygulanmıştır.⁴⁴ Şer’i hukuk alanında bu birlik, Anadolu ve Rumeli’de esas itibariyle sadece Hanefî mezhebinin icthatlarının uygulanması ile sağlanmıştır. Aslında Osmanlı devletinden önce Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu Devletlerinde Hanefî mezhebi uygulamaya esas olmuştu. Mahkemeye atanan kadılar bu mezhep mensupları arasından seçiliyordu. Osmanlılarda bu geleneği devam ettirmiş ve kadılar, Hanefî mezhebine göre hüküm vermek üzere görevlendiriliyordu.⁴⁵ Anadolu ve Rumeli’de özel izinle diğer mezhep görüşlerinin istisnaen uygulanması dışında, Hanefî mezhebi uygulanmıştır. Orta Doğu ve Kuzey Afrika’da ise, oranın sakinlerinin mezhep tercihlerine saygı gösterilmiş ve mezheplerine göre dört Sünnî mezhebin uygulanmasına imkân tanınmıştır. Ancak onaltıncı asrın ortalarından itibaren bu konuda daha katı bir tutum takınılmış, istisnai durumlar devreden çıkarılarak Anadolu ve Rumeli’de sadece Hanefî mezhebinin görüşleri uygulanarak diğer mezheplerden yararlanma yasaklanmıştır. Ebussuud efendi Maruzat’ta yer alan bir fetvasında Şafii görüşünün uygulanmasının padişah tarafından yasaklandığını açıkça beyan etmektedir.⁴⁶

Son olarak Osmanlılar, fethettikleri yerlerde, daha önceki hükümdarlar tarafından tatbik edilen kanun ve nizamları da hemen kaldırmak yoluna gitmemiş, şer’i ve örfî hukuka ters düşenleri iptal etmişler, geriye kalanları yürürlükte bırakmışlardır. Böylece Osmanlı devletinde şer’i şerif ve kanun-i münif denilen iki

⁴³ Mehmet Ali ÜNAL. (1998). Osmanlı Müesseseleri Tarihi, Kardelen Kitabevi, Isparta, s. 82.

⁴⁴ Aydın, Türkler, s.17

⁴⁵ İlhan AKBULUT (2000), “Osmanlı Devletinde Adalet Düzeni”, AÜEHFD, c.IV, S.1-2, s.223

⁴⁶ Aydın, “Türkler”, s.17

hukuk kodu ortaya çıkmıştır. Kanun-i münif içerisinde şer’i hukukta yer almayan bütün uygulamalar, âdet ve gelenekler yer alıyordu.⁴⁷

2.2. Şer’iyye Sicilleri

Osmanlı mahkemelerinde verilen kararların ve tutulan kayıtların yer aldığı defterlere çoğunlukla şer’iyye sicili denilmesinin yanında, kadı sicilleri, kadı divanı, mahkeme kayıtları, sicillât-ı şer’iyye de denilmektedir.⁴⁸ Sicil kelimesi, sözlükte okumak, kaydetmek, not etmek, hükmetmek, karar vermek, sicile ve zabta geçirmek anlamlarına gelmektedir. Terim olarak ise, insanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları içeren defterler için kullanılmıştır.⁴⁹

Osmanlı tarihi kaynakları incelendiğinde, şer’iyye sicil defterlerinin birinci derecede önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Merkezle yapılan yazışmaların, halk dileklerinin fermanların kanunnamelerin ve şer’i hüccetlerin kaydedildiği bu sicil defterleri incelenmeden, imparatorluğun idari ve içtimaî tarihini tam manasıyla meydana çıkarmak imkânsızdır.⁵⁰ Osmanlı devletinde merkezde ve taşrada her tabakadan insanlar arasındaki hukukî ilişkilere dair kayıtları içeren bu defterler Osmanlı hayatının aile, toplum, ekonomi ve hukuk gibi bir çok alanının tarihi hakkında bilgi veren, en önde gelen başvuru kaynaklarıdır.⁵¹

Şer’iyye mahkemelerinde kadıların verdikleri kararların veya tuttıkları zabıtların sicile kaydedilmesi adeti sadece Osmanlı Devleti’ne has bir tutum değildir. Çünkü, Hz. Peygamber (s.a.v.) zamanından beri önemli adli kararların yazıya geçirildiği ve böylece hakların korunduğu bilinmektedir. Osmanlı Devleti ve

⁴⁷ Turan, Selçuklulardan Bugüne Tarih El Kitabı, s.219

⁴⁸ Yunus Uğur, Şer’iyye Sicilleri, TDV, s.8

⁴⁹ M. Zeki Pakalın, “Şer’iyye sicilleri”, Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, M.E. Basımevi, İstanbul 1946, c.III, s.210.

⁵⁰ Halil İnalçık, Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak, DTCF Dergisi, s.89

⁵¹ Uğur, a.g.m., TDV, s.8

Selçuklular'ın da şer'iyye sicilleri tuttuklarını, yapılan araştırmalar ortaya koymaktadır.⁵²

Şer'iyye sicilleri, Osmanlı Devleti'nin adalet kurumunun işleyişini, toplum-devlet ilişkilerinin örneklerini, askerî, beledî, inzibatî, içtimaî, iktisadî, ticarî, ziraî, idarî, mimarî, kültürel ve folklor gibi konularda şehirlerin sadece yıllık değil, aynı zamanda günlük hayatı hakkında da bilgi sağlamaktadır. Bu açıdan Türk şehir tarihçiliğinin ana kaynaklarından olan siciller, şehir, kasaba ve hatta köy tarihlerinin yazımında, vazgeçilmez kaynaklardır.⁵³ Şer'iyye sicili Osmanlı toplumuyla alakalı kapalı kalan birçok yönün aydınlığa kavuşmasına katkı sağlayacak verileri içermektedirler. Son yıllarda tarihçiler mahkeme kayıtlarını ihtiva eden ve Osmanlı imparatorluğunun farklı yerlerdeki şer'iyye sicillerine yönelmişlerdir.⁵⁴

Şer'iyye sicilleri mahalli yer adlarını, önemli tarihi müesseseleri, kişileri, tarihi olayları bize aktardığı gibi, insanlar arasındaki ilişkileri, yaşama biçimlerini, giyim tarzlarını, geçim kaynaklarını, toplumsal hayatı ve iktisadi durumu açığa çıkaran birçok belge de içermektedir. Ayrıca günümüzde gayr-ı Müslimlerle ilgili tartışma konularında, şer'iyye sicilleri vasıtasıyla birtakım açıklayıcı bilgilere de ulaşmak mümkündür. Her şer'iyye sicili bulunduğu dönemin sosyal ve iktisadi hayatına yönelik ana kaynaklardır.

2.2.1. Adli Teşkilâtta Görevliler

a. Kadı:

Osmanlı Devletinde kapsamlı yetkileri bulunan ve şer'iyye mahkemelerinde yargı görevini ifa eden şahıslara “kadı” ismi verilmiştir. Kadılara “hâkim”, “hakim’üş-şer’ de denilmiştir. Kadılar, buldukları yerin hem hakim, hem belediye

⁵² AKGÜNDÜZ, Ahmet, Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, TDAV Yayınları, İstanbul 1988, s.11.

⁵³ Vehbi GÜNAY, Balkan Şehir Tarihleri Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicillerinin Envanter ve Kataloglarının Tespiti Hakkında, Tarih İncelemeleri Dergisi, s.72

⁵⁴ Hayri ERTEN, Sosyolojik Veri Olarak Şer'iyye Sicillerinin Değerlendirilmesi, s.532

başkanı, hem emniyet amiri, bazen hem mülkî amiri ve hem de halkın her konuda müracaat edebileceği sosyal güvenlik makamı olmuştur. Kadılar görevlerini yaparken sadece şer'i davalara değil, örfî davalara da bakmakla yükümlüydüler. Kadılık, şer'i ve hukukî işlerin yanında, hükümetin emirlerini de yerine getiren bir makam olmuştur. Kadılar devletin siyasi ve idarî meselelerine karışmamışlardır. Bu konular ilgili Mülkî amirlere bırakılmıştır.⁵⁵ Kadılar medreselerin yüksek derecelerinden mezun olanlar arasından tayin edilirdi.⁵⁶

Kadı dava ve niza'larda bulunduğu mezhebin şer'î hükümlerine uygun olarak sultan adına hüküm vermekle vazifelidir. Bu vazifelerin yanı sıra vakıf tescili ve tanzimi, mirasın taksimi, nikâh akdi, boşanma, mukâtaaların işlenmesi, yol ve beldelerde asayişin sağlanması, ordunun iaşesi, esnafın kontrolü, merkezden gelen emirlerin uygulanması, naiblerin tayini, yetimlerin ve mallarının muhafazası, vasi tayini, vekâlet, borçlanma gibi pek çok idari ve hukuki vazifeyi deruhte etmekteydi.⁵⁷ Kadılar görevlerini yaparken birçok yardımcı kullanmışlardır. Beledi işlerde kadıya kethüdalar yardımcı olmuştur. Büyük kadıların, "muhtar" denilen adli polisleri bulunmaktaydı. Büyük merkezlerde davaların çok olması sebebi ile önemi az olan davalara nâibler bakmıştır. Bunların yanında kâtip, kassam, çavuş ve mübaşir gibi yardımcıları vardı.⁵⁸

b. Nâib:

Sözlükte vekil demek olan naip⁵⁹ terimi, kadıların kendi yerlerine davaya bakmak üzere görevlendirdikleri şahıslar manasını ifade eder.⁶⁰ Bazen kadılara da

⁵⁵ Ahmed Akgündüz, Şer'iyye Mahkemeleri Ve Şer'iyye Sicilleri, s.54-55

⁵⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı, s.87

⁵⁷ İ. Hakkı Uzunçarşılı. (1935). *Şer'i Mahkeme Sicilleri V*, Ülkü Mecmuası, Ankara, s.83

⁵⁸ Yılmaz Öztuna, Büyük Osmanlı Tarihi, C.8, s.74

⁵⁹ İsmail Hakkı UZUNÇARŞILI, Osmanlı Devletinde İlmiye Teşkilatı, s.117

⁶⁰ Ahmed AKGÜNDÜZ, Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri, C.1, s.232

naip denir, çünkü onlar da sultanın vekili olarak yargı görevini ifade ederler. Naip tayinine me'zun kadılar tayin edildikleri yere bizzat gitmeyerek naip görevlendirebildikleri gibi⁶¹ kendi kadılıklarındaki kaza merkezine bağlı her bir nahiyeye naip edebilirler.⁶² Naibin bir veya birkaç kişi olması kadının tayin edildiği kazanın büyük veya küçük olmasına, işlerin yoğunluğuna göre değişirdi. Bundan dolayı kaza, sancak ve eyalet kadılarının naiplerinin sayısı değişti. Naip, vazifenin mahiyetine göre Kaza naipleri, Kadı naipleri, Mevali naipleri, Bap naipleri ve Ayak naipleri olmak üzere başlıca altı kısımdadırlar⁶³

Naiplik, Osmanlılarda başlangıçtan beri mevcuttu. Yani fethedilen yerlere idareyi temsilen sancak beyi veya subaşı, hukuku temsilen kadı yahut nâip tayin edilmesi bir fetih geleneğiydi. Naip, medrese eğitimi alarak özellikle fıkıh alanında kendi kazâ dairesinde ihtilafları çözebilecek bir seviyede tahsil görmüş ilmiye mensubu kimselerdi. Osmanlı adli teşkilatında kadı yardımcısı ve vekili olan naip kadı tarafından belirlenir, Anadolu ve Rumeli Kazaskeri tarafından tasdik edilirdi.⁶⁴

c. Kâtip:

Sözlükte “ketb” yazmak fiilinden türetilmiş bir ismi fâil olup kâtip (çoğulu kütta) yazı işleriyle uğraşan kimse, yazıcı, noter, muharrir demektir.⁶⁵ Kadıların maiyetinde bulunan kâtiplerin önemli vazife ve rolleri vardı. Sicillerin yazılması, vesikaların tanzimi kâtipler yapıldı.⁶⁶

Başkâtipler, mahkemede naipten sonra ikinci otorite durumundaydılar. Kadı veya naipin görev süreleri sonunda İstanbul'a gittikleri zaman, istifa ettikleri veya görevleri başında ölmeleri halinde mahkemeye vekâlet etmekle ve tam yetkiyle

⁶¹ Ahmed Akgündüz, Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri, C.1, s.232

⁶² Halil İNALCIK, “Mahkeme”TDV İslam Ansiklopedisi, c.7, s.150

⁶³ Zekeriya BÜLBÜL, Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyet Tarihi, Nobel Yay., Ankara, 2009, s.204

⁶⁴ Mehmet İPŞİRLİ, “Osmanlılarda Naiplik”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.32, s.312, İstanbul, 2001

⁶⁵ M. Akif AYDIN, Türk Hukuk Tarihi, Beta Yay, 8. baskı, s.84, İstanbul, 2010

⁶⁶ İncalcık, “Mahkeme”, s.150

mahkeme işlerini yürütmekle görevli olan başkâtip, devletin önem verdiği bir görevlidir. Başkâtibin yardımcıları ise kâtiplerdir.⁶⁷

d. Kasâm:

Sözlük anlamı “taksim eden” anlamında olan kassâm kelimesi, hukuki terim olarak vefat eden şahısların terekelerini taksim eden şer’i memur anlamına gelir.⁶⁸ Miras davalarında bizzat dava mahalline giderek gerekli tahkikatı yapıp ihtilaf hakkında davayı hükme bağlar ve terekeyi varisler arasında taksim eder.⁶⁹ Osmanlı adliye teşkilatında iki çeşit kassâm vardır: Birincisi; askeri sınıfın terekelerini taksim eden kazasker kassâmlarıdır. İkincisi ise, şer’i mahkemelerin bulunduğu yerdeki beledi kassâmlardır.⁷⁰

Her kadılıkta müstakil bir kassâm defteri vardı. Vefat eden şahsın tereke bıraktığı emval ve eşyası kassâmın huzuriyle kalem kalem bu deftere yazıldıktan sonra kocasının ve karısının ve diğer varislerin hisselerine isabet eden miktar tespit olunup kassâmın alacağı para ile müteveffânın techiz, tekfin ve iskat masrafları tereke yekününden tenzil edildikten sonra geri kalan miktar ne tutarsa şer’i kanuna göre vârislere verilirdi.⁷¹ Tanzimattan sonra bu müessese kaldırılmış ve sadece İstanbul Kassamlığı görevine devam etmişti.⁷²

e. Muhzır:

⁶⁷ Serpil ACIOĞLU, 137 Numaralı Ayntâb Şer’iyye Sicilinin (H. 1216-1220/M. 1801-1806) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, 2012, s.33

⁶⁸ Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı, s.121

⁶⁹ Sait ÖZTÜRK, “Kassâm”, TDV İslam Ansiklopedisi, Ankara, 2001, c.24, s.35

⁷⁰ Akgündüz, Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri, C.1, s.232

⁷¹ İsmail H. Uzunçarşılı. (1988). Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilâtı. 3. Baskı, TTK Basımevi, Ankara. s. 123-124.

⁷² Akgündüz, Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri, C.1, s.232

Sözlük anlamı “huzura getiren” demek olan muhızır, davacı ve davalıları mahkemeye celbeden bir memurdur. Muhızırlar, mahkemeye celbi gereken kişileri icabında zorla getirmeye yetkili kimselerdir.⁷³ Küçük kazâ merkezlerinde, hem mahkeme mübaşirliği hem mahkeme kâtipliği, hem emniyet görevlisi hem de savcının görevlerini muhızırlar ifa etmekteydi.⁷⁴

f. Mübaşir:

Sözlükte “bir işe başlayan” demek olan mübaşirin adli memur olarak iki manası vardır: Birincisi; mahkemeye celp ve tebliğ işlerinde kullanılan memur anlamıdır ki muhızır ile eş anlamlıdır. İkincisi ise; Tanzimattan önce devletçe gördürülmesi veya soruşturulması lazım gelen bir iş için görevlendirilen memur demektir.

g. Çavuş:

Şer’i mahkemelerden çıkan ilâmların icrası, borçlunun mallarını satarak borcunu ödemesi, borçlunun mahkeme kararıyla tazyik ekilmesi, kesinleşen nakdi ve bedeni cezaların infazı gibi günümüzde icra memurları, kısmen emniyet görevlileri ve savcının vazifelerini ifa eden memurlardır. Vezirlerin ve devlet ricalinin tutuklanma ve hapsedilmesinde bizzat çavuşlar bulunmuştur.⁷⁵

ğ. Çuhadar:

Belgelerde geçen isimleri çuhadar’dır. Giysileri ve üst düzey görevlilerin dairelerindeki kapıların perdelerin açılıp kapanmasından sorumlu oldukları için bu

⁷³ İncılık, “Mahkeme”, s.150

⁷⁴ Akgündüz, Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri, C.1, s.232

⁷⁵ Serhat KUZUCU, 123 Numaralı Gaziantep Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1180-1181/M. 1766-1767) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, 2006, s.6

adı aldıkları sanılmaktadır. Çuhadarlar bu vazifelerinin yanında nadiren mahkeme dışında çözülmesi veya kayıt altına alınması gereken işleri de yapmışlardır⁷⁶

h. Şuhûdü'l Hâl:

Mahkemede yargılamayı bir tür gözlemci sıfatıyla izleyen görevlilere denilirdi. Şühûdü'l-hâl, yargının denetimini sağladığı gibi yargı bağımsızlığının gözetimini de sağlamış olurdu. Ayrıca, kadıya karşı gelebilecek müdahaleleri de önlerdi⁷⁷ Yargılama işine karışmayan şuhudu'l hâller, sadece mahkemeyi takip ederlerdi.⁷⁸ Mahkemede kadının davalıyı, davacıyı ve dava ile ilgili şahitleri dinlemesine, delillerin değerlendirilmesine ve hüküm verilmesine dikkat ederlerdi. Kadı da, bilgi ve görgü sahibi kimseler huzurunda karar vermek zorunda olduğundan, delilleri dikkatle değerlendirmek ve en doğru kararı vermek mecburiyetindeydi. Bu usul bir bakıma kadıların denetlenme yollarındandır. Bu kurumun batı hukuk sistemlerindeki jüri uygulamasıyla hiçbir benzerliği yoktur.⁷⁹

2.3. Şer'iyye Sicillerinin İçeriği Ve Önemi:

Osmanlı İmparatorluğu zamanında, İslami hukuk esaslarına istinat ettirilerek vücuda getirilmiş olan şer'i mahkemeler, imparatorluğun sona ermesiyle tarihe karışmış olmakla beraber, onun muhtelif devirlerdeki hukuki, iktisadi, dini, askeri ve idari müesseseleri hakkında bize çok değerli tarihi vesikalar da bırakmıştır.⁸⁰ Kadıların devlet merkezi ile yaptıkları resmi yazışmaları, halkın şikayet ve

⁷⁶ Nurcan ABACI. Bursa Şehrinde Osmanlı Hukukunun Uygulanması, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2001, s. 64.

⁷⁷ Hasan T. Fendoğlu. (1999). Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı, *Osmanlı Teşkilatı*, Eren, G.(Ed.), Yeni Türkiye Yayınları. c.VI. Ankara s. 465.

⁷⁸ Şemsettin SAMİ (1996), *Kamüsü'l Âlâ*, Kaşgar Neşriyat Yay. c.V, Ankara, s.800

⁷⁹ Pakalın, age, s.650

⁸⁰ T. Mümtaz YAMAN (1938), "Şer'i Mahkeme Sicilleri", *Ülkü Dergisi*, c.XII, s.153

dilekçelerini, mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeleri, daha da önemlisi ait olduğu bölgenin sosyo-iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu sicilleri incelemeyen, Osmanlı Devleti'nin siyasi, idari, hukuki ve sosyal tarihini tam anlamıyla aydınlığa kavuşturmak mümkün görülmemektedir.⁸¹

Sicil'in sözlük anlamı "okumak, kaydetmek ve karar vermek"tir. İstilahta şer'iyye sicilleri şu anlamı ifade eder: İnsanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadınların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kağıtları ihtiva eden defterlerdir. Şer'i mahkemelerde tutulan defterler genellikle "Sicillât-ı Şer'iyye", "Defâtir-i Şer'iyye", "Kadı Sicilleri" ve "Sicillât-ı Mahkeme" olarak anılmakta⁸², en yaygın olarak da "Şer'iyye Sicilleri" tabiri kullanılmaktadır.⁸³

Osmanlı İmparatorluğu'ndan bize kalan muazzam ve paha biçilmez değerdeki arşivin çok önemli bir kısmını oluşturan şer'iyye sicilleri⁸⁴, kadı yahut naibi tarafından tutulmakta ve çeşitli türden belgeleri ihtiva etmektedir. Osmanlı devletinde merkezde ve taşrada her tabakadan insanlar arasındaki hukuki ilişkilere dair kayıtları içeren bu defterler, Osmanlı hayatının aile, toplum, ekonomi ve hukuk gibi birçok alanının tarihi için en önemli kaynaklardır. Kadınların Osmanlı sistemindeki etkin rolleri sebebiyle şer'iyye sicilleri sosyal ve yerel tarih çalışmalarında da ana kaynak niteliği taşımaktadır.⁸⁵ Sadece Türk Tarihine değil, ait oldukları bölgeler itibarıyla düşünüldüğünde insanlık tarihinin yazımına da katkıda bulunabilecek olan bu

⁸¹ Ahmet AKGÜNDÜZ (1988) "Şer'iyye Sicilleri", Türk Dünyası Araştırma Vakfı, c.1, İstanbul, s.12

⁸² Cahit BALTACI (1985), "Şer'iyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi, Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul, s.128

⁸³ Halis Adnan ASLANTAŞ (2009), "Tarihsel Sosyoloji Araştırmaları için Önemli Bir Kaynak: Şer'iyye Sicilleri", Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, s.246

⁸⁴ Fethi GEDİKLİ (2005), "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri", Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, c.3, S.5, s.187

⁸⁵ Uğur, Şer'iyye Sicilleri, s.8

siciller, XV-XIX.⁸⁶ yüzyıllar Osmanlı devleti sınırları dâhilinde yaşayan halkın çeşitli özelliklerini ortaya koyacak arşiv vesikalarındandır.⁸⁷

Sicil defterleri genelde dar ve uzun defterler olup (15x45 cm gibi) sayfa sayıları 10-20'den 200-300'e kadar çıkabilmektedir. Defterler ortalama 100 sayfa civarındadır ve 400-500 kaydı içermektedir. XV ve XVI. yüzyıl şer'iyye sicillerinin önemli bir kısmı Arapça kaleme alınmıştır. XVI. yüzyıldan itibaren Arap coğrafyası dışındaki defterler çoğunlukla Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olsa da her iki dildeki kayıtlarda benzer olaylar için kullanılan hukuki terminoloji aynıdır. Kayıtların konuları ise çok çeşitlidir. Alelade vakalar, cinayetler, nikah ve vergi kayıtları, narh uygulamaları, atamalar, lonca davaları, vakfiye ve vakıf muhasebe verileri en çok göze çarpan örneklerdir. Bu belge ve konu çeşitliliği şer'iyye sicillerini tarih, hukuk, iktisat vb. pek çok disiplinin ana kaynakları arasına katmıştır.⁸⁸

Şer'iyye sicillerindeki belge çeşitlerini dört ana grupta toplamak mümkündür.

Bunlar:

- 1) Yargıç ve noter sıfatıyla kadıların gördüğü işlere ait kayıtlar (dava zabıtları, vakfiye, mukavele, senet, kefalet, vesayet ile ilgili belgeler)
- 2) Belediye ve güvenlik sorumlusu sıfatıyla veya yürütmenin yardımcısı olarak kadının gördüğü işlere ait kayıtlar (sayım, vergilerin toplanması, çarşı pazar denetimleri, narh).

⁸⁶ Osmanlı devletinin şer'iyye sicillerinin en erken tarihli örneklerine Bursa'da rastlanmaktadır. 1455 tarihli bu defterler, XIX. yüzyılın ikinci yarısında yeni mahkemelerin kurulması sebebiyle içerdiği konular açısından bir daralmaya uğramışsa da XX. Yüzyılın başlarına kadar düzenli tutulmuştur. Bkz: Uğur, Şer'iyye Sicilleri, S.9

⁸⁷ Vehbi GÜNAY (2003), "Tarih", Balkan Şehir Tarihlerinin Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicillerinin Envanter ve Kataloglarının Tespiti Hakkında", Tarih İncelemeleri Dergisi, c.XVIII, sy.2, s.72

⁸⁸ Uğur, Şer'iyye Sicilleri, s.9

- 3) Padişah veya başkentteki yetkili organlar veya görevlilerce bölgedeki beylerbeyi, sancakbeyi, voyvoda, müftü, müderris, mütevellî gibi görevlilere ya da şehir halkına gönderilen resmi ve idari yazıların kopyaları (berat, buyruldu, ferman vb).
- 4) Şer'iyye sicillerinde bunlardan başka, görevli kadının veya defteri yazan kâtibin ilgi alanlarına göre kaydettikleri notlar, mevsimin ilk karının ne zaman düştüğü, yangın ve deprem felaketleri, bölgeye gelen bir görevlinin göreve başlayışı gibi günlük olayları içeren yazılar da bulunmaktadır.⁸⁹

Şer'iyye Sicillerinin Önemi :

- Şer'iyye sicilleri, ictimai, sosyal, idari, mali, iktisadi, zirai, beledi, askeri ve siyasal bakımlardan tarihin bilinmeyen yönlerini aydınlatmak ve belgelendirmek imkanlarını verirler.
- İçerdikleri ferman, berat, mektup, divan tezkereleri ve diğer resmi kayıtlar ile devlet nizamını ortaya koyarlar.
- Sicillerde geçen birçok devlet adamı, müderris, âlim, şair, sanatkar, mimar adları kişilerin isimleri, biyografileri hakkında sağlam ipucu verirler.
- İnşası ve tamiri yapılan mimari yapılar hakkında bilgi vermesi bakımından mimari tarih açısından önemlidir.
- Eskiden oturlan veya oturulamayan yerleri aydınlatmaları nedeniyle kasaba, köy, mahalle, semt, çiftlik, otlak özellikle aşiret ve cemaat işlemlerini içeren resmi kayıtlar iskan tarihi bakımından önemlidir.
- Sicillerdeki sağlam kayıtlar, Osmanlı Devleti'nin mali, zirai, askeri vb durumlarını rakamlarla ortaya koymaktadır.
- Dava konularıyla şer'iyye mahkemelerinin çalışmalarını ve İslam hukukunun uygulamalardaki usul ve kaidelerini ortaya koymaktadır.

⁸⁹ Mehmet SEYİTDANLIOĞLU. (1995). XIX. Yüzyıl Türkiye Yönetim Tarihi Kaynakları, *Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyum Bildirileri*, c.1, Ankara, s.345-367.

Sicillerdeki üslup ve anlatım, eşya ve yiyecek isimleri dil ve folklor yönlerinden ayrı ayrı inceleme ve karşılaştırma konularıdır.⁹⁰

-Şer'iyye sicillerinin nerelerde muhafaza edildikleri konusunda henüz kesin bir bilgiye sahip değiliz. Ancak büyük ihtimalle, bunlar kadı konaklarında muhafaza edilmekteydiler. Osmanlı kentlerinde anıtsal resmi bir mahkeme binası olmadığından genellikle kadı kendi evini mahkeme olarak kullanırdı.⁹¹

a. Sosyal Yapı ve İdari Tarih açısından Önemi

Şer'iyye sicilleri; sosyal, yönetsel, ekonomik, iktisadi, ticari, zirai, beledi, askeri ve siyasal bakımlardan tarihimizin bilinmeyen yönlerini ve geçmiş devirlerle bağlı bulunduğumuz yaşama koşullarını doğru olarak aydınlatmak ve belgelendirmek olanaklarını veren değerli hazinelerdir. Bilhassa kaza, sancak, eyalet gibi idarî taksimat ve beylerbeylik, kadılık, nâiblik gibi idarî ve adlî müesseselerin idarî yapılarını, işlevlerini şer'iyye sicillerinden çıkartmak mümkündür.

b. Harp Tarihi Açısından Önemi

Şer'iyye Sicillerinin askeri bakımdan da büyük değeri olduğu şüphesizdir. Çünkü mahallinde meydana gelen askeri olayları günü gününe izleyebilmek mümkündür. Asker toplanması, askerin adedi, nereye nasıl gidecekleri, iaşeleri, sakatlık, ölüm, görevden ihraç, izin, emeklilik, destek hizmetleri, ikmal, taktik planlama, bedel gibi askeri tarihimiz için sosyal, ekonomik, moral, eğitim, disiplin konularına ışık tutmaktadır. Savaş sırasında, savaş için toplanan paradan orduya gerekli olan erzak ve mühimmatın nakli, dağıtımı, bu işler yapılırken geçilecek olan menzillerin onarımı ve gereksinimine ihtiyaç duyulan araç-gereçlerin bulundurulması

⁹⁰ İbrahim YILMAZÇELİK (1995) XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790/1840), TTK, Ankara, s.19

⁹¹ Ali Osman ÇINAR (1998), "Osmanlı İmparatorluğunda Tanzimattan Sonra Kurulan Taşra Arşivleri", I. Milli Arşiv Şurası (Tebliğler-Tartışmalar), Ankara, s.259

gibi askeri tarih için son derece önemli olan belgeleri yine bu sicillerde bulabilmekteyiz. Bir asker izne ayrılacağı zaman bağlı olduğu komutanlığa başvurmakta, komutanlık uygun gördüğü süre için izin tezkeresi vererek izne ayırmaktaydı. İzin tezkeresini alan asker, iznini geçirdiği yerin kadısına izin tezkeresini göstererek şer'iyye siciline işletiyordu. Kadı, askerin izinli olduğu süreyi ve kıtasına hareket tarihini deftere işliyordu. Bu bir bakıma bugün askerlik şubelerinin yaptığı görevler kapsamındadır.⁹²

c. İktisat Tarihi Açısından Önemi

Siciller bulunduğu yerin iktisadi hayatı konusunda bilgi verecek birinci elden orijinal kaynaklardır. XV. – XX. asır aralarında Türk halkının özellikle Anadolu'da yaşayanların geçim tarzını, üretim faaliyetlerini, imal ettiği sanayi mamullerini, sanat ve meslek çeşitlerini de bu belgelerden öğrenmek mümkündür.

d. Hukuk Tarihi Açısından Önemi

Siciller, adli teşkilat bakımından da önemlidir. Kadılık, naiplik, muhızrlık, mübaşirlik, bostancıbaşılık, çavuşluk ve subaşılık gibi adli müesseselerin hem idari yapılarını hem de gördüğü görevleri en geniş şekilde şer'iyye sicillerinden öğrenilebilir. Ayrıca, “muslihun”un, “şuhudu'l-hal”in, “kassâm”ın, “ehl-i vükuf”un ve benzeri mahkeme teşkilatıyla ilgili görevlilerin kimler arasından, hangi ölçütler gözetilerek seçildiğini ve ne gibi işlevler gördüğünü en teferruatlı olarak gene şer'iyye sicillerinden takip edebiliriz.

2.3.2. Şer'iyye Sicilinde Bulunan Belgeler

⁹² Mehmet KAYIRAN (1983), “Şer'iyye Sicillerinin Askeri Tarih Açısından Önemi”, Birinci Askeri Tarih Semineri, Bildiriler I, Ankara, s.132-133

Tarihimize ait kaynaklar arasında ön sırayı işgal eden şer'iyeye sicilleri, özellikle mahalli tarihler için en mühim kaynaklardandır.⁹³ Osmanlı dönemine ait şer'iyeye sicilleri içerisinde birçok kayıt türü vardır. Bunlardan bir kısmı bizzat mahkemede işlemler sonucu oluşanlar, bir kısmı da İstanbul'dan gelen suretlerdir. İlâm, hüccet, tereke, kayıtları birinci türden belgelere; ferman, emir, buyrultu, tezkere, berat ise ikinci tür belgelere örnek verilir. İlk tür belgeler genellikle sicil defterinin ön kısmına (Sicil-i Mahfuz), merkezden gelen belgelerin suretleri ise arka kısmına (Sicil-i Mahfuz Devletlü) kaydedilmiştir. Fetva örnekleri ve kadıların şahsi notları da sicillerde bulunabilmektedir.⁹⁴

Ayrıca mahallin beledi ve inzibati işleri, devletin çıkardığı muhtelif yasaklar (tütün ve içki yasakları gibi) hakkında bilgiler bu defterlerde kayıtlıdır. Bölgede yetişen ürünler hakkında malumat temini, şehir ve kasabaların takribi nüfusunun tayini yine siciller sayesinde mümkün olmaktadır. Tımar teşkilatı ve vakıf müesseseleri için bu defterler, belli başlı kaynaklardandır. Diğer taraftan bir zamanlar Anadolu'yu kasıp kavuran isyanlar hakkında teferruatlı bilgiye şer'iyeye sicillerinde rastlayabiliriz.⁹⁵

a. Hüccet

Delil manasına gelmekte olup mahkeme başkanının hükmünü içermeyen günümüzdeki noter tasdik belgesidir. Hüccetler, kadı'nın, devletin resmi tasdik organı olarak bir olayı tescil edip sicile yazdığı; bu yazdığı birer nüshasını taraflara istekleri doğrultusunda verdiği ve sonradan çıkacak bir anlaşmazlıkta delil

⁹³ Fethi GEDİKLİ, (2006) “Şer'iyeye Sicillerinin Hukuk Tarihi Açısından Önemi ve Sicillere Dayalı Araştırmalar”, Düünden Bugüne Osmanlı Araştırmaları, ISAM, Yayın no:391, İstanbul, s.75-76

⁹⁴ Uğur, “Şer'iyeye Sicilleri”, s.9

⁹⁵ Mücteba İLGÜREL, (1974) Şer'iyeye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru, İstanbul Üniversitesi Dergisi, sy.28-29, s.123

olarak kullanılacak evraklardır.⁹⁶ Şer'iyeye sicillerindeki yazılı kayıtların çoğunluğunu oluşturur.⁹⁷

Hüccetler, kadı huzurunda tespiti yaptırılan şahsın eline verildikten sonra başka şer'iyeye sicillerine de işlenirdi. Bunlarda yapılan tespitlere göre alım-satım, kira, nafaka, vekâlet, vasiyet, kefâlet, şehâdet, ferağ (kat'i veya şartlı) borç, hibe, rüşdün ispatı, nezir, keşif, sulh, irsâliye vs. konularda hüccetler bulunmaktadır.⁹⁸

b. İlâm

Şer'iyeye sicillerinde bulunan ve çoğu araştırmacılar tarafından diğer belgelerle karıştırılan önemli bir belge çeşidi de, günümüzdeki mahkeme kararlarına benzeyen i'lâmât-şer'iyeye yani şer'i ilâmlardır.⁹⁹

İlâmlar, sözlükte “bildirmek” manasını ifade eder. Terim olarak ise, şer'i bir hükmü ve altında ve altında kararı veren kadı'nın imza ve mührünü taşıyan yazılı belgeye ilâm denir.¹⁰⁰ İlâmın en önemli özelliği kadı'nın hükmünü ihtiva etmesidir. Kadı verdiği hükmü taraflara şifahi olarak tefhim ettikten sonra verilen kararın gerekçelerini de ihtiva eden bir elzem tanzim ederek hem davacıya hem de icap ederse davalıya bunun bir suretini verirdi. Bir suretini de sicile kaydedirdi. Her ilâmda kadı'nın imza ve mührü, tarafların dava konusu ve iddiası, davalının cevabı, ispat vasıtaları ve kadı'nın kararına ait kayıtlar ve tarih zikredilir.¹⁰¹

c. Ma'ruz

⁹⁶ M. Zeki PAKALIN, Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, İstanbul, 1993, c.II, s.210

⁹⁷ Ahmed Akgündüz, Şer'iyeye Mahkemeleri Ve Şer'iyeye Sicilleri, s.60

⁹⁸ Mübahat S. KÜTÜKOĞLU (1998), Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik), Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul, Neşriyat No:35, s. 350

⁹⁹ Ahmed Akgündüz, Şer'iyeye Mahkemeleri Ve Şer'iyeye Sicilleri, s.62

¹⁰⁰ Kütükoğlu, Osmanlı Belgelerinin, s.345

¹⁰¹ Halil CİN-Ahmet AKGÜNDÜZ (1995) Türk Hukuk Tarihi: Kamu Hukuku, Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları, c.1, İstanbul, s.409

Şer'iyye sicillerinde hüccet ve ilâmlardan farklı ve genellikle ifade ve şekil itibariyle ilâmlarla karıştırılarak gelen bir belge çeşidi de ma'ruzlardır.¹⁰² Ma'ruz kelime anlamı itibariyle arz edilen şey demektir. Terim olarak ise, biri asıl biri tali olmak üzere iki manası mevcuttur. Tali manası: ilâmların birçoğu icra makamlarına hitaben yazılarak onlara arz edildiğinden ilâmlara da ma'ruz adı verilebilmektedir, ma'ruzun farklı bir belge olarak asıl manası şudur: Kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukuki bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilemeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamlarına yahut kadıya hitaben şikâyet dilekçelerine denir. Kısaca astın üste yazdığı bir isteği veya bir durumu hâvi yazılı belge ve kayıtlardır. Buna ma'ruz dendiği gibi arıza veya arz da denir. Ve genellikle çoğulu mâruzat kullanılır. Kadı tarafından kaleme alınan ma'ruzların bazen ma'ruz diye kaydedilen ilâmlardan farkı bunların kadının kararını ihtiva etmemesidir.¹⁰³

d. Mürâse

Kadılar, yukarıda zikredilen yazılı belgeler dışında da bazı resmi yazışmalarda bulunabilirler. Mesela merkezden gelen bir ferman veya buyrultu üzerine, herhangi bir sanığın yakalanması için mahallin voyvodasına veya kethüdasına resmi yazı yazabilirler. Yahut tayin edildikleri kadılık görevini yine resmi bir yazıyla herhangi bir naibe devredebilirler.¹⁰⁴ İşte bu belgelere mürasele denilir. Kelime olarak mektuplaşmak haberleşmek manasına gelir. İstilah anlamında ise; sicillerde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs yahut makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelerdir. Bunlara

¹⁰² Ahmed Akgündüz, Şer'iyye Mahkemeleri Ve Şer'iyye Sicilleri, s.65

¹⁰³ Ahmet AKGÜNDÜZ (1998) Şer'iyye sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, TDV Yay., İstanbul, c.1, s.37

¹⁰⁴ Ahmed Akgündüz, Şer'iyye Mahkemeleri Ve Şer'iyye Sicilleri, s.66

“mürselat” adı da verilmektedir. Mürâseleler, genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini havi müraseleler veya değişik konulara dair müraseleler olabilirlerdi.¹⁰⁵

e. Vakfiye

Arapça asıllı bir kelime vakf olan “durdurmak”, “alıkoymak” manalarına gelmektedir. Terim olarak vakıf, bir kimsenin, Allah’a yakın olmak gayesiyle menkul veya gayri menkul mal veya mülkünü dini ve sosyal gaye için tahsis etmesidir.¹⁰⁶ Vakfiye ise vakfedilen unsurun vasıfları ve vakıf edilme şartlarını ihtiva eden ve kadı tarafından tasdik edilen bir belgedir. Başka bir ifadeyle, vakıf tasarrufunun senet ve hücceti, vakıf hükmi şahsiyetinin nizamnamesidir.¹⁰⁷

Maddi bir karşılık beklemeden başkalarına yardım etmek gibi ulvi ve fevkalade bir düşüncenin mahsulü olan vakıf müessesesi, yüzyıllardan beri İslam ülkelerinde büyük bir ehemmiyet kazanmış sosyal ve ekonomik hayat üzerinde derin tesirler icra etmiş olan dini ve hukuki müessesedir. Tarih boyunca vakfiyeler taş, deri ve kâğıt gibi yazı için elverişli bulunan malzeme üzerine yazılarak günümüze kadar gelmişlerdir. Şayet vakfin mevzuu bir bina ise, bazen vakfiyenin özeti, binanın duvarlarından birine kazınırdı. Nitekim Türkçe ilk vakfiye olan Germiyanoglu 2. Yakup Bey (ö.1428) vakfiyesinin taş üzerine yazıldığını biliyoruz.¹⁰⁸

e. Berat

Yazılı kağıt, mektup anlamlarına gelen, bir tarih terimi olarak ise Osmanlı Devleti’nde bazı memuriyetlere tayin edilenlere, görevlerini ve yetkilerini belirten, padişahın tuğrasını taşıyan ve tayin emirlerini ihtiva eden belgelere denir. Berata,

¹⁰⁵ Pakalın, Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü , s.865

¹⁰⁶ Bahaeddin YEDİYILDIZ (2003), XVIII. Yüzyılda Türkiye’de Vakıf Müessesesi, TTK Basımevi, Ankara, s.8

¹⁰⁷ Kütükoğlu, s.359

¹⁰⁸ Ziya KAZICI (2010) İslam Medeniyetleri ve Müesseseleri Tarihi, M. Ü. İlahiyat Fakültesi Yay, 8. Baskı, İstanbul, s.270-274

“biti”, “berat-ı şerif” ve “nişan-ı şerif de denilir.¹⁰⁹ Beratlarda, verilen hizmetin adı, mahalli, maaş veya varidatı, vergisi, verilen şahsın adı, hizmeti ve ne için verildiği tasrih edilirdi.¹¹⁰

f. Buyruldu

“Buyurmak” mastarından yapılan bir isim olan buyruldu, Osmanlı diplomasisinde sadrazam, vezir, defterdat, kazasker, kaptanpaşa, beylerbeyi vs. yüksek rütbeli vazifelilerin kendilerinden aşağı mevkilerde bulunanlara gönderdikleri emirler için kullanılan bir terimdir.¹¹¹ Osmanlı Devleti’nde padişahın sonra şer’i ve kanuni hükümleri icra ve takip ile görevli olan makam, padişahın bir nevi mutlak vekili bulunan sadrazamlardır. Sadrazamlar, padişahın emrine dayanarak, bazı hususları kadılarına hatırlatabilirler. İşte şer’iye sicillerinde bulunan kayıtlardan biri de sadrazamların yazılı emirleri demek olan buyruldulardır.¹¹²

g. Padişahın Gelen Emir ve Fermanlar

Padişahın gelen emir ve fermanları iki ana grupta toplayabiliriz: Birincisi; padişahın kendisine İslam hukuku tarafından tanınan içi boş yasama yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve şer’iye sicillerinde “evamir ve feramin” diye zikredilen hükümlerdir. Padişah ya ihtilaflı olan bir şer’i meselede mevcut görüşlerden birini tercih ettiğini kadıya bildirir; ya şer’i hükümlerin icrasını teyit için yazılı emir gönderir veya düzenleme yetkisi bulunan sahalarda bazı düzenleyici kaideleri Divân-ı Hümayun’un telhisi üzerine tanzim eder ve durumu kadılarına bildirir. İkincisi; yine padişahın sadır olan ancak birinci gruptaki gibi

¹⁰⁹ Pakalın, Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, s.205

¹¹⁰ İsmail Hakkı UZUNÇARŞILI (1998), Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı, TTK Basımevi, Ankara, s.284

¹¹¹ Ahmed Akgündüz, Şer’iye Mahkemeleri ve Şer’iye Sicilleri, s.67

¹¹² Acioğlu, s.22

umumu değil hususi şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı ve benzeri konulara ilişkin olarak kaleme alınan ferman, berat ve nişanlardır.

ğ. Tezkire, Temessük ve Diğer Kaynaklar

Şer'iyye sicillerinde yer alan ve kadıların dışındaki makamlar tarafından kaleme alınan bir diğer belge çeşidi de tezkireler ve temessüklerdir.

Tezkire, Arapça zıkr kökünden gelmekte olup kelime manası “tezekküre vesile olan şey” demektir. Osmanlı diplomasisinde daha ziyade üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu ihtiva eden belgelere tezkire denmektedir.¹¹³ Tezkireler, maksadı tam ve açık anlatacak şekilde fakat lüzumsuz teferruata kaçmadan sade bir dille kaleme alınırlardı. Tezkirelerin, çıktıkları daireye veya veriliş sebeplerine göre çeşitleri vardır: Adet tezkiresi, berat tezkiresi, divan tezkiresi, davet tezkiresi, cizye tezkiresi, esnaf tezkiresi, masraf tezkiresi vb.

Arapça “mesek” kökünden gelen kelimenin lügat manası “tutunma”, “yapışma”, “sarılma”dır. Diplomatik bakımdan temessük, bir borcun ödenmesinin kabul edilmesi, bir şeyin teslim alındığının gösterilmesi gibi hususlarda karşı tarafa verilen bir nevi senedir. Bunun için çeşitli konularda temessükler verilmiştir. Bazı hallerde “temessük” karşılığı “tahvil” de kullanılmıştır. XIX. Yüzyılın ikinci yarısında “temessük” kelimesinin yerini “sened” almıştır.¹¹⁴

Şer'iyye sicillerinde bu zikredilenlerin dışında da kayıtlar mevcuttur. Ancak zikredilenler şer'iyye sicillerindeki kayıtların % 90'ını teşkil ettiğinden bu kadarı ile yetiniyoruz.¹¹⁵

2.4. Ayntâb Şer'iyye Sicilleri

¹¹³ Ahmed Akgündüz, Şer'iyye Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri, s.66-67

¹¹⁴ Kütükoğlu, Osmanlı Belgelerinin Dili, s.245

¹¹⁵ Ahmed Akgündüz, Şer'iyye Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri, s.67

2.4.1. Ayntâb Şer'iyye Sicilleri Hakkında Bilgiler:

Ayntâb Şer'iyye Sicillerinin tamamı 174 adettir. Bu sicillerin tamamı 1991 yılında Ayntâb Müzesi Arşivinden alınarak Ankara'daki "Milli Kütüphane Arşivine" taşınmıştır. Siciller mikro-filmlere aktarılmış durumdadır. Bu sicillerin asılları ise İstanbul'da "Başbakanlık Osmanlı Arşivlerinde" saklanmaktadır. Ayntâb'a ait sicillerin ilki 938 (1531) tarihli olup, sonuncusu ise 1325 (1907) tarihlidir. Bu siciller gerek tarih sırası ve gerekse envanter numaraları bakımından düzenli bir sıra takip etmektedirler¹¹⁶.

Ayntâb'a ait 1529 yılından 1911'e kadar tutulan bu 174 adet şer'iyye sicilleri içerisinden, üzerinde çalışma yapılmış olanların sayısı çok azdır. Bu güne kadar üzerinde çalışma yapılmış sicillerin listesi aşağıda verilmiştir.

- 1- Galip Eken. (1988). *Ayntâb'ın 113 Numaralı Şer'iyye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirme (H.1168-1169 M.1755-1756)*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- 2- Fuat Yıldırım. (1995). *108 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- 3- H. Adnan Arslantaş. (1997). *Ayntâb'ın 141 Numaralı H. 1261-1270 Tarihli Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Katalogu*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- 4- Ahmet Yılmaz. (1997). *19. yy'ın İlk Çeyreğinde Şer'iyye Sicilleri ve Tereke Defterlerine Göre Ayntâb'ın İktisadi ve İçtimai Durumu*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

¹¹⁶ Halit Ongan. (1958). Ankara'nın 1 Numaralı Şer'iyye Sicili, Ankara; C.Cahit Güzelbey. (1966). Şer'i Mahkeme Sicilleri, I.(1866-1909), II.(1841-1866), III. (1826-1838) Fasiküller, Gaziantep; C.Cahit Güzelbey-H. Yetgin. (1970). Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicillerinden Örnekler (1729-1825), Gaziantep.

- 5- Zeynel Özlü. (1999). *Ayntâb'ın 120 Numaralı Şer'iyeye Sicili (Transkripsiyon ve Değerlendirme)* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- 6- Handan Bozkurt. (2002). *Ayntâb 17 Numaralı Şer'iyeye Sicili*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- 8- Rabia Sultan Timbil. (2003). *19 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Siciline Göre Mülk Satışları (1647-1648)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- 9-Yüksel Babaninoğlu. (2004). *155 No'lu (H.1308-1310) Ayntâb Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- 10-Ayşe Erkmen. (2006). *156 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- 11-Havva Yıldız. (2006). *156 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- 12-Hüsniye Güner. (2006). *21 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- 13-Mehmet Ali Yıldırım. (2006). *152 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- 14- Serhat Kuzucu. (2006). *123 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- 15- Aynur Geçgil. (2006). *141 numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili (H. 1234-1236/M. 1818/1821)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- 16- Nalan Özel(2006) 23 No'lu Ayıntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

- 17- Faruk Yılmaz. (2007) 151 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, (H. 1299-1301/M. 1882-1884) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- 18- Cuma Çam. (2008). *11 Numaralı Ayntab Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (H.1017/M.1608-1609)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- 19- İlkey Köroğlu. (2009). *131 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- 20- Zemzem Yüçetürk. (2009). *98/3 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- 21- Sıtkı Dal. (2009) 139 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- 22- Ömer Faruk Yılmaz. (2010). *98/1 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- 23- Ökkeş Nariç (2010) 64 Numaralı *Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi*, (H. 1123-1124/M. 1711-1712) Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı, Kilis
- 24- Sema Yüce. (2010) 98 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili(H. 1155/M 1742-1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri
- 25- Neşe Toğrul. (2010) 129 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin(H. 1061, 1108, 1142/M. 1650, 1696, 1729) Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- 26- Mehmet Birlik. (2011) 158 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, (H. 1318-13251/R. 1316-1323/M. 1900-1907) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep

- 27- Adem Çalışkan (2011) 159 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, (H. 1319-1323, M. 1903-1907; Sayfa 1-242) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- 28- Esen Yiğit. (2011) 149 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, (H. 1294-1295/M. 1877-1878/ Varak 1-50) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- 29- Ahmet Demir. (2012) 159 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, (H. 1322-1323, M. 1904-1905; Sayfa 368-499) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Enver DEMİR. (2012) 148 Numaralı Ayntab Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi (S. 1-135), (H.1288–1291 / M.1871-1874) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Hasan YILDIRIM (2012). H980/M.1572 Tarihli 166 Numaralı Ayntab Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Mustafa ÇAVDAROĞLU (2012). 61 Numaralı Ayntab Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi (s.1-100), H.1124-1125/M.1712-1713, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Serpil ACIOĞLU (2012). 137 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicilinin (H. 1216-1220/M. 1801-1806) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep

Akademik çalışmaların yanı sıra Ayntâb'ın yerel araştırmacılarından Cemil Cahit Güzelbey ve Hulusi Yetkin'in Ayntâb şer'iyeye sicillerinden derleyerek ortaya koyduğu eserler de vardır. Bunlar:

- 1- Cemil Cahit Güzelbey. (1966). *Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicilleri M.1886 ilâ 1909*, c.153-160, Fasikül 1, Ayntâb.
- 2- Cemil Cahit Güzelbey. (1966). *Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicilleri, M.1841-1886*, c.144-152, Fasikül 2, Ayntâb.
- 3- Cemil Cahit Güzelbey. (1966). *Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicilleri, M.1832 ilâ 1838*, c.142-143, Fasikül 3, Ayntâb.
- 4- Cemil Cahit Güzelbey ve Hulusi Yetkin. (1970). *Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicillerinden Örnekler, M.1729-1825*, c.81-141, Ayntâb.

Ankara Millî Kütüphane’de mikrofilmleri çekilerek saklanmış, bu siciller aşağıda sıra numarası, hicri ve miladi tarihleri ve sayfa sayıları belirtilerek sırayla verilmiştir.

2.4.2. Ayntâb Şer’iyye Sicillerinin Listesi:

No	Tarih	Sayfa Sayısı
1.	938-946 / (1531-1539),	373
2.	948 / (1541),	334
3.	956 / (1549)	176
4.	964-967-968-978 / (1556-1559-1560-1570)	276
5.	1167-1171-1177-1179-1180 / (1753-1757-1763-1765-1766)	364
6.	980 / (1572)	228
7.	995 / (1586)	233
8.	998-999 / (1589-1590)	238-295
9.	1004-1005 / (1595-1596)	380
10.	1012-1014 / (1603-1605)	406
11.	1017 / (1608-1609)	179
12.	1027-1028 / (1617-1618)	398
13.	1038-1039 / (1628-1629)	299
14.	1044-1045 / (1634-1635)	389
15.	1045-1047 / (1634-1637)	490
16.	1051-1052 / (1641-1642)	296
17.	1055-1056 / (1645-1646)	254
18.	1055-1056-1070 / (1645-1646-1659)	277
19.	1057-1058 / (1646-1647)	360
20.	1060-1061 / (1649-1650)	270
21.	1059-1060 / (1648-1649)	294
22.	1061-1062 / (1650-1651)	250
23.	1063-1064 / (1652-1653)	360
24.	1064-1065 / (1653-1654)	158
25.	1067-1069 / (1654-1658)	198
26.	1071-1073 / (1660-1662)	276
27.	1070-1077 / (1659-1666)	222

28.	1077-1079 / (1666-1668)	418
29.	1058-1087 / (1674-1676)	176
30.	1084-1085-1087-1091 / (1673-1674-1676-1679)	392
31.	1085-1087-1266-1267 / (1674-1676-1849-1850)	140-202
32.	1086-1087 / (1675-1676)	207
33.	1087-1089 / (1676-1678)	360
34.	1090-1092 / (1678-1680)	234
35.	1094-1095 / (1682-1683)	288
36.	1098-1099 / (1686-1687)	216
37.	1099-1100 / (1687-1681)	190
38.	1099-1101 / (1687-1681)	207
39.	1100-1101 / (1688-1681)	236
40.	1103-1104 / (1691-1692)	220
41.	1103-1104 / (1691-1692)	174
42.	992-994-1003-1004 / (1583-1585-1594-1595)	450
43.	1106-1107 / (1694-1695)	298
44.	1106 / (1694)	149
45.	1107 / (1695)	200
46.	967-968 / (1559-1560)	236
47.	1108-1109 / (1696-1697)	267
48.	1108 / (1696)	334
49.	1109 / (1697)	220
50.	1110-1111 / (1698-1699)	359
51.	1111-1112 / (1699-1700)	376
52.	1114-1115-1116 / (1702-1703-1704)	380
53.	1114-1116 / (1702-1704)	300
54.	1114 / (1702)	388
55.	1116-1117 / (1704-1705)	283
56.	1117 / (1705)	337
57.	1118 / (1706)	350
58.	1118-1119-(1706-1707)	294
59.	1120-1121 / (1708-1709)	377

60.	1119-1121 / (1707-1710)	334
61.	1124-1125 / (1712-1713)	301
62.	1119-1120-23-24-27 / (1707-08-01-02-05)	243
63.	1123-1124 / (1711-1712)	394
64.	1124 / (1712)	252
65.	1126-1127 / (1714-1715)	277
66.	1127 / (1715)	258
67.	1128-1129 / (1715-1716)	602
68.	1129-1130 / (1716-1717)	537
69.	1130-1131 / (1717-1718)	270
70.	1132-1136-1137 / (1719-1723-1724)	290
71.	1132 / (1719)	218
72 / A.	1133 / (1720)	289
72 / B.	1133-1134 / (1720-1721)	238
73.	1134-1135 / (1721-1722)	272
74.	1131-1134 / (1718-1721)	319
75.	1135 / (1722)	291
76.	1136-1137 / (1723-1724)	336
77.	1137-1138 / (1724-1727)	279
78.	1131-32-33-34-38-39 / (1718-19-20-21-25-26)	413
79.	1139-1140 / (1726-1727)	574
80.	1141-1142 / (1728-1729)	376
81.	1141-1142 / (1728-1729)	246
82.	1143 / (1730)	296
83.	1144 / (1731)	268
84.	1145 / (1732)	280
85.	1145-1146 / (1732-1733)	286
86.	1146-1147 / (1733-1734)	279
87.	1147-1148 / (1734-1735)	333
88.	1148 / (1735)	378
89.	1148-1149 / (1735-1736)	286
90.	1149 / (1736)	282

91.	1149-1150 / (1736-1737)	293
92.	1150-1151 / (1737-1738)	276
93.	1151-1152-1154 / (1738-1739-1741)	532
94.	1152-1153 / (1739-1740)	276
95.	1153 / (1740)	319
96.	1153-1154 / (1740-1741)	224
97.	1154-1155 / (1741-1742)	259
98.	1155 / (1742)	301
99.	1156 / (1743)	204
100.	1156 / (1743)	257
101.	1156-1157 / (1743-1744)	448
102.	1158-1159 / (1745-1746)	300
103.	1159-1160 / (1746-1747)	284
104.	1160 / (1747)	293
105.	1161 / (1748)	362
106.	1161-1163 / (1748-1750)	278
107.	1163-1164 / (1750-1751)	280
108.	1164-1165 / (1751-1752)	138
109.	1165 / (1752)	282
110.	1165-1166 / (1752-1753)	?
111.	1166-1167 / (1753-1754)	292
112.	1168 / (1755)	294
113.	1168-1169 / (1755-1756)	120
114.	1169-1170 / (1756-1757)	274
115.	1170-1171 / (1757-1758)	233
116.	1171 / (1758)	282
117.	1172 / (1759)	218
118.	1171-1172-1173 / (1757-1758-1759)	324
119.	1174-1175-1176 / (1760-1761-1762)	391
120.	1188-1191 / (1774-1776)	196
121.	1179-1182 / (1765-1768)	88
122.	1177-1178 / (1763-1764)	280

123.	1180-1181 / (1766-1767)	196
124 / A.	1176-1177 / (1762-1763)	221
124 / B.	1182-1184 / (1768-1770)	?
125.	1175-1176 / (1761-1762)	276
126.	1185-1189 / (1771)	333
127.	1184-1186-1191 / (1770-1772-1776)	248
128.	1189-1191 / (1774-1776)	292
129.	1108-1142-1161 / (1696-1729-1747)	96
130.	1184-1185-1190-1191 / (1770-1771-1775)	314
131.	1182-83-84-85-92-94-95-96 / (1768-69-70-77-79-80-81)	98
132.	1196-1199 / (1781-1784)	393
133.	983-984 / (1575-1576)	428
134.	1200-1209 / (1785-1794)	465
135.	1205-1207 / (1790-1792)	204
136.	1215-1217-1221-1222 / (1800-1802-1806-107)	198
137.	1216-1219 / (1801-1804)	172
138.	1221-1226 / (1806-1810)	172
139.	1229-1232 / (1813-1816)	172
140.	1233 / (1817)	155-312
141.	1234-1236 / (1818-1819)	150
142.	1241-1249 / (1825-1833)	456
143.	1249-1257 / (1833-1840)	192
144.	1186-1257-1267 / 1772-(1833-1850)	306
145.	1266-1270 / 1849 / (1853)	215
146.	1271-73-76-77-79-80 / (1854-1856-59-60-62-63)	350
147.	1282-1288 / (1865-1870)	269
148.	1286-1291 / (1869-1873)	270
149.	1294-1296 / (1876-1878)	294
150.	1296-1298 / (1878-1880)	270
151.	1299-1301 / (1881-1883)	228
152.	1302-1303 / (1884-1885)	206
153.	1303-1305 / (1885-1887)	338

154.	1306-1308 / (1888-1890)	295
155.	1308-1310 / (1890-1892)	390
156.	1310-1314 / (1892-1896)	250+93+8
157.	1316-1319 / (1898-1901)	384
158.	1318-1325 / (1900-1907)	402
159.	1319-1323 / (1901-1905)	490
160.	1325-1327 / (1906-1908)	370
161.	945-946 / (1538-1539)	259
162.	1015-16-19-24-958-961 / (1606-07-10-15-1550-1553)	571
163.	951-955-965 / (1544-1548-1557)	296
164.	978-976 / (1570-1568)	225
165.	980-938-984 / (1572-1531-1576)	220
166.	980 / (1572)	101
167.	1008-1009 / (1559-1560)	250
168.	1030 / (1620)	181
169.	1029-1030 / (1619-1620)	104
170 / A.	1032 / (1622)	201-478
170 / B.	1033 / (1623)	200
171.	1082-1084 / (1671-1673)	185
172.	1094-1096 / (1682-1684)	156
173.	1178-1179 / (1764-1765)	261
174.	1187-1189 / (1773-1775)	259 ¹¹⁷

¹¹⁷ Ahmet Akgündüz; Ser'iyye Sicilleri, s.190-191.

**20 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYON VE
BELGE ÖZETLERİ**

YÂ FETTÂH YÂ REZZÂK

Sayfa 1/Belge 1

Belgenin Özeti

Kürtinciyân mahallesinde yaşayan Mehmet'in, Fatma'nun evini 22 kuruşa satın alması

Fi yevmi'l salis 18 Receb'ül müreccab li-sene 1060 el-mübârek

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kürtinciyân mahallesinde sakin elhâc Mehmed bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde işbu ba'isü'l kitab Fatma hatun ibnete elhâc Ömer mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb mahalle-i mezbûrede vaki' 'inde'l ahâli ve'l cirân ma'lumu'l hudud mezbûre Fatma iştirâk eylediğim bir beyti mezbûre Fatma hatun yigirmi iki guruşa bey' edüb semeni olan yigirmi iki guruşu târih-i kitab Ramazanın üçüne değin te'cil etdim târih-i mezkûre zikr olunan yigirmi iki guruşu bana teslim etsin dedikde mukirr-i merkûm elhâc Mehmed ikrâr meşrûhunda el mukarrun leh el mezkûre Fatma tasdik etmeğin mâ vak'a bi't taleb ketb olundu tahriren fi evâsıt Receb li-sene sittin ve elf

Şuhûdü'l-Hâl:

Molla Osman Bin Elhâc Ömer, Abdullah Çelebi bin Ebubekir, Elhâc Bayram Beşe Serdar, Elhâc Yusuf Çelebi Bin Ahmed

Sayfa 1/Belge 2

Belge Özeti

Halil ağa, babası müteveffa Süleyman Beşeye ait 250 adet esedi guruşun Çakal köyünde oturan Hüssam, Mehmed ve sayir kişilerin zimmetlerinde olduğunu iddia etmesi neticesinde bahsi geçen miktarın edasının tenbihi

Mahmiye-i Ayntab muzafatından Çakal nâm karyede sakin Hüssam bin Mehmed ve Mehmed bin Ahmed bin Ali ve Ali bin elhâc Hamza ve elhâc İbrahim bin Receb ve Murad bin Osman bin İlyas ve Ömer bin Cihad ve İbrahim bin Halil ve Cuma bin Tengriverdi nâm kimesneler ve sayirleri meclis-i şer'-i hatır-i lâzimü't tevkirde işbu ba'isü'l kitab fahrü'l-ekârim Halil ağa mahzarında her biri da'va ve takrir-i kelâm edüb mersûm Halil ağanın babası müteveffâ Süleyman beşenin zimmetimizde birbirimiz kefaleti ile ikiyüz kırk adet esdi guruşu olub merkûm Süleyman beşe Asitaneye gitmezden nakidim ikiyüz guruşu merkûm Süleyman beşeye teslim edüb Süleyman beşe Asitaneye gittikten sonra otuz beş guruşunu mersûm Halil ağaya

teslim edüb zimmetimizde beş guruş bâki iken mersûm Halil ağa meblağ-ı mezkûr ikiyüz elli guruş tamamen taleb eder sual olunub bey' olunması matlubumdur dediklerinde gıbbe's-sual mersûm Halil ağa babam Süleyman beşe Asitaneye gittikten dört ay sonra ahâli karye-i getürüb meblağ-ı mezkûr ikiyüz elli guruş taleb eylediğimde otuzbeş guruşu bana teslim edüb bâki kalan ikiyüz onbeş guruşu birbirlerin rızâ-i bey' ile bin altmış senesi şevvalinin ibtidâsına değın ikiyüz elli guruşa mu'âmele-yi şer'iyye ile mu'âmele etdim halâ zimmetinden ikiyüz elli guruşum vardır deyü cevab verüb karye-i merkûme Süleyman beşe Asitane-i sa'adete gittikten sonra mersûm Halil ağanın mu'amelesine mekr olmağın mersûm Halil ağada da'vasını müsbite beyyine taleb olundukda 'udul-i müsliminden Zekerriya bin Ali ve elhâc Yusuf bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecl-i şehâde meclis-i şer'a hazıran olub gıbbe'l istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eyledilerki mersûm Halil ağanın babası Süleyman beşe Asitâneye gittikten sonra dört ay mürûr ettiği mersûm Halil ağa ahâli-i karye getürüb zimmetlerinden olan ikiyüz elli guruşu hibe eyledikde otuzbeş guruşu verüb bâki kalan iki yüz onbeş guruşu bin altmış şevvalinin ibtidâsına ecîl ile iki yüz elli guruşu üzerlerine bizim huzurumuzda mu'amele etdi biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra meblağı mezkûr ikiyüz elli guruşun edâsına tenbih birle mâ vak'a bi't taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-Hâl:

Muslı ağa Müslim, Abdullah çelevi ibn Mustafa, Mehmed beğ ibn Abdullah, ... beşe ibn Hacı Yusuf

Sayfa 1/Belge 3

Belge Özeti

Şarkiyân mahallesinde meskun Mehmet gece yatarken bahçe kapısına katran sürüldüğünü söyleyerek, bu durumun mahallesindeki kişilerden soruşturulmasını talep etmesi

Mahmiye-i Ayıntab mahallatından Şarkıyan mahallesinde sakin Mehmed bin elhâc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerife gelüb takrir-i kelâm edüb işbu mah Recebin onsekizinci gecesı ben hânemde yâtur iken havlı kapuma katran sürmüşler

hasbe'l-îcâb ahâli-i mahalden sual olunub tahrir olunmak matlubumdur dedikde ahâli-i mahalleden her biri Osman ve Mustafa beğ ibn Abdullah ve Hızır beğ ibn İbrahim ağa ve İbrahim bin Ali ve Ali bin Hüseyin ve Hüseyin bin İsmail ve İsmail bin elhâc Ebubekir nâm-ı kimesneler

Sayfa 2/Belge 3 (Önceki belgenin devamı)

Meclis-i şer'â hâzırân olub gibbe'l istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediği mezbûr Mehmed ve zevcesi kendi hallerinde müstakim kimesnedir bu ana gelince meşrûh ... görmedik deyü her biri mahall-i şehâdetde... mâ vak'a ketb olundu

Şuhûdü'l-Hâl:

Halil Ağa İbn Süleyman Beşe, İbrahim Beşe İbn Abdullah, Mehmed Beğ sakin Mahalle-i Çukur, ve gayrühüm

Sayfa 2/Belge 4

Belge Özeti

Müteveffa hacı Yusuf'un borcunu ödemek için terekesinde bulunan bağ, tarla ve ceviz ağacının Mehmed isimli kişiye satılması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından ibn-i Şeker mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat eden elhâc Yusuf nâm kimesnenin zevce-i metrukesi Aydan hatun asâleten ve sagire kızı Aişe tarafından vesayeten müteveffa-yı merkûmun karındaşı elhâc Mustafa asâleten meclis-i şer'-i hatir-i lâzımü't-tevkirde işbu ba'isü'l kitab Mehmed bin hacı mahzarında her biri ikrâr ve takrir-i kelâm edüb müteveffa-yı merkûm elhâc Yusufun deyn-i kesresi olub ifâ-i deyn edecek terekesi olmağın Zülfikâr nâm karye kurbinde nâm mezra'a türâbında vaki' dört taraf arz-ı haliye ile mahdûd üç bin seksen bağdan mersûm elhâc Yusufun mülkü olan bin beşyüz seksen mülk bağını mezra'-i mezbûrede olan 'inde'l ahâli ve'l cirân ma'lûmetu'l hudûd bir kıt'a tarlasını dâhilinde vaki' bir dib kâyimü'l usul ceviz bağı ile mersûm Mehmede ile beş aded esdi guruşa bey'-i bâti kat' ile bey' edüb semeni mezkûr elli beş guruşu müşteri-i mezbûr yedinden ahz ve kabz edüb teslim-i bey' etdik ba'de'l yevm zikr olunan bin üçyüz seksen bağ ve tarla ve bir dib ceviz şeceri mersûm Mehmedin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukirrân-ı

mezkûrânın asâleten ve vasiyeten câri olan ikrarların el-mukarru leh el-mezkûr Mehmed tasdik etmeğın mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-Hâl:

Osman Efendi İbn Hâcı Ömer, Abdullah Çelebi İbn Abidin, Elhâc Yusuf Beşe İbn Ahmed, Fahrü’l emâsil İbn Halil Çelebi ve gayrühüm

Sayfa 2/Belge 5

Belge Özeti

Ayntâb şehrinde oturan zeamet sahibi Yusuf ağa ve İlyas bey’in tumarlarının sınırlarının araştırılması ve sınırların belirlenmesi

Mahmiye-i Ayntabda sakin erbâb-ı zü‘amadan Yusuf ağa ibn elhâc Osman ağa ve İlyas beğ ibn Musa meclis-i şer‘-i şerife gelüb takrir-i kelâm edüb tumarımız olan elhâc ‘arab nâm karyenin kuşcu deresi? demekle ma‘rûf mevzi‘ sınırında dahil iken karibinde vaki‘ olduğu nâm karye zâbiti olan elhâc Kasım beşe tarafından elhâc Receb ibn kara Selim mevzi‘-i mezkûr karye-i ... sınırında dahildir deyü müdahâleden hâli değildir üzerine varılıb yedimizde olan sûret-i keşf-i sultaniye nazar olunub icrâ-yı hak olunmasını talep ederiz dediklerinde kibel-i şer‘den fahrü’l müderrisin Mevlâna Kurd İbrahim Efendi ta‘yin ve irsâl olunub oldahi... Müslümanlar ile mevzi‘ mezkûra vardıklarında mezbûr elhâc Receb müvâcehesinde her biri takrir-i kelâm edüb karye-i elhâc ‘arabın kuşcu deresi sınırında dahil iken mezbûr elhâc Receb müdâhale eder sual olunub icrâ-yı hak olunmasını talep ederiz dediklerinde gibbe’s sual (silik) talep olundukda Mustafa bin Ali nâm kimesne zikr olunan kuşçı dere dülük baba tarafına olan vergi eflakatına varınca elhâc arabın sınırı dahilidir deyü şehâdet eyledikten sonra şahidleriz mevzi‘ mezkûre... kâdir olmayub ba‘de meclis-i şer‘a ihzâr edüb yine mezbûr elhâc Receb müvâcehesinde Ebubekir bin İbrahim nâm kimesne zikr olunan kuşcu deresi küçük dere eflakatına varınca elhâc arab sınırında müdâhil olub kâdim olan ağaları teşhîr ederlerdi deyü şehâdet etmeğın şehâdetleri hayyiz-i kabulde vaki‘ olmağın mâ vak‘a bi’t taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-Hâl:

Hüseyin beğ ibn Fahreddin, Molla Mehmed ibn elhâc Ali, Hamdi çavuş ibn Nuh,
(silik)

Sayfa 3/Belge 6

Belge Özeti

Kozluca mahallesinde oturan Hatice hatun'un eşi Mehmed keçeciden geriye kalan mal varlığından mehr-i müeccelinin alınmasından vazgeçmesi

Mahmiye-i Ayıntabda bi'l-fi'il yeniçeri serdarı olan fahrü'l Ekrem elhâc Bayram paşa tarafından husûs-i ati'l beyân a vekil ta'yin eylediği Ali çelebi ibn Molla Ebubekir meclis-i şer'î-i şerife lâzımü't-tevkîrde mahmiye-i Ayıntab Kozluca mahallesinde sakine işbu ba'isü'l-kitâb Hadice hatun ibnete Derviş Ali tarafından meclis-i şer'î üzere vekil olan babası Derviş Ali mahzarında ikrar ve takrir-i kelâm edüb mezbûre-i Hadicenin zevcesi olub bundan akdem günde vefat eden keçeci Mehmed beşenin muhallefatından rebî' zevcesine ve beytü'l-mâla razı'dır deyü da'va eyledükde mezbure Hadice hatun müteveffanın nakid muhallefatı zikr olundukda otuz üç guruşluk terekesi zuhur edüb kendüden mütevellid Abdülkadir nâm oğlu olduğundan mâ'da bin yetmiş guruş mu'accelim hakkında baki olduğu cümlenin ma'lûmudur deyü cevap verüb babam derviş Ali dahi ba'zı kimesnelerin mezbûr Mehmed paşanın zimmetinde olan haklarına kefil olmağla fevtinden sonra yetmiş guruş deynini kendü malında edâ etti dedikde ben dahi vekâletim hasebiyle vâki'-i hâli ahali-i mahalden sual eyledikde fi'l-hakika mezbûr Mehmed beşenin Abdülkadir oğlu olub babasından sonra vefat eylediğini ve otuz üç guruşluk muhallefatı olduğunu ve mezbûre Hadicenin yetmiş guruşu mehr-i müecceli baki olduğunu 'arz-ı Müslümanlara haber vermekle zikr olunan da'vadan farig oldum dedikde gıbbe't-tasdik kayd-ı sicil olundu

Şühûd'ul-Hâl:

Elhâc İbrahim bin Mehmed, molla Ahmed imam, Mustafa paşa çavuş ve gayrühüm

Sayfa 3/Belge 7

Belge Özeti

Kastel mahallesinde oturan Fatma'nın eşinin vefat etmesi sebebiyle Fatma ve küçük oğluna 105 akçe nafaka tayin olunması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kastel mahallesinde sakin Ahmed bin Mehmed nâm-ı kimesne meclis-i şer'â gelüb takrir-i kelâm edüb terbiyemde olan Fatmaya zevci Halil nâm-ı kimesne nafaka ve kisve bırakub aher diyara gitmişdir mezbûre Fatma ve sagir oğlu Ahmed nafaka ve kisveye muhtacdır kıbel-i şer'âde nakid nafaka olunmak matlubumdur dedikde canib-i şer'âden mezbûre Fatmaya ve sagir oğlu Ahmede yüzbeş akçe ta'yin olunub istidâneye izin verildi vakt-i takrirden rücu' eyledi

Şuhûd'ül-Hâl:

Abdullah çelebi bin Mustafa, elhâc İbrahim Ahmed, Hasan bin Yusuf

Sayfa 3/Belge 8

Belge Özeti

Hayk-ı Müslim mahallesinde oturan Cihan hatunun sahip olduğu eve oğullarının müdahale etmesi sebebiyle Cihan hatunun oğullarına dava açması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Hayk-ı Müslim mahallesinde sakine cihan binti Berrak meclis-i şer'â-i şerifi nebevide oğulları Migirdiç ve Yakub nâm zimmiler müvâcehelerinde takrir-i da'va edüb mahal-i mezbûrede vaki' ma'lumatu'l hudud ve mülk-i müşterâm olan dârımı oğullarım mezbûrân Migirdiç ve Yakub mutasarrıf olub benim tasarrufuma mani' olurlar sual olunub icra-yı hak olunmasını talep etdim dedikde gıbbe's-sual mezbûran Migirdiç ve Yakub dâr-ı mezkûre müteveffa babamız mülkü olub bize intikal etmişdir deyü cevab verüb valdeleri hatunun mülkü olduğunu inkar etmeğın mezbûr cihandan müdde'âsını müsbite beyine talep olundukda udul-i müsliminden elhâc Hüseyin binti Sıdık ve Aişe binti Cavidan nâm-ı kimesneler li-ecl'i- şehâde meclis-i şer'â hazıran olub gıbbe'l-istişhad her biri edâ-yı şehâdet-i şer'âyye edüb mezbûre Cihan zikr olunan... İştirâ eyledi mülk-i müşterâsıdır biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederüz dediklerinde ba'de ri'âyet şerâyit'ül-kabul de şehadetleri hayyiz-i kabulde vak'ı olmağın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûd'ül-Hâl:

İsmail çelebi, Hasan bin Yusuf, Hızır Mehmed Tilbeşar ve gayrühüm

Sayfa 4/Belge 9**Belge Özeti**

Müteveffa Mehmet'ten kalan mirasın eşi Tursun ve kızı Cemile'nin müteveffanın kardeşi nden miras kaçırıp kaçırmadıkları konusunda yemin ettirilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından çukur mahallesinde sakin iken bundan akdem fevt olan zevcem Mehmed ibn elhâc Kürdi nâm-ı kimesnenin veraseti sulbiyye kızı Cemile ve zevce-i metrukesi Tursun li-eb karındaşım Mustafaya münhasıra olduğu şer'an müstehak olduktan sonra mezbûr Mustafa meclis-i şer'de merkûmatın Cemile ve Tursun mazharında takrir-i da'va edüb bundan akdem karındaşım müteveffa-yı mersûmun muhallefatı ve nakid akçesi deftere hesap olunub 'izzetim hasebiyle benim hisse-i şer'iyeme tecemmûlat ve nakid akçe ve dârından cem'an yüz yigirmi sekiz guruş bir reb' isbat etmeğın ol senede yüz guruş nakid ve yigirmi sekiz guruş bir reb' tecemmûlat-ı haneden ahz ve kabz edüb zimmetlerine ibrâ etmiş idim ve mülk-i müteveffa-yı mersûmun muhallefatından yigirmi ton bez ve birkaç tas ve birkaç kilim ve nakid akçesinden bir mikdar ve bir büyük... zevcesi mezbûre Tursun kızı merkûme Cemilenin dârında mirasdan kaçırub hıfz eylemişler sual olunub beytim yokdur eğer inkâr ederlerse 'inde'l müsliminden taleb ederim dedikde gıbbe's-sual her biri inkâr ile cevap vermekte merkûmattan Tursun ve Cemileye müteveffa-yı mezbûr elhâc mehmedin bez ve kilim ve tas ve birkaç kilim ve nakid akçesinden kâlıl diğır sâyir muhallefatından kızı ondan saklayub hıfz eylemediğine yemin teklif olundukda her biri 'amel hesabü'l mes'ul halef billahi'l 'aliyyü'l 'azim etmeğın mezbûr Mustafa ta'arruzdan men' olunub mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûd'ul-Hâl:

Fahru'l kuzât Receb efendi, elhâc molla Osman bin elhâc Ömer, İbrahim beşe ibn Abdullah, Halil bey ibn Süleyman beşe, Mehmed bey bin Abdullah, Mehmed bey bin elhâc Mehmed gayrühüm

Sayfa 4/Belge 10**Belge Özeti**

Hızır çelebi ve Hüseyin'in İlhan çarşısında yaralandıkları sebebiyle Hüseyin'in kardeşi Ahmed tarafından durumun mahkemeye bildirilmesi ve bu olayın araştırılması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından İlhan mahallesinde sakin Ahmed bin Mehmed meclis-i şer'â gelüb takriri kelâm... edüb tarih-i kitabda Receb'ül müreccebinin onsekizinci günü etmekçi zâde Hızır çelebi oğlunun düğün masrafını getürmeğe kendüleri ile karındaşım Hüseyin bile gidüb İlhan çarşısına vardığımızda bir kimesne kendüleri ile karındaşım mezbûr Hüseyini urub sağ uyluğundan mecrûh eylemiş üzerine varılıb keşf ve tahrir olunmasını taleb ederim dedikde kıbel-i şer'âde fahr'ül müderrisin Mevlanâ Kurd İbrahim Efendi ta'yin ve irsal olunub oldahi bi'l-fi'il Ayntab sancağına mutasarrıf olan 'umdetü'l ümerâ'il kirâm es-seyyid Mehmed bey tarafından Yakub bey zeyl-i kitabda esâmisi mestûr Müslümanlar ile üzerine varub sağ uyluğundan tüfenk pasesi müşâhede olunub husus-ı mezkûr Hüseyinden Hızır çelebi oğlunun düğün mumu getürmeğe gittiğimizde İlhan mahallesinde vaki' İlhan çarşusuna vardığımızda çukur mahallede sakin... demekle meşhur birâder yeniçeri tüfengi boşaldub (silik) sağ uyluğundan urub mecrûh eyledi cârihîn mezbûr ahâli-i mahalleden bir merd ile ve aherden bir kimesne ile da'vam yokdur dedikde... merkûm mahallinden tahrir ve meclis-i şer'â gelüb vuku'î hâl vermeğın mâ vak'a bi't taleb ketb olundu

Şuhûdü'l Hâl:

Elhâc Mustafa paşa ibn İsmail, Maksud paşa bin Ali, Hasan Hüseyin, Mehmed bin Rıdvan ve gayrühüm

Sayfa 4/Belge 11

Belge Özeti

Müteveffa Yusuf Paşa'nın geride bıraktığı mal varlığının dörtte üçünün eşi ilhan hatuna ve dörtte birinin ise devlet hazinesine kalması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından İbn Şükr mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat eden Yusuf Paşa ibn Abdullah nâm kimesnenin muhallefatına vaz'ü'l-yed olan dergâh-ı 'âli çavuşlarından fahr'ül akran Davud çavuş tarafından İsmail beşe nâm-ı

kimesne meclis-i şer‘-i hatir-i lazımu’t-tevkirde fahrü’l emâsil elhâc Hızır beşe mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb müteveffa-yı merkûm Yusuf beşenin

Sayfa 5/Belge 11 (Önceki sayfanın devamı)

Muhallefatından râbi‘ zevcesi İlhan hâtuna ve üç rub‘ beytü’l mâla ayid olmağın muhallefatından vaki iki taraf hisselerinin ve bir tarafı Sülükçü oğlu bağı ve bir tarafı çay ile mahdûd dörtyüz seksen bağ dahi beytü’l mâla kayd olmağın bey‘i men yezid olundukda on guruşdan ziyâde taleb olunması ile mersûm elhâc Hızır beşe on guruştan bey‘-i bâti kat‘ ile bey‘ edüb semeni mezkûr on guruş müşteri-i mezbûr yedinden bi’t taleb ahz ve kabz edüb teslim-i mebi‘ etdi ba‘de’l yevm zikr olunan dört yüz seksen nâm-ı mersûm elhâc Hızır beşenin mülküdür... mutasarrıf olsun dedikde mukir-i merkûm İsmail beşenin vekâleten câri olan ikrârın el mukarru leh el mezkûr elhâc Hızır beşe tasdik etmeğın mâ vak‘a bi’t taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-Hâl:

Elhâc Bayram ağa serdar, elhâc Yusuf çelebi bin elhâc Ahmed, elhâc Yusuf Hacı, ... Süleyman, Mustafa beşe serdar-ı sâbık

Sayfa 5/Belge 12

Belge Özeti

Ayntâb müftüsü Abdurrahim efendi’nin Mihaliye evkafının değirmeninden sulanan bostanların sahipleri Abdüsselam ve Ahmed’in değirmenden akan su için belirlenen hükümleri vakfa teslim etmeleri gerektiğini belirtmesi

Bi’l fi’il Ayntab müftüsü olan a‘lemü’l ‘ulemâü’l müste’cirin Şerifüddin efendi ibn Abdurrahim efendi meclis-i şer‘-i hatir-i lâzımu’t tevkirde fetvaya meşrûta olan mihaliye evkafından vaki‘ değirmenin hark ve bendinden saki olunan bostanların sahiblerinden elhâc Abdüsselam bin Tengriverdi ve Ahmed nâm kimesneler mahzarlarında da‘va ve takrir-i kelâm edüb zikr olunan değirmenin bendinden câri olan suyun kadim olan müddet-i kuvvet ve tahtında olan arazilerin saki edüb cânib-i Vakfa her bir bostandan senede hükümrân gelmişler iken hâlâ lâzım gelen hükümlerin vakfa teslim ettikde ta‘allül ederler sual olunub edâsına tenbih olunmak matlubumdur dedikten gıbbe’s-sual mebûran elhâc Abdüsselam Ahmed kadimü’l

eyyâmdan zikr olunan bostanlardan cânib vakfa ta'yin olunduğun mezkûran olmağla mersûm Şerüfiddin efendiden da'vasını müsbite beyyine talep olundukda mezbûran Abdüsselam müstakim kimesnelerdir cânib-i vakfa ta'yin olduğunu bildiklerine ve bu ana gelince hüküm vermediklerine halef billâh etsinler dedikde merkûman elhâc Abdüsselam Ahmede yemin teklif olundukda her biri yemin teklif edüb halef billâh eyledikleri ecilden mâ vak'a bi't talep ketb olundu

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Halil çelevi şeyhzâde, esseyyid Ramazan bin Ali, Mehmed çelevi ibn Abdullah, elhâc Ali boyacı ve gayrühüm

Sayfa 5/Belge 13

Belge Özeti

Ayıntab şehrindeki Ale'd-devle cami'nin imamı Ebubekir ismi geçen cami'nin evkafından olan bir bölük toprağı senede 30 guruşa 3 yıllığına Hacı Ali'ye kiraya vermesi

Mahmiye-i Ayntabda vaki' Ale'd-devle cami' demekle ma'rûf cami' i-i şerifin berât-ı 'Alişân ile mütevellisi olan molla Ebubekir nâm kimesne meclis-i şer'-i şerif lazımu't teşrifde işbu ba'isül kitab elhâc Ali bin elhâc Abdi mahzarında ikrar ve takrir-i kelâm edüb mütevellisi olduğum cami'-i mezkûrun evkâfından değirmen karibinde vaki' iki tarafı tarik-i 'âmm ve iki tarafı nehir câri olan bir kıt'a hazırân türâbında olunur bostanın... suyu olmayub bir sene... ile işbu sittin ve elf recebinin ibtidâsından üç sene tamamına değin senede canib-i vakfa otuz guruş vermek üzere mersûm elhâc Aliye icâr etdim ve bu senenin icârı olan otuz guruş mâh mâh almak üzere kavlı ettik dedikde mütevellî-i merkûm molla Ebubekirin minvâl-i meşrûh üzere câri olan ikrara mukirrin leh el mezkûr elhâc Ali kabul etmeğın mâ vak'a kayd olundu

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l 'ulema Şerifüddin Efendi elhâc Osman Efendi Ömer, elhâc Mahmi bin Ömer, Hızır çelebi bin Mustafa efendi, Mehmet ibn dizdâr

Sayfa 6/Belge 14

Belge Özeti

Müteveffa Yusuf'tan kalan mirasın varisçileri arasında paylaşılması

Mahmiye-i Ayntab mahallatında Ammu mahallesinde sakin Hüseyin bin Yusuf mahfil-i kazada işbu ba'isü'l kitab (silik) bi't-tav' ikrar ve i'tiraf edüb müteveffa babamız Yusufun mülkdarını ve sâyir muhallefatını beyyinemizde defter ve hesab edüb taksim ve bana ayid olan hissemi ahz-ü kabz edüb husus-ı mezkûrede mezbûr Hüseyinin zimmetini 'imâ-i âmm kat' iştirâ'le ibrâ eyledim ba'de'l yevm müteveffa babam Yusufun dârı ve tecemmülât-ı hanesine ... mezbûr Hüseyin ile vechen da'va ve niza'ım yokdur dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i muharrer üzere câri olan ikrarun el mukarrer leh el mezkûr bi'l müvâcehe tasdik ve bi'l-müşâhede tahkik etmeğin mâ vak'a bi't taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-Hâl:

Molla Ebubekir kara dede, Mehmet bin Öksüz, Cuma bin Kadir

Sayfa 6/Belge 15

Belge Özeti

Kilis ve Antakya kazasında bulunan vakfın idarecisi Ömer isimli şahsın vefat etmesi ile yerine Emrullah'ın getirilmesi

Fi yevmü'l ahed fi 21 recebü'l mürecceb li sene 1060 el- mübârek

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kilis ve Antakya kazalarında vaki' Fethullah bin Abdülkerim evkafı demekle ma'rûf evkafın mütevellisi olan Ömer nâm-ı kimesne fevt olub tevliyet-i merkûme mahlûle olmağın mahmiye-i merkûme sükkanından olub evlâd-ı vakıfdan işbu ba'isü'l kitab Emrullah bin Lütfullah nâm-ı kimesneler... tevliyet-i merkûme uhdesinden gelür deyü müstakim mahall ve müstehak kimesnedir deyüb 'arz Müslümanlar hayır vermeğin ber müceb-i şart vakf-ı mezbûr Emrullah

mütevelli nasb ve ta'yin olunub ol dahi tevliyet-i merkûmeyi kabul ve sadaka-i lâzımleri edâ-i taahhüd etmeğın mâ vak 'a bi't taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-Hâl:

Ebubekir bin Hüseyin, esseyyid Mahmud ibn es-seyyid Mehmed, elhâc İbrahim bin Ahmed, Osman çelebi bin dedeli ve gayrühüm

Sayfa 6/Belge 16

Belge Özeti

Hicar köyünden akan suyun kullanımı konusunda dava açılması

Mahmiye-i Ayntab kazasına mülhak Tilbeşar nahiyesinde vaki' Hicar nâm karye sükkânından Osman bin Hamza bin Ömer ve Ali ibn elhâc Ömer ve Ali bin İdris ve Abdülhalim ibn elhâc Ramazan ve Mustafa bin Hüseyin ve elhâc Davud bin Abdi nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerife gelüb takrir-i kelâm edüb karye-i mezbûre Hicar'da câri olan suyun kadimü'l eyyâmından bu ana gelince yigirmi dört kıratın on altı kırat mahrusa-i Halebe giden su harkına dahil olub yigirmi kırat iki aded olmak üzere bizim karyemizde câri olub bağçe ve tarlalarımızı saki edüb hakk-ı şer'imiz olduğu mahrusa-i Haleb eyaletine vezir tayin olunan hazretlerinin yedimizde ... şerif dahi dârb iken Müdahaleden hali değıldir Müslümanlardan sual olunub ihbar ve takrir olunmasını taleb ederiz dediklerinde gibbe's sual arz-ı Müslümanlardan Ahmed çelebi ibn hacı Sun'ullah nâm kimesneler filhakika karye-i mezbûre Hicar'da câri olan suyun kadim-i eyyâmından bu ana gelince yigirmi dört kıratın on altı kıratı Halebe câri olan suyun vakfa dahil olub bağçe ve tarlalar saki itdilerini deyü mâ vak'a kayd olundu

Şuhûdü'l-Hâl:

Elhâc Bayram paşa ibn Ali, elhâc Hızır beşe serdar, elhâc Mustafa beşe serdar, elhâc Mehmed beşe odabaşı

Sayfa 7/Belge 17

Belge Özeti

Günlük bir cüz okuyan molla Mehmet'in vefat etmesi ile yerine molla Ömer'in tayin olunması

Mahmiye-i Ayntab sükkânından olan bundan akdem vefat eden merhum Kadim ağanın kendüsü naibi eylediği efraddan yevmi bir cüz'-i şerif tilâvet eden molla Mehmet fevt olub işbu ba'isu'l kitab molla Ömer bin Yunus ehl-i Kur'ân ve her vecihle mahall ve müstehak olmağla yerine işbu vazife-i ta'yin ile mezbur molla Ömer mezbûren ta'yin olunub işbu vesika-i esbak bir temessük ketb olundu bi't-taleb def' olundu.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmet Çelebi bin molla Abdülcelil, molla Sufi bin Ahmed, elhâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 7/Belge 18

Belge Özeti

İbn-i Sekek mahallesinde bulunan tahtalu câmî imamı Mehmet'in vefat etmesi ile boş kalan vazîfeye Süleyman'ın tayin olunması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından İbn-i Sekek mahallesinde vaki' tahtalu câmî şerifinden yevmi bir cüz'-i şerif tilâvet edüb molla Mehmet fevt olmağın işbu ba'isu'l kitâb molla Süleyman bin Abdürrahman çelebi ehli kur'an ve her vecihle mahal ve müstehak olmağın vazife-i mumaileyh yerine cüz-i kur'an zevât nasb ve ta'yin olmağın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûd'ül-Hâl:

Molla Ali bin İbrahim, Mahmud Çelebi bin Hasan çelebi, elhâc İbrahim bin Ahmed, Hüseyin ibn elhâc Hamza ve gayrühüm

Sayfa 7/Belge 19

Belge Özeti

Babilge köyünde oturan Hızır'ın bostanındaki ceviz ağaçlarının 8 tanesi İbrahim beşenin bostanına zarar verdiğiinden dolayı açılan dava

Mahmiye-i Ayntab kazasına mülhak Tilbeşar nahiyesinde vaki' karye'-i Babilgede sakin Hızır bin Zekeriyya meclis-i şer'-i şerif lazımu't-tevkirde İbrahim beşe ibn

Abdullah mahzarında bi'tav'-i sâf ikrâr ve i'tiraf edüb karye-i mezbûrede vaki' bostanına mülâhık mezbûr İbrahim beşenin meyve bostanı olub ve lakin benim bostanımda sinura yakın sekiz dib ceviz şeceri olmağın mezbûr İbrahim beşe bana zararı vardır mukaddemâ babamın buradan çıkarub ahire dikmek için 'arz eylemişdir deyü kat' için yedinden fetva-yı şerife ve hüccet-i şer'iyeye olmağın beynimizde müslimun müslihûn tavassut edüb ... zikr olunan sekiz dib ceviz şecerlerinin senede hâsıl olan cevizin rubû'unu mezbûr İbrahim beşeye vermek üzere sulh edüb ben dahi sulh-ı mezkûr-ı kabul edüb ceviz şecerlerini kat' etmeyüb sagırda hâsıl olan ceviz bağınu mezbûr İbrahim beşeye zararı mukabelesinde vermeye razı oldum dedikde mukirri-merkûmun ikrârı meşrûh el-mukirrun leh el-mezkûr İbrahim beşe kabul etmeğın mâ vak'a ketb olundu

Şuhûd'l-Hâl:

Gencizâde Halil Efendi, Köçek Mehmet bin Hüseyin, Mevlana? İbrahim, Musa bin Mustafa, İbrahim bin Abdullah ve gayrühüm

Sayfa 7/Belge 20

Belge Özeti

Hayk-ı Müslüman mahallesinde yaşayan İbrahim isimli zımmiden, Merd isimli zımminin bir ev satın aldığıı iddia etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Hayk-ı Müslüman mahallesinde sakin İbrahim... nâm-ı zımmi meclis-i şer'-i şerif-i nebevide zımmi merdin mazharında takrir-i da'va edüb mahalle-i mezbûrede vaki' 'inde'l-ahali ve'l cirân ma'lûmat'ül hudud dârı dahilinde vaki' bir bâb beyt ve çavuş ma'iyet merd nâm-ı zımminin mülkü olub bundan akdem... olduğu hazine alây beği câmi'-i şerifinin vakıf akçesinden zimmetinde olan akçe mukabelesinde bana bey' ve teslim edüb benim mülk-i müşterâm iken müdâhaleden hali olmayub tasarrufuma mani' olur sual olunub kasr-ı yedine ta'yin olunmanı taleb erdim dedikde gıbbe's-sual mezbûr merdin tarih-i kitâbdan beş sene mukaddem zikr olunan bir bâb beyt ve çavuş ma'iyetesini mezbûr İbrahim ve valdesi şâh hatun tarih-i kitâbdan beş sene mukaddem b'ana yigirmi altı guruşa bey' ve teslim ve kabz-ı semen eyledi deyü cevap verüb mezbûr İbrahim bey'

mezkûru münkir olmağın mezbûr İbrahimden hidmet makamına muvafık beyyine taleb olundukda ‘udul-i

Sayfa 8/Belge 20 (Önceki belgenin devamı)

Müsliminden Bâlibey İsmail ve Ali bin Süleyman nâm-ı kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hazıran olub gıbbe’l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye edüb tarih-i kitabdan beş sene mukaddem zımmi mezbûr İbrahim ve valdesi şâh hatun zıkr olunan menzil-i mestûr zımmi merd beşe yigirmi altı guraşa bizim huzurumuzda bey‘ ve teslim ve kabz-ı semen eylediler biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde şehadetleri hayyiz-i kabulde vakf olundu mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed çelevi ibn molla Abdülcelil, molla Hakkı bin Ahmed, Abdüsselam çelevi ve gayrühüm

Sayfa 8/Belge 21

Belge Özeti

Müteveffa Hacı Ali’nin küçük kızı Fatma’ya Mustafa ve İbrahim’in vasi tayin olunması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Ehl-i Cefa mahallesinde sakin olub bundan akdem fevt olan elhâc Ali nâm kimesnenin sağire kızı Fatmanın vasi mansıbları olan Üstad Mustafa ve İbrahim vasi ‘uhdesinden gelecek efendimiz yokdur deyü işbu ba‘isü’l kitab sagire merkûmenin valdesi Mihrimah binti Abdullah müstakim ve vasi ‘uhdesinden gelür mezbûre Mihrimah merkûm Fatmaya vasi nasb ve ta‘yin olmayub üzerine Üstad Mustafa ve mezbûr İbrahim ta‘yin olunub her biri vasi ve nazar-ı kabul ve hizmet-i lâzımelere edâ-i taahhüd etmeğın mâ vak‘a kayd olundu

Şuhûdü’l Hâl:

Ali bin Şaban, Ömer bin Yusuf, Mustafa bin Yusuf

Sayfa 8/Belge 22

Belge Özeti

Müteveffa hacı Ali'nin kızının vasi mansıbları İbrahim ve Üstad Mustafa'nın vasilik vazifelerini kendi istekleriyle bırakmaları ve ismi geçen İbrahim ve Üstad Mustafa'nın Hüseyin isimli küçük çocuğa vasi tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Ehl-i Cefa mahallesinde sakin olub bundan akdem fevt olan elhâc Ali nâm kimesnenin sagire kızı Fatmanın kibel-i şer' de vasi mensubları olan İbrahim ve Üstad Mustafa vasi 'uhdesinden gelecek efendi mezburumuzdur deyü her biri kendi rızaları ile farig olub 'arz-ı lazım ve teslim edüb olmağın işbu ba'isü'l kitab sagir merkûmun... nâm hatun mezbûr Hüseyine kibel-i şer' de vasi nasb ve ta'yin olunması üzerine mezbûre Üstad Mustafa ve İbrahim nâzır ta'yin olunub mezbûrun vasi ve nezâreti kabul ve sadaka lazımleri edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vak'a kayd olundu

Essâbikûn

Sayfa 9/Belge 23

Belge Özeti

Müteveffa hacı Ali'nin küçük oğlu Hüseyin'in vasileri İbrahim ve Üstad Mustafa kendi istekleri ile bu görevi bırakmaları ve ismi geçen Hüseyin'e başka bir vasi tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Ehl-i Cefa mahallesi sükkanından olub bundan akdem vefat eden elhâc Ali nâm kimesnenin sagir oğlu Hüseyinin kibel-i şer' de vasi olan İbrahim ve Üstad Mustafa kendü rızaları ile vesayetden farig oldukları ecilden yerine bir vasi lazım olunmakta işbu ba'isü'l kitab sagir merkûmun valdesi Hadice binti Abdullah... vasi 'uhdesinden gelirüz deyü kibel-i şer' de mezbûre Hadice oğlu mezbûr Hüseyine vasi nasb ve ta'yin olundu üzerine mezbûran İbrahim ve Üstad Mustafa aher ta'yin olunub her biri vasi ve nezareti sual ve hizmet-i lâzimesin edâsı ta'ahhüd etmeğın mâ vak'a kayd olundu

Essâbikûn

Sayfa 9/Belge 24

Belge Özeti

Ebubekir isimli kişinin hayrat vakfı olan Sünbül hamamından akan suyun geçeceği yerlerin belirlenmesi

Mahmiye-i Ayntabda vaki‘ Boyacı oğlu cami‘ demekle ma‘rûf câmi‘i şerifin berât-ı ‘alişân ile... Ebubekir ibn Hasan nâm kimesne meclis-i şer‘i şerif-i lâzımü’ş-şerifde mahmiye-i merkûme... mahallesinde sakin işbu ba‘isü’l kitab Zeynel‘abidin bin Hüseyin ve Ömer bin Hasan ve İsmail bin Cafer ve Ahmed bin elhâc Osman ve Üstad Mustafa ve elhâc Mehmed bin Mahmud ve Mustafa bin derviş Ali ve Rezzan bey ve Emine hatun ve hatun mahzarlarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb sünbül hamamı demekle ma‘rûf hamamın on kırât mütevellisi olduğum caminin vakfı ve on dört kırât hâzır bi’l-meclis olan Ebubekir bin elhâc Mansur nâm-ı kimesnenin hayrat vakfı olub hamam-ı mezkûrenin imâmetinden câri olan suyun yolu mahalle-i mezbûrede geçeceği ile mezbûre kimesneler evlerine zikrolunan suyun üzerinde iken hala hamamın... için mezbûre Zeynelabidin ve Ömer ve İsmail ve gayrilerinden akçesi ve yahud fa‘il vergi deyü da‘va eylediğimizden bizim... gelince husus-ı mezkûr için akçe yahud fa‘il? verdiğimiz yokdur... cevabıyla bulduk deyü her biri cevab verüb... vaki‘ olmağın mahdud olduğuna isbat-ı beyyineye kadar olmadığımızda her biri ikişer... verüb ba‘del yevm her ne zaman hamamın... lazım gelürse her biri... için ikişer... vermek üzere biz dahi sulh-ı mezkûrda kabul etdik dediklerinden mukirrânı merkûmân Ebubekir bey ve diğer Ebubekirin minvâl-i meşrûh üzere câri olan ikrarları el-mukarrun leh el-merkûmun Zeynelabidin ve Ömer ve İsmail ve gayrileri tasdik etmeğın mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l Hâl:

Es-seyyid Halil Çelebi, kâ‘imâkam naib?, Ali çelebi bin molla Ebubekir, seyyid Ramazan bin seyyid Ali elhâc İbrahim Ahmed

Sayfa 9/Belge 25

Belge Özeti

Bayram ağasının mülk alması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Ammu mahallesinde sakin Yusuf Paşa ibn Abdullah nâm-ı kimesne meclis-i şer‘-i şerifimizde işbu ba‘isü’l kitab fahrü’l Ekrem elhâc Behram ağa mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb mahalle-i merkûmede vaki‘ bir tarafı hacı medresesi ve bir tarafı tarik-i ‘âmm ve iki tarafı elhâc Bayram ağanın mülkü ile mahdûd iki beyt ... mersûm elhâc Bayram ağaya seksen aded esdi guruşa bey‘-i batı kat‘-i ile bey‘ edüb semeni mezkûr seksen gurusu müşteri-i mezbûr elhâc Bayram ağa yedinden bi’t- tamam ahz ve kabz edüb teslim-i mebi‘ ettim dedikde mezbûr elhâc Bayram ağa tasdik etmeğin mâ vak‘a kayd olundu

Şuhûdü’l-Hâl:

Fahrü’l kuzat Receb efendi, elhâc Mustafa beşe ibn Abdullah molla Ahmed imam... Ali çelebi bin molla Ebubekir, Nasuh paşa bin Mehmed çelebi

Sayfa 9/Belge 26

Belge Özeti

Yusuf isimli kişinin vefat etmesi üzerine, küçük kızı Tursun’a Hüseyin ‘in vasi tayin olunması ve müteveffa Yusuf’tan kalan mülkün satılması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Akyol mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat eden Yusuf nâm kimesnenin sagire kızı Tursun hatunun kibel-i şer‘de vasi olan Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘de işbu ba‘isu’l kitab Hüseyin nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb vasisi olduğu sagire merkûmenin müteveffa babası Yusufdan irs-i şer‘le kendüye intikâl edüb

Sayfa 10/Belge 26 (Önceki belgenin devamı)

mahalle-i mezbûrede vaki‘ bir tarafı Hüseyin mülkü ve bir tarafı Hasanın mülkü ve bir tarafı Sevindik mülkü ve bir tarafı tarik-i ‘âmm ile mahdûd mülkdârı bey‘ olunub semeni merkûme için mu‘amele olunmak... Olmağın dâr-ı mezkûre mezbûr... bey‘-i bâti kat‘-i ile bey‘ edüb semeni mezkûr kırk beş gurusu bin altmış şa‘ban ibtidâsına değin elli dört gurusu mu‘amele-i şer‘ ile mu‘amele etdim sene-i mezbûrenin mezbûr Hüseyin zimmetinde târih-i mezkûrda elli dört gurusu hakkı vardır dedikde mezbûr Hüseyin tasdik etmeğin mâ vak‘a kayd olundu

Şuhûdü’l Hal:

Hüseyin bin Ahmed, Mehmed Ali bin elhâc İbrahim, Kara Mustafa bin İbrahim, Hacı Ahmed bin kara Ahmed gayrühüm

Sayfa 10/Belge 27

Belge Özeti

Bayram isimli kişinin gömleklilik kumaş ve sair eşyasının çalınması

Nizib kazasına tabi' Küşâm karye-i sükkânından Bayram bin Sadık mahfil-i kazada Tilbeşar nahiyesinde vaki' kızılhisarda sakin Mustafa bin Hüseyin mahzarında takrir-i kelâm eden tarih-i kitabdan beş gün mukaddem karyemize girdiğimizde kızılcahisara vardıkda mezbûr Mustafanın sakin olduğu menzil karibinde her menzilin kenarında... gece ile mezbûr Mustafa size ta'am götürüb yedikden sonra dağılub gidub ben dahi... koyub bir mikdar nanun ba'de ... gördüm ihtiyac olan bir gömleklilik keten ve bir mikdar ... mezbûr Mustafa yanımdan götürüb almış gitmiş sual olunub icra-yı hak olunmasını talep ederim dedikde gibbe's-sual mezbûr Mustafa inkârıyla cevap vermediğin merkûm Bayramdan da'vası müsbitte beyyine talep olundukda 'udul-i müsliminden... nâm-ı karye sükkânından İbrahim bin... Hasan nâm-ı kimesneler li-ecl-i şehâde meclis-i şer'a hazıran olub gibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eyledilerki tarih-i kitabdan beş gün mukaddem Kızılhisar... karibine komşu idik mezbûr... olduk ... gece ile mezbûr Mustafa merkûm... götürüb kendi ba'de yine gelüb merkûm... mezbûr Mustafa... alıb götürüb biz ondan Hıfz etmek için... biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden... şerâyitü'l-kabulşehâdetleri hayyiz-i kabulde vaki' oldukdan sonra mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l Hâl:

İsmail paşa bin kethüda, Mahmud, elhâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 10/Belge 28

Belge Özeti

Hadice, babası müteveffa hacı Ömer Ali'nin zimmetinde bulunan annesine ait mehr-i müeccelden kendisine ait olan hissesini talep etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Tışlaki mahallesinde sakin iken bundan akdem fevt olan elhâc Ömer Ali'nin kebire kızı Hadice nâm hatun mahfil-i kazada müteveffa-yı mezbûrun kebir oğlu Abdülkerim ve sagir oğlu Hüseyin ve sagire kızı Asiyenin şer' de vasi mensubu olan esseyyid Ahmed mahzarlarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb müteveffiye valdem Cemilenin zevci müteveffa babam elhâc Ömer Alinin zimmetinde olan yüz guruş mehr-i müeccelinden bana ayid olan hissemi da'va ve taleb eylediğimde mezbûre Abdülkerim ve esseyyid Ahmed müteveffa-yı mezbûrun muhallefâtından... mezbureden

Sayfa 11/Belge 28 (Önceki belgenin devamı)

vaki' 'inde'l ahali ve'l cirân ma'lûmatu'l hudud bir bâb beyt ve nısf... vâldem Cemilenin mehr-i muaccelinden bana 'ayid olan hissem hususunda ve sâyir da'vamdan mezbûr Abdülkerimin ve elhâc Ömer Alinin sicillerinin zimmetlerini ibrâ ve iskât eyledim ba'de'l yevm vechen müvâcehede da'va ve nizâ'ım yokdur dedikde mukirrun-i merkûme Hadicenin minvâl-ı muharriri üzere câri olan ikrârın el-mukarrer leh el-mezkûran Abdülkerim ve esseyyid Ahmed asaleten ve vesâyeten bi'l-müvâcehe tasdik ve bi'l-müşâhede tahkik etmeğin mâ vak'a bi't taleb ketb olundu

Şuhûd'ül Hâl:

Yunus çelebi bin Ahmed, Üstad Hasan bin Yunus, Mehmet beşe bin Abdülkerim

Sayfa 11/ Belge 29

Belge Özeti

Halil beşenin, Hacı Osman adlı kişi tarafından dövüldüğünü ve kendisine küfredildiğini iddia ederek, bu durumun soruşturulmasını istemesi

Mahmiye-i Ayntab kazasına mülhak... nâhiyesinde vaki' ... nâm karye sükkânından Halil beşe ibn Ahmed meclis-i şer' de işbu ba'isü'l kitâb elhâc Osman beğ ibn Ömer mahzarında takrir-i da'va edüb mezbûr Osman beğ tarih-i kitâbdan üç gün mukaddem karye-i merkûmeden... sonra beni darb ve şetm etdi sual olunub icra-yı hak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbûr elhâc Osman inkâr ile cevab verüb mersûm Halil beşeden da'vasını müsbite beyyine taleb olundukda

istişhâd etmeğın üç gün mahall-i şer'î verülüb altı gün müddet edüb ityân-ı beyyineye kadar olmayub... etmeğın mâ vak'a bi'taleb ketb olundu

Şuhûdü'l Hâl:

Muslu beğ bin Mehmed, Ebubekir bey ibn Mehmed, Dilaver beğ ibn Abdullah ve gayrühüm.

Sayfa 11/Belge 30

Belge Özeti

Haleb kazasına bağı Farikin'de Mustafa isimli kişi, 18 şevval 1059'da kısrağıını Maraş yakınında bulunan Çamlıbel isimli yerde otlaması için bıraktığıını fakat kısrağıının kaybolduğunu daha sonra kısrağıını Derviş isimli kişinin yanında bulduğunu söylemesi ve olayın soruşturularak gereğinin yapılmasını talep etmesi

Dergâh-ı Haleb kazasına tabi' Fârikin ... Mustafa bin Mehmed nâm-ı kimesne meclis-i şer'-i hatir-i lâzımü't-tevkirde Ayıntab kazasına mülhak Tilbeşar nahiyesinde vaki' ... nâm-ı karyede sakin Derviş bin Ali nâm-ı kimesne mahzarında da'va ve takrir-i kelâm edüb bin elli dokuz şevvalinin onsekizinci günü Maraş karibinde Çamlıbel nâm mevzi'de sâkin olub... alını aşığı dudağına varınca ... ve sol burnunda et benli nişanı ve sağı burnu üzerinde bir siyah beni olan mülk kısrağıını otlağı salmış idim otlakta zayı' olmuş idi hala mezbûr dervişin yedinde buldum sual olunub icrâ-yı hak olunması matlubumdur dedikde gıbbe's-sual merkûm derviş zikr olunan kısrağıını sene-i merkûm zilhiccesinin onikinci günü... nâm karye sükkanından Ahi nâm kimesneden dokuz buçuk guraşa iştirâ etdim benim mülk-i müşterâmdır mezbûr Mustafanın mülkü olduğunu bilirüm deyü cevab verüb merkûm (silik) müsbite beyyine talep olundukda 'udul-i müsliminden olub cemâ'at-i farikenden Ahmed bin ... ve Ali bin Ümit nâm-ı kimesneler li-ecl-i şehâde meclis-i şer' de haziran olub ' inde'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eyledilerki târih-i mezkûrda Çamlıbel kurbinde konuğumuzda merkûm Mustafanın mülkü olub... mezkûr ile... olan... yağız kısrağ mevzi' mezkûrda otlakda zâyî' oldu biz bu hususa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden şehâdetleri hayyiz-i kabulde vak'î oldukdan sonra zikr olunan kısrağı mezbûr

Mustafa mülkünden bir tarik ile ihrâc eylemediğine yemin teklif olundukda hilaf billahi'l aliyyü'l azim ettikten sonra mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu

Şühûdü'l Hâl:

Ahmed beşe ibn Kenan, Receb beşe ibn Hasan, Osman bin Mehmed sakın şehr-i, Mehmed bin Hüdaverdi ve gayrühüm

Sayfa 12/Belge 31

Belge Özeti

Ayntab şehri Ahlaz mahallesinde oturan Veli'nin evini zevcesi Banu hatuna satması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Ehl-i Cefa mahallesinde sakın Veli bin Yusuf mahfil-i kazada işbu ba'isü'l kitab zevcesi Banu hatun... abdal mahzarında ikrâr ve i'tiraf edüb mahalle-i mezbûrede vaki' bir tarafı Hızır mülkü ve bir tarafı Veli Yusuf mülkü ve bir tarafı Mustafa mülkü ve bir tarafı mahalle mescidi ile mahdûd ve mümtâz bir beyt ve bir matbah ve nisf... müştemil mülkdarımı cümle tevâbi ile zevcem mezbûre Banu'ya kırk aded esdi guruşa bey'-i bâti kat' ile bey' edub semen-i mezkûr kırk guruşa zimmetimde olan altun ... bahasından kırk guruş hakkına takas edüb teslim-i mebi' eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan dâr mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûm Velinin minvâl-i muharrer üzere câri olan ikrarun el mukarrer leh el mezkûr Banu hatun bi'l müvâcehe tasdik etmeğin mâ vak'a bi't taleb ketb olundu tahiren fi evâhir Receb li-sene sittin ve elf

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Yusuf bin seyyid Hamza, elhâc Mehmed bin hacı Zekerriya, Halil beşe bin Ömer, Üstad Mehmet bin Mustafa, elhâc İbrahim bin Ahmed, ve gayrühüm

Sayfa 12/Belge 32

Belge Özeti

Sarmi köyünde yaşayan Mehmet ve kardeşi Ali ve diğer kardeşleri Halil, vefat eden babaları Ahmet'in 200 gurus borcunun muhallefatından ödenmesini kararlaştırmaları

Yevmü'l Sebtü'l Mübârek fi gurre-i şa'banü'l mu'azzam sene 1060

Mahmiye-i Ayntab kazasına mülhak Tilbeşar nahiyesinde vaki' karye-i Sarmi? sükkânından Mehmed bin Ahmed ve karındaşı Ali her biri asâleten ve diğer karındaşım tarafından meclis-i şer' üzere vekâleten sabit olan mezbûr Ali vekâleten mahfil-i kazada işbu rafî'ul kitab... karındaşı Halil beşe mahzarında bi't tav'-i sâf ikrar ve i'tiraf edüb müteveffa babamız Ahmedin ikiyüz esdi gurus deyni olmağın karye-i mezbûre türâbında vaki' bağ ve tarla ve dâr ve tecemmülât-ı hane ve sayir muhallefatı ikiyüz gurus deyni edâ etmek üzere karındaşım mezbûr Halil beşeye verüb teslim edüb oldahi minvâl-i muharrer üzere kabz ve teslim etdi ba'de'l yevm müteveffa babamız Ahmedin emlaki bizim 'alâkamız yokdur ve vechen bi'l müvâcehe da'va ve nizâ'ımız yokdur dediklerinde mukirrân-ı merkûmanın minvâl-i muharrer üzere câri olan ikrarun el mukarrer leh el mezkûr Halil beşe bi'l müvâcehe tasdik etmeğın mâ vak'a kayd

Şuhûdü'l Hâl:

Elhâc Bayram beşe serdar, Maksud beğ ibn Halil, Ali çavuş ve gayrühüm

Sayfa 12/Belge 33

Belge Özeti

Sarmi isimli köyde yaşayan kişilerin Cebeci Halil Beşe ve kardeşlerinin eskiden beri salyanelerine tayin olunduklarını, Halil Beşe ve kardeşlerinden her bir gurusluk salyaneden 3 çeyrek kısmının alınması, 1 çeyrek kısmının ise kendilerine bırakıldığını söylemeleri

Mahmiye-i Ayntab kazasına mülhak Tilbeşar nahiyesinde vaki' Sarmi nâm karye sükkânından Ahmed bin Ebubekir ve Mehmed ve Şirvân ve Hüseyin bin elhâc İbrahim ve İsmail bin Cuma ve Hüseyin bin Hasan ve sâyirleri meclis-i şer'a takrir-i kelâm edüb karye-i mezbûrede sakin işbu ba'isü'l kitab cebeci Halil beşe ve Mehmed ve Ali nâm kimesneler mahzarlarında ikrar ve takrir-i kelâm edüb karye-i

mezbûreye ‘avarız ve nüzul ve sayir tekâlif vaki‘ olduğum mezbûr Halil beşe ve karındaşlarının kadimden ta‘yin olunan salyanelerki beynimizde ma‘lumdur her bir guruş salyanelerinden üç rub‘ edâ edüb bir rub‘undan biz ahyârımız ile farig olmak üzere kavlı etdik ba‘de’l yevm minvâl-ı meşrûh üzere her biri üç guruşdan üç rub‘ versinler verdiklerinden mezbûr Halil beşe ve mezbûr Ali ve Mehmet her bir guruşu salyanemizden üç rub‘ guruş ahâli-i karye ile... için mâ vak‘a kayd olundu

Şuhûdü’l-Hâl:

Fahrü’l Ekrem elhâc Bayram ağa, Abdülkerim ibn Cuma, elhâc Mustafa beşe bin hacı Ali, Mansur bey ibn Halil

Sayfa 13/Belge 34

Belge Özeti

Ayntâb şehrinde yaşayan tımar sahibi Murad bey, kendisinin tımar topraklarına Karakaya mezrası zabiti Ali bey’in müdahale ettiğini söyleyip hakikatin ortaya çıkmasını talep etmesi

Mahmiye-i Ayntab’da sâkin erbâb-ı tıardan Murad Bey bin Mehmed Efendi meclis-i şer‘a gelüp takrîr-i kelâm edüp tımarım aklâmına tâbi‘ hayam viranı mezra‘ası sınırında dâhil Yaydar ve Almacı Tahir nâm kimesneler yedinde olan iki kıt‘a tarla civârında olan Karakaya mezra‘ası zâbitı Ali Bey müdâhaledîder üzerine varulup ma‘lûmu olan müslümanlar ile sınır mezkûreteyn olunup icrâ-yı hak olunmasını talep ederim dedikde kıbel-i şer‘den Abdüsselâm Çelebi nâib ta‘yîn ve irsâl olunup ol dahi mahall-i mezbûra varup akd-i meclis eyledikde mezkûr Murad Bey merkûm Ali Bey mahzarında takrîr-i da‘vâ edüp Hıyâm nâm karye sükkânından Yaydar ve Almacı Tahir oğlu yeri demekle ma‘rûf iki kıt‘a tarla tımarım olan mezra‘a hesâm viranı sınırında dâhil iken merkûm Ali Bey müdâhale ve ta‘arruzdan hâlî olmayup tasarruf eder suâl olunup icrâ-yı hak olunmasını talep ederim dedikde ğibbe’s-suâl merkûm Ali Bey zikr olunan tarlalar hesâmı viranı mezra‘ası sınırında dâhil olduğu ma‘lûmum değildir deyu inkâr ile cevap vermeğin Müdde’î mezbûr Murad Bey’den müdde‘âsını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden karye-i Kût’da? sâkin Ali ve Ak Yakup ebî Haydar ve Almacı Hüseyin bin Veli ve

Bektaş bin Abdâl nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'â hâzırûn olup gıbbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet ile hayam vıranı mezra'asını fasl eder üstü tarafı hayam mezra'ası olup altı tarafı Karakaya mezra'ası olup zıkr olunan Yaydar ve Tahir tarlası demekle ma'rûf tarlalar hayam vıranı mezra'ası sınırında dâhildir biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın nâyib-i merkûm mahallinde tahrîr ve meclis-i şer'â gelüp haber vermeğın mezbûr Ali Bey ta'arruzdan men'-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Halil Çavuş, Şaban Kethüda an karye-i Gümrüd, Ahmed Paşa an karye-i mezbûra ve gayrühüm

Sayfa 13/Belge 35

Belge Özeti

Ayntâb şehri Çukur mahallesinde yaşayan Süleyman kendisine ait olan mülkünü Hüseyin isimli kişiye satması ve bu satışı iki tarafında onaylaması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Çukur mahallesinde sâkin Süleyman bin Cafer nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu râfi'u'l-kitâb Hüseyin bin Maksud mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Yusuf mülkü ve bir tarafı Ali Bey yetimleri mülkü ve iki tarafı tarîk-i âm ile mahdûd ve mümtâz bir bâb beyt ve iki dib zerdalva ve bir dib cevz ve bir dib dut ve iki dib üzüm şecerlerini ve müştemil mülk menzilimi mezbûr Hüseyin'e elli beş aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edip semen-i mezkur elli beş kuruşu müşterî-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' eyledim zıkr olunan menzil-i mezbûr Hüseyin'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirri merkûmun minvâl-i meşrûh üzre cârî olan ikrârda mukarrun leh el-mezkûr Hüseyin bi'l-müvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkîk eylemeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâil-i Şa'bâni'l-azîm

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed bin Karasak, Derviş Musulli, el-Hâc Mustafa Bakkal, Mehmed bin ...

Sayfa 13/Belge 36

Belge Özeti

Kahveci Tatar, Hacı Hasan isimli kişiye 20 tonluk 10 top sûfi vererek, ürünün parasını sonradan almak üzere Halep'te Hacı Hasan'ı satışa vekil yapması ve bahsi geçen ürünün gerçekte ne kadara satıldığı konusunda araştırma yapılmasını talep etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküstü mahallesinde sâkin Kahveci Tatar mahfel-i kazâda işbu bâ'isu'l-kitâb el-Hâc Hasan bin Molla Hüseyin mahzarında takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitâbdan iki ay mukaddem mezbûr el-Hâc Hasan'a yirmi tonluk on top yüz yirmi kuruşa iştirâ eylediğim mü'eccel sûf verüp teslim edüp Halep'de diğerihâsı ile bey'a vekil etmiş idim mezbûr el-Hâc Hasan dahi hâlen cümlesini yirmi yedi kuruşdan bir şâhî nâkisa bey' eyledim der suâl olunup icrâ-yı hak olunmasını talep ederim dedikte ğibbe's-suâl mezbûr el-Hâc Hasan fi'l-vâki' merkûm Tatar on top sûfi Halep'den diğerihâsı ile bey' için bana verüp teslim edüp ben dahi Halep'e vardığımda sûk-i sultânîde dellâle verüp bey'-i men yezîd oldukda cümlesi yirmi yedi kuruşdan bir şâhî nâkısında karar etmeğin yirmi yedi kuruşdan bir şâhî nâkisa bey' edüp

Sayfa 14/Belge 36 (Önceki belgenin devamı)

Geldiğimde kendüde olan hakkımdan yirmi yedi kuruşa hesâb eylediği deyu cevap verüp fi'l-vâki' mezbûr Tatar Halep'de diğerihâsı ile bey' için götürdüğüne mukirr ve mu'terif olup bi-hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf merkûm el-Hâc Hasan'a muvâza'a etmeyüp ve ziyâdeye bey' edüp hilâf etmediğine yemin teklif oldukda ol dahi alâ hasebi'l-mes'ûl half billâhi'l-alîyyi'l-azîm etmeğin ta'arruzdan mezbûr Tatar men' olunup kayd-i sicill olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Ahmed İmam ..., Abdüsselâm Çelebi, el-Hâc İbrahim bin Ahmed, Mustafa bin Yusuf ve gayrühüm.

Sayfa 14/Belge 37**Belge Özeti**

Ayntâb şehri Çukur mahallesinden Süleyman kendisine ait meyve ağaçlarını Hüseyin'e satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Çukur mahallesinde sâkin Süleyman bin Cafer meclis-i şer'î şerîf-i nebevide işbu bâ'isü'l-kitâb Hüseyin bin Maksud mahzarında ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Yusuf mülkü ve bir tarafı Ali Bey yetimleri mülkü ve iki tarafı tarîk-i âm ile mahdûd bir bâb beyt ve iki zerdalu ve bir tut ve bir cevz ve iki üzüm eşcârını ve müştemil mülk dârımı mezbûr Hüseyin'e elli beş aded esdi kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edip semen-i mezkur elli beş kuruşu müşterî-i mezbûr yedinden ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan dâr mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrif olsun dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i meşrûh üzre cârî olan ikrârda mukarrun leh el-mezkûr Hüseyin bi'l-müvâcehe ve bi'l-müşâfehe tahkîk etmeğın kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed bin Karasak, Derviş Musalli, el-Hâc Mustafa Bakkal, Eysâd Mehmed bin Mahmud ve gayrühüm.

Sayfa 14/Belge 38**Belge Özeti**

Ayntab şehri İbn-i Eyyüb mahallesinden Elif, Salih isimli üç yaşındaki torununun dikkatsizlikten tuvalete düşüp vefat ettiğini söyleyerek olayın incelenmesi ve kaydedilmesini istemesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkine Elif binti Zekeriyya nâm hatun meclis-i şer'a gelüp takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitâb Şaban el-mu'azzamının ikinci günü oğlum Hüseyin'in üç yaşında Salih nâm sağır oğlu biz gâfil iken kendi sun'u ile sâkin olduğumuz dârın helâsına düşüp fevt olmuş üzerine varulup keşf ve tahrîr olunmasını talep ederim dedikde kıbel-i şer'den Fahru'l-müderrişin mevlânâ Kurd İbrahim Efendi ta'yin olunup ol dahi bi'l-fi'il Ayntab

sancağına mutasarrıf olan olan umdetü'l-ümerâi'l-kirâm es-Seyyid Mehmed Bey tarafından Fahru'l-muharrirîn Mustafa Efendi ve zeyl-i kitâbda esâmîsi mestûr Müslümanlar ile üzerine varup fi'l-vâki' mezbûr Hüseyin'in Sâlih nâm sağır oğlu mülk-i dârında vâki' helâya düşüp fevt olmuş bulundukda ihrâc ve keşf ve tahrîr olundukdan sonra husûs-i mezkûr sağır-i merkûmun vâlidesi Emine ve ceddesi merkûme Elif'den suâl olundukda yevm-i mezkûr taşra kapuyu beğidip matbahda evsâb gasl eder idik mezbûr Salih kendü varup helâya düşmüşdür asla bir kimsenin alâkası ve sun'u yoktur ve bizim dahi bir kimse ile da'vâ ve nizâ'ımız yoktur dediklerinde nâyib-i merkûm mahallinde keşf ve tahrîr edüp meclis-i şer'a ma'an gelüp haber vermeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Hevaci bin Halil, Hüseyin Bey bin Kozan, Ahmed Bey Zaim, Dehan Satılmış, Osman bin Gürcü, Molla Ahmed an mahallet-i Hayk ve gayrühüm.

Sayfa 14/Belge 39

Belge Özeti

Ayntâb kazasına bağlı Tilbeşar nahiyesinde bulunan Kenayin isimli köyde İsmail, Ahmet ve Mustafa isimli kişiler mahkemede Süleyman paşanın kendi mülkü olan tarlasının haftanın belirli günlerinde sulanması, geri kalan vakitlerde ise köy ahalisinin de hisselerinin olduğunun belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntab kazâsına mülhak Tilbeşar nâhiyesinde vâki' Kenayin nâm karye sükkânından İsmail ve Mustafa ve Ahmed bin Yılmış ve Mustafa bin Ali nâm kimesneler mahfel-i kazâda işbu bâ'isü'l-kitâb Süleyman Paşa bin Abdullah mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mezbûr Süleyman Paşa'nın karye-i mezbûrede vâki' mülk-i müşterâsı olan tarlanın hafta Cuma günü ve gece ve sebt-i vâhid günleri suyu olup saky ederler bu zikr olan vakitlerden mâ adâsını

Sayfa 15/Belge 39 (Önceki belgenin devamı)

Ahali-i karyenin hakk-ı şirbleri vardır mezbûr Süleyman Paşa'nın tarlasının suyunda asla alâka ve nizâ'ımız yoktur dediklerinde mukirrûn-i merkûmûnun minvâl-i

muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mükarru leh el-mezkûr Süleyman Paşa bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Halil Bey bin Süleyman Paşa, Recep Paşa bin Hasan, el-Hâc İbrahim bin Ahmed, Abdülâlî muhzır nâyibi ve gayrühüm.

Sayfa 15/Belge 40

Belge Özeti

Vefat eden vakfın idarecisi Mustafa Paşa'nın görevine, Ahmed Ağa isimli kişinin tayin edilmesi

Merhûm Mustafa Paşa'nın mahmiye-i Ayntab'da vâki' evkâfi üzerine mütevellî olan Ahmed Ağa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb zimmî Tursun mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp berât-ı padişahisi ile mütevellîsi olunduğum evkâfdan kal'a altında vâki' iki tarafı yine Mustafa Paşa vakfi ve bir tarafı el-Hâc Bayram Ağa'nın mülkü boya hane dükkanı ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd malını zirâ' buçuk tûlî ve dört buçuk halebî zirâ' bir bâb vakıf dükkanı işbu bin altmış Recebi ayın ibtidâsı gayetine değın senede iki aded esdî kuruşa mezbûr Tursun'a tevliyetimi hasbe'l icâb ettim. Sene tamamında zıkr olunan iki kuruş cânib-i vakfa teslim etsün dedikde mütevellî-i merkûm Ahmed Ağa'nın minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârda el-mukarru leh el-mezkûr zimmî Tursun bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Efendi el-hatîb, Ramazan Çelebi bin Molla Ebubekir, İbrahim Çelebi Hâcî

Sayfa 15/Belge 41

Belge Özeti

Ayntab şehri yakınındaki zaviyenin şeyhi ve vakfın idarecisi Derviş Mustafa ve dergâh-ı âlî yeniçerilerinden Hacı Mustafa Beşe'nin bahsi geçen vakfın tamir iznini almaları

Mahmiye-i Ayntab kurbunda vâki' Dölük Baba kuddise sirruhu'l-azîz'in zâviyesinde şeyh ve evkâfi üzerine mütevellî olan Derviş Mustafa mahfel-i kazâda işbu bâ'isü'l-kitâb dergâh-ı âlî yeniçerilerinden el-Hâc Mustafa Paşa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp zâviye-i mezbûrenin bundan akdem şeyh ve mütevellîsi olan mâl-ı vakfi ekl ve bey' edüp asla bir yerini ta'mîr ile takayyüdleri olmayup hamrâya? müşrif olduğunu bundan akdem ahali-i vilâyetden cemm-i gaffîr ve nehr-i kesîr haber vermekle üzerine kıbel-i şer' den nâib ta'yîn olunup bina üstâd Ahmed ve sevakçı Hüseyin ve sâyirîn arz-ı müslümanlar ile üzerine varulup nazar eylediklerinde taşra hevâli duvarı bi'l-küllîye harap olup ... dahi zâviye ve eyvânın ve sâir odaların ta'mîr ve sivağı bu sene dahi ihmâl olunursa bi'l-küllîye müteheddim olur deyu haber verüp ta'mîr etmesin her vechle lâzım ve mühim olmağın sene-i sâbık üzere ... ta'mîr olunup ta'mîr olunmasın müte'azzir olduğu ecilden zikr olunan Dölek Baba evkâfi olan karye Sam mezra'ası sarı Bağsan ve Çağırğanın rubu' hissesinin tevsi' mübâreke de vâki' olan bağ ve cevz sene-i mezbûrede vâki' olan hukukunu mezbûr el-Hâc Mustafa Paşa zaruri ta'mîr için izn-i şer' le ikiyüz aded esedî kuruşu ma'rifet-i şer' le ahz ve kabz ve zâviye-i mezbûrenin ta'mîrine mubâşeret eyledim dedikten sonra sâbıkan şeyh ve mütevellî olan Mustafa Çelebi bin Ebubekir Çelebi meclis-i şer' de tarih-i kitaba gelince geçen sene vazifemi zâviye-i mezbûrenin ta'mîri için hüsn ve rızam ile fâriğ oldum dedikde mukirrân-ı merkûmânın minvâl-i meşrûh üzere câri olan ikrârlarında el-mukarru leh el-mezkûr ve el-Hâc Mustafa Paşa tasdik etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâyil-i Şaban el-mu'azzam li-sene sittîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Davud Efendi, el-Hâc Bayram Ağa birader, el-Hâc Hakkı Paşa birader-i sâbık, el-Hâc Yusuf Paşa birader-i sâbık, el-Hâc Ebudderdâ Çelebi bin Abdurrahman, Abdüsselâm Çelebi bin Mustafa

Sayfa 16/Belge 42

Belge Özeti

Ayntab şehri Cabi mahallesinden Ebubekir, Ali'nin kendisini dövdüğünü ve bundan dolayı bir dişinin kırıldığını söyleyerek, ismi geçen Ali'ye dava açması

Fî yevmi'l-hamîs El-Mübârek 6 Şaban el-mu'azzam el-mübârek li-sene 1060
 Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Cabi mahallesinde sâkin Ebubekir bin Hamza mahfel-i kazâda sulbî oğlu Ali mahzarında takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitâbdan üç sene mukaddem mezbûr Ali beni darb ve ol darbdan bir dişimi kal' eyledi suâl olunup takrîri tahrîr ve mevzû' icrâ olunmasın taleb ederim dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Ali inkâr ile cevâb verüp müdde'î-i merkûmdan müdde'âsını müsbite beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olmağın talebi ile yemîn teklîf olundukda ol dahi half billâhi'l-aliyyi'l-azîm etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Halil Çelebi şeyhzâde, el-Hâc Hızır Paşa sedar-ı sabık, Molla Ahmed İmam Hafızullah ve gayrühüm.

Sayfa 16/Belge 43

Belge Özeti

Ayntab şehri Sengi Hoşkadem mahallesinde oturan Hüseyin'in eşi Meryem'i bayın talak zikrederek boşaması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Sekek Hoşkadem mahallesinde sâkine Meryem binti Mehmed zevci Hüseyin bin Süleyman ikrâr ve itiraf edüp zevcim mezbûr Hüseyin'in zimmetinde olan mehr-i müeccelinden ve nafaka iddetimden fâriğ olup ve kendüden olan kızım Elif'in benim hicrimde oldukça nafakasından fâriğ olup ol dahi bâyin talâk beni tatlık eyledi dedikde mukirre-i merkûmenin ikrâr-ı meşrûhun el-mukarru leh el-mezkûr bi'l-muvâcehe tasdîk edüp kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Âtip bin Ahmed, Recep Paşa bin Ahmed, el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Ömer, Abdulkadir muhzır nâyibi ve gayrühüm

Sayfa 16/Belge 44

Belge Özeti

Kurtla isimli mezranın sahibi Mehmet çavuşun mezrasının sınırları, Halil paşa, Hacı Ahmed Paşa ve Mehmet Paşa'nın sahip oldukları mezranın sınırları ile bitiştirilmesinin iddia edilmesi

Mahmiye-i Ayntab sükkânından olup zü'emâdan Mehmed Çavuş nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrifde mahmiye-i merkûme muzâfâtından Kurtla nâm tımar mezra'aya mutasarrıf olup kal'a sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Halil Paşa bin Mehmed ve el-Hâc Ahmed Paşa bin Hasan ve Mehmed Paşa bin Satılmış nâm kimesneler mahzarlarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mezbûrân Halil Paşa ve el-Hâc Ahmed Paşa ve Mehmed Paşa nâm kimesnelerin mutasarrıf oldukları ... nâm mezra'anın sınırı muttasıl olmağla Deringaz nâm mezra'anın garbında ve şimâlinde olan bazı tarlaların mutasarrıf olup kıbel-i şer'den üzerine varulup 'arz-i? müslümanlardan suâl olunup tahrîr olunmak matlûbumdur dedikde kıbel-i şer'den Mustafa Efendi ta'yîn ve irsâl olunup ol dahi merkûm Mehmed Çavuş ve merkûm Halil Paşa ve el-Hâc Ahmed Paşa ve Mehmed Paşa ve zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî olan Müslümanlar ile Kurtla nâm karyenin ... nâm mezra'a cânib-i garbî ve şimâli olup münâzi'un fih olan mevzi'lerin üzerine varup akd-i meclis edüp husûs-i mezkûru mersûm Mehmed Çavuş'dan suâl ve sûret-i keşf-i sultânî taleb eyledikde keşf-i sultânî yoktur ve münâza'un fih olan tarlalar ... nâm mezra'a sınırına dâhil olduğunu bilmezim ve ityân-ı beyyineye dahi kâdir değilim vâki' hâl hâzır bi'l-meclis olan Müslümanlardan suâl olunsun dedikde meclis-i merkûmda hâzır bi'l-meclis olan Müslümanlardan suâl eyledikde Güllü nâm karye sükkânından el-Hâc İbrahim bin Ahmed ... ve Abdulgaffar bin Mehmed ve İdris bin Hüseyin ve Molla Yusuf bin Hüseyin ve Molla İbrahim nâm kimesne ve işbu hâl üzerinde olan şühûdun gayri cânib-i Kurtla-i mezbûr ve şark tarafıdır ... şimâli olu iki çiftlik beyinde olan tarlalar Kurtla nâm mez'raasını cânib-i şarkîsinden olan Molla İbrahim ve Ali nâm kimesneler bağlarına ve Kurtla mezra'asına mutasarrıf olanlar zabt edüp hâzır olan mahsulünü zabt edegelmişlerdir an ced böyleye istimâ' etdik ve bu minvâl üzere bulduk deyu her haml-i şehâdetde ihbâr eylediklerini ... merkûm mahallinden meclis-i şer'a ma'an gelüp haber vermeğın mezbûr Mehmed Çavuş zikr olunan tarlalara ta'arruzdan men' birle mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

İbrahim, Mustafa, Molla Mehmed bin Molla Haydar, Mehmed Çelebi bin Hâc Halil ve gayrühüm

Sayfa 17/Belge 45

Belge Özeti

Sam isimli köyden Ramazan'ın Mustafa isimli kişiden tarla satın alması ve yine ismi geçen Mustafa'ya aldığı tarlayı 30 guruşa satması

Mahmiye-i Ayntab kazâsına tâbi' Sam nâm karyede sâkin Ramazan bin el-Hâc Belyan ve Mehmed bin Hasan meclis-i şer' de işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin el-Hâc Ali mahzarında her biri ikrâr edüp karye-i Sam türâbında vâki' mezbûr Mustafa'dan ber vech-i iştirâk iştirâ eylediğimiz bir kıt'a tarlayı yine mezbûr Mustafa'ya otuz kuruşa bey' ve teslîm edüp ol dahi kabz ve tesellüm eyledi ba'de'l-yevm zıkr olunan tarladan alâka ve da'vâ ve nizâ'ımız yoktur dediklerinde mukirrân-ı merkûmânın ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr Mustafa bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğin mâ vaka'a kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kudât Recep Efendi, Mehmed Çelebi bin Abdülcélil, Molla Ahmed İmam Hıfzullah ve gayrühüm

Sayfa 17/Belge 46

Belge Özeti

Ayntab şehri Yahni mahallesinden Halil'in eşi Elife ve vefat eden oğlunun küçük oğlu Ahmet'e karşılıksız olarak bağ vermesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Yahni mahallesinde sâkin Halil bin Abdüllatif nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde zevcesi Elif Hatun binti el-Hâc Halil ve müteveffâ Ahmed'in sağır oğlu Ahmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp ... türâbında vaki' bir tarafı Mustafa mülkü ve bir tarafı (silik) hatun mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz bin seksen mülk bağımın ba'de'l yakîn beşyüz ... zevcem mezbûre Elif Hatuna ve beşyüz ... oğlum müteveffâ Ahmed'in sağır oğlu Ahmed'e hibe ve temlik ve teslim ettim ve sağır-i merkûm Ahmed'in sağır oğlu

Ahmed'e hibe ve temlik ve teslim ettim ve sağır-i merkûm Ahmed'in mülk-i mevhûbu olan beşyüz bağın velâyet-i meclis-i hibede kabz ve teslim etdim dedikde mezbûre Elif dahi mülk-i mevhûbu olan beşyüz bağını meclis-i hibede kabz etmeğın sıhhat-i hibeye hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Mehmed bin Şah Hasan, Mustafa bin Paşa Hasan, Mehmed bin Sıdık, Mustafa bin Ebubekir

Sayfa 17/Belge 47

Belge Özeti

Ayntab şehri Şhreküstü mahallesinde sakin Kahveci Natad'ın Hüseyin Beşeye borcunu ödemesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şhreküstü mahallesinde sâkin Kahveci Natad meclis-i şer'-i şerîf-i nebevîde işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Hüseyin beşe muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp işbu meclisde hâzır Hasan nâm kimesne yedinde kahve bahasından doksan aded esdî kuruş hakkı olmağın bundan akdem kendüye yirmi tonluk on top sûf verip teslim edüp ve o Haleb'de bey' edüp semenini zimmetimde olan hakkına takas eyle demiş idim ol dahi Haleb'e varup sûk-i sultânîde dellâle verip cümlesini yirmi yedi kuruşa beş akçe nâkîsa bey' edüp geldikde iki kuruşunu hakkına hesâb edüp yirmi beş kuruşunu zimmetimde olan doksan kuruşdan yirmi beşine takas eyledikten sonra tekrar kendüye on iki kuruş nakd verip teslim edüp bâkî kalan elli üç kuruşu mezbûr el-Hâc Hüseyin Paşa'ya verip teslim edüp hala zimmetimde kırk üç kuruş bâkî kalup taleb etmeğın zikr olunan kırk üç kuruşu dahi işbu meclisde hâzır karındaşım Hüseyin ve Mehmed'e havale eyledim dedikde mezbûr Hüseyin ve Mehmed dahi hâzırân olup meblağ-ı mezkûr kırk üç kuruş birikindimiz Hüseyin Paşa'ya vermek üzere cümleminizin huzûrunda havâle aldık zikr olunan kırk üç kuruş mezbûr el-Hâc Hüseyin Paşa'ya vermek üzere bizim vâcibü'l-edâ deynimizdir dediklerinde mukirrûn-i merkûmûnun minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Hüseyin Paşa bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Mehmed Ağa, Molla Mehmed hatîb câmi‘-i ... Molla Süleyman bin Abdurrahman

Sayfa 17/Belge 48

Belge Özeti

Emine'nin vefat eden eşinden 90 kuruş mehr-i müeccelinin olduğunu ve eşinden geriye kalan bazı eşyalarda hissesinin olduğunu iddia etmesi

Fî yevmi'l-Cum'a 7 Şaban el-mu'azzam el-mübârek li-sene 1060

Sayfa 18/Belge 48 (Önceki belgenin devamı)

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kürtinciyân mahallesinde sâkine Emine binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer‘-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde işbu bâ‘isü'l-kitâb el-Hâc Mustafa bin el-Hâc Ahmed mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüp mezbûr el-Hâc Mustafa'nın oğlu müteveffâ Mehmed Bey benim zevcim olup zimmetinde doksan kuruş mehr-i müeccelim olduğundan mâ‘adâ tecemmülât-ı hânede dahi bazı eşyâda hisse-i şer‘iyyem ihrâc olunmuştur sual olunub doksan kuruş mehr-i müeccelim ve taksîme dahil olmayan eşyâdan hisse-i şer‘iyyem alıverilmesi matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûr el-Hâc Mustafa oğlum Mehmed Bey fevt oldukdan sonra mezbûre Emine zevci Mehmed Bey zimmetinde olan mehr-i müeccelini hibe-i sahîha ile hibe etmeğin ben dahi ol mukâbelede bir yeşil sûfi ve bir beyaz ... ve bir kilim ve bir kıt'a kavuk verip mezbûre Emine dahi kabz ve kabûl eyledikten sonra bâkî kalan tecemmülât hâne beynlerinde taksîm edüp her biri hisse-i şer‘iyyelerini ahz edüp elli kuruş kıymetli bir sim ve on sekiz kuruş kıymetli iki tüfek verip mezbûre Emine münkire olmağın merkûm el-Hâc Mustafa'dan da‘vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Molla Hızır bin el-Hâc Hüseyin ve Molla Hasan bin İmam Hüseyin ve Osman bin Ali nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer‘a hâzîrûn olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediler mezbûre Emine'nin zevci Mehmed Bey fevt oldukdan sonra merkûme Emine zevci Mehmed Bey zimmetinde olan mehr-i müeccelini bizim huzurumuzda hibe-i sahîha ile hibe edüp mersûm el-Hâc Mustafa dahi ol mukâbelede mezbûre Emine'ye bir yeşil sûfi ve bir kilim ve bir kıt'a kavuk verip mezbûre Emine

dahi ahz ve kabz eyledikten sonra mütevaffânın muhallelâtını beynlerinde taksîm edüp elli kuruş kıymetli ve on sekiz kuruş kıymetli iki tüfek dediklerinde ba‘de ri‘âyet-i şerâiyeti’l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ olduktan sonra taksîme rızası olmağın yigirmi dört kuruşluk eşyâdan mezbûre Emine’ye hissesini teslîm için tebri’eye mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Molla ... bin Ömer, Hüseyin Bey erbâbı tımar, Molla Ahmed imam ...,

Sayfa 18/Belge 49

Belge Özeti

Vefat eden Kolcok Veli’nin küçük oğulları Kuli, Hasan ve küçük kızı Kutlu’nun vasilik görevine amcaları Ali’nin tayin olunması

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Kenayin nâm karyede sâkin iken bundan akdem vefât eden Kolcok Veli nâm kimesne sağır oğulları Kuli ve Hasan ve sağıre kızı Kutlu’ya müteveffâ babalarından intikâl eden hisselerin zabt ve hıfz ve tesviye-i umûrlarına bir vasî lâzım ve mühim olmağın sığâr-ı merkûmûnun ammîleri olup hâzır bi’l-meclis olan Ali nâm kimesne sığâr-ı merkûmûna vasî nasb ve ta’yîn olunup ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzımelerini edâya ta‘ahhüd etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

İsmail bin Oğlan, Hasan bin Ebubekir, Mustafa bin Sakıtlı, Ömer ve gayrühüm

Sayfa 18/Belge 50

Belgenin Özeti

Safiye’nin eşi Hasan’dan iddet süresi bittikten sonra nafaka ve elbise talep etmemek şartıyla bâyin talak ile boşanması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Aliyü’n-neccâr mahallesinde sâkine Safiye binti Musa meclis-i şer‘de zevci Hasan bin Mehmed mahzarında ikrâr edüp zimmetinde olan mehr-i müeccelimden iddetim münkaziyye olunca nafakamdan ve kendüden

olan evlâdım benim hicrimde oldukça nafaka ve kisve talep etmemek üzere mezbûr Hasan beni bâyin talak ile tatlîk eyledi dedikde mezbûr Hasan tasdîk edüp mezbûre Safiye minvâl-i muharrer üzere tatlîk eyledim dediği kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Ahmed İmam, Mustafa Çavuş, Mehmed bin Kuli, İsmail bin Hasan, Hakim bin Halil ve gayrühüm

Sayfa 19/Belge 51

Belge Özeti

Aişe'nin debbağ hamamında kuşağı ve kızının başındaki akçesinin kaybolduğunu ve bu durumdan Hadice isimli kişinin sorumlu tutması ve olayın araştırılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbn-i Kôr mahallesinde sâkine Aişe nâm hatun meclis-i şer'î şerîf lâzîmü't-teşrifde Hadice binti İbrahim nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp işbu mâh-i Şabanü'l mu'azzamının beşinci günü debbâğ hamamında bir sim bakendli kuşağım kızının başında dikili akçesi zâyî' olup mezbûre Hadice hatuna ittihaz etdim suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûre Hadice inkâr ile cevab verüp mezbûre Ayişe'den da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda isbât-ı beyyineden âciz ve kâdir olmağın zikr olunan sim bakendli kuşağı ve kızının başındaki akçesi almadığına ve alan kimesne görmediğine ve bilmediğine mezbûre Hadice'ye yemin teklîf olundukda half billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ eyledikten sonra mezbûre Hadice'nin Hasan Hâc Mahallesi ahalisinden suâl olundukda es-Seyyid İbrahim bin es-Seyyid Kasım ve Osman bin Mehmed ve Mehmed bin Ali Mehmed bin Süleyman ve Mehmed bin İbrahim ve el-Hâc Ebubekir bin Bedir ve Ali bin Şahin ve Ömer bin Mustafa ve Mehmed bin Halil nâm kimesneler meclis-i şer'îde hâzırûn olup mezbûre Hadice'nin buana gelince böyle bir nâ meşru' hareketin görmedik ve istimâ' etmedik deyu her biri haml-i şehâdetinde ihbâr etmeğın mezbûre Ayişe ta'arruzdan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Abdüsselam Çelebi bin Mustafa, Abdülkadir muhzır başı, Mustafa Çelebi

Sayfa 19/Belge 52**Belge Özeti**

Abdülkadir'in, Ayntabın Cabi mahallesinde bulunan iki beyt ve bir mutfak ve ev içinde olan eşyaların büyük oğlu Kasım Paşa'nın mülkü olduğunu bildirmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Câbi mahallesinde sâkin Abdülkadir nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde sulbî oğlu Kasım Paşa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki beyt ve bir matbah ve bir ... müştemil mülk dâr ve dahilinde olan üç yorgan ve üç döşek ve on çift yasdık ve iki kuzu ... ve bir softa sahk ve iki sini ve bir hamam leğeni ve sâir tecemmülât sulbî oğlum mezbûr Kasım Paşa'nın kendi mülküdür benim vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'im yokdur dedikde mukirr-i merkûm Abdülkadir'in minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Kasım Paşa tasdîk etmeğin mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Hasan İmam, Uzun İsmail Haffâf, Gülani Attâr, Abdülkadir bin Yakup

Sayfa 19/Belge 53**Belge Özeti**

Ayntab şehri Akyol mahallesinde oturan Osman isimli kişi evinde yok iken kapısına katran sürüldüğünü söyleyerek bu durumun araştırılmasını talep etmesi

Bi'l-fi'il Ayntab sancağına mutasarrıf olan 'umdetü'l ümerâi'l-kirâm es-Seyyid Mehmed Bey dâme izzuhû tarafından husûsâtî'l-beyân için ta'yîn olunan Bac Bekir Akyol mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb Osman bin Cuma nâm kimesne ihzâr ve mahzarında takrîr-i kelâm edüp mezbûr Osman evinde değil iken kapusuna katrân sürmüşler suâl olunup icrâ-yi hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Osman bin Pazarcıkda iken kapuyu katran sürüldü deyu istimâ' etdim lakin görmedim ve kim sürdüğün bilmem deyu cevâb verip mezbûr Osman'ın Hüseyin

nâm ... suâl olundukda mahalle-i merkûmede sâkin el-Hâc Abdülhalim bin Hüseyin ve Mustafa bin Cuma ve Mustafa ve Yusuf bin Cuma ve Mehmed Ali bin el-Hâc İbrahim ve Hüseyin bin Osman ve Hasan bin Hüseyin ve Osman Efendi nâm kimesneler meclis-i şer‘a hâzırûn olup mezbûr Osman ve zevcesi ve kızı kendi halinde müstakim kimesnelerdir bu âna gelince bir nâ makbûl hareketlerin görmedik ve işitmedik deyu her biri haml-i şehâdetle ihbâr etmeğin mâ vaka‘a kayd olundu

Şuhûdü’l-hâl:

El-Hâc İsmail bin ..., es-Seyyid bin Cuma, el-Hâc Yusuf bin Abdullah, Abdülkadir muhızır başı

Sayfa 20/Belge 54

Belge Özeti

Halil bey, vefat eden babasının vefat eden Deli Mehmet’te 75 aded esedi gurusunun olduğunu iddia ederek, ismi geçen Deli Mehmet’in büyük kızı ve eşi Rahime’den, hak talep etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Deli Mehmedin kebire kızının ve zevce-i metrûkesi Rahime mahfel-i kazâda işbu râfi‘u’l-kitâb Halil Bey bin Süleyman Paşa mahzarında her biri takrîr-i da‘vâ edüp müteveffâ-yı mezbûr Deli Mehmed’in mahalle-i mezbûrede vâki‘ inde’l-ahali ve’l-cîrân ma‘lûmetü’l-hudûd ... merkûm Halil Bey vâdi‘u’l-yed olup ... mutasarrıf olur suâl olunup fasl-ı yedinden olunması matlûbumdur dedikte inde’s-suâl mezbûr Halil Bey müteveffâ babam Süleyman Paşa bey müteveffâ-yı mezbûrdan mahmûd... altun ... bahasından yetmiş beş aded esdî kuruş hakkı olup tarih-i kitabdan on sene mukaddem babam hâl-i hayatında iken müteveffâ Deli Mehmed’in zevcesi Rahime ve diğer zevcesi Fatıma’dan da‘vâ ve taleb eyledikte onlar dahi her biri münkire olmağın meclis-i şer‘de şühûd-i udûl ile isbât edüp yedine meclis-i şer‘de alup dâr-ı mezkûreyi ol mukâbelede zabt ve tasarruf etmedi deyu cevab verüp tarih-i mezkûrda ... ile mahtûm bir kıt‘a hüccet-i şer‘iyye ibrâz edüp nazar olundukda fi’l-vâki‘ mezbûr Halil Bey’in takririne mutâbık şühûd-i udûl ile sâbit olduğu mukayyed ve mestûr olup merkûmetân Rahime’nin husûmeti hayyiz-i

münkiretân olmağın mezbûr Halil Bey'den mazmûn-i hüccete beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Osman bin Hayri bin Mehmed ve Hüseyin Bey bin el-Hâc Himmet nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup ğibbe'l-istişhâd her biri icrâ-yi şehâdet-i şer'iyeye eyledikleri tarih-i kitabdan on sene mukaddem ... ve Yunus Efendi huzurunda mezbûr Halil Bey'in babası Süleyman Paşa müteveffâ Deli mehmed'in zimmetinde yetmiş beş kuruş altun bilezik bahasından ... ve zevceleri Rahime ve Fatıma'dan da'vâ edüp onlar dahi münkiretân olmağın şühûd-i udûl ile isbât eyledikten sonra yedine hüccet-i şer'iyeye alup yedinde olan hüccetin mazmûnuna şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu icrâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Ağa dizdâr-ı sâbık, Molla İbrahim bin Esad, Himmet Paşa bin el-Hâc Kasım, İbrahim Çelebi bin ...

Sayfa 20/Belge 55

Belge Özeti

Müteveffa Mehmet'in oğlu Ramazan'ın, vefat eden babasının evini Hacı İsmail adlı kişiye 49 esedi guruşa satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kaysariyye mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Hüseyin nâm kimesnenin sulbî oğlu Ramazan mahfel-i kazada işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc İsmail bin el-Hâc Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelim edüp tarih-i kitabdan bir ay mukaddem müteveffâ babam Mehmed'in mahalle-i mezbûrede vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd dârını mezbûr el-Hâc İsmail'e kırk dokuz esdî kuruşa ... işbu cümleden hâzıra Aişe binti Ali ile ma'an bey' edüp ol hinde semen-i mezkûrdan yirmi dört kuruşu mezbûr el-Hâc İsmail yedinden ahz ve kabz edüp vâlidem Ayişe'nin mehr-i müecceli ve hisse-i şer'iyyesi ve ceddim Hüseyinin dahi hissesini verip edâ edüp zimmetinde semen-i dârdan yirmi beş kuruş bâkî kalup bülûğa tahmîl olup bâliğ ve mükellef olduğum ecilden ve bülûğuma ikrârım sahih olduğuna mezbûre dahi minvâl-i meşrûh olmağın bâkî kalan meblağ-ı mezkûr yirmi kuruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûr el-Hâc İsmail yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz edüp zikr olunan dâr bahasından

zimmesinde bir akça alakamız ve da‘vâ ve nizâ‘ımız yokdur dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc İsmail bi’l-muvâcehe tasdîk eyledi

Şuhûdü’l-hâl:

el-Hâc Ebudderdâ Halil bin Abdurrahman, el-Hâc Hasan bin el-Hâc Ebudderdâ, Molla Osman bin Turan, (silik) el-Hâc Şaban bin el-Hâc Osman

Sayfa 21/Belge 56

Belge Özeti

Aişe’nin evinin 30 aded esedi guruşa satılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ehl-i Cünâ mahallesinde sâkine Emine binti Satılmış tarafından husûsâtî’l-beyânı ikrâr için vekil olup Mustafa bin Bayram ve Üstad Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Molla Hasan mahfel-i kazâda Ayişe binti Piyâle mahzarında bi’t-tav‘i’s-sâf vekâleti ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı İsmail mülkü ve iki tarafı Hüseyin Çavuş bağçesi ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz iki beyt ve bir hazîne ve bir matbah ve havşı müştemil mülk dârımı müvekkilim Emine vâlidesi mezbûr Ayişe otuz aded esdî kuruşa bey‘-i bât-i kat‘î ile bey‘ edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebi‘ eyledi ba‘de’l-yevm zikr olunan dâr mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i muharrer üzere vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûre Ayişe bi’l-muvâcehe tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Şeyh Süleyman, Derviş Hasan bin Alaeddin, Sadi bin İsmail, Abdülkadir muhzır başı ve gayrühüm

Sayfa 21/Belge 57

Belge Özeti

Halil’in evine giderken Mehmed isimli kişi tarafından yaralanması ve bu olayın araştırılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Yahni mahallesinde sâkin Halil bin İbrahim tarafından husûsâtî'l-beyân için vekîl olan Ahmed Paşa bin Abdullah ve mezbûr Halil'in zevcesi Fatıma nâm hatun mahfel-i kazâda Mehmed bin İbrahim mahzarında takrîr-i da'vâ edüp tarih-i kitâb Şabanü'l-mu'azzamının dokuzuncu günü ba'de'z-zuhr mezbûr Halil ... götürüp eve gider iken Mustafa Bey hamamı kurbunda Tuzcu el-Hâc Halil nâm kimesnenin dârı köşesinde tarîk-i âmmda mezbûr Mehmed mersûm Halil'i sol dizinden yukarı katlarından hançerleriyle urup mecrûh etmiş suâl olunup icrâ-yı hak ve mûceb icrâ olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Mehmed inkâr ile cevap vermeğın merkûmân Ahmed Paşa ve Fatıma hatundan müdde'âların müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden İsmail Paşa bin Abbas ve Mehmed bin Ali nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup ğibbe'l-istişhâd her biri icrâ-yı şehâdet-i şer'iyeye edüp yevm-i mezkûrda vakt-i mezkûrda zikr olunan mevzi'de mezbûr Mehmed'in siyah kabzalı hançer ile merkûm Halil'i bizim huzûrumuzda sol dizinden yukarı katı yerinden urup mecrûh eyledi biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

İbrahim Bey erbâb-ı tımar, Molla Mustafa bin Molla Mehmed, Halil Bey bin Mehmed Efendi, Murad Bey bin Ahmed Ağa bin Mikail

Sayfa 21/Belge 58

Belge Özeti

Hüseyin'in satın aldığı tarlayı kullanmasına engel olunduğunu söylemesi üzerine bu durumun soruşturulması

Mahmiye-i Ayıntab muzâfâtından Kürd nâm karyede sâkin Hüseyin bin Mehmed Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i hafîr lâzîmü't-tevkîrde karye-i merkûmede sâkine Mahmud bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Mahmud'da otuz sekiz aded esdî kuruş hakkım olup meblağ-ı mezkûr mukâbelesinde karye-i merkûmede vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a tarlasını bana meblağ-ı mezkûre bey' etmiş iken hâlen tasarrufuma mâni' olup zikr olunan tarlamı zabt eder suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikde

ğibbe's-suâl mezbûr Mahmud meblağ-ı mezkûrdan on dört kuruşunu edâ etdim zimmetimde yirmi dört kuruşu bâkîdir deyu cevâb verip mezkûr Hüseyin münkir olmağın mezbûr Mahmûd'dan da'vâsını müsbite beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineye kâdir olmayup mersûm Hüseyin'e meblağ-ı mezkûrdan on dört kuruşu ahz etmediğine yemin teklif olundukda half billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ eyledikten sonra Yusuf Bey bin Hasan ve Mehmed bin Osman nâm kimesneler mersûm Hüseyin'in mezbûr Mahmud zimmetinde otuz sekiz kuruş hakkı vardır deyu edâ-yi şehâdet etmeğın edâsına tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

(silik) Paşa bin Abdullah

Sayfa 22/Belge 59

Belge Özeti

Dölek baba vakfının şeyh ve idarecisi Derviş Mustafa tarafından Dölek Babanın ihtiyacı olduğu için kiraya verilmesi ve bu paranın Dölek Baba'nın tamirine harcanması

Mahmiye-i Ayntab kurbunda vâki' Dölek Baba kuddise sirruhu'l-azîzin berât-ı âlîşân ile Şeyh ve mütevellîsi olan Derviş Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb Ömer Ağa bin (silik) mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp işbu sene-i mübârekede tevliyet ve meşîhat-i merkûme bana sadaka olunup lâkin sene-i merkûmede Dölek Babanın etrâf duvarı ve sıvası ve kapusu ve bazı yerleri ta'mîre muhtâc olmağla mersûm Ömer Ağa izn-i şer'le ... vilâyeti ma'rifeti ile Dölek Baba evkâfını ikiyüz esedî kuruşa icâre verip meblağ-ı mezkûr ikiyüz kuruşda hâzır bi'l-meclis olan binâ üstâdı Ahmed'e ve kerpiççi Mustafa'ya ve sıvacı üstad Hüseyin'e ve tahtacı Derviş Mahmud'a ve Hüseyin'e ve sâir ... cem'an yüz otuz iki buçuk kuruş Ömer Ağa'nın yedinden sarf olunup bâkî kalan altmış altı buçuk kuruşu bana teslîm edüp ben dahi bi't-tamâm kabz etdim suâl olunup takrîrleri tahrîr olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mersûm üstadlar cem' merkûm Ömer Ağa yedinden yirmi kuruş bir def'a ve yirmi kuruş bir def'a kabz edüp otuz üç kuruşu bâkî kaldığını ve kireççi Mustafa altı kuruş ... on yedi kuruş ve sıvacı üstad

Hüseyin on iki kuruş ve tahtacı Derviş Mahmud beş kuruş ve ... baha beş kuruş ahz eylediklerini cevap verip ikrâr ve itiraf edüp ve kırk iki kuruş dahi sâir levâzıma sarf olduğunu merkûm Derviş Mustafa tasdîk etmeğın mâ vaka‘a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-ulemâi'l-kirâm (silik) Efendi, fahru'l-kuzât Receb Efendi, Abdurrahman Efendi bin ... Efendi, Halil Çelebi en-nakîb, es-Seyyid Osman Çelebi bin Ebubekir, el-Hâc Bayram Ağa serdâr, el-Hâc Hızır beşe el-Hâc Yusuf Paşa serdâr-ı sâbık

Sayfa 22/Belge 60

Belge Özeti

Hüseyin'in Mahmud isimli kişinin zimmetinde 38 guruşunun olması ve dört güne kadar bu miktarın ödenmesi gerektiğinin belirtilmesi

Ayıntab muzâfâtından Kürd nâm karyede sâkin Mustafa bin Tutcu meclis-i şer‘-i şerîf lâzımü't-teşrifde karye-i merkûmede sâkin Hüseyin bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mezbûr Hüseyin'in işbu meclisde hâzır Mahmud bin Mehmed nâm kimesnenin zimmetinde otuz sekiz kuruş sâbit olup edâsı lâzım gelmeğın dört güne değın mezbûr Mahmud'un nefsine ve hîn-i talebde ihzâr-ı kefil oldum dedikde mukirr-i merkûm Mustafa'yı ikrâr-ı meşrûhunde mersûm Hüseyin tasdîk etmeğın mâ vaka‘a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Abdülkadir muhızır başı, Mustafa bin Yunus

Sayfa 22/Belge 61

Belge Özeti

Perihan isimli şahsın, vefat eden Bali'nin zimmetinde bulunan 50 kuruş hakkını alması için Mevlana İsmail Efendi ve Hacı Ahmed'i vekil yapması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinde sâkine Perihan binti Abdullah tarafından husûsâtı'l-beyân için vekîl sâbitü'l-vekâlesi olan Mevlana İsmail Efendi bin Mehmed Efendi vekâleten ve el-Hâc Ahmed bin Yusuf asâleten mahfel-i kazâda bundan akdem fevt olan Kuyumcu Bâli nâm kimesnenin kızı

Miha?... zimmi İbrahim mahzarlarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ-yı mezbûr Bâli zimmetinde müvekkilem mezbûre Perihan'ın elli kuruş ve mersûm el-Hâc Ahmed'in yüz beş kuruşu olduğu sâbit ve zâhir olmağın müteveffâ kuyumcu Bâli'nin sâkin olduğu dârda kendünün alâkası ve mülkü olmayup tecemmülât-ı hânesinden yorgan ve döşek cümle on iki kuruşluk olup ve dükkânda olan kuyumcu alet ve eşyâsı on beş kuruşluk olup yedinden mâ adâ muhallefâtı olmadığına ve dâr-ı mezkûre müteveffâ kuyumcu Bâli'nin mülkü olmadığına merkûme Miha hatun ve zimmi İbrahim her biri halef billâhi'l-aliyyi'l-azîm eylediklerinden sonra tecemmülât ve kuyumcu aletinden hâsıl olan yirmi kuruşdan hisselerimizi ahz edüp zimmetlerini ibrâ eyledik dediklerinde kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Hüseyin bin el-Hâc Hasan, Musa şehir kethüdası, el-Hâc İbrahim bin Ahmed, Abdülbaki bin Osman, Hasan bin Ahmed, el-Hâc Ali bin Ahmed ve gayrühüm

Sayfa 23/Belge 62

Belge Özeti

İbrahim ve kardeşi Mustafa ve Kasım'ın, vefat eden babalarından kalan mülklerin bölüştürülmesini talep etmeleri

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Evimsöğüt nâm karye sükkânından İbrahim bin Ali ve karındaşı Mustafa meclis-i şer'-i nebevîde diğer karındaşları Kasım mahzarında her biri takrîr-i da'vâ edüp müteveffâ babamız Ali'nin Eriklice nâm mevzi'de vâki' üç bin seksen bağını zabt ve tasarruf eylediğinden mâ adâ mevrû'âtına dahi müdâhale eyler suâl olunup alâ mâ farazallâhu ta'âlâ beynimizde taksîm ve tevzî' olunmasın talep ederiz dediklerinde ğibbe's-suâl mezbûr Kasım bundan akdem babamızın tarlasını ve dâr ve bağını beynimizde müslümanlar huzûrunda taksîm eylediğimizde tarladan hissemi ve bağdan Eriklice'de vâki' üç bin seksen bağ bana verüp ben dahi karye-i Evimsöğüt'de ve sâir mevzi'de olan üç bin bağ ve üzerine karye-i mezbûrede vâki' dâr bey' eyledikleri öküz bahasından hissemi verüp beynimizde müşterek ancak babamızın mevrû'âtı kaldu deyu cevap verüp mezbûrân Mustafa ve İbrahim münkirân olmağın mezbûr Kasım'dan sıdk-ı kelâmına mutâbık beyyine talep

olundukda udûl-i müslimînden İsmail bin Hamza ve Molla Veli bin Hüseyin li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediler ki bundan akdem mezbûr İbrahim ve Mustafa ve Kasım müteveffâ babalarından intikâl tarla ve bağını beynlerinde taksîm edüp Eriklice türabında vâki' üç bin seksen bağı Kasım alıp sâir mevzi'de olan üç bin seksen bağ ve dâr ve ... olan hissesini mezbûrân İbrahim ve Mustafa'ya verüp onlar dahi ahz ve kabûl edüp beynlerinde ancak iştirâk üzere babalarının mevrû'âtı bâkî kaldı biz bu hususa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'a olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Receb Efendi, Abdurrahman Efendi bin el-Hac Hamza, el-Hac Hızır Paşa serdar-ı sâbık, Şaban bin Ramazan ve gayrühüm

Sayfa 23/Belge 63

Belge Özeti

Fatma isimli kişinin vefat etmesi ile mal varlığının kızı Rahime'ye kalması ancak Rahime o zaman küçük olduğundan Sitti hatun adlı kişinin bu mal varlığını kendi eline alması ve daha sonra söz konusu malı Rahime'ye vermemesi üzerine, Rahime'nin bu konunun soruşturulmasını isteyerek, hakkını talep etmesi

Mahmiye-i Ayntab kal'asında sâkine Rahime binti Halil Çelebi tarafından nehc-i şer'î üzere vekîl olan Mehmed Çelebi bin Ramazan nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu bâ'isetü'l-kitab Sitti hatun binti Osman mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilem mezbûre Rahime hatunun vâlidesi Fatıma fevt oldukda mezbûr Rahime sağıre olmağın muhalledfâtı ve bağ ve bir altun hallâc bağı ve tecemmülât-ı hânesini mezbûre Sitti hatun vâzı'-ü'l-yed olmuşdur suâl olunup icrâ-yı hak olunmasın talep ederim dedikde ğibbe's-suâl mezbûre Sitti hatun mezbûre Rahime'nin vâlidesi Fatıma tarih-i kitâbdan yirmi sene mukaddem fevt oldukda mezbûre Rahime'nin babası Halil Çelebi cümle muhalledfât ve bağ ve sâir tecemmülât-ı hânesini ahz ve kabz edüp on beş seneden mütecâviz hayatında olup zikr olunan ... hâl-i hayatında iken âhara rehn vaz' etmişdir ancak benim bağımında bir altun kalmışdır deyu zâyi' bağ ikrâr ve bâkisin münkire olmağın müdde'î

merkûm Mehmed Çelebi'den da'vâsını müsbite beyyine taleb olundukda üç gün istişhâd etmeğın müddet verilüp yirmi gün murûr edüp isbât-ı beyyineden âciz ve kâdir olup talebi ile mezbûre Sitti hatuna zikr olunan zâyi' bağdan gayri muhalledat-ı merkûmeden bir nesne ahz etmediğine yemin teklif olundukda half billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ etdikden sonra zikr olunan zâyi' bağ mütevekkil-i merkûm Mehmed Çelebi'ye teslîm etmesin tenbîh birle mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Ahmed İmam ..., İsmail Çelebi bin Şaban, Abdûlbaki Çelebi bin Mustafa, Hasan bin Musa

Sayfa 24/Belge 64

Belge Özeti

Nuriye, es-Seyyid Zekeriya'nın boğazına giriş takıp kendisini boğmak istediğini söyleyerek durumun soruşturulmasını ve gereğinin yapılmasını istemesi

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Boyacıoğlu mahallesinde sâkine Nuriye binti Ali nâm hatun mahfel-i kazada es-Seyyid Zekeriya bin el-Hâc Mehmed mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitâbdan iki gün mukaddem işbu mâh-ı Şabanü'l-mu'azzamının on birinci günü salât-ı zuhurdan sonra mezbûr es-Seyyid Zekeriya boğazına giriş bırakup beni boğmak kasd edüp ben dahi can havlinde boğazımdan girişi çıkarup halâs oldum suâl olunup takrîri tahrîr ve mûcebi icrâ olunmasın taleb ederim dedikde ğibbe's-suâl mezbûr es-Seyyid Zekeriya mezbûre Nuriye müteveffiyeye vâlidemin zevci el-Hâc Mehmed'in taht-ı nikâhında olup bir dârda sâkin olduğumuz cihetden tarih-i kitâbdan iki gün mukaddem gece ile yanına nâ mahrem geldi deyu istimâ' eylediğim ecilden boğazına kirip bırakup boğmak istedim yedimden halâs oldu deyu cevâb verüp mezbûre Nuriye'nin boğazına giriş bıraktığını mukirr olup nâ mahrem ile oturduğunu ve yanına geldiğini isbâta kâdire olmayup mezbûre Nuri'nin haseb-i hâli ahali-i mahalleden suâl olundukda Ali Çelebi bin Kemal ve Ramazan ve Hüseyin bin Ali ve Yusuf bin Himmet ve Ömer bin Hasan ve Bayezid bin Osman ve Yusuf bin el-Hâc Ömer nâm kimesne meclis-i şer'a

hâzırûn olup mezbûre Nuriye kendü hâlinde müstakîme olup bu âna gelince bir nâ ma'kûl fi'lini görmedik eyu hatun biliriz deyu her biri ihbâr etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Receb Paşa bin Hasan, İsmail bin Kadri Ali, Kaya Bey bin Yusuf, Molla Ahmed İmam câmi'-i ..., Hüseyin Çavuş bin Sun'ullah ve gayrühüm

Sayfa 24/Belge 65

Belge Özeti

Müteveffa zimmi Murat'ın varisçilerinin kendilerine miras kalan evi Yusuf paşa'ya satmaları ve bunu kendi aralarında bölüşmeleri

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem mürd olan zimmi Murad nâm kimesnenin verâseti kebîr oğlu Makdes ve kebîre kızı Meryem ve zevcesi Cevher binti İbrahim nâm zimmilere munhasıra olduğu şer'an muhakkak olduktan sonra mersûm Makdes ve Cevher hatun asâleten ve mezbûre Meryem tarafından husûsâtî'l-beyânı ikrâra vekîl olup Derviş Mehmed bin Hatice ve el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Ebubekir nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbite olan zevci Celal veled-i Merdik vekâleten meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb fahru'l-ekârim el-Hâc Bayram Ağa mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mürd olan babamız Murâd'ın mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı el-Hâc Musa medresesi ve bir tarafı tarîk-i âmm ve iki tarafı mersûm el-Hâc Bayram Ağa mülkü ile mahdûd dârı izn-i şer'le bize isâbet etmeğin dâr-ı mezkûreyi işbu meclisde hâzır karındaşım Yusuf Paşa'ya bundan akdem doksan kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr doksan kuruşu ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' eyledikten sonra meblağ-ı mezkûru alâ mâ farazallâh beynimizde taksîm ve her birimiz hisse-i şer'iyemizi ahz ve kabz etmiş idik hâlen mezbûr Yusuf Paşa dahi dâr-ı mezkûreyi mersûm el-Hâc Bayram Ağa'ya bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' etmiş dâr-ı mezkûrede bizim vechen mine'l-vücûh

alâka ve nizâ'ımız yokdur merhûm el-Hâc Bayram Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır dediklerinde mukirrûn-i merkûmûnun minvâl-i meşrûh üzere cârî olan asâleten ve vekâleten ikrârların merkûm el-Hâc Bayram Ağa tasdik etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

İsmail Efendi bin Kürdî, Mehmed Çelebi bin Kara Molla Ahmed, Mustafa Çelebi bin İbrahim Çelebi, el-Hâc İsmail bin el-Hâc Ali

Sayfa 25/Belge 66

Belge Özeti

Hüsna kendi mülkü olan evine es-seyyid Maksud isimli kişinin el koyduğunu dile getirerek, buna mani olunmasını talep etmesi

Ayntab kazâsına mülhak Tilbeşar nâhiyesinde vâki' Kızılhisar türâbında sâkine Hüsna binti İsmail nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i nebevîde işbu bâ'isü'l-kitâb es-Seyyid Maksud bin es-Seyyid Ali mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp karye-i merkûmede vâki' inde'l-ahali ma'lûmu'l-hudûd mülk-i müşterâm olan dârıma mersûm es-Seyyid Maksud vâzı'u'l-yed olup mâlikâne mutasarrıf oluyor suâl olunup vaz'-ı yedine mâni' olunmak matlûbumdur dedikde ğıbbe's-suâl mezbûr es-Seyyid Maksud dâr-ı mezkûreyi merkûm Hüsna'nın zevci İsmail kendi malı olmak üzere huzûr-i müsliminde on beş kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' edüp ... dârdır ki mülkiyet üzere mutasarrıf olurum mezbûre Hüsna'nın kendi mülk-i müşterâsı olduğunu bilmezim deyu cevap verüp mezbûre Hüsna'dan da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda istişhâd etmeğın üç gün müddet-i şer'î verilüp altı gün mürûr edüp ityân-ı beyyineye kâdir olmağın ta'arruzdan mâni' ve dâr-ı mezkûre mezbûr es-Seyyid Maksud'un yedinden ibkâ olunmak üzere tenbîh birle mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Abdülkadir bin Yakub, es-Seyyid Ramazan bin es-Seyyid Ali, Mustafa bin Musa

Sayfa 25/Belge 67

Belge Özeti

Hacı Ahmed'in, bir kıt'a tarlasını Muharrem Çelebi'ye satması

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından İbni Şükür mahallesinde sâkin el-Hâc Ahmed bin el-Hâc Uğurlu mahfil-i kazâda işbu râfî'u'l-kitâb Muharrem Çelebi bin el-Hâc Ali mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tiraf edüp şehir kurbunda Karatavuk bıçağı nâm mevzi'de vâki' kıble bazen Bostancı ve Aliyü'neccâr câmi'i vakfı ve bazen el-Hâc ... bostanı ve şark Molla Ahmed câmi'i vakfı ve şimâlen hark ve garben Bostancı câmi'i vakfı ile mahdûd bir kıt'a hazravât zirâ'at olunur yetmiş müşâre su basar tarlamı safkada mu'ayyen suyu ile mezbûr Muharrem Çelebi'ye yüz on aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr yüz on kuruşu müşterî-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirri-i merkûmun ikrâr-ı meşrûhun el-mukarru leh el-mezkûr Muharrem Çelebi kabûl ve tasdik edüp kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Receb Efendi, Molla Sun'î bin Molla Ahmed, Molla Hasan bin Molla Sun'î, el-Hâc Abdüsselam bin Şükrü ..., el-Hâc Mustafa bin el-Hâc Ömer, el-Hâc Şaban bin el-Hâc Ali, el-Hâc Hamid bin el-Hâc Hüseyin ve gayrühüm

Sayfa 25/Belge 68

Belge Özeti

Vefat eden Hacı Mehmet'in kızı Nur hatun ve oğlu Kasım'ın eşi Aişe hatun'un vekili olan Molla Ahmedin müvekkillerine kalan hisselerin alınmasını talep etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin iken fevt olan el-Hâc Mehmed'in kızı Nur hatun ve müteveffâ-yı mezbûrun oğlu Kasım'ın sağîre kızının vasîsi olan zevce-i metrûkesi olan Aişe nâm hatun taraflarından husûsâtî'l-beyân için vekil sâbitü'l-vekâle olan Molla Ahmed bin Veli mahfil-i kazâda işbu râfî'u'l-kitâb müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc mehmed'in diğer oğlu Hüseyin Paşa mahzarında takrîr-i da'vâ edüp müteveffâ el-Hâc Mehmed'in merkûm Hüseyin Paşa mahalle-i mezbûrede vâki' mülkünün bey' ve semenini ahz ve kabz etdiğinden mâ'adâ mahalle-i mezbûrede vâki' dâr ve odasını ve tecemmülât-ı hânesini mâlikâne

tasarruf edüp ve âharr yerde olan menziline ve bağını dahi bey' edüp ve dört kıt'a bağlarını mâlikâne tasarruf eder suâl olunup müvekkilelerime âyid olan hisse-i şer'iyeleri aliverilmesin taleb ederim dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Hüseyin Paşa müteveffâ babamız el-Hâc Mehmed'in zikr olunan kızım Nur hatun vasi marifetleri ile bey' edüp babamızın deynine verdik ve mahalle-i mezbûrede vâki' dârına ve odasına müslümanlar (devamı belgede yok)

Sayfa 26/Belge 69

Belge Özeti

Mehmet isimli kişinin ölmesi sonucu bu ölümün cinayet mi yoksa Allah'ın emri ile mi olduğunun soruşturulması

Bi'l-fi'il Mar'aş iline mutasarrıf olan emîrû'l-ümerâi'l-kirâm saâdetlu Mehmed Paşa yesserallâhu mâ yeşâ hazretlerinin (silik) olan fahru'l-ekârim Hasan Ağa tarafından husûs-i âti'l-beyâna mübâşir ta'yîn olunan kıdbetü'l-emâcid Ali Ağa meclis-i şer'-i şerîfde mahmiye-i Ayıntab muzâfâtından Karadik nâm karyede sâkin Ahmed bin İbrahim ve Ali bin Satılmış ve Cuma bin Musa ve Sun'î bin Mehmed nâm kimesneleri ihzâr ve mahzarlarında takrîr-i kelâm edüp karye-i merkûmede sâkin Mehmed bin Fakih nâm kimesne bundan akdem karye-i merkûmede katl eylemişler suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl merkûm Ahmed ve Ali ve Cuma ve gayrileri merkûm Mehmed bin Fakih karyemiz sükkânından olup lâkin tarih-i kitâbdan on sene mukaddem bi-emrillâh fevt olup huzûr-i müslimînde gasl olundu ve namazı kılınup defn olunmuşdur eser-i cerâhatden azasından asla cerâhati yokdur deyu cevap verüp mersûm Ali Ağa'dan merkûm Mehmed bin Fakih maktûl olduğuna beyyine taleb olundukda ityân-i beyyineye kâdir olmadığından mâ adâ karye-i merkûme sınırında olup ... nâm karyede Molla Mustafa bin Yunus ve Mehmed bin Ömer el-Hâc Osman bin Mehmed ve Rum tûl nâm karyeden Kuma bin Mürsel ve Ramazan bin İbrahim ve ... sükkânından Ali nâm kimesneler hâzır bi'l-meclis olup tarih-i kitâbdan on sene mukaddem Kara dik nâm karyede sâkin iken fevt olan Mehmed bin Fakih nâm kimesne bi-emrillâh fevt olup bizim huzûrumuzda gasl olunup tekfîn ve techîzi görölüp dahi ölüdür deyu her biri ihbâr etmeğin mezbûr Ali Ağa ta'arruzdan men'-i birle mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Ahmed Paşa bin Mehmed, Muslu Çelebi bin Abdülcelil, Musa bin Mehmed

Sayfa 26/Belge 70**Belge Özeti**

Vefat eden Kahveci Hacı Ali'nin varisçilerinin ondan geriye kalan mal varlığını paylaşmaları

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin olup bundan akdem vefât eden Kahveci el-Hâc Ali'nin kebîr oğlu Murad bülûğuna mukirr ve mu'terif olduktan sonra mahfil-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrun kebîre kızları Meryem ve Hadice ve Emine ve sağîr oğlu Hüseyin'in vasî mansûbı olan zevce-i metrûkesi Saliha ve diğêr sağîr oğlu Hasan'ın vasî-yi mansûbesi olan kebîre kızı Kayalı ve sağîre kızı Fatıma'nın vasîsi olan Kahraman ve diğêr zevce-i metrûkesi Cemil mahzarında ikrâr ve itiraf edüp müteveffâ babamız el-Hâc Ali'nin nukûd ve tecemmülât-ı hânesi ve sâ'ir nakid muhallefâtı ve Alican oğlunda olan akçesi ve mahalle-i mezbûrede vâki' dârı defter ve hesâb olunup her birimiz hisse-i şer'iiyemizi bi't-tamâm ahz ve kabz edüp ve benim hissem ve karındaşlarım Hasan ve Hüseyin'in hisselerine dâr-ı mezkûreyi ahz edüp ve nukûd ve tecemmülâtdan dahi hissemizi ahz edüp husûs-i mezkûrdan zimmetlerini ibrâ ve iskât eyledim ba'de'l-yevm beynimizde olan akçe bâkî kaldı ondan mâ'adâ birbirimiz ile da'vâ ve nizâ'ımız yokdur dedikde ğibbe't-tasdîk kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Hüseyin Paşa bin Ali, Molla Hasan bin Hoca, el-Hâc İsmail bin el-Hâc Ali, Ali bin Şaban, Ömer bin Yusuf, Üstad Mehmed bin Mustafa ve gayrühüm

Sayfa 26/Belge 71**Belge Özeti**

Vefat eden Kahveci Hacı Ali'nin mirasından eşi Saliha hanımın mehr-i müecceli ödendikten sonra varisçilerinin geriye kalan mal varlığını paylaşmaları ve varisçilere düşen hisselerin belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ehl-i Cefa mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Kahveci el-Hâc Ali'nin kebîre kızları Meryem ve Hadice ve Emine ve zevce-i metrûkesi Cemile her biri asâleten ve müteveffâ-yı mezbûrun sağîre kızı Fatıma'nın vasîsi olan Kahraman binti Abdullah vesâyeten mahfil-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrun kebîr oğlu olup bülûğuna mukirr ve mu'terif olan Murad ve kebîre kızı olup müteveffâ-yı merkûmun kebîre kızı olup sağîr oğlu Hasan'ın vasîsi olan Kayalı nâm hatun ve yine müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi olup sağîr oğlu Hüseyin'in vasîsi olan Saliha nâm hatun mahzarlarında her biri ikrâr ve itiraf edüp müteveffâ-yı mezbûrun bundan akdem mevcûd olan ve Halep'de fevt oldukda kendü yanında mevcûd olan eşyâ bahasından Üstad Mustafa'nın getirdiği nakid akçeyi ve tecemmülât-ı hânesi ve sâir nakid muhallefâtı ve mahalle-i mezbûrede vâki' dârda olan taahhüdü defter ve hesâb olunup zevcesi Cemile ve Saliha'nın

Sayfa 27/Belge 71 (Önceki sayfanın devamı)

Mehr-i müeccelleri ihrâc olundukdan sonra alâ mâ farazallâh ta'âlâ beynimizde taksîm olunup her birimiz hisse-i şer'iyemizi tecemmülât-ı hânedan ve nakd akçeden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp dâr-ı mezkûrede el-Hâc Ali'nin olan ta'ahhüd ikiyüz kuruş bahâ ta'yîn olundukdan sonra oğulları mezbûr Murad ve Hasan ve Hüseyin'in hibelerine verüp ve nakd akçeden ve tecemmülâtıdan dahi hisselerin her birleri bi't-tamâm ahz ve kabz edüp birbirlerimizimizin zimmetini ibrâ-i âmm ile ibrâ eyledik ve dâr-ı mezkûrenin dâhiliyye ve hâriciyyesi mezbûr Murad ve Hasan ve Hüseyin'in mülküdür bizim alâkamız yokdur dediklerinde mukirrân-i merkûmânın minvâl-i muharrer üzere ikrârların el-mukarru lehüm el-mezkûrûn tasdîk eyledikten sonra dahi merkûme Kayalı ve Saliha dahi biz kendü hisselerimiz tecemmülâtıdan ve nakd akçeden ahz eyledik dâr-ı mezkûre Murad ve Hasan ve Hüseyin'in hisselerine isâbet eyledi dediklerinde müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ali'nin hemşireleri Fatıma ve Leyla ve müteveffâ karındaşları Hasan'ın kebîre kızları Ayişe ve Nur hatun ve Rabia ve zevce-i metrûkesi Fatıma dâr-ı mezkûrenin biri müteveffâ babamızın mülkü olup

müslümanlar yüz kuruş baha ta'yîn edüp her birimiz hisselerin sagirân merkûmân Hasan ve Hüseyin ve Murada bey' idüb akçesin bi't-tamâm ahz eyledik asla bizim alakamız yokdur dediklerinde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

es-Sâbikûn

Sayfa 27/Belge 72

Belge Özeti

Ömer Çelebi'nin kendisine ait bir ev vs. mülkünü Hacı Mehmet'e satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-i Atîk mahallesinde sâkin Ömer Çelebi bin diymoscu Mehmed Ağa meclis-i şer' de El-Hâc Mehmed mahzarında ikrâr edüp mahalle-i mezbûrede vâki' iki tarafı benim mülküm ve bir tarafı Üstad Abdulyâc mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir beyt ve nisf menzilimi kırk iki esedî kuruşa mezbûr el-Hâc Mehmed'e bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim dedikte ğıbbe't-tasdîk kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Derviş Mehmed bin Cihan, Molla Hüseyin İmam, Okçu Mirza, Hasan ve gayrühüm

Sayfa 27/Belge 73

Belge Özeti

Seyyid Ömer'in eşi Döndü'ye boş ol demesi fakat talak zikretmediğini iddia ederek, tekrar eşine dönebileceği hususunda fetvanın olduğunu belirtmesi ve bu durumun doğrulanması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Çukur mahallesinde sâkin es-Seyyid Ömer bin es-Seyyid Ramazan meclis-i şer'-i şerîf nebevîde zevcesi Döndü binti Hüseyin mahzarında takrîr-i kelâm edüp esnâ-i müşâcerede zevcim mezbûre Döndü'ye Hanefî ve Şâfiî'de benden boş ol demiş idim talâk zikr etmeyüp mücerred benden boş ol demekle talâk-ı ric'î vâki' olup rücû'um ile bana ...ke'l-evvel sahîh olduğuna yedimde fetvâ-yı şerîfe vardır suâl olunup icrâ-yı hak olunması matlûbumdur dedikte ğıbbe's-suâl mezbûre Döndü fi'l-vâki' zevcim mezbûr es-Seyyid Ömer

minvâl-i muharrer üzere benden boş ol dedi talâk zikr eylemedi deyu cevap verüp bi-hasebi'ş-şer'î'ş-şerîf talâk-ı ric'î vâki' olmağın kavliyle ve bi-fi'li ile rücû' sahih olmağın mezbûr es-Seyyid Ömer kable mudıyyi'l-idde meclis-i şer' de rücû' etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Çelebi bin Molla Abdülcelil, Molla Hanefi bin Ahmed, Hamdi Çavuş bin Nuh Çavuş ve gayrühüm

Sayfa 27/Belge 74

Belge Özeti

Safiye'nin kızı Tursun'un vefat etmesi ile Tursun'a ait 57 kuruşun annesi Safiye, ve amcası oğulları Himmet ve Cuma'ya miras kılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Akyol mahallesinde sâkine Safiye binti Abdullah tarafından husûsâtî'l-beyân için vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan zevci Ahmed bin Mustafa mahfel-i kazâda işbu bâ'isü'l-kitâb Himmet bin Hasan ve Cuma bin Hüseyin mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ vekâlete ikrâr ve itiraf edüp müvekkilem mezbûre Safiye'nin sadriyye kızı Tursun nâm sağıre fevt olup babası müteveffâ Yusuf'dan kendüne isâbet eden dâr bahâsından kırk beş kuruş ve mezbûrân Himmet ve Cuma zimmetlerinde olan on iki kuruş cem'an elli yedi kuruşun on dokuz kuruşu vâlidesi mezbûre Safiye'ye intikâl edüp ve dokuz buçuk kuruşu hamli olmağın alıkonulup bâkî kalan babasının

Sayfa 28/Belge 74 (Önceki belgenin devamı)

Ammîsi oğulları mezbûrân Himmet ve Cuma'ya intikâl edüp on dokuz kuruş hissesini müvekkilem mezbûre Safiye semen-i dârdan ahz ve kabz edüp husûs-i mezkûrdan mezbûrân Himmet ve Cuma'nın zimmetlerin ibrâ-i âmm kâtı'ı'n-nizâ'la ibrâ eyledi dediğimde mukirr-i merkûmun minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mukarru lehumâ el-mezkûrân kabûl ve tasdîk edüp kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Ahmed bin Mehmed, Molla Mehmed bin el-Hâc Hamza, Hüseyin bin el-Hâc Hamza, el-Hâc Hızır bin Cuma ve gayrühüm

Sayfa 28/Belge 75**Belge Özeti**

Ali paşa evini Mehmed isimli kişiye 54 guruşa sattığını, ancak 54 guruşun 24 guruşunu Mehmed'e olan borcuyla takas etmesi dolayısıyla 30 guruş alması

Ayntab mahallâtından İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin Ali paşa bin Ahmed meclis-i şer‘-i şerîf-i nebevîde işbu râfi‘u’l-kitâb Mehmed bin Ahmed mahzarında bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Derviş Ali mülkü ve bir tarafı Yemişçi oğlu mülkü ve bir tarafı müşteri-i mezbûr mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz iki beyt ve bir matbah ... müstemil mülk dârimı mezbûr Mehmed’e elli dört aded esdî kuruşa bey‘-i bât-i kat‘î ile bey‘ edüp semen-i mezkûr elli dört kuruşun yirmi dört kuruşunu zimmetimde olan hakkına takas edüp otuz kuruşunu hâlen yedinden bi’t-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî‘ eyledim ba‘de’l-yevm zikr olunan dâr mülk-i müşteri’sıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrîf olsun dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Mehmed bi’l-muvâcehe tasdik ve bi’l-müşâfehe tahkîk etmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâhir-i Şaban el-mu‘azzam li-sene sittîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

El-Hâc Ahmed bin Yusuf, el-Hâc Musalli bin Murad, el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Ömer, Tartar Mehmed, Molla Süleyman bin Eyyüb

Sayfa 28/Belge 76**Belge Özeti**

Ayntab şehri İbn-i Kör mahallesinde sakin Cafer Çelebi'nin meyve bostanını Safiye isimli kişiye 50 guruşa satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbn-i Kôr mahallesinde sâkin Cafer Çelebi bin Mahmud Paşa meclis-i şer‘-i şerîf-i nebevîde yine mahalle-i mezbûrede sâkine işbu bâis‘u’l-kitâb Safiye binti İsmail Paşa mahzarında ikrâr ve itiraf edüp Su aşağı nâm mevzi‘de el-Hâc Kökeş değirmeni kurbunda vâki‘ bir tarafı el-Hâc Ebubekir Bey mülkü ve bir tarafı Musa Halil mülkü ve bir tarafı sacud ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz üç yadan eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire müştemil meyve bostanımı ... suyu ile mezbûre Safiye’ye elli kuruşa bey‘-i bât-i kat‘î ile bey‘ edüp semen-i mezkûr elli kuruşu müşterî-i mezbûr yedinden bi’t-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî‘ etdim ba‘de’l-yevm zikr olunan bostan hamîs günü zuhurdan akşâm varınca değin suyu Ebubekir Bey ile müşterek olmak üzere mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirri-i merkûm Cafer Çelebi Bey minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Üstad Hasan vekâleten tasdik etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâhir-i Şaban el-mu‘azzam li-sene sittîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl:

Molla Ebubekir bin Yahya, Molla İbrahim bin Fahreddin, el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Selim, Mustafa bin el-Hâc Selim, Mustafa bin el-Hâc Derviş, Molla Mehmed bin Kara Dede

Sayfa 28/Belge 77

Belge Özeti

Ayntabdaki Debbâğ hamamının dörtte biri Abdulkadir ve Hasan isimli kişilerin hissesi olduğu, ismi geçen kişilerin hisselerini Ebuderdâ Çelebi isimli kişiye kiraya vermeleri

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Yenice mahallesinde sâkin Hasan bin el-Hâc İbrahim ve Tarla-i Cedîd mahallesinde sâkin Abdulkadir bin Abdülbaki mahfel-i kazâda işbu râfi‘u’l-kitâb el-Hâc Ebuderdâ bin el-Hâc Abdurrahman mahzarında bi’t-tav‘i’s-sâf her biri ikrâr ve itiraf edüp mahmiye-i Ayntab’da vâki‘ Debbâğ hamamı demekle marûf hamamın rub‘u ceddimiz vakfi olup bizim tasarrufumuzda olmağın mezbûr Ebuderdâ Çelebiye icâreye verüp bin altmış Ramazan-ı şerîfinin gâyetinde müddeti tamam olmağın zikr olunan hamamda olan rubu‘ hissemizi bin

altmış suâl etmeksizin ibtidâsından senede on iki kuruşa olmak üzere beş sene tamamına değin yine mezbûr el-Hâc Ebudderdâ Çelebi'ye icâreye verüp beş senenin icârın olan

Sayfa 29/Belge 77 (Önceki belgenin devamı)

Altmış kuruşu ber vech-i beyân yedinden bi't-tamam ahz ve kabz edüp beynimizde taksim her birimiz hissemiz ahz eyledik ve tarih-i kitaba gelince hamam-ı mezkûrun bizim hissemiz olan rub'unu mezbûr el-Hâc Ebudderdâ Çelebi yirmi beş kuruşu ta'mirine sarf edüp vakfin üzerinde bâkî kalmak kabul eyledik ve ba'de'l-yevm yine ta'mîr vâkî' olursa kenir ve ta'mîr edüp yine vakfin üzerine hesâb oluna dedikde mukirrân-ı merkûmânın câri olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Ebudderdâ Çelebi tasdik edüp kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Musa Çelebi bin Ahmed, Mustafa bin Kayıl, el-Hâc Hasan bin Mesud, Molla Ahmed İmam Sadullah, Ali Çelebi bin Şahverdi

Sayfa 29/Belge 78

Belge Özeti

Vefat eden Kasab Mustafa Bey'den kalan evin varisçileri tarafından Sefer isimli kişiye 50 aded esedi guruşa satılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Kasab Mustafa Bey verâseti sulbiye kızı Aişe ve zevcesi Fahri ve gâyib ani'l-meclis li-ebeveyn ammîsi oğlu Mehmed'e munhasır olduğu şer'an muhakkak olduktan sonra mezbûretân Ayişe ve Fahri meclis-i şer'-i şerîf-i nebevîde işbu râfi'u'l-kitâb Sefer bin Mustafa mahzarında bi't-tav'i's-sâf her biri ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûrede vâkî' bir tarafı Ebubekir mülkü ve bir tarafı gözübüyük bostanı ve bir tarafı tarîk-i ayn-ı nâhiz ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz müteveffâ-yı mersûm Mustafa'nın dârında bir bâb beyt ve bir matbah cümle bizim yedimizde bâkî kalan bir bab sağır ve hazinesinden mâ'adâsı mezbûre Sefer'e elli aded esedî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr elli kuruşu müşterî-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz edüp yirmi kuruşunu zevcesi merkûme

Fahri mehr-i müecceli için ve dört kuruşun rub‘ ... semeni hissesi için ahz ve kabz edüp bâkî kalan yirmi altı guruş kızı Aîşe'nin ahz ve kabz edüp teslim-i mebî‘ eyledik ba‘de'l-yevm dâr-ı mezkûrenin zikr olunan ... beyt ve hazînesinden mâ‘adâsı mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukirrân-ı merkûmetânın minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr Sefer bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkîk etmeğın mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâhir-i Şaban el-mu‘azzam li-sene sittîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Halil bin Muhyiddin, el-Hâc İbrahim bin Yahya, el-Hâc el-Musallî bin el-Hâc İbrahim, Fethullah bin el-Hâc Ali, el-Hâc Hasan bin Mehmed

Sayfa 29/ Belge 79

Belge Özeti

Ayıntab şehri Esyatron isimli karyede bulunan Cami'nin imamlığına Molla Mustafa'nın tayin olunması ve imamlık beratı gelinceye kadar ona oda verilmesi

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Isbatırın nâm karye sükkânından Ömer beşe bin Osman ve Molla Ömer bin el-Hâc Sadaka ve Molla Yusuf bin Osman ve Ali bin Şükrü verdi ve Kürd İsmail bin el-Hâc Hakim ve Osman bin el-Hâc Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer‘a gelüp takrîr-i kelâm edüp karye-i merkûmede vâki‘ câmi‘-i şerîfin imam ve hatîbi olan Molla Hızır karyemizden ... bir seneden mütecâviz şehirde sâkin olup imâmet-i merkûme mu‘attal olmuştur işbu hâzır bi'l-meclis olan Molla Mustafa mahall ve müstehak imâmet-i mezbûre uhdesinden gelür kimesnedir imâmet-i merkûme mersûm Molla Mustafa'nın ta‘yîn olunmasın taleb ederiz dediklerinde fîlhakika mezbûr Molla Mustafa ehil mezra‘ ve mahal ve müstahak kimesne olmağın imâmet-i mezbûreye ta‘yîn olunup ve tabi‘ ma‘iyetesiyle mutasarrıf olmak için beratı gelinceye değın oda verildi.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l emâsil el-Hâc Bayram Ağa, Mahmud Paşa bin Yusuf Ağa

Sayfa 30/Belge 80

Belge Özeti

Ayntab şehrine bağlı Güllüce köyünde yaşayan Fatıma isimli kişinin vefat eden kızının küçük kızı Cennet'in nafaka ve elbiseye muhtaç olduğunu bildirmesi üzerine ismi geçen Cennet'e günlük 3 akçe verilmesi

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Güllüce nâm karyede sâkine Fatıma nâm hatun meclis-i şer'â gelüp takrîr-i kelâm edüp müteveffıye kızım Hasbiye'nin sağîre kızı Cennet binti Hasan benim hızânımda olup nafaka ve kisveye muhtâcdır kibel-i şer'eden takdîr-i nafaka olunmak matlûbumdur dedikde kibel-i şer'eden mezbûre Cennet'e yevmî üç akçe takdîr olunup istidâneye izin verildi vakt-i zaferde rücû' eyleye. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min Şaban el-mu'azzam li-sene sittîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Molla İbrahim bin Es'ad, Şeyh Mehmed bin Abdülvehhâb, Molla Ali bin Hasan ve gayrühüm

Sayfa 30/Belge 81

Belge Özeti

Abdüllatif'in Gümüşçü Ali'yi kaynanan damdan düşüp öldü diye korkutması ve bu durumdan faydalanarak 9 gurus ve 1 bakır leğenini aldığı iddia ederek, Abdüllatif'in kendisinden aldıklarını geri vermesini istemesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tıslaki mahallesinde sâkin Gümüşçü Ali bin Memi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzımü't-teşrîfde mahalle-i mezbûrede sâkin el-Hâc Abdüllatif mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mezbûr Abdüllatif tarih-i kitabdan üç sene mukaddem senin kayın anan Huri nâm hatun damdan düşüp fevt oldu deyu beni tahvîf edüp dokuz kuruş ve bir bakır leğenimi ahz etdi suâl olunup edâsına tenbîh olunması matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl merkûm el-Hâc Abdüllatif mersûm Gümüşçü Ali'nin kayın anası Huri benim ammim kızı olup fevt oldukda muhallefâtından bana âyid hissemi taleb eyledikde ol mukâbelede bana üç kuruş ve bir bakır leğen verdi deyu cevap verüp mezbûr Gümüşçü Ali'yi tahvîf edüp

hilâf-ı şer‘ olduğunu münkir olmağın mersûm Gümüşçü Ali’den da‘vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Yusuf bin el-Hâc Mehmed ve Emrullah bin Mahmud nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olup ğibbe’l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye edüp tarih-i kitabdan üç sene mukaddem merkûm el-Hâc Abdüllatif mezbûr Gümüşçü Ali’ye kayın anan Huri damdan düşüp fevt oldu deyu tahvîf edüp bizim huzûrumuzda dokuz kuruş ile bir bakır leğen ahz etdi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu edâ-i şehâdet eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı‘a olmağın hilâf-ı şer‘ ahz eylediği dokuz kuruşu ve leğeni istirdâd için hükm olundu kayıd şüd

Şuhûdü’l-hâl:

El-Hâc Osman bin Ömer, el-Hâc Hüseyin kâtib, Abdulkadir muhzır-ı sâni ve gayrühüm

Sayfa 30/Belge 82

Belge Özeti

Fatıma hatununun, eşi Mustafa’nın babası Ceke Ali’ye ait bağda hak talep etmesi ancak Fatma’nın bu bağı kullanımının yasaklanması

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından İsbatırın nâm karyede sâkine Fatıma Hatun ibnete el-Hâc Ömer meclis-i şer‘-i hatîr lâzîmü’t-tevkîrde karye-i Evimsöğüt sükkânından İbrahim bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüp karye-i Ağcakend türâbında vâkı‘ bir tarafı İsmail bağı ve bir tarafı Ahmed bağı ve bir tarafı bağı ve bir tarafı tarîk ile mahdûd bağ zevcim Mustafa Bey babası Ceke Ali’nin mülkü olup üçyüz bağını beni oğlu Mustafa’ya tezvîc eylediği hînde mehr-i mu‘accelim mukâbelesinde bana verüp ben dahi kabz ve kabûl eylediğimden sonra bir sene mutasarrıf olup mezbûr Ceke Ali ba‘dehû tarih-i kitabdan üç sene mukaddem mezbûr İbrahim’e bey‘ eylemiş suâl olunup bağ-ı mezkûr bana teslim olunması matlûbumdur dedikde ğibbe’s-suâl mezbûr İbrahim zikr olunan bağı mezbûr Ceke Ali işbu meclisde hâzır Seyfeddin nâm kimesneye yirmi dört kuruşa bey‘ edüp Seyfeddin dahi bana yirmi dört kuruşa bey‘ edüp ben dahi semen-i mezkûr

ile iştirâ edüp üç seneden beri tasarrufumdadır merkûme Fatıma bilâ özr-i şer'î da'vâ etmekçin ile da'vâya kâdire olmadığına yedimde fetvâ-yi şerîfe vardır deyu bir kıt'a fetvâ-yi şerîfe ibrâz edüp nazar olundukda Zeyd Amr'a bir kıt'a bağ bey' edüp Amr dahi üç seneden mütecâviz tasarruf eder iken Zeyd-i mezbûrun oğlu Bekir ki zevcesi (silik) şer'îsi olmayub sükûtdan sonra da'vâ murâd etse da'vâya kâdire olur mu cevâb şer'atde olmaz deyu buyurulmağın mezbûre Fatıma tasarrufdan men'-i birle mâ vaka'a ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Ahmed İmam Hüdallah, Molla Süleyman bin Hasan, Baz erbâbı Mehmed ve gayrühüm

Sayfa 31/Belge 83

Belge Özeti

Fatıma'nın eşi Hacı Yahya'dan nafaka taleb etmesi üzerine ismi geçen Fatıma'ya günlük 3 akçe tayin olunması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atik mahallesinde sâkine Fatıma binti Abdülaziz meclis-i şer'a gelüp takrîr-i kelâm edüp zevcim el-Hâc yahya müddet-i medîddir ki beni bilâ nafaka bıraktı âhar diyara gitmişdir nafaka ve kisveye muhtâceyim takdîr-i nafaka olunmasını taleb ederim dedikde fi'l-hakîka mezbûre Fatıma'nın zevci el-Hâc Yahya bilâ nafaka merkûm Fatıma'yı terk edüp âhar diyâra gittiği mukarrer olmağın kıbel-i şer'den merkûme Fatıma'nın nafaka ve kisvesiçün yevmi üç akçe ta'yîn olup istidâneye izin verildi vakt-i zaferde rücû' eyleye. Tahrîren fi selh-i Şaban el-mu'azzam li-sene sittîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Ahmed bin Halil Çelebi, el-Hâc Mehmed bin Abdullah, el-Hâc Ahmed bin el-Hâc Mehmed, Abdulkadir muhzır-ı sâni ve gayrühüm

Sayfa 31/Belge 84

Belge Özeti

Mehmet'in kızı Meryem'i beslemesi için Halil Çelebi'ye vermesi bunun için Halil Çelebi'nin nafaka taleb etmesi üzerine Meryem'e nafaka tayin olunması

Tarla-i atık mahallesinde sâkin Ahmed bin Halil Çelebi meclis-i şer‘de takrîr-i kelâm edüp Tilbeşar kazasına tâbi‘ Borvane nâm karyede sâkin Mehmed nâm kimesnenin sağîre kızı Meryem’i babası merkûm Mehmed terbiyemde olmak için bana teslîm etmişdir sağîre merkûme Meryem’e takdîr-i nafaka ve kisve olunmak matlûbumdur dedikde sağîre merkûme Meryem’in nafaka ve kisvesi için yevmî üç akçe ta‘yîn olunup istidâneye izin verildi. Tahfîren fî evâhir-i Şaban el-mu‘azzam li-sene sittîn ve elf

Şûhûdü’l-hâl:

Molla Hüseyin bin Ebubekir, Hamza min sâkin mahalle-i Sur, Molla Abdullah bin Ebubekir, Ali Çelebi bin Şahverdi

Sayfa 31/Belge 85

Belge Özeti

Hüsna’nın Siyavuş’a tarla, ev ve sayır eşya satması ve bu satıştan elde edilen paranın sahiplerine pay edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbni Kôr mahallesinde sâkine Hüsna binti ... Hevâce mahfel-i şer‘-i şerîf-i nebevîde işbu bâ‘isü’l-kitâb Siyavuş bin Abdullah mahzarında bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Hüseyin mülkü ve bir tarafı zimmî Begob Can mülkü ve iki tarafı tarîk ile mahdûd ve mümtâz iki beyt ve bir matbah müşt Emil darımı ve iki sahn ve ma‘lûmu’l-hudûd bağ ve bir kıt‘a ... sakfi ... ile mezbûr Siyavuş’a altmış aded esdî kuruşa bey‘-i bât-i kat‘î ile bey‘ edüp semen-i mezkûr altmış kuruşu müşteri-i mezbûr yedinden bi’t-tamâm ve’l-kemâl ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî‘ eyledim ba‘de’l-yevm zikr olunan dâr ve tarla ve sâir eşyâ mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikden sonra mezbûre Hüsna’nın sulbiyye kızları Fatıma ve benât-ı Ali tarafından Abdullah’ın ve Ömer bin Hüseyin şehâdetleri ile vekâleten billâh olan Osman nâm kimesne meclis-i şer‘a hâzır olup müvekkilelerim merkûmetân Fatıma zikr olunan eşyâ ve dâr ve tarladan ... olan hissemizi ahz ve kabz eyledik deyu vekil ikrâr ve itiraf eylediler dedikde mukirrûn-i merkûmûnun ikrâr-ı meşrûhların el-mukarru leh el-mezkûr Siyavuş bi’l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l Kuzat Receb Efendi, Molla Mehmed bin el-Hâc Ali, Abdurrahman bin Mustafa, Ali bin Yusuf, Mustafa bin İsmail, Derviş Abdi

Sayfa 32/Belge 86**Belge Özeti**

Esma ile Süleyman'ın nikahlanması karşılığında Esma'nın üvey babası İbrahim'in 20 guruş istemesi üzerine Süleyman'ın İbrahim'e 15 guruş ve 1 merkeb vermesi ancak İbrahim'in bunu inkar etmesi ve bu konunun açığa çıkarılması

Fî yevmü'l-isneyn gurre-i Şehri Ramazanü'l-mübârek li-sene 1060

Mahmiye-i Ayıntab muzâfâtından Üç Kilise nâm karyede sâkin Süleyman bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf lâzîmü't-teşrîfde İbrahim bin Ahmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelim edüp mezbûr İbrahim üvey kızı Esma tarih-i kitabdan bir sene mukaddem bana tezevvüc eyledikde mezbûre Esma'nın mehr-i muahharı ve mukaddemi ta'yîn olduğundan mâ adâ bana yirmi kuruş vererek mezbûre Esma sana nikah ederim demek ile ben dahi on beş kuruş ile bir merkeb verdim suâl olunup hilâf-ı şer' benden ahz eylediği akçe ve merkeb alınmasını talep ederim dedikde ğibbe's-suâl mezbûr İbrahim inkâr ile cevap verip merkûm Süleyman da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Hakkı Bey bin Mehmed ve el-Hâc Ahmed bin el-Hâc Yusuf nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerine mezbûr İbrahim merkûm Süleyman mezbûre Esma'yı nikâh eylediği hinde yirmi kuruş talep eyledikde mezbûr Süleyman dahi bizim huzûrumuzda on beş kuruş ile bir merkeb mezbûr İbrahim'e teslîm etdi biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyu edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şer'âyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'a oldukdan sonra hilâf-ı şer' ahz eylediği on beş kuruş ve merkebi istirdâda merkûm İbrahim'e tenbîh birle mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Receb Efendi, Mehmed Efendi imam, İbrahim Çelebi bin Aşkar, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed ve gayrühüm

Sayfa 32/Belge 87

Belge Özeti

Vefat eden Hacı Halil'den kalan evin yarısının kızı Zeynebe diğer yarısının kızkardeşi Ahsen'e pay edilmesi ancak Ahsen'in kendi hissesini satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Cedîd mahallesinden bundan akdem fevt olan ... el-Hâc Halil nâm kimesnenin verâseti sadriyye kızı Zeyneb ve li-eb hemşiresi Ahsen nâm hatuna munhasıra olduğu şer'an muhakkak oldukdan sonra mezbûre Ahsen tarafından husûsâtî'l-beyânı ikrâr için vekil olup el-Hâc Ali bin el-Hâc İbrahim ve Mehmed bin Bayram şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan oğlu Halil mahfel-i kazâda işbu bâ'isü'l-kitâb Osman bin Mehmed mahzarında ikrâr edüp müteveffa-yı merkûmûnun mahalle-i mezbûrede vâki' iki tarafı Halil Çavuş mülkü ve bir tarafı Kürd Bayram mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dârinin nısfı kızı Zeynebe ve nısf-ı âharı hemşiresi mezbûre Ahsen'e isâbet etmeğin mezbûre Ahsen zikr olan dârda olan

Sayfa 33/Belge 87(Önceki belgenin devamı)

Hisse-i şâyi'ası mezbûr Osman'a otuz aded esdî kuruşa bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledi ba'de'l-yevm zikr olunan dâr-ı mezbûr Osman'ın mülk-i müşterâsıdır Ahsen'in aslâ alakası yokdur dedikden sonra müteveffiyeye ... li-ebeveyn ammîsi oğlu Hasan tarafından şâhidân-ı mezkûrân şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Mehmed bin Ali zikr olunan dâr Ahsen'in mülküdür asla müvekkilim Hasan'ın da'vâsı yokdur dedikde mukirrân-ı merkûmânın ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr Osman tasdik edüp kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Recep Efendi, Molla Ahmed İmam, Ali bin Yusuf, Ali Paşa bin Mustafa ve gayrühüm

Sayfa 33/Belge 88

Belge Özeti

Seyyid Osman Çelebi, Seyyid Seriyüddin isimli kişinin boğazına yapışıp kendisine küfrettiğini iddia ederek, bu durumun soruşturulmasını istemesi

Fî yevmi'l-hamîs 12 şehr-i Ramazan el-mübârek li-sene 1060

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin es-Seyyid Osman Çelebi bin es-Seyyid Ebubekir meclis-i şer'î şerîf lâzimü't-teşrîfde mahmiye-i mezbûrede nakîbü'l-eşrâf kâyim-i makâmı olan fahru's-sâdât es-Seyyid Seriyüddin mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm edüp merkûm Seriyüddin hilâf-ı şer'î yakama yapışıp (silik) tabanca urup bire dinsiz bire imansız bire hınzır bire izâlesi lâzım mel'ûn ... deyu şütûm ile şetm etdi suâl olunup icrâ-yı hak olunmasını taleb ederim dedikde ğıbbe's-suâl mezbûr Seriyüddin inkâr ile cevap verip mersûm Seyyid Osman Çelebi'den müdde'âsını müsbite beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Abdurrahman Çelebi bin Mehmed Efendi ve Mehmed Efendi bin Hasan ve Abdülkadir bin Yakub nâm kimesneler li-ecli şehâde meclis-i şer'î hâzırın olub ğıbbe'l- istîşhad her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye edüp mezbûr Seriyüddin bizim huzûrumuzda mersûm es-Seyyid Osman'ın yakasına yapışıp yüzüne tabanca urup bire dinsiz bire imansız bire izâlesi lâzım mel'ûn deyu şetm etdi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyeti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'a oldukdan sonra mezbûr Seriyüddin bin sâdât zabitim dögüp sögmek ile ne lazım gelir deyu meclis-i mezkûrda mersûm Osman'ın yakasına yapışıp şetm ettiğini ikrâr ve itiraf edüp ... ahz ederse etdik kayd şüd

Şuhûdü'l-hâl:

İbrahim Ağa kethüdası, el-Hâc Bayram Ağa serdâr, Yusuf Paşa serdâr-ı sâbık, Mahmud Paşa bin Kôr Ağa, Seyyid Halil Çelebi Şeyhzâde, Mehmed Ağa dizdâr-ı sâbık, Seyyid Ömer bin Ahmed ve gayrühüm

Sayfa 33/Belge 89

Belgenin Özeti

Asiye hatunun Seyyid Mehmed'e borç para verdiğini ancak borcunun ödenmediğini söyleyerek konunun soruşturulup borcunun alınmasını talep etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-i Atîk mahallesinde sâkine Asiye hatun binti ... tarafından husûsâtî'z-zikr için vekîl sâbitü'l-vekâlesi olan Süleyman meclis-i şer' de Seyyid Mehmed mahzarında takrîr-i da'vâ edüp tarih-i kitâbdan on iki sene mukaddem müvekkilem mezbûre Asiye hatun mezbûr Seyyid Mehmed'e on beş esdî kuruş beş riyalî kuruş karz verüp hâlen zimmetinde bâkîdir suâl olunup alıverilmesin taleb ederim dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Seyyid Mehmed inkâr ile cevab vermeğın vekîl-i mezbûr Süleyman'dan müdde'âsını müsbite beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mustafa bin Hüseyin ve nisa tabakasından Aslı binti Berali ve Hüseyin binti Hızır nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye edüp tarih-i kitabdan on iki sene mukaddem mezbûre Asiye hatun

Sayfa 34/Belge 89 (Önceki sayfanın devamı)

Merkûm Seyyid Mehmed'e bizim huzûrumuzda on beş esedî ve beş riyal karz verüp teslîm eyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'a olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Receb Efendi, İsmail Efendi bin Kürdî, Hüseyin Bey Kozan ve gayrühüm

Sayfa 34/Belge 90

Belge Özeti

Ayntab şehri Kayser mahallesinde yaşayan Cafer ve oğlu Mehmet'in meyve bostanlarını 70 guruşa satmaları

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kayser mahallesinde sâkin Cafer bin Mehmed ve sulbî oğlu Mehmed mahfel-i kazâda işbu râfi'û'l-kitâb diğeri Cafer bin Mehmed mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve itiraf edüp şehir kurbunda Su aşağı nâm mevzi'de vâki' bir tarafı Mehmed mülkü ve bir tarafı el-Hâc Ebubekir Bey mülkü ve bir tarafı el-Hâc Derviş mülkü ve bir tarafı Tan Ali mülkü ile mahdûd ve mümtâz bir kıt'a eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire müstemil meyve bostanımızı mezbûr Cafer'e yetmiş aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp an mezkûr yetmiş guruşun otuz kuruşunu zimmetimizde olan otuz kuruş hakkına takas edüp bâkî kalanı kırk kuruşunu bi't-tamâm yedinden ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' etdik ba'de'l-yevm zikr olunan bostan-ı mezbûr Cafer'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mezbûr Cafer bi'l-muvâcehe tasdîk edildi

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Mustafa bin Mehmed, el-Hâc İsmail, el-Hâc Abdülbaki bin el-Hâc Ömer, Mehmed bin Abdülkadir

Sayfa 34/Belge 91

Belge Özeti

Vefat eden Hacı Osman'ın mirasının varisçileri paylaşılması

Fî yevmi's-sebt 6 şehri Ramazan el-mübârek li-sene 1060

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Beğ mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Osman'ın verâseti sulbî oğulları el-Hâc İbrahim ve el-Hâc Halil ve Hakkı ve Ebubekir ve Ahmed ve kızı Fatıma ve zevce-i metrûkesi Hacıye Müslimiye munhasıra olduğu şer'an mütehakkık oldukdan sonra mezbûre Hacıye Müslimiye tarafından husûs-i âti'l-beyânı ikrâr için vekîl olup Molla Ahmed bin Ali ve Abdullah bin Mahmud şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Mehmed bin Hüseyin mahfel-i kazâda oğulları merkûmân el-Hâc İbrahim ve el-Hâc Halil mahzarlarında bi't-tav'î's-sâf vekâleten ikrâr ve itiraf edüp müteveffâ-yı mersûm el-Hâc Osman hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken akârât ve menzillerini ve bazı eşyâsını oğullarına ve zevcesi mezbûre Müslimiye'ye ba'de'l-ikrâr ve ta'yîn her birine hibe ve teslîm ve onlar dahi ittihâb ve kabz ve tesellüm edüp ve lâkin müteveffâ-yı mezbûrun kebîr oğlu mezbûr el-Hâc İbrahim zimmetinde bin aded esdî kuruşu olup

ve hibe eylediği eşyâdan mâ adâ bazı tecemmülâtı olmağın hâlen beynlerinde taksîm eyleyüp semen-i hissesi ve mehr-i müecceli mukâbelesinde müvekkilem merkûme Hacıye Müslimiyye meblağ-ı mezkûrdan yetmiş altı kuruş ve karye-i Yayleke türâbında yüzlüğü altmış kuruşa ahz ve kabz edüp husûs-i mezkûrdan zimmetlerin ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât eyledi ba'de'l-yevm müvekkile Hacıye Müslimiye'nin zevci müteveffâ el-Hâc oğullarına hibe eylediği tumar ve dâr ve eşyâ ve bağ ve sâir hususda mezbûrân el-Hâc İbrahim ve el-Hâc Halil ve sâir karındaşlarının birisi ile da'vâ ve nizâ'ı yokdur dedikde mukirri merkûmun vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc İbrahim ve el-Hâc Halil bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın kayd şüd

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Receb Efendi, İsmail Efendi Kürd Şeyh İbrahim Çelebi, Oğlu Mehmed Çelebi, el-Hâc Hüseyin Hacı Yabanî, es-Seyyid Abdullah bin es-Seyyid Mahmud, el-Hâc Ebubekir Haffâf, el-Hâc Ali bin el-Hâc İbrahim, es-Seyyid Osman bin es-Seyyid Ali ve gayrühüm

Sayfa 35/Belge 92

Belge Özeti

Hacı Halil ve kardeşlerinin babalarından kalan mirastan hisselerini almaları

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Bey mahallesinde sâkin el-Hâc Halil ve li-ebeveyn karındaşları Hasan ve Ebubekir ve Ahmed mahfel-i kazada işbu râfiu'l-kitâb diğeri li-ebeveyn karındaşları el-Hâc İbrahim mahzarında bi't-tav'î's-sâf her biri ikrâr ve itiraf edüp müteveffâ babamız el-Hâc Osman hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken akarâtını ve menzillerini ve bazı eşyâsını ba'de't-ta'yîn ve'l-ikrâr her birimize hibe ve temlik ve teslîm edüp ve biz dahi ittihâb ve kabz ve tesellüm ve kabul edüp ve lakin her birimize hibe eylediği akâr ve menzil ve sâir eşyâdan mâ adâ karındaşımız mezbûr el-Hâc İbrahim'in zimmetinde bin aded esdî kuruş ve bazı tecemmülâtı olmağın hâlen beynimizde taksîm ve tevzî' edüp her bizim kendüne âyid olan yüz yetmiş beş kuruş nakd akçeden ve on iki kuruşluk tecemmülâtdan hissesini ahz ve kabz edüp husûs-i mezkûrdan mezbûrân el-Hâc İbrahim'in ve

birâderleri zimmetlerin ibrâ-i âmm kâti'ü'n-nizâ'la ibrâ ve iskât eyledik ba'de'l-yevm müteveffâ babamız el-Hâc Osman'ın her birimize hibe eylediği akâr ve dârda ve eşyâda ve babamızın verâsete müte'allik hususda mezbûr el-Hâc İbrahim ile ve birbirimiz ile vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ımız yokdur dediklerinde mukirrûn-i merkûmûnun minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc İbrahim bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğin mâ vaka'a kayd-i sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Receb Efendi, es-Seyyid Osman Çelebi ahi, İsmail ...bin Kürdî, es-Seyyid Ramazan bin Ali, Muharrem bin Ömer, el-Hâc Mehmed bin Ahmed, el-Hâc Hüseyin Hacı babası, Şeyh İbrahim Çelebi, oğlu Mehmed Çelebi ve gayrühüm

Sayfa 35/Belge 93

Belge Özeti

Fatıma'nın babasından kalan mirastan hissesini alması ve babasının diğer kardeşlerine verdiği mülkler ile ilgili herhangi bir davasının olmadığını bildirmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Beğ mahallesinde sâkine Fatıma binti el-Hâc Osman tarafından husûsâtî'l-beyânı ikrâr için vekil olup Molla Ahmed bin Ali ve Abdullah bin Mehmed ve şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Ahmed mahfel-i kazâda li-ebeveyn karındaşları el-Hâc İbrahim ve el-Hâc Halil mahzarlarında bi't-tav'î's-sâf vekâleten ikrâr ve itiraf edüp müvekkilem merkûme Fatıma'nın babası el-Hâc Osman hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken akâr ve menzillerin oğullarına hibe ve temlîk ve teslîm edüp onlar dahi ittihâb ve kabz ve tesellüm edüp ve lâkin kendülere hibe eylediği eşyâ ve akâr ve menzilden mâ adâ mezbûr el-Hâc İbrahim zimmetinde bin kuruş olup ve bazı tecemmülâtı olmağın hâlen beynlerinde taksîm ve tevzî' eyleyüp müvekkile merkûme Fatıma nakd akçeden kendüne âyid olan seksen sekiz kuruşu ve tecemmülât-ı hânedan altı kuruşluk eşyâ cem'an doksan iki kuruş hissesini ahz ve kabz edüp ve cümle karındaşları ile hibe husûsiçün beynlerinde kâl ve kîl olmağın karındaşlarının her biri kendüne altı kuruş ve beynlerinde müşterek olan karye-i şehâdetde vâki' bir dib cevz şecerini hibe eyleyüp müvekkile mezbûre Fatıma ahz ve kabz edüp husûs-i

mezkûrdan mezbûr el-Hâc İbrahim ve el-Hâc Halil ve sâir karındaşlarının zimmetlerin ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât eyledi ba‘de’l-yevm müteveffâ babası el-Hâc Osman karındaşlarına hibe eylediği akâr ve dâr ve eşyâda ve sâir muhallefâtından bağ ve tarladan ve nakidden vechen mine’l-vücûh da‘vâ ve nizâ‘ı yokdur dedikde ğibbe’t-tasdîk kayd olundu

Şuhûdü’l-hâl:

es-Sâbikûn

Sayfa 35/Belge 94

Belge Özeti

Döndü’nün mülkü olan evini Hacı Mustafa’ya 26 guruşa satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Çukur mahallesinde sâkine Döndü binti el-Hâc Ahmed meclis-i şer‘-i şerîf-i nebevîde işbu bâ‘isü’l-kitâb el-Hâc Mustafa bin Sıddık mahzarında ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Kahveci Muslu mülkü ve bir tarafı şerbetçi Ahmed mülkü ve bir tarafı zimmî mülkü ve bir tarafı tarîk ile mahdûd iki beyt müştemil dârı mezbûr el-Hâc Mustafa’ya yirmi altı guruşa bey‘ edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eyledim ba‘de’l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrîf olsun dedikden sonra mezbûre Döndü’nün zevci Yedâ‘ bin Veli nâm kimesne zikr olunan dârı zevcem Döndü’nün mehri için kendüne vermiş idim kendünün mülküdür

Sayfa 36/Belge 94 (Önceki sayfanın devamı)

Benim asla dâr-ı mezkûrede alaka ve da‘vâ ve nizâ‘ım yokdur dedikde mukirrân-ı merkûmânın minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Mustafa bi’l-muvâcehe tasdîk ve bi’l-müşâfehe tahkîk etmeğin kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Molla Mahalli bin Ömer, Molla Ebubekir bin Molla Ali, Abdüllatif bin Mehmed Ali, Kadiri Üstad Mehmed, Dükkancı Mehmed, Mehmed bin Kara Hasan, Molla İsmail bin İdris ve gayrühüm

Sayfa 36/Belge 95**Belge Özeti*****Cafer'in mülkü olan evini 65 aded esdi guruşa Hüseyin'e satması***

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kayser mahallesinde sâkin Cafer bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb Hüseyin bin Hasan mahzarında ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Çerkes oğlu mülkü ve bir tarafı Hasan mülkü ve bir tarafı ... mülkü ve bir tarafı tarîk ile mahdûd ve mümtâz iki beyt ... müştamil dârımı mezbûr Hüseyin'e altmış beş aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan dâr mülk-i müştêrâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrîf olsun dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Hüseyin kabûl ve tasdîk edüp mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Receb bin Selim, Ramazan bin Gönül Yusuf, Mustafa bin el-Hâc Ali, Ali bin el-Hâc Şaban, Ebubekir Çelebi bin Hasan Efendi, Osman bin Abdurrahman, el-Hâc Şaban bin Osman, Kara Ahmed bakkal, Mustafa bakkal Derviş, el-Hâc Abdûlbaki bin el-Hâc Ömer ve gayrühüm

Sayfa 36/Belge 96**Belge Özeti*****Derviş Hasan, malını kardeşleri Ömer ve İsmail'e mülk olarak vermesi***

Nafah nâm karye sükkânından Derviş Hasan bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde karındaşları Ömer ve İsmail ibn Mehmed nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp karındaşları ile bu aya gelince ber vech-i iştirâk mutasarrîf olduğumuz bağ ve tarla ve sâir emlâkımızda hicr türâbında vâki' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd dört yüz seksen bağında ve deli Mehmed sınırında olan yüz ağaç narlıktan mâ adâsı karındaşlarım mersûm Ömer ve İsmail'e hibe ve temlîk etdim zikr olunan dört yüz seksen bağ ve yüz ağaç narlıktan gayri emlâkda alakamız yokdur dedikde mezbûrân İsmail Ömer ve biz dahi

karındaşımız merkûm Derviş hasan ile beynimizde olan deyni biz kendimiz edâ eyleyüp mersûm Derviş Hasan'a bir akça ... cümlesini biz verelim dediklerinde tarafeynin tasdikleri ile mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc İsmail bin el-Hâc Ali, Abdülkadir bin Yakup, Molla Hasan bin Kara Hamza, Mustafa bin Musa

Sayfa 36/Belge 97

Belge Özeti

Hacı Ömer'in kardeşi Molla Kenan'a iki evini 120 kuruşa satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İlhan mahallesinde sâkin Durmuş bin Yusuf nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr lâzîmü't-tevkîrde el-Hâc Ömer Paşa bin el-Hâc Ramazan mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mersûm el-Hâc Ömer Paşa bin Boyacı mahallesinde vâki' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd dârda olan hissesini karındaşım müteveffâ Mehmed Paşa'ya yüz yirmi kuruşa bey' edüp semenini ahz etmiş iki dâr-ı mezkûreyi işbu hâzır bi'l-meclis olan Molla Kenan nâm kimesneye bey' etmiş suâl olunup icrâ-yı hak olunmasını talep ederim dedikde ğibbe's-suâl mersûm el-Hâc Ömer Paşa dâr-ı mezkûreyi müteveffâ Mehmed Paşa'ya bey' edüp on iki kuruşunu mezbûr Durmuş yedinden sekiz kuruş Âyide nâm hatun yedinden alup yüz kuruşunu merkûm Molla Kenan yedinden ahz eyledim deyu cevab husûs-i mezkûr Molla Kenan'dan suâl olundukda mersûm el-Hâc Ömer Paşa tarih-i kitabdan on altı sene mukaddem dâr-ı mezkûreden olan hissesini Müslümanlar huzûrunda bana yüz yigirmi aded esdî kuruşa bey' edüp semen-i mezkûr yüz yigirmi kuruşu ... yedimden ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' etdi dedikde mersûm el-Hâc Ömer Paşa yigirmi kuruşunu

Sayfa 37/Belge 97 (Önceki sayfanın devamı)

Mersûm Molla Kenan yedinden ahz eylediğini münkir olmağın mersûm Molla Kenan'dan da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Molla Mehmed bin ve diğêr Molla Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde

meclis-i şer‘a hâzırân olup ğıbbe’l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediği merkûm el-Hâc Ömer Paşa dâr-ı mezkûrede olan hissemi karındaşım Molla Kenan’a yüz yirmi kuruşa bey‘ edüp semen-i mezkûr yüz yirmi kuruşu yedinden bi’t-tamâm ahz ve kabz ettim deyu bizim huzûrumuzda ikrâr ve itiraf eyledi biz bu husûsa şâhizleriz şehâdet dahi ederiz dediklerin şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâk‘a olmağın kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü’l-hâl:

Seyyid Halil Çelebi bin Ömer Dede, el-Hâc İbrahim ağa Kethüdâ, el-Hâc Bayram Ağa serdar, es-Seyyid Osman Çelebi, Mahmud bin Yusuf ve gayrühüm

Sayfa 37/Belge 98

Belge Özeti

Fatıma’nın borcunun, vefat eden babası ve annesinden kalan maldan ödenmesi

Ayntab kal‘asında sâkin Ebubekir Paşa bin Şemseddin nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf lâzîmü’t-teşrîfde hemşiresi Fatıma hatun tarafından husûs-i âti’l-beyânı tasdîke vekîl olup es-Seyyid Murad bin Hasan ve İsmail bin Şaban nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Abdülkadir bin Yakup mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp otuz dokuz kuruş odabaşıya deynim olmağın hâlen zikr olunan otuz dokuz kuruşu mezbûr Abdülkadir’in müvekkilesi olup hemşire olan mezbûre Fatıma edâ ve teslîm edüp meblağ-ı mezkûrdan zimmetini ibrâ eyledikten sonra ben dahi hemşirem mezbûre Fatıma’nın zimmetini müteveffâ babam Şems’in ve müteveffiye vâlidemiz Ayişe muhallefâtından ibrâ ve iskât eyledim ba‘de’l-yevm mezbûre Fatıma ile husûs-i mezbûra müta‘allik vechen mine’l-vücûh da‘vâ ve nizâ‘ım yokdur dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Abdülkadir vekâleten tasdîk edub mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Hasan bin Ebubekir, el-Hâc Ali boyacı, Mehmed bin el-Hâc Ali, (silik) Çelebi bin Süleyman ve gayrühüm

Sayfa 37/Belge 99

Kürd Mehmed, oğlu Sefer'in Osman isimli kişi tarafından bıçaklandığını ve bu olayın incelenmesini talep etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtında Yahni mahallesinde sâkin Kürd Mehmed bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'â gelüp takrîr-i kelâm edüp işbu mâh-i Ramazan'ın beşinci günü oğlum Sefer nâm Emrdâda gelür iken Boyacı oğlu câmi'nin havlisine dâhil oldukda oğlum merkûm Sefer'i Osman bin Kürd Hasan nâm kimesne bıçak ile darb etmiş üzerine varulup keş olunup takrîri tahrîr olunmak matlûbumdur dedikde kıbel-i şer'â'den Mevlana Mehmed Efendi ta'yîn ve irsâl olunup ol dahi bi'l-fi'îl Ayıntab sancağına mutasarrıf olan umdetü'l-ümerâi'l-kirâm es-Seyyid Mehmed Bey dâme ikbâluhû'nün mütesellimi olan fahru'l-ekârim Ahmed Ağa tarafından Muslu Ağa ve zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî olan Müslümanlar ile mahalle-i merkûmede zikr olunan boyacı câmi'inin havlisi içinde mersûm Sefer'in üzere varup nazar eylediklerinde mersûm Sefer'in sol tarafında koltuğu altından bıçak yarası müşâhede olunup merkûm Osman'dan husûs-i mezkûr tefahhus olundukda beni Osman bin Kürd Hasan bıçak ile darb etti dediğini nâib-i merkûm mahallinde tahrîr edüp ba'dehû meclis-i şer'â haber vermeğın mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Abdülbaki Çelebi, Ali Paşa bin Ahmed, Mehmed bin Ali, Murad bin Yusuf

Sayfa 37/Belge 100

Belgenin Özeti

Medine kendisinden ayrılan eşi Mustafa'nın mehr-i müeccel ve nafakasını vermesi konusunda eşine dava açması

Ayıntab mahallâtından Akyol mahallesinde sâkine Medine binti Süleyman mahfel-i kazâda işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mezbûr Mustafa zevcim olup beni talâk etmeğın zimmetinde olan mehr-i müeccelimi ve nafaka iddetimi ve bazı hukûkumu kendüde da'vâ eylemekden beynimize sulhda tevassut edüp biri beş esdî kuruşa sulh edüp ... sulh olan beş kuruşu yedinden ahz edüp zimmetini cemî'-i da'âvî ve hukûkâtımdan ibrâ' ettim dedikten sonra mezbûre Medine'nin oğlu Yunus bin mehmed'den meclis-i şer'â

Sayfa 38/Belge 100 (Önceki sayfanın devamı)

hâzır olup mezbûr Mustafa muvâcehesinde ikrâr edüp bundan akdem müteveffâ babam Mehmed'den İntikal eden bazı eşyâmız itlâf edüp ve kendileriyle ma'an ... zikr eylediğimiz eşyâ vardır deyu mezbûr Mustafa'dan da'vâ ve taleb eyledikde müslimûm bizi beş kile an buğdaya sulh edüp bedel-i sulh olan beş an kile buğdayı yedinden ahz edüp zikr olunan husûsda zimmetini ibrâ-i âmm ile ibrâ eyledim dedikde mukirrân-i merkûmânın minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr Mustafa tasdik etmeğin mâ vaka'a kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Ali bin Abdi, Hasan bin Zekeriya, Molla Mehmed bin Molla Hamza

Sayfa 38/Belge 101**Belge Özeti**

İlyas Paşa, evinde bir miktar giyecek eşyasının kaybolduğunu, ancak daha sonra bahsi geçen şeyleri evinde aynı yerde bulunduğunu söyleyerek, mahalleli ile herhangi bir davasının olmadığını belirtmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kastel mahallesinde sâkin İlyas Paşa bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr lâzîmü't-tevkîr mahalle-i merkûme sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin Hüseyin ve Ali ve el-Hâc Emir ve Murad ve el-Hâc Abdülkadir ve Arab ve el-Hâc Hızır nâm kimesneler ve gayriler mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp bundan akdem kendü dârimdan bir mikdar esvâbım zâyî' olmuş idi benim esvâbımdan ahali-i mahalle haberdâr deyu hazine ? eyledim hâlen esvâbımı aynı ile yine kendü dârimda buldum bir nesnem zâyî' olmamıştır ahali-i mahalle ile vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb da'vam ve nizâ'im yokdur dedikde mukirr-i merkûm İlyas Paşa'yı ikrâr-ı meşrûhunda el-mukarru lehum el-mezkûrûn bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkik etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Ali Çavuş bin Hasan, Ali Çelebi bin Şahverdi, Mehmed Çelebi kal'alı, Abdülkadir bin Yakup ve gayrühüm

Sayfa 38/Belge 102**Belge Özeti*****Ayntab şehrinde yaşayan Sipahi Mustafa Bey'in Rum Oyuk'u zabt etmesi***

Mahmiye-i Ayntab'da sâkin enbâ-i sipahiden Mustafa Bey meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrifde mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Dümülek? nâm karye ahalisinden Mehmed bin Uru ve el-Hâc Hüseyin bin Hasan nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp bin elli dokuz ve altmış senelerinde havâss-ı hümâyûn kariblerinde Mihrimân ve tevâbi'î Salğancık? ve Eşki ve Talim Eyüki ve Rumi Oyuku nâm mezra'aları vurgunda viran etdirip geldiğimde Mihrimân ve tevâbi'î mezra'aları Rumi Oyuk'den mâ adâsını zabt edüp Rumi Oyuku bana zabt ettirmekte ta'allül ederler suâl olunub kadîmden muhasara edildikleri tahrir olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Mehmed ve el-Hâc Hüseyin kadîmden Mihrimân ve tevâbi'î mezra'alar ile senede dokuz bin para duttuğu ile ma'an zabt olunup ... Halil Ağa da'vâ zâbit olunmaya değin ol minvâl üzere zabt olunup Halil Ağa'ya geldikde dokuz bin paranın iki bin yediyüz parasını bizim karyemiz olan rum Oyuk için koyup bâkî kalan altı bin üçyüz parasını Mihrimân ve mezra'alarına koyup başka zabt olunmadı ve Halil Ağa'dan mukaddem Molla Deli Mihrimân ağası iken bizim karyemize ma'an zabt eder idi Halil Ağa'dan sonra bu ana gelince karyemiz başka zabt olunmadı dediklerinde mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Paşa bin Hasan, es-Seyyid Osman Çelebi bin Ebubekir, Ali Bey bin İbrahim

Sayfa 39/Belge 103**Belge Özeti**

Nur Hatun, vefat eden eşi Molla Şaban'ın Hasan Bey isimli kişide 96 guruş hakkının olduğunu iddia ederek bu miktarı Hasan Bey'in ödemesini talep etmesi ve konunun soruşturulması

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Kızılca Mescid mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Molla Şaban'ın zevce-i metrûkesi Nur hatun binti Bedir asâleten ve sağır oğulları tarafından vesâyeten meclis-i şer'î şerîf lâzimü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb kibel-i Hasan Bey mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp zevcim müteveffâ Şaban hal-i hayatında iken tarih-i kitâbdan beş sene mukaddem mersûm Hasan Bey'e te'cîl ile sene tamamına değin doksan altı kuruş verip zimmetinde doksan altı kuruş hakkı olup yedine mahtûm temessük verdikten sonra mersûm Şaban fevt olup meblağ-ı mezkûre bize isâbet etmişdir suâl olunup edâsına tenbîh olunması matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mersûm Hasan'ın merkûm Molla Şaban'a doksan altı kuruş deyni olup yedine mahtûm temessük verdiğini ikrâr edüp bana Şaban fevt olmazdan mukaddem senemiz tamam olmazdan evvel mersûm Molla Şaban meblağ-ı mezkûru bi't-tamâm teslim edüp tezkiremi talep eylediğimde zâyi' etdim deyu ta'allül etmişdir dedikde mezbûre Nur hatun münkire olmağın mersûm Hasan Bey'den da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûlden Ramazan bin Abdürrahim ve Ahmed bin Mehmed ve Tengriverdi bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde mersûm Molla Şaban tarih-i kitâbdan dört sene mukaddem bizim huzûrumuzda kibel-i Hasan Bey'den olan doksan altı kuruşumu ahz etdim alâkam kalmadı deyu ikrâr ve itiraf etdi biz bu hususa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu icrâ-yi şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde mezbûre Nur hatun ta'arruzdan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Es-Seyyid Mahmud bin es-Seyyid Ömer, Ali Çavuş bin Hasan, Abdülkadir bin Yakup, Musa Kethüda-yı şehir

Sayfa 39/Belge 104

Belge Özeti

İlyas Paşa, Süleyman isimli kişinin ikindi vakitlerinde gizlice evine girdiğini ve bazı eşyalarını çaldığını söyleyerek, durumun soruşturulmasını talep etmesi üzerine konunun soruşturulması ve Süleyman Paşa'nın suçunu itiraf etmesi

Bi'l-fi'il Mar'aş eyâletine mutasarrıf olan umdet'ül-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm Mehmed Paşa dâme ikbâluhû hazretlerinin taraf-ı âlilerinden husûsâtî'l-beyâna mübâşir ta'yîn olan fahru'l-akrân Ramazan Ağa mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Kastal mahallesinde sâkin Süleyman bin el-Hâc Musa nâm kimesne meclis-i şer'iyeye ihzâr ve mahzarında takrîr-i kelâm edüp mezbûr Süleyman civârında olan İlyas Paşa nâm kimesnenin ikinci vaktinde evi hâlî olmağla evine girip sebet içinde bazı eşyâsını ahz etmiş suâl olunup takrîri tahrîr olunmasını talep ederim dedikde ğibbe's-suâl merkûm Süleyman cevâbında mezbûr İlyas Paşa'nın evi hâlî olmağla ikinci mahalli evine girip evinde olan betden bir torba içinde bir çift gümüşlü na'leyn ve bir gemşel bıçak ve bir gemşel hançer ve on kuruş ahz eyledim ikrâr ve itiraf etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Çelebi bin Molla Abdülcélil, Muslu bin Kasım, el-Hâc Ali boyacı, Hüseyin bin el-Hâc Hasan ve gayrühüm

Sayfa 39/Belge 105

Belge Özeti

Mübaşir tayin edilen Fahrü'l muharririn Süleyman Efendi şehir yakınındaki tarlaların içinde bulunan cesed ile ilgili araştırma yapılmasını talep etmesi ve yapılan araştırma neticesinde öldürülen kişinin başından ve göğsünden yara aldığıının anlaşılması

Fî yevmi'l-erbi'â 23 Şehri Ramazan el-mübârek li-sene 1060

Bi'l-fi'il Mar'aş eyâletine mutasarrıf olan umdet'ül-ümerâi'l-kirâm Mehmed Paşa dâme ikbâluhû hazretlerinin tarafı âlilerinden husûsâtî'l-beyâna mübâşir ta'yîn olunan fahru'l-muharrirîn Süleyman Efendi meclis-i şer'a gelüp takrîr-i kelâm edüp işbu mâh-ı Ramazan-ı şerîfin yirmi üçüncü sülesâ günü şehir kurbunda tarlalar içinde bir kimesne maktûlen fevt olmuş kibel-i şer'den üzerine varılıp keşf ve tahrîr olunmak matlûbumdur dedikde kibel-i şer'den Mevlana Mustafa Efendi ta'yîn ve

irsâl olunup ol dahi Ayıntab sancağına mutasarrıf olan umdetü'l-ümerâi'l-kirâm Mehmed Bey'in mütesellimi olan fahru'l-akrân Mahmud Ağa tarafından Abdi Ağa

Sayfa 40/Belge 105 (Önceki sayfanın devamı)

Ve zeyl-i kitâbda esâmîsi mestûr olan Müslümanlar ile üzerine varılup nazar olundukda İncirli Bekâr demekle ma'rûf Bekâr kurbunda Cir oğlu el-Hâc Ömer nâm kimesne mülk tarlası içinde bir kimesnenin başının iki yerinde cerîh olup göğsüne varınca siyah olup cevz ağacının altında ol cerâhatden havi olmuş bulunduğu mahallinde keşf ve tahrîr edüp ba'dehû meclis-i şer'a ma'an gelüp haber vermeğın mâ vaka'a mersûm Süleyman Efendi talebi ile ketb olundu tahrîren fî evâhîr-i Ramazan el-mübârek li-sene sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Hasan Paşa bin Ahmed, Kara Mehmed bin Halil, Hasan bin Abdullah, Hasan bin Mehmed, Haydar bin Abdullah ve gayrühüm

Sayfa 40/Belge 106

Belge Özeti

Vefat eden Hallâc Mustafa'nın eşi Tutu hanımdan başka varisi olmaması sebebiyle malının bir kısmının devlete bir kısmının Tutu hanıma ödenmesi

Mahmiye-i Ayntab'da hâlen da'vâ zâbitı olan Halil Bey meclis-i şer'-i şerîf-i nebevîde Hayik Müslüman mahallesinden bundan akdem fevt olan Hallâc Mustafa'nın zevce-i metrûkesi Tutu nâm hatun mahzarında ikrâr ve itiraf edüp müteveffâ-yı mezbûr Mustafa'nın zevce-i metrûkesi merkûme Tutu'dan gayri vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayup muhallelâtının üç rub'u mîrû'l-mâla ve bir rub'u zevcesine âyid olmağın mahalle-i mezbûrede vâki' dâr ve tecemmülât-ı hâne bey' ... ve bâğı taksir olunup muhallelâtından zevcesi merkûme Tutu bir nesnesin zâyî' etmeyüp ve sakladığına half billâhi'l-aliyyi'l-azîm eyledikten sonra mezbûr Mustafa dâr ve tecemmülât-ı hânesi ve bağı bey' olunup cem'an seksen iki esdî kuruş hâsıl olup meblağ-ı mezkûrdan on kuruşu mezbûr Tutu'ya mehr-i müecceli içün ve on sekiz kuruşunu rub' hisse-i şer'iyyesi içün verüp teslîm edüp bâkî kalan her ne ise

kassâm-ı defteri mücebince mîrî için ahz ve kabz eyledim dedikde ğibbe't-tasdîk kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Ali Paşa bin Kasım, Abdurrahman bin Mustafa, Molla Ahmed Mustafa bin Yusuf

Sayfa 40/Belge 107

Belge Özeti

Hallac Mustafa'nın vefat etmesi ve eşi Tutu hanımdan başka varîçisinin olmaması sebebiyle Tutu hanımın Hallac Mustafa'dan kalan evi Halil Bey'e satması ve bu paradan mehr-i müeccel ve dördte bir hissesini aldıktan sonra geri kalan paranın kassam defterine ayrılması

Mahmiye-i Ayntab'da hâlen da'va ve beytü'l-mâl zâbıtı olan Halil Bey bin Süleyman Paşa ve Hayik Müslüman mahallesinde sâkine Tutu nâm hatun mahfel-i kazâda işbu râfî'u'l-kitâb el-Hâc halil bin Said mahzarında bi't-tav'î's-sâf her biri ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûre sükkânından olup bundan akdem vefât eden Hallâc Mustafa Bey ve zevcesi merkûme Tutu'dan gayri vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayup mahallefâtının rub'u merkûme Tutu'nun hisse-i şer'iyyesine isâbet edüp üç rub'u mîre âyid olmağın mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Mehmed mülkü ve bir tarafı Süleyman mülkü ve bir tarafı Abdurrahman mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir beyt-i kebîr ve bir beyt-i sağîr ve bir matbah müştemil müteveffâ-yı mezbûr Hallâc Mustafa'nın dârını mezbûr Halil'e elli aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile kat'î bey' edüp semen-i mezkûr elli kuruşu müşterî-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp merkûm Tutu'nun mehr-i müeccel ve rubu' hissesini kendüne teslîm olunduktan sonra bâkî kalan meblağ kassâm defteri tevzi hicri için ahz eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan dâr-ı mezbûr Halil'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukirrân-i merkûmân Halil Bey ve Tutu'nun ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr Halil bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Ali Efendi, ahmed Paşa bin Hâc Kasım, Abdurrahman bin Halil

Sayfa 41/Belge 108**Belge Özeti**

Vefat eden Hallac Mustafa'nın eşi Tutu hanımdan başka varisçisi olmaması sebebi ile, Hallac Mustafa'dan kalan mirasın dörtte biri Tutu hanımın hissesi, geri kalan dörtte üçü ise devlete ait olması, ancak gizlice Tutu hanımın Süleyman paşaya 500 bin bağınyı 10 guruşa sattığını itiraf etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Hayk-ı Müslüman mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hallâc Mustafa nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi Tutu nâm hatundan gayri ve ma'rûf ve ma'rûfesi olmayup muhallefâtının rub'u zevcesi Tutu'ya isâbet edüp ve üç rub'u mîriye tâbi' olmağın mahmiye-i mezbûrede hâlen da'vâ ve beytü'l-mâl zâbıtı olan Halil Bey bin Süleyman Paşa ve merkûme Tutu mahfel-i kazâda işbu bâ'isü'l-kitâb Mevlana Ali Efendi bin Molla Pir Mehmed mahzarında ikrâr ve itiraf edüp müteveffâ-yı mezbûrun mezra'a Kızılkol'da vâki' bir tarafı ... Mehmed bağı ve bir tarafı Mehmed bağı ve bir tarafı Şemseddin bağı ve bir tarafı Çakıroğlu bağı ile mahdûd beşyüz bin bağınyı mezbûr Ali Efendi'ye on kuruşa bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledik bağı-ı mezkûru keyfe mâ yeşâ mutasarıf olsun dedikde ğıbbe't-tasdîk kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Abdurrahman bin Halil, Mustafa bin Seydi Ahmed, Arif Paşa bin Pir Veli, Haliceli Osman, Mustafa bin Hasan ve gayrühüm

Sayfa 41/Belge 109**Belge Özeti**

Döndü'nün eşi Osman'da 15 mehir hakkı bulunmaktadır. Döndü'nün hakkının bir kısmından vazgeçmesi ve nafaka talep etmemesi ile Osman'ın Döndü'yü bayin talak ile boşaması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Bey mahallesinde sâkine Döndü hatun tarafından ikrârâtü'l-beyân için vekîl olup Hasan bin Abdullah ve Ebubekir bin Ramazan şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûre Döndü'nün babası Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer' de mezbûre Döndü hatunun zevci Osman bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilem mezbûre Döndü zevci merkûm Osman'ın zimmetinde olan on beş kuruş mehr-i mukaddem ve on beş kuruş mehr-i muahharında cem'an otuz kuruş olmağın yedi kuruşundan kendi rızâsı ile fârîğ olup ve nafaka iddetini talep etmemek üzere râzı olmağla mezbûr Osman dahi bâyin talak mezbûre Döndü'yi tatlık etti dedikde mezbûr Osman dahi minvâl-i meşrûh üzere mezbûre Döndü'yü tatlık ettim dedikde tarafeynin rızâları ile mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Abdülkadir Muhzır başı, Hüseyin bin Hâcî Hasan, el-Hâc Ali boyacı, Ahmed bin Hâc Mustafa

Sayfa 41/Belge 110

Belge Özeti

Cafer'in evini kendi oğlunun küçük oğlu Ahmet'e bağışlayarak mülk olarak vermesi

Fî yevmi'l-erbi'â ğurre-i Şevvalü'l-mükerrem li-sene sittîn ve elf el-mübârek Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Cabi mahallesinde sâkin Cafer bin İsmail Çelebi meclis-i şer' de sulbî oğlu İsmail Bey sağır oğlu Ahmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı Kışmıroğlu mülkü ve bir tarafı Ahmed mülkü ve bir tarafı Şaban mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dârin dâhilinde garb tarafında vâki' hazîne ve bir matbah ve müştemil mülk dârımı mersûm Ahmed'e ba'de't-tahliye hibe-i sahîha-i şer' iyye ile hibe ve temlik ve teslîm edüp merkûm Ahmed dahi meclis-i hibede kabz ve tesellüm ve temellük etdi dedikde sağır-i merkûm Ca'fer Halil'in minvâl-i meşrûh üzre cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Ahmed tasdîk etmeğın mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Ali Bekir bin Veli, el-Hâc Halil Bey bin Süleyman, Muslu kethüdâ-yi şehr, el-Hâc Ahmed Paşa bin Hâc Kasım, Yusuf bin Mehmed, es-Seyyid Mehmed bin el-Hâc Zeyl Abdülkadir muhzır başı

Sayfa 42/Belge 111

Belge Özeti

Ebubekir'in annesinin evden gitmesine eşi Fatma'nın mani olduğunu duyması ancak daha sonra Fatma'nın mani olmadım diye yemin etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kürtünciyan mahallesinde sâkin Ebubekir bin Şükrüverdi nâm kimesne meclis-i şer' de zevcesi Fatıma binti Hüseyin mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp zevcesi mezbûre Fatıma ile münâza'a edüp eğer benim vâlidem evimden çıkıp gittiği esnâda mâni' olursan yahut esvâbına yapışırsan benden üç talak boş ol deyu şart etmiş iken vâlidem evimden çıkıp gitdikde mezbûre Fatıma mâni' oldu deyu istimâ' etdim suâl olunup icrâ-yi hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûre Fatıma vâlidesi evinden gittiği esnâda mâni' olmadım ve esvâbına dahi yapışmadım deyu inkar ile cevap vermeğin mezbûr Ebubekir'den beyyine taleb olundukda isbât-ı beyyineye kâdir olmayup talebi ile mezbûre Fatıma'ya vâlidesi evinden gittiği esnâda mâni 'olmadığına ve esvâbına yapışmadığına yemin teklif olundukda ol dahi half billâh eyledikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Abdülkadir Muhzır başı, Ali Paşa bin Mahmud, Mehmed Efendi el-müderriis

Sayfa 42/Belge 112

Belge Özeti

Mehmed Bey'in Ekşi Mehmed'e hakkının olması, Ekşi Mehmet'in borcuna İsmail ve Ahmed isimli kişilerin kefil olmaları

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Akyol mahallesinde sâkin Mehmed Bey bin Abdüsselâm Çavuş mahfel-i kazâda işbu bâ'isü'l-kitâb Ekşi Mehmed bin Ali mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve itiraf edüp işbu sene-i sittîn ve elf mâh-i

Şevvalü'l-mükerreminin gurrasinden bin altmış bir senesinde vâki' Şevvâl el-mükerreminin gurrasine mev'ûd ve müeccel beynimizde levn ve zirâ'ı ma'lûm on iki tonluk atlas bahasından mezbûr Ekşi Mehmed'in zimmetinde ikiyüz kırk aded esdî kuruş hakkı olup meblağ-ı mezkûr mukâbelesinde mahalle-i Akyol kurbunda vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd Veli Bey bağçesine muttasıl bir kıt'a hadravât zirâ'at olunur bostanımı ve karye-i mezbûr türabında vâki' bir bâb mülk değirmenimi ve işbu meclisde hâzır Hasan Çelebi bin İsmail Efendi'nin İlhan mahallesinde vâki' mülk dârımı kendü izin ve rızâsı ile ba'de't-tahliye ... vaz' ve teslîm eylerim meblağ-ı mezkûr ikiyüz kırk kuruş tarih-i mezkûrda verip teslîm etmek üzere vâcibü'l-edâ ve lâzümü'l-kazâ deynimdir dedikten sonra Hasan Çelebi bin İsmail Efendi ve Kırmızı Şeytan Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer'a hâzırân olup mezbûr Eşki Mehmed muvâcehesinde her biri ikrâr ve itiraf edüp meblağ-ı mezkûr ikiyüz kırk kuruşa her birimiz kefil bi'l-mâl olduk dediklerinde mukirrûn-i merkûmûnun ikrâr-ı meşrûhların el-mukarru leh el-mezkûr Eşki Mehmed bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâyil-i Şevval el-mükerrem li-sene sittîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Ali Efendi, Ebudderdâ Çelebi bin Abdurrahman, Ebudderdâ Çelebi bin Çerkes, Hasan Çelebi bin Nuh

Sayfa 42/Belge 113

Belge Özeti

Ebubekir Çelebi'nin Halil isimli kişinin babası Süleyman Paşada hakkı olması sebebiyle Ebubekir'in hakkının Halil Bey'den alması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kayser mahallesinde sâkin İsmail Çelebi bin Kethüdâ meclis-i şer'de işbu râfi'ü'l-kitâb Halil Bey bin Süleyman Paşa mahzarında ikrâr ve itiraf edüp Ayntab sükkânından olup hâlen Âsitâne-i Saâdet'de olan Ahîzâde Ebubekir Çelebi'nin mezbûr Halil Beyin babası Süleyman Paşa zimmetinde bin üçyüz elli riyâlî kuruş hakkı olup tarafından ahz ve kabz için beni vekîl etmeğın ben dahi vekâletim hasebiyle meblağ-ı mezkûr bin üçyüz elli riyâlî kuruşu mezbûr Halil Bey yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz edüp Ebubekir Çelebi

akçesinden zimmetinde bir akçe bâkî kalmadı dedikten sonra Ali Çelebi bin Kethüdâ hâzır bi'l-meclis olup Ebubekir Çelebi tarafından kâl ve kîl olursa karındaşım İsmail ahz eylediği meblağ-ı mezkûra ben kefil bi'l-mâl oldum dedikte ğibbe't-tasdîk kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc ..., Halil Bey bin Tacirli, es-Seyyid Kasım dellâl, el-Hâc Himmet bin el-Hâc Kasım, el-Hâc Ahmed bin ..., Kasım Paşa bin Hasan, el-Hâc Kasım bin Himmet, el-Hâc Mehmed Ağa dizdâr-ı sâbık, Ali Çavuş ve gayrühüm

Sayfa 43/Belge 114

Belge Özeti

Halil Bey ve kardeşlerinin vefat eden babaları İbrahim Bey'in bıraktığı mirastan kendilerine düşen tarladaki payı istemeleri, ancak söz konusu tarlaya ait hisselerinin Muhsin bey'in elinde bulunduğunu iddia etmeleri ile araştırma yapılması ve hakikatin ortaya çıkarılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şarkîyân mahallesinde sâkin Halil Beğ bin İbrahim Bey ve li-ebeveyn hemşiresi Meryem asâleten ve diğerk hemşiresi Hadice tarafından husûsâtî'l-beyâniçün vekil olup Mecâd bin Abdullah ve Derviş bin Abdî şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Mustafa Bey bin Abdullah vekâleten mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb Muhsin Beğ bin Abdülkerim mahzarında takrîr-i kelâm edüp müteveffâ babamız İbrahim Beğ'den irs-i şer'le bize ve sâir karındaşımız Hızır ve hemşirelerimiz Elif ve Rahime ve vâlidemiz Asya ve Zeyneb'e intikâl eden mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Mustafa Bey mülkü ve bir tarafı Durmuş mülkü ve bir tarafı Abdülkadir mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd tarla işbu meclisde hâzırân karındaşımız Hızır benim hisseme isâbet eyledi deyu tarih-i kitabdan beş sene mukaddem Şehsuvar nâm kimesneye Muhsin bey' edüp Şehsuvar dahi mezbûr Muhsin Beğ'e bey' edüp hâlen Muhsin Beğ yedindedir suâl olunup icrâ-yi hak olunmasını talep ederim dedikte ğibbe's-suâl mezbûr Muhsin Beğ zikr olunan ... Hızır benim hisseme isâbet eyledi cümlesi benim mülkümdür deyu tarih-i kitabdan beş sene mukaddem Şehsuvâr'a bey' edüp ve Şehsuvâr dahi bana bey' edüp beş seneden mütecâvizdir ki tasarrufumda olup verese her biri istimâ' edüp rızâ

verip sükût ettiler deyu cevap vermeğin mezbûrân Halil ve Hadice ve Meryem her biri münkir olmağın mersûm Muhsin Beğ'den sıdk-i makâline mutâbık beyyine taleb olundukda isbât-ı beyyineden âciz olmağın taleb ile yemin teklif olundukda mezbûrân Halil ve Hadice yeminden nükûl edüp merkûm Meryem bey'-i mezkûra istimâ' edüp rızâ vermedik halfbillâhi'l-aliyyi'l-a'lâ etmeğin mezbûrân Halil ve Hadice ta'arruzdan men' olunup merkûm Meryem'in zikr olunan havlide hisse-i şer'iyyesini teslîmi çün tenbîh birle mâvaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi evâyil-i Şevvalü'l-mükerrem li-sene sittîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâc Bayram Ağa Serdar Ali Bey bin Hasan, Mustafa bin Abdullah, Ali Çelebi bin Molla Ebubekir, Kasım Paşa bin Hasan, Abdülkadir muhzır başı, Mustafa bin Yunus

Sayfa 43/Belge 115

Belge Özeti

Mehmet vefat edince, ondan kalan bağ kızı Raziye, zevcesi Sufra ve amcası oğlu Mustafa'ya intikal etmesi ve bu bağın mirasçılar arasında paylaşılması

Fî yevmü'l-cum'a 10 Şevvalü'l-mükerrem li-sene 1060

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Kastal mahallesinde sâkin Kara Mehmed bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde mahmiye-i mezbûre kal'asında sâkine Raziye Hatun binti Mehmed tarafından nehc-i şer'î üzere vekâleti sâbite olan Ali Çelebi bin Katib mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mezbûre Raziye'nin babası Mehmed fevt olup Tutluca türabında vâki' iki tarafı Cemil ve bir tarafı Molla İbrahim mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bin seksen bağ kızı mezbûre Raziye ve zevcesi Sufra ve ammîsi oğlu Mustafa'ya intikâl etmeğin mezbûr Musa'dan ikiyüz seksen bağını ben iştirâ edüp ve dört yüz seksen Kâsım nam kimesneden iştirâ edüp ve yüz yirmi ... el-Hâc Hasan nâm kimesneden iştirâ edip bu ana gelince benim tasarrufumda olup ve ikiyüz mezbûr mezbûr Raziye tasarrufunda olmağla müvekkil-i mezbûr Ali Çelebi zikr olunan bağdan benim hisseme beşyüz seksen isâbet eder sen mahsulü zabt edersin deyu da'vâ ve taleb eyledikde ben dahi isbât sadedinde iken beynimizde müslimûn muslihûn tavassut edüp yedinde olan ikiyüz seksen bağdan mâadâ Mağaracık tarafından üçyüz seksen bağına bizi sulh

edüp zikr olunan bin seksen bağın beşyüz seksen benim ve beşyüz seksen mezbûre Raziye'nin mülküdür dedikde ğibbe't-tasdîk kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Mehmed bin Seyfeddin, el-Hâc Yahya Paşa, Mehmed Paşa bin Fişekçi, Mustafa Paşa, Yusuf bin Abdullah ve gayrühüm

Sayfa 44/Belge 116

Belge Özeti

Aişe'nin kendisini bırakıp giden eşinden nafaka talep etmesi ve Aişe'ye nafaka tayin olunması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinde sâkine Aişe binti el-Hâc İsmail nâm hatun meclis-i şer'î şerîf lâzîmü't-teşrîfe gelüp takrîr-i kelâm edüp zevcim el-Hâc Yahya tarih-i kitabdan üç sene mukaddem beni bilâ nafaka velâ kisve bırakup gitmişdir nafaka ve kisveye muhtâcındırtakdîr-i nafaka ve kisve olunması matlûbumdur dedikde kıbel-i şer'î den mezbûre Aişe'nin nafaka ve kisvesi için yevmî dört akça ta'yîn olunup istidâneye izin verildi. Tahrîren fî evâyil-i Şevval el-mükerrem li-sene sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Musa Çelebi bin Ahmed, Mehmed bin Hasan, Mehmed bin Hallâc Mehmed, Hâc Ömer bin Süleyman

Sayfa 44/Belge 117

Belge Özeti

Hacı Halil'in, ayakkabı çarşısında bulunan dükkanda dörtte üç hissesinin olduğunu ve bu dükkânı Hacı Bayram Ağa'ya satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Bostancı mahallesinde sâkin el-Hâc Halil bin el-Hâc Ebubekir mahfel-i kazâda işbu râfi'u'l-kitâb mahmiye-i mezbûrede hâlen

yeniçeri serdarı olan fahru'l-eşbâh el-Hâc Bayram Ağa bin Ali Paşa mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve itiraf edüp mahmiye-i Ayntab'da Haffâf çarsusunda vâki' iki tarafı müşterî-i mezbûr mülkü ve bir tarafı es-Seyyid Ramazan dükkanı ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dükkanda olan üç rubu' mülk hissemi mezbûr el-Hâc Bayram Ağa otuz üç aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr otuz üç kuruşu müşterî-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan dükkanın benim mülküm olan üç rub'u mülk-i müşterâsıdır keyfe mâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirri merkûmun minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Bayram Ağa bi'l-muvâcehe tasdîk edüp kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Ahmed İmam ..., Osman bin Abdülkadir, Selim bin Cuma, el-Hâc Hüseyin bin Peri, Ebuzer bin Cuma, Hevace Halil bin Cemil, Nuh Çavuş bin Hamdi, el-Hâc Ali an mahalle-i Kozluca, es-seyyid Hasan ve gayrühüm

Sayfa 44/Belge 118

Belge Özeti

Amine'nin mülkü olan evini Hacı Hızır Ağa'ya 120 kuruşa satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbn-i Kôr mahallesinde sâkine Amine binti el-Hâc Ali nâm hatun tarafından husûsâtî'l-beyânı ikrâra vekil olup Avşar bin Muslu ve Mustafa bin el-Hâc Mehmed nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûre Amine'nin karındaşı Abdülkadir meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde işbu sâhibü'l-kitâb el-Hâc Hızır Ağa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilem mezbûre Amine hatun mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı el-Hâc Mehmed mülkü ve bir tarafı mescid ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Raziye hatun mülkü ile mahdûd üç beyt ve bir matbah ve bir beyt ve soba ve havş müstemil mülk-i müşterâsı olan dârını mersûm el-Hâc Hızır Ağa'ya yüz yirmi kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' etti dedikde mukirri merkûm Abdülkadir'in minvâl-i muharrer üzere vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Hızır tasdîk etmeğin mâ vaka'a

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâc Ebudderda Çelebi, Şaban Paşa bin Osman Çelebi, el-Hâc Hasan bin Hâc Nuh, el-Hâc İbrahim bin Hâc Ahmed, Mustafa Paşa bin Abdullah

Sayfa 46/Belge 119

Belge Özeti

Halil Ağa, vefat eden Yaveli Ahmet'in amcası olduğunu iddia ederek, mirasına el koyması, Fakat İbrahim isimli kişi durumun araştırılmasını isteyerek kendisinin Yaveli Ahmet'in amcası olduğunu söylemesi üzerine, konunun araştırılması ve Halil'in bu mirastan el çekmesine karar verilmesi

Mahrûsa-i Mar'aş müzâfâtından Terken nâm karyede sâkin İbrahim bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde bi'l-fi'il mahmiye-i Ayntab'da Dimos ve beytü'l-mâl zâbiti olan Halil Ağa mahzarında da'vâ idüp mahmiye-i Ayntab'da Tarla-i Cedîd mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Yaveli Ahmed bin İskender nâm kimesnenin muhallefâtının rub' zevc-i metrûkesi Havva hatun üç rub' ammîleri olduğum ... beğ îsâl etmiş iken merkûm Halil Ağa muhallefâtına vâzı'ü'l-yed olmuş suâl olunup tenbih olunmasın matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim müteveffânın ammisi oğlu olduğumun olunup udûlden Abdurrahman bin Abdî ve El-hac Receb bin Şaban nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup inde'l-iştihâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eyledikde merkûm Yaveli Mehmed hâl-i huyutunda iken merkûm İbrahim benim ammim Ali Beği ve oğludur deyu ikrar ve itiraf itdi deyu şehâdet eylediklerinde ba'de'l-hâl şerâitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra merkûm Halil Beğin kasr-ı yedine tenbîh olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Hamza bin Emin, Mehmed Beşe bin Ömer, El-hac Ali bin Boyacı.

Sayfa 46/Belge 120

Belge Özeti

Emine'nin vefat eden babasından kalan bağıni Mehmet'in usulsüzce kullandığını söyleyerek hakkını talep etmesi ve Emine'nin davadan men edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Çukur Mahallesiinde sâkine Emine binti Veli mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb Mehmed bin Endon mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ babam Veli'nin karye-i Çakal türabında vâki' bir kıt'a ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a yedi yüz mülk bağını fuzûlen tasarruf ider suâl olunup icrâ-yı hak olunmasın taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Endon zikr olunan bağı karye-i mezbûre sükkânından Murad nâm kimesneden yirmi kuruşa tarih-i kitâbdan üç sene mukaddem iştirâ eyledim ve lakin mezbûr Murad yedinde iken merkûm Emine babam Veli'nin mülkü olup irs-i şer'le bana intikâl eyledi deyu da'vâ ve taleb idüp bir sim kuşak ve bir sim burma ve üç kil buğdaya sulh olup mezbûr Murad'ın zimmetini ibrâ-i âm ile ibrâ eyledi deyu cevâb virüp bir kıt'a

Sayfa 47/Belge 120 (Önceki sayfanın devamı)

Bir kıt'a hüccet-i şer'iyye ibrâz idüp nazar olundukda fi'l-vâki' yedinde olan hüccet takrîrine muvâfık ve mutâbık olmağın mezbûre Emine istintâk olundukda sulh-i mezkûru mukirre olup ve lakin dört yüz ... sulh olmadım didikde mezbûr Mehmed'in yedinde olan hüccetde zimmetini ibrâ-i âm ile ibrâ eylediği mestûr olmağın mezbûre Emine da'vâdan men'-i birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Ahmed İmam, Musa Çelebi ibni Ahmed, Zülfikar Beğ, Abdülkadir muhızırbaşı ve gayruhüm.

Sayfa 47/Belge 121

Belge Özeti

Receb Beşe oğlu Edhem'in bir gece evine sarhoş halde giderken evimizin önünde düşüp, sabaha karşı da hayatını kaybetmiş diyerek gelip görülüp kaydedilmesini istemesi üzerine, olayın teşhisi ve kaydedilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Yahni mahallesiinde sâkin Dergâh-ı âlî yeniçerilerinden Receb Beşe ibni Kônuri ? meclis-i şer'a gelip takrîr-i kelâm idüp sulbî oğlum Edhem işbu tarih-i kitâb Şevvalü'l-mükerreminin on yedinci sebt günü vakt-i salat-ı asırda şirb-i hamr idüp eve gelür iken sâkin olduğumuz mülk dârın kapısı önünde olduğundan olduğundan mâ'adâ sarh zimmetine mübtelâ olmağın

düşüb elini ve yüznün üzeri yaralanup ol gece salât-ı sabaha karîb fevt oldı üzerine varılup keşf ve tahrîr olunmasın taleb iderim didikde kıbel-i şer‘den fahrü’l-müderrişîn Mevlânâ Kurd İbrahim Efendi nâib ta‘yîn ve irsâl olunup ol dahi bi’l-fi‘il Ayntab sancağına mutasarrıf olan umdetü’l-ümerâi’l-kirâm Mehmed Beğ mütesellimi olan fahrü’l-akrân Mahmud Ağa tarafından Ali Bey ve zeyl-i kitâbda mestûrû’l-esâmî olan Müselmanlar ile üzerine varup nazar eylediklerinde mezbûr Edhem’in elinde ve yüzü üzerinde bir şâhi mikdarı siyah ve bere olup kendi mülk dârında fevt olmuş bulunmağın nâib-i merkûm mahallinde tahrîr idüp meclis-i şer‘a ma‘an gelüp haber vermeğın mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı Şevval sene seb‘a ve seb‘în ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

El-hac Hızır Beşe serdâr-ı sâbık Ebubekir Beğ ibni Ali, Mehmed Çelebi ibni El-hac Ferid, Musa Çelebi ibni Uzun Ahmed, Cafer Bey bin Ahmed, Ömer Çelebi ibni Dimoscu, El-hac Emrus Beğ an-mahalle-i Boyacı, El-hac Mustafa Boyacı, Molla Ebubekir an-mahalle-i Timur, Molla Mehmed bin Durmuş an-mahalle-i Kızılcamescid ve gayruhum.

Sayfa 47/Belge 122

Belge Özeti

İbrahim, dövüldüğünü iddia ederek, hakkın yerine getirilmesini talep etmesi

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Kürd nâm karyede sâkin İbrahim Kethüdâ ibni Şaban meclis-i şer‘-i lâzımü’ş-şerîfde karye-i merkûmede sâkin Osman Beşe bin Ömer ve karındaşı Hasan Bey ve diğerkarındaşı Abdülkâdir ve mezbûr Osman Beşe’nin oğlu Ebubekir nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp işbu mâh-ı Şevval’in on birinci günü karye-i merkûmede ben kendi hâlimde bazarda durur iken merkûm Osman Beşe beni çağırup evlerine alup gitdikde mezbûr Osman Beşe Beni değnek ile darb idüp merkûm Abdülkâdir beni basup göğsüm üzerine çıkup ve mersûm Ebubekir sakalımı yonup mersûm Hasan Beğ ayağıma ibre takup beni darb itdiler suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur didikde gibbe’s-suâl mezbûr Osman Beşe ve gayrıları inkârla cevâb virüp mezbûr İbrahim kethüdâ ben evimde değil iken yaşa havâlesi benim evimin üzerine götürüp

evimden bir gaba ve bir kilim ve bir tava ve bir sahan ahz itdirmiş didiklerinde mersûm İbrahim kethüdâ da'vâsına beyine taleb olundukda gayrılardan Hamza bin İsmail ve nisâ tâifesinde Sadet hatun ibni Muslu ve Emine binti Katmer nâm hatunlar meclis-i şer'â hâzırân olup inde'l-iştihâd her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediler ki mezbûr Osman Beğe Beğın evinde feryâd olmağla ve vardığımızda mersûm Osman'ın elinde değnek ve mezbûr anun elinde merkûm İbrahim kethüdânın sakalına basup darb iderler iken gördük ve bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şerâiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mûcibiyle ba'de'l-hükm mâ-vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

(silik) ve Hasan bin El-hac Hasan, Ahmed bin Ahmed, Yusuf Beşe ibni Ramazan.

Sayfa 48/Belge 123

Belge Özeti

Vefat eden Hadice hatunun küçük oğlu Hasan'a kalan mirasın muhafazası için Veli isimli kişinin vasi tayin olunması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Akyol mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefat iden Hadice binti Mehmed nâm hatunun sağır oğlu Hasan'a muhalledâfât-ı merkûmdan otuz kuruş ve beher mu'ahharından yirmi kuruş cem'an vâlidesi mezbûre Hadice'de elli kuruş isâbet idüp meblağ-ı mezkûr elli kuruşu ahz ve hıfz için bir vasî lâzım ve mühim olmağla sağır-i merkûm Hasan'ın vasîsi olup hâzır-ı bi'l-meclîs olan Veli nâm kimesne kibel-i şer'eden vasî nasb ve ta'yîn olunduğu sâhib-i merkûm kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüt itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şevval sene 60

Şuhûdü'l-hâl:

El-hac Mehmed bin Mustafa Çelebi, Mehmed Ali bin Hüseyin, Hüseyin bin Ali ve gayruhum.

Sayfa 48/Belge 124**Belgenin Özeti*****Yusuf beşenin dükkânını 37 adet esedi guruşa satması***

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Yahni mahallesinde sâkin Yusuf Beşe bin Hüseyin Beğ nâm kimesne meclis-i şer‘-i lâzımü’ş-şerifin işbu sâhibü’l-kitâb El-hac Osman bin Ali mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp arza meydanında vâki‘ bir tarafı benim mülküm boyahane dükkânı ve bir tarafı murta Ömer mülkü ve bir tarafı camancı Abdülkerim mülkü ve bir tarafı Arza medyanı ile mahdûd bir bâb mülk körtüncü dükkânımı bir mikdâr hazîne ile merkûm Osman’a otuz yedi aded esedî kuruşa bey‘-ı bât-ı kat‘î ile bey‘ idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ etdim didikde mezbûr El-hac Osman tasdik itmeğın mâ-vaka‘a bi’t-taleb kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Muslu bin Ahmed, Seyyid Mahmud bin İbrahim, El-hac Osman Beşe er-racül, Abdülkerim bin Veli, Ahmed bin Üstad Ebubekir, El-hac Yahya bin Memiş, Ömer bin İshak.

Sayfa 48/Belge 125**Belge Özeti*****Hacı Ebubekir, Tut Osman’dan parasını aldığı için kendisine küfrettiğini bu durumun incelenerek, hakkının yerine getirilmesini talep etmesi***

Mahmiye-i Ayntab müzâfâtından Kürkcıyan mahallesinde sâkin iken sâhibü’l-kitâb El-hac Ebubekir Beğ ibni Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımü’ş-şerîfde mahmiye-i merkûme mahallâtından Şehreküstü mahallesinde sâkin Tut Osman ibni Abdullah nâm cündî mahzarında da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp işbu tarih-i kitâb şevvalinin on beşinci erba‘a günü hâlâ mahmiye-i merkûmede Kethüdâ yeri olan İbrahim Ağa’nın odasında mersûm Tut Osman beni başaya götürüp iki bin kuruşunu aldirdum didiğinden mâ‘adâ kâfirsın ve cehûdsun ve riyakarsın deyu bana hılâf-ı şer‘-i şerîf şütümlar etdi suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur didikde gıbbe’s-suâl mersûm Tut Osman inkâr ile cevab virüp merkûm El-hac Ebubekir

Beğ'den da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden mahmiye-i merkûmda sâbıkan kethüdâyeri olan Ali Ağa ibni Veli ve Hasan Ağa ibni Mehmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup gıbbe'l-iştihâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediler ki yevm-i mezkûrda mersûm Tut Osman hâlâ kethüdâ yeri olan İbrahim Ağa'nın odasında mersûm El-hac Ebubekir Beğ'e seni başaya götürüp iki bin kuruşunu aldırđım kâfırsın ve cehûdsun ve riyakârsın deyu bizim huzûrumuzda şetm itdi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı Şevvâli'l-mükerrem sene sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrû'l-kuzat Ali Efendi, Abdûlbaki Çelebi ibni Haydar, Abdurrahman Çelebi ibni Ahmed Ağa, Molla Ebubekir bin Yahya, Hasan Bey bin Rum ve gayruhum mine'l-hâzirîn

Sayfa 48/Belge 126

Belge Özeti

Veli'nin eşi Elif'ten biraz mal vermek suretiyle boşanması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tışlaki mahallesinde sâkin Veli bin Mehmed mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb zevcesi Elif ibnete El-hac Ömer Ali mahzarında bi't-tav'ü's-sâf ikrâr ve i'tirâf idüp merkûme Elif ile zimmetinde olan mehr-i mü'eccel-i mu'ayyenesi ve nafaka-i iddeti ve yirmi beş kuruşluk eşyâ üzere muhâla'a idüp cemî' de'âvî ve husûmâtđan her birimizin zimmetini ibrâ-i âm ile

Sayfa 49/Belge 126 (Önceki belgenin devamı)

İbrâ eyledik didikde mezbûr Elif dahi zevci mersûm Veli ile minvâl-i muharrer üzere hal' ve ibrâ eylediğini tasdîk ve tahkîk itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu min Şevvali'l-mükerrem sene semân ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Gazaz Mahmud ibni El-hac Ali, Musa Çelebi bin Uzun Ahmed, Sarrac Hüseyin bin Sarrac Ali, Bazarbaşı Mehmed bin Ahmed, Ali Beğ bin Veli, Mustafa Beşe çavuş serdar, Abdülkâdir muhızırbaşı.

Sayfa 49/Belge 127

Belge Özeti

Mehmet, babasına ait mülkün Hacı Kenan tarafından kullanıldığını iddia ederek hak talep etmesi ile yapılan soruşturma neticesinde bahsi geçen mülkü Mehmet'in kardeşi Recep'in Hacı Kenan'a sattığının anlaşılması

Mahmiye-i Ayntab sükkânından Mehmed bin Ömer meclis-i şer‘-i şerîf-i garrâda işbu râfi‘ü’l-kitâb El-hac Kenan bin Abdullah mahzarında takrîr-i da‘vâ idüp mezbûr El-hac Kenan Beğ mahallesinde vâki‘ ma‘lûmü’l-hudûd sâkin olduğu menzilin yeri müteveffâ babamız Ömer’in mülkü olup irs-i şer‘le bana ve karındaşlarım Receb ve Mustafa’ya ve Hamza ve Uğur nâm hatuna mezbûr El-hac Kenan malikane mutasarrıf olup bana âid olan hisse-i şer‘iyyemi virmekde te‘allül ider sual olunup icrâ-yı hak olunmasın taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl mezbûr El-hac Kenan fi’l-vâki‘ menzil-i mezkûrun mezbûr Mehmed’in bağcesin uğurun haml-i şer‘ ile vasîsi olan işbu meclis-i hâzırda müteveffâ-yı mezbûrun kebîr oğlu Receb asâleten ve vesâyeten ve diğerk kebîr oğlu Mustafa asâleten ve müteveffâ babaları Ömer’in zarûret ve deyni için bana yirmi yedi buçuk kuruşa bey‘ ve teslîm idüp ol hiinde semen-i mezkûru bi’l-fi‘il ahz ü kabz eyledi deyu cevap virüp bir kat‘-i haml-i şerle ibrâz idüp nazar olundukda fi’l-vâki‘ yedinde olan hüccet davasına mutâbık olmağın mezbûr Receb istintâk olundukda fi’l-vâki‘ menzil-i mezkûrun yerine asâleten ve vesâyeten mezbûr El-hac Kenan yirmi yedi buçuk kuruşa bey‘ eyledim ve yeni semeninden on iki buçuk kuruş ahz eyledim deyu cevap virüp on beş kuruş münkir olmağın mezbûr El-hac Kenan’a sıdk-ı meâlîne mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Süleyman bin Abdülkadir Hızır nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olup inde’l-iştihâde her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye idüp tarih-i kitabdandan on üç sene mukaddem zikr olunan menzil yerine mezbûr Receb Beşe asâleten ve merhûm Mehmed Beşe ve hemşîreleri Uğur tarafından vesâyeten ve diğerk varisleri Mustafa asâleten merkûm El-hac Kenan’a yirmi yedi buçuk kuruşa bey‘ ve

teslîm idüp ol hînde semen-i mezkûr yirmi yedi buçuk kuruşu bi't-tamâm ahz ve kabz idüp biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde ba'de ri'âyeti şerâiti'l-kabûl şehâdetleri kayyiz-i kabulde vâki' olmağın mezbûr Mehmed davadan men' olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Ebu'lderda çelevi, Molla Abdülhalil bin Abdülkadir, El-hac İsmail bin Köki, Musa Çelebi bin Ahmed, Abdülkadir bin muhızırbaşı.

Sayfa 49/Belge 128

Belge Özeti

Vakıf çeşmesi mütevellisi Ali Çelebi, vakıf malı içerisinde bulunan nalband dükkânını Mehmet isimli kişiye kiraya vermesi ve kira bedelini peşin alması

Fî Yevmü'l-erba'atü'l-mübârek 23 Şevvalü'l-mükerrem sene 1060

Mahmiye-i Ayntab Kalasında vâki' vakıf çeşmenin mütevellîsi olan Ali Çelebi ibni Kâtib-i meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed bin El-hac Yusuf nam kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp çeşme-i merkûmenin evkafından tahte'l-kal'ada vâki' inde'l-ahâlî ve'l-cirân ma'lûmü'l-hudûd bir bâb nalband dükkânını senede altı kuruşa mersûm Mehmed'e üç sene tamamına değîn icâre virüp üç senelik icarı olan on sekiz kuruşu mersûm Mehmed yedinden bi't-tamâm ber-vech-i peşîn ahz ve kabz etdim tarih-i mezkûrdan üç sene tamamına değîn mutasarrıf olsun didikde müteveli-i merkûm Ali Çelebi'nin minvâl-i meşrûh üzere câri olan ikrarı el-mukırr-ı lehü'l-mezkûr Mehmed tasdik itmeğîn mâ-vaka'a

Şuhûdü'l-hâl:

Abdülkadir Nalband, Mehmed bin Hacı Etmekci Ömer, Behram Çelebi, Mehmed bin El-hac Ebubekir.

Sayfa 49/Belge 129

Belge Özeti

Ayntab şehri İbn Eyyüb câmi'sinin imamı olan Abdülhalim Halife'ye günlük 10 akçe verilmesi

Mahmiye-i Ayntab'da vâki' İbn-i Eyüb câmi'-i şerîfinin berât-ı âlişân ile evkât-ı hamsede imamı olan Abdülhalim Halife'nin yedinde olan berâtda vazîfesi mu'ayyen olmayup lakin bî-garaz olanlar vakfın yevmî on akçe vazîfeye müsaadesi vardır deyu ihbâr itmeğin câmi'-i mezkûrun mütevellîsi olan Ahmed Çelebi meclis-i şer'a ihzâr olunup mersûm Abdülhalim Halife'ye evkâf-ı mezkûreden yevmî on akçe vazîfe vermek üzere tenbîh olunup mütevellî-i merkûm dahi evkâf-ı mezbûreden yevmî on akçe vasîfesin edâya te'ahhüd itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Çelebi bin Abdülhalil, Ali Çelebibin, Hüdaverdi, Molla Ali bin Dede Ahmed ve gayruhum.

Sayfa 50/Belge 130

Belge Özeti

Hasan Bey'in kullanma hakkının olduğu toprakları kiraya vermesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Aliyyü'nneccar Mahallesinde sâkin erbâb-ı tımardan Hasan Beğ ibni Mehmed Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Ali Kaya Beşe ibni Hasan ve Bektaş beşe ibni El-hac Ebu'lderda Çelebi mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp Nilşad nâhiyesinde vâki' üç bin akçe mutasarrıf olduğu Şaid nâm karyede bin altmış senesinde bana 'âyid mahsûbât ve ve resm-i çift ve bennâk ve mücerred sene-i merkûme tamamına değin mezbûrân Ali Beşe ve Bektaş Beşe'ye elli aded esedî kuruşa ber-vech-i iştirâk icâre virdi meblağ-ı mezkûr elli kuruşu mezbûra yedlerinde bi't-tamâm ahz ve kabz itdim müddeti duhûl itdikde karye-i merkûme bana aid hissemi sene tamamına değin ... didikde mezbûrân tasdik itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Hızır Beğ el-imam, Hüseyin Ağa, İbrahim Beğ erbâb-ı tımar, Ebubekir bin Osman Ağa, ve gayruhum.

Sayfa 50/Belge 131

Belge Özeti

Mesud'un evini Hacı Mehmet'e 62 esdi guruşa satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kürtcıyan mahallesinde sâkin Mesud bin Ramazan meclis-i şer'î şerîf-i lâzümü't-teşrîfde işbu râfî'ü'l-kitâb El-hac Mehmed bin Abdullah mahzarında bi't-tav'ü's-sâf ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı El-hac Mehmed mülkü ve bir tarafı Mustafa mülkü ve bir tarafı Kömkili Mehmed mülkü ve bir tarafı tarîk-i âm ile mahdûd mümtâz bir beyt ve hazine ... havış müstemil mülk darımı cümle tevâbi' ve levâhıkı ile mezbûr El-hac Mehmed'e altmış iki aded esedî kuruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüp semen-i mezkûr altmış iki kuruşu müşter-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz idüp teslim-i mebî' eyledim didikde mezbûr El-hac Mehmed tasdîk itmeğın mâ-vaka'a kayd

Şuhûdü'l-hâl:

Üstad Hızır bin Mustafa, El-hac Mustafa bin Ramazan, Ebu'l kasım bin El-hac Mehmed, Mehmed bin es-seyyid Cuma, Kürd Ali, Hüseyin bin El-hac Hamza.

Sayfa 50/Belge 132

Belge Özeti

Vefat eden sipahi Veli Beyin sahip olduğu bağ, vergi gibi şeylerde subaşı ve vekili olan Murat'ın artık bahsi geçen mallar ile alakasının olmadığını belirtmesi

Ayntab müzâfâtından Tahsan? nâm karye sipâhisi olup bundan akdem Asitane-i saadetde vefât iden Veli Beğ'in subaşı ve vekili olan Murad bin Mahmud nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf-i lâzümü't-tevkîrde karye-i merkûme ahalisinden Musa bin Hasan ve Satılmış bin Süleyman ve Ahmed bin Muhsin ve Ali bin Hüseyin nam kimesneler ve gayrılar mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp işbu sittîn ve elf senesinde müvekkilim müteveffa Veli Beğ'in mutasarrıf olduğu Tahsan nam karyede

kendüye aid mahsûlde ve hakir bağda ve sâir hukûk ve rüsûmu zararı ve küllî ahali-i karyede vekâletim hasebiyle bi't-tamâm ahz ü kabz idüp sene-i merkûmede vâki' mahsulü ve hakir bağda ve sâir rüsûmda ve hesabü'l-vücûda alakam kalmamışdır didikde vekîl-i merkûm Murad'ın minvâl-i meşrûh üzere câri olan ikrârı el-mukırr lehü'l-mezkûr tasdîk itmeğın mâ-vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Abdülkadir bin Mehmed Beşe, Ahmed bin Ramazan, Mehmed Beşe bin Abdullah, Ali bin Ümmet, Mehmed bin Ali.

Sayfa 51/Belge 133

Belge Özeti

Hüseyin'in babasına ait evin Hacı Mustafa tarafından kullanıldığını, soruşturmadan sonra evi Mustafa'nın teslim etmesi gerektiğinin belirtilmesi

Ayntab kal'asında sâkin Hüseyin bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Mehmed bin Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ idüp müteveffâ babam Ali'de irs-i şer'le bana intikâl idüp Ammu mahallesinde vâki' bir tarafı Hacıoğlu mülkü ve bir tarafı Merz mülkü ve bir tarafı tarîk-i âm ve bir tarafı Melekoğlu mülkü ile mahdûd bir beyt fuzûlen mutasarrıf olur suâl olunup kasr-ı yedine tenbîh olunmasın matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mersûm Mehmed mahduddan sonra dar-ı mersûm Hüseyin'in babası mülkü olduğun ma'rûfumuz olup lakin müteveffâ Ali'nin deyni olmağla fevtinden sonra El-hac Mustafa Beşe dâr-ı mezkûr iştirâ idüp El-hac Mustafa ve zevcem Ahsen Hatun iştirâ etmiş deyu cevâp virüp mersûm Ali'nin deyni muayyen olmayup fuzûlî bey'i muhakkak olmağla dâr-ı mezkûreyi itirafı mûcibince teslim için tenbih birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Abdülfettah Çelebi bin Haydar, Musa Beşe bin Ahmed, Abdülkadir bin Muhzırbaşı ve gayruhum.

Sayfa 51/Belge 134

Belge Özeti

Ebubekir'in evini Ahmed beşeye satması

Şehreküstü Mahallesinde sâkin Ebubekir bin Ali Kaya nâm kimesne meclis-i şer‘de Ahmed Beşe ibni Hacı Kasım nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i merkûmede vâki‘ bir tarafı müşteri-i mezbûr mülkü ve bir tarafı Derviş Osman mülkü ve bir tarafı tarik-i âm ve bir tarafı karındaşım Ömer mülkü ile mahdûd bir beyt ve bir matbah ve havlıyı müstemil darımı cümle tevâbi‘ ve levâhıkı ile mersûm Ahmed Beşe’ye otuz altı aded esedî kuruşa bey‘ idüp semen-i mezkûr otuz altı kuruşa müşteri-i mezbûr yedinden ahz ve kabz idüp teslim-i mebî‘ eyledim ba‘de’l-yevm keyfe mâ yeşâü ve tehtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe’t-tasdikü’l-şer‘î

Şuhûdü’l-hâl:

El-hac Yusuf bin Mehmed, El-hac Mehmed bin El-hac Hamza, Osman Çelebi Etmekci, Halil Beğ ibni Süleyman Beşe, İlyas Beğ bin Musa, Mustafa bin Şaban, Yusuf bin İsmail, Abdülkadir muhızırbaşı ve gayruhum.

Sayfa 51/Belge 135

Belge Özeti

Ayntab şehrinde vergi toplama işini yapan Es-seyyid Osman Ağa zeamet subaşı Abdi Bey’den vergisini istediğinde, Abdi Beğin ben sipahi sahibiyim diyerek, vergi vermek istememesi üzerine olayın soruşturulması

Medine-i Malatya sükkânından olup hâlâ mahmiye-i Ayntab’da bedel-i cem‘ine me’mûr olan Es-Seyyid Osman Ağa mahfel-i kazâda izzetlü Ali Ağa tarafından ze‘âmet subaşı olan Abdi Ağa müvâcehesinde takrîr-i da‘vâ mezbûr Abdi Beği davet idüp bedel akçesi talep eylediğimde ben sipahiyim bedel akçe vermezim deyu cevap virüp ben dahi fizza akçedir tahsîl etmedin seni saluvirmezim didiğim için bir eliyle sakalıma yapışıp bir eliyle hançer kabzasına yapışdı sual olunup takrîri tahrîr olunmasın talep iderim didikde gıbbe’s-suâl Abdi inkârla cevap virüp müddei-i mezbûr Es-Seyyid Osman Ağa’dan müdde’âsına mutâbık beyyine talep olundukda Ramazan Ağa ibni Mustafa ve Hızır Beğ ibni Arslan Beğ meclis-i şer‘a hâzırân olup gıbbe’l-iştihâd her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye idüp mezbûr Es-Seyyid Osman Ağa merkûm Abdi Ağa’dan bedel akçesi talep eyledikde virmeyüp ol dahi mîrî akçedir

virmeince seni salıvirmesüm didikde mezbûr Abdi Ağa bir eliyle merkûm Es-Seyyid Osman Ağa'nın sakalına yapışıp ve bir eliyle hançer kabzasına yapışdı biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde ba'de-riâyeti şerâiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olmağın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Es-Seyyid Sadreddin nakîbü'l-eşrâf, Fahrü'l-kuzât İsmail Efendi, El-hac Bayram Ağa serdar, Mahmud Çelebi bin Yusuf, El-hac Hüdaverdi ibni El-hac Abdurrahman ve gayruhum.

Sayfa 52/Belge 136

Belge Özeti

Hüseyin, babasından kalan eve Ahsen hatun'un el koyduğunu belirtmesi ancak daha sonra Ahsen hatunun 15 gurusu vermesi ile sulh yapılması

Mahmiye-i Ayntab Kal'asında sâkin Hüseyin bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde Ahsen Hatun tarafından sulh-i âtiyü'l-beyânı tasdîke vekîl olan zevci Mehmed bin Receb nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i Ammu'da vâki' bir tarafı Haçitcioğlu mülkü ve bir tarafı Mirza mülkü ve bir tarafı tarîk-i âm ve bir tarafı Melekoğlu mülkü ile mahdûd bir beyt ve havz-ı muayyene mütevaflâ babamız Ali Beğ'in mülkü olup irs-i şer'le bana intikâl etmiş iken mezbûre Ahsen hatun vâzî'ü'l-yed olmağla da'vâ ve taleb eylediğimizde beynimizde muslimûn-ı muslihûn ta vassut idüp bizi on kuruşa sulh idüp bedel-i sulh olan on beş kuruşu müvekkil-i merkûm Mehmed yedinden bi't-tamâm meclis-i sulhde ahz ve kabz idüp husûs-ı mezkûra müte'allik deâviden mezbûre Ahsen hatunun zimmetini ibrâ itdüm vechen mine'l-vcûh dâr-ı mezkûrda da'vâ ve nizâ'ım yokdur didikde mukırr-ı merkûmun minvâl-i meşrûh üzere câri olan ikrârı el-mukırr-ı lehü'l-mezkûr Mehmed vekâleten tasdîk itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Çelebi ibni El-hac Ali, İbrahim bin Abdi, Mustafa Beşe bin Taltacı, Abdülkadir muhırbaşı ve gayruhum.

Sayfa 52/Belge 137

Belge Özeti

Hatice'nin evini 60 aded esdi guruşa Derviş isimli kişiye satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinde sâkine Hadice binti Hüseyin nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Derviş bin Rıdvan mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı Südci Ebubekir mülkü ve bir tarafı Eşref mülkü ve iki tarafı tarîk-i âm ile mahdûd iki beyt ve matbah ve bir ahur ve havluyu müştemil mülk dârımı cümle tevâbi' ve levâhıkıyla mersûm Derviş'e altmış aded esedî kuruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüp semen-i mezkûr altmış kuruşu müşteri-i mezbûr Derviş yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz idüp teslim-i mebî' etdim ba'de'l-yevm dâr-ı mezkûr mülk-i müşterâsıdır didikde mezbûr Derviş tasdik idüp mâ-vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mahmud Çelebi İbn Elhac Ali, Eşref bin Abdullah, Muslu bakkal, Fatih bin Sayman, Şeyh Mehmed Halil bin Molla Haydar, Muslu kethüdâ.

Sayfa 52/Belge 138

Belge Özeti

Ayşe ve vefat eden Hacı Ömer'in ortak malı olan evin Hacı Mahmut'a satılması

Ayntab mahallâtından Tıslaki mahallesinde sâkin Osman Efendi ibni El-hac Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffâ El-hac Ömer nâm kimesnenin Mehmed ve Hüseyin ve Eseye nâm sağırlarının kibel-i şer'-den mansûb-ı vasîleri olan Es-Seyyid Ahmed bin El-hac Ali ve zevce-i metkrûkesi Aişe nâm hatun tarafından vekîl olan zevci El-hac Mahmud bin Abdullah nâm kimesne mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i merkûmede vâki' kible tarîk-i âm ve şarkan Şaban bin El-hac Abdüllatif mülkü ve ve ... ile mahdûd bir beyt-i kebîri ve beyt-i sağır ve ve tam ve havluyu müştemil mülk darımı sıgâr-ı merkûmûnun vasîleri olan mersûm Es-Seyyid Hamza mezbûre Aişe'nin müvekkili ve zevci mersûm El-hac Mahmud'a ber-vech-i iştirâk elli aded esedî kuruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüp mersûm Es-Seyyid Ahmed ve mezbûr El-hac Mahmud dahi vasîleri olduğu sıgârın mallarından ve vekîli olduğu mezbûre Aişe'nin emvâlinden

elli kuruşa sığâr-ı merkûmûn ve mezbûre işe içün iştirâ idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' etdim ba'de'l-yevm zikr olunan dârın nısfı sığâr-ı merkûmûnun ve nısf-ı âharı mezbûre Aişe'nin mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ yeşâü ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı merkûm Osman Efendi'nin minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârı el-mukırr-ı lehümâ el-mezkûre Es-Seyyid Ahmed vesâye ve El-hac Mahmud tasdîk itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mustafa Sabancı, Ali Kaya bin Ali, Seyyid Halil bin Mehmed, El-hac Ali Kaya bin El-hac Mehmed.

Sayfa 53/Belge 139

Belge Özeti

Vefat eden Süleyman beşenin küçük çocuklarına bıraktığı hisselerin korunması için Musa beşenin vasi tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Süleyman Beşe ibni El-hac Süleyman'ın Süleyman ve Ali nâm sağırlerine müteveffâ babalarından intikâl iden hisselerinin ahz ve hıfz ve tesviye-i umûrları için bir vasî lâzım ve mühim olmağın hâzır-ı bi'l-meclis olup sağırân-ı mezbûrânın ... tabîleri Musa Beşe ibni El-hac Ali nâm kimesne vesâyet uhdesinde gelür sağırân-ı merkûmâna enfa'dır deyu bî-garaz Müslümanlar haber verdikde mersûm Musa Beşe cânib-i şer'-i mutahharda vasî tasdîk olunup ol dahi vesâyet-i merkûmu kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya te'ahhüd itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâhir-i Şevvâli'l-mükerrem sene isttîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Edhem bin Ali Can, Ümmet Beşe ibni El-hac Kasım, Mustafa Beşe ibni Çukadar, El-hac Kasım ibni Emin, Osman Beşe etmekci.

Sayfa 53/Belge 140

Belge Özeti

Mustafa isimli kişi Abdülkadir beşenin kendisini bıçakladığını söylemesi üzerine, olayın soruşturulması ve Mustafa'nın söylediklerinin doğrulanması

Mahmiye-i Ayntab mahllâtundan İbn-i K r mahallesinde sâkin Mustafa bin Abdi'nin mahfel-i kazâda Abdükadir BeŖe ibni Abdullah müvâcehesinde takrîr-i da'vâ idüp tarih-i kitab Ŗevv l 'l-mükerreminin yrimi beŖinci âhad günü vakt-i asırda Bekmezlihan havlusunda kendü halimde durur iken mezbûr Abdükadir BeŖe hançer ile sol kalcamdan beni urup mecrûh eyledi ba'de'n-nazar suâl olunup takrîri tahrîr olunması matlûbumdur didikde fi'l-hakîka mezbûr Mustafa'nın mevzi'-i mezkûrda hançer yarası Ŗahid olundukda merkûm Abdükadir BeŖe inkâr ile cevap virmeğin müddei-i mezbûrdan müdde'âsını m beyyine beyyine taleb olundukda han-ı mezkurda sâkin odabaŖı Mehmed BeŖe ibni Abdullah ve El-hac Mustafa BeŖe ibni İsmail n m kimesneler li-ecli'Ŗ-Ŗeh de meclis-i Ŗer'de inde'l-iŖtihad her biri ed i Ŗeh det-i Ŗer'iyeye eylediklerinde mezkûr durup mezbûrdan Bekmezli han havlusunda merkûm Abdükadir BeŖe mezbûr Mustafa gider iken sol ka asından hançer ile vurup bizim huzurumuzda mecrûh eyledi biz bu husûsa Ŗahidleriz Ŗeh det dahi ideriz didiklerinde ba'de-ri'âyet-i Ŗer iti'l-kabûl Ŗeh detleri hayyiz-i kab lde vâki' olmağın m -vaka'a gıbbe't-taleb ketb olundu

Ŗuh d 'l-hâl:

Es-sse Abdi bin Ahmed,  mer bin Ŗaban an-mahalle-i Ammu, Hüseyin bin Ahmed an-mahalle-i İbn-i K r, Hasan bin Mehmed an-mahalle-i Durice ? Ŗaban bin Yusuf.

Sayfa 53/Belge 141

Belge  zeti

Kara Yusuf  eŖmesinin mütevellisi Ebubekir, Mehmed  avuŖ'ın su aldığı için  eŖmeye zarar verdiğini bildirmesi  zerine Mehmed  avuŖ'ın Kara Yusuf  eŖmesinden su almasının yasaklanması

Mahmiye-i Ayntab'da vâki' Kara Yusuf  eŖmesinin mütevellisi olan Ebubekir ve  eŖme-i mezkûr suyundan kuyularından su câri olup hak-ı Ŗerileri olan kimesnelerden Zeynelabidin El-hac Hüseyin ve Bayram bin Hacus ve El-hac Sıdkı bin Hasan El-hac Ahmed bin Mehmed ve Ahmed bin El-hac Hüseyin DerviŖ Mehmed bin Hüseyin ve Kasım Beğ ve  mer BeŖe ve Osman bin Boyacı ve Mustafa bin Abd nnebi ve sair ahali mahalle meclis-i Ŗer'a gelüp her biri takrîr-i kelâm idüp

Kara Yusuf Çeşmesine ve kabzdan Boyacıoğlu Hacı vakfı olan hamam ve Kırkayak nâm çeşmeye ve kuyularımızdan câri olan sunun mecrâsından Mehmed Çavuş bin Veli nâm kimesne Kerkerlioğlu binâ eylediği câmi‘-i şerîf çeşme su ahz itmeyin bundan akdem birkaç defa mürâfî‘-i şer‘ olup mezbûr Mehmed Çavuş men‘ olunup ihdâs eylediği çeşmenin yevmî bi-hasebi’ş-şer‘ men‘ su olunmuş iken memnû‘ olmayup mâbeyne feth olunup su salmak ile kuyularımıza su gelmediğinden Kara Yusuf çeşmesi suyuna zaaf ve halel hâsıl olup ol sebebden hamam dahi battâl olmuştur üzerine varılıp zararı ...olunup men‘ ve def‘ olunmasın taleb iderim didiklerinde kibel-i şer‘den bi’ş-şer‘

Sayfa 54/Belge 141 (Önceki sayfanın devamı)

Olan fahrü’l-kuzât Mevlana Receb Efendi ta‘yîn ve irsâl olunup ol dahi mahmiye-i mezbûrede nakîbü’l-eşrâf olan fazîletlü Efendi hazretleri ve sâir Müslümanlar ile üzerine varup nazar eylediklerinde fi’l-vâki‘ Kara Yusuf Çeşmesi suyuna külliyyetlü noksan ve zaaf hâsıl olup ve sâir Müslümanlara dahi zarar-ı âm olduğu müşâhede olunmağın mezbûr Mehmed Çavuş ihzâr olunup istintâk olundukda çeşme-i mezbûre mütevellîsi Ebubekir sunun zâidinden benim ihdâs eylediğim çeşmeye bir mikdar su virip yedime hüccet virmeğın ve kimesneye zararı yoğsa kimesne mâni‘ olmaya deyu yedimde emr-i şerîf-i âlişân olmağın ve yine bulun feth idüp Kara Yusuf Çeşmesi suyunun mecrâsından bir mikdar su ahz eyledim aslâ bir kimesneye zararı yokdur deyu cevap virmeğın mütevellî-i mezbûr Ebubekir ve câmi‘-i şerîf etrafında sâkin olanlar bir kıt‘a hüccet-i şer‘iyye ve sahîh emr-i şerîf-i âlişân ibrâz idüp hazar olundukda bi-hasebi’ş-şer‘ mezbûr Mehmed Çavuş men‘ olundu mestûr ve mukayyed olmağın husûs-ı mezkûr hâzır-ı bi’l-meclis olan Müslümanlardan suâl olundukda fahrü’s-sulehâi’l-sâlikîn Şeyh Ahlas Efendi ve fahrü’l-kuzâtİsmail Efendi ve Abdülbaki Halil ve El-hac Ebubekir Beğ ve Ramazan Beğ ve İbrahim Beğ ve Nâzur Hasan ve Mehmed Beğ ve Molal Mehmed ve Hasan Beğ ve Mehmed Beşe mezbûr Mehmed Çavuş ve Kerkenioğlu câmi‘ine ihdâs eylediği çeşmeye Kara Yusuf Çeşmesinden su ahz itmekle Kara Yusuf Çeşmesine ve sâir Müslümanların kapısına ve hamama küllî zararı vardır deyu haber verdiklerinen mezbûr Mehmed Çavuş Kara Yusuf Çeşmesi suyuna ba‘de’l-yevm ta‘arruzdan men‘ olunup mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Efendi bin Halil, Es-Seyyid Osman Çelebi, Hasan Beğ ibni Abdullah, Şeyh Mehmed bin Sarrac, Hüseyin Beğ bin Muslu, Es-Seyyid Ramazan Çavuş.

Sayfa 54/Belge 142**Belge Özeti*****Hacı Hızır beşenin Kızılcakend köyünün vergisini Mehmed Bey'den alması***

Fî yevmü'l-hâmisü'l-mübârek gurre-i Zilkadeti'ş-şerîfe sene 1060

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atik mahallesinde sâkin El-hac Hızır Beşe ibni El-hac Mustafa Beşe mahfel-i kazada işbu râfi'ü'l-kitâb Mehmed Beğ ibni Osman Ağa mahzarında ikrâr ve i'tirâf idüp mezbûr Mehmed Beğ'in ze'âmeti aklâmından karye-i Kızılcakend'in mahsûlât rüsûmu senede ikiyüz esedî kuruşa olmak üzere iştirâ idüp dört senenin akçesi sekiz yüz kuruşu kendüne edâ ve teslîm idüp tarih-i kitaba gelince iki sene rüsûmunu ahz ve kabz idüp hâlâ bey' idüp zimmetinde iki senenin akçesinden bâkî kalan dört yüz kuruşu mezbûr Mehmed Beğ yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz idüp husûs-ı mezkûre müte'allik alâkam yoktur didikde mukırr-ı merkûmun ikrâr-ı meşrûhun el-mukırr-ı lehü'l-mezkûr Mehmed Beğ bi'l-müvâcehe tasdîk itmeğin kayd-ı sicil.

Şuhûdü'l-hâl:

El-hac Ebu'lderda virdi ibni El-hac Abdurrahman, oğlu El-hac Hüseyin, Şaban Çelebi bin Sülükcüzâde, Yusuf Ağa bin El-hac Osman Ağa, El-hac Hızır Beşe serdar, Hüseyin Çelebi bin Nasuh, ve gayruhum.

Sayfa 55/Belge 143**Belge Özeti*****Mehmet Beğin toplamda 530 guruş borcunun olması***

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Eblehan mahallesinde sâkin zü'emâdan Mehmed Beğ ibni Osman Ağa mahfel-i kazâda işbu bâ'isü'l-kitâb ze'âmeti aklâmından karye-i Kızılcakend sükkânından Halid bin Mehmed ve Hasan bin Ali ve Ahmed bin Eyüb ve Hüseyin bin El-hac Mehmed ve Yusuf ibni Ramazan ve Süleyman bin Cuma ve

Hüseyin bin Halil ve Hüseyin bin Ali ve Receb bin Ali ve Abdülgani bin Cuma nâm kimesne ler mahzarlarında ikrâr ve i'tirâf idüp karye-i mezbûre mahsûlünden tarih-i kitab Zilkadesinin ibtidâsından senede elli üç riyâli ve elli üç esedî kuruş virüp edâ itmek üzere mukırr-ı mezbûrûn kimesnelerden vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ iki üz altmış beş riyâlî ve iki yüz altmış beş esedî cem'an beş yüz otuz kuruş deynim vardır didikde mukırr-ı merkûmun ikrâr-ı meşrûhun el-mukırr-ı lehü'l-mezkûrûn bi'l-müvâcehe tasdîk itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

Es-sâbikûn

Sayfa 55/Belge 144

Belge Özeti

Ahmed'in evini Ebubekir Ağa'ya 84 kuruşa satması, bunun 54 gurusuyla Ebubekir Ağa'ya olan borcunu ödemesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Sekek Karasakal mahallesinde sâkin Ahmed bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb El-hac Ebubekir Ağa ibni Ali mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr El-hac Ebubekir Ağa'nın zimmetimde vâcibü'l-edâ elli dört esedî kuruş hakkı olmağın mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı Hamza mülkü ve bir tarafı Deli Hasan mülkü ve bir tarafı Abdi Beğ mülkü ve bir tarafı Sefer Beşe mülkü mahdûd üç beyt ve bir harabe-meşrık beyt ve bir matbah ve bir mağaza ve havluyu müştamil mülk dârımı cümle tevâbi' e levâhıkı ile tarih-i kitabdan bir ay mukaddem mezbûr El-hac Ebubekir Ağa'ya seksen dört aded esedî kuruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüp semen-i mezkûr seksen dört kuruşun elli dört kuruşunu mutemedi olan elli dört kuruşuna takas idüp bâki kalan otuz kuruşunu hâlâ ahz ve kabz idüp teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan dâr mülk-i müşterâsıdır didikde mukırr-ı merkûmun ikrâr-ı meşrûhun el-mukırr-ı lehü'l-mezkûr Ebubekir Ağa tasdîk idüp kayd-ı sicil.

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Mehmed Nizbi, Hamza Çelebi ibni Ahmed, Umur Beğ bin Emir, El-hac Mehmed ibni El-hac Zekeriya ve gayruhum.

Sayfa 55/Belge 145**Belge Özeti**

Fatma'nun mehr-i müecceli karşılığında vefat eden Mehmed Ağa'dan kalan bir kıt'a tarlasını Mehmed beşeye satması

Mahmiye-i Ayntab kal'asında sâkine Fatıma hatun ibnete Şems mahfel-i kazâda işbu sâhibü'l-kitâb Odabaşı El-hac Mehmed Beşe mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ zevcim Mehmed Ağa'dan mihr-i mü'eccelim mukâbelesinde ahz eylediğim Kuma Hamasus ? türâbında vâki' ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a susuz tarlamı içinde olan bir dib kâyimü'l-usûl ceviz eşcârı ile mezbûr El-hac Mehmed Beşe'ye (silik) esedî kuruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüp teslîm-i mebî' eyledi ba'de'l-yevm keyfe mâ yeşâü mutasarrıf olsun didikde mukirre-i merkûme Fatıma'nın ikrâr-ı meşrûhun el-mukırr-ı lehü'l-mezkûr El-hac Mehmed Beşe tasdik itmeğin mâ-vaka'a ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Es-Seyyid Ömer bakkal, Ebubekir bin Mahmud, El-hac Halil bin Hüseyin, Hamza bin Ali, El-hac Ramazan ve gayruhum.

Sayfa 55/Belge 146**Belge Özeti**

Döne'nin ergenliğe girmeden izni olmaksızın Mehmed ile nikâhlarının yapılması
Döne'nin nikahı bozmak istemesi ve nikahın bozulması

Mahmiye-i Ayntab müzâfâtından Arablar nâm karyede sâkine olup Senk-i bülûğa tahmîl ve tâhir hâli olan Döne binti Hüseyin nâm bikr meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Mehmed bin Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp bundan akdem... hâzır-ı bi'l-meclis olan Yusuf ve hâzıra-i bi'l-meclis olan Selçuk nâm kimesneler benim iznim yok iken beni mezbûr Mehmed'e akd-i nikah etmiş nikaha benim rızam yokdur fesh-i nikah için yedimde fetvâ-yı şerîfe vardır deyu bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüp nazar olundukda bikrû'l-baliğa deyu

mestûr buyrulmakda mezbûr (silik) ile merkûm Mehmed'in beynlerinde olan nikahın feshine hükm-i birle mâ-vaka'a bi't-taleb

Şuhûdü'l-hâl:

Abdülhalim Efendi, Ebubekir bin Ali, İsmail Ağa kâimmakâm.

Sayfa 56/Belge 147

Belge Özeti

Fatma'nun Mehmed Beşeye 1 yıla kadar ödemesi gereken 70 aded esdi gurus borcu olması

Mahmiye-i Ayntab Kal'asında sâkine Fatıma Hatun ibnet Şems meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-teşrîfde işbu bâisetü'l-kitab Odabaşı El-hac Mehmed Beşe mahzarında ikrâr ve itiraf idüp işbu sene sittîn ve elf Zilkadesinin ibtidâsından bir sene tamamına mü'eccel ve mev'ûd bir yeşil karaca bahasından nakd akçeden vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ mezbûr El-hac Mehmed Beşe'ye yetmiş aded esedî kuruş deynim vardır didikde mukirre-i merkûmenin ikrâr-ı meşrûhun el-mukırr-ı lehü'l-mezkûr El-hac Mehmed Beşe bi'l-müvâcehe tasdik itmeğın mâ-vaka'a bit ketb olundu ve meblağ-ı mezkûre Derzi İsmail ibni Sağır Ali hâzır-ı bi'l-meclis olup kefil-i bi'L-mâl olmuşdur

Şuhûdü'l-hâl:

Mustafa bin Ali, Derviş Ali merkebcı, El-hac Yusuf bin Ali, Hamza bin, Hüseyin bin El-hac Ali ve gayruhum.

Sayfa 56/Belge 148

Belge Özeti

Alaaddin isimli kişinin evini Mustafa'ya satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbn-i Eyüb mahalesinde sâkin Alaaddin bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde Mustafa bin Ebubekir nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı Melike hatun mülkü ve bir tarafı Köseoğlu mülkü

ve bir tarafı tarîk-i âm ile mahdûd bir beyt ve bir ve havluyu müstemil mülk dârımı mezbûr Mustafa'ya kırk aded esedî kuruşa bey' idüp semen-i mezkûr kırk kuruşu müşterî-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz idüp teslim-i mebî' eyledim didikde mukırr-ı merkûmun ikrâr-ı meşrûhun el-mukırr-ı lehü'l-mezkûr bi'l-müvâcehe tasdîk itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l-ulemâ Şerefeddin Efendi el-müftî, El-hac Ahmed bin Yusuf, El-hac Abdüssamed Sarrac, İlyas Beğ bin Muslu, Abdullah bin Abdi ve gayruhum.

Sayfa 56/Belge 149

Belge Özeti

B Mehmed, Hasan, vs. kişilerin Hızır beşeye borçlarının olduğu, borçlarının bir kısmını ödediklerini geri kalan kısmının ise 5 seneye kadar ödenmesi gerektiğinin belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntab müzâfâtından Kızılcakend nâm karyede sâkin Mehmed bin Halid ve Hasan bin Ali ve Ahmed bin Eyüb ve Hüseyin ibni El-hac Mehmed ve Yusuf bin Ramazan ve Süleyman bin Cuma ve Hüseyin bin Halil ve Hüseyin bin Ali ve Receb bin Ali ve Abdülgani ibni Cuma nâm kimesneler mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb El-hac Hızır Beşe ibni El-hac Mustafa Beşe mahzarında her biri ikrâr ve itiraf idüp mersûm El-hac Hızır Beşe birbirimize kefâlet ile iki yüz altmış beş riyâlî kuruş ve iki yüz altmış beş esedî kuruş deyn alup meblağ-ı mezkûr iki yüz altmış riyâlî kuruş ve iki yüz altmış beş esedî kuruş deynimiz olmağla bin altmış bir senesi Şevvalü'l-mükerreminin ibtidâsında elli üç riyâlî kuruş ve elli üç esedî kuruşu mersûm El-hac Hızır Beşe'ye teslim idüp bâkî kalan beynimizde dahi beş sene tamamına değin her bir Şevvalde elli üç esedî kuruş ve elli üç riyâlî kuruş virmek üzere kabul eyledik didiklerinde mukırrûn-ı merkûmûn Mehmed ve Hasan ve Ahmed ve Hüseyin ve Yusuf ve Süleyman ve Abdülgani Beğ minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârları el-mukırr-ı lehü'l-mezkûr El-hac Hızır Beşe tasdîk itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

El-hac Şaban Beşe bin Ali, El-hac Hüdaverdi Celil, Yusuf Ağa ibni Osman Ağa, Hüseyin Çelebi bin Hacı Nuh, Abdullah Çelebi ibni Hamdi Çavuş.

Sayfa 56/Belge 150

Belge Özeti

Mehmed beğın ızılcakend köyünün mahsulat ve vergisini 4 sene bitinceye kadar Hızır beşeye kiraya vermesi, ancak 2 sene sonunda Hızır beşenin kirayı feshetmesi ile 2 yıllık ücreti Mehmed beğe vermesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İlhan mahallesinde sâkin zü'emâdan Mehmed Beğ ibni Osman Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-teşrîfde El-hac Hızır Beşe ibni Mustafa Beşe mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp tarih-i kitabdan iki sene mukaddem ze'âmetim aklâmından Kızılacakend nâm karyenin mahsûlât ve rüsûmun dört sene tamamına değin senede ikişer yüz esedî kuruşa icâra virüp dört senenin icârı olan sekiz yüz kuruşu vech-i meşrûh merkûm El-hac Hızır Beş yedinden ahz ve kabz eyledikten sonra

Sayfa 57/Belge 150 (Önceki sayfanın devamı)

Mezbûr El-hac Hızır Beşe dahi iki sene karye-i merkûmenin mahsûlât ve rüsûmun ahz idüp iki senesi bâki kalmağla fesh-i icâr idüp zimmetinde olan dört yüz esedî kuruşu mezbûr El-hac Hızır Beşe'ye bi't-tamâm suâl olunup takrîri tahrîr olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr El-hac Hızır Beşe cevabında fi'l-hakîka minvâl-i meşrûh üzere karye-i merkûmeyi icâra alup iki sene merkûmeden hâsıl olan mahsûlât ve rüsûmu kabz itdüm iki seneden sonra fesh-i icar etmeğın zimmetinde olan dört yüz kuruşumu merkûm Mehmed Beğ yedinden bi't-tamâm ahz idüp husûs-ı mezbûrdan zimmetini ibrâ etdim didikde tarayfenin tasdîkleri ile mâ-vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Es-sâbıkûn.

Sayfa 57/Belge 151

Belge Özeti

Turbazarında bulunan mescidin imamlık görevinin Molla Mehmet'ten alınıp berat-ı alışan ile Molla Abdurrahman'a verilmesi

Mahmiye-i Ayntab sükkânından Molla Abdurrahman nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Molla Mehmed bin El-hac Selim mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahmiye-i mezbûrda Turbazarında vâki' mescidin imameti beratlı mersûm Mehmed'in üzerinde olup hâlâ imamet-i merkûmu berat-ı âlişân ile bana tevcîh olunmuş iken kendü hüsn-i ihtiyarım ile berât ve Hamza mersûm Molla Mehmed'den alup imamet-i merkûmdan fâriğ oldum ba'de'l-yevm imâmet-i merkûmeye tâlib olmayup da'vâ ve nizâ'dan fâriğ oldum didikde mukırr-ı merkûm Molla Abdurrahman ikrâr-ı meşrûhun el-mukırr-ı lehü'lmezkûr Molla Mehmed tasdik itmeğın mâ-vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Abdurrahman Efendibin Ahmed, Musa Beşe ibni Ahmed, Mustafa Beşe çukadar.

Sayfa 57/Belge 152

Belge Özeti

Hacı Ebu'lderda oğlu Bektaş'ın kendisini öldürmek istediğini söyleyerek şikâyette bulunması üzerine, Bektaş bir daha böyle bir şey yapmayacağını söyleyip, eğer yapar ise, eşinin kendisinden üç talak ile boş olsun demesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kastel Mahallesinde sâkin işbu sâhibü'l-kitab fi'l-ekâbir ve'l-a'yân El-hac Ebu'lderda ibni merhûm El-hac Abdurrahman nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-teşrîfde sulbî oğlu Bektaş Beşe ihzâr ve mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp işbu mâh-ı Zilkade'nin yedinci erba'a gecesi oğlum mezbûr Bektaş şîrb-i hamr idüp benim dinime ve imanıma ve ağzıma ve avretime cimâ' lafzıyla şütümlar eylediğinden mâ'adâ gece ile ve taşla bizi katl etmek kasdıyla kapuya gelüp muhkem mefûl olmağla havlumu taş ile doldurmuşdur sual olunup icra-yı hak olunmak matlûbundur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Bektaş Beşe mezkûrda şîrb-i hamr idüp babası mersûm El-hac Ebu'lderda dinime ve imanıma ve ağzıma ve avretime şetm idüp ve havluya tüfenk ve taşla doldurdu bi't-tav' ikrâr idüp ba'de'l-yevm bir dahi itmem benden dahi böyle fi'il sâdır olursa

helâlim üç talak ile boş olsun hakkımdan gelinsün didikde mûcibiyle ba'de'l-hükm mâ-vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l-emâsil El-hac Hızır Beşe serdar, Mehmed Beğ ibni Ebubekir Çavuş, Mehmed bin Ali Efendi, Ramazan Beğ el-cümdi, ve gayruhum.

Sayfa 58/Belge 153

Belge Özeti

Vefat eden Süleyman Beşeden miras kalan mallardan varisçilere düşen hisselerin belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin Halil Ağa ibni Süleyman Beşe ... ve hemşireleri Mihri ve Zeyneb ve Ümmühan taraflarından bey'-i âtiyü'l-beyân için vekîl olup El-hac Ümmetoğlu El-hac Kasım ve Musa Çelebi ibni El-hac Ali nâm kimesneler marifetleri ile ârifân olan Molla Hüseyin Beşe ibni İbrahim ve Hasan bin Ali Kaya nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Üstad Mustafa bin Hüseyin nâm kimesne vekâlet ve vâlideleri Ümmühan binti nâm hatun tarafından şâhidân-ı mezbûrân şehâdetleir ile mezbûr Üstad Mustafa vekâleten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-teşrîfde Mahmiye-i merkûme sükkânından fahrü'l-emâcid El-hac Hızır Ağa ibni Meri mahzarında her biri asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ babam Süleyman Beşe'nin tımarlarından sana ve mersûm Üstad Mustafa'nın müvekkileleri hemşireleirn Mihri ve Zeyneb ve Ümmühan ve validem Ümmühan hatuna irs-i şer'le isâbet idüp Su Aşağa'da El-hac Kökşi değirmeni kurbünde vâki' kıbleten tarîk-i âm ve şimâlen tarîk-i âm ve garben bazen Herzah mülkü ve bazen müşteri-i mezbûr mülkü ve şarkan Şaban Beğ oğlu mülkü ile mahdûd ve mümtaz bir kıt'a Mahmud Çavuş oğlu Mustafa Beğ'den ve üç kıt'a Abide hatun ve bir kıt'a Raziye hatundan iştirâ olunan birbirine muttasıl tahminen sekiz yüz bostanda hazravat ziraat olunur mülk ve semeni olan bostanımızın ve sülûsân ve noksanıyla tâbi' Kızılhisar nâm mahalleden ve raf' iki tarafı tarîk-i âm ve bir tarafı nehr-i Sadur ve bir tarafı El-hac Osman mülkü ile mahdûd ve mümtaz eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi müştemil mahdûd mezkûr her an ziraat olunur bostanın dâhilinde vâki' beş deyn fatihü'l-usul Çoranşehri ile

mersûm El-hac Hızır Ağa bin yüz aded esedî kuruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüp semen-i mezkûrunun üz kuruşun müşteri-i mezbûr El-hac Hızır Ağa yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz idüp teslîm-i mebî' itdik ba'de'l-yevm zikr olunan sekiz yüz kuruşu Hızır'dan Sinani dâhilinde olan beş dönüm ceviz eşcârı ve karye-i merkûmede olan sebkâh-ı mersûm El-hac Hızır Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâü ve yahtar mutasarrıf olsun didiklerinden sonra mersûm Halil Ağa'nın sağır karındaşları Ali ve Süleyman Beğ ve Hüseyin olan mersûm Musa Çelebi meclis-i şer' de vasîleri olduğum Süleyman ve Ali Beğ hisselerine Bableki türabında vâki' İbrahim Ağa'dan alup bostan türabında vâki' Derviş Beğ'den alınan bostan haklarından merkûmânın hisselerine isâbet etmiştir bey' olunan hazravat ve meyve bostanında alakam nizâ'ım yokdur didikde mukırrûn-ı mezbûrûnun asâleten ve vekâleten ve vesâyeten cârî olan ikrârların el-mukırr-ı lehü'l-mezkûr El-hac Hızır Ağa tasdîk itmeğın mâ-vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l-emâsil İbrahim kethüdâyeri, El-hac Ebu'lderda Çelebi, Yusuf Çelebi ibni El-hac Ahmed, Şaban Çelebi bin Ali Çelebi, El-hac Ali kethüdâ, El-hac İsmail bin Köse.

Sayfa 58/Belge 154

Belge Özeti

Dergâh-ı Ali yeniçerilerinden Mehmet beşenin evini Ahmed beşeye satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Seng-i Tavail mahallesinde sâkin Dergâh-ı Alî yeniçerilerinden Mehmed Beşe ibni Ahmed mahfel-i kazâda işbu bâ'isü'l-kitâb Ahmed Beşe mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahal-i mezbûrede ve bir tarafı Hakmanoğlu mülkü ve bir tarafı müşteri-i mezbûr mülkü ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı tarîk-i âm ile mahdûd ve bir beyt ve bir hazine ve havluyu müştemil mülk darımı mezbûr Ahmed Beşe'ye yetmiş sekiz esedî kuruşa bey' -i bât-ı kat'î ile bey' idüp semen-i mezkûr yetmiş sekiz kuruşu müşterî-i mezbûr

Sayfa 59/Belge 155 (Önceki sayfanın devamı)

Yedinden ahz edüp teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan dâr mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun dedikden sonra merkûm Mehmed Paşa'nın sulbî oğlu İmam Hüseyin dâr-ı mezkûrede benim da'vâ ve nizâ'im yokdur deyu ikrâr etmeğin mukirrân-i merkûmânın minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr Ahmed Paşa bi'l-muvâcehe tasdîk edüp kayd-i sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Osman bin Dursun, Mehmed Çelebi Şeyh-i mevlevî, el-Hâc Ebubekir bin Ali, Abdi Bey bin Kürdî ve gayrühüm

Sayfa 60/Belge 155

Belge Özeti

Fatma Hatunun Hasan Ağaya 230 aded esdî guruş borcu olması sebebi ile Fatma'nın evini Hasan Ağaya 230 guruşa satması ve bu borcun ödenmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İlhan mahallesinde sâkine Fatıma hatun binti el-merhûm Osman Ağa tarafından bey'-i âti'l-beyânı ikrâra vekil olup Yusuf Ağa bin Osman Ağa ve Muslu Bey bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûre Fatıma hatunun zevci fahru'l-emâcid Fahri Bey bin Osman Ağa meclis-i şer'-i hatîr lâzîmü't-tevkîrde fahru'l-emâsil Hasan Ağa bin Şaban mahzarında vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Hasan Ağa'nın deyn-i şer'îden zimmetlerinde ikiyüz otuz esdî kuruş hakkı olmağın zevcem ve müvekkilem mezbûre Fatıma hatun İlhan mahallesinde vâki' (silik) ve şarkan Dürzi Yahya mülkü ve garben tarîk-i âmm ve şimâlen evleri ile mahdûd bir beyt ve bir hazîne ve bir beyt ve bir hazîne ve bir beyt ve bir matbah havış hâricinde müştemil mülk dârımı mersûm Hasan Ağa'ya ikiyüz otuz aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr ikiyüz otuz kuruşu zimmetimde olan ikiyüz otuz kuruşa takas etdi ba'de'l-yevm dâr-ı mezkûre mersûm Hasan Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûm Mehmed Bey'in vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Hasan Ağa tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa, Musa Paşa bin Ahmed, Molla Ali bin Ramazan, Ahmed Paşa somuncu ve gayrühüm

Sayfa 60/Belge 156

Belge Özeti

İbrahim isimli kişi kardeşi Mehmet'in yaralı bir şekilde öldüğünü haber vermesi üzerine, bu durumun incelenmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şarkıyan mahallesinde sâkin İbrahim bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'a gelüp takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûme sükkânından karındaşım Mehmed bin Hüseyin tarih-i kitab Zilka'desinin yedinci günü merkebine buğday yükledüp değirmene gidip mâh-ı mezkûrun dokuzuncu Cuma gecesi ... mahallinde merkeb boş eve gelüp tecessüs eylediğimde Halep yolu demekle meşhûr tarîkin kible tarafında ...nâm makta' kurbunda mezbûr Mehmed'i mecrûhan fevt olmuş bulduk üzerine varulup keşf ve tahrîr olunmasını talep ederim dedikde kıbel-i şer'den fahru'l-müderrişîn Mevlana Kurd İbrahim Efendi ta'yîn ve irsâl olunup ol dahi bi'l-fi'il Ayıntab sancağına mutasarrıf olan umdetü'l-ümerâi'l-kirâm Mehmed Bey mahzarında mütesellimi olan fahru'l-akrân Hüseyin Ağa tarafından Hüseyin Bey ve zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî olan Müslümanlar ile üzerine varulup keşf ve tahrîr olundukda fi'l-vâki' mezbûr Mehmed'in boğazı çukuru üstünde azîm ... müşâhade olunup zikr olunan tarîkin kible tarafından ... demekle ma'rûf makta' kurbunda ... fevt olmuş bulunmağın merkûm mahallinde tahrîr edüp ve meclis-i şer'a ma'an gelüp haber vermeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi evâyil-i Zilka'de li-sene sittîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Halil Bey bin Mehmed Efendi, İsmail Çelebi bin Abdullah, Ali Bey Çavuş kethüdası, İbrahim bin Osman, Mehmed bin Ali, Derviş Abdülbaki

Sayfa 61/Belge 157

Belgenin Özeti

Kadı Mevlana Abdullah Efendi ile kadı Mevlana İsmail Efendi arasındaki tartışmanın İsmail Efendi'nin Abdullah Efendi'ye 75 esdi gurusu vermesi ile sulh yapılması ve kendi istekleri ile davadan çekilmeleri

Bi'l-fi'il Türkman-ı Haleb kâdısı olan Mevlana Abdullah Efendi bin Abdülaziz mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb sâbıkan Türkman-ı Haleb kâdısı olan Mevlana İsmail Efendi bin el-merhûm Mehmed Efendi mahzarında ikrâr ve itiraf edüp kazâ-i mezbûra bin altmış senesinde vâki' şehr-i Rebî'u'l-evvel guresinde mutasarrıf olmak üzere yedimde fazîletlu kâdîasker efendi hazretleri mektûbu olup mâh-ı mezkûrun guresinde tasarruf etmek murâd eylediğimde mezkûr İsmail Efendi iki ay dahi ... olunup sene-i mezkûre Rebî'u'l-âhirin gâyetine varınca tasarruf etmek üzere benim yedimde dahi mûmâ-ileyh kâdîasker efendi hazretlerinin mektûbu vardır deyu beynimizde münâza'a-i kesîre ve muhâsama-i şedîde vâki' olmağın müslimûn-i muslihûn es-sulhu seyyidü'l-ahkâm fahvâsınca bizi yetmiş esdî kuruşa sulh edüp bedel-i sulh olan yetmiş kuruşu mezkûr İsmail Efendi yedinden ahz ve kabz edüp min ba'd husûs-i mezkûra müte'allik cemî'-i da'âvîden fâriğ olup birbirimizin zimmetini ibrâ-i âmm kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ ve iskât eyledik dediklerinde ba'de't-tasdîk ve's-sübût mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-ulemâ seriyyüddin Efendi el-müftî, fahru'l-kuzât Ali Efendi, fahru'l-kuzât Receb Efendi, Ali Çelebi bin Ömer ve gayrühüm

Sayfa 61/Belge 158

Belge Özeti

Ayntab şehri İbn Şükür mahallesinde yaşayan Mehmed Paşa'nın evini Hasan Paşa'ya satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbn-i Şeker mahallesinde sâkine Mehmed Paşa bin Sefer nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr lâzîmü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Hasan Paşa bin Hızır mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı ... oğlu mülkü ve bir tarafı Mehmed mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir

tarafı Ahmed nâm kimesne mülkü ile mahdûd bir beyt ve bir mağara ve havşı müştemil mülk dârımı mersûm Hasan Paşa'ya kırk aded esdî kuruşa bey' -i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr kırk kuruşu müşterî-yi mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' etdim ba'de'l-yevm dâr-ı mezkûra mersûm Hasan Paşa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûm Mehmed Paşa mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Efendi Şeyh-i Mevlevî, Seyyid Murad bin Seyyid Hasan, Abdurrahman bin Abdülkadir, Ahmed bin el-Hâc Yusuf

Sayfa 61/Belge 159

Belge Özeti

Döndü hatunun, vefat eden babasının mirasından kendisine düşen mal varlığının Hızır isimli kardeşinde olduğunu söyleyerek, hakkını talep etmesi

Fî yevmü'l-isneyn 12 Zilka'de eş-şerîfe li-sene 1060 el-mübârek

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkine Döndü hatun bin Küçük Abdi tarafından sulh-i âti'l-beyânı ikrâra vekil olup nehc-i şer'î üzere vekâleti sâbite olan li-ümm karındaşı Ömer bin Abdi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr lâzîmü't-tevkîrde mezbûre Döndü'nün li-eb ve ümm karındaşı işbu bâ'isü'l-kitâb Hızır nâm kimesne mahzarında vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilem mezbûre Döndü babamız Küçük Abdi fevt oldukda muhtâce olmağla karındaşım mezbûr Hızır Bey vasî nasb olunmağla babamızın muhallefâtı beynimizde tevzî' ve taksîm oldukda mahalle-i merkûmede vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd hâlen mezbûr Hızır'ın sâkin olduğu dâr-ı mezbûrun türabında vâki' inde'l-ahali ma'lûmetü'l-hudûd ... türabında vâki' üç kıt'a harâba müşrif olan bağ ve tecemmülât-ı hânedan dahi bazı eşyâ benim hisseme isâbet edip on hînden mezbûr Hızır'a vesâyeti hasebiyle teslîm olunmuşdur mevcut olan dâr ve emrud ... bana teslîm olunsun deyu da'vâ eyledikde mezbûr Hızır dahi babamız fevt oldukda mezbûre Döndü hatuna el-Hâc Durmuş nâm kimesne vasî ta'yîn olunup tecemmülât-ı hane ve bağlar ve emrud şecesini vasî-yi merkûma teslîm olundu deyu nizâ' üzere olmağla beynlerine müslimûn-i muslihûn tevassut edüp es-sulhu seygidü'l-ahkâm

fahvasınca müvekkilem mezbûre Döndü babası muhallefâtından kendüye âyid hissesini mersûm Hızır'ın sâkin olduğu dârda sulh edüp mezbûre Döndü dahi dâr-ı mezkûreyi kabz ve kabûl eyledikten sonra yine karındaşı mezbûr Hızır'a altmış aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezbûr altmış kuruşu mezbûr Hızır yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp babası muhallefâtından zimmetini ibrâ ve iskât etdi ba'de'l-yevm husûs-i mezkûra müte'allik vechen mine'l-vücûd da'vâ ve nizâ' yokdur dedikde mukirr-i merkûm Ömer'in vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Hızır tasdîk etmeğın mâ vaka'a

Şuhûdü'l-hâl:

İbrahim Çavuş bin Abdülcelil, Molla Nu'man, Molla Mehmed, el-Hâc Himmet bin Kasım

Sayfa 62/Belge 160

Ebubekir oğlu Murat'ın mesanesindeki taşı çıkarması için cerrah Üstad Muharrem'e 5 guruş vermesi, oğlu şayet ölürse, oğlunun ölümünden cerrah Muharrem'i sorumlu tutmayacağını belirtmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kanalıcı mahallesinde sâkin Ebubekir bin Ebu'l-Kasım meclis-i şer'-i şerîf lâzımü't-teşrîfde cerrâh üstad Muharrem mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp sulbî oğlum Murad nâm sağîrin mesânesinde taş olmağın yarup çıkarmaya mezbûr Muharrem'e beş kuruş verip izn verdim eğer Allah ta'âlânın emri erişip ol cerâhatden fevt olursa oğlum mezbûr Murad'ın dem ve diyetine müte'allik mezbûr Muharrem ile da'vâ ve nizâ'ım yokdur dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Muharrem bi'l-muvâcehe tasdîk edüp mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru's-sulehâi's-sâlikîn Şeyh İhlas Efendi, Hamza Çelebi bin Kaya Efendi, Seyyid Ahmed bedâvî, Mirza bin Abdullah ve gayrühüm

Sayfa 62/Belge 161

Belge Özeti

Ayntab şehri İlhan mahallesinde yaşayan Fatma hatunun evini Mehmed isimli kişiye satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İlhan mahallesinde sâkine Fatıma hatun binti Osman Ağa tarafından husûsâtı'l-bey'î ikrâra vekil olup mezbûre Fatıma hatunu Çeşmi hatun binti Ali ve Safiye hatun binti el-Hâc Yusuf ta'rîfleri ile ârifin olan Ali bin Hızır ve Süleyman bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mersûm Fatıma hatunun karındaşı Yusuf Ağa bin Osman Ağa meclis-i şer'-i hatîr lâzîmü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Ali mahzarında vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilem mezbûre Fatıma hatun mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı ... oğlu vakfi ve bir tarafı el-Hâc Mehmed mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı kapucu... mülkü ile mahdûr dâhilinde iki beyt ve iki hazîne ve bir tabak ve bir matbah ve bir mağara ve bir küçük beyt hâricinde bir mağara ve havışı müştemil mülk dârını tevâbi' ve levâhiki ile mersûm Mehmed'e ikiyüz elli üç kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr ikiyüz elli üç kuruşu müşterî-yi mezbûr Mehmed yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' etdi ba'de'l-yevm zikr olunan dâr müvekkilem mezbûre Fatıma hatunun da'vâ ve nizâ'ı yokdur mezbûr Mehmed'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mezbûre Fatıma hatunun zevci olup hâzır bi'l-meclis olan Mehmed Bey bin Osman Ağa dâr-ı mezkûre mezbûre Fatıma hatunun mülküdür benim da'vâ ve nizâ'ım yokdur dedikde mezbûr Mehmed tasdik etmeğin

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Bey bin Selam Çavuş, Mahmud Bey bin Mehmed Bey, Abdi Bey bin Mehmed Bey, Abdülginâ bin Abdülkerim, Ebubekir Ağa bin İsmail, Muslu bin Mehmed

Sayfa 62/Belge 162

Belge Özeti

Vefat eden Ciğerci Hüseyin'in küçük çocuklarına kalan mirasın korunması için amcaları Abdulvehhab'ın vasi tayin edilmesi

Ehl-i Cünâ mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ciğerci Hüseyin nâm kimesnenin Mehmed Ali nâm sağîrlerine müteveffâ babalarından intikâl eden hisse-i şer‘iyyelerin ahz ve zabt ve tesviye-i umûrları için bir vasî lâzım ve mühim olmağın sağîrân-ı merkûmânın ammîleri Abdülvehhâb müstakîm ve vesâyet uhdesinden gelür deyu ‘arz-ı müslümanlar haber vermeğın mezbûr Abdülvehhâb vasî nasb ve ta‘yîn olunup üzerine Hızır Paşa bin Ali Paşa nâzır ta‘yîn olunup her biri vesâyet ve nezâreti kabul etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Mehmed Bey bin Abdüsselam, Hasan Çelebi bin İsmail, Abdülkadir muhızır başı

Sayfa 62/Belge 163

Belge Özeti

Ayntab şehri Tarla-i Atik mahallesinde yaşayan Hacı Mehmet’in evinin Ali gaffar isimli kişiye satılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atik mahallesinde sâkin el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Şaban meclis-i şer‘de husûsâtî’l-bey‘i tasdîk için vekîl olan Osman bin Cuma mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp Ehl-i Cünâ mahallesinde vâki‘ bir tarafı Ali mülkü ve bir tarafı Abdurrahman mülkü ve bir tarafı Düllük Ali mülkü ve bir tarafı tarîk-i gayr-i nâfiz ile mahdûd bir beyt ve bir tabaka ve bir matbah ve havşı müştemil mülk menzilimi mezbûr Osman’ın müvekkili Aligaffara? altmış aded esdî kuruşa bey‘-i bât-i kat‘î ile bey‘ edüp semen-i mezkûr altmış kuruşu müşterî-yi mezbûr yedinden

Sayfa 63/ Belge 163 (Önceki sayfanın devamı)

Ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî‘ eyledim ba‘de’l-yevm zikr olunan dâr mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarıf olsun dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr bi’l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Mahmud Çelebi bin Yusuf, Ali bin Abdülhalim, Derviş Abdurrahman, Üstad Mehmed bin Falcı, Ramazan bin Ramazan, Şeyhzâde Debbâğ Mehmed ve gayrühüm

Sayfa 63/Belge 164

Belgenin Özeti

Ma'mure hatun ile eşi Ömer'in aralarındaki mehr-i müeccel ve nafaka iddeti konusu ile ilgili sulh yapmaları

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şarkiyân mahallesinde sâkine Ma'mure hatun binti Abdullah meclis-i şer'î şerîf lâzîmü't-teşrîfde zevci işbu bâ'isü'l-kitâb Ömer bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp zevcim mezbûr Ömer ile zimmetinde olan mehr-i müeccel ve nafaka iddetim üzere muhâla'a edüp zevciyyete müte'allik olan cemî'-i da'âvî ve husâmâtdan birbirimizin zimmetini ibrâ eyledik dedikde mezbûr Ömer dahi zevcesi mezbûre Ma'mûre ile sulh ve ibrâ ettiğini tasdik etmeğin mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Üstad Yusuf neccâr, üstad Mehmed neccâr, Ali bin Hasan, Şaban bin Cuma, Muslu bin Şeyh

Sayfa 63/Belge 165

Belge Özeti

Deli Mehmet, Halil isimli kişinin mal bulup sakladığını söylemesi, ancak Halil'in köyündeki kişilerin Halil hakkında böyle bir şey duymadıklarını söylemeleri

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından ... nâm karyede sâkin deli Mehmed bin Kürd Ali ve Hasan bin el-Hâc mehmed ve Musa bin Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer'î şerîf lâzîmü't-teşrîfde Halil bin Mehmed nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp bundan akdem ... Mehmed Paşa hazretleri tarafından ... ile bir ... gelüp merkûm Halil karye-i merkûmede mal bulmuş deyu ahz ve habs edüp bir mikdar akçesini almış idi müddet-i medîd mezbûr Halil karyemizdedir bir kimesneden mezbûrun mal bulduğunu istimâ' etmedik mezbûr Halil'in hakkında olan töhmet ... mezbûr Halil'de alınan akçe bi-gayr-i hak alınmışdır dediklerinde

mukirrûn-i merkûmûnun minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr Halil tasdik etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

fahru’l-kuzât ..., Ali Efendi el-müderriş, Ebubekir Ağa bin İsmail

Sayfa 63/Belge 166

Belge Özeti

Vefat eden Yusuf Bey’in mirasının varisçileri arasında hisselerine göre paylaşılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbni Eyyûb mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Yusuf Bey’in Mehmed nâm sağır oğlunun kıbel-i şer‘den mansûbe vasîleri olan Ferah hatun binti Mustafa vesâyeten mahmiye-i merkûme mahallâtından Çukur mahallesinde sâkine ... hatun binti Halil ve Leyla binti Ali Kaya nâm kimesneler asâleten meclis-i şer‘de işbu bâ‘isü’l-kitâb Mehmed Paşa bin Mustafa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp tâbi‘ Hacr nâm karye türabında vâki‘ bir tarafı Mahmud Paşa mülkü ve bir tarafı Hüseyin Çavuş mülkü ve bir tarafı Ebubekir Bey mülkü ve bir tarafı ile mahdûd eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire muhtelifi müştemil on iki tarla bostanın taksimi ve vasîsi olduğum sağır-i merkûm Mehmed’in mülk-i mevrûsu olup rub‘u mezbûre Zemzem ve rub‘u âharı merkûme Leyla hatunun mülk-i müşterâları olmağın mahdûd-i mezbûru bostanı tamamen mezbûr Mehmed Paşa’ya yüz aded esdî kuruşa bey‘-i bât-i kat’î ile bey‘ edüp semen-i mezkûr yüz kuruşu müşteri-i mezbûr Mehmed Paşa yedinden bi’t-tamâm ahz ve kabz edüp vesâyetim hasebiyle meblağ-ı mezkûrun elli kuruş alup sağır-i merkûmun babası deyni için teslim etdim ve baki kalan elli kuruşun yirmi beş kuruşu mezbûre Zemzem ve yirmi beş kuruşu mersûme Leyla ahz ve kabz edüp teslim-i mebî‘ etdiler ba‘de’l-yevm keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukirrûn-i merkûmûnun vesâyeten ve asâleten cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr Mehmed Paşa tasdik etmeğın mâ vaka‘a

Şuhûdü’l-hâl:

El-Hâc Rıdvan bin Abdullah, Molla Hüseyin bin Molla Murad, Mahmud Bey bin Abdullah, Ömer Ağa bin Mustafa, Sadık bin Mehmed

Sayfa 64/Belge 167**Belge Özeti**

Asiye hatun eşinin kendisini dövdüğünü ve 2 aydan beri kendisini nafakasız bıraktığını söyleyerek, hak talep etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kürkciyân mahallesinde sâkine Asiye hatun binti İsmail Paşa meclis-i şer‘-i şerîf lâzîmü’t-teşrîfde zevci ... bin Mehmed Paşa üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüp zevcim mezbûr ... beni hilâf-ı şer‘-i şerîf darb ve şetm edüp sâkin olduğum dârımın kapısını üzerime tebd edüp beni bilâ nafaka koyduğundan mâ adâ değnek ile urup sağ kolumu omuzum başında (silik) cânibi ... götürüp iki aydan ibaret bilâ nafaka koyup suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe’s-suâl mersûm mukirr-i merkûm Asiye’yi sak ile darb etdim lâkin mecrûh etmedim deyu inkâr ile cevab vermeğın mezbûre Asiye’nin cerhine kâbile hatunlar nazar edüp fi’l-hakîka omuzu başından sıyrılıp deyu haber vermekle mâ vaka‘a kayd olundu

Şuhûdü’l-hâl:

İsmail Paşa, Abdülkadir muhzır başı, Yusuf Çelebi bin Mehmed

Sayfa 64/Belge 168**Belge Özeti**

Vefat eden Veli Bey’in eşi Raziye hatunun hisselerinin verilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Akyol mahallesi sükkânından olup bundan akdem mahrûse-i İstanbul’da vefât eden Veli Bey’in zevce-i metrûkesi Raziye hatun binti Halil Ağa tarafından husûsâtî’l-beyânı ikrâr için vekîl olup Edis Bey bin Murad Bey ve Molla Mehmed bin Hamza şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan ammîlerinin zâde Mehmed Bey mahfel-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrun vâlidesi Esmâ binti Şa‘ban ve hemşiresi Ümmühan hatun binti Hüdaverdi taraflarından Hasan Çelebi bin İsmail Efendi ve Yusuf bin Şaban şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Mehmed Bey bin Abdüsselam Çavuş mahzarında bi’t-tav‘i’s-sâf vekâleten ikrâr ve itiraf edüp müteveffâ-yı mezbûr Veli Bey’in ... defter ve hesâb olunup üç sene müvekkilem

mezbûre Raziye hatunun mehr-i müeccel hissesi ve rub‘u hisse-i şer‘iyyesi mukâbelesinde Akyol mahallesi kurbunda vâki‘ bir tarafı Mehmed Bey mülkü ve bir tarafı Meryem hatun mülkü ve bir tarafı tarîk ve bir tarafı tarîk ile mahdûd bir kıt‘a eriklik bostanı ile altmış esedî kuruşu ... gecesi ahz ve kabz edüp husûs-i mezkûrda merkûmetân Esmâ ve Ümmühan hatunların zimmetlerin edâ-i âmm-ı kâtı‘u’l-müdahele ibrâ ve iskât eyledi ba‘de’l-yevm müteveffâ-yi mezbûr Veli Bey’in dâr ve odasında ve tecemmülât-ı hânesinde carriyesinde ve bâğ ve bostanında ve sâir bağ vesayir muhallefâtından vechen mine’l-vücûh da‘vâ ve nizâ‘ı yokdur dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i muharrer üzere cârî ve vekâleten olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Mehmed Bey vekâleten bi’l-muvâcehe tasdîk ve bi’l-müşâfehe tahkîk etmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Yusuf Ağa bin el-Hâc Osman Ağa, Mehmed Ağa bin Osman Ağa, Ebubekir Ağa bin Osman Ağa, Muslu Bekir bin Mehmed

Sayfa 64/Belge 169

Belge Özeti

Merd bey, Hüseyin’in kapısını açmaya çalıştığını fakat kendisinin farkına varması ile Hüseyin’in kaçtığını söyleyerek gereğinin yapılmasını istemesi üzerine konunun mahalle halkına sorulması, Mahalle ahali Hüseyin’in sürekli sarhoş olduğunu ve ondan razı olmadıklarını söylemeleri

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kürtinciyan mahallesinde sâkin zimmî tâifesinden Merd bey veled-i Hatır nâm zimmî meclis-i şer‘-i şerîf lâzimü’t-teşrîfde Hüseyin bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Hüseyin işbu mâh-i Zilka‘de’nin on yedinci gecesi nısfu’l-leylde evime girip kapımı açmak murâd eyledikde ben haberdâr olup havluma çıktığımda mezbûr Hüseyin havlumdan firâr edüp mağaraya girip ba‘dehû mağaradan çıkıp gitmişdir suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe’s-suâl mezbûr Hüseyin inkâr ile cevâb verip mersûm Merd Bey’den beyyine talep olundukda ityân-i beyyineye kâdir olmayup mesfûr Hüseyin’in hali ahali-i mahalleden suâl olundukda Ali bin Mehmed

ve Ahmed bin Mehmed ve Hüseyin bin Ramazan ve Hamza bin Hüseyin ve el-Hâc Bilal bin Abdurrahman Maksud nâm kimesneler mersûm Hüseyin dâima şürb-i hamr edüp ehl-i fesâd kimesneler ile meclis eder fesâddan hâlî değildir kendüye razı değiliz deyu her biri ihbâr etmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Fahru’l-kuzât İsmail Efendi, fahru’l-eşbâh el-Hâc Bayram Ağa, Dilaver Efendi bin Abdullah, Halil Paşa bin Abdullah, Musa Paşa bin Ahmed

Sayfa 65/Belge 170

Belge Özeti

Seyyid Ramazan, Zülfikar paşa’nun evde bir gece birkaç adam ve na mahrem bir kadın ile içki içtiğini söyleyerek, Zülfikar paşayı ihbar etmesi

Fî yevmü’l-Cum‘a 23 Zilka‘de eş-şerîfe li-sene 1060

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Bostancı mahallesinde sâkin es-Seyyid Ramazan bin Ali meclis-i şer‘a gelüp takrîr-i kelâm edüp Zülfikar Paşa nâm kimesne’nin Yaşçı Halil’den iştirâ eylediği mahalle-i mezbûrede vâki‘ dârda tarih-i kitabdan Zilka‘de’sinin on altıncı Cum‘a gecesi birkaç adam nâ mahrem hatun ile meclis kurup şürb-i hamr ederler üzerine dârların keşf ve tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde kıbel-i şer‘den Şeyh Mehmed Efendi nâib ta‘yîn ve irsâl olunup ol dahi bi’l-fi‘il Ayıntab sancağına mutasarrıf olan umdetü’l-ümerâi’l-kirâm Mehmed Bey hazretleri mütesellimi olan fahru’l-akrân Hüseyin Ağa tarafından Hüseyin Bölükbaşı ve mahmiye-i mezbûrede hâlen yeniçeri serdarı olan el-Hâc Hızır Paşa tarafından İsmail Çavuş ve zeyl-i kitâbda mestûru’l-esâmî olan müslümanlar ile üzerine varulup nazar olundukda fi’l-vâki‘ zikr olunan dârda Zülfikar Paşa ve Yörükçü Ömer bin Hüseyin ve Yusuf ve es-Seyyid Hüseyin nâm kimesneler Hadice nâm nâ mahrem ile bâde meclis kurup şürb-i hamr ederler iken bulmağın nâib-i merkûm mahallinde keşf ve tahrîr edüp ve meclis-i şer‘a ma‘an gelüp haber vermeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

El-Hâc Mehmed bin Abdullah, el-Hâc Mustafa oğlu Ali, Molla Yusuf bin Atarullah, Mahmud Çelebi, Hüseyin ve gayrühüm

Sayfa 65/Belge 171**Belge Özeti**

Vefat eden Arab Mehmet'in Fatıma ve Satı isimli küçük kızlarına vasi tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kızılca mescid mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Arab Mehmed'in Fatıma ve Satı nâm sağıre kızlarına müteveffâ babalarından intikâl eden hisselerini ahz ve hıfz ve tesviye-i umûrları için bir vasî lâzım ve mühim olmağın sağırân-i merkûmânın dâyinleri olup hâzır bi'l-meclis olan Amine binti Ebubekir nâm hatun kibel-i şer' den vasî nasb ve ta'yîn olunup ve müteveffâ-yi mezbûrun ammîleri kızı ... binti Murad nâzır ta'yîn olundukda her biri vesâyet ve nezâreti kabûl ve tasdîk-i lâzımelerin icrâya ta'ahhüd etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Ali bin Hasan, Ali Çelebi arabacı, Ahmed Çelebi bin Davud, Hüseyin bin Hâc Hamza

Sayfa 65/Belge 172**Belge Özeti**

Kızılhisar köyündeki elhâc Yusuf paşaya belirtilen vergileri ödemesi şartı ile harmanların kullanımının verilmesi

Mahmiye-i Ayntab kazâsına tâbi' karye-i Kızılhisâr-ı fevkânî sükkânından Molla Mehmed ve Ahmed ve Abdülğani ve Halil ve Ahmed bin el-Hâc Ali ve Sefer ve Yusuf ve Ali ve diğeri Ali bin Köse Mehmed ve Satılmış ve el-Hâc İsmail ve Hamza ve el-Hâc Mehmed bin Halil ve el-Hâc Ali ve Hızır ve Memli ve Veli ve Ahmed bin Toklu ve Süleyman ve Mehmed bin el-Hâc Hüseyin ve Mehmed bin Kadir? ve Mustafa ve Cuma ve Mehmed bin İsa ve İsmail bin Ahmed nâm kimesneler mahfel-i kazâda işbu râfi'u'l-kitâb dergâh-ı âlî yeniçerilerinden el-Hâc Yusuf Paşa bin el-Hâc

Ahmed mahzarında bi't-tav'î's-sâf her biri ikrâr ve itiraf edüp karye-i mezbûrenin mâl-i maktû'u bizim zimmetimizde der uhde etdiğimiz bin altmış bir senesinde üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-i maktû'un mezbûr Yusuf Çelebi kendü malından da'va emînine verüp edâ edüp sene-i mezkûrede vâki' olan harmanlarımızı olageldiği üzere evlâ geldiği üzere ta'sîr edüp ve her bin seksen bağdan bir riyâlî kuruş ... ve her biri çiftten bir riyâlî kuruş resm ve ... nısf çift ve mücerreden nısf bennak almak kavlı ve şartıyla ve cümlemizin rızâsı ile karye-i mezbûre Kızılhisar'ı mezbûr el-Hâc Yusuf Paşa'ya ta'sîr ve zabt ve tasarruf etmeye izin ve rızâ verdik dediklerinde mukirrûn-i merkûmûnun minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Yusuf Paşa tasdîk edüp kayd-ı şüd

Şuhûdü'l-hâl:

İsmail Çelebi bin Hüseyin, Mehmed Paşa bin Abdülginâ, Mustafa Bey hazinedâr, Molla Mehmed el-imam ve gayrühüm

Sayfa 66/Belge 173

Belge Özeti

Mehmet'in, Hacı Ömer Paşa'dan bir kıta tarla satın alması, fakat Ebubekir'in tarlayı Mehmed isimli kişiden önce aldığını söylemesi ile soruşturulma yapılması, neticede ise, Mehmet'in parasının geri verilmesi

Ayntab mahallâtından Aliyü'n-neccâr mahallesinde sâkin işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed bin Şeyh nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-tevkîrde el-Hâc Ömer Paşa bin el-Hâc Ramazan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mersûm el-Hac Ömer Paşa tarih-i kitabdan iki sene mukaddem bir kıta tarlasını beş ay te'cîl ile bana yüz elli aded esdî kuruşa bey' edüp ben dahi zikr olunan tarla gözümüzde mukaddem semen-i mezkûr ile iştirâ edüp ba'de'l-bey' beni el-Hâc Ebubekir Bey nâm kimesnenin evine alup gidip benden aldığın tarla mersûm el-Hâc Ebubekir beğ nakd ile bey' eyle deyu zikr olunan tarla yüz esdî kuruşa iştirâ etdirip mersûm el-Hâc Ebubekir Bey bana yüz kuruşu teslîm edüp mersûm el-Hâc Ömer Paşa'nın te'cili tamam oldukda benden doksan altı buçuk kuruş nakd ve elli üç buçuk kuruşluk bakır ki cem'an yüz elli kuruşumu ahz etdi benim için ... olduğundan mâ adâ bana bey' etmezden zikr olunan tarla mersûm el-Hâc Ebubekir

Bey yüz kuruşa bey' edüp teslîm-i mebî' etmiş suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mersûm el-Hâc Ömer Paşa fi'l-hakîka zikr olunan tarla nakd ile el-Hâc Ebubekir Beye yüz kuruşa bey' edüp teslîm-i mebî' etdim lâkin semeni olan yüz kuruşu ahz etmeyüp mezbûr Mehmed'e te'cîl ile yüz elli kuruşa bey' edüp mersûm Mehmed dahi nakd ile yüz kuruşa bey' etdi deyu mersûm Mehmed'e bey' etmezden mukaddem el-Hâc Ebubekir Beye bey' eylediğini ikrâr etmeğin mersûm Mehmed'in bey'i sahîh olmadığından mersûm el-Hâc Ömer Paşa ahz eylediği yüz elli kuruşu merkûm Mehmed'e teslîm için tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâhir-i Zilka'de eş-şerîfe li-sene sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed bin Seyyid Hasan, Abdülkadir muhzır başı, el-Hâc Ali boyacı, Hüseyin bin el-Hâc Hamza, Mustafa Bey bin Abdullah

Sayfa 66/Belge 174

Belge Özeti

Durmuş'un, Metit isimli kişide hakkı olduğunu söylemesi üzerine, Durmuş'un Metit'e borcunu ödemesi gerektiği kararının alınması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbni Şükür mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb Durmuş bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde İkizce nâm karyede sâkin Mettit ? bin el-Hâc Veli mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Mettit'in zimmetinde elli altı aded esdî kuruş hakkım olup karye-i merkûme türabında vâki' bir tarafı Maksud oğlu mülkü ve bir tarafı Şaban mülkü ve bir tarafı debbâğ Mehmed mülkü ve bir tarafı Gözüküçük oğlu mülkü ile mahdûd yüz altmış ... mülk bağını dâhilinde olan iki dib cevz şeceri ve nısf cevz şecerini ve bir emrud ve bir badem otuz aded esdî kuruşa ve inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd Ma'sar yerinde olan rubu' hissesini beş kuruşa bana bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp otuz beş kuruşunu zimmetinde olan elli altı kuruş zimmetinden takas edüp hâlen zimmetinde yirmi bir kuruş hakkım bakidir suâl olunup edâsına tenbîh olunması matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Mettit inkâr ile cevap verip mezbûr Durmuş'dan da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda an veledihî Ali Çelebi bin Molla Ebubekir meclis-i şer'a hâzır olup ğibbe'l-istişhâd edâ-i şehâdet-i

şer‘iyye eyledikde merkûm Mettit zimmetinde olan elli altı kuruş deynini ikrâr edüp otuz kuruşa mahdûd mezkûr bağımlı ve beş kuruşa Ma‘sar’da olan rubu‘ hissesini bey‘ edüp zimmetinde yirmi bir kuruşu bakidir dedikten sonra mersûm Mettit dahi minvâl-i meşrûh üzere zikr olunan bağ ve ma‘sara hissesini mezbûr Durmuş’a bey‘ eylediğini ikrâr etmeğın zimmetinde baki kalan yirmi bir kuruşun edâsına tenbîh birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Hüseyin bin el-Hâc Hamza, Abdülkadir muhzır başı, el-Hâc Ali boyacı ve gayrühüm mine’l-hâzırîn

Sayfa 66/Belge 175

Belge Özeti

Ahmed isimli kişi Ayıntab’da bulunan hamamın 24 kıratından, iki kıratının kendisine ait olduğunu ve kendi hissesini Ahmed Bekir’e kiraya verdiğini bildirmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kastel mahallesinde sâkin Ahmed bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘de Ebubekir bin el-Hâc Mansur mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahmiye-i Ayıntab’da vâki‘ ... Hamamı demekle ma‘rûf hamamın yirmi dört kıratın iki kıratı ceddım vakfı olmağla bundan akdem mezbûr Ahmed Bekir’e senede altı kuruşa icâre vermiş idim hâlen icârı tamam olmağla sekiz sene kalmağın tarih-i kitabdan altı senenin icârını dahi mersûm Ebubekir yedinde ber vech-i ahz edüp işbu sittîn ve elf Zilhicce’sinin ibtidâsından on dört sene tamamına değın her üç senede akd-i cedîd olmak üzere mersûm Ebubekir’e zikr olunan iki kırat icâre verdim on dört sene tamamına değın merkûm Ebubekir mutasarrıf olsun bir akçe alâkam yokdur dedikde mukirr-i merkûm Ahmed’in ikrâr-ı meşrûhunda el-mukarru leh el-mezkûr Ebubekir tasdîk etmeğın mâ vaka‘a kayd olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Molla Mehmed bin (silik), Hüseyin Çelebi bin Ali Bey ve gayrühüm

Sayfa 67/Belge 176

Belge Özeti

Mehmed, Ahmed isimli kişinin kendisine bıçak çektiğini söyleyerek olayın soruşturulmasını istemesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Bostancı mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Osman nâm kimesne mahzarında meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde Ahmed bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp işbu mâh-i Zilka'de'nin on altıncı Cuma günü asırdan sonra dükkanımda sâkin olur iken mezbûr Ahmed sarhoş dükkanımın önüne gelüp hilâf-ı şer'-i şerîfler edüp beni mecrûh etmek için bıçak çeküp üzerime geldikde müslümanlar beni halâs eylediler suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Ahmed inkâr ile cevap verip merkûm Mehmed'den da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-Hâc Yakub bin el-Hâc Mustafa ve Hüseyin bin İbrahim ve Yusuf bin Şaban ve el-Hâc Muslu bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediler ki yevm-i mezkûrda asırdan sonra merkûm Ahmed sarhoş mezbûr Mehmed'in dükkanı önüne gelüp hilâf-ı şer'-i şerîf bizim huzûrumuzda mersûm Mehmed'e şetumlar edüp darb etmek için bıçak çekdikde elinden halâs etdik biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden sonra mersûm Mehmed i'âde-i kelâm edüp merkûm Ahmed dâimâ fesâddan hali değildir bana hazer eder mezbûr Ahmed'in nefsi ve hîn-i talebde ihzârına kefil talep ederim dedikde hâzır bi'l-meclis olan Zülfikar Bey bin Abdullah mezbûr Ahmed'in nefesine ve hîn-i talebde ihzârına kefil olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Hüseyin Ağa bin Abdullah, Ali Şeyh Atâzâde, Süleyman bin Abdullah, Osman Paşa bin İsmail ve gayrühüm

Sayfa 67/Belge 177

Belge Özeti

Vefat eden Ömer'in yetim çocuklarına kalan mirasın korunması için amcaları Hüseyin'in vasi tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kızılca mescid mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ömer bin el-Hâc İbrahim'in eytâm sigârının kibel-i şer' den mansûb vasîsi olan es-Seyyid Hamza nâm kimesne eytâm-ı merkûmûnun müteveffâ babalarından intikâl eden hisselerin ahz ve kabz edüp lâkin dört seneden beru muhâsebesi görülmeyüp vasî-yi merkûmun üzerine bir nâzır lâzım olmağın sigâr-i merkûmûnun ammîleri hâzır bi'l-meclis olan Hüseyin nâzır ta'yîn olunup ol dahi nezâret-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımelerin edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vaka'a ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Osman Efendi bin el-Hâc Ömer, Molla Mehmed bin Ahmed Çelebi, Hüseyin bin el-Hâc Hasan ve gayrühüm

Sayfa 67/Belge 178

Belge Özeti

Zeynep Hatun, eşi Mehmed Çelebi ile mehr-i müeccel ve nafaka iddeti ödemesi şartıyla sulh yapması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbni Eyyüb mahallesinde sâkine Zeyneb hatun binti Abdullah Çelebi tarafından ikrâr-ı âti'l-beyân için vekîl olup Abdürrahim Çelebi bin Molla Hüseyin ve İsmail bin Yakub nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle olan karındaşı Yusuf Çelebi bin Abdullah Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr lâzımü't-tevkîrde mezbûre Zeyneb hatunun zevci işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed Çelebi bin Mustafa Çelebi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilem mezbûre Zeyneb hatun zevci Mehmed Çelebi'nin zimmetinde olan mehr-i müeccel ve nafaka iddeti üzere muhâlaa edüp zevcine müte'allik cemî'-i da'avî ve husûmâtden zimmetini ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât-ı tâm ile iskât etdi dedikde mersûm Mehmed Çelebi dahi zevcesini mezbûre Zeyneb ile minvâl-i meşrûh üzere sulh ve ibrâ eylediğini tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî gurre-i Zilhicce eş-şerîfe li-sene sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Abdurrahman Efendi, Seyyid ...bin Seyyid Hasan, Süleyman Paşa bin Ahmed Çelebi ve gayrühüm

Sayfa 68/Belge 179

Belge Özeti

Edis Bey'in menziline İbrahim adlı kişiye satması ve bahsi geçen menzilde hissesi olan Edis Beyin annesinin hissesini alması

Fî yevmi's-sebt gurre-i Zilhicce eş-şerîfe li-sene 1060

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından şehreküstü mahallesinde sâkin fahru'l-ekârim Edis Bey bin Murad Paşa tarafından husûsâtî'l-bey'î ikrâr için vekil olup el-Hâc Hasan bin el-Hâc Hüseyin ve el-Hâc Şaban bin Peri nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Hasan Çelebi bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr lâzîmü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb İbrahim bin Bedir nâm kimesne mahzarında vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilim mersûm Edis Şarkiyân mahallesinde vâki' iki tarafı kendü mülkü ve bir tarafı Ali mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir ahur ve havış müştemil mülk menziline mezbûr İbrahim'e elli aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' etdi ba'de'l-yevm zikr olunan ahur ve ...mezbûr İbrahim'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrîf olsun dedikden sonra mersûm Edis Beyin vâlidesi Mahi hatun binti Abdullah tarafından şâhidân-i mezkûrân şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan merkûm Çelebi bin Mehmed zikr olunan ahur ve havışdan müvekkilem mezbûre Mahi hatun kendüye âyid hissesini bi't-tamam ahz ve kabz etti vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ı yokdur dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr İbrahim bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğin kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla İsa bin Molla Musa, Mustafa bin Molla Mahmud, Osman Efendi bin Mehmed Efendi, Mustafa bin Cebeci, Hüseyin Bey bin Ebubekir ve gayrühüm

Sayfa 68/Belge 180**Belgenin Özeti**

Hamza'nın amcasından kalan evi, Mustafa'nın haksız yere kullandığını iddia etmesi ve konunun araştırılması

Tilbeşar kazâsına tâbi' Ferid Seyelân' sükânından Hamza bin Ebubekir mahfel-i kazâda mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ehl-i Cefâ mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin Ebubekir mahzarında takrîr-i da'vâ edüp müteveffâ ammim Yusuf'un verâseti bana ve zevce-i metrûkesi Hadice'ye munhasıra iken müteveffâ-yı mezbûr Yusuf'un mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı Semerci Mehmed mülkü ve bir tarafı Kasım mülkü ve bir tarafı Davud mülkü ve bir tarafı ... ile mahdûd ve mümtâz mülk dârını mezbûr Mustafa fuzûlen zabt ve tasarruf eder suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikte ğibbe's-suâl mezbûr Mustafa zikr olunan dâr-ı müteveffâ babam Ebubekir'in mülkü olup irs-i şer'le bana intikâl etmişdir mülk-i mevrûsum olmak üzere tasarrufumdadır deyu cevâb verüp mezbûr Hamza'nın ammîsi Yusuf'un mülkü olduğunu münkir olmağın müdde'î merkûm Hamza'dan müdde'âsını müsbite beyyine talep olundukda isbât-ı beyyineden âciz ve kâdir olmağın mezbûr Mustafa'ya yemin teklîf olundukda ol dahi alâ hasebi'l-mes'ûl half billâhi'l-aliyyi'l-azîm etmeğın mezbûr Hamza ta'arruzdan menol' unup mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

(silik) İbrahim, Abdurrahman bin el-Hâc Hamza, es-Seyyid Halil Çelebi Şeyhzâde, es-Seyyid Ramazan bin Ali, İbrahim Bey bin Ahmed

Sayfa 68/Belge 181**Belgenin Özeti**

Hatice'nin evini karşılıksız olarak kızı Aklan hatuna vermesi, daha sonra, bahsi geçen evi Aklan hatunun annesine karşılıksız olarak geri vermesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tevbe mahallesinde sâkine Aklan binti İlyas mahfel-i kazâda vâlidesi Hadice binti Ramazan mahzarında ikrâr edüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Molla Mehmed mülkü ve bir tarafı şeyhi mülkü ve bir

tarafı el-Hâc Yahya mülkü ve bir tarafı Hafize oğlu mülkü ile mahdût bir beyt havış müştemil vâlidem mezbûre Hadice'nin bundan akdem bana hibe ve temlik eylediği mülk-i mevhûbum (silik) dârı ben dahi yine vâlidem mezbûre Hadice'ye hibe ve temlik ve teslim etdim ol dahi meclis-i hibede ittihâb ve tesellüm eyledi ba'de'l-yevm zikr olunan dâr mülk-i mevhûbudur keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mezbûre Hadice bi'l-muvâcehe tasdîk edüp kayd-i sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

İbrahim bin Ramazan, el-Hâc Abdülgaffâr bin Hasan, Hasan Ali bin Abdülgaffar, Mustafa bin Yusuf ve gayrühüm

Sayfa 69/Belge 182

Belge Özeti

Varisçilerinin olmadığı düşüncesiyle Halil Ağa, müteveffa Mir Ali'nin odasının kapısını mühürleyip eşyasına devlet malı için el koyması, ancak Mir Ali'nin kardeşlerinin şahitlerle ispatlaması ve Mir Ali'nin mirasının kardeşlerine verilmesi kararının alınması.

Kasaba-i Derunde sükkânından Molla Ebubekir ve Mustafa ibney Hasan asâleten ve li-ebeveyn karındaşları Ömer ve İshak ve hemşireleri Emine ve Asiye taraflarından husûsâtî'l-beyân için nehc-i şer'î üzere vekâleti sâbite olan mezbûr Molla Ebubekir vekâleten mahfel-i kazâda mahmiye-i Ayıntab'da hâlen beytü'l-mâl zâbitı olan Halil Ağa mahzarında her biri takrîr-i da'vâ edüp bundan akdem iki kapulu handa fevt olan karındaşımız Mir Ali'nin vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi yokdur zu'mu ile mezbûr Halil Ağa muhallefâtı olan odanın kapusunu mühürleyüp eşyasını beytü'l-mâl için zabt etmek murâd eyler suâl olunup icrâ-yı hak olunmasın taleb ederiz dediklerinde ğibbe's-suâl mezbûr Halil Ağa merkûmân Ebubekir ve Mustafa ve müvekkileri Ömer ve İshak ve hemşireleri Emine ve Asiye müteveffâ-yı mezbûr Mir Ali'nin li-ebeveyn karındaşları olduğu münkir olmağın mezbûrân Ebubekir ve Mustafa'dan müdde'âların müsbite beyyine taleb olundukda Hüseyin Ağa bin Mustafa Derunda sükkânından Ahmed bin Abdülkerim ve Osman bin Mehmed nâm kimesneler hâzırûn fi'l-meclis olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye edüp müteveffâ-yı mezbûr Mir Ali'nin merkûmân Ebubekir ve Mustafa ve müvekkileri

Ömer ve İshak ve hemşireleri Asiye ve Emine li-ebeveyn karındaşlarıdır babaları Derunde sükkânından Hasan nâm kimesnedir biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyeti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'a olmağın müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtını karındaşları merkûmân Ebubekir ve Mustafa'ya teslîm için tenbîh olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Ahmed bin Sadık, Mustafa bin Seyfî, Ali bin Hüseyin, Ramazan bin el-Hâc Mehmed, Hüseyin bin el-Hâc Hamza ve gayrühüm

Sayfa 69/Belge 183

Belgenin Özeti

Vefat eden Mir Ali'nin muhallefâtının kardeşleri Ebubekir ve Mustafa'ya teslim edilmesi

Müteveffâ-yı mezbûr Mir Ali'nin iki kapulu handa odada müslümânlar huzûrunda defter ve şer' ma'rifetiyle ... mührü altında olan eşya yine defter mücebince müslümânlar huzûrunda li-ebeveyn karındaşları merkûmân Ebubekir ve Mustafa'ya teslîm olunup ol dahi kabz ve tesellüm eyledikleri kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Mehmed bin Kulaksız el-Hâc İbrahim bin Abdullah, el-Hâc Turan Kamacı, el-Hâc Ali Çelebi, eş-Şeyh Ahmed, es-Seyyid İbrahim Çelebi, Hasan bin Satılmış, Mustafa Bezzâz ve gayrühüm

Sayfa 69/Belge 184

Belgenin Özeti

Hacı Ali'nin mülk bostanını Hacı Hızır Ağa'ya satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbni Şükür mahallesinde sâkin el-Hâc Ali bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr lâzîmü't-tevkîrde mahmiye-i merkûmede sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb yeniçeri serdarı olan fahru'l-emâsil el-Hâc Hızır Ağa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp Çakır nahiyesinde vâki' bir tarafı el-Hâc Hızır Ağa mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Alican mülkü ve bir tarafı

Babacık mülkü ile mahdûd üç eşcâr-ı müsmire-i muhtelif müstemil mülk bostanını mersûm el-Hâc Hızır Ağa'ya yirmi iki aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' ettim ba'de'l-yevm zikr olunan bostan mersûm el-Hâc Hızır Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikte mukirr-i merkûm el-Hâc Ali'yi ikrâr-ı meşrûhunda el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Hızır Ağa tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâc Yusuf bin el-Hâc Ahmed, Şaban bin Mehmed, bina üstadı Ebubekir, Hüseyin bin Hâc Su'ullah ve gayrühüm

Sayfa 69/Belge 185

Belgenin Özeti

Kasım, Hacı Hasan, İbrahim isimli kişilerin her birinin 70 aded riyali kuruş borç almaları ve bu borcu 1060 yılının Şevval ayının başlangıcına kadar ödemeleri gerektiği

Tilbeşar kazâsına tâbi' Nefah nâm karyede sâkin Kasım bin el-Hâc Hasan ve oğlu İbrahim nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde bi'l-fi'il mahmiye-i Ayıntab yeniçeri serdârı olan fahru'l-emâsil el-Hâc Hızır Ağa mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mersûm el-Hâc Hızır Ağa'dan her birimiz kefâlet ile bin altmış şevvâlinin ibtidâsına varınca te'cîl ile yetmiş aded riyâlî kuruş deyn alup meblağ-ı mezkûr yetmiş riyâlî kuruş vâcibü'l-edâ ve lâzîmü'l-kazâ deynimizdir dediklerinde mukirrân-i merkûmânın minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Hızır Ağa tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Bey bin Osman Ağa, Ali Çelebi bin Abdülvehhâb Paşa

Sayfa 70/Belge 186

Belgenin Özeti

Süleyman Paşa, Kılıç Paşa'nın kendisine ve eşine küfrettiğini söyleyerek dava açması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kayser mahallesinde sâkin zümre-i cebeciyândan Süleyman Paşa bin Abdullah mahfel-i kazâda Kılıç Paşa bin Mehmed mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitâb mâh-i Zilhicce'sinin sekizinci sebt günü salât-ı asrdan sonra (silik) mezbûr Kılıç Paşa sarhoş hilâf-i şer' ağzıma ve avratıma şetm edüp üzerinden Adam görüp yine kabûl eyledi dedi suâl olunup icrâ-yı hak olunmasın taleb ederim dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Kılıç Paşa inkâr ile cevap vermeğın müdde'î mezbûr Süleyman Paşa'dan müdde'âsını müsbite beyyine taleb olundukda es-Seyyid Ömer bin Ahmed ve el-Hâc Mehmed bin Mahmud nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye edüp yevm-i mezkûrda vakt-i mezbûrda merkûm Kılıç Paşa merkûm Süleyman Paşa'nın ağzına ve avratına hilâf-ı şer' şetm edüp ... üzerinden adam görüp yine kabul eyledi dedi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'a olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fî evâyil-i Zilhicce eş-şerî'a li-sene sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Ali Efendi, es-Seyyid Osman Çelebi, es-Seyyid Ramazan Çavuş, Mustafa bin Yunus ve gayrühüm

Sayfa 70/Belge 187

Belgenin Özeti

Fatıma hatun, eşi Yusuf'un kendisini 3 ayı aşkın bir süredir nafakasız bıraktığı gerekçesi ile kendisi ve kızı için nafaka talep etmesi üzerine, kendisine günlük 3 akçe, kızına günlük 2 akçe nafaka verilmesi

Fî yevmi'l-isneyn 10 Zilhicce'ti'ş-şerife 'ışrin li-sene 1060 el-mübârek

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküstü mahallesinde sâkine Fatıma hatun binti Yakub nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe gelüp takrîr-i kelâm edüp zevcim Yusuf nâm kimesne üç aydan mütecâviz beni işbu meclisde hâzır âhir zevcesinden mütevellid Fatıma nâm sağîre kızını bilâ nafaka velâ kisve bırakup gitmişdir nafaka ve kisveye muhtâceyuz kibel-i şer'den bana ve sağîre-i merkûme Fatıma'ya nafaka

ve kisve ta'yîn olunmak matlûbumdur dedikte cânib-i şer'-i mutahhardan mersûme Fatıma'ya yevmî üç akçe mersûme Fatıma'ya yevmî iki akçe nafaka ve kisve takdîr olunup istidâneye izin verildi vakt-i zaferde rücû' eyleye. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Zilhicce eş-şerî'a li-sene sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâc İbrahim bin Ahmed, Mustafa Çelebi, Ali bin Abdullah, el-Hâc Ali boyacı ve gayrühüm

Sayfa 70/Belge 188

Belgenin Özeti

Vefat eden Aişe'nin muhallefâtının varisçileri tarafından paylaşılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tevbe mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Aişe binti Ahmed nâm hatunun zevci Ahmed bin Asaf ve vâlidesi Cennet nâm hatun meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde müteveffâ-yı merkûme Ayişe'nin sağîre kızı Siti Şah'ın kibel-i şer'de mansûb-i vasî olan mezbûre Siti Şah'ın Ömer bin Mehmed bin Asaf mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müteveffânın muhallefâtı ... sûk-i sultânîde bey' olunup cem'an on dört kuruşluk terekesi zuhûr edüp ve on kuruş mehr-i muahharı add olunup cem'an yirmi dört kuruş olmağın on iki kuruşu kızı mezbûre Siti Şah'a ve rub'u zevci mersûm Ahmed'e ve sedid vâlideleri mezbûre Cennet'e isâbet etmeğın hissemizden birer kuruş mezbûre Siti Şaha rızâmız ile hibe edüp cem'an sağîre-i merkûmeye on dört kuruş hisse ihrâc olunup vasî olan mezbûr Mehmed'e teslim edüp her birimiz hissemizi ahz ve kabz etdik dediklerinde mukirrân-i merkûmânın minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr Ahmed vesâyeten kabûl ve tasdik etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâc Ali bin Mustafa, Hasan bin Hüseyin, Mehmed bin Hasan

Sayfa 70/Belge 189

Belgenin Özeti

Tımar sahibi Mehmed Bey'in 1 yıl süreyle 286 aded esdi gurus borç alması

Mahmiye-i Ayntab'da sâkin erbâb-ı tımardan fahru'l-ekârim Mehmed Bey nâm el-merhûm Ebubekir Çavuş meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde tımarı aklâmından Güllü nâm karyede sâkin Mehmed bin Halil ve Halil bin Ahmed ve Ali bin Mürsel ve Bektaş bin Halil ve İbrahim bin Mehmed nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp işbu

Sayfa 71/Belge 189 (Önceki belgenin devamı)

Sittîn ve elf Zilka'de'sinin ibtidâsından sene-i âtiye Zilka'de'sinin ibtidâsına varınca te'cîl ile ikiyüz seksen altı aded esdî kuruş deyn alup meblağ-ı mezkûr vâcibü'l-edâ deynimdir dedikde mezbûrûn tasdîk etmeğîn mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Arslan Bey bin Murad, Mehmed Bey bin Abdüsselam, Murad Bey ..., Hasan Çelebi bin İsmail, Ahmed Çelebi bin Davud, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 71/Belge 190

Belgenin Özeti

İskender isimli zımmının kendi mülkü olan menzilinini Hacı Ebubekir'e satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kızılca Mescid mahallesinde sâkin Karib veled-i İskender nâm zimmî mahfel-i kazâda işbu râfi'u'l-kitâb el-Hâc Ebubekir bin Mehmed mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı el-Hâc Mustafa mülkü ve bir tarafı Şah Hüseyin mülkü ve bir tarafı Sağır Emir mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz mülk-i müşterâm olan menzilimi cümle tevâbi' ve levâhiki ile mezbûr el-Hâc Ebubekir'e yetmiş aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' ve teslîm edüp semen-i mezkûr yetmiş kuruşu müşterî-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp ba'de'l-yevm zikr olunan dâr mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mezbûr el-Hâc Ebubekir tasdîk etmeğîn mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Ali Efendi, Edis bin Receb, Hasan bin Halil, el-Hâc İbrahim muhızır başı

Sayfa 71/Belge 191

Arapça Hüküm

Şuhûdü'l-hâl:

Abdurrahman Efendi bin el-Hâc Hamza, es-Seyyid Osman Çelebi ahî, es-Seyyid İbrahim bin Hüseyin, Yusuf Çelebi bin Abdullah Çelebi ve gayrühüm

Sayfa 71/Belge 192

Arapça Hüküm

Şühûdü'l-hâl:

es-Sâbikûn

Sayfa 72/Belge 193**Belgenin Özeti**

Kethüdâ Mustafa Çelebi, vakıf mütevellisi olduğu sebepten kendisinden sonra mütevellilik vazifesine kimin geçeceğini belirtmesi

Mahmiye-i Ayntab kal'asında sâkin Kethüdâ Mustafa Çelebi eş-şehîr bi-kâdîzâde mahfel-i kazâda sâbikan mütevellî nasb eylediği oğlu Ahmed Çelebi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahmiye-i Ayntab'da vâki' lede'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd on üç bâb dükkanlarımı bundan evvel evlâdım ve evlâd-ı evlâdım li'z-zekeri mislü hazzi'l-ünseyeyn vakf ve teslîm-i mütevellî edüp hükm-i kâdî olmuşdu ve lâkin sâbikan etdiğim vakfiyede batn-ı evvel var iken batn-ı sâni ... demiş idim hata eylemişim hâlen tevfiik-i rabbânî ve inâyet-i sübhânîye mazhar düşüp bilmediğim sebebi ile sâdır olan hatama ikrâr ve günahıma istiğfar edüp zikr olunan üç bâb dükkanları evlâd-ı sulbîm olan Ahmed bin Mehmed ve Mehmed Ali ve Fatıma'ya ke'l-evvel li'z-zekeri mislü hazzi'l-ünseyeyn mutasarrıf olmak üzere vakfeteyn ve takarrur edüp ve lâkin sâbikan eylediğim şarttan rücû' edüp hâlen şöyle şart eyledim ki evvelâ zikr olunan evlâdım mutasarrıf olup ve kendülerden sonra vâlid-i vâlidelerinin hisselerini mutasarrıf olur ve ba'dehû evlâdları dahi bu minvâl üzere mutasarrıf olalar ve dahi şart eylediği bu zikr olan evlâdım benden mukaddem vefât eder olursa evlâdları ve vâlid-i vâlidelerinin hisselerine mutasarrıf olalar babamızdan mukaddem vefât etdi demiyeler vefât edenin evlâdı dahi tasarruf

edeler ve benden sonra oğlum Mehmed'e yevmî bir akçe ile mütevellî olup dükkanların ta'mîri lâzım oldukda dükkanların kirasından ta'mîr eyleye ve her sene dükkanların bir aylık kirasını hissedârlar ma'rifetiyle ve rızâları ile şehr-i Muharrem'den Aşura günü etmek ile Aşura şorbası tabh edüp fukarâyâ ta'âm edüp rûhuma hibe edeler ve evlâdım mutasarrıf olmadıkda haremeyn-i şerîfeyn fukarâsına vakf olup mütevellîsi zabt edüp irsâl ede dedikde mukirr-i merkûmun cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Ahmed Çelebi bi'l-muvâcehe tasdik etmeğin bundan esbak vakfiyelerin şurûtlarından rücû'unun sıhhatine deyu vakfiyenin ... hükm olunup mâ vaka'a ketb olundu. Tahrîren fî evâsiti Zilhicce eş-şer'â li-sene sittîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Ali Efendi Hatîb, Şerefüddin ibn Abdurrahim, Abdurrahman Efendi bin Şaban Efendi, Abdurrahman Efendi el-hatîb, Osman Çelebi bin Molla Hüseyin imam

Sayfa 72/Belge 194

Belgenin Özeti

Halise hatunun menziline Hacı Ahmed'e satması

Husûsâtî'l-beyânı mahallinde keşf ve tahrîr olunması iltimâs olunmağın kitâb-ı mahkeme mahkeme'ül beyândan fahru'l-müderresîn Mevlana Kurd İbrahim Efendi ta'yîn ve irsâl olunup ol dahi zeyl-i kitâbdan mestûru'l-esâmî olan müslümanlar ile mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Yahni mahallesinde sâkine Halise hoca? nâm hatunun dârına akd-i meclis eyledikde mezbûre Halise hoca meclis-i mezbûrde ikrâr ve itiraf edüp işbu sâkine olduğum kıbleten el-Hâc mülkü ve şarkan Mehmed Bey mülkü ve şimâlen tarîk-i âmm ve garben el-Hâc Ahmed mülkü ile mahdûd bir beyt ve havış müştemil mülk menzilimin nısfını tarih-i kitâbdan on dört sene mukaddem işbu hâzır bi'l-meclis olan el-Hâc Ahmed bin Abdurrahman nâm kimesneye elli aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' etmiş idim tarih-i kitâbdan sekiz sene mukaddem dâr-ı mezkûrenin nısf-ı âharını dahi yine mersûm el-Hâc Ahmed'e elli aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr elli kuruşu müşterî mezbûr el-Hâc Ahmed yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' etdim dâr-ı mezkûre tamamen el-Hâc Ahmed'in mülk-i

müşterâsıdır bir akçe ve bir nesne da‘vâ ve nizâ‘ım yokdur mutasarrıf olsun dedikde mukirre-i merkûme Halise hoca minvâl-i meşrûh üzere cârî olan kelâmın el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Ahmed tasdîk

Şuhûdü’l-hâl:

Mevlana Hamza el-Abdi, el-Hâc Sıdkı bin Hasan, ..., Mustafa bin Eyyûbi, el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Hamza

Sayfa 73/Belge 195

Belgenin Özeti

İskender isimli zımmiye ait menzilin Ebubekir isimli kişiye satılması

Ayntab mahallâtından Kızılca Mescid mahallesinde sâkin Karib veledi İskender nâm zimmî mahfel-i kazada işbu râfî‘u’l-kitâb el-Hâc Ebubekir bin Mehmed nâm kimesne mahzarında bi’t-tav‘ ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı el-Hâc Mustafa mülkü ve bir tarafı Şah Hacı mülkü ve bir tarafı Sağıran mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd mülk-i müşterâsı olan menzilimi cümle tevâbi‘ ve levâhiki ile ve benim iştirâ eylediğimden sonra iştirâ eylediğim binâ ve ta‘mîrim ile mezbûr el-Hâc Ebubekir seksen aded esdî kuruşa bey‘ edüp semen-i mezkûr seksen kuruşu müşterî mezbûr yedinden ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî‘ ettim ba‘de’l-yevm zikr olunan menzil-i mezbûr Ebubekir’in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirre-i merkûmun minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Ebubekir tasdîk etmeğin mâ vaka‘a kayd olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Fahru’l-kuzât Ali Efendi, es-Seyyid Hamdullah Çelebi, Edis bin Receb, Hasan bin Halil, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 73/Belge 196

Belgenin Özeti

Cuma, annesine Cafer’in küfrettiği, onu dövdüğü gerekçesi ile Cafer’e dava açılması

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Mihrimân nâm karyede sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb Cafer bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf lâzîmü't-tevkîrde karye-i merkûmede sâkin Cuma bin Mehmed mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitâbdan dokuz ay mukaddem mersûm Cuma karye-i merkûmede sen benim vâlidem Meryem'i darb edüp deyu şetm etdin deyu mahmiye-i Ayntab'da Mirliya olan Mehmed Bey şikâyet etmekle mûmâ ileyh Mehmed Bey beni ahz ve darb ve dört beş gün habs edüp cebren ve zulmen kırk kuruşumu aldıktan sonra tekrar Mar'aş eyâletinde mutasarrıf olan fahru kâim-i makâmına şikâyet edüp tarafından bölük gelüp beni ve mezbûr Cuma'yı alup gidip tekrar darb ile zulmen ve cebren benden ... edüp Mar'aş'dan geldiğimden sonra tekrar mirliya olan Musa bin Mehmed'in kırk kuruşumu dahi alup cem'an ikiyüz otuz kuruşumu alup bana ta'addî etmişdir suâl olunup icrâ-yi hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mersûm Cuma fi'l-hakîka vâlide-i mezbûre Meryem kavliyle mezbûr Cafer bana darb ve şetm eyledi dedikde nehc-i şer'î şerîfe mürâcaat etmeyüp mîrliva olan Mehmed ... şikâyet etdim şikâyetim sebebiyle Mar'aş beylerbeğine ... ahz etti lâkin akçesini ne mikdar aldığı ma'lûmum değildir deyu şer'î şerîfe gelmezdi şikâyet eylediğini ikrâr ve itiraf etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâsıt-i Zilhicce li-sene sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Ali Efendi, Musa Paşa bin Ahmed, İbrahim Bey bin Abdullah, el-Hâc İbrahim bin Ahmed, es-Seyyid Mustafa Çelebi ve gayrühüm

Sayfa 73/Belge 197

Belgenin Özeti

Fatıma hanımın mehr-i müecceli karşılığında eşi hayatta iken kendisine verdiği menzili, Hasan'a satması

Fî yevmi'l-erbi'â 25 Zilhiceti'ş-şerîfe li-sene 1060

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kızılca mahallesinde mütemekğine Fatıma binti Servî nâm hatun meclis-i şer'î şerîf lâzîmü't-tevkîrde işbu râfi'u'l-kitâb Hasan bin Satılmış mahzarında bi't-tav'i's-sâf ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı müşterî-i mezbûr mülkü ve bir tarafı

tarîk-i âmm ile mahdûd zevcim ...Ali zimmetinde olan yüz kuruş mehr-i müeccelim mukâbelesinde hâl-i hayatında iken bana verüp teslim eylediği bir bâb beyt havşî müştemil menzilimi mezbûr Hasan'a almış aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr almış kuruşu müşterî-i mezbûr bundan yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslim-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan menzil mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirre-i merkûme Fatıma'nın minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Hasan bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şühûdü'l-hâl:

Molla Mehmed bin Sun'uddin, Molla bin İsmail, el-Hâc Ahmed bin Cuma, Hasan bin el-Hâc İsmail, Mehmed bin el-Hâc Ahmed, Ebubekir bin Molla Mehmed, el-Hâc Yunus bin Hasan, Ali bin Hasan

Sayfa 76/Belge 198

Belgenin Özeti

Ahmed Çelebi, Hüseyin Çelebi ve üstad Mehmed'e mütevellisi olduğu câmi'inin evkâfindan dört kıratı 1 yulığına kiraya verdiğiine dair kayıt.

Fî yevmi'l-ahad gurre-i Muharrem el-harâm li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Mahmiye-i Ayntab'da vâki' İbni Eyyüb câmi'-i şerîfinin mütevellîsi olan Ahmed Çelebi bin Molla Davud nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Hüseyin Çelebi ve üstad Mehmed nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahmiye-i merkûmede vâki' Beşir Beşir hamamı demekle ma'rûf hamamın yirmi dört kıratda mütevellisi olduğum câmi'-i mezkûrun evkâfindan olmağla zikr olunan dört kıratı işbu ihdâ ve sittîn ve elf Muharrem'inin ibtidâsında bir sene tamamına değın mezbûrân Hüseyin Çelebi ve üstad Mehmed tevliyetim hasebiyle altı aded esdî kuruş icâreye verüp icâresini olan nısf kuruşunu mâh-i ... üzere kavlı etdin dedikde mukirre-i merkûm Ahmed Çelebi'nin minvâl-i

meşrûh üzere cârî olan ikrârda ol mukarru leh el-mezkûr Hüseyin Çelebi ve üstad Mehmed bi'l-muvâcehe (silik) tasdîk etmeğın mâ vaka'a ğıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî gurre-i Muharrem el-harâm ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Ali bin Hasan Çelebi bin İsmail Efendi, Mehmed Bey bin Ahmed Ağa, üstad Kasım Sirac ve gayrühüm

Sayfa 76/Belge 199

Belgenin Özeti

Hacı Ömer'in Ali isimli yetim çocuğun vasisi olup, çocuğa miras kalan bağı Musa isimli kişiye satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Ömer Ali nâm kimesnenin eytâm-ı sigârına kibel-i şer' den mansûb vasîsi olan es-Seyyid Ahmed bin el-Hâc Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb Yunus bin Hasan mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp Dölek türabında Karaseki demekle ma'rûf mevzi'de vâki' bir tarafı el-Hâc Mehmed mülkü ve bir tarafı Ali Kaya mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Hızır mülkü ile mahdûd bin seksen harâba müşrif bağ vasîleri olduğum sigâr ki babaları müteveffâ el-Hâc Ömer Ali'nin mülkü olup irs-i şer'le sigâr-ı merkûmûna intikâl etmekle zarûret-i dîn için zikr olunan mahdûd mezkûr harâba müşrif bağı merkûm Musa'ya on aded esdî kuruşa vasâyetim hasebiyle bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' etdim ba'de'l-yevm zikr olunan bağ mersûm Musa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûm es-Seyyid el-Hâc Ahmed'in minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Musa bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Yusuf Çelebi bin Mehmed, el-Hâc Hüseyin bin el-Hâc Abdi, Ramazan bin Süleyman, el-Hâc Osman bin el-Hâc Ömer, Ahmed bin el-Hâc Ahmed

Sayfa 76/Belge 200

Belgenin Özeti

Haleb şehrinde yaşayan es-seyyid Mustafa Ayıntab şehrinde yaşayan Ayiše'nin 1 ay süreyle evinde kaldığı ve kendinden para aldığını iddia etmesi, ancak Ayşe'nin Mustafa'ya akçe verdiği anlaşılması ile Mustafa'nın taaruzdan men edilmesi

Mahrûse-i Haleb sükkânından es-Seyyid Mustafa bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde mahmiye-i Ayıntab'da sâkine Aişe hatun binti Tahir nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mezbûre Aişe hatun bundan akdem mahrûse-i merkûmede gelüp bir ay mikdarı evimde sâkine olmağla Aişe nâm hatun ve düyûnundan talep edüp mezbûre Ayiše mevcûd olmamağla benden mezbûre Ayiše sebebi ile yirmi sekiz riyâlî kuruşumu ahz eyledi suâl olunup alıverilmek matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûre Ayiše merkûm es-Seyyid Mustafa'nın evinde sâkine olduğunu ikrâr edüp lâkin benden kimesne ahz etmedi ve kendiye ben akçe verdim deyu cevap verip mezbûr es-Seyyid Mustafa dahi mezbûre Ayiše ve kimesne ahz etmediğini ve hâzırûn olduğun mukirr olmağın mezbûr es-Seyyid Mustafa ta'aruzdan men'-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

es-Seyyid Halil Çelebi ..., Abdülkadir Paşa bin Molla Hüseyin, es-Seyyid Ramazan Çavuş, Kôr Ahmed bin Sirac

Sayfa 77/Belge 201

Belgenin Özeti

Mihmandar câmi'-i evkafından olan Beşbeşar hamamının bahsi geçen câmi'-i'nin mütevellisi olan Abdülkadir tarafından, Mehmet ve Hüseyin'e kiraya verilmesi

Mahmiye-i Ayıntab'da sâkin üstad Mehmed bin Mustafa ve Hüseyin Çelebi bin Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde her biri takrîr-i kelâm edüp mahmiye-i merkûmede vâki' Beşbeşar hamamı demekle ma'rûf hamamın yirmi dört kıratda dört kırat mahrûse-i Haleb'de vâki' Mihmandar câmi'-i şerîfinin vakfi olup câmi'-i mersûm mütevellisi olup kasaba-i Kilis'de sâkin olan Abdülkadir nâm kimesne zikr olunan dört kıratı işbu ihdâ ve sittîn ve elf Muharrem'inin ibtidâsından

bir sene tamamına değin senede altı kuruş icâre verip sene-i merkûmenin icârı olan altı kuruşu ber vech-i sebât yedimden ahz edüp zabt için yedimde ... olunup mevsûf? hüccet-i şer'iyeye olunmak matlûbumuzdur dediklerinde mütevellî merkûm Abdülkadir kıymetli bir kıt'a tereke ibrâz edüp zabt olundukda filhakika Mihmandar câmi'inin evkâfindan olan Beşbeşâr hamamında dört kırat vakfî sene-i merkûme Muharrem'inin ibtidâsından bir sene tamamına değin (silik) mezbûrân Mehmed ve Hüseyin'e altı kuruşa icâre verip meblağ-ı mezkûr altı kuruşu ber vech-i peşin ahz etdim deyu mestûr olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Halil bin İbrahim, Mustafa bin Abdullah ve gayrühüm

Sayfa 77/Belge 202

Belgenin Özeti

Vefat eden Ali'nin daha hayatta iken mirasının yarısını eşi Raziye'ye mehr-i muaccel olarak verdiği ispatlanması ve mirasın buna göre taksim edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ali nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi Raziye binti Ebubekir nâm hatundan gayri vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayup muhallefâtının rub'u zevcesi mezbûre Raziye hatun ve üç rub'u beytü'l-mâle munhasıra olduğu muhakkak olduktan sonra işbu sittîn ve elf senesinde mahmiye-i merkûmede beytü'l-mâl emîni olan ... Halil ağa meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-tevkîrde mersûme Raziye hatun mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ-yı merkûm Ali Bey mahalle-i merkûmede vâki' inde'l-ahali ve'l-ciran ma'lûmetü'l-hudûd mülkü dârinin nisfını zevci müteveffâ-yı merkûm Ali hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken zevcesi mezbûre Raziye hatuna mehr-i mu'acceli mukâbelesinde verip teslîm eylediğini şühûd-i udûl eyledi isbât eyledikten sonra dâr-ı mezkûrenin nisf-ı âharına dahi 'arzi müslümanlardan beş kuruş baha takdîr olunmağın dâr-ı mezkûrenin nisfını mezbûre Raziye hatuna on beş kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp dört kuruş müteveffânın tekfîn ve tahdîrine sarf edüp baki kalmadı on bir kuruşun üç kuruşdan rub'u eşi mezbûre Raziye hatuna rubu' hissesi mukâbelesinde verip teslîm edüp baki kalan sekiz kuruş bir rub'unu beytü'l-mâle ayid olmağın mezbûre Raziye hatun yedinden

meblağ-ı mezkûr sekiz kuruş bir rub‘u ahz ve kabz edüp müteveffâ-yı merkûm Ali’nin dârında ve tecemmülâtından mezbûre Raziye hatunun zimmetini ibrâ ve iskât etdim ba‘de’l-yevm dâr-ı mezkûre mezbûre Raziye hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mezbûre Raziye tasdik etmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb

Şuhûdü’l-hâl:

fahru’l-kuzât Receb Efendi, el-Hâc Yusuf Ağa bin el-Hâc Ahmed, Mehmed Bey bin el-Hâc Mehmed, Mehmed Çelebi bin Hasan Çelebi

Sayfa 77/Belge 203

Belgenin Özeti

Vefat eden Ali’nin kardeşi Halil’in çocuklarına vasi tayin edilmesi

Ehl-i Cünâ mahallesinde sâkin iken bundan akdem Sineköyde iken ... nâhiyesinde Emir Yunus köyünde maktûl olan Ali bin ... nâm kimesnenin Ebubekir ve İbrahim ve Mehmed ve Osman nâm Cafer oğullarına müteveffâ babalarından iştigâl eden hisselerini ahz ve hifz ve tesviye-i umûrları için bir vasî lâzım ve mühim olmağın müteveffâ-yı merkûmun karındaşı olup hâzır bi’l-meclis olan Halil bin Osman mansıbı ve vesâyet uhdesinden gelir deyu ‘arz-ı müslümanlar ... virmeğin mezbûr Halil kıbel-i şer‘den vasî nasb olunup ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımelerini edâya ta‘ahhüd etmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Bayram bin Ahmed, Sa‘d Ahmed bin Abdurrahman, Seyyid Hasan bin Salih

Sayfa 78/Belge 204

Belgenin Özeti

Hacı Ahmed’in dükkânını Kasım Bey’e satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Cedid mahallesinde sâkin el-Hâc Ahmed bin Osman nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf lâzımü’t-teşrîfde işbu bâ‘isü’l-kitâb Kasım Bey bin Ahmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp arsa önünde vâki‘ bir

tarafı boyacı zimmî Yusuf sâkin olduğu dükkan ve bir tarafı bıçakçı Hayyid nâm kimesne mülkü ve bir tarafı Hüseyin Bey evleri ve bir tarafı arsa meydanı ile mahdûd bir bab mülk dükkanımı mezbûr Kasım Bey'e altmış iki esdî kuruşa bey' eyledim bât-i kat'î ile bey' eyledim semen-i mezkûr altmış iki esdî kuruşu müşterî mezbûr Kasım Bey yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslim-i mebî' etdim ba'de'l-yevm zikr olunan dükkan-ı mersûm Kasım Bey'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ kân mutasarrıf olsun dedükde mukirr-i mezbûr el-Hâc Ahmed ikrâr el-mukarru leh mezkûr Kasım Bey tasdik iken mâ vaka'a ğibbe't-taleb ketb tahrîr olundu. Tahrîren fî evâyil-i Muharrem el-harâm sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Ebubekir bin Ahmed Halil Ağa zâbit, Seyyid Abdurrahman, İsmail bin, üstad Mehmed bin Kasım, Yahya Çelebi bin ..., Haydar Mehmed, Ömer Çavuş bin Ebubekir, Mehmed Ağa bin Ahmed Ağa, İbrahim Ağa

Sayfa 78/Belge 205

Belgenin Özeti

Hacı Mehmet'in ev satın alması

Ayntab mahallâtından Şhreküsdü mahallesinde sâkin el-Hâc Mehmed bin Ali Kaya nâm kimesne meclis-i şer'de Mehmed bin Ali mahzarında ikrâr edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı zimmetinde Mehmed mülkü ve bir tarafı tarîk-i hâss ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Çavuş Mehmed mülkü ile mahdûd iki beyt kebir ve iki beyt sagir ve eyvân ve bir mağara ve bir matbah ve havşî müstemil mülk-i müşterâm olan hasbel-mercûm? kapusunda olan küçük havlı odası ile yüz doksan esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr yüz doksan kuruşu müşterî-yi mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslim-i mebî' etdim ba'de'l-yevm zikr olunan dâr-ı mezbûr Mehmed'in mülküdür keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedükde mezbûr Mehmed tasdik etmeğin mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Halil Bey bin Hâc Süleyman, el-Hâc Himmet bin el-Hâc Kasım, Mehmed bin Hâc Osman, Ebubekir Paşa bin Ali

Sayfa 78/Belge 206**Belgenin Özeti**

Vefat eden Hacı Ömer'in çocuklarının vasisi hacı Ahmed'in ihtiyaçtan dolayı çocuklara kalan 380 bağı Ömer isimli kişiye satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tıslaki mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Ömer Ali nâm kimesnenin eytâm sigârının kıbel-i şer' den mansûb vasîsi olan el-Hâc Ahmed nâm kimesne meclis-i şer' de Ömer bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp eytâm-ı sigârın müteveffâ babaları mülkü olup irs-i şer' le eytâm-ı merkûmûna intikâl eden Karakör oğlu yerinde vâki' bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Mehmed bağı ve bir tarafı Hamza Çelebi bağı ve bir tarafı Osman Çelebi bağı ile mahdûd üçyüz seksen bağıın zarûret-i deyn için vesâyetim hasebiyle merkûm Ömer'e dokuz aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr dokuz kuruş müşterî mezbûr Ömer yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' etdim ba'de'l-yevm zikr olunan üçyüz seksen bağı mersûm Ömer'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mezbûr Ömer tasdik etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mustafa Efendi Şeyhzâde, Yusuf Çelebi bin Ahmed, es-Seyyid Hüseyin bin es-Seyyid Hasan, Tanrıverdi bin İbrahim

Sayfa 79/Belge 207**Belgenin Özeti**

Hacı Mustafa'nın evini, Osman beye bağışlaması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin el-Hâc Mustafa bin el-Hâc Ahmed nâm kimesne meclis-i şer' de karındaşı oğlu işbu bâ'isü'l-kitâb Osman Bey bin mahzarında ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i merkûmede vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd mülk dârının dâhilinde vâki' bir fevkani oda ve bir tahtani odamı ve İbrahim nâm karye türâbında vâki' Bayram Paşa bağı kurbunda olan mülk bağıımı ve Sirac Muslu bağı yanında olan beşyüz seksen inde'l-ahali ve'l-cîrân

ma'lûmetü'l-hudûd bağımlı ve tecemmülât-ı hânedede üç tabanca ve üç cedîd kilim ve bir kılıç ve bir kargânımı ve bir kargânımı ve beş aded iki bıçak min ba'd (?merkûm Osman Bey hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe ve temlik ve teslim etdim ba'de'l-yevm zikr olunan tahtani oda ve fevkânî oda ve iki kıt'a bağ ve zikr olunan tecemmülâtı mersûm Osman Bey'in mülk (silik) dedikten sonra mersûm Osman Bey'den zikr olunan eşyâyı meclis-i hibede kabz ve tesellüm ve temellük etdim dedikte sıhhat-i hibeye hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Kethüdâzâde Halil Efendi, Molla Hüseyin bin Şeyhi, Molla Mehmed Efendi, Molla İbrahim, Molla Hüseyin, Sucu Halil, Gazâr Mustafa, Molla İsmail bin İshak, Molla Ahmed bin Mustafa, Mehmed Çelebi bin Ahmed

Sayfa 79/Belge 208

Belgenin Özeti

Vakıf mütevellisi hacı Ahmed'in kendisinden sonra vakıf mütevelliliğine kimlerin nasıl ve ne şekilde geleceği hakkında bilgi vermesi

El-hamdü lillâhi'l-vâkifi alâ külli mâl âlimi'l-gayb ve's-şehâdeti'l-müte'âl ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ el-mevsûf li-beyâni'l-harâm ve'l-halâl ve alâ âlihî ve ashâbihî hayri'l-âl ammâ ba'dü bu vakfiyye-i sahîha-i şer'iyeye ve bu vesîka-i sarîha-i mer'iyenin sâhibi ve hayrât ve hasenâtın tâlibi ve râğibi olup mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin el-Hâc Mustafa bin el-Hâc Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde mevkif-i âti'l-beyâna mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği ve karındaşı oğlu işbu bâ'isü'l-kitâb Osman Bey mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp hisbeten lillâhi'l-aliyyi'l-azîm ve taleben li-merzâtihi mahz-ı mâl ve atyab-i mâlımdan yüz aded esdî kuruş ikrâr edüp vakf-i sahîh-i şer'î ile vakf vasîsi edüp şöyle şart eyledim ki meblağ-ı mezkûr yüz aded esdî kuruşu her senede evini on bir kuruş olmak üzere rehn-i kavî ve kefil-i millîsi olan kimesnelere iştira edüp hâsıl olan içinde beş kuruşunu her bir sene Muharrem'inin ibtidâsından ruhum için ta'âm-ı beşere bâki baki kalan beş kuruşunu mütevellî nasb eylediğim mersûm Osman Bey tevliyet hizmeti mukâbelesinde ahz ve kendi masârifine sarf etsün dedikten sonra meblağ-ı mezkûr yüz esdî kuruşunu mütevellî merkûm Osman

Bey'e bi't-tamam teslim etdim mütevellî merkûm hayatda oldukça mütevellî olup ba'de vefâtihî evlâdına ve evlâd-ı evlâdına şart etdim deyup emr-i vakf vech-i meşrûh üzere itmâm ve ihtimâm bulduktan sonra vakf-ı mezbûr ve vakf-ı nukûd ... câyiz olmadığına bina rücû 've nukûd-i merkûmeyi kemâ kân selk-i mülkûme idhâl etdim deyu mütevellî merkûmda istirdâd eyledikde mütevellî mersûm dahi hazreti İmam Ensari aleyhi rahmetü'l-bârî rivayeti üzere imam-ı mu'teber ve himâm-ı sâhib-i nazar imam vakf-ı nukûdun civârına bina vakfdan ittisâ' edüp alâ vechi'l-hisâm bu kitâb sıhhat-i nisâbın vâki' ve nefâz-ı hükmü ke's-ş-semi fî vasati'n-nehâr vâzih ve sâti' olan hâkime mürâfa'a ve her biri kendi murâdını takrîr ve müdâfa'a eylediklerinden hâkim-i mûmâ-ileyh dahi islâf ve müctehidîn eşrâf beylerinde olan hilâf ve ihtilâfa vâkıf âlim ve bir husûsun itmâmına sa'y her vechle evi idüğüne câzim olduğu halde vakf-ı mezbûrun sıhhatine hükümden sonra vâkıf-ı merkûm i'âde-i kelâm edüp imâmeyn ... sıhhat-i lüzûmdan müte'ârifeye olduğu halde mevkif-i tahrîrin sıhhatine hükümden sonra olmağla benim için rücû'a mesâğ vardır deyu rücû' etmeye murâd eylediklere mütevellî mersûm imam Ebî Yusuf kavli üzere vakf-i merkûmun lüzûmuna dahi hükm taleb etmeğın hâkim-i müşârun-ileyh vakf-ı mezbûrun lüzûmuna dahi hükm edüp mahkûmün-bih olmağla meblağ-i merkûm vakf-i sahîh lâzım ve mücma'un aleyh olup mezbûr nakz ve nakîzine muhâl mümteni'u'l-ihtimâl olduğu fe-men beddelehû ba'de mâ semi'ahû fe-innemâ ismuhû allellezîne yübeddilûneh innallâhe semî'un alîm ve ecrü'l-vâkıf alâ ... cevâdi'l-kerîm cürriye zâlik. Ve hurrîre fî evâyil-i Muharrem el-harâm li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Mevlana Halil Efendi, Molla Mehmed, Molla İbrahim, Hoca Halil, Emrullah Çelebi, Mehmed Çelebi bin Ahmed Efendi, Mahmud Bey, Emrullah, İsmail Çelebi bin Üveys, Molla İsmail bin İshak, ve gayrühüm el-hâzirûn

Sayfa 80/Belge 209

Belgenin Özeti

Mustafa Paşa, babasından kalan dükkânı annesi ve kardeşlerinin kendi aralarında paylaştıklarını söyleyerek, kendisine düşen hisseyi talep etmesi ve kendisine hissesinin verilmesiyle sulh yapılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Sekek Karasakal mahallesinde sâkin Mustafa Paşa bin Hızır Paşa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf lâzimu’t-teşrîfde işbu bâ‘isetü’l-kitâb Fatıma hatun binti el-Hâc Hızır tarafından nehc-i şer‘î üzere vekâleti sâbite olan zevci Mehmed Bey bin Şaban ve mezbûre Fatıma hatunun müteveffâ karındaşı Bektaş’ın oğlu Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ babam Hızır Paşa’nın mahalle-i merkûmede vâki‘ bir tarafı Yahya sâkin olduğu dükkan ve bir tarafı Abdullah sâkin olduğu dükkan ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz bir bâb duvarcı dükkanını tarih-i kitabdan dokuz sene mukaddem validem Ümmi hatun ve karındaşlarım Murad ve Ahmed ve İbrahim mersûm el-Hâc Hızır’a otuz kuruşa bey‘-i bât-i kat‘î ile bey‘ edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ edüp kıymetini beynlerinde taksîm etmiş benim hisse-i şer‘iyyem bana vasıl olmadı deyu dükkan-i mezkûrdan bana âyid hissemi talep eyledikde mezbûrân Mehmed Bey ve Ali tarih-i mezkûr ile muvarrah bir kıt‘a hüccet-i şer‘iyye ibrâz edüp dükkan-ı mezkûru mezbûre Ümmi hatun ve Ahmed ve Murad ve benim tarafımdan karındaşım İbrahim Paşa mersûm el-Hâc Hızır’a otuz beş kuruşa bey‘ edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ olundu mestûr ve mukayyed olmağla beynimize müslimûn ve muslihûn tevassut edüp es-sulhu seyyidü’l-ahkâm fahvâsınca bana aid hissemden yedi esdî kuruşa biri sulh edüp bedel-i sulh olan yedi kuruşa mahall-i sulhda kabz ve kabz edüp zimmetlerini ibrâ ve iskât etdim ba‘de’l-yevm zikr olunan dükkânda vechen mine’l-vücûh da‘vâ ve nizâ‘ım yokdur dedikde mersûm Mehmed Bey vekâleten ve mersûm Ali asâleten tasdik etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

el-Hâc Hızır Ağa serdar, İsmail Şeyh bin Kethüda, Ali Çelebi bin Molla Ebubekir, İsmail Çelebi bn Hüseyin

Sayfa 80/Belge 210

Belgenin Özeti

Gündük Kethüda ve Hacı Mehmet’in Hızır Paşa’dan borç almaları ve bu borcu 1 yıl sonra ödemeleri gerektiğinin belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Hıyam nâm karyede sâkin *Gündük?* Kethüda bin Ebubekir ve el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Ali ve Küçük bin Ramazan ve Ebubekir bin

Zeynel nâm kimesneler asâleten ve karye-i merkûme sükkânından Zeynel bin Turan ve İsmail bin Turan ve Mustafa bin el-Hâc Ali ve Hasan bin Kara Hamza ve Ömer bin Nihan ve el-Hâc Hasan ve Cafer bin Yasin ve Ivaz bin Dede ve Ali bin Nureddin ve Cuma bin el-Hâc İlyas ve Hamza bin Abdullah ve ...ve Yasin Mehmed ve Kör Şaban ve Bayram bin el-Hâc Cafer ve Ramazan bin Osman ve Halil bin Umud ve Mehmed bin Abdal ve Uzun Cuma ve ...Süleyman ve el-Hâc Abdurrahman ve Yusuf bin Eyiş ve Abdülgaffar Paşa nâm kimesneler taraflarından Ahmed Paşa bin el-Hâc Hüseyin ve Ömer Paşa bin el-Hâc Ebubekir ve Ramazan bin Yunus nâm kimesneler şehâdetleri ile ikrâr-ı âti'l-beyâna vekil olup şer'an vekâleti sâbite olan merkûmûn *Gündük* Kethüda ve el-Hâc Mehmed ve Küçük ve Mustafa nâm kimesneler vekâleten meclis-i şer'-i hatîr lâzimü't-tevkîrde mahmiye-i merkûmede sâkin fahru'l-emâsil Hızır Paşa bin Etmekci Ali Paşa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp bin altmış Ramazanü'l-mübârekinin ibtidâsında mersûm Hızır Paşa'dan karyemiz için birbirimiz kefâleti ile sene-i âtiye Ramazan'ın ibtidâsına varınca dört yüz altmış altı aded riyâlî kuruşa ve iki gümüşlü kılıç alup ve iki gümüşlü kılıç bahasından mersûm Hızır Paşa'ya dört yüz yetmiş altı riyâlî kuruş vâcibü'l-edâ deynimiz vardır meblağ-ı mezkûra her birimiz kefil bi'l-mâl olduk dediklerinde mukirrun-ı merkûmûnun asâleten ve vekâleten cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr Hızır Paşa tasdik etmeğin mâ vaka'a

Şuhûdü'l-hâl:

Ahmed Ağa bin Gökce, el-Hâc Hanefi Sirâc, Molla Ali Katib, Abdüsselâm Çelebi

Sayfa 81/Belge 211

Belgenin Özeti

Ahmet'in Amine'ye nafaka ödemesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Seng-i Hoşkadem mahallesinde sâkine Amine hatun binti Halil meclis-i şer'de sâbikan zevci ... Ahmed bin Osman mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Ahmed beni talâk-i bâyin ile tatlık etmiştir suâl olunup üzerine lâzım gelen yirmi beş kuruş mehr-i müeccelim ve vaz'-ı haml edinceye değin nafaka-i iddetim aliverilmesi matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mersûm Ahmed mezbûre Amine hatunu talâk-ı bâyin ile tatlık eylediğini ikrâr

ve vaz'-ı haml edinceye değin nafaka iddetin edâya ta'ahhüd edüp lâkin on kuruş mehr-i müecceli olduğunu on beş kuruşunu münkir olmağın mezbûre Amine hatundan da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda ityân-i beyyineye kâdire olmağın ikrârı olan on kuruş mehr-i müeccelli mezbûre Amine hatuna teslîm olundu ve haml-i vaz' edinceye değin yevmî mezbûre Amine hatunun nafakası için beş akçe ta'yîn olundu mezbûr Ahmed dahi her gün beş akçe nafakasını mezbûre Amine hatuna edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

üstad Mehmed bin Ali, Şeyh Ahmed bin Mehmed, üstad Muslu bin Ahmed, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 81/Belge 212

Belgenin Özeti

Halil Ağa'nın babasından miras kalan evi Ebubekir isimli kişiye satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şhreküsdü mahallesinde sâkin Halil Ağa bin Süleyman Paşa asâleten ve Ali ve Süleyman nâm sağır karındaşları tarafından vesâyeten vekîl-i karındaşları kız ... ve vâlideleri Fahri tarafından vekâleten meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîf'de Ebubekir bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ babam Süleyman Paşa hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Hızır Çavuş oğlu mülkü ve bir tarafı Fatıma hatun mülkü ve bir tarafı üstad Ömer mülkü ile mahdûd mülk dârımı cümle tevâbi' ve levâhiki ile mezbûr Ebubekir'e elli yedi aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp kırk yedi kuruşunu hâl-i hayatında ahz ve kabz edüp on kuruşu baki kalmağla zikr olunan on kuruşu dahi alup zimmetini ibrâ etdik vechen mine'l-vücûh husûs-i mezkûra müte'allik da'vâ ve nizâ'ımız yokdur dedikde mukirr-i merkûm Halil Ağa'nın asâleten ve vesâyeten ve vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Ebubekir tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Osman Efendi bin Ömer, Ebubekir Paşa bin Ali, el-Hâc İbrahim bin hacı, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed

Sayfa 81/Belge 213**Belgenin Özeti**

Hacı Mahmut'un kendi hissesine ait olan bostan ve arsayı Ahmed Çelebi'ye satması

Fî yevmi'l-erbi'â 11 Muharrem el-harâm li-sene 1061

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbni Şükür mahallesinde sâkin el-Hâc Mahmud Çelebi bin Hasan Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr lâzîmü't-tevkîrde mahmiye-i merkûme mahallâtından İbni Boyacı mahallesine sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb Ahmed Çelebi bin el-Hâc Ömer el-meşhûr bi-ibni Sülûkî mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp işbu hâzır bi'l-meclis olan Hâc Arslan bin Abdullah ile ... kendünün ve nısf-ı uhrâsı mülk-i müşterâm olup ber vech-i mutasarrıf olduğumuz mahmiyye-i mezbûre muzâfâtından ... Musa nâm karye türabında vâki' Oğlakçı oğlu Şaban demekle ma'rûf bir tarafı tarîk-i âmm ve iki tarafı Halil Çavuş mülkü ve bir tarafı nehr-i cârî ile mahdûd ve dâhilinde olan on iki dib kâimü'l-usûl iki dib cevz ve eşcâr ve etrâfindan olan kavak şecerleri ile ve ... nâm karye türabında vâki' demekle ma'rûf bir tarafı nehr-i cârî ve bir tarafı Seyyid Mehmed bostanı ve bir tarafı Kara Zekeriyye bostanı ile

Sayfa 82/Belge 213 (Önceki belgenin devamı)

İle mahdûd kırk bostan dâhilinde olan kâ'imü'l-usûl yirmi altı dib cevz ve kenarında olan kavak eşcârları ile ve yine karye-i merkûme türabında vâki' bir tarafı Molla Ahmed mülkü ve bir tarafı Halil mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı sebil ile mahdûd bir kıt'a tarlayı ve yine karye-i mezbûre türabında inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a iki keyl eder tarladan bana âyid olan nısf hisse-i şâyi'amı safka-i vâhidede mezbûr Ahmed Çelebi'ye ikiyüz elli aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr ikiyüz elli esdî kuruşunu müşterî-yi mezbûr Ahmed Çelebi yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî etdim ba'de'l-yevm zikr olunan iki kıt'a bostan ve iki kıt'a arsanın nısfî mersûm Ahmed Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıs olsun dedikde mukirr-i merkûm el-Hâc Mahmud Çelebi ikrâr-ı meşrûhun el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Ahmed Çelebi tasdik etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Hasan bin Satılmış, Hüseyin bin Satılmış, Mehmed bin el-Hâc Ahmed, Ivaz bin Abdullah, el-Hâc Hasan bin Selim, Molla Yahya el-Hâc Ebubekir

Sayfa 82/Belge 214**Belgenin Özeti*****Elif'in çocuklarına nafaka tayin edilmesi***

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbn-i Eyyûb mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Emir nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi Elif binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer'â gelüp takrîr-i kelâm edüp zevcim müteveffâ Emir'den mütevellid Hamza ve Osman ve Cemile nâm eytâm sigârı hidânımda olup her biri nafaka ve kisveye muhtâclardır müteveffâ babalarında kendülere intikâl eden nukûdun içinde nafaka ve kisve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde kıbel-i şer' den merkûm Hamza ve Osman ve Cemile'nin nafaka ve kisveleri içün her birine yevmî ikişer akçe ta'yîn olundu asl-ı mâllarını noksan etmemek üzere mezbûre Elif hatuna istidâneye izin verildi. Tahrîren fî evâyil-i Muharremü'l-harâm li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Ebubekir haffâf, Ömer bin Sirac, Ahmed Paşa bin Misbah, el-Hâc Hasan bin Ali, İbrahim Çavuş

Sayfa 82/Belge 215**Belgenin Özeti*****Molla Hüseyinin mescid vakfına ait bostanı Molla İbrahim isimli kişiye kiraya vermesi***

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atîk mahallesinde vâki' Hüsameddin mescidi demekle ma'rûf mescid-i şerîfin mütevellîsi olan Molla Hüseyin bin Abdurrahman Efendi meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb Molla İbrahim bin Es'ad mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mütevellîsi olduğum mescid mezbûrun vakfindan olup Su yukarıda vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân

ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a hazravât zirâ'at olunur bostanını mütevellî-yi sâbık mersûm Molla İbrahim üç sene tamamına değin icâre verip iki sene dokuz ayın icârını mütevellî-yi sâbık ahz edüp üç ayın icârı kalmakla üç ayın icârını tevliyetim hasebiyle mezbûr Molla İbrahim ile mahsûb olup işbu ihdâ ve sittîn ve elf Muharrem'inin ibtidâsından üç sene tamamına değin bir senede kırk esdî kuruşa zikr olunan bostanı merkûm Molla İbrahim'e icâre verdi her bir sene tamamında icârı olan kırk kuruşu cânib-i vakfa teslim etsün ve bostan-ı mezkûrun bakiyesi vaktinde edâ olunmak üzere şart etdik dedikde mersûm Molla İbrahim dahi zikr olunan bostanı minvâl-i meşrûh üzere isticâr etdim dedikten sonra mâ vaka'a ğibbe't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

es-Seyyid Süleyman Çelebi, Abdülgaffâr Çavuş, mehmed Bey bin Ahmed Ağa, Mehmed Bey bin Selami Çavuş

Sayfa 82/Belge 216

Belgenin Özeti

Molla Yusuf, Mehmed, Kürd İsmail vesayir kişilerin birbirlerinin kefaletleri ile Hacı Hızır beşeden borç almaları

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından işbu Tevbe nâm karyede sâkin Molla Yusuf bin el-Hâc Osman ve ... Mehmed bin el-Hâc Musa ve Kürd İsmail bin Ramazan ve Molla Ömer bin el-Hâc Sıdkı ve Kara Ömer bin Ahmed ve el-Hâc Ali bin Osman ve Mustafa bin el-Hâc Hasan ve Evliya bin el-Hâc Kasım ve Sübhanverdi bin Tanrıverdi ve Ramazan bin Ebubekir ve el-Hâc Muslu bin el-Hâc Kasım ve Ahmed bin Şaban ve Ahmed bin ... Ali bin Tanrıverdi ve Abdi bin el-Hâc Musa ve İsmail bin el-Hâc Mehmed ve Köse Hüseyin (silik) ve Arslan bin Ali ve Receb bin el-Hâc ... bin Sa'dî nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Hızır beşe bin Mustafa Paşa mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp bin altmış bir senesi Şevval'inin ibtidâsına varınca mev'ûd ve müeccel mersûm el-Hâc Hızır beşeden yüz elli aded esdî kuruş nakd alup ve doksan aded esdî kuruşa

Sayfa 83/Belge 216 (Önceki belgenin devamı)

Bir demir kaplı yeşil ferâce alup nakd ve ferâce bahasından cem'an ikiyüz kırk aded esdî kuruş bir biri kefâleti ile lâzîmü'l-kazâ ve vâcibü'l-edâ deynimizdir dediklerinde mukirrûn-i merkûmûnun minvâl-i meşrûh üzere câri olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Hızır Paşa tasdik etmeğın mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

es-Seyyid Halil Çelebi, es-Seyyid Ramazan bin es-Seyyid Ali, es-Seyyid Süleyman bin Yakub, Molla Derviş bin Sun'ullah, Ali Çelebi bin Molla Ebubekir, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 83/Belge 217

Belgenin Özeti

Yörükçü Abdülginâ'nın, Köse Ali'ye borç verdiğini iddia etmesi, fakat Köse Ali'nin oğlu Mehmet'in bu iddiayı inkâr etmesi ve Abdülginâ'nın taarruzunun yasaklanması

Mahmiye-i Ayıntab'da sâkin Yörükçü Abdülginâ nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Köse Ali nâm kimesne mahzarlarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitâbdan otuz sene mukaddem mersûm Mehmed'in babası Köse Ali'ye kırk sekiz aded esdî kuruş deyn verip mersûm Köse Ali yirmi üç sene mukadderât suyunda olub hala yedi senedir ki fevt olmuşdur meblağ-ı mezkûr kırk sekiz kuruş zimmetinde bâkidir suâl olunup mersûm Köse Ali Bey muhalledfâtından meblağ-ı mezkûr aliverilmesi matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mersûm Mehmed otuz seneden mütecâviz babam köse Ali hayatında olup merkûm Abdülginâ'nın hakkı olduğunu duymadım ve işitmedim deyu inkâr ile cevâb verip fi'l-hakîka mersûm Köse Ali otuz seneden mütecâviz hayatında olup da'vâ etdiğine mukirr olmağın bilâ öZR-i şer'î on beş sene murûr eden da'vânın istimâ'ı memnû' olmağla mezbûr Abdülginâ ta'arruzdan men' olunup mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

es-Seyyid Osman Çelebi, Hasan Çelebi bin İsmail, Mehmed Bey

Sayfa 83/Belge 218

Belgenin Özeti

Semi, Cuma, Molla Mehmed va sayir kişilerin Mustafa paşa'ya borçlarının olması

Ayntab muzâfâtından Battalhöyük nâm karyede sâkin Semi bin Kuşçı ve Cuma bin Sadık ve Molla Mehmed bin Emin Hoca ve Ivaz Paşa bin Kara Ali ve Veli bin Abdal ve Hasan bin Mustafa ve Kurd bin Mehmed ve Ahmed bin el-Hâc Musa nâm kimesneler meclis-i şer' de işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa Paşa bin Hızır Paşa mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp bin altmış bir Şevval'inin âhirine mev'ûd ve müeccel mezbûr Mustafa Paşa'ya yüz otuz iki riyâlî kuruş deynimiz olup meblağ-ı mezkûra her birimiz emr-i kabûlü hâvî kefâletiyle kefil bi'l-mâl olduğu tarih-i mezkûrdan meblağ-i merkûm yüz otuz iki riyâlî kuruş vâcibü'l-edâ deynimizdir dediklerinde mukirrûn-i merkûmûnun minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Mustafa Paşa tasdîk etmeğın mâ vaka'a

Şuhûdü'l-hâl:

Ali Çelebi bin Molla Ebubekir, el-Hâc İbrahim Paşa kunduracı, Hüseyin bin Küdeli, İbrahim Çelebi bin Abdülcelil, Mehmed bin Halil

Sayfa 83/Belge 219

Belgenin Özeti

Molla Mehmet'in Yusuf Çelebi'ye borcunun olması ve bir kısım tarlasını Yusuf Çelebi'ye satması ile borcun kapatması

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Kürd nâm karyede sâkin Molla Mehmed bin Molla Halil nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb Yusuf Çelebi bin Hasan'ın mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Yusuf Çelebi'ye deyn-i şer'îden otuz dokuz aded esdî kuruş vâcibü'l-edâ deynim olmağla Kilise mezra'ası demekle ma'rûf mezra'a türabında vâki' bir tarafı Şaban Çelebi mülkü ve bir tarafı Ebubekir Bey mülkü ve bir tarafı nehr-i cârî ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a ... mülk tarlamı mezbûr Yusuf Çelebi'ye otuz dokuz aded

esdî kuruşa bey‘ edüp semeni olan otuz dokuz kuruşu zimmetimde olan hakkına takas etdim ba‘de’l-yevm zikr olunan tarla mersûm Yusuf Çelebi’nin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mersûm Yusuf Çelebi tasdîk etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Bayram Paşa bin Hızır, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Muhsin, Mustafa Çelebi bin Hâc Muhsin

Sayfa 84/Belge 220

Belgenin Özeti

Hasan Çelebi, Hızır isimli kişinin küçük çocuklarını kendisine bakması için verdiği ve bu çocuklar için nafaka tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İlhan mahallesinde sâkin işbu bâ‘isü’l-kitâb Hasan Çelebi bin İsmail Efendi meclis-i şer‘-i şerîf lâzımü’t-teşrîfde takrîr-i kelâm edüp işbu hâzır bi’l-meclis olup üç yaşında Hızır bin İlbey nâm sağîrleri babası Esabil ile terbiye için bana vermişdir kıbel-i şer‘den takdîr-i nafaka olunması matlûbumdur dedikde kıbel-i şer‘den sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisvesi için yevmî üç akçe ta‘yîn olup istidâneye izin verildi

Şuhûdü’l-hâl:

Üstad Receb bin Öküz, Mehmed Çelebi bin Ahmed Efendi, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 84/Belge 221

Belgenin Özeti

Mehmed, Hasan, Ahmed ve Receb isimli kişilerin Hızır Paşa’dan ... satın aldıklarına ve bu miktarı Şaban ayının başlangıcına kadar ödeyeceklerini belirtmeleri

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Kızılca kend nâm karyede sâkin Mehmed bin Halil ve Hasan bin Ali ve Ahmed bin Eyüp ve Receb bin Ali nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîf lâzımü’t-teşrîfde işbu bâ‘isü’l-kitâb Hızır Paşa bin Mustafa Paşa mahzarında

her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Hızır Paşa'dan her birimiz kefâleti ile bin altmış bir senesi Şaban'ının ibtidâsına te'cîl ile her bir kantarı on iki kuruşa olmak üzere on kantar yüz yirmi esedî kuruşa iştirâ edüp her birimiz meblağ-ı mezkûra kefil bi'l-mâl olduk dediklerinde merkûm Hızır Paşa tasdîk etmeğin mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Hasan Bey bin İsmail, el-Hâc İbrahim bin Hacı, İbrahim bin Mehmed, Mehmed Bey bin Ali, Süleyman bin Musa

Sayfa 84/Belge 222

Belgenin Özeti

Kasım, 3080 mülk bağı, mahsulün ikisi arasında ikiye bölünmesi şartıyla, tımar için Hasan Ali'ye vermesi ancak bahsi geçen bağda 8 kantar pekmezin yarısını kendisine vermediğini iddia ederek, hakkını talep etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atîk mahallesinde sâkin (silik) elhâc Kasım nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf lâzîmü't-teşrîfde karye-i Kızılhisar sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Hasan Ali bin Ebubekir nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitabdan yedi sene mukaddem mersûm Hasan Ali karye-i merkûme türabında vâki' üç bin seksen mülk bağı tımar etmeye verip mahsûlün nisfi benim ve nisf-ı âharı kendünün olmak üzere şart etmiş idim sene-i mezkûrede zikr olunan bağda sekiz kantar pekmez hasil olup dört kantarı benim hisseme isâbet etmiş iken bana teslim etmeğe ta'allül eder suâl olunup icrâ-yi hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Hasan minvâl-i meşrûh üzere sekiz Kantar pekmez hâsıl olduğunu ikrâr edüp lâkin tarih-i mezkûrdan dört kantar pekmezi mezbûr el-Hâc Kasım'a teslim edüp husûs-i mezkûrdan zimmetimi ibrâ ve iskât etdi deyu cevap verip mezbûr el-Hâc Kasım münkir olmağın mersûm Hasan'dan da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Ahmed bin Ramazan ve Süleyman bin Ali nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'â hâzırân olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediler ki tarih-i mezkûrda merkûm el-Hâc Kasım zikr olunan bağı mersûm Hasana yarısını virdikde

sekiz kantar pekmez hâsıl olup birbirleri ile hesâblaşup mersûm el-Hâc Kasım bizim huzûrumuzda zikr olunan pekmez da'vâsından mersûm Hasan'ın zimmetini ibrâ ve iskât etdi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu icrâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mezbûr el-Hâc Kasım ta'arruzdan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

es-Seyyid Osman Çelebi bin Ebubekir, Mehmed Bey bin Selam Çavuş, Hasan Çelebi bin İsmail, Seyyid Ramazan bin Ali, üstad Mehmed bin Ali

Sayfa 85/Belge 223

Belgenin Özeti

Hacı Yusuf'un borcunun ödenmesini talep etmesi ve borcun ödenmesi gerektiği konusunda karar alınması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-i Atık mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Yusuf Ağa meclis-i şer' de mahalle-i merkûmede sâkin Hüseyin bin el-Hâc İlbey nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Hüseyin zimmetinde semir behasından yüz on iki buçuk esdî kuruş hakkım olmağın mahalle-i mezbûrede vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd mülk dârını bundan akdem ba'de't-tahliye yanına rehn vaz' etmişdir suâl olunup meblağ-ı mezkûr yüz on iki buçuk esdî kuruş hakkımı edâya tenbîh olunması matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Hüseyin mersûm el-Hâc Yusuf Ağa'ya semir behasından yüz on iki buçuk esdî kuruş vâcibü'l-edâ deyni olup ol mukabelede sâkin olduğu mülk dârını rehn vaz' etmişdi bi't-tav' ikrâr etmeğın meblağı mezkûrun edâsını tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed, Hüseyin Çelebi bin Hüseyin, Abdülkerim bin el-Hâc Mustafa, İbrahim bin Seyfeddin, Yusuf Bey bin Mehmed, Ali bin Ali, Ömer bin

Mehmed, Süleyman bin Yusuf, el-Hâc İbrahim bin Ahmed ve gayrühüm mine'l-hâzırîn

Sayfa 85/Belge 224

Belgenin Özeti

Vefat eden Hacı Hüseyin'in, Hacı Yusuf'a borç karşılığında evini rehin bırakmış olması sebebi ile borcun ödenmesi gerektiğinin bildirilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atîk mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb fahru'l-eşbâh el-Hâc Yusuf Ağa meclis-i şer' de mahalle-i merkûmede sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Hüseyin nâm kimesnenin kebîr oğlu Mustafa ve sagir oğullarının kibel-i şer' den vasî olan Bektaş bin Ahmed ve zevce-i metrûkesi Mihri Binti Ömer nâm hatun mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ el-Hâc Hüseyin'in zimmetinde semir behasından yüz on iki buçuk esdî kuruş hakkım olmağın mersûm el-Hâc Hüseyin hâl-i hayatında iken mahalle-i merkûmede vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd mülk dârını ba'de't-tahliye bana rehn vaz' etmişdir suâl olunup edâsına tenbîh olunması matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl her biri inkâr ile cevap verip mersûm Yusuf Ağa'dan da'vâsını müsbite beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâc Muhayyer bin Ali ve Sübhanverdi bin Muhsin nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde mersûm el-Hâc Hüseyin hâl-i hayatında mezbûr el-Hâc Yusuf Ağa'ya yüz on iki buçuk kuruş semir behasından deyni olduğunu ikrâr edüp bizim huzûrumuzda mahalle-i merkûmede sâkin olduğu dârını rehn vaz' etdi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra ba'de't-tahlîf mezbûrun edâsına tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

es-Sâbikûn

Sayfa 85/Belge 225

Belgenin Özeti

Mustafa isimli kişinin babası hacı Hüseyin vefat etmeden kendisine bir ev yaptırdığını ancak babası 16 yıldan daha fazla bir süredir vefat etmesine rağmen kendisine evin verilmediğini iddia ederek vasisi Bektaş ve babasının eşi Mihri'ye dava açması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atîk mahallesinde sâkin Mustafa bin el-Hâc Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘de mahalle-i merkûmede sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Hüseyin’in eytâm sigârının kibel-i şer‘den mansûb vasîsi olan Bektaş bin Ahmed ve müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i metrûkesi Mihri binti Mehmed hatun mahzarlarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ-yı merkûm babam el-Hâc Hüseyin tarih-i kitabdan on altı sene mukaddem hâl-i hayatında iken mahalle-i merkûmede vâki‘ mülk dârının dâhilinde benim için bir beyt binâ edüp ve bana teslim edüp tezevvüc edüp on altı seneden mütecâviz olmuş iken hâlen vasî-yi merkûm ve mezbûre Mihri beyt-i mezkûreyi müteveffâ el-Hâc Hüseyin mersûm için binâ eylediği münkir olmağın mersûm Mustafa’dan da‘vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûlden Mehmed bin Mehmed ve Ali bin Hamza ve Hüseyin bin İlyas nâm kimesneler li-ecli’s-şehâde meclis-i şer‘a hâzırûn olup ğibbe’l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye etdikde mersûm el-Hâc Hüseyin tarih-i kitabdan on altı sene mukaddem mersûm Mustafa’yı dârının nısfında oğlum Mustafa için kendüye ve bir hissesi huzûrumuzda ikrâr ve itiraf etdi on altı seneden mütecâviz beyt-i mezkûrede sâkindir biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu edâ-i şehâdet-i şer‘iyye etdikden sonra bir kıt‘a minvâl-i meşrûh ibrâz edüp sual olundukda Zeyd oğlu Amr için kendüye teslim edüp ... fevt sâkin oldukdan sonra Zeyd fevt oldukda Ömer ve mezbûrdan dâr-ı mezbûreyi da‘vâya kâdir olurlar el-cevâb olmaz deyu mestûr olmağın ber mûceb-i fetvâ-yi şerîfe şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ oldukda mezbûre Mihri ve Bektaş ta‘arruzdan men‘ olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Osman Çelebi bin Ebubekir, Mehmed Bey bin Selam Çavuş, Hasan Çelebi bin İsmail, Seyyid Ramazan bin Seyyid Ali, üstad Mehmed bin Ali

Sayfa 86/Belge 226

Belgenin Özeti

Mihri hanımın mehr-i müeccelinin eşinin geriye bıraktığı mal varlığından verilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atık mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Hüseyin nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi işbu bâ'isetü'l-kitâb Mihri hatun binti Muhsin meclis-i şer'î şerîf lâzîmü't-teşrîfde müteveffânın kebîr oğlu Mustafa ve eytâm sigârının kibel-i şer'îden mansûb vasîsi olan Bektaş bin Ahmed mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ zevcim el-Hâc Hüseyin'in zimmetinde doksan aded esdî kuruş mehr-i müeccel hissem vardır suâl olunup muhallefâtından alıverilmesi matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl her biri inkâr ile cevap verip mezbûr Mihri hatundan da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden üstad Mehmed Ali ve Hüseyin bin el-Hâc İlyas nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'î hâzırân olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediler ki mersûm el-Hâc Hüseyin ... küllîsin mezbûr Mihri hatunu akd-i nikâh eylediği hinde bizim huzûrumuzda doksan esdî kuruş mehr-i mu'accel ve doksan esdî kuruş mehr-i mü'eccel ta'yîn olundu biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra meblağ-ı mezkûr doksan kuruş mehr-i mü'eccelini hala veya bazen zevci mezbûr el-Hâc Hüseyinden ahz etmediğine ve bâ hibe veya bir tarikle zimmetini edâ etmediğine mezbûre Mihri hatuna yemîn teklif olundukda half billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ etdikden sonra müteveffânın muhallefâtından meblağ-ı mezkûrun edâsını tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Hasan Çelebi bin Maksud, İbrahim Paşa bin Hüseyin, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed, Mustafa bin Musa, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 86/Belge 227

Belgenin Özeti

Hacı Safiye'ye ait evin Hacı Yusuf isimli kişiye satılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Cedîd mahallesinde sâkin es-Seyyid Yusuf bin es-Seyyid Hamza ve oğlu Hamza Çelebi nâm kimesneler asâleten ve diğer oğulları el-Hâc Ali ve el-Hâc Zekeriya ve Hüseyin ve kebire kızı Cemile taraflarından ikrârâtü'l-beyâna vekîl olup nehc-i şer'î üzere vekâleti sâbite olan mersûm es-Seyyid Yusuf vekâleten meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Yusuf Paşa bin el-Hâc Ahmed mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp Şehreküsdü mahallesinde vâki' bir tarafı el-Hâc Mustafa mülkü ve bir tarafı zâde mülkü ve bir tarafı ... mezbûr mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir beyt harâbe ve bir cevz şeceri ve havşî ile müştamil dârın nısfı mersûm el-Hâc Yusuf Paşa'nın mülkü olup ve nısf-ı âharı müteveffât zevcem el-Hâce Safiye'nin mülkü olup irs-i şer'le bana ve oğlum mersûm Seyyid Hamza'ya ve diğer oğullarım ve müvekkilelerime intikâl etmeğin mersûm el-Hâc Yusuf Paşa'ya yirmi aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr yirmi kuruşu müşterî-yi mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' etdik ba'de'l-yevm zikr olunan harâba müşrif menzilin nısf-ı âharı mersûm el-Hâc Yusuf Paşa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarraf olsun dedikde mukirrân-i merkûmânın asâleten ve vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc ... tasdik etmeğin mâ vaka'a

Şuhûdü'l-hâl:

Hızır bin Osman, Molla Efendi bin Abdi, el-Hâc İbrahim bin kunduracı, Derviş Hüseyin küpeli, Muslu Çelebi bin Yusuf,

Sayfa 86/Belge 228

Belgenin Özeti

Şah Sultan'ın küçük oğlu Ali Kaya'ya günlük 3 akçe tayin olunması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Akyol mahallesinde sâkine şâh Sultan binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer'a gelüp takrîr-i kelâm edüp sâbikan zevcim olup beni tatlık eyleyen Hasan'dan mütevellid Ali Kaya nâm sağır oğlum nafaka ve kisveye muhtâcdır kibel-i şer'den takdîr-i nafaka olunmak matlûbumdur dedikde cânib-i şer'-i şerîfde merkûm Ali Kaya'nın nafaka ve kisvesi için yevmî üç akçe ta'yîn olunup istidâneye izin verildi

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc İbrahim bin Ahmed, Hasan bin Yunus, Mehmed bin Ahmed

Sayfa 87/Belge 229**Belgenin Özeti**

Vefat eden Ciğerci Hüseyin Paşa'nın küçük çocuklarının vasisi olan kardeşi Abdülvehhab, müteveffa Hüseyin'in kız kardeşi Ayişe'ye kefalet ile 36 guruş vermiş olduğunu söyleyerek, bu miktarı vermesini istemesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ciğerci Hüseyin Paşa nâm kimesnenin eytâm sigârının kıbel-i şer' den mansûb vasîsi olan müteveffânın karındaşı Abdülvehhâb nâm kimesne meclis-i şer' -i şerîf lâzîmü't-teşrîfde mahmiye-i Ayntab muzâfâtından İbrahimî nâm karyede sâkin Ebudderdâ bin Aydın nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp vasîsi olduğum eytâmın müteveffâ babaları Hüseyin Paşa mersûm Ebudderdâ kefâleti ile hâzıra bi'l-meclis olan kız karındaşı Ayişe'ye otuz kuruş verip kefâleti hasebiyle tarih-i kitabdan iki sene mukaddem mersûm Ebudderdâ'ya otuz altı kuruşa mu'âmele etmişdir suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mersûm Ebudderdâ kefil bi'l-mâl olup mersûm Hüseyin Paşa'da kız karındaşları Ayişe için otuz kuruş alup iki sene mukaddem mersûm Hüseyin Paşa kefâleti hasebiyle otuz altı kuruşa kendünün üzerine mu'âmele eylediğini ikrâr ve itiraf edüp lâkin tarih-i kitabdan bir sene mukaddem kız karındaşım Ayişe meblağ-ı mezkûrun otuz bir kuruşu merkûm Hüseyin Paşa'ya teslîm edüp beş kuruşu bakidir deyu cevap verip ve saġîr-i mezbûr Abdülvehhâb münkir olmaġın mezbûr Ebudderdâ'dan da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Hüseyin bin Ömer ve Ali bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup ğibbe'l-istîşhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer' iyye eylediler ki mezbûre Ayişe tarih-i kitabdan bir sene mukaddem kendi kapusun önünde merkûm Hüseyin Paşa'ya otuz aded esdî kuruş teslîm edüp mezbûr Hüseyin Paşa dahi kabz eyledikten sonra mezbûre Ayişe'nin zimmetinde olan otuz altı kuruşumdan otuz bir kuruşu ahz etdim zimmetinde beş kuruşum kaldı deyu bizim huzûrumuzda ikrâr ve itiraf edip ikrârın şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyu edâ-i şehâdet-i şer' iyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti

şerâyeti'l-kabûl baki kalan beş kuruşun edâsını tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Sirâc Süleyman, el-Hâc İbrahim bin Ahmed, Hamza bin Abdülginâ, Sarı Hamza bin Şaban

Sayfa 87/Belge 230

Belgenin Özeti

Ayntab şehri Şhreküsdü mahallesinde bulunan Şecer çeşmelerinin evkafına ait binânın Süleyman Efendi'ye satılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şhreküsdü mahallesinde vâki' şecer çeşmeleri demekle ma'rûf çeşmenin mütevellîsi olan el-Hâc Yusuf bin el-Hâc Ahmed ve çeşme-i merkûmenin imamı olan Mevlana Halil Efendi bin ...meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb Mevlana İshak Efendi bin el-merhûm Osman Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mütevellîsi olduğum çeşme-i merkûmenin evkâfından mahalle-i merkûmede vâki' mersûm İshak Efendi'nin dârının dâhilinde kırmacı? oğlu mülkü muttasıl ... tahminen arzı üç zirâ' ve tûlî sekiz zirâ' binâdan hâlen arz-ı hâl vakfî bir vechle intifâ' olmayup bir nesne hâsıl olmamak ile arz-ı mezkûrenin bey' olunup veyahut bir akar alınmağa vakf-ı hissîni a'lâ ve enfa' olmağla arz-ı mezkûre mersûm Süleyman Efendi elli aded esdî kuruşa bey'-i ât-i kat'î ile bey' edüp semeni olan elli kuruşu müştêrî-yi mezbûr yedinden bi't-tamam ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' etdik dediklerinde mersûm Süleyman Efendi tasdîk

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Kenan bin Hâc Ramazan, Haydar bin Osman, Molla Receb bin İsa, el-Hâc Mustafa bin Abdullah, Mustafa Çelebi bin İbrahim Çelebi

Sayfa 87/Belge 231

Belgenin Özeti

Sefer hatunun mehr-i müecceli için eşi Ali Çelebi'nin verdiği değirmeni Mehmed Paşa isimli kişiye satması

Mahmiye-i Ayntab kal'asında sâkine Sefer hatun binti Halil tarafından bey'-i âti'l-beyânı ikrâra vekîl olup Mehmed Çelebi bin Kethüda ve el-Hâc Mustafa bin el-Hâc Seyyid Ali nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan fahru'l-emâsil Abdülkadir Ağa bin Hasan meclis-i şer' de işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed Paşa bin İhsan mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilem mezbûre Sefer hatunun mehr-i müecceli için zevci Ali Çelebi mezbûre Sefer hatuna verip teslîm eylediği Simavna nâm karye türabında vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd bir kebir mülk değirmeni merkûm Mehmed Paşa'ya müvekkilem mezbûre Sefer hatun yüz on aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat''i ile bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' etdi ba'de'l-yevm zikr olunan değirmen mersûm Mehmed Paşa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olup şehre cârî olan su yolunda zikr olan her kuruşu mütevellî olanlara teslîm etsün dedikde mukirr-i merkûm Abdülkadir Ağa'nın vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Mehmed Paşa tasdik etmeğın mâ vaka'a

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Ahmed imam Hayrullah, el-Hâc Abdülvehhâb Kayazâde, Ahmed Çelebi bin Kethüda, Molla Ahmed oğlu Mehmed Çelebi, Ali Paşa bin Kalender, Derviş Ali bin Halil, Ali Çelebi (silik), Ali Paşa bin İhsan

Sayfa 88/Belge 232

Belgenin Özeti

Nefise hatunun vefat eden babası Mehmed Çelebi'nin geriye bıraktığı mal varlığından kendisine ait hissesini alması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Seng-i Hoşkadem mahallesinde sâkin Abdurrahman Çelebi ve karındaşı Mehmed Çelebi bin Ahmed ve vâlideleri Kayabaşı hatun tarafından ikrârâtü'l-beyân için vekîl olup Ahmed bin Süleyman ve Muslu Paşa bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Kara Yunus bin Hakkı nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde mezbûre Kayabaşının kebir kızı Nefise hatun binti Mehmed çelebi tarafından nehc-i şer'î üzere vekîl olan karındaşı mezbûr Abdurrahman Çelebi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp

müteveffâ Mehmed Çelebi'nin muhalledâtı ve mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı el-Hâc Osman mülkü ve bir tarafı Kahioğlu mülkü ve bir tarafı bağçe ve bir tarafı zimmi Durmuş mülkü üç mahdûd mukırr-ı muttasıl yerin sülüsü mezbûre Nefisenin mülkü ve iki ...şâyi' i mersûm Mehmed Çelebi'nin mülkü olmağın andan mâ adâ üç beyt ve havşı müştemil menzili ve hâricinde olan havşı mezbûre Nefise hatun hissesi mukâbelesinde verip mezbûre Nefise hatun dahi babasından kendüye intikâl eden hisse-i şer' iyyesi mu'âmelesi zikr olunan üç beyt ve ...taşrasında olan havli ahz ve kabz eyledi mülk-i mevrûsudur keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukırrûn-i merkûmûnun asâleten ve vekâleten cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr Abdurrahman Çelebi vekâleten kabûl ve tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Süleyman bin Abdülkadir, müteveffât Mehmed bin Yakub, Ebubekir Şeyh Hallâc, Mehmi? Çelebi bin Ömer, Abdülvehhâb bin Ali, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 88/Belge 233

Belgenin Özeti

İshak Efendi isimli kişinin evini es-seyyid Hamza isimli kişiye satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin İshak Efendi bin el-merhûm Süleyman Efendi meclis-i şer'-i şerîf lâzımü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb es-Seyyid el-Hâc Hamza bin es-Seyyid Yusuf mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i mezbûrede vâki' kibleten Kozakoğlu mülkü ve şarkan Molla Ebubekir mülkü ve şimâlen tarîk-i âmm ve garben mülkü ile mahdûd bir beyt-i kebir ve bir matbah ve bir kilarevi ve havşı müştemil mülk dârını cümle tevâbi' ve levâhiki ile mezbûr es-Seyyid Hamza'ya ikiyüz yirmi aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' etdim dedikde mezbûr es-Seyyid Hamza tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Kenan bin Hâc Ramazan, Sadr bin Osman, Hâc Mustafa bin Abdullah, Mustafa Çelebi bin İbrahim Çelebi

Sayfa 88/Belge 234**Belgenin Özeti*****Fatıma hatunun bakkal dükkânını oğlu Hızır Efendi'ye bağışlaması***

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atık mahallesinde sâkine Fatıma hatun binti İsmail Efendi tarafından husûsâtı'l-beyânı ikrâra vekîl olup Hâc Mehmed bin Ali ve Ali Çelebi bin Ali nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbite olan el-Hâc İbrahim Paşa bin Ahmed meclis-i şer'de mersûme Fatıma hatunun oğlu Mevlana Hızır Efendi bin Mustafa Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilem mezbûre Fatıma hatun Şehreküsdü mahallesinde vâki' bir tarafı Baki Paşa mülkü ve bir tarafı Arpacızâde mülkü ve bir tarafı Mustafa mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk-i müşterâsı olan bakkal dükkânını oğlu mezbûr Hızır Efendi hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe ve temlik ve teslim edüp mersûm Hızır Efendi dahi meclis-i hibede kabz ve tesellüm ve temellük etdi dediklerinde mezbûr Hızır Efendi tasdik etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Efendi Kara Osman, Veled Bey bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin Molla Mehmed

Sayfa 88/Belge 235**Arapça**

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbni Şükür mahallesinde sâkine Asiye hatun binti eş-Şeyh Sun'ullah meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrifde mülk-i müşterâsı olan Gürciyyü'l-asıl vasatü'l-kâme açık kaşlı ela gözlü Saime binti Abdullah mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp hisbeten lillâhi'l-azîm ve taleben li-merzâtihi ve men a'taka rakabeten mü'mineten a'takallâhu ta'âlâ li-küllü uzvin fi hâ uzven min ...fahvâsınca mezbûre Saime'yi maldan azâde edüp sel-i harâyire ilhâk etdim ba'de'l-yevm sâyir harâyir olsun üzerinde hak ve gayri ...yokdur dedikte mezbûre Saime tasdik etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Mehmed bin Hasan Efendi, Ahmed Çelebi bin Şeyh Sun'ullah, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed

Sayfa 89/Belge 236**Belgenin Özeti**

Es-seyyid Ahmed'in şahidlerin ifadeleriyle başına yeşil sarık taktığı ve sahih-i neseb Müslümanlardan olması

Bi'l-fi'il mahmiye-i Ayntab'da nakîbü'l-eşrâf kâim-i makâmı olan fahru's-sâdât es-Seyyid Halil Çelebi meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde mahmiye-i merkûmede Şehreküsdü mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb Ali ve el-Hâc Hamza ve Hasan benû Ahmed nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm edüp mersûm Ali ve el-Hâc Hamza ve Hasan kadîm olan ... nefsi-i Ayntab sükkânından olup yüzüne gelince başına yeşil alâmet vaz' edüp ve yeşil sarındıkları ma'lûmum değil iken hâlen her biri yeşil alâmet vaz' etmişlerdir Müslümanlardan suâl olunup takrîrleri tahrîr olunması matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl Mevlana Ali Efendi bin el-Hâc ...ve Molla Ali bin Molla Mustafa ve İbrahim Çelebi bin Ali ve Receb bin Mehmed ve Abdullah bin Veli nâm kimesneler meclis-i şer'a hâzırûn olup mezbûrdan Ali ve el-Hâc Hamza ve Hasan nâm kimesnelerin babaları es-Seyyid Ahmed'in sahîhü'n-neseb Müslümanlardan biliriz hayatında yeşil sarık takub deyu her biri alâ tarîki's-şehâde haber vermeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

es-Seyyid Ramazan Bey bin Ali, es-Seyyid Süleyman bin Yusuf, es-Seyyid Ali bin Hasan, el-Hâc İbrahim bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed

Sayfa 89/Belge 237**Belgenin Özeti**

Mehmed, Hasan, Ahmed ve Receb isimli kişilerin birbirlerinin kefaleti ile, Hızır Paşa'dan mal satın aldıkları ve bu malların bedelini Şaban ayının başlangıcına kadar ödemeleri gerektiğini belirtmeleri

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Kızılcakend nâm karyede sâkin Mehmed bin Halil ve Hasan bin Ali ve Ahmed bin Eyüb ve Receb bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb Hızır Paşa bin Mustafa Paşa mahzarında

ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Hızır Paşa'dan bir birimiz kefâyil ile bin altmış bir senesi Şaban'ının ibtidâsına te'cîl ile her kantârı on iki kuruşa olmak üzere on kantar ...yüz yirmi esdî kuruşa iştirâ edüp her birimiz meblağ-ı mezkûra kefil bi'l-mâl olduk tarih-i merkûmda zikr olunan yüz yirmi esedî kuruş dediklerinde mezbûr Hızır tasdîk etmeğin mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Hasan bey bin İsmail, el-Hâc İbrahim bin Hacı, İbrahim bin Mehmed, Mehmed Bey bin Ali, Süleyman bin Musa ve gayrühüm

Sayfa 89/Belge 238

Belgenin Özeti

Mehmed isimli kişinin Beşbeşir hamamının gelir ve giderlerini bildirmesi

Mahrûse-i Haleb'de vâki' Mihmandar câmi'-i şerîfinin mütevellîsi olup Kasaba-i Kilis sükkânından Mehmed bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde mahmiye-i Ayıntab'da sâkin İlyas Bey bin Musa ve Muslu Paşa bin Abdullah nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahmiye-i merkûmede vâki' Beşbeşir hamamı demekle ma'rûf hamamın dört kırat mütevellîsi olduğum câmi'-i mezkûrun evkâfindan olup senede altı kuruş vermek üzere bundan akdem mezbûrân İlyas Bey ve Muslu Paşa'ya icâreye verip lâkin bin elli sekiz senesinde ve bin elli dokuz senesinde ...üzere olup hamam-ı mezkûrun suyu olmamak ile iştirakleri ecilden elli sekiz senesinde üç aylık icâr ve altmış senesinde altı aylık icârında dört buçuk kuruş kalmağla hala ... üç kuruşu ahz ve kabz edüp bir buçuk kuruşundan fâriğa olup sinîn-i sâlife ...icârından mezbûrân İlyas ve Muslu Paşa'nın zimmetlerini ibrâ ve iskât etdim ba'de'l-yevm tarih-i merkûma gelince icârından alâka ve nizâ'ım yokdur dedikde mütevellî merkûm Mehmed'in minvâl-i meşrûh üzere câri olan ikrârların el-mukarru lehümâ el-mezkûrân kabûl ve tasdîk etmeğin mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Memli bin Ömer, Ali Çelebi bin Şahverdi, el-Hâc Ali boyacı

Sayfa 90/Belge 239

Belgenin Özeti

İsmail Paşa isimli kişinin Ebubekir Paşa'ya borç vermesi ve Ebubekir Paşa'ya borç senedi verilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kaysar mahallesinde sâkin İsmail Paşa bin Kethüdâ nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr lâzîmü’t-tevkîrde bi’l-fi‘il Mar‘aş eyâletine mutasarrîf olan emîrü’l-ümerâi’l-kirâm sa‘âdetlu Cafer Paşa hazretlerinin taraf-ı âlîlerinde ikrârâtü’l-beyânı tasdîk için vekîl olan fahru’l-emâsil Ahmed Ağa bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mûmâ-ileyh Paşa hazretlerinin Âsitâne-i sa‘âdetinde kethüdâlarının hazretlerinin serâcbaşılık hizmetinde olan Ebubekir Paşa'ya iki bin yediyüzü elli riyâlî kuruş deyn alub meblağ-ı mezkûr için mûmâ-ileyh Paşa hazretleri merkûm Ebubekir Paşa'ya mahtûm temessük vermeğin merkûm Ebubekir Paşa'dan meblağ-ı mezkûru ahz ve kabz ve kendüye îsâl için tarafından beni vekîl nasb edüp mahtûm mezkûr temessükü bana teslîm etmiş idi hâlen meblağ-ı mezkûrdan mersûm Ahmed Ağa yedinden iki bin beşyüz riyâlî kuruş vekâleti hasebiyle ahz ve kabz etdim dedikde mukîr-i merkûm İsmail Paşa merkûm Ahmed Ağa bi’l-vekâle tasdîk etmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

fahru’l-kuzât Süleyman efendi el-Fâzıl (silik), fahru’l-ekârim Osman Ağa, fahru’l-emâsil el-Hâc Bayram Ağa, Şaban Bey bin el-Hâc Halil, Hüseyin Ağa bin Abdullah

Sayfa 90/Belge 240

Belgenin Özeti

Ayişe Hatun'un, eşi Hacı Mustafa'nın diğer eşi Elif Hatun'a ait malı kullanmasına izin vermemesi sebebi ile Ayişe hatunun bu taarruzunun yasaklanması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbni Şeker mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Mustafa bin Ali Koca'nın zevce-i metrûkesi Elif hatun binti Cuma meclis-i şer‘-i şerîf lâzîmü’t-teşrîfde müteveffâ-yı mezbûrun diğer zevcesi olup eytâm-i sigârının kıbel-i şer‘den mansûb vasîsi olan Ayişe hatun binti Süleyman mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüp zevcim müteveffâ el-Hâc

Mustafa'nın babası Ali Koca hâl-i hayatında iken benim ba'du'l-kuvve ve gümüş edâtımı bey' edüp kendü masrafına sarf etmekle tarih-i kitabdan on sekiz sene mukaddem mahalle-i merkûmede vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd mülk dârının dâhilinde sâkine olduğum kapusu garba feth olur bir beyt ve bir hazîne ve ...ol mukâbelede bana verip teslîm edüp tarih-i kitaba gelince sâkine olur iken hâlen vasî merkûm tasarrufuma mâni' olur suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûre Ayişe mülkünde olmağın mezbûre Elif hatundan da'vâsını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Molla Bektaş bin Ahmed ve Halil bin Çelebi nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzîrân olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediler ki mersûm el-Hâc Mustafa'nın babası müteveffâ Ali Koca hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken tarih-i kitabdan on sekiz sene mukaddem merkûme Elif hatunun ba'zu'l-kuvve ve gümüş edâtını bey' edüp akçesini kendü masrafına sarf etdim ol mukâbelede sâkine olduğu bir beyt ve hazîne mezbûre Elif hatuna verip teslîm etdim deyu bizim huzûrumuzda ikrâr ve itiraf etdi ikrârına şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'a oldukdan sonra mezbûre Ayişe ta'arruzdan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Üstad Kasım serâc, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed, Abdüsselam Paşa bin Hâc İbrahim, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 90/Belge 241

Belgenin Özeti

Mustafa, Mahmud, Cemile ve Raziye'nin kendilerine miras kalan evi Üstad Mehmed Ali'ye satmaları

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından ...mahallesinde sâkin Mustafa bin Mahmud Çelebi asâleten ve karındaşı Mahmud ...ve Cemile binti Derviş Halil ve Raziye binti Mustafa tarafından bey'ül âti'l-beyânı ikrâra vekil olup Ahmed bin Osman ve Osman bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mersûm Mustafa vekâleten meclis-i şer'de işbu bâ'isü'l-kitâb üstad Mehmed Ali mahzarında ikrâr ve

takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki‘ bir tarafı Ali mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Mahmud mülkü ve bir tarafı el-Hâc Ali mülkü ile mahdûd bir beyt ve bir matbah müştemil dâr mülk-i mevrûsumuz olmağla mersûm üstad Mehmed Ali’ye elli aded esdî kuruşa bey‘ edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eylediğimizden sonra semen-i mezkûru alâ mâ farazallâh beynimizde taksîm etdik ba‘de’l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mezbûr üstad Mehmed Ali tasdik etmeğın mâ vaka‘a kayd olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Hasan bin Mehmed, Ali Hasan bin Ali, Abdurrahman bin Mehmed Efendi, İbrahim Çelebi bin el-Hâc Ebubekir, el-Hâc Ali boyacı

Sayfa 91/Belge 242

Belgenin Özeti

Yusuf’a annesinin ev vermesi ile kardeşi Ali’nin buna engel olmak istemesi ve Ali’nin bu taaaruzunun yasaklanması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkine Aîşe hatun binti Halil tarafından husûsâtî’l-beyânı da‘vâya vekil olup Turan bin el-Hâc Hüseyin ve Şaban bin el-Hâc Süleyman nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûre Aîşe’nin oğlu Ali bin Fethi nâm kimesne meclis-i şer‘de Yahni mahallesinde sâkin Yusuf bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüp mezbûr Yusuf ile vâlidem ve müvekkilem Âşîşe li-ümm karındaşlar olup mahalle-i mezbûrede vâki‘ iki tarafı Zeynelâbidin mülkü ve bir tarafı İsmail mülkü ve bir tarafı Kör Yusuf mülkü ile mahdûd dârın dâhilinde bir beyt ve bir matbah ve bir beyt-i sagir ve havş-ı mu‘ayyene vâlideleri müteveffât Ahsen’in mülkü olup irs-i şer‘le kendülere intikâl etmiş iken dâr-ı mezkûrede ve tecemmülât-ı hânede kendüye âyide hissesini vermekde ta‘allül eder suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe’s-suâl mezbûr Yusuf zikr olunan iki beyt ve bir matbah ve havş-ı mu‘ayyene vâlidemiz Ahsen’in mülkü olup lakin tarih-i kitâbdan on iki sene

mukaddem mezbûre Ahsen hatun hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken dâr-ı mezkûra ve dâhilinde olan tecemmülât-ı hânesini ba'de't-tahliye bana hibe-i sahîha-i şer'îyye ile hibe ve temlik etdi ben dahi meclis-i hibede kabz ve tesellüm etdim dâr-ı mezkûre mülk-i mevhubumdur deyu cevap verip mersûm Ali'nin olmağın mersûm Yusuf'dan da'vâsını müsbite beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Molla Mehmed bin Şah Hüseyin ve Mustafa bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediler ki mersûm Ahsen hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde tarih-i kitabdan on iki sene mukaddem dâr-ı mezkûreyi ve tecemmülât-ı hânesini ba'de'l-ikrâr bizim huzûrumuzda oğlu mersûm Yusuf'a hibe ve temlik edüp mezbûr Yusuf dahi kabz ve tesellüm etdi biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyu edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyeti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mersûm Ali ta'arruzdan men' olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed, Molla Ömer bin Abdülhalim, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 91/Belge 243

Arapça

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atîk mahallesinde sâkin el-Hâc Mustafa Paşa meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrifde işbu bâ'isü'l-kitâb Gürciyyü'l-asıl tavîlü'l-kâme ela göz el-Hâc Yusuf bin Abdullah nâm mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp hisbeten lillâhi'l-azîm ve taleben li-merzâtihî ve men a'taka rakabeten mü'mineten a'takallahu ta'âlâ li-küllî uzvin minhâ uzven mine'n-nâr fahvâsınca mülkünden i'tâk edüp selk-i ahrâra ilhâk etdim ba'de'l-yevm sâir ahrâr asliyyân gibi hür olsun üzerinde hakk-ı velâdan gayri hakkım yokdur dedikde mezbûr el-Hâc Yusuf tasdik etmeğın mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Mehmed bin Ali, Ahmed Bey bin Mehmed, Ömer Çelebi bin Mehmed Ağa, Abdullah Çelebi bin İbrahim Efendi, el-Hâc Hasan bin el-Hâc Mehmed

Sayfa 91/Belge 244

Belgenin Özeti

Hediye hatunun büyük kızı Ümmühan'a bağışladığı bağ ve eşya kaydı

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Seng-i Hoşkadem mahallesinde sâkine Hediye hatun binti Mehmed meclis-i şer' de Hediye hatunun sulbiye-i kebîre kızı Ümmühani binti Ebubekir tarafından vekîl olup Ali Çelebi bin el-Hâc Şaban ve el-Hâc Ali Kaya bin el-Hâc Mehmed nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbite olan Molla Veli bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitâbdan dört sene mukaddem kendü malımdan yüz altmış beş aded esdî kuruş ve tecemmülât-ı hânemizden iki sahn ve bir tencere ve iki döşek ve bir yasdık ve bir halı ve iki kilim ve iki yasdık ve akârâtımızdan ... türabında vâki' dokuz yüz seksen dört yüz elli ...ve Karakapu türabında vâki' ikiyüz seksen bağımın yüz sekseni mezbûre Ümmühânî hatuna hibe ve temlik ve teslim etdim mezbûre Ümmühani hatun dahi meclis-i hibede kabz ve tesellüm ve temellük etdi dedikde mukirre-i merkûme Hediye hatunu mezbûr Molla Veli vekâleten tasdik etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Vasi bin Selim, Abdurrahman bin Satılmış, Mustafa bin Yunus, Molla Ahmed

Sayfa 92/Belge 245

Belgenin Özeti

Hediye hatunun kendisine ait malın bir kısmını kardeşi Molla Veli'ye bağışlaması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Sekek ...mahallesinde sâkine Hediye hatun binti Mehmed meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb karındaşı Molla Veli bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitâbdan dört sene mukaddem kendü malımdan yüz altmış beş aded esdî kuruş ve tecemmülât-ı hânemden iki sahn ve bir tencere ve üç aded kilim ve akârâtımızdan ...türabında vâki' dokuz yüz seksen mülk bağım yüz elli sekizi ve Karakapu türabında vâki' ikiyüz seksen mülk bağımın yüz sekseni ikrâr edüp karındaşım Molla Veli'ye hibe ve teslim etdim mersûm Molla Veli dahi meclis-i hibede zikr olunan yüz altmış beş kuruş ve iki sahn ve bir tencere ve zikr olunan bir kıt'a dörtyüz elli sekiz bağ ve bir

kıt'a yüz seksen bağı ahz ve kabz ve tesellüm ve temellük etdi dedikde mukirre-i merkûme Hediye hatunu ikrâr-ı meşrûhunda el-mukarru leh el-mezkûr Molla Veli tasdik

Şuhûdü'l-hâl:

es-sâbikûn

Sayfa 92/Belge 246

Belgenin Özeti

Sultan ve kendisini boşayan eşi Hasan'ın mehir konusundaki anlaşmazlıkları ve Sultan'ın taaruzunun yasaklanması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Akyol mahallesinde sâkine Sultan binti Mehmed meclis-i şer'î şerîf lâzimü't-teşrîfde sâbikan zevci olan kendüyü tatlık eyleyen Hasan bin Ali Kaya nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mezbûr Hasan zimmetinde yirmi kuruş mehr-i mu'accel ve yirmi kuruş mehr-i müeccel olup hâlen mu'accel ve müeccelimden kırk kuruş bakidir suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mersûm Hasan merkûme Sultan hatunu bana akd-i nikâh eyledikleri hinde on kuruş mehr-i mü'accel ve on kuruş mehr-i mu'accel ta'yîn olundu ben bundan akdem hamlini vaz' eylediği hinde zevcim Hasan zimmetinde olan mehr-i mu'accel ve mehr-i müeccelimi ahz ve kabz etdim deyu mukirre olmuşdur deyu cevab verip mezbûre Sultan münkire olmağın udûl-i müslimînden Osman bin ...ve Davud bin Abdülkadir nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup ğibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediler ki mezbûre Sultan bundan akdem vaz'-ı haml eylediği hinde zevcim Hasan'ın zimmetinde olan mehr-i mu'accel ve mehr-i müeccelimi ahz ve kabz etdim deyu bizim huzûrumuzda ikrâr ve itiraf etdi ikrâra şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra mezbûre Sultan dahi vaz'-ı haml eylediği hinde zevcim mezbûr Hasan'ın zimmetinde olan mehr-i mu'accel ve müeccelimi ahz ve kabz etdim deyu ikrâr eylediğini mukirre olmağın mezbûre Sultan ta'arruzdan men'-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc İbrahim ..., Molla Mustafa bin Mehmed, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed

Sayfa 92/Belge 247**Belgenin Özeti*****Fatma hatunun torunlarına nafaka tayin olunması***

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Aliyü'n-neccâr mahallesinde sâkine işbu bâ'isü'l-kitâb Fatıma hatun binti Taşçı meclis-i şer'î şerîfe gelüp takrîr-i kelâm edüp müteveffât kızım Safiye'nin Ömer nâm sağır oğlu ve Ayişe nâm sağire kızı Hacer hicirimde olub her biri nafaka ve kisveye muhtâclardır kibel-i şer'îden nafaka ve kisve takdîr olunması matlûbumdur dedikde sağırân-i merkûmânın nafaka ve kisveleri için kibel-i şer'îden her birine yevmî ikişer akçe ta'yîn olup mezbûre Fatıma hatuna istidâneye izin verildi vakt-i zaferde rucû' eyleye

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Memli bin Ömer, Ali Çelebi bin el-Hâc Şaban, Ramazan Çelebi bin Yusuf, Molla Ahmed imam...

Sayfa 92/Belge 248**Belgenin Özeti*****Ayntab şehrinde bulunan hamamın gelir ve giderlerinin kaydı***

Mahmiye-i Ayntab'da vâki' ...hamamı demekle ma'rûf hamamdan vakf olan deyn üzere on kırat hissenin mütevellîsi olan Ali bin Ahmed ve mahmiye-i merkûme mahallâtından Aliyü'n-neccâr mahallesinde vâki' câmi'-i şerîfin kurbunda olup hamam-ı mezbûrda dört kırat vakfı olan mektebin mütevellîsi olan Abdurrahman Efendi bin el-Hâc Hamza meclis-i şer'î şerîf lâzimü't-teşrîfde hamam-ı mezkûrun olan Ahmed bin Osman ve Derviş Muslu bin Hasan mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mezbûrân Muslu ve Ahmed bin elli sekiz senesinde hamamın ta'mîrine izn-i şer'île yirmi beş semen kuruşunu kendü mallarından sarf edüp hâlen meblağ-ı mezkûr baki iken amel mande olmağla altmış iki batman

Sayfa 93/Belge 248 (Önceki belgenin devamı)

Bir cedîd ...tebdîl olunup üzerine on beş kuruş kendü mallarından verip ve sâir ocağı için ve ...birine koymak ve taş ...ve taş üstâdına ve sâir levâzimine dahi yirmi bir kuruş ile altmış dokuz akçe sarf edüp ve merkez yoluna iki kuruş sarf edüp cem'an hamamın üzerinde yetmiş kuruşları olmağın işbu ihdâ ve sittîn ve elf senesinin ibtidâsından senede hamam-ı mezkûr tamamen sene tamamına değin kırk beş kuruşa icâre verip mâh be-mâh icârı olan dört kuruşdan rub' ...nısfını biz ve hissedârları ahz edüp ve nısf-ı âharını müste'ciren-i merkûmânın kendü mallarından sarf eyledikleri yetmiş kuruşa add ve hesâb olunmak üzere her birimiz razı olduk minvâl-i meşrûh üzere mâh be-mâh icârımız olan dört kuruşdan rubu' eksikse nısfı biz ve nısfını hesâblarına mahsûb edeler dediklerinde mukirrân-i merkûmânın minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârların el-mukarru lehümâ el-mezkûrân Ahmed ve Derviş Muslu tasdik etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Receb bin Selim, Osman bin Hasan, Mehmed Paşa bin Ali, Ömer bin Mustafa, Memli Çelebi bin Ömer, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 93/Belge 249

Belgenin Özeti

İbrahim ve Hadice hatunun kendilerine miras kalan evi satmaları ve İbrahim'in payına düşenin bir kısmını almadığını iddia etmesiyle, şahidlerin İbrahim'in hissesinin tamamen aldığını söylemeleri

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Seng-i Hoşkadem mahallesinde sâkin İbrahim bin Seyfeddin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde mahalle-i merkûmede sâkine Kayalı hatun binti Hasan tarafından vekîl olan babası mezbûr Hasan mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp Seng-i vâki' bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Hüseyin mülkü ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı Pir Veli mülkü ile mahdûd dâr cümle tevâbi' ve levâhiki ve ...nısfı bana ve nısf-ı âharı ammîm kızı Hadice hatuna irs-i şer'le isâbet etmeğın bundan akdem dâr-ı mezkûreyi mersûm Hasan'ın kızı ve müvekkilesi Kayalı hatuna tamamen elli kuruşa bey-'i bât-i kat'î ile

bey' edüp semen-i mezkûrdan benim hisseme isâbet eden yirmi beş kuruşun yirmi bir kuruşunu ahz ve kabz edüp zimmetide dört kuruş hakkım bakidir suâl olunup aliverilmesi matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mersûm Hasan dâr-ı mezkûreyi kızım mezbûre Kayalı hatuna vekâleten elli kuruşa iştirâ edüp mezbûr İbrahim'in hissesine isâbet eden yirmi beş kuruşu bi't-tamam mezbûr İbrahim'e teslim etdim deyu cevap verip mezbûr İbrahim münkir olmağın mezbûr Hasan'dan kelâmını müsbite beyyine talep olundukda udûlûn Osman bin Ahmed ve Mehmed bin el-Hâc İsa nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediler ki mersûm el-Hâc Hasan dâr-ı mezkûreyi kızı mezbûre Kayalı hatuna mersûm İbrahim'e ve merkûme Hadice'den elli kuruşa iştirâ edüp kendü hissesi olan yirmi beş kuruşu mezbûr İbrahim'e bizim huzûrumuzda teslim etdi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde mezbûre Hadice tarafından Hamza Paşa ibn Uğurlu ve Hızır bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Mehmed bin el-Hâc İsa nâm kimesne mersûm Hasan mahzarında vekâleten ikrâr etti müvekkilim mezbûre Hadice hatun dâr-ı mezkûreyi mezbûre Kayalı hatuna elli kuruşa bey' edüp semeninden kendüye âid olan yirmi beş kuruş hissesini bi't-tamâm ahz ve kabz etti dâr-ı mezkûre mülk-i müştêrâsıdır dedikde mezbûr Hasan tasdîk

Şuhûdü'l-hâl:

Ahmed bin el-Hâc Ebubekir, Memli bin Ömer, el-Hâc İbrahim Hacı, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 93/Belge 250

Belgenin Özeti

Vakıf akçesi mütevellisi Hacı Receb, Mehmed Çelebi'nin babası Osman Çelebi'ye 50 kuruş vakf akçesi verdiğini, ancak 1 yıl sonra bu miktarın karşılığının 60 kuruş olduğunu belirtmeleri fakat Osman Çelebi'nin vefat etmesi üzerine onun geriye bıraktığı mal varlığından 53 guruş alıp kalan 7 kuruşundan ise kendi rızalarıyla vazgeçmeleri

İbni Şeker mahallesinde vakf akçesine mütevellî olan el-Hâc Receb bin Selim ve mahalle-i merkûme ahalisinden Hoca Arslan ve Ramazan ve Ali bin el-Hâc Süfyan

nâm kimesneler meclis-i şer‘de Mehmed Çelebi bin Osman Çelebi mahzarında her biri ikrâr edüp işbu ihdâ ve sittîn ve elf Muharrem’inin ibtidâsından mezbûr Mehmed Çelebi babası Osman Çelebi zimmetinde elli kuruş vakf akçem olmakla sene-i âtiye Muharrem’ine altmış kuruşa mukâbele etmiş idik hâlen mersûm Osman fevt olup meblağ-ı mezkûr altmış kuruşu muhalleflâtından talep eylediğimizde elli üç kuruşu ahz edüp ecl-i sual etmemek ile yedi kuruşundan rizâmız ile fâriğ olup mezbûr Mehmed Çelebi’nin zimmetin ibrâ ve iskât ettik dediklerinde mezbûr Mehmed Çelebi tasdîk

Şuhûdü’l-hâl:

Şeyh Mehmed Çelebi, Abdüsselam Çelebi, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed

Sayfa 94/Belge 251

Belgenin Özeti

Vefat eden Safiye’nin küçük çocuklarına kalan hisselerin korunması için çocukların babaları Halil’in vasi tayin edilmesi

Fî yevmü’l-hamîs 26 Muharrem’ül-harâm li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Mahmiye-i Ayıntab mahallatından Aliyü’n-neccâr mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Safiye binti el-Hâc Ali’nin Tahir nâm sağîr ve Ayişe nâm sağîresine müteveffât vâlidelerinden intikâl eden hisselerini ahz ve hıfz için bir vasî lâzım ve mühim olmağın sağîrân-ı merkûmânın babaları Halil kıbel-i şer‘den vasî nasb ve ta’yîn olunup dayıları olup hâzır bi’l-meclis olan Hüseyin nâzır ta’yîn olunmağın her biri vesâyet ve nezâreti kabul etmeğın mâ vaka’a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Ali Çelebi bin Molla Ebubekir, Musa Paşa bin Ahmed, Molla Memli bin Ömer, Molla Ahmed imam Seyfeddin?

Sayfa 94/Belge 252

Belgenin Özeti

Vefat eden Hacı Zekeriya'nın çocuklarının vasisi Ömer'in çocuklara ait hisseleri idaresi altına alması ancak, nakitler için bir nazır gerektiğini belirtmesi üzerine Osman isimli kişinin nazır olarak tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şhreküsdü mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Zekeriya nâm kimesnenin Hüseyin ve Ramazan ve Zekeriya nâm eytâm sigârının sâbık vasî-yi mansûbu olan Ömer bin İbrahim nâm kimesnenin sigâr-ı merkûmûnun hisseleri için kabz edüp zabt eylediği nukûdun üzerine bir nâzır mühim olmağın işbu hâzır bi'l-meclis olan Osman bin el-Hâc Mehmed müstakîm ve nezâret uhdesinden gelür kimesne deyü 'arz-ı müslümânlar haber vermeğın mezbûr Osman kibel-i şer'den nâzır ta'yîn olunup ol dahi nezâret-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vaka'a

Şuhûdü'l-hâl:

Yusuf Çelebi bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed, Mehmed bin Süleyman, el-Hâc Ali bin Abdülkadir, Osman bin Mehmed

Sayfa 94/Belge 253

Belgenin Özeti

Vefat eden Hacı Zekeriya'nın mirasından çocuklarına düşen hisselerin belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şhreküsdü mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Zekeriya nâm kimesnenin Hüseyin ve Zekeriya ve Ramazan nâm eytâm sigârının kibel-i şer'den mansûb vasîsi olan işbu bâ'isü'l-kitâb Ömer bin İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzümü't-teşrîfde sigâr-i merkûmûnun nâzırları olan Osman bin el-Hâc Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp vasîleri olduğum müteveffât Mihri hatundan mütevellid Zekeriya'ya müteveffâ babasından ve valdesi Mihriden intikâl eden hisse-i şer'iyyesi ve müteveffâ-yı merkûm el-Hâc Zekeriya Bey ... nâm câriyesinden mütevellid Hüseyin ve Ramazan nâm sağırlere babalarından intikâl eden hisseleri bu ana değın taksîm olunmamakla hâlen zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî olan Müslümanlar ile üzerine varıp her birinin hisseleri ta'yîn olundukda mahalle-i merkûmede vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd müteveffâ-ı merkûm Zekeriya'nın dârından gayri

sağır-i mersûm Zekeriya ve Hüseyin ve Ramazan hisselerine tecemmülât-ı hâne ve nukûd ve akârâtından her birine ikişer yüz elli beş kuruş isâbet edüp ve sağır-i merkûm Zekeriya'ya müteveffât vâlidesi Mihri'nin muhallefâtından yüz doksan kuruşluk eşyâ isâbet edüp mersûm Zekeriya'nın cem'an üçyüz altmış dört kuruş hissesini ve merkûm Hüseyin ve Ramazan'ın her birinin ikişer yüz elli beş kuruş hisselerini vesâyetim hasebiyle sigâr-i merkûmûnun hisseleri için bi't-tamam ahz ve kabz eylediğimden sonra mezbûre Mihri hatunun zevci el-Hâc Zekeriya fevtinden sonra ben kendi nefsim için bi't-tamam ahz ve kabz eylediğimden sonra mezbûre Mihri'den ve mezbûre Mihriden mütevellid olup ba'dehû vefât eden oğlum İbrahim'in muhallefâtından bana aid hissem mukâbelesinde karye-i ...türabında vâki' bir kıt'a ma'lûmetü'l-hudûd tarla ve Hacı nâm karye türâbında vâki' ma'lûmetü'l-hudûd üçyüz seksen bir kıt'a bağı bana verip ben dahi kabz ve kabûl edüp sigâr-ı merkûmûnun zimmetlerini ibrâ ve iskât etdim ba'de'l-yevm sigâr-i merkûmûnun yedlerinde olan dârlarında ve tecemmülât-ı hânelerinde ve nukûd ve akârâtında vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ım yokdur dedikde mukirr-i merkûm Ömer'in vesâyeten ve asâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Osman tasdîk etmeğin mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Halil Efendi bin (silik), el-Hâc İbrahim hallâc, Halil Paşa bin Mehmed, el-Hâc Mehmed

Sayfa 95/Belge 254

Arapça

Medîne-i Ayntab'da nâibü'ş-şer' olan fahru'l-müderrişine'l-kirâm Ataullah Efendi (silik)

...sâfiye ve Süleyman-ı inhâ olunur ki medîne-i mezbûre Ayntab kazasının umûr kısmında askerine tarafımızdan size tefvîz olunmuşdu gerektilde kazâ-i mezkûrda vâki' olan mevâdd-i askeriyeme tahzîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'îyye tevzî' ve taksîm etdikden sonra o cânibine âyid olan ahz ve irsâl buyuruldu Zilhiceti'ş-şerîfe li-sene sittîn ve elf.

Fahru'l-müderrişîne'l-kirâm Ataullah Efendi

Sayfa 95/Belge 255

Belgenin Özeti

Padişahın fermanı ile Ayntab'a naib gönderilmesi

Ba'de's-selâm ...el-ikrâm inhâ olunan budur ki inâyet-i Rabbaniyeden sa'âdetlu padişahımız hatt-ı sa'âdetleri ile medîne-i Ayntab'da hükûmet-i şer'iyeyi bu dâ'îlerine ihsân buyurdıklarından ol tarafa cânibimizden bir nâib istihlâfına ferman-ı şerîfleri sâdır olmağın bu abd-i hakîr dahi ...ihtiyâr edüp medîne-i mezbûre ahalisi beyenlerinde icrâ-yı şerî'at-i Muhammediyye edesiz ...hilâf-ı şer' zulm ve ta'addî etdirmeyesiz ve's-selâm. Tahrîren fî evâyili Zilhicce eş-şerîfe li-sene sittîn ve elf. El-fakîr Mustafa el-med'uvvü Beyanizâde el-kâdîasker Rumeli sâbıkan ve'l-me'mûr silik (Ayntab. Kuyyide fî 27 Muharrem el-harâm li-sene 61

Sayfa 95/Belge 256

Belgenin Özeti

Kasım ve Molla Ömer'in katkılarıyla bir beyt yapılması ve bu yapının mescid-i şerif'e tımar edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Seng-i Hoşkadem mahallesinde vâki' mescid-i şerîfin mütevellîsi olan Mehmed Efendi bin el-Hâc Mustafa meclis-i şer'-i şerîf lâzimu't-teşrifde işbu bâ'isü'l-kitâb Kasım bin Ahmed ve Molla Ömer bin Osman nâm kimesne mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mescid-i mezbûrun kurbunda vâki' üç tarafı el-Hâc Osman mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dâr mescid-i mezbûrun vaz' olup mescidin ...meşrûta olmağla tarih-i kitâbdan on iki sene mukaddem mezbûrân Kasım ve Molla Ömer bizim ma'rifetimiz ile ve cemâat rızası ile dâr-ı mezkûrenin dâhiline kendi mallarından bir beyt bina edüp otuz sekiz aded esdî kuruş masrafları olup hâlen beyt-i mezbûrun kible tarafı olup ta'mîre muhtâc olmağın yine ma'rifetimiz ile on kuruş kendi mallarından sarf edüp cem'an kırk sekiz kuruş vakfın üzerinde bâkî kalup ke'l-evvel beyt-i mezkûrda sâkin olup mescid-i mezbûre tımar eylediler mütevellî olanlar mezbûrları zikr olunan beytlerin

ihrâc ederler mâl- vakfı ve meblağ-ı mezkûru edâ eyleyeler dedikde mütevellî merkûm Molla Mehmed'in minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru lehümâ el-mezkûrân Kasım ve Molla Ömer tasdik etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâhiri Muharremü'l-harâm li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

İbrahim Çelebi bin Osman, Mehmed Çelebi bin İbrahim, üstad Osman bin Karagöz

Sayfa 95/Belge 257

Belgenin Özeti

Amine hatunun evinin vekil kıldığı kişi tarafından Osman isimli kişiye satılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Boyacı mahallesinde sâkine olup sâhib-i firâş ? ve meclis-i şer'a gelmesi müte'azzir olan Amine hatun binti el-Hâc Ali tarafından bey'-i âti'l-beyânı ikrâra vekil olup Yusuf bin el-Hâc İbrahim ve İsmail bin Cafer nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Molla Mehmed bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb Osman bin mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede ve iki iki tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Recep Paşa mülkü ve bir tarafı Mehmed Paşa mülkü ile mahdûd dâr müvekkilem mezbûre Amine hatunun mülkü olmağın tarih-i kitabdan sene mukaddem mezbûr Osman'a kırk aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr kırk kuruşun yirmi kuruşunu ahz ve kabz edüp zimmetinde bâkî kalan yirmi kuruşu yevmî beşer akçe mezbûre Amine'nin nafakası için sarf edüp mezbûre Amine fevt oluncaya değin dâr-ı mezkûrenin bâkî kalan semeninde harb eyleye mezbûre Amine fevt oldukda hesâb olunup yirmi kuruşdan bâkî akçe kalursa tekfîn ve techîzine sarf olunsun dedikden sonra mezbûre Amine'nin hemşireleri Hacer ve Fatıma hatun taraflarından şâhidân-i mezbûrân şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mersûm Molla Mehmed müvekkilelerim mezbûre Hacer ve Fatıma'nın dâr-ı mezkûre vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ımız yokdur dedikde mukirr-i merkûm Molla Mehmed'in vekâleten cârî olan ikrâr el-mukarru leh el-mezkûr Osman tasdik etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Derviş Hüseyin bin Hasan, el-Hâc Sıdkı bin Hasan, Sübhanverdi, Molla Ali

Sayfa 96/Belge 258**Belge Özeti**

Vefat eden Hacı Hüseyin'in yetim çocuklarının vasisi olan Bektaş'ın yerine Mihri hatunun vasi olması

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Tarla-yı Atık mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Hüseyin nâm kimesnenin eytâm sigârının vasisi olan Bektaş bin Ahmed nâm kimesne vesâyet uhdesinden gelmeye kâdir olmadığından mâ adâ kendi rızasıyla vesâyet-i merkûmeden fâriğa olup yerine bir vasî lâzım ve mühim olmağın sigâr-i merkûmûnun vâlideleri olup hâzıra bi'l-meclis olan Mihri hatun cânib-i şer' den vasî nasb ve ta'yîn olunup mezbûre Mihri dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Mehmed bin Eskici, el-Hâc İbrahim bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed

Sayfa 96/Belge 259**Belgenin Özeti**

Vefat eden Deli Mehmet'in çocuklarına Nigar hatunun vasi tayin edilmesi

Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Deli Mehmed nâm kimesnenin İsmail ve Süleyman nâm sağırlarına müteveffâ babalarından intikâl eden hisselerini ahz ve hıfz ve tesviye-i umûrlarına bir vasî lâzım ve mühim olmağın kebire kız karındaşları işbu hâzıra bi'l-meclis olan Nigar hatun binti Deli Mehmed müstakîm ve vesâyet uhdesinden gelmeye kâdire olmağın mezbûre Nigar kıbel-i şer' den vasî nasb ve ta'yîn olunup ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Çelebi nâzır, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed, el-Hâc İbrahim ... ve gayrühüm

Sayfa 96/Belge 260

Belgenin Özeti

Ebubekir Çelebi'nin babasından miras kalan tarlanın kendisi ve diğer hissedarları tarafından Hacı Ali Paşa'ya satılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tıslaki mahallesinde sâkin Ebubekir Çelebi bin el-merhûm Hasan Efendi asâleten ve karındaşları Ali Can ve Mehmed ve el-Hâc Ahmed ve hemşireleri Fatıma hatun taraflarından bey'-i âti'l-beyânı ikrâra vekîl olup Ahmed bin Mehmed ve Mehmed bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mersûm Ebubekir Çelebi vekâleten ve diğer hemşireleri müteveffât Ayişe'nin oğlu el-Hâc Mustafa bin Osman asâleten meclis-i şer'-i şerîf lâzımü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb Ali Paşa bin Kethüda mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ babamızdan bana ve müvekkillerime ve mersûm el-Hâc Mustafa'nın müteveffât vâlidesi hemşirem Ayişe'ye irs-i şer'le intikâl edüp ...nâm karye türabında vâki' bir tarafı Kocaboğan yeri ve bir tarafı el-Hâc Ali bin Satılmış oğulları mülkleri ve bir tarafı nehr ile mahdûd tahmînen üç kıl ...mülk tarlamıza tarihi kitabdan iki sene mukaddem mersûm el-Hâc Ali Paşa'ya yetmiş aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr yetmiş kuruşu müşterî-yi mezbûr el-Hâc Ali Paşa yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp her birimiz hisse-i şer'iyemizi alâ mâ farazallâh tevzî' ve taksîm ve müteveffât-ı mezbûre Ayişe'nin hisse-i şer'iyesi oğlu mezbûr el-Hâc Mustafa ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' etdik ba'de'l-yevm zikr olunan tarla mersûm el-Hâc Ali Paşa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukirrân-i merkûmân Ebubekir Çelebi ve el-Hâc Mustafa Bey asâleten ve vekâleten cârî olan ikrârları el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Ali Paşa tasdîk etmeğın mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Abdurrahman bin Yakub, el-Hâc Veli bin Ali, Eskici Ali bin Hüseyin, Ali, Kellecizâde Ali Çelebi

Sayfa 96/Belge 261

Belgenin Özeti

Ayntabda bulunan Baldağı çeşmesinin mütevellisi Ali Kaya'nın bahsi geçen çeşmeyi, Molla Ebubekir'e bağı için senede bir batman kullanmasına söz vermesi

Fî yevmi's-sülesâ gurre-i Saferü'l-hayr li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Mahmiye-i Ayıntab'da vâki' Baldağı Çeşmesi demekle ma'rûf çeşmenin mütevellîsi olan Ali Kaya Çelebi bin meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde Molla Ebubekir nâm kimesne mahzarında ikrâr edüp çeşme-i mezbûrenin (silik) vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a dükkanın ta'mîrini

Sayfa 97/Belge 261 (Önceki belgenin devamı)

Mersûm Molla Ebubekir'in olup yeri evkâf-ı mezbûreden olmağla zikr olunan dükkanı işbu ihdâ ve sittîn ve elf Muharrem'inin ibtidâsında senede bir batman ...bağına muhkem etdim dedikde mezbûr Molla Ebubekir tasdik etmeğın mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Mustafa Çelebi, Yusuf, el-Hâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 97/Belge 262

Belgenin Özeti

Hüseyin'in babasından kalan bağdaki hissesine karşılık babasının ortağı Abdüsselam'dan bir miktar ücret alması ve söz konusu bağın Abdüsselam'a ait olduğunu kabul etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Çukur mahallesinde sâkin Hüseyin bin Selim nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr lâzîmü't-tevkîrde mahmiye-i merkûme mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Abdüsselam bin Tengriverdi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp ...nâm karye türabında vâki' inde'l-ahali

ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd ... babam Selim hali hayutunda iken karındaşı Ali ile zevcem iştirâki iki bin bağ gars edüp meyvedâr olmadan babam fevt olup ammim bağ-ı mezkûra hizmet edüp on bir sene mikdârı bağ-ı mezkûra masraf oldukdan sonra mersûm el-Hâc Abdüsselam yedi sene mâlikâne mutasarrıf olur hâlen mersûm Abdüsselam'dan zikr olunan bağı babam ma'an gars etmişdir deyu da'vâ eyledik beynimizde müslimûn-i muslihûn tevassut edüp es-sulhu seyyidü'l-ahkâm fahvâsınca bizi üç aded kuruşa sulh edüp bedel-i sulh olan üç esdî kuruşu merkûm el-Hâc Abdüsselam yedinden ahz ve kabz edüp husûs-i mezkûrdan zimmetini ibrâ ve iskât etdim ba'de'l-yevm vechen mine'l-vücûh da'vâm ve nizâ'im yokdur bağ-ı mezkûr mülk-i müşterâsıdır dedikde mukirr-i merkûm Hasan'ın minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Abdüsselam tasdîk edüp mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi evâyili Saferü'l-hayr ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Çelebi bin el-Hâc Ali, el-Hâc Hasan bin Ömer, Abdüsselam bin Hüseyin, el-Hâc Şaban bin Osman, el-Hâc Cuma bin el-Hâc Haydar, Mehmed bin Osman ve gayrühüm mine'l-hâzırîn

Sayfa 97/Belge 263

Belgenin Özeti

Mustafa Abdülgina'nın Abdüsselam'a 17 kuruş borcunun olması ve borcunu belirtilen tarihte ödeyeceğine söz vermesi

Ayntab muzâfâtından karye-i Merdmenge'de sâkin Mustafa Abdülgina nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-tevkîrde Abdüsselâm Çelebi bin ...mahzarında ikrâr edüp bundan akdem mersûm Abdüsselam Çelebi'nin zimmetinde bir mikdar akçe hakkı olup hâlen tarih-i kitab Safer'inde kendü ile hesâb edüp mersûm Abdüsselam Çelebi teslîm eylediğim akçeden mâ adâ gelüp zimmetimde olan yedi kuruş hakkı olmakla meblağ-ı mezkûr on yedi kuruşu bin elli bir senesi Ramazan'ının ibtidâsında edâ etmek üzere ta'ahhüd etdim meblağ-ı mezkûr on yedi kuruş tarih-i merkûmda vâcibü'l-edâ deynimdir dedikde mersûm Abdüsselam Çelebi tasdîk etmeğin mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Ali Çelebi bin Kethüda, Musa Çelebi bin Ahmed, Ahmed bin Ramazan, Derzi Mehmed bin Ali

Sayfa 97/Belge 264

Belgenin Özeti

10 yılı aşkın bir süre boş kalan Burç nahiyesindeki arazinin tarımda kullanması için İbrahim Çavuş'a verilmesi

Mahmiye-i Ayntab sükkânından el-Hâc Ebudderda Çelebi bin el-Hâc Abdurrahman ve el-Hâc İsmail bin Mehmed ve Abdülcilil Efendi bin Abdussamed nâm kimesneler meclis-i şer' de işbu bâ'isü'l-kitâb İbrahim Çavuş bin Abdülcilil Efendi mahzarında her biri takrîr-i kelâm edüp ...nâhiesinde vâki' ... nâm karyenin behisni hânesi olup on seneden mütecâviz hali ve harâbe olup hânesi ve sâbite tahmin olunmağın hâlen mersûm İbrahim Çavuş vâki' olan ... rubu' hânedede verilmek üzere karye-i merkûme zirâ'at etmek murâd etmeğın minvâl-i muharrer üzere cümlemiz rızâ verdik dediklerinde mukirrûn-i merkûmûnun minvâl-i meşrûh üzere cârfi olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr İbrahim Çavuş tasdik etmeğın mâ vaka'a kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl:

fahru'l-eşbâh İbrahim Ağa, Ali Bey bin Hasan Bey, Fahru'l Kuzat Davud Efendi ve gayrühüm

Sayfa 98/Belge 265

Belgenin Özeti

Vefat eden Mehmed Paşa'nın küçük kızı Hüsne'ye babasından kalan mirasın korunması için annesi Fatma'nın vasi tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mehmed Paşa bin İbrahim nâm kimesnenin Hüsne nâm sağîre kızına müteveffâ babasından intikâl eden hissesini ahz ve kabz için bir vasî lâzım ve mühim olmağın sağîre-i merkûmenin vâlideleri hâzıra olmağın olan Fatıma hatun binti Ömer vesâyet-i merkûm uhdesinden gelür müstakîme olmağın kıbel-i şer'den merkûme Fatıma hatun vasî nasb olunup ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve

hizmeti lâzimesin edâya ta‘ahhüd etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâyili Safer el-hayr sene 1061

Şuhûdü’l-hâl:

el-Hâc İbrahim bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin Ahmed ve gayrühüm mine’l-hâzırîn

Sayfa 98/Belge 266

Belgenin Özeti

Mustafa isimli kişinin evini zimmi Karib’e satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atık mahallesinde sâkin Mustafa bin el-Hâc Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf lâzımü’t-teşrîfde zimmî tabakasından işbu bâ‘isü’l-kitâb Karib veled-i Bülbül mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki‘ bir tarafı Cihanşah mülkü ve bir tarafı Ferikli mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dârin dâhilinde garb tarafında vâki‘ bir bâb beyti babam el-Hâc Hüseyin Benim için binâ edüp on sekiz sene mikdarı beyt-i mezkûrede sâkin olmuş idim hâlen zikr olunan bir beyt ve hazîne mersûm zimmi Karib’e ikiyüz aded esdî kuruşa bey‘-i bât-i kat’î ile bey‘ edüp semen-i mezkûr ikiyüz esdî kuruşu müşterî mezbûr yedinden bi’t-tamam ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî‘ etdim ba‘de’l-yevm zikr olunan bir beyt ve hazîne mersûm zimmi Karib’in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukirri-merkûm Mustafa’yı ikrâr-ı meşrûhunda el-mukarru leh el-mezkûr zimmi Karib tasdîk etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâyil-i Saferü’l-hayr

Şuhûdü’l-hâl:

Ali Çelebi bin Molla Ebubekir, el-Hâc Yusuf Paşa serdar-ı sâbık, Osman Çelebi bin Vehbi, Ömer Bey İbn Fahri Ağa, Mehmed Efendi şeyh, el-Hâc Mehmed bin Eskici, el-Hâc Hasan bin el-Hâc Mehmed, el-Hâc Hızır Paşa bin Mustafa

Sayfa 98/Belge 267

Belgenin Özeti

Hacı Hüseyin’in Hacı Yusuf Paşa’ya borcu olması ve zimmetinde eşi Mihri hatunun mehr-i muahharı olması sebebiyle, Hacı Hüseyin’den kalan evin borçların ödenmesi için Zimmi Karib’e satılması

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Tarla-yı Atık mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Hüseyin nâm kimesnenin kebîr oğlu Mustafa asâleten ve Ali ve Hasan ve Halil nâm eytâm sigârinin kıbel-i şer‘den mansûbe vasîleri olan vâlideleri Mihri hatun tarafından bey‘-i âti‘l-beyânı ikrâra vekîl olan Derviş Bektaş bin Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîf lâzîmü’t-teşrîfde işbu bâ‘isü‘l-kitâb zimmî Karib nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki‘ bir tarafı Cihanşah mülkü ve bir tarafı Ferikli mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dârın garb tarafında olan bir bâb beytten mâ adâ bir beyt ve bir hazîne ve bir matbah müteveffânın mülkü olup irs-i şer‘le bana ve karındaşlarım ve mersûme Mihri hatuna intikâl edüp lakin müteveffâ-yı merkûmun el-Hâc Yusuf Paşa’ya yüz on iki aded kuruş sâbit ve zâhir deyni olup ve zevcesi mezbûre Mihri hatunun doksan kuruş müteveffânın zimmetinde mehr-i müahharı olmağın müteveffânın dâr-ı mezkûreden gayri deynine îfâ eder terekesi olmamağın zarûret-i deyn için zikr olunan beyt ve hazîne ve matbah tamamen mersûm zimmî Karib’e üçyüz aded esdî kuruşa bey‘-i bât-i kat‘î ile bey‘ edüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ etdik keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukirrân-i merkûmânın asâleten ve vekâleten cârî olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûr zimmî Karib tasdîk etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâyili Safer el-hayr li-sene ihdâ ve sittîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl:

Ali Çelebi bin Molla Ebubekir, Osman Çelebi bin Vehbi, Mehmed Efendi Şeyh Mevlevîhâne, el-Hâc Hasan bin el-Hâc Mehmed, el-Hâc Hızır Paşa bin Mustafa Paşa ve gayrühüm mine’l-hâzırîn

Sayfa 99/Belge 268

Belgenin Özeti

Ahsen’in vefat eden babası Mehmed Paşa’dan kalan menzilin, Hasan Çelebi’nin kendi babası Mehmed Efendi’nin mülkü olduğunu iddia etmesi üzerine, yapılan soruşturma neticesinde Hasan Çelebi’nin bu kavgadan men edilmesi

Medîne-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin Hasan Çelebi bin Mehmed Efendi meclis-i şer‘-i şerîf lâzimü’t-teşrîfde mahalle-i merkûme sükkânından olup bundan akdem vefât eden Mehmed Paşa bin İbrahim nâm kimesnenin sulbiyye-i sağîre kızı Ahsene’nin kıbel-i şer‘den mansûbe vasî olan Fatıma binti Ömer nâm hatun tarafından husûsâtî’l-beyân vekîl olan nehc-i vekâleti nehc-i mer‘î üzere sâbit olan Abdurrahman Çelebi bin Ahmed mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüp sağîre-i mezbûrenin tasarrufunda olup mahalle-i merkûmede vâki‘ inde’l-ahali ma‘lûmetü’l-hudûd mülk menzil bundan akdem fevt babam Mehmed Efendi’nin mülkü olup ba‘de vefâtihî intikâl-i şer‘î ile bana intikâl etmiş iken müvekkile-i merkûme Fatıma hatun menzil-i mezbûru sağîre-i merkûme için vesâyeten tağallüben tasarruf suâl olunsun dedikde ğibbe’s-suâl vekîl mezbûr cevabında sağîre-i mezbûrenin babası müteveffâ-yı merkûme Mehmed Paşa zikr olunan menzil mülkü olmak üzere kırk seneden mütecâviz ve mersûm Hasan Çelebi’nin babası müteveffâ-yı mezbûr muvâcehesinde tasarruf edüp müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Efendi kırk seneden beru müteveffâ-yı mersûm Mehmed Paşa mu‘âraza ve da‘vâ etmeyüp bilâ-özü-i şer‘î sâkit olmuştur da‘vâsı bilâ emr mesmû‘a olmaz diceserü’l-...merkûm Hasan Çelebi hâl-i minvâl tahrîr üzere olduğunu mukirr olmağın mâdem ki husûs-i mezbûru istimâ‘ için emr-i sultânî olmaya biz Hasan Çelebi mu‘ârazadan men‘ olup mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâyili Safer el-hayr li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

Abdülkadir bin Yakub, el-Hâc Yusuf Paşa bin el-Hâc Ahad, el-Hâc İbrahim bin Ahmed ve gayrühüm mine’l-hâzırîn

Sayfa 99/Belge 269

Belgenin Özeti

Zimmi Zeynel’e zimmi Yagob ve Mikail’in emanet eşya vermesi, bir süre sonra Yagob’un Zeynel’den bu emanetleri istemesi ancak Zeynel’in Mikail olmadan bu emanetleri vermek istememesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kayacı mahallesinde sâkin zimmî tâifesinden Zeynel veledi Hızır Şah meclis-i şer‘-i şerîf lâzimü’t-teşrîfde Roha nâm kasaba

sükkânından olup yine zimmî tâifesinden Yagob veledi Maksud mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp bundan akdem mersûm Yagob ve Mikayil nâm ...ile ma'an kasaba-i ...çıkıldığımızda merkûm Yagob ve Mikayil emânet tarîki ile benim yanıma iki tay cânın ketanı ki seksen topdur her biri topu on sekiz zirâ'dır ve yine on top beyaz ketan ki cem'an doksan top olup ve bir tencere ve üç sahn ve bir mikdâr hına vaz' etmiş idi hâlen zikr olunan ...ve eşyâyı mersûm etmeyüp gelip benden talep eyledikde ben dahi mezbûr Mikayil olmadıkça vermezim deyu cevap vermekle mersûm Yagob mezbûr zimmî Mikayil benim kayın babamdır yolda fevt oldu ba'de'l-yevm mezbûr mikailin vârisi zuhûr edüp senden da'vâ eylerse hâzır bi'l-meclis olup mahmiye-i Ayıntab sükkânından Ahmed Çelebi bin Molla Ebubekir ve Roha sükkânından Mehmed Çelebi bin Maksud nâm kimesneler benim nefsim ve hîn-i talebde ihzârıma kefil olsunlar dedikde mezbûrân dahi her biri merkûm Yagob'un nefesine kefil olmağla yanımda emânet vaz' olunan doksan top ketan ve bir tencere ve üç sahn ve bir mikdâr hınayı mezbûr Yagob'a teslîm etdim dedikde mezbûr zimmî Yagob dahi zikr olunan eşyâyı merkûm zimmî Zeynel yedinden bi't-tamâm ahz eylediğini ikrâr etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi evâhiri Muharrem el-harâm li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Seyyid Mehmed bin Seyyid Hasan, Hüseyün bin Abdülginâ, Mustafa bin Mehmed, el-Hâc İbrahim bin Ahmed ve gayrühüm mine'l-hâzırîn

Sayfa 99/Belge 270

Belgenin Özeti

Elif'in kendisine ait evini Osman isimli kişiye satması

Ayntab mahallâtından Akyol mahallesinde sâkine Elif binti Ebubekir meclis-i şer' de işbu bâ'isü'l-kitâb Osman bin Osman mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı Molla Habib mülkü ve bir tarafı Hallâc Ali mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd harâba müşrif bir beyt ve bir mağara ve bir matbah ve nısf ...müştemil ... mezbûr Osman'a otuz beş aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr otuz beş kuruşu müşterî-yi mezbûr Osman yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî'

etdim ba‘de’l-yevm dâr-ı mezkûre mersûm Osman’ın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikden sonra mezbûre Elif hatunun oğlu müteveffâ Hasan’ın oğlu Ömer asâleten ve karındaşı Osman tarafından vekâleten dâr-ı mezkûre mersûme Elif’in kendi mülküdür dâr-ı mezkûrede bizim da‘vâ ve nizâ‘ımız yokdur dedikde mersûm Osman bi’l-muvâcehe tasdik etmeğin mâ vaka‘a kayd olundu

Şuhûdü’l-hâl:

Molla İbrahim bin Mustafa, Ali bin Abdülkadir, Bayram bin Mehmed, Mustafa bin Kara Mehmed, Hâc Ali bin Mustafa

Sayfa 100/Belge 271

Belgenin Özeti

İslim hatunun evini Mehmed’e satması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından ‘Ammu mahallesinde sakine İslim hâtun ibnete (boşluk) tarafından bey‘i ati’l beyân ikrâra vekil olub molla Mehmed bin Yusuf ve Yusuf bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleri ile şer‘an vekâlet-i sabite olan Hüseyin bin İsmail meclis-i şer‘de işbu hususu’l kitâb Mehmed bin Ebubekir mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb müvekkilem mezbûre İslim hatun meclis-i merkûmede vaki‘ bir tarafı Seyfullah efendi mülkü ve bir tarafı molla Ahmed mülkü ve bir tarafı molla Mehmed mülkü ve bir tarafı tarik-i ‘âmm ile mahdûd iki beyt ve bir matbah... ve havşı müştemil mülkdârı mersûm Mehmed’e semen-i yetmiş beş aded esdi guruşa bey‘-i bâti kat‘ ile bey‘ edüb semen-i mezkûr yetmiş beş guruş mezbûr Mehmed yedinden bi’t-tamam ahz ve kabz edüb teslim-i mebi‘ etdim dedikde mezbûr Mehmed tasdik etmeğin mâ vak‘a

Şuhûdü’l Hâl:

Hasan beşe İbn Ali, üstâd Ebubekir Hüseyin, Ahmed bin üstâd Ebubekir, molla Ahmed Abacı Hayrullah, elhâc Ömer bin Receb

Sayfa 100/Belge 272

Belgenin Özeti

Safiye ve Hatice’nin vefat eden babalarından kalan evi Emine hatuna satmaları

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Ammu mahallesinde sâkinan Safiye ve Hadice binti elhâc Mehmed nâm hatunlar meclis-i şer‘de işbu ba‘isü’l kitab Emine hatun ibnete İbrahim mahzarında her biri ikrâr ve takrir-i kelâm edüb mahalle-i merkûmede vaki‘ bir tarafı elhâc Hakkı mülkü ve bir tarafı Hallac Ali mülkü ve iki tarafı tarik-i ‘âmm ile mahdûd bir beyt ve bir ... ve bir matbah ve bir ... ve havşı müştemil dâr müteveffa babamızın mülkü olup irs-i şer‘imize intikâl etmeğin mezbûr Emine hatun otuz aded esdi guruşa tarih-i kitabdan üç sene mukaddem bey‘-i bâti kat‘ ile bey‘ edüb tasdik etdik dediklerinde mezbûre Emine tasdik etmeğin mâ vak‘a bi’t taleb ketb olundu

Şuhûdü’l Hâl:

Süleyman bin Abdullah, elhâc Abdulkadir bin molla Hüseyin, elhâc Said bin Hüseyin

Sayfa 100/Belge 273

Belgenin Özeti

Vefat eden Hacı Zekeriya’nın yetim çocuklarının vasisi olan Ömer’in çocukların nafaka ve kisveye muhtaç olduklarını belirtmesi üzerine küçük çocuklara nafaka ve kisve tayin olunması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Şhreküsdü mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat eden elhâc Zekerriya bin Hüseyin ve Zekerriya ve Ramazan nâm eytâm sigârının kibel-i şer‘de mansub vasisi olan Ömer bin İbrahim nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerife gelüb takrir-i kelâm edüb vasisi olduğum eytâm merkûmun nafaka ve kisveye muhtaclardır müteveffa babalarından kendülere intikâl edüb zabtımda olan nafaka ve kisve ta‘ahhüd olunmak matlubumdur dedikde sigâr-ı merkûmunun her birine cânib-i şer‘den yevmi dört akçe nafaka ve kisve ta‘yin olunub istidâneye izin verildi vakt-ı zuhurda rücu‘ eyleye tahriren fi evâhir muharremü’l haram li- sene ahdet sittin ve elf

Şuhûdü’l Hâl:

Yusuf beşe ib elhâc Ahmed, Mehmed çelebi ibn molla Ahmed, ve gayrühüm mine’l hâzir

Sayfa 100/Belge 274**Belgenin Özeti**

Vefat eden Mehmet'in küçük oğlu Hüseyin'e babasından kalan mirasın korunması için İbrahim isimli kişinin vasi olarak tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından şarkıyân mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat eden Mehmed nâm kimesnenin Hüseyin nâm sagir oğluna müteveffa babasından intikâl eden hissesini ahz ve hıfz ve tesviye-i umuru için bir vasi lâzım ve mühim olmağın sagir merkûmun vasisi olup hâzır bi'l meclis olan İbrahim bin Hüseyin nâm kimesne müstakim ve vesayeti 'uhdesinden gelür kimesnedir deyü 'arz-ı Müslümanlar haber virmeğın kibel-i şer' de mersûm İbrahim vasi nasb ve ta'yin olunub oldahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve tasdik ve hizmet-i lâzımesin edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l Hâl:

Hüseyin bin Osman, Mehmed bin Abdi, Süleyman bin İshak

Sayfa 101/Belge 275**Belgenin Özeti**

Hacı Mehmet'in evini 110 aded esedi guruşa Rahime'ye satması

Kasaba-i Behinsi mahallatından meydân mahallesinde sakin elhâc Mehmed bin Şa'ban meclis-i şer' de Hasan bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr edüb mahmiye-i Ayntab mahallatından Sekek Huşkadem'de? vâki' bir tarafı Harami oğlu mülkü ve bir tarafı Rahime hatun mülkü ve bir tarafı es-seyyid Satılmış mülkü ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdûd bir beyt-i kebir ve bir beyt-i sagir ve bir matbah hususu müştemil Mehmed çelebiden iştirâ eylediğım mülkdârımı mezbûr Rahime yüz on aded esdi guruşa bey' edüb tasdik ve teslim-i mebi' etdim bade'l yevm mülk-i mehr-i istidâ dedikde mezbûr Hasan tasdik etmeğın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l Hâl:

Elhâc Mahmud bin Mustafa, Ahmed bin Osman, Ali çelebi bin molla Ebubekir

Sayfa 101/Belge 276

Belgenin Özeti***Hacı Ömer'in Kulluk Ali'den satın aldığı tarlayı Mehmed beşeye satması***

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Yahni mahallesinde sakin elhâc Ömer beşe bin hacı Ramazan meclis-i şer' de Mehmed beşe ibn Ali mahzarında nâm karye türâbında vaki' iki tarafı tarik-i 'amm ve iki tarafı Mehmed beşe mülkü ile mahdûd tahminen üç keyldir isti'ab eder Kulluk Ali nâm kimesneden iştirâ eylediğim ve içinde mezru' olan ve iştirâ eylediğim tarlanın hakk-ı mezbûre ve mezru'un sahibi arz-ı ma'rifetiyle mezbûr Mehmed beşeye altı buçuk guruşa bey'-i bâti kat' ile bey' edüb tasdik ve teslim-i mebi' etdim dedikde mezbûr Mehmed beşe tasdik etmeğin mâ vak'a kayd olundu

Şuhûdü'l Hâl:

Mehmed çelevi bin Oruç beğ, elhâc Ali boyacı, elhâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 101/Belge 277**Belgenin Özeti*****Arab isimli kişinin dükkânını Osman'a satması***

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kastel mahallesinde sakin Arab bin Yusuf nâm kimesne meclis-i şer' de elhâc Osman bin elhâc Ömer mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb oğlu dükkanımız ile mahdûd bir bâb dükkanımız mersûm elhâc Osmana otuz sekiz aded esdi guruşa bey' edüb husus-ı ve teslim-i mebi' etdim dedikde mezbûr elhâc Osman tasdik etmeğin mâ vak'a kayd olundu

Şuhûdü'l Hâl:

Hamza çelevi bin Ahmed, İbrahim bin molla Ahmed, Abdülkadir bin Sirac, Mehmed bin molla Ömer, Yusuf çelevi bin Mehmed

Sayfa 101/Belge 278**Belgenin Özeti*****Rahime hatununun sahip olduğu 6 tarla meyve bostanını Hacı İsmail'e vekili aracılığıyla satması***

Mahmiye-i Ayntab mahallatından ibn-i şeker mahallesinde sakin Rahime hatun ibnete Hüseyin tarafından bey'î ati'l beyânı ikrâra vekil olub elhâc İbrahim bin Ali Kaya molla Abdülgaflar bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâlet-i sâbite olan mezbûr Halimenin karındaşı Ebubekir bin Hüseyin vekil dedikde kızı Esmâ binti elhâc Abdurrahman tarafından vekil olan mersûm Ebubekir bin Hüseyin ve Abdülkadir bin Ahmed şehâdetleri ile vekâlet-i sâbite olan mezbûr İbrahim oğlu Mehmed bin elhâc Abdürrahim meclis-i şer' de işbu ba'isü'l kitab elhâc İsmail bin Mehmed mahzarında ikrâr edüb Hacı nâm karye türâbında vaki' Ramazan mülkü ve tamamen tarik ile mahdûd altı tarla meyve bostanımızı mezbûr elhâc İsmail yüz elli guruşa bey' edüb hususu etdik dediklerinde mezbûr elhâc İsmail tasdik

Şühûdü'l Hâl:

elhâc Ebu'lderda Hüseyin, elhâc Abdüsselam bin Tengrivirdi, Mehmed çelebi bin elhâc Ali, elhâc Mustafa bin Abdülkadir

Sayfa 102/Belge 279

Belgenin Özeti

Zekeriya isimli kişinin vefat eden babasının mülkü olan evin daha babası hayatta iken 215 kuruşa satılmış olduğunun belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından tarla'-yı 'atik mahallesinde sakin Zekeriya çelebi ibnü'l merhum Osman efendi meclis-i şer' de Ahmed beğ ve Mehmed beğ mahzarlarında ikrâr edüb mahalle-i merkûmede vaki' bir tarafı Abdüsselam ve Ömer çelebi mülkü ve bir tarafı Kurd İbrahim Efendi ve Ömer mülkü ve bir tarafı benim kara Hüseyinden iştirâ ettiğim dâr ve bir tarafı tarik-i 'âmm ile mahdûd ve mümtâz bir beyt ve bir küçük beyt ve bir matbah... havşı müştemil dâr müteveffa babam Osman efendinin mülk-i müşterâsı olub târih-i kitabdan üç sene mukaddem hal-i hayatta iken ikiyüz onbeş aded esdi guruşa bey' edüb kabz-ı semen etdim da'va ve şera'it yokdur dedikde mezbûrân tasdik etmeğin mâ vak'a kayd olundu

Şühûdü'l Hâl:

Abdüsselam çelebi bin Mustafa, Mehmed bin Abdullah, elhâc İbrahim bin Ahmed, Zeynelabidin bin Hüseyin

Sayfa 102/Belge 280

Belgenin Özeti

Vefat eden Hacı İbrahim'in küçük oğlu Ali'ye kalan mirasın korunması için Ali'nin amcası oğlu Mehmet'in vasi tayin edilmesi

Fi yevmi'l isneyn 18 saferü'l hayr li-sene ahdet ve sittin ve elf el-mübârek Mahmiye-i Ayntab muzafatından Kızılhisâr nâm karyede sakin iken bundan akdem vefat eden elhâc İbrahim nâm kimesnenin sagir oğlu Aliye müteveffa babasından intikâl eden hissesini ahz ve hıfz için bir vasi lâzım mühim olmağın sagir merkûm Alinin 'ammisi oğlu olub hazır bi'l meclis olan Mehmed bin elhâc Halil müstakim ve vasi 'uhdesinden gelür deyüb 'arz-ı Müslümanlar haber vermeğın mersûm Mehmed kıbel-i şer' de vasi nasb ve ta'yin olunub oldahi vasi-yi merkûmeye kabul ve hidmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vak'a bi't taleb ketb olundu

Şuhûdü'l Hâl:

elhâc Mehmed bin eskici, Mehmed bin Hüseyin, elhâc Yusuf beşe ibn Ahmed, Hamza bin Neccar, molla Ali bin Hüseyin

Sayfa 102/Belge 281

Belgenin Özeti

Hacı Ali'nin Abdurrahman isimli kişinin kendisini yumrukla dövdüğünü iddia etmesi ve bu iddianın şahidlerin sözleri ile doğrulanması

Mahmiye-i Ayntab mahallatında Ammu mahallesinde sakin işbu sahibü'l kitab elhâc Ali bin Abdülhalim nâm kimesne meclis-i şer'-i hatir-i lâzımü't tevkirde mahalle-i merkûmede sakin Abdurrahman ibn elhâc Ali mahzarında üzerime da'va ve takrir-i kelâm edüb tarih-i kitabdan beş ay mukaddem meydân başı demekle ma'rûf mevzi' karibinde vaki' ben kendi halimde iken mersûm Abdurrahman ogün gelüb yumruk ile ağzıma vurmağa hükm-i darb edüb sağ tarafımdan iki dişimi ihrâc eylediği rûsü'l istişhâda ikrar dahi eylemişdir sual olunub icrâ-yı hak olunması matlubumdur

dedikde gibbe's-sual mersûm elhâc Aliden müddeâsını müsbite beyyine 'udul-i ricâlden elhâc Mehmed bin Ali ve molla Veli bin şeyh Ali nâm kimesneler li-ecl-i şehâde meclis-i şer'a hazırân olub inde'l istişhâd filhakika mezbûr Abdurrahman tarih-i merkûmede bizim huzurumuzda mezbûr elhâc Alinin ittihazına ve sözüne hüküm-i darb edüb iki dişini ihrâc ettiğini ikrar eyledi biz mersûm Abdurrahimin vech-i meşrûh üzere ikrârına şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden re'âyâ şerayitü'l kabulde şehâdetleri hayyiz-i kabulde vak'a olmağın mâ vak'a ketb olundu

Şuhûdü'l Hâl:

Molla Hasan oğlu Ali, Yusuf ağa ibn Osman ağa, elhâc Ahmed bin Yusuf beşe, elhâc Ahmed bin İbrahim elhâc Ali boyacı, ve gayrühüm

Sayfa 103/Belge 282

Belgenin Özeti

Ali'nin davaya konu olan tarlanın kendisine ait olduğunun şahitlerle ispatlaması ve Receb isimli kişinin haksız yere tarlada hakkı olduğunu iddia etmesinin anlaşılması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Huzur mahallesinde sakin elhâc Ali bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatir-i lâzımü't-tevkirde mahmiye-i merkûme muzafatından... nâm karyede sakin Receb bin Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelâm edüb karye-i mezbûrede vaki' bir tarafı kal'alı mülkü ve bir tarafı elhâc Ömer mülkü ve bir tarafı Gökçe? oğlu mülkü ve bir tarafı arz-ı hâliye ile mahdûd... tarlanın nısf-i hemşire-i merkûmân nâm hatunun mülkü olub irs-i şer'le bana intikal edüb ve nısf-ı ahârı Mehmed nâm kimesnenin mülkü olmağla merkûm Mehmed hali hayatta iken Hasan nâm kimesneye bey' edüb mersûm Hasandan bana intikâl olduktan sonra bana bey' edüb otuz seneden müteceviz tasarrufumda iken merkûm Receb 'arz-ı mezkûreye müdâhaleden hâli değildir sual olunub hakk-ı yedine tenbih olunmak matlubumdur dedikde gibbe's-sual mersûm Receb zikr olunan tarlanın nısf-ı mezbûre ... mülkü olub irs-i şer'le merkûm elhâc Aliye intikâl eylediğın mukirr olub merkûm Mehmedin mülkü olub irs-i şer'le bana intikâl etmeyüb deyü mezkûrun mülkü olmağın merkûm elhâc Aliden müdde'âsı

müsbite beyyine taleb olundukda ‘udul-i müsliminden Süleyman bin Allahvirdi bin Ahmed nâm kimesneler li-ecl-i şehâde meclis-i şer‘a hazırân olub gıbbe’l istişhâd ve her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye ettilerki zikr olunan tarlanın nısfı merkûm Mehmedin mülkü olub hâl-i hayatında bizim huzurumuzda mersûm hissemi bey‘ etdim mezbûr Hasan dahi elhâc Aliye bey‘ edüb otuz seneden mütecaviz tasarrufundadır biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ederüz deyü edâ-i şehâdet-i şer‘ eylediklerinde şerâyitü’l kabul şehâdetleri hayyiz-i kabulde vaki‘ olduktan sonra mezbûr zeyl-i tarla-i mezkûre hususı kat‘-ı birle mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l Hâl:

Abdurrahim çelebi bin Mehmed efendi, Mehmed çelebi ibn molla Ahmed, molla Ali bin Hasan, elhâc İbrahim bin Ahmed

Sayfa 103/Belge 283

Belgenin Özeti

Mehmed ve eşi Kutlu hatunun öldürülen oğullarının kan bedeli için dava açmaları ancak daha sonra bu davadan kendi istekleri ile vazgeçmeleri

Mahmiye-i Ayıntab muzafatından Kör nâm karyede sakin Mehmed bin Salih ve zevcesi Kutlu nâm hatun meclis-i şer‘-i şerif-i lâzımü’t-teşrifde işbu rafı‘u’l kitab Mahmud beşe bin Mahmud mahzarında bi’t-tav‘-i sâf her bir ikrâr ve itiraf edüb bundan akdem mecrûhen fevt olan oğlumuz Ali beşeyi darb ettiği darbından fevt olmuşdur deyü mersûm Mehmed bin Ali dem ve diyetine müte‘allik da‘va etmiş idik hinde da‘va-yı mezkûreden farig olub husûs-ı mezkûrden mezbûr Mahmud beşenin zimmetini ibrâ’-i ‘âmm kat‘-ı nizâ’la ibrâ ve iskât eyledik dediklerinde gıbbe’t-tasdikü’l şer‘ mâ vak‘a ketb olundu

Şuhûdü’l Hâl:

fahrü’l kuzat Receb efendi, Ali beşe ibn molla Ebubekir, fahrü’l müderrisin Abdülğani efendi, Ahmed çelebi ibn Davud, Mehmed çelebi ibn molla Ahmed, elhâc İbrahim bin Ahmed ve gayrühüm

Sayfa 103/Belge 284

Belgenin Özeti

Mehmed isimli kişi, oğlunu Cebecilerden Mahmut'un hançer ile öldürdüğünü iddia etmesi ve bu iddianın doğrulanması

Medine-i Ayntab muzâfatından Kürd nâm karyede sakin Mehmed bin Salih nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatir-i lâzımü’t-tevkirde takrir-i kelâm edüb sulbi oğlum Ali beşeyi tarih-i kitabdan yedi gün mukaddem ba‘de’l yevm karye-i mezbûre sükkânından olub cebeci tayfasından Mahmud bin Cuma nâm kimesne hançer ile urub mecrûh etmekle fevt olmuşdur kibel-i şer‘den üzerine varılıb vaki‘-i hâl keşf ve tahrir olunması matlubumdur dedikde taraf-ı şer‘den fahrü’l müderrisin Mevlanâ Abdülğani efendi irsâl olunub oldahi zeyl-i kitabda mestûru’l esâmi olan müslimin ile üzerine varub mezbûr Mehmedin mülk dârb nazar olundukda filhakika mezbûr Ali beşenin (silik) üzerinde hançer yarası olub fevt olduğu vaki‘ hâli Mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrire gelüb meclis-i şer‘a ‘ala vuku‘a ihbâr etmeğin mâ vak‘a bit’t taleb ketb olundu

Şuhûdü’l Hâl:

elhâc Mehmed beşe ibn elhâc Hasan, Mehmed bin Ahmed, Mustafa bin Hasan, Ömer bin Cemal ve gayrühüm.

Sayfa 104/Belge 285

Belgenin Özeti

Vefat eden müezzin Recep'in küçük çocuklarına kalan mirasın korunması için çocukların anneleri Mahmure'nin nazır olarak tayin edilmesi, dedelerinin ise vasi olarak tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kızılca mescid mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat eden müezzin Receb nâm kimesnenin Receb ve Fatma eytâm sigârın müteveffa-yı mezbûreden intikâl eden hisselerini ahz-ı kabz ve tesviye-i umûrlarına bir vasi lâzım olmağın sigar-ı merkûmunun valdeleri Mahmurenin babası olub hâzır bi'l-meclis olan elhâc Mehmed vesâyet ‘uhdesinden gelir deyü Müslümanlar haber vermeğin mersûm elhâc Mehmed kibel-i şer‘den vasi nasb ve ta‘yin olunub mezbûre Mahmure nâzır ta‘yin olunub her biri vesâyet ve nezâreti kabul ve hidmet-i

lâzîmelerin edâya ta‘ahhüd etmeğın mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî yevmi’l sâlis min şehri saferü’l hayr sene ahded sittin ve elf

Şuhûdü’l Hâl:

elhâc İbrahim (silik) hancı, Mehmed bin elhâc Ahmed, Mustafa çelebi ve gayrühüm mine’l hazirin

Sayfa 104/Belge 286

Belgenin Özeti

Mehmed isimli kişinin dava açtığı bağda hakkının olmadığına anlaşılması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kanalıcı mahallesinde sakin Mehmed beşe ibn İbrahim nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatır-i lâzîmü’t-tevkirde ‘ale’n-necar mahallesinde sakin Emine binti Necmi ve Aişe hatun mahzarlarında üzerlerine da‘va ve takrir-i kelâm edüb ... demekle ma‘rûf mevzi‘de ‘inde’l ahâli ve’l-cirân ma‘lûmetü’l hudûd bir kıt‘ a bağ yeri müteveffa babamın mülkü olub irs-i şer‘le bana intikâl etmiş iken mezbûrân Emine ve Aişenin zevceleri baği gars edüb malikâne mutasarrıf olurlar sual olunub edâ-yı hak olunmak matlubumdur. Dedikde gıbbe’s sual mezbûrân Emine ve Aişe zikr olunan bağ yeri tarih-i kitabdan otuz iki sene mukaddem hali ve haraba olmağla zevcim müteveffa Veli ve mezbûre Ayişenin zevci müteveffa Hüseyin nâm kimesneden tapuya alub yedlerine verdikden sonra mezbûrân Veli ve Hüseyin baği gars idüb on beş sene mikdarı malikâne mutasarrıf olub mezkûrân şer‘le bize intikâl edüb on beş sene mikdarı vardır bizim tasarrufumuzdadır deyü her biri her biri cevap verüb mersûm Mahmud beşe istintak olundukda arz-ı mezkûre mezbûrân Veli ve Hüseyin baği gars idüb yigirmi üç sene tasarruflarında olduğuna ikrâr ve i‘tiraf etmeğın ta‘arruzdan mersûm Mehmed beşe kat‘ birle mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî yevmi’l sâlis ve ‘ışrin min saferü’l hayr li-sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü’l Hâl:

elhâc Ali bin Boyacı, elhâc Mahmud bin Ali, Üstad Mehmed

Sayfa 104/Belge 287**Belgenin Özeti**

Hediye hatunun eşi Mehmed'in zimmetinde bulunan parasını önce bağışlaması, sonra ise bu kararından dönüp hakkını talep etmesi sebebiyle dava açması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından ibn şükr mahallesinde sakin Hediye binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer'î-i hatır-i lâzımü't-tevkirde zevci işbu râfi'ü'l kitab Mehmet beşe ibn Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelâm edüb deyn-i şer'îde zevcem merkûm Mehmed beşenin zimmetinden mukırr olan üçyüz otuz kıt'a esedi gurus hakkımızı tarih-i kitabdan bir sene mukaddem zevcim mersûm Mehmed beşe... müstehak-ı şer'îyye ile hibe ve teslim edüb oldahi meclis-i hibede... ve teslim edüb hala hibe-i merkûmede rucu' etdim meblağ-ı mezkûr üçyüz otuz kıt'a esdi gurus hakkım alıverilmesin talep etdim dedikde gıbbe's sual mersûm Mehmed beşe cevabında filhakika mi'nvâl-ı meşrûh üzere olmadı deyü cevab vermeğın zevcenin zevcine ve zevcin zevcesine üç sene hibesinde rucu' şer'an misâk-ı şer'î olunmak ile mezbûre Hediye hatun mu'arazadan men' birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi evâsıt saferü'l hayr li-sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l Hâl:

fahrü'l kuzat İsmail efendi, elhâc Yusuf beşe, Hamza bin Sami, Ahmed beşe ibn Mehmed, Osman beşe ibn Ahmed

Sayfa 105/Belge 288**Belgenin Özeti**

Ahmed Beğ isimli kişinin evinin Yusuf Beşeye satması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Cevizlice mahallesinde sakin Ahmed beğ ibn Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerif-i lâzımü't-teşrifde işbu rafî'ü'l kitab Yusuf beşe ibn İlyas mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb mahalle-i mezbûrede vaki' bir tarafı elhâc Hüseyin mülkü ve bir tarafı elhâc... mülkü ve bir tarafı Ali mülkü ve bir tarafı tarik-i 'âmm ile mahdûd iki beyt ve bir matbah ve havlı müştemil mülkdârı cümle tevâbi' ve levahıkı ile mersûm Yusuf beşe seksen beş aded esdi

guruşa bey'-i bâti kat' ile bey' edüb semeni mezkûr seksen beş guruşu müşteri-i mezbûr yedinden bi't-tamam ahz ve kabz edüb teslim-i mebi' etdim ba'de'l yevm zikr olunan dâr-ı mersûm Yusuf beşenin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûm Ahmed beğ minvâl-ı muharrer üzere câri olan ikrârın el mukarrer leh el-mezkûr Yusuf beşe tasdik etmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l ısrin saferü'l hayr li-sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l Hâl:

molla Ali bin Hasan, Ali çelebi bin kethüda, Mehmed beşe ibn İlyas Beşe, elhâc Hamza Arpacı, Ebubekir Arpacı, Halil Bey ibn Süleyman beşe

Sayfa 105/Belge 289

Belgenin Özeti

Muslı isimli kişiye ait evin Tengriverdi isimli kişiye satılması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Çukur mahallesinde sakin Muslı bin... nâm kimesne meclis-i şer'a şerif-i lâzımü't teşrifde işbu rafi'u'l kitab Tengriverdi ibn Ali mahzarında ikrar ve takrir-i kelâm edüb mahalle-i merkumede vaki' bir tarafi mahalle mescidi ve bir tarafi elhâc Karacı mülkü ve bir tarafi ibnete Gülsüm nâm hatun mülkü ve bir tarafi tarik-i 'âmm ile mahdud ve bir beyt ve bir matbah ve iki beyt ve havlı müstemil mülkdârın mersûm Tengriverdi beşeye yüz aded esdi guruş ile bir kıt'a... bey'-i bâti kat' ile bey' edüb semeni mezkûr yüz guruş mersûm Tengriverdi yedinden bi't-tamam ahz ve hıfz edüb teslim-i mebi' etdim ba'de'l yevm dâr-ı mezkûre mersûm Tengriverdi beşenin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûm Muslıya ikrâr-ı meşrûhunda el-mukarrer leh el mezkûr Tengriverdi beşe tasdik etmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l hamis ve 'ısrin saferü'l hayr li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l Hâl:

Sefer beşe ibn Ali, molla Osman bin Turan, Ali Cumali elhâc Ömer bin köse, Mehmed beşe ibn İlyas Beşe, Ebubekir bin Cum'a

Sayfa 105/Belge 290**Belgenin Özeti**

Hasan, İvaz, Ebubekir vesayir kişilerin birbirlerinin kefaletleri ile İsmail Beşeden borç aldıklarını ve bu borcu belirlemiş oldukları tarihte ödeyeceklerini belirtmeleri

Yeni İl re'âyasına tâbi' Keçeli cema'atinden Hasan kethüdâ ibn Abdülkadir ve İvaz bin ve Ömer bin Ebubekir ve Satılmış bin Bayram hoca ve Musa bin Mehmed ve İsmail Tur Ali ve Abdulkadir bin Ali ve İdris bin Tur Ali ve Mustafa bin 'İvaz Mehmed bin Hüseyin ve Ebubekir Hasan ve Karabaş Abdürrahim ve Kara Hasan bin Ali ve Ali bin Ahmed ve Veli bin Ramazan nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerif lâzımü't-teşrifde mahmiye-i Ayıntab mahallatından Kayser mahallesinde sakin işbu sahibu'l kitab İsmail beşe bin Kethüdâ mahzarında her biri ikrâr ve takrir-i kelâm edüb işbu sene-i mübârekde üzerimize edâsı lâzım gelen benim için mersûm İsmail beşeden birbirimize kefayil ile bin sekiz yüz kırk altı guruşu nakid diğer ... riyalı guruş ... siyah kısrak alub cem'an sekiz yüz altmış beş riyalı guruşu deyn alub meblağı mezkûre tarih-i kitab cemaziye'l evvelinin? yigirminci gününe değin vacibü'l edâ deynimizdir dediklerinde mukirrun-i merkûmunun minvâl-i muharrer üzere câri olan ikrarın mukarrer leh el mezbûr İsmail beşe tasdik etmeğin mâ vak'a kayıd şüd tahriren fi yevmi'l 'ışrin saferü'l hayr sene 61

Sayfa 106/Belge 291**Belgenin Özeti**

Mehmed Beşenin kendisine ait tarlasını Mustafa Beşeye 10 esdi guruşa satması

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin Mehmed Beşe ibn-i Hüseyin Beşe nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrifde işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafâ Beşe ibn-i Abdullâh mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp Batâlyük kurbunda vâki' bir tarafı şehr..cur ve bir tarafı tarîk-ı âmm ve iki tarafı mersûm Mustafâ Beşe'nin mülki ile mahdûd... tasarrufumda olan tarlanın ...arz-ı tevkîr ile mersûm Mustafâ Beşe'ye on aded esedî guruşa bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i müsemmen itdim ba'de'l-yevm keyfe-mâ-yeşâ' ve yahtâr mutasarrîf olsun ve

dâhilinde olan dört ... nısf-ı benim ve nısf-ı âharı mersûm Mustafa Beşe'nin kendi mülküdür dedikde mersûm Mustafa beşe tasdik itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min Saferi'l-hayr sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Etmekci Ömer, El-Hâc Mûsâ bin İbrâhîm, El-Hâc İbrâhîm Hancı, Ömer bin İbrâhîm, Osmân bin Mehmed, Hızır Çavuş ibn-i Seyfullah

Sayfa 106/Belge 292

Belgenin Özeti

Döne'nin eşi Musallî'nin kendisini boşadığını ancak mehr-i müeccel ve nafaka iddetini vermediğini iddia etmesi, ancak Musallî bu iddiayı inkâr ederek, Döne'nin boşanma şartı olarak mehr-i müeccel ve nafaka iddetini ibrâ ve iskat ettiğini söylemesi üzerine konunun şahidler huzurunda görüşülmesi ve Musallî'nin dediklerinin doğrulanması ve Döne'nin taarruzunun yasaklanması

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkine Döne bint-i (boşluk) meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrifde zevci olup bundan akdem kendüyi tatlık eyleyen işbu sâhibü'l-kitâb Musallî bin Mîrzâ mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Musallî'nin zimmetinde elli kıt'a esedî guruş mihr-i mü'eccelim ve nafaka-i iddetim vardır su'âl olunup icrâsı hakk olmak matlûbumdur didikde gibbe's-su'âl mersûm Musallî zevcesi Döne ile zimmetimde olan elli guruş ve nafaka iddeti üzre muhâla'a idüp mihr-i mü'eccelinden ve nafaka-i iddetinden zimmeti ibrâ ve iskât itdi diyu cevâb virüp mezbûre Döne münkire olmağın mersûm Musallî'den müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundıkda udûl-i ricâlden Molla Osmân bin Durak ve Bektâş ibn-i Ahmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'de hâzırân olup gibbe'l-isitşhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'î idüp mezbûre Döne ile zevci mersûm Musallî'den huzûrumuzda mihr-i mü'ecceli ve nafaka-i iddeti üzre muhâla'a idüp mihr-i mü'eccelinden ve nafaka-i iddetinden mersûm Musallî'nin zimmetini ibrâ vü iskât eyledi biz husûsda şâhidlerüz şehâdet dahî iderüz didiklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olmağın mezbûre Döne ta'arruzdan

men‘-i birle mâ vaka‘a ketb olundu tahrîran fi‘l-yevmi’s-sâdis ve‘l-işrîn Safera‘l-hayr li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü‘l-hâl:

Molla Abdurrahmân El-Hatîb, Alî Çavuş bin Safer, El-Hâc İbrâhîm Hancı, Abdüsselâm Çelebi ve gayruhum

Sayfa 106/Belge 293

Belgenin Özeti

Vefat eden eşinin muhallelâtından Hatice‘ye mehr-i müeccelinin ödenmesine karar verilmesi

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Kürtcüyân mahallesinde sâkine işbu râfi‘u‘l-kitâb Hadîce bint-i Ahmed nâm hâtûn meclis-i şer‘de bundan akdem fevt olan Uncı Alî nâm kimesnenin ammîsi oğlu Ahmed ve Mehmed bin Hümâ Hâtûn ibnet-e El-hâc Halîl nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ-yı mersûm Uncı Alî benim zevcim olup zimmetinde elli guruş mehr-i müeccelim vardır su‘âl olunub muhallelâtından alıverilmesin taleb iderim didikde gıbbe‘-s-su‘âl mezbûre Hümâ Hâtûn ve Ahmed her biri adem-i aleyh cevâb virüp mersûme Hadîce Hâtûn‘dan da‘vâsını mübeyyin beyyine taleb olundıkda isbât-ı beyyineye münkire olmayupgelmekle mezbûre Hadîce Hâtûn‘ın hemşîreleri Âyişe ve Ma‘mûre‘nin ...her birine kırk beşer esedî guruş mehr-i müeccel olduğu mezbûrân Ahmed ve Hümâ Hâtûn her biri ikrâr idüp mezbûre Hadîce Hâtûn‘ın mehr-i müecceline ‘arz-ı müslümanlar.....esedî guruşa karar virmeğin mezbûre Hadîce müdde‘âsı olan mehr-i müeccelini zevci mezbûr Ali‘den ahz veyâ hibe vesayir tarikle ...edâ itmedüğine yemin teklif olundukda halef billahi‘l edüb sonra muhallelâtından edâsına men‘-i birle mâ-vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîran fi-yevmi‘l-hâmis ve‘l-işrîn min Saferi‘hayr li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü‘l-hâl:

Abdülbâkî bin Mustafâ, Mehmed Safer bin Ahmed, El-Hâc İbrâhîm bin Ahmed, Es-Seyyid Mustafâ bin Ca‘fer, ve gayruhum

Sayfa 107/Belge 294

Belgenin Özeti

Hatice'nin altın gerdanı ve küpesini vefat eden eşi Uncu Ali'nin yaşıyorken satıp parasını harcadığını, Hatice'nin iddiasının doğrulanması ve bu miktarın eşinin muhallefâtından ödenmesi kararının alınması

Ayntâb mahallâtından Kürtinciyan mahallesinde sâkine Hadîce bint-i Ahmed meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzimü’t-teşrîfde bundan akdem fevt olan Uncı Alî nâm kimesnenin ammîsi oğlu Ahmed ve hemşîresi Hümâ Hâtûn ibnet-e Halîl mahzarında üzerlerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ-yı mersûm Uncı Alî zevcim olup üç guruş ...altûn gerdânemi ve iki guruş ...altûn küpemi hâlâ hâl-i hayâtında iken bey‘ idüp kendü masârifına sarf itdi zikr olunan gerdâne ve küpe ...on beş guruş hakkım vardır su‘âl olunup muhallefâtından alıvirilmesi matlûbumdur didikde gibbe’s-su‘âl her biri inkâr ile cevâb ve biri mezbûre Hadîce Hâtûn’dan müdde‘âsını müsbite beyyine taleb olundıkda udûl-i ricâlden İdris bin Hüseyin ve El-Hâc Ahmed bin Anamûrî nâm kîmesneler li-ecli’s-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olup gibbe’l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer‘î eyledikleri mersûm Uncı Alî hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde zevcem mezbûre Hadîcenin bir altûn gerdâne ve bir altûn küpe zimmetimde on beş guruş hakkı vardır diyu bizim huzûrumuzda ikrâr u i‘tirâf eyledi ikrârına şâhidlerüz şehâdet dahî iderüz diyu edâ-i şehâdet-i şer‘î eylediklerinden ba‘de-ri‘âyet-i şerâyitî’l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra meblağ-ı mezkûrda küllen ve ba‘zan ahz ve hibe itmedüğüne gayra teklîf olundukda halef billah eyledikden sonra muhallefâtından edâya tenebbüh-i birrle mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîran fi’l-yevmi’l-hâmis ve’l-işrîn min Saferi’l-hayr sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

El-Hâc İbrâhîm Ahmed, El-Hâc İbrâhîm Hancı, İdris bin Mehmed, Mehmed bin Abdullâh, ve gayruhum mine’l-hâzırîn

Sayfa 107/Belge 295

Belgenin Özeti

Vefat eden Alî Efendi'nin zimmetinde vakıf mâlından altmış bir esedî guruş ile dört rubu‘ guruş olması sebebi ile oğlunun bu miktarı teslim etmesi

Hilâl-i sudûrda mestûr olan husûsî mahallinde tahrîr için savb-ı şer‘den bi’t-taleb irsâl olunan Mevlânâ Abdülganî Efendi zeyl-i sahîfede esâmîsi mestûre olan müslimîn ile mahmiye-i Ayntâb’da vâki‘ kal‘a dâhiline varup akd-i meclis-i şer‘-i şerîf itdikde kal‘a-i mezbûre câmi‘inin bi’l-fi‘l mütevellîsi olan Alî Efendi’nin tarafından da‘vâ-yı âti’z-zikre vekîl olup vekâleti hasm-ı şer‘î Câhid mahzarında Mustafâ Hilmî ibn-i Hızır Efendi Mûsâ Çelebî Efendi Hakkı Çavuş şehâdetleri ile sâbit olan Abdülkâdir Ağa ibn-i Hakkı nâm kimesne meclis-i mezbûrda kal‘a-i mezbûre müstahfizlarından olup bundan akdem fevt olan Alî Beşe ibn-i Ahmed nâm kimesnenin sulbî-i kebîr oğlu Mehmed nâm kimesne mahzarında bi’l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ-yı mezbûrın zimmetinde câmi‘-i mezkûrın vakıf mâlından alınmış bir kıt‘a esedî gurus ile dört rubu‘ olup kable-ahz fevt olmağla tereke-i vâfiyesinden vekâletim hasebiyle taleb iderim su‘âl olunsun didikde gıbbe’s-su‘âl akîbe’l-inkâr müdde‘î-i mezbûrdan müdde‘âsını müsbite beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Mustafâ Çelebî ibn-i Hızır halîfe ve El-Hâc Mahmûd ibn-i Mustafâ Beşe nâm kimesneler li-ecli’s-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olup işbu el-istişhâd fi’l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Alî Beşe’nin zimmetinde vakf-ı mezbûr mâlından altmış bir esedî gurus ile dört rubu‘ gurus vardır meblağ-ı mezbûr kable’l-edâ fevt olmuşdur bu husûsa şâhidlerüz şehâdet dahî iderüz diyu edâ-i şehâdet-i şer‘iyye itdiklerinde ba‘de-ri‘âyet-i şerâyitü’l-kabûl istişhâdları makbûl oldukdan sonra müvekkil-i mezbûr Alî Efendi’nin özr-i şer‘îsi olmağın kıbel-i şer‘den âdem gönderilüp meblağ-ı mezbûr müteveffâ-ı mezbûrdan hâl-i sıhhatinde almaduğına ve taraf-ı şer‘îden zimmetini ibrâ eylemeduğine yemîn teklîf olundukda ol-dahî alâ-vefkı’l-mes‘ûl halef-i billâh alıyyü’l-a‘lâ eyledikden sonra mezbûr Mehmed meclis-i mezbûrda i‘âde-i kelâm idüp müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden olup vâzı‘u’l-yed olduğım üç aded ma‘sara kaftânını vekîl-i mezbûr Abdülkâdir Ağa’ya altmış bir esedî gurus ile dört rubu‘a bâben bey u teslîm idüp ol dahî vech-i meşrûh üzre iştirâ ve teslim eyledikden sonra meblağ-ı mezbûr vakf-ı mezkûra deynim olan ol mikdâr

Sayfa 108/Belge 295 (Önceki belgenin devamı)

gurus ile takâs itdim didikde gıbbe’t-tasdîkı’s-şer‘î vâki‘ hâli Mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ba‘dehû meclis-i şer‘de alâ vukû‘ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-

vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîran fî-evâhiri-Saferi‘l-hayr li-sene ihdâ ve tis‘în ve elf

Şuhûdü‘l-hâl:

Mustafâ Beşe er-Râcil, Selîm Ağa ibn-i Sîhrânî, Abdüssamed bin Mehmed, Sîhrânî Hilmi bin Süleymân, Mûsâ bin Hasan Beğ, ve gayruhum

Sayfa 108/Belge 296

Belgenin Özeti

Safiye'nin kendi mülkünü Hacı Ahmed'in zorla zabt ettiğini iddia etmesi, ancak bahsi geçen mülkü Safiye'nin eşinin sattığının anlaşılması üzerine, Safiye'nin taaruzunun yasaklanması

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Ammu mahallesinde sâkine Sâfiye bint-i Yûsuf nâm hâtûn meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımü‘ş-şerîfde işbu râfi‘u‘l-kitâb el-Hâc Ahmed bin Alîcân mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr el-Hâc Ahmed Kızılcâ Mescid mahallesinde vâki‘ bir tarafı Üstâd Ahmed mülki ve bir tarafı el-Hâc Hasan mülki ve bir tarafı ba‘zan el-Hâc Yûsuf ve ba‘zan el-Hâc Mehmed mülki ve bir tarafı tarîk-ı âmm ile mahdûd olan mülk menzilin dahilinde benim mülkim olan bir tabh (?) ve bir dehlîzi teğallüben zabt ider su‘âl olunup üzerinden yed-i kasr ve izâle olunması matlûbumdur didikde gîbbe’s-su‘âl mersûm el-Hâc Ahmed cevâbında fî‘l-hakîka menzil-i mezkûr dâhilinde olan bir tabh? ve bir dehlîz mezbûre Sâfiye zevci Dervîş Alî ve âhî Ören nâm kimesnelerin müşterek mülkleri olup tabh? menzil-i mezbûrı ve tabh? ve dehlîzi bana ikiyüz kıt‘a esedî guruşa bâben bey‘ idüp kabz-ı semen itdiler didikde eseru‘l-istintâk ve‘l-inkâr mersûm el-Hâc Ahmed‘den takrîr-i meşrûhına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Şa‘bân Çelebî ibn-i Osmân Çelebî ve el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Zekerıyyâ ve Hüseyin Çelebî ibn-i el-Hâc Tûr ve el-Hâc Ömer bin el-Hâc Abdülhalîm nâm kimesneler li-ecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırûn olup gîbbe‘l-iştihâd her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediler ki mezbûre Sâfiye ve zevci Dervîş Alî ve âhî Ören nâm kimesneler ma‘an bizim huzûrumuzda mülk-i mezbûrı ve tabh? ve dehlîzi mersûm el-Hâc Ahmed’e ikiyüz kıt‘a esedî guruşa bey‘ idüp kabz-ı semen idenleri bu husûsa şâhidlerüz şehâdet dahî iderüz diyu edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden gîbbe-ri ‘âyet-i şerâiyitî‘l-kabûl

şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olduktan sonra mezbûre Sâfiye ta'arruzdan men'-i birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min saferü'l-hayr li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdu'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Receb Efendi, İbrâhîm Çavuş ibn-i Abdülcelîl, El-Hâc Osmân bin el-Hâc Mehmed, Mustafâ Çelebî

Sayfa 108/Belge 297

Belgenin Özeti

Mehmet'in, vefat eden Ahmed Beğ isimli kişinin zimmetinde Dede Mehmet'in 30 esedî gurusu hakkının olduğunu iddia etmesi ancak, Ahmed Beğ'in daha hayatta iken zimmetinde olan 30 gurusu Mehmed Dede'ye teslim ettiğinin anlaşılması

Mahmiye-i Ayntâb muzâfâtından Çakal nâm karyede sâkin Mehmed bin Kôşker nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzimü't-tevkîrden mahmiye-i merkûme sükkânından işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed Dede ibn-i Hamza nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp târîh-i kitâbdan on iki sene mukaddem Karabürçek tâbi'nden olup fevt olan Ahmed Beğ nâm kimesnenin zimmetinde mersûm Dede Mehmed'in deyn-i şer'ide otuz aded esedî gurusu hakkı olmağla müteveffâ-yı mersûm Ahmed Beğ hâl-i hayâtında iken zimmetinde deyn olan meblağ-ı mezkûr otuz gurusu mezbûr Mehmed Dede'ye benim ile irsâl idüp ben dahî meblağ-ı mezkûr deynim hasebiyle ... olan mersûm Mehmed Dede'ye def' u teslim itmiş idim hâlâ meblağ-ı mezkûr mersûm Dede Mehmed'den taleb iderim su'âl olunsun didikde gıbbe's-su'âl mersûm dede Mehmed cevâbında fi'l-hakîka bu minvâl-i muharrer üzre olmuşdur diyu ikrâr ve i'tirâf itmeğın müdde'î-i mezbûrun vech-i meşrûh üzre olan davası meşrû' olmamak ile mu'ârazadan men'-i birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi'l-hâmîs ve işrîn min Saferi'l-hayr li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâc Ahmed bin Uğurlu, Fahru'l-emâsil İbrâhîm Ağa, Osmân Beğ ibn-i Abdullâh, Abdülhamîd Efendi

Sayfa 109/Belge 298

Belgenin Özeti

Havâss-ı hümâyûn köylerinde yaşayan bazı kişilerin önceleri köylerinde Mirliva müdâhalesi yok iken bir kaç seneden beri kanuna aykırı bir şekilde zorla her bir kişiden odun, saman hatta para aldıklarını söyleyerek merkeze bildirmeleri üzerine, kanunsuz hareketlerin yasaklanması

Medîne-i Ayntab'a tâbi' havâss-ı hümâyûn karyelerinden Köçek nâm karyede sâkin İshâk bin Ömer ve Şehâdet nâm karyede sâkin el-Hâc Mehmed Arıkiz? nâm karyede sâkin Mehmed bin Ahmed ve Taşkun nâm karyede sâkin Selîm bin Karabacak ve mezra'a sükkânında el-Hâc Hüseyin ve Karakuyu nâm karyede sâkin Ca'fer nâm kimesneler ve gayrıları meclis-i şer'-i şerîf-i lâzîmü't-teşrîfde bi'l-fi' il Ayntab ... mutasarrıf olan es-Seyyid Mehmed Beğ'in mütesellimi ve vekîli sâbitü'l-vekâlesi olan Hakkı Ağa mahzarında her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp havâss-ı hümâyûn karyelerinde serbest olup hılâf-ı şer'-i şerîf-i âharûn kimesnelerin müdâhalesi yok iken bir kaç seneden beru mîrlivâ tarafında hılâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kânûn-ı münîf karyeler her biri havâle nâmına adamlar gönderüp mâh-be-mâh her bir ferdden zulmen ve cebran üç ve dörder yük odun ve samanlarımızı merkeblerimize yükledürüp getürdiklerinden mâ-adâ her bir karyeden hıdmet nâmına ikişer ve üçer guruslarımızı dahî alup ta'addî ve tecavüzden hâlî olmadıkları ecilden vâki'-i hâlî der-devlet-i Asitaneye i'lâm itdiğimizden taraf-ı saltanat-ı aliyyeden men' için yedimize emr-i âlî virilmişdür mücebince amel olunup husûs-i mezbûr üzerimizden men' olunması matlûbumuzdur diyu yedlerinde olan emr-i şerîf-i cihân-mitâ'ı ibrâz idüp olunmadıkda da'vası Ayntaba tabi' havâss-ı hümâyûnum karyelerimi küllü'l-vücûh serbestdür beğlerbeği ve sancak beğleri ve âharînleri hemân taleb ile gaybet iderlermiş olup vecih dahî idenleri men' u def' eylesin diyu mestûr ve mukayyed bulunmakda ber-müceb-i emr-i âlî teslîm mersûm avâriz-ı hümâyûn kurâlarından hılâf-ı şer'-i şerîf odun ve saman ve havâle akçesin nâmına biz dahî teklîf ve ri'âyet olunmak için men' i birrle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fî gurre-i Rebî'u'l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Nâil İbrâhîm ibn-i Alemdârî, Fâhru'l Şaban, el-Hâc Hızır ibn-i Serdâr, Fâhru'l-emâcid el-Hâc Bedrî Ağa, ve gayruhüm

Sayfa 109/Belge 299

Belgenin Özeti

Mehmed'in Hacı Hızır Ağa'dan borç alması ve Hacı Mehmed'in bu borcun ödenmesi konusunda kefil olması

Fî'l-yevmi'l-erbe'â Fî gurre-i Rebî'u'l-evvel li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin Mehmed Beşe ibn-i Melik nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfî'u'l-kitâb el-Hâc Hızır Ağa ibn-i Meryem mahzarında bi't-tav'ı's-sâfî ikrâr u i'tirâf idüp mezbûr el-Hâc Hızır Ağa işbu târîh-i kitâbdan şehr-i Rebî'u'l-evvelinin guresinde yevmî iki esdî gurus virüp edâ etmek üzre dört yüz keyl ... sında üçyüz riyali gurus deynim olup meblağ-ı mezkûr mukâbelesinde mahalle-i Ammu'da vâki' ma'lûmetü'l-hudûd mülk-i müşterâm ve karye-i Kahramân'da vâki' yediyüz seksen mülk bağımız ve Kacı Arikiz'de (?) vâki' dokuz yüz seksen mülk bağımı dahî vaz' eyledim ve işbu meclisde hâzır el-Hâc Mehmed bin Mahmûd dahî meblağ-ı mezkûra kefil-i bi'l-mâl oldu dedikde kefil-i mezbûr el-Hâc Mehmed istintâk olundukda kefâlet-i mezbûreyi ikrâr etmeğin mukirranı merkumanın ikrâr-ı meşrûhları el-mukirri leh el-mezkûr el-Hâc Hızır Ağa tasdik itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fî'l-yevmi's-sânî min şehr-i Rebî'u'levvelsene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâc Ebû Bekir bin Kürdî, el-Hâc İbrâhîm bin Satılmış, el-Hâc Mehmed Muhsin, Mehmed Beşe ibn-i Topcı, Hızır Beğ ibn-i Abdullâh

Sayfa 109/Belge 300

Belgenin Özeti

Ölen Zummi Vanos'un küçük çocuklarına kalan mirasın korunması için vasi tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Zımmiyan mahallesinde sâkin iken bundan akdem mürd olan zimmî ve Vanosun Vartel nâm sagir oğluna sagire kızlarına mürd olan babaları ve Vanosdan intikâl eden hisseleri ahz ve hıfz ve tesviye-i umûrları için bir vasi lâzım

Sayfa 110/Belge 300 (Önceki belgenin devamı)

Ve mühim olmağla hazır bi'l-meclis olan mezbûr ... kibel-i şer'imizde vasi nasb ve ta'yin olunub oldahi vesâyet-i merkûmeye kabul ve hizmet-i lâzimesi edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l salis min şehr-i rebi'ü'l evvel li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Ahmed Çelebi İbn Molla Mehmed, Mehmed Çelebi ibn Hasan, Süleyman Bin Hüseyin, Ömer Paşa İbn Ali

Sayfa 110/Belge 301

Belgenin Özeti

Vanos'un bıraktığı mülkünün varisleri tarafından satılması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Hayk-ı Zımmiyan mahallesinde sakin iken bundan akdem mürd olan zımmi Vanos nâm kimesnenin kebir oğlu Vartan ve Mekdiç nâm zımmilere ve sagir oğulları Vartel ve sagire kızı ... ve zevc-i metrûkesi Şahzede binti Merkevis Nâm zımmiye müstehak oldukdan sonra mersûm Vartan ve Mekdiç asaleten vasi-yi merkûmun taraflarında mersûm Vartan vesâyeten ve merkûme Şahzede tarafından hususati'l beyânı ikrara vekil olub ve zımmilerin ... nâm kimesneleri şehâdetleri ile vekâlet-i sabit olan mersûm Vartan vekâleten meclis-i şer'î hatir-i lâzımü't-tevkirde işbu bâ'isü'l kitâb ... mahzarında her biri ikrar ve takrir-i kelâm idüb Ziban mahallesinde vaki' bir tarafı Mir Ali oğlu mülkü ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı Çobanoğlu mülkü ve bir tarafı tarik-i 'âmm ile mahdud bir beyt ve bir mağara ve havlı müştemil mersûm Vanos'un mülkü olub irs-i şer'le bize intikal etmeğın elli aded esedi guruşa bey' idüb kabz-ı semen itdik dediklerinde mezbûr tasdik etmeğın mâ vak'a kayd olundu tahriren fi yevmi'l sani min şehr-i rebi'ü'l evvel li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Es-sâbikûn

Sayfa 110/Belge 302

Hadice'nin eşi müteveffa Mirza'nın kardeşi Gülsena'nın kendisine eşinden miras kalan hissesini vermediğini iddia etmesi üzerine dava açması, bunun üzerine konunun soruşturulması ve netice olarak Hadice isimli kişiye Gülsena'nın 30 gurusu vermesine karar verilerek uzlaşmaları

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Boyacı mahallesinde sakine işbu râfi'ü'l kitâb Hadice binti Abdullah meclis-i şer'î şerif-i lâzımü't-teşrifde Zimyan? Mahallesinde sakine Gülsena binti... mahzarında üzerine da'va takrir-i kelâm idüb mezbûre Gülsena'nın zevci Mirza benim karındaşım olub ... olduktan sonra fevt olub muhallelatı şer' bana intikal etmiş iken muhallelat-ı mezbûreden mezbûre Gülsena vaz'ı yed olmağla bundan akdem zikr olunan mezbûre Gülsenadan taleb ve da'va eylediğimde yanımıza muslihun mestûr idüb esnâ-i mezkûrede mezbûre Gülsena ile ... ikrar otuz kıt'a esedi gurusu üzerine sulh eyledikleri sulh-ı mezbûre kabul ve bedel-i sulh olan meblağ mezbûrenin zimmetinde olmağla bedel-i merkûmu taleb eylediğimde vermede ta'allül eder sual olunsun didikde gıbbe's-sual inkar müdde'ıye-i mezbûrede müdde'asını müsbite beyyine taleb olundukda 'udül Ahmed bin Hasan ve Şaban bin Ömer nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazıran olub istişhâd fi'lhakika müdde'ıye-i mezbûre Hadice karındaşı müteveffâ-yı mezbûrun muhallelâtından mezbûre Gülsenadan taleb-i da'va eyledikde semeni ikrâr otuz kıt'a esedi gurusu sulh oldular biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-i şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinden şerâyitü'l kabul şehâdetleri hayyiz-i kabulde vaki' olduktan sonra mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi's sâlis min şehr-i rebi'ü'l evvel sene ihda ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l Kuzat Receb Efendi, Hacı İbrahim Bin Ahmed, Ahmed Çelebi İbn

Davud, Osman Beğ, Hasan Bin Yusuf

Sayfa 111/Belge 303**Belgenin Özeti*****Ramazan'ın tarlasını 50 esdi kuruşa Hızır Ağa'ya satması***

Mahmiye-i Ayntab muzafatından Hıyam nâm karyede sakin Ramazan nâm kimesne meclis-i şer'î şerif-i lâzımü't-teşrifde mahmiye-i mezbûre mahallatından İbn Kôr mahallesinde sakin bi'l fi'il yeniçeri serdarı olan elhâc Hızır Ağa mahzarında ikrar ve takrir-i kelâm idüb karye-i merkûme türâbında vaki' bir tarafı Ebubekir mülkü bir tarafı şehir-i ve bir tarafı elhâc Hamza mülkü ve bir tarafı ile mahdûd ... ider husus-ı mülk tarlamı mersûm elhâc Hızır Ağaya elli aded esedi guruşa bey'i bâti ile bey' idüb semeni mezkûr elli guruşu müşteri-i mezbûr yedinden bi't-tamam ahz ve kabz idüb teslim-i bey' itdüm didikde mersûm elhâc Hızır Ağa tasdik itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l 'aşer min şehir-i li-sene ihda ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Beşe Odabaşı, Elhâc Bayram Ağa İbn Ali, Hızır Çelebi İbn Etmekçi Ali, Receb Beşe İbn Mehmed Ağa

Sayfa 111/Belge 304**Belgenin Özeti*****Belil isimli kişinin evini 150 esdi kuruşa Safiye isimli kişiye satması***

Fi Yevmü'l Ahed Min Şehir-i Rebi'u'l Evvel Li-sene İhda Ve Sittin Ve Elf
Mahmiye-i Ayntab mahallatından Tarla-yı Atik mahallesinde saki zımmi tayfasından belil veled İbrahim nâm zımmi meclis-i şer'î şerifi lâzımü't-teşrifde işbu râfi 'u'l kitâb Safiye hatun ibnete Sunullah Efendi tarafından vekil-i sâbitü'l vekâleti olan Abdurrahim Çelebi ibn Mehmed Efendi mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i merkûmede vaki' bir tarafı İsmail Efendi mülkü ve bir tarafı elhâc Yusuf beşe mülkü ve bir tarafı Köse Hüseyin mülkü ve bir tarafı Yeni İle mahdud Osman bir beyt-i kebir ve bir beyt-i sagir ve bir matbah ve bir hazine ve bir havlı müştemil mülkdârı cümle tevâbi' ve levâhıkı ile mersûm Safiye hatuna yüz elli aded esedi guruşa bey' i bâti kat' ile bey' idüb kabz-ı semeni teslim-i mebi' i itdüm ba'de'l yevm dâr-ı mezkûre mezbûre Safiye hatunun mülk-i müşteri'sidir keyfe mâ yeşâ ve

yahtar mutasarrıf olsun didikden sonra mezbûr zımmi Belil'in kebir oğlu Karib? Hâzır bi'l meclis olub dâr-ı mezkûrede vechen mine'l vücuh benim yokdur deyü bi'l müvâcehe ikrâr eylediğini müvekkil-i merkûme Abdurrahim Çelebi bi'l müşâhede vekâleti tasdik itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'sâdis min şehri rebi'ü'l evvel li-sene ihda ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Derviş Süleyman bin Abdulkadir, Ahmed Çelebi İbn Sunullah, Mehmed Çelebi İbn Molla Ahmed, Hüseyin Çelebi İbn Ali Efendi ve gayrühüm mine'l hazirin

Sayfa 111/Belge 305

Belgenin Özeti

Nasuh Beşe, oğlu İbrahim Çelebi'nin kurşun ile vurulup öldürüldüğünü söylemesi üzerine, yapılan incelemede İbrahim Çelebi'nin belinin sol tarafında kurşun yarası olduğunun belirlenmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Akyol mahallesi sükkânından Nasuh beşe nâm kimesne meclis-i şer'a gelüb takrir-i kelâm idüb oğlum İbrahim Çelebi ibn Halil Ağa tarih-i kitâbda bir gün mukaddem vaz' iderken kendini kurşun ile urub mecrûh itmekle fevt olmuşdur kıbel-i şer'de üzerine varılıb vaki' hali keşf ve tahrir olunması matlubumdur didikde taraf-ı şer'de Fahru'l müderrisin Mevlâna Abdulgâni Efendi irsâl olunub oldahi zeyl-i kitâbda mestûru'l esâmi olan müslimin ile mezbûr İbrahim Çelebi'nin mülk-i menziline varıb mübeyyine nazar olundukda fi'lhakika belinin sol tarafından kurşun yarası olub olharbde fevt olduğunu vaki'-yi hâl Mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrir-i ba'de gelüb meclis-i şer'de 'la vuku'a ihbâr itmeğin mâ vak'a bi't taleb ketb olundu yevmi's sâni' ve'l 'aşer min saferü'l hayr li sene ihda ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Ali Çelebi İbn İsmail, Elhâc Ebubekir Bin Halil, Elhâc Mehmed Bin Elhâc Ahmed, Süleyman Çelebi İbn İbrahim Ağa

Sayfa 112/Belge 306

Belgenin Özeti

İbrahim Çelebi'nin annesi Fatıma oğlunun kendi menzili içerisinde kendi kendini tüfenk ile vurduğunu bu olayla başka kimselerin ilgisinin olmadığını belirtmesi

Medîne-i Ayntab mahallâtından Akyol mahallesi sükkânından olup bundan akdem mecrûhan fevt olan İbrâhîm çelebî bin Halîl Ağa'nın vâlidesi Fâtıma bint-i Abdullâh nâm hâtûn meclis-i şer'î-i şerîfde mahalle-i merkûme sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Ahmed bin Mehmed ve el-Hâc Ebû Bekir ve Cuma' bin Gâbir ve Mustafâ Çelebî ibn-i Yûsuf ve Abdülganî bin Ahmed ve Veli bin Ali ve İbrâhîm bin Mehmed ve Ahmed bin Mansûr ve Abdurrahmân bin Ali nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp târîh-i kitâbdan üç gün mukaddem mecrûhan fevt olan oğlum İbrâhîm mülk-i menzili içinde kendi kendini tüfenk ile urup ol darbda fevt olmuşdur mahalle-i mezbûre ahalsinin ve âharın bu husûsda bu hususda hakkı yokdur oğlum müteveffâ-yı mezbûrun dem ve diyetine mütâ'allık olan da'vâdan mahalle-i mezbûre ahâlîsinin zimmetlerin ibrâ-i âmm-ı kât'ı nizâ' ile ibrâ-i iskât eyledi dedikde gibbe't-tasdîkî'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Rebî'u'l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzât Receb Efendi, Mevlana Abdurrahmân Efendi İbn Şaban Efendi, Elhac mehmed bin Suveydîdâr, Hasan çelebî bin İsmail Efendi, Ahmed Çelebî ibn-i Dâvûd, Mehmed Beğ Yekdân, Hüseyin Beğ Yekdân, Ali Çelebi bin İsmâil

Sayfa 112/Belge 307

Belgenin Özeti

Ammu mahallesinde yaşayan Fatıma, vefat eden oğlu Yusuf'dan kendisine kalan malların kendisine ulaşması için Hızır Çelebi'yi tayin etmesi

Ammu mahallesinde sâkine Fâtıma bint-i Emîr meclis-i şer'î-i şerîfden Hızır Çelebî Mustafâ Efendi mahzarında ikrâr idüp müteveffâ oğlum Yûsuf'dan irs-i şer'le bana intikâl iden hissesini siz ahz ü kabz ve bana îsâle mersûm Hızır Çelebî tarafımdan vekîl etdim didikde mezbûr Hızır Çelebî tasdik eyledikde mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Rebî'u'l-evvel min ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Îsâ Beğ bin Mehmed Beğ, Abdülbâkî Çelebi İbin Mustafâ, El-Hâc İbrâhîm bin Ahmed

Sayfa 112/Belge 308

Belge Özeti

Emrullah hatunun babası Ali'den kalan mirastan kendisine düşen hissesini vefat eden kardeşi İdris'in aldığı iddia ederek kendisine ait hakkını talep etmesi ile konunun soruşturulması neticesinde ismi geçen Emrullah hatunun kardeşi İdris daha hayatta iken ondan söz konusu hakkını almış olduğu şahidlerin sözleri ile ortaya çıkması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Hâyk-ı müslüman mahallesinde sâkine Emrullâh Hâtûn ibnet-e Ali meclis-i şer' den mahall-i merkûmda sâkinân Melike ve kızları Fâtıma ve Ümmühânî taraflarından İsmâil bin Yûsuf ve Alî bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbit olan Zeynel bin Ebû Bekir mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ babamız Ali'nin darında bana ve karındaşım müteveffâ İdris ve hemşîrelerim Âişe ve Selîme müstehak olmağın karındaşım İdris hâl-i hayâtında iken babamızın bağından ve tahtânî hânesinden bana âyid hissemi ahz ü kabz idüp lâkin mahall-i merkûmda vâki' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd dâr-ı mezbûrede hakkım olmayup mersûm İdris fevt olmağla dâr-ı mezkûreye mezbûr ...müvekkileleri mutasarrıf olup bana âyid hakkımı virmekde ta'allül iderler su'âl olunup alıvirilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl mezbûr Zeynel müvekkilelerimiz babaları İdris hâl-i hayâtında iken merkûme Emrullâh babalarından kendüye âyid hissesini talep eyledikde bağından ve tahtânî hânesinden ve zikr olunan dârından kendüye âyid hissesini bi't-tamâm ahz ü kabz idüp babaları muhallelâtından mersûm İdris'in zimmetinde edâ olunmuşdur diyu cevâb virüp merkûme Emrullâh münkire olmağın mezbûr kelâmına mutâbık beyyine talep olundukda el-Hâc Hüseyin bin Sıdkı ve es-Seyyid merkûm es-Seyyid Ali nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup gıbbe'l-istişhâd .edâ-i şehâdet-i şer' iyye eylediler ki merkûm İdris hâl-i hayâtında iken târîh-i kitâbdan yigirmi sene mukaddem mezbûre Emrullâh bizim huzûrumuzda babamızın mahall-i merkûmede vâki' dârından ve tahtânî hânesinden ve bağından bana âyid hissemi kardaşım İdris

yedinden bi't-tamâm ahz ü kabz idüp zimmetin edâ' itdim diyu ikrâr itdi ikrârına şâhidlerüz şehâdet dahî iderüz diyu edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyiti'l-kabûl şehadetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mezbûre Emrullâh ta'arruzdan men'-i birrle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîrân fi'l-yevmi'l-âşir min şehr-i Rebî'u'l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâc Molla bin Ahmed, Abdullâh bin İbn Molla Ahmed, el-Hâc İbrahim Bin Ahmed

Sayfa 113/Belge 309

Belgenin Özeti

Elif hatunun mülkü olan tarlasını Hacı Osman'a satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Aliyyünneccâr mahallesinde sâkine Elif Hâtûn ibnet-e el-Hâc Ali tarafından bey'i ati'l beyânı ikrâra vekîl olup Hasan bin Ali bin el-Hâc Abdülgaffâr ve Derviş Ali bin Ali Kaya şehadetleri ile vekâleti sâbite olan zevci es-Seyyid mehmed bin Mehmed meclis-i şer'de işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Osmân Efendi mahzarında ikrâr idüp şehir kurbünde Karagöz yerinde vâki' iki tarafı el-Hâc Osmân mülki ve iki tarafı Mehmed mülki ile mahdûd bir kıt'a hazravat zirâ'at olur tarlası mezbûr el-Hâc Osmân altmış aded esedî guruşa bey' idüp kabz-ı semen etdi dedikde mezbûr el-Hâc Osmân tasdîk etmeğin mâ vaka'a ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:

Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Hüseyin, el-Hâc Ramazân bin Yûsuf, Şeyh Rif'at bin yahyâ, Yûsuf Çelebi ibn-i Mehmed

Sayfa 113/Belge 310

Belgenin Özeti

Amine hatunun kendisini boşayan eşi Sefer'in vefat etmesinden dolayı, ondan olan küçük kızına muhallelatından nafaka ve kisve talep etmesi ancak Sefer'in Ebubekir ve Ali isimli çocukları bu durumu kabul etmeyerek babalarının Amine

hatundan 36 seneden beri ayrı olduklarını belirtmeleri üzerine Amine'nin taarruzunun yasaklanması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Akyol mahalleinde sâkine Âmine bint-i Yûsuf nâm Hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde işbu sâhibü'l-kitâb EbuBekir bin Sefer ve karındaşı Ali nâm kimesnler mahzarlarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Ebû Bekir ve Ali'nin babaları müteveffâ Sefer benim zevcim olup beni tatlık eylediği hinde kendûden mütevellid Âyişe nâm sagîre kızı hicrimde olmağla kıbel-i şer' den nafaka ve kisve takdîr etdirmiş idim yedimde olan meclis-i şer'iyede nazar olundu mersûm Sefer'in muhallefâtından alıvirilmesi matlûbumdur dedikde kıt'a haml-ı şer'iyeye ibrâz edüp nazar olundukda târîh-i merkûmda mersûm Âyişe nâm sagîreye yevmî dörder akçe nafaka ve kisve ta'yîn etdüğü destûr olup husûs-ı mezkûr mersûm Ebû Bekir ve Ali'den su'âl olundukda mezbûre Âmine babaları Sefer'in zevcesi olup târîh-i kitâbdan otuz altı sene mukaddem mezbûre Âmine'yi tatlık edüp bu âna gelince da'vâ etmeyüp hâlâ da'vâya kâdire olmadığına yedimde fetvâ-yı şerîfe vardır diyu bir kıt'a fetvâ-yı şerîfi ibrâz edüp nazar olundukda müddei'ye zeyl-i? müdde'â aleyh ile dârda sâkin olup da'va etmeyüb da'vaya müsa'ade etmeğın mukirri mezbûre da'vâya kâdir olur mu fetvâ-yı şerîfde olmaz diyu mestûr olmağın ber- müceb fetvâ-yı şerîfe mezbûre Âmine ta'arruzdan men'-i birrle mâ vaka'a ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehr-i Rebî'u'l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Hüseyin bin Hâcî Hamza, Mehmed Halîl ibn-i Molla Ahmed ve gayruhum

113/Belge 311

Belgenin Özeti

Mahmud Beyin bakkal dükkânını Evs Beğ'e satması

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Akyol mahallesinde sâkin Mahmûd Beğ ibn-i Mehmed Beğ meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîf işbu bâ'isü'l-kitâb Evs Beğ ibn-i Murâd Beğ tarafından bey'-i âti'l-beyânı tasdîk için vekîl olan karındaşı Abdurrahmân Beğ mahzarında bi-tav'ın ibrâz edüp ilhan çarşusunda vâki' bir tarafı

Receb Efendi mülki ve bir tarafı Abdülganî mülki ve bir tarafı Ahmed mülki ve bir tarafı tarîk-ı âmm ile mahdûd bir bâb bakkâl dükkânımı mezbûr Evs Beğ'e kırk beş aded esedî guruşa bey' edüp kabz-ı semen etdim dedikde mezbûr Abdurrahmân Beğ vekâleti tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Rebî'ul-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâc Turan Hayâtî, Molla Mehmed bin Sûfî, Molla Mûsâ bin Mahmûd

Sayfa 114/Belge 312

Belgenin Özeti

Şah Çelebi'nin Hızır beşeye 200 kıt'a esedi gurusluk borcunun olması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Boyacı mahallesinde sakin Şah çelebi bin Kemal nâm-ı kimesne meclis-i şer'î şerife lazımu't-teşrifde işbu sâhibu'l kitâb Hızır paşa İbn etmekçi Ali paşa mahzarında ikrar ve takrir-i kelam edüp tarih-i kitâbdan (silik) Tamamına değin ecil olmak üzere mersûm Hızır paşanın yedinden müşteri-i mezbûr hakkı olan ma'lûm... ve'l zira'a yigirmi tonluk ihlas ve üç samur kürk bahasından... ve sahihu'l mübârek ikiyüz kıt'a esdi gurus zimmetinde lâzım'ül- kaza ve vacib'ul edâ-i deynim olub meblağı mezbûre mersûm şâh çelebinin validesi rebî' sebt Ali ve zevcesi kaya binti İbrahim nâm hatunlar emrû kabule hâvi kefalet sahih-i şer'iyeye ile kefil olduklarının mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi yevmi'l aşer min şehr-i rebî'ul evvel sene ihda ve sittin ve elf

Şuhûd'ul-Hâl:

Elhâc Mehmed bin Elhâc Yusuf, Elhâc Yusuf paşa bin Ahmed, Hamza çelebi İbn Şaban, Elhâc Ali bin kethüda, İbrahim çelebi bin Abdülcelil, Ali çelebi bin molla Ebubekir, Üstad Osman bin Hızır, Zekeriya bin Ömer, Mehmet bin Hamza.

Sayfa 114/Belge 313

Belgenin Özeti

Zeynelabidin'nin, Ebubekir Paşa'nın evine gelip kapısına vurduğunu, oğluna ve eşine küfrettiğini iddia etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Yahni mahallesinde sakin işbu ba'isü'l kitâb ibnü'l Zeynel'âbidin bin elhâc Hüseyin nâm-ı kimesne meclis-i şer' de mahalle-i merkûmede sakin Ebubekir paşa bin Satılmış nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelâm edüp mersûm Ebubekir paşa işbu mah rebi'ul ahirinin on üçüncü gecesi sakin olduğum dârım kapusuna gelüb iki üç vaki' diğêr ile kapusu darb edüb oğluma ve avradıma hamamı lütfu ile şetm etti sual olunub edâyı hak olunmağa matlubumdur dedikde gıbbe's-sual mezbûr Ebubekir paşa inkarıyla cevab verüb mersûm Zeynel'âbidinden da'vası müsbite beyine taleb olundukda 'indel müsliminden sonraki ... Yusuf bin Ali nâm kimseler li-ecl'iş-şehâde meclis-i şer'a hazıran olub gıbbe'l istşhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye iştiraki mersûm Ebubekir vakt-i mezbûrede bizim huzurumuzda merkûm Zeynelabidinin kapusuna gelüb iki def'a zikr ile kapusuna urub oğluna ve avradına şetm etdi bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer' eylediklerinde ba'd reaya şerâytü'l kabul şehâdetleri hayyiz-i kabulde vaki' oldukdan sonra mâ vak'a bi'ttaleb ketb olundu tahriren fi yevmü'l hamis min şehr-i rebi'ul evvel sene ihda sittin ve elf

Şuhûd'ül Hâl:

Mustafa bin Hadi, Elhâc Osman bey bin Şaban, Ahmed çelebi bin Hacı Hüseyin, Mustafa bin Yusuf
Ve gayrühüm.

Sayfa 114/Belge 314

Belgenin Özeti

Hasan'ın Yakub'a ait olan mezranın kendisinin olduğunu iddia etmesi ve Hasan'ın taarruzunun yasaklanması

Mahmiye-i Ayntabda bi'lfı'ıl Müslim olan fahrü'l emâsil Hasan ağa meclis-i şer'î şerife lazı mü't teşrifde mahmiye-i mezbûre muzafatından ... nâm karyede sakin işbu rafi'ul kitâb Ya'kub bin sun'î nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelâm edüb târih-i kitâbdan bir sene mukaddem Hazine nâm karyede ... mersûm Yakubun yedindedir sual olunub bana teslim olunması matlubumdur dedikde gıbbe's

sual mezbûr Yakub zikr olunan mezra‘da tarihi kitabdan bir sene mukaddem Hazine nâmı karyede bulunduğunu ikrâr edüb lakin zikr olunan hazra-i sipahdan olan velinin kendü teslim edüb velinin dahi (silik) mersûm Veli beğ zikr olunan mezra‘nın

Sayfa 115/Belge 314 (Önceki belgenin devamı)

Nısfını yigirmi üç guruşa bey‘ etmişdir benim mülk-i müterâmdır deyü cevap vire fi’lhakika hazine nâm karye ... ze‘âmet dahilinde olub aherden kimesnenin (silik) olmadığı mukirr olmağın hissemi mezbûr Hasan ağa ta‘arruzundan bey‘-i birle mâ vak‘a kayd olundu tahriren fi yevmi’l erba‘a ‘ışrin min şehr-i rebî‘ul evvel sene ihda ve sittin ve elf

Şuhûdu’l-Hâl:

Fahrü’l kuzat Receb Efendi, Fahu’l Kuzat İsmail Efendi, Mehmet Ağa Dizdar şah

Sayfa 115/Belge 315

Belgenin Özeti

Ayntab şehri Beğlerbeği isimli köyde bulunan ‘avâriz, nüzûl ve sayir vergileri vermekden kaçınılmasından dolayı iki senede yirmi dört gurus vergi borcu birikmesi ve borcun soruşturulması

mahmiye-i Ayntab muzafatından beğlerbeği nâm karyede sakin Hüseyin bin elhâc Evren ve Abdal bin Ahmet ve Adem bin satılmış ve bulanık bin Mustafa ve Mehmet bin Ömer nâm kimesneler ve gayrileri meclis-i şer‘i şerif lâzımü’t-teşrifde karye-i merkûm sükkanından Ali bin Mehmet Ali nâm kimesne mahzarından her biri da‘va ve takrir-i kelâm edüb mersûm Ali târih-i kitâpdan bir sene mukaddem hibe dahi oldum deyü iki seneden berü karyemizde vaki‘ olan ‘avâriz ve nüzul ve sayir tekâlif-i bize vermekde ta‘allül etmekle iki senede vaki‘ olan tekalifde Zimmetinden yirmi dört gurus mecmû‘ etmişdir sual olunub aliverilmesi matlubumdur dedikten sonra gıbbe’s-sual mersûm Ali cevabında karye-i mezbûre ahalisine iki seneden berü üzerine edâsı lâzım gelen tekâlifi vermeyüb zimmetinden mecmû‘ olduğuna ikrâr

etmeğın saltanat-ı ‘aliyemden sene ihda ve sittin ve elf muharrem t‘arihi ile müverrih emr-i ali olub... Şerifinde memâlik-i mahrûsamda olan defterlü re‘aya ve re‘aya oğulları bir cebeci ve tobcu ve gurebacı ve doğancı seracı ve mehter olduk deyü tekâlifin verilmesini men‘ ve def‘ eyleyesin ol mukabele demekle rücu‘ olunmuşdur deyü mestûr buyrulmağın ber müceb-i emr-i ‘âli ahali-i merkûme ile vaki‘ olan tenbih birle mâ vak‘a bi’t taleb ketb olundu tahriren fi yevmi’l salis ışrın min şehr-i rebi‘ul evvel sene ihda ve sittin ve elf

Şuhud’ül Hâl:

Hasan çelebi bin Abdullah, Abdülkadir İbn Muhzırbaşı, Yusuf Beğ İbn Hasan beğ
Ve gayrühüm.

Sayfa 115/Belge 316

Belgenin Özeti

Vefat eden Hacı Yusuf’un mirasçuları kızları Saliha ve Ayişe ve Hacı Yusuf’un kardeşi Mustafa’nın olması, ancak Hacı Yusuf’tan kalan 480 bağın hepsini Mustafa’nın kullandığının iddia edilmesi üzerine konunun soruşturulması neticesinde bahsi geçen bağı, Mustafa’nın kardeşi Yusuf’ta bulunan 45 kuruşluk hakkına karşılık aldığıının ortaya çıkması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Tevbe mahallesinde sakin Saliha hatun inde’l-hâc Yusuf tarafından Semi bin Mehmed bin Şa‘ban bin Hasan nâm-ı kimesneler şahadetleri ile vekâlet-i sâbite olan zevci Mehmet bin... meclis-i şer‘de İbn Şükür mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat eden elhâc Yusuf nâmı kimesnenin karındaşı elhâc Mustafa mahzarında üzerine da‘va ve takrir-i kelâm edib mezbûr elhâc Yusufun veraseti müvekkilem mezbûra Saliha ve diğerkızı Ayişe ve elhâc Mustafaya münhasır iken mezbûr elhâc Mustafa Zülgaffar türâbında vaki‘ ve dört yüz seksen mülk bağıını fuzılı zabt eder sual olunub müvekkileme ‘âyid hissesi aliverilmek matlubumdur dedikde gıbbe’s-sual mezbûr elhâc Mustafa karındaşım elhâc Yusufun zimmetinde kırk guruş hakkı olmağla fevtinden iki ay mukaddem zikr olunan bağ zimmetinde olan hakkım mukabelesinde bana verüb teslim etdi benim mülk-i müşteramdır deyü cevab verüb mezbûr Mehmed münkir olmağın ‘udul-i

ricâlün elhâc Receb bin Süleyman ve Abdülgaffar bin Ahmed nâm-ı kimesneler meclis-i şer‘ hazırân olub ‘inde’l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eyledilerki mezbûr elhâc Yusuf fevt olmadan iki ay mukaddem zikr olunan bağı bizim hisselerimizde karındaşı mezbûr elhâc Mustafanın zimmetinde olan deyn-i mukabelesinde verüb teslim etti biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden mezbûr Mehmed mebi‘ birle mâ vak‘a

Şuhûd’ul Hâl:

Şahin bin Abdullah, Mehmed bin Ömer, Ahmed bin Hasan, Abdüsselam Çelebi bin Mustafa, Abdurrahman bin Satılmış

Sayfa 116/Belge 317

Belgenin Özeti

Vefat eden Mehmed Bey’in küçük kızı Safiye’ye kalan mirasın korunması için ona büyük kardeşi Mustafa’nın vasi tayin olunması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kızılca Mescid mahallesinde sakin iken bundan akdem fevt olan Mehmet beğ nâm kimesnenin Safiye nâm sagire kızı müteveffa-yı mersûmdan intikâl eden hisse-i şer‘iyyesi ahz ve hıfz için bir vasi lazım mühim olmağın sagire merkûmenin kebir karındaşı Mustafa kibel-i şer‘de vasi nasb ve ta‘yin olunub oldahi vesayet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesi edâya ta‘ahhüd etmeğın mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu tahriren fi yevmü’l ‘aşer min şehri rebi‘u’l evvel sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü’l Hâl:

elhâc Şaban Çelebi ibn Osman Çelebi, elhâc Ömer bin İsmail, Ahmet Çelebi İbn elhâc Ömer

Sayfa 116/Belge 318

Belgenin Özeti

Ali ve kardeşinin Molla Kenan isimli kişiye olan borçlarının bir kısmını ödemeleri

Mahmiye-i Ayntab muzafatından karye-i Köylüce sükkanından Ali bin Cafer ve karındaşı nâm kimesneler meclis-i şer‘de işbu ba‘isü’l kitâb molla Kenan bin hacı Ramazan mâm kimesne mahzarında her biri ikrar ve takrir-i kelâm idüb mersûm Kenanın zimmetinde kırk iki buçuk guruş deynimiz olmağla meblağı mezkûrun kırk guruş mukabelesinde karye-i Köylüce’de vaki‘ bir tarafı Selim mülkü ve bir tarafı karaman oğlu ve Tengrivirdi mülküdür ve bir tarafı tarik-i ‘âmm ve bir tarafı mescid vakfi ile mahdud ve bir oda ve iki büyük beyt ve iki hazine ve bir matbah ve bir samanlık ve halı beyt ve ve havlı müştemil mülk darımı mezbûr molla Kenan’a kırk guruşa bey‘-i bâti kat‘ ile bey‘ idüb zimmetimizde olan kırk guruşdan ... eylediğimizden sonra mersûm molla Kenan’dan on guruş deyn alub zimmetimizde hesab on iki buçuk guruş hakkı kalmışdır dediklerinde mersûm molla Kenan tasdik etmeğın mâ vak‘a kayd olundu tahriren fi yevmi’l sani aşer min şehri rebi‘u’l evvel li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü’l Hâl:

Mahir bin Ali, Halil bin İsmail, elhâc Hüseyin bin hacı Hasan, molla Mehmed ibn hacı Durmuş

Sayfa 116/Belge 319

Belgenin Özeti

Ramazan’ın vefat eden anne ve babasının muhallefatı olan evi kardeşi Mehmed’in aldığı iddia ederek hak talep etmesi üzerine, bahsi geçen mülkün Mehmed isimli kişinin mülkü olduğuna dair yemin ettirilmesinden sonra babaları ile annelerinin sadece bir tencere ve bir tas dışında terekelerinin olmadığıın anlaşılması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Ammu mahallesinde sakin Ramazan bin Ali çelebi nâm kimesne meclis-i şer‘i şerif-i lâzımü’t-teşrifde karındaşı işbu ba‘isü’l kitâb Mehmed nâm kimesne mahzarında da‘va ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ babamız Ali’nin ... mahallesinde vaki‘ inde’l ahali ve’l-cirân ma‘lumetü’l hudud menziline ve tecemmülât-ı hanesinde ve müteveffa valdemiz Cenân hatunun muhallefatına mezbûr Mehmed vâzi‘u’l yed olub bana ‘âyid hissemi ve yedimde bana ta‘allül ider sual olunması matlubumdur didikde gıbbe’s-sual mezbûr Mehmed menzil-i mezkûr

benim mülk-i müşterâmdır tecemmülât-ı hânedede bir küçük tencere ve bir küçük tasdan gayri babamızın ve valdemizin terekesi yokdur deyü inkarıyla cevab virmeğin mezbûr Ramazan'dan müdde'âsını mutabık beyyine talep olundukda ityân-ı beyyineye kâdir olmayub talep ile mersûm

Sayfa 117/Belge 319 (Önceki belgenin devamı)

Mehmed'e yemin teklif olundukda zikr olunan dârı babaları mülkü olmadığına ve valdelerinin ve babalarının tecemmülât-ı hanesinden zikr olunan bir tencere ve bir tasdan gayri eşyaları olmadığına yemin teklif olundukda halef billahi'l 'aliyy'ül 'azim etdikden sonra mersûm Ramazan men'i birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l 'aşer min şehri rebi'u'l evvel li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l Hâl:

Minla Mustafa bin Yakub, es-seyyid İbrahim bin Mehmed, Mehmed Çelebi bin Minla Ahmed, ve gayrühüm el-hazirîn

Sayfa 117/Belge 320

Belgenin Özeti

Zeyneb hatunun mülkü olan Dülger baba evkafında bulunan bağını Bayram Ağa'ya satması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Cabi mahallesinde sâkine Zeyneb hatun ibnte elhâc Mehmed tarafından bey'ü'l ati'l beyân ikrara vekil olub mezbûre Zeyneb hatun mahzarında şer'le ... olan molla Mehmed bin Habil ve Şaban bin Veli nâm kimesne şehadetleri ile şer'a vekâlet-i sâbite olan Mehmed beşe ibn Süleyman meclis-i şer'i şerifde işbu ba'isü'l kitâb elhâc Bayram ağa ibn Ali beşe mahzarında ikrar ve takrir-i kelâm idüb müvekkilem mersûm Zeyneb hatun Dülger baba evkafında elhâc ... mezra'asında vaki' bir tarafı kürd Murad mülkü ve bir tarafı mersûm elhâc Bayram Ağa mülkü ve bir tarafı ahi mülkü ve bir tarafı tarik-i 'âmm ile mahdud olan ... mülk bağdan mersûm elhâc Bayram Ağa'ya 43 aded esdi guruşa bey' idüb hissemi teslim-i mebi' etdim didikde ikrarun el-mukarrer leh el-mezkûr elhâc Bayram Ağa tasdik etmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l aşer min şehri rebi'u'l evvel li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l Hâl:

Ahmed Efendi İbn Veli, ... çelebi ibn Ebubekir, Abdülkerim bin Ömer, Hasan bin Mehmed

Sayfa 117/Belge 321**Belgenin Özeti**

Ayşe isimli kişinin mülkü olan evi kız kardeşi Fatma'ya hibe ve temlik etmesi

Hicar nâm karyede sakine Aişe hatun ibnete Hüseyin tarafından ikraratü'l beyân ikrar için vekil olub Ahmed Çelebi ibn Davud ve Ebubekir nâm kimesneler şehadetleri ile vekâleti sâbite olan Mustafa bin Yakub nâm kimesne meclis-i şer'îşerif-i lazımu't-teşrifde mezbûre Aişe'nin hemşiresi Halime nâm hatun mahzarında ikrar ve takrir-i kelâm idüb mezbûre Aişe'nin (silik) vaki' bir tarafı Mustafa mülkü ve bir tarafı Osman mülkü ve bir tarafı İbrahim mülkü ile ve bir tarafı tarik ile mahdud mülk-i mevrûse olan dârin dahilinde bir tahtalı beyt ve havlı ile hemşiresi merkûme Fatma'ya hibe-i sahih şer' ile hibe ve temlik ve teslim idüb mezbûre Fatma dahi ... kabz ve teslim etdi ba'de'l yevm zikr olunan tahtalı beyt ve tarik ... mezbûre Fatma'nın mülk-i mevrûsudur keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun dedikde mezbûre Fatma tasdik etmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l aşer min şehri rebi'u'l evvel li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l Hâl:

Hasan Çelebi İbn İsmail, elhâc Ebubekir bin Kasım, Mustafa Çelebi

Sayfa 117/Belge 322**Belgenin Özeti**

Ayişe isimli kişi eşi Molla Mustafa'nın mallarına el koyduğunu iddia ederek vekil kıldığı Hüseyin aracılığıyla hakkını talep etmesi üzerine konunun incelenmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Beğ mahallesi sükkanından Hüseyin hoca ibn Hasan nâm kimesne meclis-i şer'î şerif-i lâzımu't-tevkirde Tilbeşar kazasına tabi' Hicar nâm karye sakinelerinden Ayişe nâm hatun tarafından nehc-i şer' üzere

vekâlet-i sabite olan zevci molla Mustafa bin Yakub nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelâm edüb merkûm molla Mustafa salime kızı Ayişe'nin zevci ve vekili olub mahalle-i merkûmede vaki' bir tarafı İbrahim sunu' mülkü ve bir tarafı Mustafa mülkü ve bir tarafı Osman Paşa mülkü

Sayfa 118/Belge 322 (Önceki belgenin devamı)

mülki ve bir tarafı tarîk-ı âmm ile mahdûd ve kendi mülkim olan iki bâb konak ve tahtânî beyt ve havli müştemil mülk-i dârımı fuzûlen zabt u tasarruf edüp taleb etdiğimde virmeyüp tasarrufuma tâbi' olup mersûm Molla Mustafa'nın kasr-ı yedine tenbih olması matlûbumdur dedikde gibbe's-su'âl mersûm Molla Mustafâ havli ile mahdûd mezkûr dârı târîh-i kitâbdan beş sene mukaddem mezbûr Hüseyin Koca zevcem ve müvekkilem Halîme kızı Âyişe'ye hibe-i sahîh-i şer'iyye ile hibe ve teslîm ve Âişe dahî meclis-i hibede kabûl ve kabz idüp mülk-i mevhûbû olmak üzere tasarruf eyledim diyu cevâb verdikde mezbûr Hüseyin Koca sulbiye kızı Âyişe'ye hibesini münkir olup merkûm Molla Mustafa'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Ahmed bin Abdullâh ve Molla Mehmed bin Ali nâmân kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup mwezbûr Hüseyin Koçî mahall-i mezbûrda vaki' mahdûd-ı mezkûr mülk-i dârımı târîh-i kitâbdan beş sene mukaddem merkûm Mustafa Beğ zevcesi ve müvekkilesi Halîme kızı Âişe'ye hibe-i sahîh-i şer'iyye ile hibe ve teslîm eyleyüp mezbûre Âişe dahî meclis-i hibede kabûl ve kabz edüp biz bu husûsa şâhidlerüz şehâdet dahî iderüz diyu edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyitü'l-kabûl şehâdtleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mezbûr Hüseyin Koçî 'ya ta'arruzdan men'-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fî evâyili şehri-i Saferi'l-hayr sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Ahmed Efendi ibn-i Molla Dâvûd, Abdülkâdir bin Hacı Hamza, veli Beğ ibn-i Polad, Zeynel ibn-i Hâce Hüseyin, Mustafa bin Hâce Mehmed, Ahmed bin Mehmed

Sayfa 118/Belge 323

Belgenin Özeti

Ali Çelebi'nin Hacı Hızır Ağa'dan borç alması ve bu borcu belirtilen tarihte ödemesi gerektiğinin belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Kayser mahallesinde sâkin Ali Çelebi ibn-i Kethudâ nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzîmü’t-teşrîfde işbu râfi‘u’l-kitâb el-Hâc Hızır Ağa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mersûm el-Hâc Hızır Ağa’dan târîh-i kitâb Rebî‘u’l-âhirinin yiğirmi beşinci gününe varınca ecil ile yüz yiğirmi aded riyâlî gurus deyn alup meblağ-ı mezkûr târîh-i merkûmede vâcibü’l edâ deynimiz dedikde mersûm el-Hâc Hızır Ağa tasdik etmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîran fi’l-yevmi’s-sâdis aşer şehr-i Rebî‘u’l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

El-Hâc Mustafa bin Serdâr, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullâh, Hızır Ağa ibn-i Abdullâh, Mahmûd Çelebi ibn Yusuf Ağa

Sayfa 118/Belge 324

Belgenin Özeti

Ali ve Ebubekir isimli kişilerin kendilerine ait bağlarını Hacı Hızır Ağa’ya satmaları

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından İsrâfil nâm karyede sâkin Ali bin Yûsuf ... nâm karyede sâkin Ebû Bekir bin el-Hâc Receb nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzîmü’t-tevkîrde el-Hâc Hızır Ağa mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp İsrâfil nâm karye türâbında vâki‘ bir tarafı Kevserî oğlu mülki ve bir tarafı el-Hâc Mûsâ mülki ve bir tarafı el-Hâc Mehmed mülki ve bir tarafı tarîk-ı âmm ile mahdûd ve mümtâz ber vech-i iştirâki mutasarrıf olduğumuz sekiz yüz seksen mülk bağımızı mersûm el-Hâc Hızır Ağa’ya yiğirmi yedi kıt‘a esedî gurusâ bey‘-i bâti kat‘î ile bey‘ edüp semen-i mezkûr yiğirmi yedi gurusu müşterî-i mezbûr yedinde bi’t-tamâm ahz ü kabz edüp teslîm-i mebî‘ etdik ba‘de’l-yevm zikr olunan bâğ-ı mersûm el-Hâc Hızır Ağa’nın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mersûm Hâcî Hızır Ağa tasdik etmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîran fi’l-yevmi’s-sânî ve’l-işrîn min şehr-i Rebî‘u’l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

Hasan bin Süleymân, Kara Mustafa bin Satılmış, Süleymân Beşe ibn-i Abdullâh, Ali bin Hüseyin

Sayfa 118/Belge 325

Belgenin Özeti

Hacı Hızır'a sade yağ borcunun olması ve bu borcu belirtilen tarihte ödemesi gerektiğinin belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin el-Hâc .. bin Ali nâm kimesne meclis-i şerîf el-Hâc Hızır Ağa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mersûm el-Hâc Hızır Ağa'dan târîh-i kitâb senesi Ramazân-ı şerîfinin on beşinci gününe değin idüp on iki tonluk... iştirâ idüb on iki tonluk ... behasından ikiyüz otuz aded esedî guruş ile elli batman sâde yağ ve deynim vardır tarih-i mezkûrede meblağ-ı mezkûr altı yüz otuz guruş ile elli batman sâde yağ vâcibü'l-edâ' deynimizdir dedikde mersûm el-Hâc Hızır Ağa tasdîk etdikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Rebî'u'l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâc Ebûderda Çelebi bin Abdurrahmân, Hüseyin Çelebi bin Ebuderda Çelebi, Himmet Ağa bin Kökcü, El-Hâc Velî bin El-Hâc Nûh

Sayfa 119/Belge 326

Belgenin Özeti

Mehmed isimli kişinin menzîlini Hacı Musa'ya satması

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Kürkci mahallesinde sâkin Mehmed bin Ali nâm kimesne meclis-i şer' -i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Mûsâ bin el-Hâc Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp Şehreküsdü mahallesinde vâki' bir tarafı Çavuş Mehmed mülki ve bir tarafı kurbünde Mehmed mülki ve iki tarafı tarîk-ı âmm ile mahdûd iki beyt-i kebîr ve iki beyt-i sagîr ve bir eyvân ve bir mağara ve bir matbah ve bir havli müştemil mülk-i müşterâm olan

menzilimi mezbûr el-Hâc Mûsâ'ya ikiyüz aded esedî guruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr ikiyüz guruş müşterî-i mezbûr yedinden ahz ü kabz edüp teslîm-i mebî' etdi dedikde mezbûr el-Hâc Mûsâ tasdik eylediği kasd olundu tahrîran fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn min şehr-i Rebî'u'l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Îsâ Beğ ibn-i Kabasakâl, Şa'bân beğ ibn-i Hacı Halil, Osmân Beğ ibn-i Şa'bân, Ebû Bekir bin Hâcî Ali Sunullah

Sayfa 119/Belge 327

Belgenin Özeti

Borcunu inkâr eden Mehmed'in Ümmühan isimli kişiye borcunu ödemesi gerektiğinin bildirilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbni şükür mahallesinde sâkine Ümmühânî Hâtûn ibnet-e Ebû Bekir tarafından nehc-i şer'î üzre vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan Molla Veli ibn-i Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde Mehmed Beşe ibn-i Hasan nâm kimesne mahzarında üzreine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp bu kelâm-ı mezbûra Ümmühânî Hâtûn târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem mersûm Mehmed Beşe'ye kırk iki aded esedî guruş deyn virüp sene tamâmına değin elli iki guruşa mu'âmele-i şer'î ile mu'âmele olunmuşdur meblağ-ı mezkûr elli iki guruşdan zimmetindedir su'âl olunup aliverilmesi matlûbundur dedikde gibbe's-su'âl mezbûr Mehmed'in inkâriyle cevâb verüp vekîl-i merkûm Molla Veli'den da'vâsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Yûsuf bin Mehmed ve Abdülgaffâr bin Rahmân nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup gibbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediler ki mersûm mehmed Beşe târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem mezbûre Ümmühânî Hâtûn'a deyn-i şer'îden iki aded esdî guruş deynim vardır diyu bizim huzûrumuzda ikrâr ve i'tirâf etdi ikrârın aşâhidlerüz şehâdet dahî ederüz diyu edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra edâsına tenebbüh-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sâdis min şehr-i Rebî'u'l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâc Abdülkâdir Ağa Dizdâr, Sirac Çelebi ibn Selmân, Mûsâ bin El-Hâc Îsâ

Sayfa 119/Belge 328

Hadice'nin babasından kalan hisselerini Derviş Hamza'ya satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbni şükür mahallesinde sâkine Hadice bint-i el-Hâc Şehrân tarafından bey'-i âtiyü'l-beyânı ikrâra vekîl olup Molla Abdülgaffâr ibn-i el-Hâc Ali ve İbrâhîm Molla Halîl nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbit olan Üstâd Şa'bân bin Ramazân nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp karye-i merkûme türâbında vâki' inde'l ahali ve'l cirân ma'lûmetü'l hudud iki bâb iki göz değirmenin her birinin nısfı müvekkilem mezbûre Hadice'nin babası müteveffâ el-Hâc Ali'nin mülki olup her bir değirmenden rubu'-ı şâyî'i müvekkilem mezbûre Hadice'ye ve rubu'-ı âharı değirmenine îsâl etmeğin mezbûre Hadice her bir değirmenden kendüye intikâl eden rubu'-ı hisselerini mezbûr Derviş Hamza'ya doksan aded esedî guruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr otuz guruşu dahî mezbûr Derviş Hamza yedinden ahz ü kabz edüp kalan altmış guruşun otuz guruşu altmış iki senesi Zi'l-hicce'sinin ibtidâsında ve otuz guruşu altmış üç Zi'l-hicce'sinin ibtidâsında virmek üzere şart etdiler ba'de'l-yevm zikr olunan iki değirmenden iki rubu' hissa mersûm derviş Hamza'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikte mezbûrun vekâleti cârî olan ikrârda el-mukırru-leh el-mezkûr Derviş Hamza tasdîk etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i rebî'u'l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Ali bin Hakkı, Hüseyin bin Behrâm, Hâcî Nu'mân bin Mehmed, Ahmed bin Ebubekir

Sayfa 120/Belge 329

Belgenin Özeti

Nigar hatununun babasından kalan evi vekili vasıtasıyla Osman Ağa isimli kişiye satması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Şehreküsdî mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat iden Deli Mehmed nâm kimesnenin kebire kızı Nigar nâm hatun asâleten ve sagir oğulları İsmail ve Süleyman'ın kibel-i şer' de mansûb vasisi olan hemşerileri merkûmenin vesâyeti meclis-i şer'î şerif-i lâzımü't-teşrifde mahalle-i merkûme sükkânından fahrü'l ekârim Osman ağa tarafından bey'î ati'l beyân tasdike vekil olan babası elhâc Mehmed mahzarında ikrar ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki' bir tarafı elhâc Mehmed mülkü ve bir tarafı İsmihan hatun mülkü ve bir tarafı tarik-i 'âmm ve bir tarafı elhâc Hasan oğlu mülkü ile mahdûd bir beyt-i kebir ve bir beyt-i sagir ve bir matbah ve havlı müstemil dâr müteveffa babamız Deli Mehmed'in mülkü olup irs-i şer'le bize intikâl itmeğin babamızın ... içün dâr-ı mezkûre mersûm elhâc Mehmed'in müvekkili ve oğlu merkûm Osman ağaya altmış aded esedi guruşa bey'î batî kat' ile bey' eyleyüb semen-i mezkûr altmış guruşu mersûm Osman ağa yedinden bi't-tamam ahz ve kabz idüb teslim-i mebi'î itdim ba'de'l yevm zikr olunan dâr-ı merkûme Osman ağanın mülk-i müşterâsıdır mutasarrıf olsun didikde mukirrun-ı merkûme Nigar hatunun asâleten ve vesâyeten câri olan ikrâra el-mukarrer leh el-mezkûr Elhâc Mehmed vekâleti tasdik etmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l hâmis ve 'ışrin min şehr-i rebî'u'l evvel sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhud'ül- Hâl :

Mevlana Halil Efendi, Süleyman Beğ İbn İbrahim Ağa, Mehmed bin Şerüfiddin, Hüseyin bin Mardi, Kasım beşe Halık

Sayfa 120/Belge 330

Belgenin Özeti

Üstad Ali'nin sahip olduğu boş toprakları Süleyman isimli kişiye satması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Ehl-i Cüna mahallesinde sakin Üstad Ali bin Şaban nâm kimesne meclis-i şer'î şerif-i lâzımü't-teşrifde işbu râfi'u'l kitâb Süleymana bin Hoca Ali mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i merkûmede vaki' bir tarafı Abdal Hüseyin mülkü ve bir tarafı tarik-i 'âmm ve iki tarafı mülkü ile mahdûd beynimizde tûlî zirâ'ı ma'lûma mülk araz-ı haliye târih-i kitâbdan sekiz sene mukaddem mersûm Süleyman yigirmi üç aded esedi guruşa bey'î

batı kat' ile bey' idüb semeni mezkûr yigirmi üç guruşu müşteri-yi mezbûr Süleyman yedinden ol hinde ahz ve kabz idüb teslim-i mebi' itdim zikr olunan araz-ı haliye mersûm Süleymanın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didikde mukirr-i merkûm Üstad Aliye ikrâr-ı meşrûhunda el-mukirrun leh el-mezkûr Süleyman tasdik itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi's sâdis ve 'ışrin min şehr-i rebî'u'l evvel sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhud'ül- Hâl :

Ahmed bin Hüseyin, Ebulderda ibn Mirza, Hüseyin bin Cemil, Abdulkadir bin Abdulgani, Osman beğ ibn Ahmed

Sayfa 120/Belge 331

Belgenin Özeti

Vefat eden Berber Yusuf'un zimmetinde olan İbrahim isimli kişinin hakkının ödenmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kürkciyan mahallesinde sakin iken bundan akdem fevt olan berber Yusuf nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi Emine binti Küfeci Mahmud ve kebire kızı Sabriye nâm hatunlar meclis-i hatır-i lâzımü't-tevkirde işbu râfi'u'l kitâb İbrahim bin Hayreddin nâm kimesne mahzarında cevab ikrar ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı mersûm Berber Yusufun zimmetinde olan hukukumdan bize ayid olan hissemizi yedimizde olan defter mucubince ber vech-i ... hissemi tahsil ve bize ittisâl mersûm İbrahim tarafımızdan vekil idüb ve işbu meclisde hazır olan Abdulkadir Çelebi İbn Süleyman nazır-ı nasb etdik deyü şهادetlerinde merkûmanın minvâl-ı meşrûh üzere câri olan ikrârların el-mukarru leh el-mezkûrân İbrahim ve Abdulkadir Çelebi minvâl ve hidmet-i lâzımeleri edâya ta'ahhüd itmeğin mâ vak'a kayd olundu tahriran fi yevmi's sâdis? Ve 'aşer min şehr-i rebî'u'l evvel sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhud'ül-Hâl :

Halil Beğ ibn Süleyman, Elhâc Mehmed bin Molla Ali, Molla Ahmed bin Molla Ali

Sayfa 121/Belge 332

Belgenin Özeti

Hacı Receb'in Veli isimli kişinin kendisine küfrettiğini iddia ederek, Veli'ye dava açması ve Hacı Receb'in iddiasının doğru olduğunun anlaşılması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından İbn Şeker mahallesinde sakin işbu râfi'ü'l kitâb elhâc Receb bin Selim nâm kimesne meclis-i şer' de mahalle-i merkûmede sakin Veli bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb mersûm (silik) deyü hilâf-ı şer'î şerifde bana şetm etdi sual olunub edâ-yı hak olunmak matlubumdur dedikde gibbe'-sual mersûm Veli inkar ile cevap virüb merkûm Recebden da'vasını müsbite beyyine taleb olundukda 'udul-i ricâlden elhâc Hüseyin bin Ebubekir ve Mustafa bin İbrahim nâm kimesneler li-ecl-i şehâde meclis-i şer'a hazırân olub gibbe'l istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer' iyye eyledilerki mersûm Veli elhâc Recebe bizim huzurumuzda şetm etdi biz bu hususa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-i şehâdet-i şer' iyye eylediklerinde şerâyitü'l kabul ba'de'l hakem mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi' sâni ve'l 'ısrin min şehr-i rebi'ü'l evvel sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhud'ül-Hâl :

Fahru'l kuzat Receb Efendi, Fahru'l Kuzat İsmail Efendi, elhâc Hızır beşe Serdar, Ali Çelebi İbn Molla Ebubekir

Sayfa 121/Belge 333

Belgenin Özeti

Hadice'nin vefat etmesi ile çocuklarına kalan malın korunması için Receb isimli kişinin vasi tayin olunması

Fi Yevmi'l (silik) Rebi'ü'l Evvel Li Sene Ahdet Ve Sittin Ve Elf

Mahmiye-i Ayıntab mahallatından İlhan mahallesinde sakine iken bundan akdem vefat iden Fatma binti Ebubekir nâm hatunun Hüseyin nâm sagir oğluna ve Fatma ve İlhan nâm sagir kızlarına müteveffâ valdelerinden intikâl iden hisselerini ahz ve hıfz ve tesviye-i umurlarına bir vasi lâzım ve mühim olub sigâr merkûmunun olub hazır bi'l meclis olan Ebubekir beğ işbu meclisde hâzır Receb ibn İbrahim müstakim ve vesâyet uhdesinden gelür kimesnedir deyü haber vermekle mersûm Receb beğ kibel-i

şer‘de vasi nasb ve ta‘yin olub oldahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesini edâya ta‘ahhüd itmeğın mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi’l rebi‘u’l evvel li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhud’ül-Hâl :

Mehmed bin (silik), Süleyman Beğ İbn İbrahim Ağa, Hüseyin Bin Hacı Hamza, Elhâc Ali Boyacı ve gayrühüm

Sayfa 121/Belge 334

Belgenin Özeti

Belge eksik

Mahmiye-i Ayntabda sakin debbağlardan elhâc İbrahim bin ... Ömer bin Ahmed ve elhâc İbrahim bin Hüseyin es-seyyid Mehmed bin es-seyyid Ömer ve Yusuf bin Emin ve Mehmed bin Abdulkadir ve elhâc Ali bin Ramazan ve Halil bin ... Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer‘i şerif-i lâzımü’t-teşrifde Mehmed nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mersûm Mehmed beş sene mikdarı vardırki (silik) cem‘ ve tahsil idüb hala cümle mezbûre cem‘ olub bu ana gelince cem‘ ve tahsil eylediğini ve bundan akdem (belgenin devamı yok)

Sayfa 121/Belge 335

Belgenin Özeti

Ayntab şehri İbn-i Eyyüb mahallesinde oturan Ahmed’in alacak davası

Mahmiye-i Ayntab mahallatından İbn Eyyüb mahallesinde sakin Ahmed bin Süleyman meclis-i şer‘-i şerif-i lâzımü’t-teşrifde nâm kimesne mahzarında üzerine dava edüb oğlum mersûm Mehmed’in târih-i kitâbdan on sekiz sene mukaddem Ayntab mütesellimi olan Halil Ağa ahz ve kabz edüb kendüsi ol hinde meblağı merkûm mersûm Mehmed’in it‘amı içün yigirmi sekiz guruş verüb halas etdüm hala meblağı mezkûr yigirmi sekiz guruşu zimmetindedir sual olunub alıverilmesi matlubumdur dedikde gibbe’-sual mersûm Mehmed mersûm Halil Ağanın ahz

etdirilmekten halî mersûm Ahmed'e ... eylediğim akçedirki ma'lûm değüldür deyü cevab virüb on sekiz sene edâ edüb da'va etmeyüb oğlu mezbûr Mehmedden edâsını vermeğin mukırr olmağın ta'arruzdan men'î birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhud'ül-Hâl :

Elhâc Ali Boyacı, Hüseyin Bin Hacı Hamza, Elhâc İbrahim Bin Ahmed

Sayfa 122/Belge 336

Belgenin Özeti

Süleyman'ın Mustafa'dan 1 sene tamamına kadar ödemek şartıyla 29 esdi guruş borç alması

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin Süleymân bin Hüsâm nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin Abdullâh nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Mustafa'dan târîh-i kitâb senesi Reb'ü'l-evvel'inin ibtidâsından bir sene tamâmına değin yigirmi dokuz esedî guruş ecil ile deyni olup meblağ-ı mezkûr târîh-i merkûmede vâcibü'l edâ deynim olmağla zikr olunan yigirmi dokuz guruş mukâbelesinde mahall-i merkûmede vâki' bir tarafı Ümmet Beğ mülki ve bir tarafı Kasâb Ali mülki ve bir tarafı Molla Ebû Bekir mülki ve bir tarafı tarîk-ı âmm ile mahdûd mülkdür mersûm Mustafa'ya bey' etdi târîh-i merkûmda meblağ-ı mezkûru edâ etmez isem bey've olsun dedikte mersûm Mustafâ tasdik etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehr-i Reb'ü'l-evvel ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Hamza bin Cerrâh, Ömer Beğ ibn-i Mehmed Beşe, Sâlih bin Mehmed Beşe, Nu'mân el-Hâc Ahmed, Debbâğ Hasan, Üstâd Mustafa

Sayfa 122/Belge 337

Belgenin Özeti

Hacı Mahmur'un, Hasan'ın zimmetinde hakkı olduğunu iddia etmesi ve iddiasının doğru olduğunun anlaşılması

Ayntâb mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Mahmûd bin el-Hâc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer' de Hasan bin Koca nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Hasana 'ayid olan mezbûr ...zimetlerinden her birbirleri kefâlet ile altı kantar üzüm bahâsında otuz üç guruş hakkım olup on guruş ahz itdüm hâlâ zimetlerinde yiğirmi üç guruş hakkım bâkîdir su'âl olunup icrâ-yı hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl mersûm Hasan inkârile cevâb virüp merkûm el-Hâc Mahmûd'dan da'vâsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlde Ali bin Hızır ve Nu'mân bin el-Hâc Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'â hâzırân olup inde'l-iştihâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediler ki merkûm Hasan mersûm el-Hâc Mahmûd'dan mezbûr Ramazân ile birbirmiz kefaleti ile otuz üç guruşa elli kantar üzüm alup on guruşın virüp zimetimizde yiğirmi üç guruş bâkîdir diyu bizim huzûrumuzda ikrâr eyledi biz bu husûsda şâhidlerüz şehâdet dahî iderüz dediklerinde mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min şehr-i rebî'u'l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Ahmed bin el-Hâc Anamûrî, Hüseyin bin Hâcî Hamza

Sayfa 122/Belge 338

Belgenin Özeti

Hüseyin beşenin vefat etmesinden sonra malının mirasçıları arasında paylaşılması

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Ehl-i Cünâ mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Hüseyin Beşe ibn-i Ali nâm kimesnenin hemşîresi olup mahmiye-i merkûme mahallâtından Aliyyünneccâr mahallesinde sâkine Selmâ Hâtûn tarafından ikrârâtü'l-beyân için vekîl olup Molla Ahmed bin Veli ve el-Hâc Abdülkâdir bin Molla Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûre Selmâ Hâtûn'un zevci Mehmed bin Mehmed vekâlet ve müteveffâ-yı merkûmun diğerk hemşîresi Şehre Hâtûn bint-i Ali asâlet-i meclis-i şer'-i şerîf-i lâzîmü't-teşrîfde müteveffânın sagîr oğlu Ali ve Hasan ve sagire kızı Tursun Kayanın vasîleri olan hamîlleri Abdülvehhâb nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ babamız Ali'nin mahall-i merkûmede vâki' inde'l ahali ve'l cirân

ma'lûmetü'l-hudûd dârı ve tereke-i sâyiresi bu ana gelince taksim olunmayup mezbûr semen müteveffâ Ali Beşe'nin yedinde olmuş hâlâ müteveffâ babamızın dârında ve tahtânî hânesinde bize âyid hissemizi bi't-tamâm ahz ü kabz idüp husûs-ı mezkûrdan sigar-ı merkûmenin zimmetlerini ibrâ-yı âmm ile ibrâ' ve iskât-ı tâmm ile iskât etdik ba'de'l-yevm babamızın muhalledâtında ve dârında ve sâyir eşyâsında vechen mine'l-vücûh da'vâ ve niza'ım yokdur dedikde mukirrân-ı merkûmân Şehri hatun tarafından mersûm Mehmed'in vekalet ve mezbûr Şehre Hâtûn'un asâleten cârî olan ikrârlarında el-mukirru-leh el-mezkûr Abdülvehhâb vesayeti tasdîk itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min şehr-i Rebî'u'l-evvel sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şühûdü'l-hâl:

El-Hâc Hızır bin Serdâr, el-Hâc Yûsuf Çelebi ibn-i Ahmed, Ali çelebi ibn-i Molla Ebûbekir, Halîl bin Hâcî Mustafa, Hasan bin Hâcî Ali, Mehmed bin Hancı, Mustafa dede, Hüseyin bin ..., Ali Çelebi bin Mehmed, ve gayruhüm

Sayfa 123/Belge 339

Belgenin Özeti

Babelge köyünde bulunan meyve bostanının sahipleri arasında paylaşımı

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Şarkıyan mahallesinde sâkine Döndü Hâtûn ibnet-e Hâbil meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde işbu sâhibü'l-kitâb Halîl bin Hamza nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp bundan akdem mezbûr Halîl ile zevcim Süleymân deyn-i ...idüp otuz iki guruşa karye-i Bâbelge'de vâki' bir kıt'a meyve bostânının meyvesini iştirâ idüp akçe bizden ve amel mezbûr Halîl'den olup hâsıl olan tahminen nısfı bana ve rubu'u zevcim Süleymân virmeğe rubu'u mezbûr Halîl'in olmak üzere kavlı ve şart idüp zevcim Süleymân yedi ile yigirmi beş guruş ve ben dahî yedi guruş virüp teslim etmekde hâlâ mezbûr Halîl nısfı benim olmak üzere kavlı etdik diyu ta'allül ider su'âl olunup icrâ-yı hakk olunmak matlûbumdur dedikde gibbe's-su'âl zikr olunan bostânın meyvesini iştirâ eyledikde

mersûm Halîl ikrâr idüp lâkin hâsıl olan ... rubu‘u mezbûre Döndü Hâtûn’un ve bir rubu‘u zevci Süleymân’ın ve nısfı amelim mukâbelesinde benim olmak üzere kavlı eyledik diyu cevâb virüp tarafından her biri ikâmet-i beyyine idüp lâkin müzareke? beyyinesinden malik beyyinesinden evlâ olduğuna yedinde fetvâ-yı şerîf olmağın mersûm Ali’den kelâmını müsbite beyyine talep olundukda udûl-i ricâlden Hasan Çavuş ibn-i Ramazân Çavuş ve Kalender ibn-i Mehmed nâm kimesneler li-ecli’s-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olup gıbbe’l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediler ki zikr olunan bostânın meyvesin mezbûr Halîl ve mezbûre Döndü ve zevci Süleymân iştirâ eylediklerinde [silik] nısfı mezbûr Halîl’in ve nısf-ı âharı mersûm Süleymân ve zevcesi Döndü’nün olmak üzere bizim huzûrumuzda kavlı eylediler biz bu husûsa şâhidlerüz şehâdet dahî iderüz diyu edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyet-i şer‘iyye’l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîran fi’l-yevmi’s-sâmin ve’l-işrîn min şehr-i Rebî‘u’l-evvel sene ihdâ ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

Mehmed Çelebi ibn-i Abdülcelîl, Abdülkâdir Muhzırbaşı, ve gayruhüm mine’l-hâzırîn

Sayfa 123/Belge 340

Belgenin Özeti

Bayezîd’in babasının borcunu ödemek için yıkılmak üzere olan babasından kalan bağı Hacı İbrahim’e satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Boyacı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Arab Osmân nâm kimesnenin kebîr oğlu Bâyezîd asâleten ve eytâm siğârının kibel-i şer‘den mensûb ve mukarrer olan mezbûr Bâyezîd vesâyeti meclis-i şer‘de işbu râfi‘u’l-kitâb fahrü’l-Ekrem el-Hâc İbrâhîm Halîl ibn-i el-Hâc Osmân mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm idüp babamız müteveffâ Osmân’ın düyûn-ı kesîresi olup zimmetine ilgâ etdi terekesi olmağın ...içün müteveffânın Burc nâm karye türâbında vâki‘ bir tarafı Molla Ali mülki ve iki tarafı tarîk-ı âmm ve bir tarafı

mersûm el-Hâc İbrâhîm mülki ile mahdûd bin teğek harâbe-müşrif bağıni târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem mersûm el-Hâc İbrâhîm Halîl'e onbir aded esedî guruşa bey'-i bâb-ı kat'î ile bey' idüp kabz-ı deyn ve teslîm-i mebî' etdik ba'de'l-yevm zikr olunan harâbe-müşrif bağı mersûm el-Hâc İbrâhîm Halîl'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde merkûmun asâleten ve vesâyeten cârî olan ikrâra el-mukırru leh el-mezkûr İbrâhîm Halîl tasdik etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehri Rebî'u'l-evvel sene nihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Ali Beğ ibn-i Hasan, ...İsmâil bin Şa'bân, el-Hâc İbrâhîm bin Muhzır, Hacı Ali bin eyyid Yûsuf, Molla Ali bin Molla İbrâhîm, Mehmed bin Halîl, ve gayruhüm

Sayfa 123/Belge 341

Belgenin Özeti

Halil'in 380 mülk bağıni borcuna karşılık olarak Hacı Mahmud'a rehin bırakması ancak, Hacı Mahmud'un bu bağı kullandığını iddia ederek, Halil'in Hacı Mahmud'a dava açması üzerine soruşturma yapılması neticesinde Halil'in rehin bıraktığı bağı Hacı Mahmud'un 30 guruşa aldığı ve kendisine olan borç ile takas ettiğinin anlaşılması

Fî yevmi'l-hamîs fi gurre-i Rebî'u'l-âhir sene ihdâ ve sittîn ve elf

Haleb kazâsına tâbi' Tebeb? nâm karyeden olup hâlâ Harput nâm karyede sâkin Halîl bin Ali nâm kimesne mahfel-i kazâda Ayntâb kazâsına tâbi' Ören nâm karye sükkânından işbu râfî'u'l-kitâb el-Hâc Mahmûd bin Abbâs mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp târîh-i kitâbdan beş sene mukaddem mezbûr el-Hâc Mahmûddan otuz aded esedî guruş istikrâz edüb olunmağla karye-i Hicâr türâbında vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a üçyüz seksen mülk bağıni rehin vaz' idüp teslîm itmiş idim bu âna gelince mezbûr el-Hâc Mahmûd mâlikâne tasarruf ider su'âl olunup icrâ-yı hakk olunması matlûbumdur dedikde gibbe's-su'âl mezbûr el-Hâc Mahmûd

Sayfa 124/Belge 341 (Önceki belgenin devamı)

Zikr olunan bağ mersûm Halil'in mülkü olub târih-i kitâbdan beş sene mukaddem benden otuz guruş istikrâz idub rehin ve vaz' eyledi. Deyni olub mülkü bir sene müddetinden sonra mersum Halil bağ mezkûru Müslümanlar huzurunda otuz guruşa bey'-i bâti kat'î ile bey' idub semeni olan otuz guruşa zimmetinde olan otuz guruş hakkıma takas eyledi deyü cevab vermeyi mersum Halil istintâk olundukda bey'-i mezkuru olmağın mezbur elhâc Mahmuddan sadaka makaline muvafık beyine talep olundukda 'udûl-i müsliminden Mustafa kara Ali ve İbrahim bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub gıbbe'l- istişhâd her biri eda'-i şehâdet-i şer'iyeye idub târih-i kitâptan beş sene mukaddem mersûm Halil mezbûr elhâc Mahmuttan otuz 'aded esedi guruş istikrâz edip zikr olunan karye-i Hicar'da vaki' üç yüz seksen bir kıt'a mülk bağını olmuکہbelede rehin vaz' ve teslim edip bir sene müddetinden sonra bağ-ı mezkûru mersum Halil mezbûr elhâc Mahmuddan otuz guruşa bey'î bâti kat'î bey'î bâti kat'î ile vaz' ile bizim huzurumuzda bey' ve teslim edip semeni olan otuz guruşu mezbur elhâc Mehmette olan otuz guruş deynine takas eyledi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz. Dediklerinde şerâyit'ül-kabul şehâdetleri hayyiz-i kabulde vaki' olmağın mersum Halil ta'arruzdan meni' birle mâ vak'a bi't-talep ketb olundu tahriren fi yevm'il rebi'u'l- ahir sene ahdet ve sittin ve elf.

Şuhud'ül- Hâl :

Fahrü'l kuzât Recep efendi, elhâc Hızır Ağa serdar, elhâc şemseddin bin ali, Sefer beşe bin Ali , Mehmet bey Sakıyüddin ve gayrühüm

Sayfa 124/Belge 342

Belgenin Özeti

Mevlana Osman Efendi'nin, 1 cüz-i şerif boş olduğu için buraya vakıftaki görevi sebebiyle, Ahmet halifeyi tayin etmesi

Mahmiye-i Ayntabda vaki' debbağhâne cami' şerifinde sâdattan olunmak şartıyla elhâc Mezid nâm kimesnenin vakf eylediği eczânın mütevellisi olan Mevlâna 'Osman efendi meclis-i şer'-i şerife lâzımü't-teşrifde işbu bâ'isu'l-kitâb Ahmed halife ibn Yusuf nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm edip zikr olunan eczâdan bir cüz-i şerif mahlûl olmağla zikr olunan cüz-i şerifi mezbûr Ahmet

halifeye tevliyetim hasebiyle ta'yin etdim yevmi bir cüz-i şerif tilâvet edip vazife-i ma'iyetesine mutasarrıf olsun dedikde mersûm Ahmet halife kabul etmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l gayet min şehr-i rebi'ul ahir sene ahdet ve sittin ve elf.

Şuhud'ül-Hâl :

Mehmed ağa Dizdar , Mehmet Hallac ibn Ahmet Efendi, Hüseyin ibn elhâc Hamza, Mustafa bin Yusuf Ve gayrühüm

Sayfa 125/Belge 343

Belgenin Özeti

Ebubekir isimli kişinin dükkanını Hacı Ramazan'a satması

Mahmiye-i 'Ayntab mahallatından Tevbe mahallesinde sakin Ebubekir bin elhâc 'Ali bin Ahmet bin velî nâm kimesne meclis-i şer'-i şerif lazı mü't-teşrifde işbu ba'isu'l-kitâb elhâc Ramazan bin Yusuf nâm kimesne mahzarında her biri ikrar ve takrir-i kelâm edip sultan hamamı demekle ma'rûf hamam karibinde vaki' iki tarafı tarik-i 'Âmm bir tarafı Mustafa çelebi (silik) ve bir tarafı ... mülkü ile mahdûd dört bâb birbirine muttasıl ber vech-i iştirâki mutasarrıf olduğum mülk dükkanımı mersûm elhâc Ramazan yüz yigirmi beş esedi guruşa bey'-i bâti kat' ile bey' edip semeni mezkûr yevmi yigirmi beş guruşu müşteri-i mezbûr elhâc Ramazan yedinden bi't-tamam ahz ve kabz edip teslim-i bey' etmeği ba'de'l-yevm zikr olunan dört bâb dükkan mersûm elhâc Ramazanın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtar mutasarrıf olsun dediklerinde mukirrun-i merkûmânın minvâli meşrûh üzere câri olan ikrarlara el-mukarru leh el-mezkûr Ramazan tasdik etmeğin mâ vak' bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi's-sâlis şehr-i reb'i'ul ahir sene ahdi ve sittin ve elf.

Şuhudu'l-Hâl:

Ali çelebi bin molla Ebubekir, Ali bin Mehmet, Hasan Ali bin Abdülgaffar, Abdülkadir bin Muhzırbaşı, molla Ali bin Mehmet, Hüseyin Bin Hacı Hamza ve gayrühüm

Sayfa 125/Belge 344

Belgenin Özeti

İsmail fendi ve Ebubekir isimli kişi arasındaki tarla sınırı davası

İşbu sittin ve elf senesinde Rum kal'a mukata'ası emini olan Arslan ağa tarafından Müslüman teba'adan olan fahr'ül kuzat Receb efendi ve İsmail efendi nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerif lazımu't-teşrifde rum kal'a sükkânından olan Ardivan? nâm karyede vakf-ı hisseye mutasarrıf olan Ebubekir bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm edip mezbûr Ebubekirin tasarrufunda olub bir tarafı mahdutda arsanın dahilinde tahminen beş kile bezr olub tarla imamı

Sayfa 126/Belge 344 (Önceki belgenin devamı)

Merkûm karyelerinden Küdeli nâm karyenin dahilinden iken arz-ı mezkûrenin mahsulünden teslim etmede ta'allül ider sual olunub icrâ-yı hak olunmak matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe's-sual mezbûr Ebubekir beş kile bezr olur ahz ve hıfz üzere mutasarrıf olduğum karyenin sınırı dahilindedir Küdeli nâmı karye türâbı değildir deyu yedinden olan ... ibrâz edip nazar olunduk da değer olunan beş keyl bezr iskât ider tarlalar Ardivan nâm karyenin hududu erba'a ile mahdud olan arazi dahilinden olduğu mestûr ve tasdik olmağın mezbûrân İsmail Efendi ve Receb Efendi tasarrufdan men'î birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l isneyn şehr-i reb'iul ahir sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhud'ül-Hâl:

elhâc Hızır ağa serdar, Abdülkadir bin Muhzırbaşı, Ahmet çelebi bin Davud, Mustafa bin Yunus, Osman paşa

Sayfa 126/Belge 345

Belgenin Özeti

Rabia hatunun vefat eden eşinden kalan eşyalardaki hissesini oğlu Mehmed'e vermesi

Mahmiye- i Ayntab mahallatından Şehreküstü mahallesinde sakine Rabi'a hatun binti Osman meclis-i şer'î hatir-i lâzımu't-tevkirde sadriye oğlu Mehmed bin Selim mahzarında ikrar ve takrir-i kelâm edip müteveffa Selim mahalle-i mezburede vâki

bir taraf oğlu mülkü ve bir tarafı deveci mağarası ve bir taraf elhâc Emine mülkü ve bir taraf tarik-i ‘âmm ile mahdûd otuz iki guruş kıymetlü darından bana ‘âid olan semeni hisse-i şer‘iyemi ve onaltı guruş kıymetlü ve beş guruş kıymetlü bir çift altın künye ve dokuz guruş kıymetlü bir sim noktalı kuşağım ve iki teşt ve üç sahan ve bir top kazağımı oğlum mersûm Mehmede hisse-i sahiha-i şer‘iyye ile hibe ve temlik ve teslim ettim mersûm Mehmed dahi meclis-i hibede eşya-i mezkûre-i kabz ve teslim ve temlik etti ba‘del yevm değer olunan dârdan olan semen-i hisse ve altın gerdana ve küpe ve sim kuşak ve teşt ve tob kazganı ve üç sahan mersûm Mehmedin mülkü ve mûcebidir keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukirri merkûm Ebubekir minvâl-i muharrer üzere câri olan ikrârın el-mukkarun leh el- mezkûr Mehmet tasdik olundu. Mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu.

Şühud’ül-Hâl:

Elhâc İbrahim bin Mehmed, Ali ibn Elhâc Abdulkadir, Mehmed Çelebi bin Molla Ahmed, ve gayrühüm.

Sayfa 126/Belge 346

Belgenin Özeti

Medine-i Ayntab mütesellimi olan fahrü’l akrân Hasan ağa meclis-i şer‘i hatırı lâzımü’t-tevkirde takrir-i kelâm edüb medine’-i mezbûre mahallatından Çukur mahale sakinlerinden Arzu binti Osman nâm hatun kendisinin olan ... nâm ermeni ile târih-i kitâbda ... etmişdir kibel-i şer‘den minvâl-i mezbûrun üzerine varılıb vaki‘-i hâl keşf ve tahrir olunması matlubumdur dedikde taraf-ı şer‘den mukirri müşterâsı Abdülgani efendi irsâl olunub ol dahi zeyl-i kitabda mesturu’l esâmi olan müslimin ile menzil-i mezbûrun üzerine vardıkda fi’l-vaki‘ mezbûre Arzu hatun kendisi ecnebi olan veled İbrahim nâm ermeni ile tarih-i kitâb gecesı ba‘de’l yevm mülk menziline oturlar kibel-i şer‘den mezbûrun üzerine varılıb vaki‘i hâl keşf ve tahrir olunması matlubumdur didikde taraf-ı şer‘den fahrü’l müderrisin Abdülgani Efendi irsâl olunub oldahi zeyl-i kitâbda mestûru’l esâmi olan müslimin ile menzil-i mezbûrun üzerine vardıkda fi’l vâki mezbûre Arzu hatun mezbûr mevrûsumuz ile menzil-i mezkûrun içinde oturub hüsrân üzere olub hal-i mezbûrlardan istişâr oldukda mezbûr mevrûsumuz mezkûr Arzu beni da‘va etmekle ben dahi da‘vete icabet edip geldim deyüp mezbûr Arzu hatun dahi minvâl-i muharrer üzere olduğum

mukirri olmağın vaki'-i hâl Mevlâna mezbûr mahallinde tahrir ve ba'de gelüb meclis-i şer'a tahrir etmeğın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Tahriren fi evahir şehri reb'iu'l-evvel sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdu'l-Hâl:

Mehmed bin Mustafa, Hüseyin bin Mustafa, Ramazan bin Hüseyin Ve gayrühüm.

Sayfa 126/Belge 347

Belgenin Özeti

Ebubekir'in 1 bâb tahtani ve 1 bâb odasını Hüseyin isimli kişiye 11 esdi guruşa satması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kurtinciyan mahallesinde sakin Ebubekir bin Ramazan mahfil-i kazada li-ebeveyn karındaşım işbu râfi'ul-kitâb Hüseyin nâm kimesne mahzarında bi't-tav'-i sâf ikrâr ve i'tiraf edüb mahalle-i mezbûrede vaki' bir taraf Ali mülkü ve bir taraf valdemiz Döndi nâm hatun mülkü ve bir tarafı tariki 'âmm ile mahdud menzilin dahilinde vaki' bir bab tahtani beyt ve fevkinde olan bir bâb odamı mezbûr Hüseyine onbir 'aded esdi guruşa bey'-i bâti kat' ile .

Sayfa 128/Belge 347 (Önceki belgenin devamı)

Bey' ve teslîm edüp semen-i mezkûr on bir kuruşu müşterî-yi mezbûr yedinden bi't-tamam ahz ve kabz eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan tahtânî beyt ve fevkinde olan oda mezbûr Hüseyin'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukirri-i merkûmun minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Hüseyin bi'l-muvâcehe tasdik etmeğın mâ vakaa bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Rebi'u'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Musa Çelebi bin Ahmed, Kara Ebubekir bin Halil, İbrahim bin Abdülginâ, Mustafa bin Ramazan, İbrahim bin Abdullah ve gayrühüm

Sayfa 128/Belge 348

Belgenin Özeti

İsmail, İbrahim, Veli ve sair kişiler şeyh ve reisleri Ali'yi yıllardır tanıdıklarını ve hiç kötü bir hareketlerini görmediklerini söylemeleri

Mahmiye-i Ayntab'da sâkin Hallâclardan İsmail bin Ali ve İbrahim bin Hasan ve Veli bin Ali ve Himmet bin Mehmed ve Hüdaverdi bin Halil ve Mirza bin Ali ve Halil bin İbrahim ve İshak bin el-Hâc Mehmed Sevindik bin Cuma ve Hüseyin bin Ebubekir ve ve Hüseyin bin Yusuf nâm kimesneler ve gayrileri meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde Şeyh ve reisleri olan işbu râfiu'l-kitâb Ali bin Berat nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp şeyh ve reisi olan mersûm Ali ve şükrân üzere yüz beş altı sene mikdarı vardır ki şeyh ve reisimizdir nâ meşrû' hareket görmedik cevâbımız ile hüsn-i muâm'alesi vardır dediklerinde li-ecli's şehâde ketb olunup bi't-tâleb def'olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Rebiu'l-âhir li'-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

fahru'l-kuzât Receb Efendi, Mevlana Abdurrahman Efendi, el-Hâc yusuf Paşa bin Ali, Abdülkadir muhızır başı, Hüseyin bin el-Hâc Hamza

Sayfa 128/Belge 349

Belgenin Özeti

Mustafa ve kız kardeşi Cemile'nin babalarından kalan menzili Hacı Hızır Ağa'ya satmaları

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından ibni Eyyûb mahallesinde sâkin Mustafa bin Haydar ve li-ebeveyn kız karındaşı Cemile nâm hatun mahfel-i kazada işbu bâ'isü'l-kitâb yeniçeri serdarı olan fahru'l Şaban el-Hâc Hızır Ağa mahzarında her biri ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i Kürkciyanda vâki' bir tarafı el-Hâc Mahmud mülkü ve bir tarafı Mehmed mülkü ve bir tarafı müşterî-yi mezbûr mülkü ve bir tarafı Mustafa mülkü ile mahdûd ve mümtâz iki bâb beyt ve bir matbah ve havlı müştemil mülk menzil müteveffâ babamız ... hisse-i şeri'yyeden ihbâr etmekle zikr olunan menzili mezbûr el-Hâc Hızır Ağa'ya elli kıt'a esdî kuruşa bey-'i bât-i katî ile bey ' ve teslîm edüp ol dahi vech-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm eyledik'den sonra semen-i

merkûm elli kuruşu mezbûr el-Hâc Hızır Ağa yedinden bi't-tamam ahz ve kabz eyledik dediklerinde ğibbe't-tasdîk mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Rebîu'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

İbrahim Ağa kethüdâ, Abdurrahman Çelebi bin Molla Hüseyin, Ali Çelebi bin Molla Ebubekir, el-Hâc Muslu bin Hâc Hüseyin, Molla Yusuf bin Ali, el-Hâc Ramazan bakkal

Sayfa 128/Belge 350

Belgenin Özeti

Ayntab şehri Tevbe mahallesinde avâriz ve nüzûl gibi vergileri toplamak için Hüdaverdi isimli kişinin vekil tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tevbe mahallesi sükkânından Yusuf bin Ramazan ve el-Hâc Haydar bin Hamza ve el-Hâc Ramazan bin Yusuf ve Mehmed bin Ömer ve ...Hüseyin bin Cuma nâm kimesneler ve gayrileri meclis-i şer'î-i şerîf lâzîmü't-tevkîrde mahalle-i merkûmede sâkin işbu râfî'u'l-kitâb Hüdaverdi bin Satılmış nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede defter-i hâkânîde altı buçuk hâne olup her ili hânelerin mahalle-i merkûmeden bir kimesneye bundan akdem beynimizde vâki olan avâriz ve nüzûl ve sâir tekâlifimizden cem' ve tahsîl için nasb ve tayîn etmiş edik hâlen bazı hânelerimizden avâriz ve nüzûl ve sâir tekâlif tahsîli mümkün olmamak ile zikr olunan altı buçuk hâne birbirinden cem' etmek için tarafımızdan mezbûr Hüdaverdi vekîl ve kâim-i makâm nasb etdik bade'l-yevm vâki' olan tekâlifi mersûm Hüdaverdi cem' edüp cümleye teslim etsün dediklerinde mukirrûn-i merkûmûnun minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârların el-mukarrun leh el-mezkûr Hüdaverdi tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Rebîu'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Efendi bin Abdülcélil, el-Hâc Yusuf bin el-Hâc Ahmed, Mevlana Sun' Efendi bin Ahmed, Mehmed Ağa dizdar-ı sâbık ve gayrühüm mine'l-hâzırîn

Sayfa 129/Belge 351**Belgenin Özeti*****Derviş Bey ve kız kardeşleri Safiye ve Fatma'nın mülkü olan menzilin yerini satmaları***

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin Derviş Bey bin merhûm Nasrullah Paşa asâleten ve hemşireleri Safiye ve Fatıma nâm hatunlar taraflarından husûsâtî'l-bey'î ikrâr için vekîl olup mezbûretân Safiye ve Fatıma hatunları nehc-i şer'î üzere ârifîn olan el-Hâc Mehmed bin Ali ve Mehmed bin Kasım şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûr Derviş Bey vekâleten meclis-i şer'î-i hatîr lâzîmü't-tevkîrde işbu bâisü'l-kitâb Safiye ve Fatıma nâm hatunlar taraflarından nehc-i şer'î üzere vekâleti sâbite olan babaları Gürcü Ali'nin muvâcehesinde ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Murad Paşa bağı ve bir tarafı Şah Murad mülkü ve iki tarafı benim mülküm ile mahdûd menzilin benât-ı mezbûretân Safiye ve Fatıma'nın mülkü olup ve yeri benim ve müvekkilelerim Safiye ve Fatıma'nın mülk-i mevrûsumuz olmağın zikr olunan menzilin yerini hâlen merkûmetân Safiye ve Fatıma yirmi aded esdî kuruşa bey'î bât-i kat'î ile bey' ve teslîm edüp semen-i mezkûr yirmi kuruşu yedlerinden ahz ve kabz edüp beynimizde 'alâ mâ farazallâh ta'âlâ teslîm eyledik ba'de'l-yevm zikr olunan menzilin binâ ve yerini mezbûretân Safiye ve Fatıma'nın mülkleridir keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûm Derviş Beyin minvâl-i muharrer üzere asâleten ve vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Gürcü Ali Bey vekâleten bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Rebî'u'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Osman Ağa bin el-Hâc Mehmed, Mehmed Ağa bin Mustafa Ağa, Süleyman Bey bin el-Hâc Ahmed, Süleyman Bey bin İbrahim Ağa, Hayreddin Bey bin İbrahim Ağa, el-Hâc (silik)

Sayfa 129/Belge 352

Belgenin Özeti

Safiye ve Fatma'nın kendi mülkleri olan arsayı Rıdvan'a satmaları

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin Derviş Bey bin Nasrullah Paşa asâleten ve hemşireler Safiye ve Fatıma hatunlar tarafından bey'-i âti'l-beyânı ikrâr için vekîl olup mezbûre Safiye ve Fatıma ma'rifet-i şer'le ârifin olan el-Hâc Mehmed bin Ali ve Mehmed bin Kasım şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mersûm Derviş Bey vekâleten meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-tevkîrde işbu râfi'u'l-kitâb Hasan bin Rıdvan nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı Dâna Halil mülkü ve üç tarafı benim mülküm ile mahdûd olan arsa bizim mülk-i mevrûsumuz olup binâsı mersûm Rıdvan'ın kendi mülkü olmağla mezkûre ve mahdûde arsa-i mersûm Rıdvan'a yirmi aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr yirmi kuruşu mersûm Rıdvan yedinden ahz ve kabz edüp beynimizde alâ mâ farazallâhu ta'âlâ taksîm etdik arsa-i mezkûre mersûm Rıdvan'ın mülk-i müşterâsıdır bi-eyyi vechin kân mutasarrıf olsun dedikte mukirr-i merkûmum asâleten ve vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Rıdvan tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Rebî'u'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

el-Hâc Mehmed bin Ali, Mehmed Ağa bin Mustafa Ağa, el-Hâc Sinan bin Peri, Süleyman Bey bin İbrahim Ağa, Hayreddin Çavuş ve gayrühüm

Sayfa 129/Belge 353

Belgenin Özeti

Safiye ve Fatma'nın kendi mülkleri olan arsayı Hasan'a satmaları

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin Derviş Bey bin Nasrullah Paşa asâleten ve hemşireleri Safiye ve Fatıma nâm hatunlar taraflarından bey'-i âti'l-beyânı ikrâra vekîl olup mezbûre Safiye ve Fatıma'yı ma'rifet-i şer'le ârifin olan el-Hâc Mehmed bin Ali ve Mehmed bin Kasım nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mersûm Derviş Bey vekâleten meclis-i şer'-i hatîr

lâzîmü't-tevkîrde işbu râfi'ü'l-kitâb Hasan bin İsrail mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı bağ ve bir tarafı Ali Bey mülkü ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd olan arsa bizim mülk-i mevrûsumuz olup binâsı mersûm Hasan'ın kendi mülkü olmağın arsa-i mezkûre mersûm Hasan'a yirmi aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr yirmi kuruşu müşterî-yi mezbûr yedinden ahz ve kabz edüp müvekkilelerim mezbûre Safiye ve Fatıma ile beynimizde alâ mâ farazallâhu ta'âlâ taksîm etdik ba'de'l-yevm arsa-i mezkûre mersûm Hasan'ın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûmum minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mukarrun leh el-mezkûr Gürcü Ali bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Rebî'u'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

es-Sâbikûn

Sayfa 129/Belge 354

Belgenin Özeti

Safiye ve Fatma'nın kendi mülkleri olan arsayı Mehmet'e satmaları

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin Derviş Bey bin Nasrullah Paşa asâleten ve kız karındaşları Safiye ve Fatıma hatunlar tarafından bey'-i âti'l-beyânı ikrâra vekil olup mezbûre Safiye ve Fatıma'yı ma'rifet-i şer'le ârifân olan el-Hâc Mehmed bin Ali ve Mehmed bin Kasım nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbit olan mersûm Derviş Bey vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i nebevîde işbu râfi'ü'l-kitâbdan Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı Oruç Namazlı mülkü ve bir tarafı Deli İbrahim mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı bizim mülkümüz ile mahdûd olan arsa dâhilinde olan mağara ile mülk-i mevrûsumuz olup merkûmdan Mehmed'in mülkü olmağla arsa-i mezkûre müvekkilelerim ve karındaşlarım merkûme Safiye ve Fatıma ile mezbûr Mehmed'e yirmi kıt'a esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr yirmi kuruşu müşterî-yi mezbûr yedinden bi't-tamam ahz ve kabz edüp beynimizde taksîm etdik zikr olunan (silik) Mehmed'in

mülk-i müşterâsıdır bi-eyyi vechin kân mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûm Derviş Bey'in asâleten ve vekâletin cârî olan ikrârların el-mukarrun leh el-mezkûrat-ı Mehmed tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Rebî'u'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

es-Sâbikûn

Sayfa 130/Belge 355

Belgenin Özeti

Derviş Bey'in kendisi ve kız kardeşleri adına, Musa Bey'e babalarından kalan arsayı satması

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şhreküsdü mahallesinde sâkin Derviş Bey bin Nasrullah Paşa asâleten ve kız karındaşları Safiye ve Fatıma taraflarından bey'-i âti'l-beyânı ikrara vekil olup mezbûre Safiye ve Fatıma'yı ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olup el-Hâc Mehmed bin Ali ve Mehmed bin Kasım nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbite olan mersûm Derviş Bey vekâleten meclis-i şer'de işbu râfi'u'l-kitâb Musa bin Ramazan nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı (silik) Mehmed mülkü ve bir tarafı Oruç Osman'ın mülkü ve bir tarafı Hasan mülkü ve bir tarafı yine bizim mülkümüz ile mahdûd arsa mülk-i mevrûsumuz olup (silik) merkûm Musa Bey mülkü olmağla zikr olunan arsa mersûm Musa'ya yirmi kıt'a esedî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr yirmi kuruşu müşterî-yi mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz ve beynimizde taksîm etdik arsa-i merkûme mezbûr Musa'nın mülk-i müşterâsıdır bi-eyyi vechin kân mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûm Derviş Bey'in asâleten ve vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr Musa tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Rebî'u'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

es-Sâbikûn

Sayfa 130/Belge 356

Belgenin Özeti

Derviş Bey'in kendisi ve kız kardeşleri adına babalarından kendilerine kalan menzilin yerini İsa'ya satması

Medîne-i Ayntab mahallâtından Şehreküsdü mahallesinde sâkin Derviş Bey bin merhûm Nasrullah Paşa asâleten ve kız karındaşları Safiye ve Fatıma nâm hatunlar tarafından husûs-i âti'l-bey'î ikrâr için vekil olup mezbûretân Safiye ve Fatıma bin ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifin olan el-Hâc Mehmed bin Ali bin Ali ve Mehmed bin Kasım şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûr Derviş Bey vekâleti mahfel-i kazâda işbu râfi'û'l-kitâb İsa bin Yusuf mahzarında ikrâr ve itiraf edüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Murad Paşa bağı ve bir tarafı Safiye ve Fatıma mülkleri ve bir tarafı Hasan mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd menzilin binâsı mezbûr İsa'nın mülkü mülkü olup yeri bizim mülk-i mevrûsumuz olmağın hâlen zikr olunan yeri mezbûr İsa'ya on aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' ve teslim edüp semen-i mezkûr on kuruşu müşterî-yi mezbûr yedinden tamamen ahz ve kabz edüp beynimizde taksîm eyledik ba'de'l-yevm zikr olunan menzilin bina ve yeri mezbûr İsa'nın mülküdür keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Rebî'û'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

es-Sâbikûn

Sayfa 130/Belge 357

Belgenin Özeti

Hacı Ebubekir, Hacı Hamza, İbrahim Kethüda, Es-seyyid Halil vesaire kişilerin Hızır Bey'e borçlarının olduğu ve 3 ay tamamlandığında borcun ödenmesi gerektiğinin belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntab muzâfâtından Kürd nâm karye sükkânından el-Hâc Ebubekir bin Hasan ve el-Hâc Hamza bin Molla Mehmed bin Halil ve İbrahim Kethüda bin Şaban ve es-Seyyid Halil bin Şaban ve Mehmed bin Zeynel ve Ebubekir bin Dede ve Ali bin İbrahim ve Cuma bin Mehmed ve İsa bin Ahmed ve Hüseyin bin Satılmış ve

Uğurlu bin Osman ve Ali bin Mehmed ve Hüseyin bin Ali ve Mehmed bin Abdullah ve Ali bin Uğurlu ve Hamza bin Bey nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîf lâzîmü’t-tevkîrde mahmiye-i merkûme sükkânından işbu râfi‘u’l-kitâb ...bin Etmekci Ali Paşa mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mezbûr Hızır beşe yedinden deyn-i şer‘îden zimmetimizde olup ...dört yüz kıt‘a esdî kuruş lâzîmü’l-edâ ve vâcibü’l-kazâ deynimiz olup her birimiz meblâğ-ı mezkûrdan ... mebla-ı mezbûrdah zimmetine tertîb eden meblağa emr ve kefâlet ile kefil ve meblağ-ı mezbûru tarih-i kitabdan üç ay tamamına değin edâya ta‘ahhüd eyledik dediklerinde ğibbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi’l-yevmi’s-sâdis min şehri Rebî‘u’l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

el-Hâc Bayram Ağa serdar-ı sâbık, el-Hâc Osman Efendi bin el-Hâc Ömer, el-Hâc Yusuf Paşa bin Ali, Mahmud Paşa bin Yusuf Ağa, Ali Çelebi bin Molla Ebubekir ve gayrühüm

Sayfa 130/Belge 358

Belgenin Özeti

Süleyman, öldüğü zaman Abdullah isimli kölesinin azad edilmesini istediğini belirtmesi

mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kayser mahallesinde sâkin Süleyman bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr lâzîmü’t-tevkîrde orta boylu Abdullah nâm abd-i memlûkü mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp abd-i memlûküm olan mersûm Abdullah’ı tedbîr-i sahîh-i mutlak ile müdebber etdim fevt olduktan sonra malımdan âzâd olsun dedikde mukirr-i merkûm Süleyman’ın ikrâr-ı meşrûhun el-mukarru leh el-mezkûr Abdullah tasdîk etmeğın mâ vaka‘a ğibbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi’l-yevmi’s-sâdis şehri Rebî‘u’l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

es-Seyyid Osman Çelebi bin es-Seyyid Ebubekir, Halil Paşa bin el-Hâc Kasım, Osman Paşa bin el-Hâc Mehmed, el-Hâc Yusuf Paşa bin Ahmed, el-Hâc Ebudderdâ Çelebi, Ali Çelebi bin Ebubekir, el-Hâc İsmail ve gayrühüm

Sayfa 130/Belge 359**Belgenin Özeti**

Hüseyin bey'in, oğlu Ali'nin atlı askerler tarafından öldürüldüğünü mahalle ahalisinden kimseyi suçlu bulmayıp katilin Sarucalı birisi olduğunu söylemesi

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kayacık mahallesinde sâkin ebnâ-i sipâhiyândan Hüseyin bey bin Kasım nâm kimesne meclis-i şer'â gelüp takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitabdan bir gün mukaddem oğlum Ali Mar'aş kazâsına tâbi' Pazarcık nâhiyesinden geçüp gelir iken dokuz nefer atlı üzerine gelüp tarîk-i âmm kenarında katl edüp firâr etmeleriyle mahall-i mezkûrda oğlum Ali'nin cesedini katıra tahmîl edüp medîne-i mezbûrede vâki' sâkin olduğum mülk-i menzilime götürdüm taraf-ı şer'âden üzerine varulup vâki' hâl keşf ve tahrîr olunması matlûbumdur dedikde savb-ı şer'âden fahru'l-müderrişin Mevlana Kuru İbrahim Efendi irsâl olunup ol dahi Mirlu tarafından es-Seyyid Ahmed Bey ve zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî müslimîn ile mezbûr Hüseyin Bey'in menziline varılıp meyyite nazar olundukda fi'l-hakîka mezbûr Ali'nin zahrının sekiz yerinde tüfenk ve bir yerinde mızrak yarısı olduğu müşâhede olunup ol darbdan fevt olduğu muhakkak olmağın mezbûr Hüseyin Bey meclis-i mezbûrda i'âde-i kelâm edüp oğlum merkûm Ali'nin katl olunmasında kimesnenin sun'u yokdur dem ve diyetine müte'allik ahali mahalle ve kurâ ahalisi ile da'vâ ve nizâ'im yokdur kâtil Sarucalıdır dedikde Mevlana-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ba'dehû meclis-i şer'â gelüp alâ vukû'ihî ihtibâr etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Rebî'u'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Hasan Çelebi bin İsmail, Süleyman bin Ali, İbrahim Çavuş bin Abdülcilil, Abdüsselam Çelebi ibn Ayaz, Molla Mehmed Arabi, Mehmed bin Köse, ve gayrühüm

Sayfa 131/Belge 360**Belgenin Özeti**

Cafer isimli kiři Molla Yusuf'un ođlu Kenan'ın atı seğirdir iken attan yitilip dūřup öldüğünü iddia ederek bu durumun soruşturulmasını talep etmesi üzerine yapılan araştırma neticesinde Kenan'ın veba hastalığına yakalandığı için öldüğünün tespiti

Bi'l-fi'il mahmiye-i Ayntab'da mütesellim olan fahru'l-emâsil Hasan Ađa tarafından Cafer Bey meclis-i řer'-i hatîr lâzimü't-teşrîfde mahmiye-i merkûme muzâfâtından Güllü nâm karyede sâkin Molla Yusuf bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Molla Yusuf'un ođlu Kenan nâm kimesne bundan akdem karye-i merkûmede at seğirdir iken atdan yitilip fevt olmuş deyu istimâ' olundu suâl olunup takrîr ve tahrîr olunmak matlûbumdur dedikde ğibbe's-suâl mezbûr Molla Yusuf ođlu Kenan karye-i merkûmede mat'ûn olup on beř gün sâhib-i firâş olup bi-emrillâh ol marazdan fevt oldu deyu cevap verip husûs-i mezkûr ahal-i karyeden suâl olundukda karye-i mezbûre sükkânından el-Hâc İbrahim bin Ahmed ve şaban bin Ramazan ve Bektar bin Halil ve İbrahim bin Mehmed ve Halil bin Ahmed ve Seydi bin el-Hâc Ali ve Mustafa bin İsa nâm kimesneler meclis-i řer'a hâzirûn olup mersûm Molla Yusuf'un ođlu Kenan mat'ûn olup on beř gün sâhib-i firâş olup fevt oldu deyu her biri ihbâr eylediklerinden sonra mersûm Kenan atdan dūřup fevt olmadığına mersûm Molla Yusuf'a yemin teklîf olundukda ol dahi half billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ eyledikten sonra merkûm Cafer ta'aruzdan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Reb'û'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

şuhûdü'l-hâl:

es-Seyyid Osman Çelebi bin es-Seyyid Ebubekir, Mehmed Bey bin Ebubekir Çavuş, Mustafa bin Yunus ve gayrühüm

Sayfa 131/Belge 361

Belgenin Özeti

Mehmet'in tuvalet yapacak başka uygun bir yerinin olmadığı ve hamal Ahmedin de duvarına asla zarar vermediğinin anlaşılması

Husûsâtî'l-beyânın mahallinde tahrîr olunması iltimâs olunmağın kitâb-i mahkeme mahkemetü's-sâ'id Mustafa Efendi irsâl olunup ol dahi zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî olan müslümanlar ile mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Kürkciyan mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Himmet nâm kimesnenin mülk menziline varup akd-i meclis eyledikde mersûm Mehmed'in civarında sâkin hamal Ahmed nâm kimesne meclis-i merkûmda takrîr-i kelâm edüp işbu mersûm Mehmed'in dârının cânib-i kıblesinde olan beyt benim mülküm olup mersûm Mehmed benim sâkin olduğum beytin duvarına duvarına muttasıl mevzi'de müşâhede olunan helâ evini ... hafr etmekle benim duvarıma zarar terettüb eder nazar olunup mevzi'-i mezkûrdan men' olunması matlûbumdur dedikde fi'l-hakîka mersûm Mehmed'in mezbûr hamal Ahmed'in duvarına muttasıl mevzi'de kayadan helâ evi hafr eylediği muhakkak olup lâkin mersûm Ahmed'in duvarına kat'â zararı ve mâni'i olmadığından mâ adâ mezbûr Mehmed'in havlusunun ve vasfi olmayup mevzi'-i mezkûrdan gayri mahal olmadığına hâzır bi'l-meclis olan bi 'arz-ı müslümanlar haber verip mersûm hamal Ahmed'i ta'arruzdan men' eylediğini kâtib-i merkûm mahallinde tahrîr edüp ba'dehû ma'an meclis-i şer'a gelüp ihbâr etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Rebî'u'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

(silik) bin Hasan, Ahmed bin Aydın, Murad bin Himmet, Ahmed bin Ali, Abdülkadir bin Mustafa ve gayrühüm

Sayfa 131/Belge 362

Belgenin Özeti

Ebubekir ve Molla Ahmet'in mülkü olan dükkânı Hacı Ramazan'a satmaları

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Tevbe mahallesinde sâkin Ebubekir bin el-Hâc Ali asâleten ve Molla Ahmed bin Veli nâm kimesne tarafından husûsâtî'l-bey'î ikrâr için vekil olup Molla Ahmed bin Veli ve Molla Hüseyin bin Ali şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûr Ebubekir vekâleten mahfel-i kazâda işbu râfi'u'l-kitâb el-Hâc Bayram Ağa bin Ali Paşa muvâcehesinde ikrâr ve itiraf edüp Sultan hamamı kurbunda vâki' iki tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Mustafa Çelebi vakfı ve bir tarafı

bazen Sarı Mehmed ve el-Hâc Hamza mülkleri ile mahdûd birbirine muttasıl dört bab dükkanın nısfı benim ve nısf-ı âhatı müvekkilim Molla Ahmed'in mülkü olup bundan akdem bakkal el-Hâc Ramazan'a ikimiz dahi yüz yirmi beş kuruşa bey' ve teslîm ve kabz-ı semen etmiş idik mezbûr el-Hâc Ramazan ba'de't-teslîm semen-i misli ile bize ikâle etmeğin hâlen zikr olunan dört bâb dükkanı mezbûr el-Hâc Bayram Ağa'ya yüz yirmi beş kıt'a esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr yüz yirmi beş kuruşu müşterî-yi mezbûr yedinden tamamen ahz ve kabz eyleyüp teslîm-i mebî'e eyledik ba'de'l-yevm zikr olunan dört bâb dükkan mezbûr el-Hâc Bayram Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i muharrer üzere asâleten ve vekâleten cârî olan ikrârın el-mukarru leh el-mezkûr el-Hâc Bayram Ağa bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Rebî'u'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Osman Çelebi bin Çerkes, es-Seyyid Ramazan Çavuş, üstad Kasım Şeyh Serâc, Seyyid Veysel sâkin-i kala, el-Hâc Ramazan bakkal, el-Hâc Yusuf sâkin-i Tevbe, Fethullah bin el-Hâc Ali, Derviş Hüseyin bakkal, el-Hâc Ahmed bin Abdullah, el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Ramazan ve gayrühüm

Sayfa 132/Belge 363

Belgenin Özeti

Hacı Ahmed, Halil Beşe, İbrahim kethüda ve sayir kişilerin vasıtasıyla Şaban Çelebi'ye borç verilmesi ve iki ay tamamına değin ödenmesi gerektiğinin belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntab muzâfatından Kürd nam karyede sâkin Elhâc Ahmed ibni İbrahim ve Halil Beşe İbni İsa ve İbrahim Kethüda İbni Şaban ve Elhac Hamdi Beşe İbni Mehmed ve Hasan Kethüda İbni Ömer ve Osman Beşe İbni Mürsel ve Günbeş bin Yunus ve Mehmed İbni Durmuş ve Hamdi bin Ömer ve Hamdi bin Abdullah ve Halil ibni İsmail ve Mehmed bin Osman ve Deveci Süleyman ve Elhâc Ebubekir bin Hasan ve Bektaş İbni Abdal ve Ömer bin Davud ve Mehmed bin Zeynel ve Mustafa ibni Elhâc Emlek ve İsmail bin Gerger ve Kasab Mehmed nâm kimesne meclis-i şer-i

şerif-i münîrde işbu râfi'ül-kitâb Elhâc Şaban Çelebi ibni Osman Çelebi mahzarında her biri ikrar ve takrir-i kelâm idüp mersûm Şaban Çelebiye deyn-i şer'iden zimmetimizde tam ... ve kâmilü'l-ayar ikiyüz yetmiş beş kıta esedi kuruş lâzımü'l-edâ ve vacibü'l-kaza ve niyetimiz olup her birimiz meblağ-ı mezburdan ahirin zimmetine tertib idüp meblağ ve emir ve kabulü câriye kefâleti sahiha-i şer'îye ile kefil ve meblağ-ı mezbûru târih-i kitabda iki ay tamamına deĝin edâya ta'ahhüd eyledi dediklerinde ĝibbe-tasdikü'ş-şer'î mâ vâk'a bit-taleb ketb olundu. Tahriren fi evâil-i şehri rebi'ülahir li-sene ahdet ve sittîn ve elf.

Şuhudü'l-hâl:

Fahrül-ikrâmElhaç Bayram Ağa, Elhâc Ebudderda İbrahim İbni Elhâc Mevlana Hamdi, Hüseyin Salih İbni Elhâc Ebudderda, Hüseyin Salih ibni Nuh Çavuş, Ali Salih ibni Mevlana Ebubekir ve gayrühüm.

Sayfa 132/Belge 364

Belgenin Özeti

Abdulgaffar'ın kaybolan hayvanlarının Mehmed'in evinde bulunduğunu iddia etmesi üzerine Mehmed'e yemin ettirilmesi

Mahmiye-i Ayntab muzafatından Beş Eşme nâm karyede sakin Abdülgaffar ibni Ali nâm kimesne meclis-i şer-i şerif-i nübüvvette kazasına tabi'... nâm karye sükkânından işbu rafî'ul-kitab Mehmed bin Mehmed nam kimesne mahzarında üzerine dava ve takrir-i kelam idüp tarih-i kitâbdan dört ay mukaddem karye-i Beş Eşme'de bir re's siyah ve bir re's sarı ineğim ve bir re's sarı öküzüm merada zayi' olmuş. Öbür sarı öküz ve ol kadar ineklerimi mersûm Mehmedin yedinde bulup el-veym zikr olunan sarı öküzü virmekde ta'allül ider. Sual olunup icâb-ı hak olunmak matlubumdur dedikde ĝibbe's-sual mersumMehmed tarih-i kitabdan üç ay mukaddem karye evimde sakin iken zikr olunan siyah inek ve sarı inek evime girmek ile ta'addi idüb sahibi zuhur itmek ile yanımda kalmış idi. Sarı öküzden haberim yokdur ve görmedim diyü cevap verip Çelebi ile merkum Mehmed'e yemin teklif olundukda mersûm Mehmed dahi 'ala vakfu'l mes'ul halef billahi'l 'aliyyü'l 'ala eyledikten sonra merkûm Abdülgaffar ta'arruzdan men'i birle mâ vâk'a bi'ttaleb

ketb olundu. Tahriren fil-yevmüs-sadis min şehr-i rebi'ü'l ahir li sene ahdet ve sittîn ve elf.

Şuhudü'l-hâl:

Harfzade Mehmed Bey, Elhâc Mahmud Abbas, Elhâc Ali Boyacı, hacı Hamdi

Sayfa 132/Belge 365

Belgenin Özeti

Ahmed'in Hacı Ali'ye 9 ay sonuna kadar ödemesi gereken borcunun olduğunun belirtilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahalâtından İbn-i Eyyüb Mahallesinde sakin Ahmed bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer-i şerif-i nebevide Ammu mahallesinde sakin işbu râfiül-kitâb elhâc Ali bin Mustafa nam kimesne mahzarında ikrar ve takrir-i kelâm idüp mersûm elhâc Aliden tarih-i kitabdan dokuz ay tamamına değin ecil eylediği yigirmi dört kıt'a esedi guruşa iştirâ edüb zıkr olunan kitab bahasından tarih-i merkûmede mersûm elhâc Ali'ye vâcibü'l edâ yigirmi dört guruş deynim vardır didikde merkûm elhâc Ali tasarruf itmeğın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l hâmis min şehr-i rebi'ü'l ahir li sene ahdet ve sittîn ve elf.

Şuhudü'l-hâl:

fahru'l kuzat Receb Efendi, Fahru'l Kuzat İsmail Efendi, Elhâc Hızır Ağa Serdar, Ali Çelebi İbn Molla Ebubekir, Abdulkadir muhızırbaşı, ve gayrühüm

Sayfa 132/Belge 366

Belgenin Özeti

Yeni İl ve Türkman Haleb voyvadası olan fahrü'l emâcid Ali Ağanın Kaymakamı olan fahrü'l akran Mustafa Ağa'nın, Osman Beğ İsimli kişinin Yeni İl re'âyasından olub Raiyet vergisini vermediğini iddia etmesi üzerine durumun soruşturulması ve bu verginin ödenmesini talep etmesi ancak ismi geçen Osman'ın bu iddiayı inkar ederek bahsi geçen vergiyi ödediğine dair yemin etmesi ve Osman'a yapılan taarruzun yasaklanması

Bi'İfî'il Yeni İl ve Türkman Haleb voyvadası olan fahrü'l emâcid Ali Ağanın Kayimakamı olan fahrü'l akran Mustafa Ağa mahfel-i kazada işbu râfi'ü'l kitâb karye-i ... sükkânından Osman bin Ahmed nâm kimesne mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr Osman Beğ Yeni İl re'âyasından olub üzerine lâzım gelen resm-i ra'iyetini virmekte ta'allül ider sual olunub edâsına tenbih olunmasın taleb iderim didikde gıbbe's-sual mezbûr Osman re'âyasından olub üzerime edâsı lâzım gelen resm-i ra'iyetim karye-i mezbûre ... edâ ve teslim iderim deyü cevab virüb Yeni İl re'âyasından oldığın münkir olmağın müdde'î Mustafa beğden müdde'âsını müsbite beyyine ve sûret-i defter taleb olundukda isbât-ı beyyine ve sûret-i defterden itmeğın talebi ile mezbûr Osmana yemin teklif olundukda oldahi 'ale Hasebü'l mes'ul halef billâhi'l 'aliyyü'l a'lâ itmeğın mezbûr Mustafa ağa tarafından men'î birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l 'aşer şehr-i rebi'ü'l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhudü'l-hâl:

Ali Çelebi İbn Şahvirdi, Mustafa beşe İbnHüseyin, Hüseyin İbn Elhâc Hamza ve gayrühüm

Sayfa 133/Belge 367

Belgenin Özeti

Ayntab şehri İbn Şükür mahallesinde yaşayan Molla Veli, Osman isimli kişiden aldığı tarlaya Receb isimli kişinin müdahale ettiğini iddia ederek dava açması üzerine konunun incelenmesi

Fi Yevmü'l İsneyn 12 Şehr-i Rebi'ü'l Ahir Li-sene Ahdet Ve Sittin Ve Elf El-Mübârek

Mahmiye-i Ayntab mahallatından İbn Şeker mahallesinde sakin işbu râfi'ü'l kitâb molla Veli ibn Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î şerif-i lâzımü't-teşrifde elhâc Receb bin Selim nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb karye-i Göcek türâbında vaki' bir tarafı çay ve iki tarafı tarik-i 'amm ve bir tarafı çayır her biri ile mahdûd bir kıt'a tarla Osman nâm kimesnenin tasarrufunda olub târih-i kitâbdan dört sene mukaddem mezbûr Osman mahdûd mezkûr tarlanın ... idüb ben dahi karye-i merkûme ahalisi akça ile alub târih-i kitâba gelince

tasarrufumda iken halâ mezbûr elhâc Receb müdâhalede halî değıdir sual olunub kasr-ı yedine tenbih olunması matlubumdur didikde gıbbe's-sual mezbûr elhâc Receb değer olunan tarla iki sene mikdarı boş ve halî olunmağın karye-i mezbûre zabıtı olan Kasım Beşe'den tapuya aldım deyü cevap virüb iki sene boş ve halî kalmağla mezbûren Ahmed ve Mehmed bin Hüseyin nâm kimesneler zikr olunan târih-i kitâba gelince mezbûr molla Veli ... eylediğini haber virmeğin mersûm elhâc Veli mutasarrıfından men'î birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi's-sani' min şehri-rebi'u'l ahir li sene ahdet sittin ve elf

Şuhudü'l-hâl:

Abdulkadir bin muhızırbaşı, Mehmed Çelebi İbn Molla Ahmed, Hüseyin Bin Hacı Hamza ve gayrühüm

Sayfa 133/Belge 368

Belgenin Özeti

Yaralanarak vefat eden Ali'nin, babası Mehmed'in oğlunun ölümünde köy ahalisinin etkisinin olmadığını bildirmesi

Mahmiye-i Ayntab muzafatından Kürd nâm karye sükkânından olub bundan akdem mecrûhân fevt olan Ali nâm kimesnenin verâseti babası Mehmed bin Salih ve valdesi Kutlu nâm hatuna münhasıra olduğu şer'an müstehak oldukdan sonra mezbûr Mehmed ve merkûme Kutlu meclis-i şer'î şerifde işbu râfi'u'l kitâb Uğurlu bin Osman ibn Ebubekir ve Mahmud bin Hüseyin ve Cuma bin Ahmed ve Şaban bin Abdulvehhab nâm kimesneler ve gayrileri mahzarlarında her biri ikrar ve takrir-i kelâm idüb oğlum müteveffa-yı mezbûrun fevt olmasında karye-i mezbûre ahalisinin sun'ı yokdur müteveffa-yı mezbûrun dem ve diyetine müte'allık olan da'vadan mezbûrun ve sayir ahali-yi karyenin zimmetleri ibrâ-i 'âmm kat'ü'l nizâ'la ibrâ ve iskat eyledim husus-ı mezkûre müte'allık benden bizzat ve bi'l vekâle da'vayı sudür iderse lede'l hakemü'l kirâm mesmu'a ve maktule olsun didiklerinde gıbbe't-tasdiku'l şer' mâ vak'a bi't taleb ketb olundu tahriren fi yevmi's salis 'aşer min şehri-rebi'u'l ahir sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhudü'l-hâl:

Elhâc Hızır Ağa Serdar, Elhâc Bayram Ağa Serdar-ı Sâbık, Mustafa Beşe İbn Abdullah, Elhâc Yusuf Beşe Serdar-ı Sâbık, Ali Çelebi İbn Molla Ebubekir, Hızır Beşe İbn Ali Beşe ve gayrühüm.

Sayfa 133/Belge 369

Belgenin Özeti

Hacı Yusuf ağanın, Hacı Hamza ve Ahmed beğ ve Hacı Ebubekir ve sayir kişilere verdiği borcun bir miktarını aldığı geri kalan miktarı da ismi geçen köy ahalisine bağışladığını belirtmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Tarla-yı Atik mahallesinde sakin fahrü'l emâsil elhâc Yusuf ağa ibn Ali nâm kimesne meclis-i şer'î şerif-i lâzımü't-teşrifde mahmiye-i mezbûr muzafatından Kürd nâm karye ahalisinden elhâc Hamza ibn elhâc Mehmed ve Ahmed beğ ibn İbrahim ve elhâc Ebubekir bin Hüseyin ve Mustafa ibn elhâc Emlek ve İbrahim kethüdâ ve Tur Hasan ibn Keys ve Bekdaş bin Abdal ve Cemal bin Mehmed ve Hasan bin Kara İbrahim ve Ömer bin Davud ve Ali bin Matık ve Mehmed beşe ibn Zeynel ve elhâc Süleymanvirdi bin Cuma ve Hakkı kethüda Uğurlu bin Timur ve Ali bin Sağır ve elhâc dede bin bal ve es-seyyid Ali ve Uğurlı ibn Ahmed ve Osman bin Ömer ve Hamza bin Abdullah ve Mehmed bin Muslı ve İshak bin Ahmed ve Halil bin İbrahim ve Mehmed bin Durmuş ve Hüseyin bin Süleyman ve Mehmed bin Veli ve Mustafa bin Yusuf ve Mikail İbn Ömer ve Mustafa bin Kara Hamza ve Haydar bin İbrahim ve Receb bin Ramazan ve Mustafa ve Kasım ve Hızır bin Mahmud ve Kara Kasım ve Osman ve Hızır bin Arslan ... nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb mezbûrun kimesne ile ve sayir ahali-yi karye zimmetlerinde deyn-i şer'iyeden ve kâmilü'l beyân iken bin beşyüz kıt'a riyâli gurus hakkım olub meblağ-ı mersûm iki bin beşyüz kıt'a riyâli gurusun iki bin üçyüz elli kıt'a riyâli gurusunu mezbûrun yedlerinden ahz ve kabz edüb meblağı bâ-kaydı merkûmunun ve sayir ahali-i karyenin zimmetleri ibrâ'i 'âmm kat'ü'l şer'le ibrâ ve iskât eyledim ba'de'l yevm meblağ-ı mezbûre müte'allık ve bi'l vekâle da'va-yı sâdır olursa lede'l ahkâmü'l kirâm mesmû'a ve makkûl olsun dedikde gibbe't tasdikü'l şer'mâ vak'a bi't taleb ketb olundu tahriren fî yevmi's salis 'aşer min şehr-i rebi'u'l ahir sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l Kuzat İsmail Efendi, Fahru'l Kuzat Receb Efendi, Şaban Çelebi bin Osman Çelebi, Ali Çelebi İbn Molla Ebubekir, Elhâc Kasım bin Elhâc Mehmed ve gayrühüm

Sayfa 134/Belge 370**Belgenin Özeti**

Vefat etmiş olan Hacı Hızır'ın Süleyman isimli kişide hakkının olması ve Hacı Hızır'ın varisçileri Kızı Fatma ve oğlu Ali'nin bu borç karşılığında Süleyman'dan bağ satın almaları ve bu bağın artık Fatma ve Ali'ye ait olduğunun belirtilmesi

Ayntab kazasına tâbi' Karadüllük nâm karyede sakin Süleyman nâm kimesne meclis.-i şer'î şerif lâzımü't-teşrifde mahmiye-i Ayntab mahallatından Kızılca Mescid mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat eden elhâc Hızır nâm kimesnenin verâseti hasebiyle kebire kızı Fatmaya ve oğlunun oğlu Ali nâm kimesne münhasır oldukdan sonra mezbûre Fatma tarafından İkrârâtü'l beyân için vekil olub Ali bin Maksud ve Veli bin Maksud nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâlet-i sâbite olan zevci Mehmed beg ve mersûm Ali mahzarlarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb müteveffa elhâc Hızırın zimmetinde deyn-i şer'iyeden yüz guruş hakkı olmağın meblağ-ı mezkûr mukabelesinde karye-i merkûme türâbında vaki' bir tarafı Kilisli oğlu mülkü ve bir tarafı Fakih oğlu mülkü ve bir tarafı Yünci amaca oğlu mülkü ve bir tarafı tarik-i 'âmm ile mahdûd bir kıt'a bin yediyüz seksen mülk bağımı mezbûre Fatma ve Aliye bey'-i bâti kat'î ile bey' edüb teslim-i mebi' etdim ba'de'l-yevm zikr olunan bin yediyüz seksen bağ mezbûren Fatma ve Alinin mülk-i müşterâ mutasarrıf olsunlar dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i muharrer üzere câri olan ikrârâtü'l-mukarrer lehümâ el-mezkûrân Mehmed bey ve Ali vekâleten ve asâleten tasdik eylemeğın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmü'l sâlis 'aşer min şehr-i rebi'ü'l ahir li-sene ahdi ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

fahru'l-Kuzat İsmail Efendi, Ali Çelebi İbn Molla Ebubekir, Hoca Arslan İbn Hızır, Ahmed bin Elhâc Mahmud İsmail bin Hüseyin ve gayrühüm

Sayfa 134/Belge 371**Belgenin Özeti**

Vefat eden Ahmed'den kalan menzilin eşi Kaya hatuna mehr-i müecceli karşılığında verilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Şarkıyân mahallesinde sakin iken bundan akdem fevt olan Ahmed nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi Kaya hatun ibnete Ali mahfel-I kazada müteveffa-yı mezbûrun eytâm siğârının kıbel-i şer' den vasi mütevellisi olan Yusuf bin Maksud mahzarından takrir-i kelâm edüb müteveffa zevcem Ahmedin zimmetinden kıt'a esedi gurus mehr-i mü'ecel muayenem vardır sual olunub muhallefatından aliverilmesin matlubumdur dedikde gıbbe's-sual vasi-yi mezbûr Yusuf 'alleme cevab vermeğin mezbûre Kaya'dan müdde'asını müsbite beyyine teslim olundukda 'udûl-i müsliminden Ali Durmuş bin Mehmed ve Hasan bin uğurlu nâm kimesnelü li-ecli'şşehâde meclis-i şer'a hâzırân olub gıbbe'l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye edüb mezbûre Kayayı müteveffa-yı merkûm Ahmede 'akd-i nikah eyledikleri hinde hinde bizim huzurumuzda kırk kıt'a esdi gurus mehr-i mü'ecel ve kırk kıt'a esdi gurus mehr-i mü'ecel ta'yin olunub mehr-i mü'ecelin verdi edâ edüb mehr-i mü'ecel zimmetinden bâ kayd biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de re'aya şerâytü'l kabul şehâdetleri hayyiz-i kabulde vaka' oldukdan sonra mezbûre Kaya meblağ-ı mezkûr kırk gurus zevci Ahmede hibe etmediğine veya ba'zen ahz edüb ber-vecihle zimmetini ibrâ eylemediğine yemin teklif olundukda oldahi halef billahü'l 'aliyü'l 'ala etmeğin müteveffa-yı mezbûrun muhallefatından edâsına tenbih 'ale hasebü'l sual olunmağın vasi mezbûr müteveffa-yı mezbûrun mahalle-i mezbûrede vâki'-i bir tarafı oğlu mülkü ve bir tarafı Allahvirdi mülkü ve bir tarafı Bayram mülkü ve bir tarafı tarik-i 'âmm ile mahdud menzilinden gayr-i mâl itlâk olunur terekesi yokdur ahz eylesin dedikde menzil-i mezkûre bi-'arz-ı Müslümanlar yigirmi gurus behâ takdir edüb mezbûre Kaya yigirmi beş gurusu kabul etmeğin vasi-yi mezbûr menzil-i mezkûr vesâyet-i merkûme Kaya'ya bey' ve teslim edüb oldahi semenini müteveffa-yı mezbûr Ahmedin zimmetinde olan kırk gurusdan takas edüb merkûme Kaya dahi semen-i mezbûre ile iştirâ ve kabul etmeğin mâ vak'a bi't-

taleb ketb olundu tahriren fi'l yevmi'l hamis min şehri rebi'ü'l ahir li sene ahd ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l Kuzat Receb Efendi, Hasan Beğ İbn Ali, Bayram Bin Muharrem, Şaban Çelebi, Sülükçüzâde ve gayrühüm

Sayfa 134/Belge 372

Belgenin Özeti

Atabeğ isimli köyde bulunan bağın kullanımında Hacı Ömer ve Derviş Ebubekir'in anlaşmazlık yaşamaları ve Ebubekirin söz konusu bağı kullanmasının yasaklanması

mahmiye-i Ayntab mahallatından Yahni mahallesinde sakin elhâc Ömer beşe ibn elhâc Ramazan meclis-i şer' de Mehmed mezbûre muzafatında iken Atabeğ nâm karyede sakin Derviş Ebubekir bin Hasan mahzarında üzerine takrir-i kelâm idüb tarih-i kitâbdan yedi sene mukaddem karye-i merkûme türâbında vaki' bir kıt'a üçyüz seksen bin bağın bana yigirmi bir guruşa bey' idüb kabz-ı Semen eyledikten sonra bir sene tamamında ikiyüz seksen esedi guruşa bey' edüb ben dahi teslim eyledikten sonra hasıl olan mahsubun nısfı mersûm Ebubekir'e nısfı benim olmak üzere kendüye tımar etmeğe virüb minvâl-ı muharrer üzere mutasarrıf olub bağ-ı mezkûre için bey' itmeği mirad eyledikde mezbûr Derviş Ebubekir mani' olur sual olunub edâ-yı hak olunmak matlubumdur didikde gıbbe's-sual mersûm Ebubekir vech-i meşrûh üzere bâki mezkûrun üçyüz seksen bir nısfı mersûm elhâc Ömer beşeye bey' idüb semeni ahz ve kabz eyledikde ikrar idüb lakin bağı mezkûra tımar idüb bana ayid olan mülkiyet üzere yedimizde olunmağı şart ettik deyü cevap virüb yedi seneden berü nısfını tımar mukabelesinde ahz ettiği

Sayfa 135/Belge 372 (Önceki belgenin devamı)

bey' olub şartları kayd olmağla mezbûr Ebubekir tasarrufunda men' birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi's salis 'aşer min şehri rebi'ü'l ahir sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

fahru'l kuzat İsmail Efendi, Ali Çelebi İbn Molla Ebubekir, Abdulkadir Muhzırbaşı, Hüseyin İbn Gübeli, Hüseyin İbn Ali, ...

Sayfa 135/Belge 373

Belgenin Özeti

Banu hatunun sahip olduğu menzili Allahverdi isimli şahısa satması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Ehl-i Cüna mahallesinde sakine Banu binti ... nâm hatun meclis-i şer'î şerif hatir-i lâzımü't-tevkirde işbu râfi'ü'l kitâb Allah virdi ibn Kara Mehmed mahzarında ikrar-ı sahih ve i'tirafı sarîh mer'î idüb mahalle-i mezbûrede vaki' bir tarafı Köse Mustafa mülkü ve bir tarafı mescid ve bir tarafı Mustafa İbn Durak ve bir tarafı tarik-i 'âmm ile mahdud ve mümtâz ... ve kaziye-i tasarrufundan bir bâb beyt-i kebir ve bir bâb beyt-i sagir ve bir matbah müstemil menzilimi mezbûr Allahviridiye elli dokuz aded esedi guruşa bey'ibati kat' ile bey' idüb semeni mezkûr elli dokuz guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz ve kab itdüm teslim-i mebi'i eyledim ba'de'l yevm keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdikü'l şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l râbi' 'aşer min şehri rebi'u'l ahir sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Üstâd Mehmed bin Mustafa, Ebubekir bin Şaban, Ahmed bin Süleyman, Rüstem bin Ali, Mustafa bin Durak, Abdulkadir Muhzırbaşı ve gayrühüm

Sayfa 135/Belge 374

Belgenin Özeti

Ebubekir'in kendisine aid menzilinı Yusuf isimli kişiye satması

Mahmiye-i Ayntab mahallatında Kürkciyan mahallesinde sakin Ebubekir bin Ahmed mahfel-I kazada işbu râfi'ü'l kitâb Yusuf İbn Küçük Hacı müvâcehesinde ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki' bir tarafı Mahmud mülkü ve bir tarafı Mirad mülkü ve iki tarafı tarîk ile mahdûd ve mümtâz bir beyt ve bir mahzen ve bir

oda ve bir ahur ve havlı müştemil mülk-i müşterâm olan menzilimi mezbûr Yusuf'a elli sekiz kıt'a esedi guruşa bey'i bati kat'i ile bey' ve teslim ve oldahi semeni mezkûr ile iştirâ ve teslim idüb semen-i mezkûr elli guruşu müşteri-yi mezbûr yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim ba'de'l yevm menzil-i mezkûr mezbûr Yusufun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdikü'l şer'i mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l râbi' aşer min şehri rebi'u'l ahir sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Osman Çelebi İbn Dedeli, Ömer Bin Osman Yazıcı, elhâc Koca Attar, Molla Osman bin Veli, Hasan Bin Mehmed Beğ ve gayrühüm

Sayfa 135/Belge 375

Belgenin Özeti

Hacı Ahmed, Mehmed beşe isimli kişinin zimmetinde vakıf parasının olduğunu bu paranın 1 yıl sonra Mehmed beşenin ödemesi gerektiğini belirtmesi

Mahmiye-i Ayntaba câri olan suyun yolları temine vakf olunan nukûdun mütevellisi olan elhâc Ahmed bin Mehmed ve nâzırı olan Ali Çelebi ibn Molla Ebubekir nâm kimesneler meclis-i şer'i lâzımü't-tevkirde işbu Râfi'u'l kitâb Mehmed beşe ibn Musa Çelebi mahzarında her biri ikrâr ve takrir-i kelâm idüb vakf-ı merkûmeden mersûm Mehmed beşenin zimmetinde olan akçe hesab eylediğimizde ba'de hesap zimmetinde yüz elli aded esedi guruşu zuhur itmekle sene-i ahdi ve sittin ve elf rebi'u'l evvelinin ibtidâsından sene-i atıye rebi'u'l evvelinin ibtidâsına varınca olmak üzere meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşu yüz altmış buçuk guruş mersûm Mehmed beşenin üzerine mu'âmele-i şer'iyye ile mu'âmele itdik didiklerinde gıbbe't-tasdikü'l şer'i mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l râbi' aşer min şehri rebi'u'l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Elhâc Ömer İbn Abdülhalim, Arslan beğ emin Rum kal'a?, Molla Ramazan İbn Molla Ebubekir, Elhâc Ebulderda İbn Elhâc Abdurrahim, Hüseyin Çelebi İbn Nuh Çavuş ve gayrühüm

Sayfa 135/Belge 376**Belgenin Özeti**

Yakub'un 1 kıt'a çiftlik tarlasını ve 1 kıt'a rub' çiftlik hevalisini Hacı Yusuf Ağa'dan satın alması

Mahmiye-i Ayntab muzafatından Kürd nâm karyede sakin Yakub bin Yusuf mahfel-i kazada işbu râfi'ü'l kitâb elhâc Yusuf Ağa İbn Ali tarafından ikrâratü'l bey' tasdik için vekil-i sabikü'l vekâlesi olan elhâc Mustafa ibn Abdullah mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb karye-i mezbûre türâbında vaki' bir tarafı müşter-i mezbûr mülkü ve bir tarafı Yusuf mülkü ve bir tarafı Kara Cenab oğlu mülkü ve bir tarafı değirmen harkı ile mahdûd bir kıt'a çiftlik tarlamı ve yine karye-i mezbûre türâbında vaki' bir tarafı Kara Cenab oğlu mülkü ve bir tarafı Halil mülkü ve bir tarafı değirmen harkı ve bir tarafı tarik ile mahdûd bir kıt'a rub' çiftlik hevalisi bey'i bati kat'i ile bey' ve teslim idüb meblağı mezkûr on yedi buçuk guruşu tamamen yedinden ahz ve kabz eyledim ba'de'l yevm zikr olunan iki kıt'a tarlayı keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdik kayd şüd tahriren fi yevmi'l hamis 'aşer min şehri rebi'ü'l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l kuzat İsmail Efendi, Süleyman bin İbrahim, Hüseyin Çelebi İbn Ebulderda Çelebi, Mehmed bin Hüseyin ve gayrühüm

Sayfa 136/Belge 377**Belgenin Özeti**

Cellahların şeyhliğinin Mevlâna Mehmet'e verilmesi

Mahmiye-i Ayntabda sakin cellahların şeyhi ve reisleri olan şeyh Gala bin Ebubekir nâm kimesne meclis-i şer'i şerif-i lâzımü't-tevkirde işbu râfi'ü'l-kitâb Mevlâna Mehmed bin Ya'kub nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm edüb cellahların meşihati birkaç seneden berü berât-ı Alişân ile benim üzerimde olub vâki'

olan hizmetleri edâ etsün dedikde mersûm Mevlâna Mehmed kabul ve tasdik etmeğin mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi’s sâdis şehri rebi‘ü’l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

Üstâd İbrahim bin halife, Ebubekir bin İdris, Üstâd Musa bin Hamza, Halife bin Ali, Mes‘ud beşe Ali Mehmed, Ebubekir bin Mustafa, Abdülkadir Muhzırbaşı, ve gayrühüm

Sayfa 136/Belge 378

Belgenin Özeti

Fatma, vefat eden eşi Mehmet’te mehr-i müeccel hakkının olduğunu, ancak Mehmet’in oğlu Osman’ın bir kısmını vermediğini iddia ederek dava açması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kürkciyan mahallesinde sakin Fatma binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer‘i şerif-i lâzımü’t-teşrifde işbu râfi‘u’l kitâb Osman bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da‘va ve takrir-i kelâm edüb mezbûr Osmanın babası olub bundan akdem fevt olan Mehmed benim zevcem olub zimmetinden olan on guruş mehr-i müeccelim da‘va-i hisse-i şer‘iyyede hak talep eyledikde bana ancak sekiz guruş verib bâkisini vermede ta‘allül eder sual olunub icrâ-yı hak olunmak matlubumdur dedikde gıbbe’s-sual mersûm Osman babam Mehmed fevt oldukda mersûm Fatma hatunun mehr-i müecceli mukabelesinde beş guruş ve tecemmülât-ı hane vesâyir terekesi mukâbelesinde dört guruş virüb mehr-i müeccelinden ve tecemmülât-ı sâyiresinden zimmetini ibrâ ve iskat etdi deyü cevab verüb mezbûre Fatma münkire olmağın merkûm Osmanın kelâmını müsbite beyyine talep olundukda ‘udul-i ricâlden veli bin İskender ve Mehmed bin İlyas nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hazırân olub gıbbe’l istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i eyledi merkûme Fatma zevci müteveffa-yı merkûmenin zimmetinden olan mehr-i müecceli mukabelesinde mezbûr Osman yedinden beş guruş ve semen-i hisse-i şer‘iyyesi mukabelesinde dört guruş cem‘an dokuz guruş olub mersûm Osman’ın zimmeti husus-ı mezkûrdan ibrâ ve iskât etdi biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ederiz. Ve bu edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde şerâyiti’l kabul

şehâdetleri hayyiz-i kabulde kayd olmağın mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi’l hâmis ve’l aşer Min şehr-i rebi‘ü’l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

Elhâc Bayram Ağa, Elhâc Yusuf Beşe ibn Ali beşe, Elhâc Ebu’l-derdâ? Çelebi, Elhâc Hüseyin bin Sun‘ullah ve gayrühüm

Sayfa 136/Belge 379

Belgenin Özeti

Ayntab şehri Yahni mahallesinde yaşayan Abdi ve kardeşinin gayet düzgün insanlar olduğunun söylenmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Yahni mahallesinde sakin işbu râfi‘u’l kitâb Abidin bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘i şerife gelüb takrir-i kelâm edüb hâlâ Ayntab mütesellimi olan Hasan Ağa hilâf-ı şer‘i şerifde beni ahz edüb akd-ı şehâdet ile bundan akdem olunub hâlâ mahbus olan ekrâd karar edüb kürd Ali beni bulur imiş karındaşının yanında bir beyit vaz‘ etmiş deyü mahalle-i Yahni’de hasbi halim hazır bi’l meclis olan ahâli-i meclisde sual olunan takrirleri tahrir olunmak matlubumdur dedikde gıbbe’s-sual ahâli-yi mahalle-i merkûmede Receb beşe ibn Bayram ser çavuş ve elhâc bin Hasan ve Molla Bayezid bin Mustafa ve Çelebi Mustafa ve Ali paşa ibn Maksud ve Ali bin Mehmed ve Hasan bin Şaban ve Hüseyin bin Ramazan ve elhâc Osman bin hacı hâcî Şaban nâm kimesneler da‘ileri mersûm Abdi bin Merid iştirâki hallerinde müstakim kimesnedür bu ana gelince ... ve kendi görmeğın mezbûrlar hakkında olan kelâm-ı isnad mahzundur deyü her biri ihbar etmeğın mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu tahriren fi’l yevmi’l hamis ve aşer min şehr-i rebi‘ü’l ahir sene ahdet vesittin ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

Ali Çelebi ibn Molla Ebubekir, (silik), Abdülkadir bin Muhzırbaşı

Sayfa 137/Belge 380

Belgenin Özeti

Hüseyin Bey, oğlu Ali’nin askerler tarafından öldürüldüğünü, oğlunun öldürülmesiyle ilgili kimseyle davasının olmadığını bildirmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kayacık mahallesinde sakin iken sipahiyandan Hüseyin bey ibn Kasım meclis-i şer'î şerif-i tevkirde işbu râfi'ü'l kitâb mahalle-i mezbûre sükkânından elhâc Fahrüddin ve elhâc Ali ve Ömer Tengriverdi vesâyir ahâli-i mahalle-i mezbûre mahzarlarında ikrar ve takrir-i kelâm edüb oğlum Ali bundan akdem Maraş kazasına tabi' ... darından geçüb gelür iken üzerlerine dokuz nefer sipahi onlusu gelüb tarik-i 'âmm kenarında zahirinde dokuz yerinden tüfenk ve mızrak ile urub katl etmeğin oğlum mezbûr Ali'ye mahalle-i mezbûrede katıra tahmil edüb mahalle-i suburede? Sakin olduğum menzile getürdim oğlum mezbûr Alinin dem ve diyetine ta'alluk mezbûrdan kimesneler ile ve ahali-i mahalle-i mezbûrede bir ferd ile da'va ve niza'im yokdur dedikde mukirri merkûmunun minvâl-i muharrer üzere câri olan ikrarın el- mukarru leh el-mezkûrun bi'l müvâcehe tasdik etmeğin mâ vak'a kayd olundu tahriren fi'l yevmi'l hamis ve'l aşer min şehr-i rebi'ü'l ahir sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Hasan ibn Hüseyin, Süleyman bin Ali, İbrahim ibn Abdülcelil, Abdüsselam çelebi Molla Mehmed bin hacı Ali

Sayfa 137/Belge 381

Belgenin Özeti

Osman isimli kişinin tarlasını Hızır isimli kişiye 37 esedi guruşa satması ancak bu paranın 17 guruşunu alması geri kalan 20 guruşa karşılık Osman beyden tarla satın alması

Mahmiye-i Ayntab muzafatından Kürd nâm karyede sakin Osman bin Uğurlı nâm kimesne mahfel-i kazada işbu rafi'ü'l kitâb Hızır çelebi ibn Ali beşe mahzarında ikrar ve takrir-i kelâm edüb karye-i mezbûre türâbında pınar başında vaki' bir tarafı kasab Nuri mülkü ve iki tarafı dârı ile mahdud bir kıt'a tarlamı mezbûr Hızır çelebiye otuz yedi kıt'a esedi guruşa bey'-i bâti kat' ile bey' ve teslim edüb semeni mezkûr utuz yedi guruşun onyediyedi guruşu mezbûr Hızır Çelebi yedinde ahz ve kabz edüb bâki kalan yigirmi guruşunu mezbûr Hızır çelebi dahi karye-i mezkûrede yine pınar başında vaki' ma'lûmetü'l hudud bir kıt'a çiftlik tarlasını bana bey' ve teslim

edüb ben dahi semen-i mezkûr ile işтира ve kabz ve teslim eyledim ba'de'l yevm mahdûd mezkûr bir çiftliğin tarla-i mezbûr Hızır çelebini mülküdür keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiku'l şer' mâ vak'a bi't taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l hamis min şehr-i rebi'u'l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Hüseyin ağa ibn Za'im, Hallac Ramazan, Molla Ali bin Abdullah

Sayfa 137/Belge 382

Belgenin Özeti

Hızır Çelebi isimli kişi, hizmetkârını sarhoş edip odasına götüren ve yaralayan Murad beşeye dava açması ancak Murad'ın bu iddiayı inkar etmesi üzerine konunun şahidler önünde görüşülmesi ve Hızır Çelebi'nin iddiasının doğrulanması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Tarla-yı atik mahallesinde sakin elhâc Hızır Çelebi ibn Mustafa gözü büyük nâm kimesne meclis-i şer'î şerif-i lâzımü't-tevkirde Sekek Tevbe mahallesinde sakin Murad paşa ibn Abdullah nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelâm edüb işbu mâh rebi'u'l ahirinin ondördüncü günü mersûm Murad beşe odamdan (silik) ve emr-i hizmetkârımı iğra ve tahrik edüb kendü odasına alub şarab-ı hamr etdürüb ve başından hançer ile urub mecrûh edüb ma'an bir hizmetkârımın armasını virüb bile öğüne düşürüb vakt-i 'asırdâ ben dahi haberdar olub vardığımda mersûm Mirad beşe varsak tüfengi ile urmağa hücum etmişdir sual olunub icrâ-yı hak olunmak matlubumdur dedikde gıbbe's-sual mersûm Murad beşe inkârile cevab verüb mersûm Hızır Çelebiden da'vasını müsbite beyyine taleb olundukda 'udul-i ricâlde Hasan bin Osman ve Hüseyin bin hacı ve Şaban ve Şaban bin üstâd Ali ve Hasan beşe ibn Ali Abdullah vesâyir (silik) ve Mehmed beğ ibn Mehmed nâm kimesneler li ecl-i şehâde meclis-i şer'a hazıran olub gıbbe'l istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eyledilerki filhakika mezkûrda vakt-i 'asırdâ mezbûr Mirac beşe mersûm Hızır çelebini hizmetkârı Mustafaya ... öğüne düşürüb biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden şerâyiti'l kabul şahidler hayyiz-i kabulde vaki' oldukdan sonra

mevzu‘ tasdik mâ vak‘a bi’t taleb ketb olundu tahriren fi yevmi’l samis min şehr-i rebi‘u’l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

Fahru’l Emâsil İbrahim Ağa, Fahru’l Kuzat Receb Efendi, Fahru’l Kuzat İsmail Efendi, Fahru’l ekârim Nasuh Ağa, Elhâc Ebubekir Ağa İbn Ali, Ali Çelebi İbn Molla Ebubekir ve gayrühüm

Sayfa 138/Belge 383

Belgenin Özeti

Abdülaziz’in vefat eden babasının ölümü ile ilgili Hüseyin ve Abdi isimli kişiler ile hiçbir dava ve kavgalarının olmadığı bildirilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Kürkciyan mahallesinde sakin Abdülaziz bin Sevindik nâm kimesne mahfel-i kazada hâlâ sakin Hüseyin ibn elhâc Mehmed ve li-ebeveyn karındaşı Abdi? Taraflarından husûsati’l beyânı tasdik için vekil olan karye-i Hacı sükkânından Hüseyin ibn elhâc Mehmed nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve takrir-i kelâm edüb tarih-i kitâbdan on beş sene mukaddem karye-i Hacı’da Babam Sevindik mecruhen fevt olunmuş bulunmağın mezbûren Hüseyin ve Abdi husûsu mezkûrun mezbûrân Hüseyin ve Abdi’nin zimmetleri ibrâ-i ‘âmm kâtı’u’l nizâ‘la ibrâ ve iskât eyledim (silik) müteveffa babam Sevindik’in dem ve diyetine müte‘allik mezbûrân Hüseyin ve Abdi ile vechen bi’l müvâcehe da‘va ve niza‘ım yokdur dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-i meşrûh üzere câri olan ikrâratü’l el-mezkûr Hüseyin bi’l vekâle tasdik etmeğın mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi’l sâni‘ min şehr-i rebi‘u’l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü’l Hâl:

Osman Ağa İbn elhâc Mehmed, Mehmed Ağa bin Mustafa, Ahmed Ağa İbn Mehmed Ağa, İbrahim Bin Veli, Hüseyin İbn Ahmed, ve gayrühüm

Sayfa 138/Belge 384

Belgenin Özeti

Rum kal'a kazasında bulunan havassı hümâyûn emini olan fahrü'l akrân Arslan beğın Merzifan nahiyesinde bulunan havass-ı hümâyun kari ve mezra'ının bin altmış senesindeki mahsulatının zarar gördüğü

İçin Hacı Hasan'dan 400 guruşu alması

Rum kal'a kazasında vaki' havassı hümâyûn emini olan fahrü'l akrân Arslan beğ ibn Abdullah meclis-i şer'î şerif-i lâzımü't-tevkirde mahmiye-i Ayıntab mahallatından Cevizli mahallesinde sakin işbu râfi'ul kitâb elhâc Hasan ibn elhâc Ömer müvâcehesinde ikrâr ve takrir-i kelâm idüb rum kal'a kazasına tabi' Merzifan nahiyesinde vaki' havass-ı hümâyun kari ve mezra'ının bin altmış senesinde vaki' mahsulat zayi' ... sene-i mezbûr elhâc kadimden olageldiği üzere dörtyüz kıt'a esdi guruşa der'uhde idüb meblağı mezkûr dörtyüz guruşu ber vech-i mezbûr elhâc Hasan yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim zamanı havl eyledikde nahiyeye-i mezkûra vaki' kari ve mezra' ve senevi mahsulatı ahz ve kabz itsun dedikde gibbe't-tasdiku'l şer' mâ vak'a ketb olunub bi't taleb rafi' ve vaz' olundu tahriren fi yevmi'l sânî' min şehr-i rebi'u'l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l Hâl:

Elhâc Yusuf Çelebi İbn Elhâc Ahmed, Elhâc Abdulkadir Ağa İbn Molla Hüseyin ve gayrühüm

Sayfa 138/Belge 385

Belgenin Özeti

Vefat eden Ömer isimli kişinin küçük çocuklarına miras kalan hisselerin korunması için Hasan isimli kişinin vasi tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Akyol mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat eden Ömer nâm kimesnenin sagir oğlu Maksud ve Mehmed ve sagire kızları Hadice ve Zeyneb ve Salime'ye müteveffa babalarından intikal eden hisse-i şer'iiyeleri zabt ve hıfz ve sair vaki' olan umurları tesviye için vasi lâzım ve mühim olmağın işbu râfi'u'l kitâb Hasan bin Zekerriya nâm kimesne müstakim ve vesayeti 'uhdesinden gelür deyü müslümanlar haber virmeğın kibel-i şer'den mezbûr Hasan

eytâm mezkûruna vasi nasb ve ta'yin olunub oldahi vesayet-i merkûmeyi kabul ve hidmet-i lâzımleri edâya ta'ahhüd itmeğın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu olundu tahriren fi yevmi'l sâni' min şehr-i rebi'u'l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l Hâl:

Abdulvahhab Efendi İbn Şaban Efendi, Elhâc Mehmed Ağa Dizdar Sabık, Hüseyin İbn Elhâc Hasan ve gayrühüm

Sayfa 138/Belge 386

Belgenin Özeti

Vefat eden Receb'in küçük kızına Emine isimli kişinin vasi tayin edilmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Ammu mahallesinde sakin iken bundan akdem fevt olan Receb nâm kimesnenin sagire kızı Tursun'un hisse-i şer'iiyesi zabt ve hıfz tesviye için bir vasi lazım ve mühim olmağın işbu ba'isü'l kitâb Emine binti Hasan müstakim ve vasi 'uhdesinden gelür deyü bi-'arz-ı Müslümanlara haber virmeğın kıbel-i şer' de mezbûre Emine sagire mezbûre Tursun'a vasi nasb ve ta'yin olunub oldahi vesayet-i merkûmeyi kabul ve hidmet-i lâzımleri edâya ta'ahhüd itmeğın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu olundu tahriren fi yevmi'l sâni' min şehr-i rebi'u'l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l Hâl:

Fahru'l Kuzat İsmail Efendi, Fahru'l Kuzat Rıza Efendi, Fahru'l Kuzat Ali Çelebi, Abdüsselam Çelebi İbn Ebubekir

Sayfa 138/Belge 387

Belgenin Özeti

Gülüşe hatunun 2 kıt'a tarla ve eşyalarını küçük oğlu Receb'in kızı Tursun'a bağışlaması ve ismi geçen Tursun'un küçük olması sebebiyle vasisi olan Emine'ye teslim etmesi

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Ammu mahallesinde sakin Gülüşe binti Ali tarafından hususâtî'l beyâna ikrar için vekil olub mezbûre Gülüşe nehc-i şer' üzere

Derviş Eyyüb şehadetleri ile vekâleti sâbite olan Abdülkerim bin Abdülkerim meclis-i şer'î hatır-i lâzımü't-tevkirde işbu ba'isü'l kitab Tursun binti Receb nâm sagirenin kıbel-i şer' de vasi mansubesi olan Emine binti Hasan nâm hatun müvâcehesinde (silik) ikrar ve itiraf idüb vekâlet-i mezbûre Gülişe mahalle-i Ammu da vaki' bir tarafı Hasan mülkü ve bir tarafı Ali mülkü ve

Sayfa 139/Belge 387 (Önceki belgenin devamı)

bir tarafı es-seyyid Hasan mülkü ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud ve mümtaz menziline cümle tevabi ve levahıkı ile ve karye-i Kürd türâbında vaki' bir tarafı Veli mülkü ve bir tarafı Halil beşe mülkü ve bir tarafı tarik-i 'amm ve bir tarafı hark ile mahdud ve bir kıt'a üç rubû' hissesinin karibinde vaki' bir kıt'a deşt tarlasının tasarrufu ve bir ibrik ve bir sahn ve bir tenceresini sagire oğlu Recebin kızı sagire merkûme Tursun'a hibe-i hüccet-i şer' ile hibe ve temlik ve vasi olan mezbûre Emine'ye teslim idüb oldahi meclis-i hibede vesâyet-i sagire merkûme Tursun için eşyayı ve kabz ve teslim idüb ba'de'l yevm mezkûr ve iki kıt'a tarla ve diğer evkâf-ı eşya merkûme Tursun'un mülk-i mevhubıdur dedikde mukirr-i merkûmun minvâl-ı meşrûh üzere cârî olan ikrâratü'l el-mukarrun leh el-mezkûr Hasan vesayeti tasdik etmeğin tahriren fi yevmi'l 'aşer min şehr-i rebi'u'l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l Hâl:

Fahru'l Kuzat İsmail Efendi, Receb Efendi, Elhâc Hızır Ağa, Ali Çelebi İbn Molla Ebubekir

Sayfa 139/Belge 388

Belgenin Özeti

Hamza, Yusuf ve Muslı'nın babalarından kendilerine kalan miras ile bir menzil satın almaları ve bu mülkün kardeşler arasında paylaşılması

Mahmiye-i Ayntab mahallatından Şhreküsdü mahallesinde sakinan Hamza ve Muslı ibni Ali meclis-i şer'î şerif-i hatırı lâzımü't-tevkirde li-ebeveyn karındaşı Yusuf beşe mahzarında ikrar ve da'va ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki' gibbe'l

sual ma'lûmetü'l hudud Osmanın ve karındaşı Ömer nâm kimesnelerden ikiyüz yigirmi guruşa istişhâd eylediği menzil üçümüzün kâr ve kesbi ile hâsıl olan akçe ile iştirâ olunmuş iken mezbûr Yusuf beşe kendü nafaka hüccetini intikâle hala beynimizde taksim mirad eylediğimizde ta'allül ider sual olunub icrâ-yı hak olunması matlubumdur dediklerinde gıbbe's-sual mezbûr Yusuf beşe zikr olunan menzilin kendim iştirâ eyledüm deyü cevap virüb karındaşları merkûmân Hamza ve Musa ile kâr vekilleri iştirâki üzere olub müşterek olan akçe ile iştirâ eylediğini münkir olmağın müdde'ayân-ı merkûmândan müdde'aları müsbite beyyine talep olundukda 'udûl-i müsliminden Hızır bin Üveys ve Ahmed bin elhâc Şaban ve Mehmed bin Şaban ve Ahmed bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecl-iş şehâde meclis-i şer' de hazirûn olub gıbbe'l istişhâd her biri edâ-yı şehâdet-i şer' iyye idüb mezbûr Hamza ve Muslı ve Yusuf beşenin bu ana gelince babaları Ali'den kendülere intikâl iden muhallefat ve kâr vekillerinden hasıl olan iştirâki üzere olub zikr olunan menzil iştirâki üzere olan akçe ile iştirâ olunmuştur biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde ba'de ri'ayet şerâyitü'l kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabulde vakf olmağın zikr olunan menzil iştirâki üzere olub beynlerinde 'alet-tesviye taksim itmek üzere tenbih olunub mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahriren fi yevmi'l ... min şehr-i rebi'u'l ahir li sene ahdet ve sittin ve elf

Şuhûdü'l Hâl:

Fahru'l Kuzat İsmail Efendi, Fahru'l Kuzat Receb Efendi, Osman Ağa ibn Elhâc Mehmed, Abdulkadir bin Muhzirbaşı ve gayrühüm

Sayfa 139/Belge 389 Belgenin Özeti

Ebubekir Bey, Hüsrev Paşa'nın Medine-i Haleb'de yaptırdığı câmi'i şerîfin ve imâretinin evkâfının mütevellisi olan Mustafa Ağa'nın Hüsrev Paşa vakfını kullanmakta olduğunu, bu vakıfta kendisinin de hak araması sebebiyle durumun sorgulanmasını talep etmesi

Sahibu'l hayrat ve'l ihsân merhûm Lala Mustafa Paşa kazıyye eyleyüb binâ eylediği câmi'i şerîfin evkâfına müteveli olan din-i meşrutiyet üzere mütevellisi olan fahru'l akranü'l kirâm Abdalbaki bey tarafından erkânü'l sâni da'vaya vekil olub vekâleti

hayyizim şer‘i mâcid mahzarında ‘âhd tenbih olunub şer‘an sabit olan Ebubekir Bey meclis-i şer‘i şerif-i lâzımü’t-teşrifde vakfa müşâr eylediğimiz karındaşı merhûm Hüsrev Paşa’nın Medine-i Haleb’de vakf binâ eylediği câmi‘i şerîfin ve ‘imâretinin evkâfına kendinin evladına ve meşrutiyet üzere mütevellisi olan fahrü’l ekârim Mustafa Ağa mahzarında üzerine da‘va ve takrir-i kelâm idüb mumâileyh Mustafa Paşa’nın evkâfı ile müşârün-ileyh Hüsrev Paşa’nın evkâfının mahlût olmağla Medine-i Ayıntabda ma‘lûmetü’l hudud bir bâb tevbehâne dükkânı vakfi müşârün-ileyhin evkâfından iken mersûm Mustafa Ağa Hüsrev Paşa vakfındandır deyü tasarruf ider sual olunub kabz olunması matlubumdur didikde gibbe’s sual mersûm Mustafa Ağa cevabında zikr olunan bir bâb tevbehâne dükkânı ceddîm Hüsrev Paşa’nın vakfi menkûl behâsından mestûr ve mukayyed olmağla müvâcehelerinde mülhâkdır hıfz ve tasarruf olunub târih-i kitâba gelince müdahale olunagelmiş ... deyü cevap virecek mersûm Ebubekir bey cevabda filhakika minvâl-ı meşrûh üzeredir deyü ikrar ikrar ve i‘tiraf itmeğin ile mersûm Ebubekir bey tasarrufuna men‘i birle mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu

Şuhûdü’l Hâl:

Elhâc Mustafa Boyacı, Ali Çelebi İbn Molla Ebubekir, Hasan Çelebi Müderris, Abdullah Muhzırbaşı, Mustafa beşe İbn Abdullah

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1. Evlilik ve Aile

Sosyal bir varlık olan insanın, kendi başına yaşamını sürdürmesi, neslini devam ettirmesi, sevgi ve mutluluk gibi duyguları yaşaması mümkün olmadığından, aileye ihtiyaç duyduğu kabul gören bir gerçektir.¹¹⁸ Aile, kan ve süt bağıyla evlilik bağının bir başkasıyla bağladığı fertlerden meydana gelmektedir. Hukukun şahısların karşılıklı ilişkilerini, hak ve görevlerini sistemli bir şekilde ele alan kısmına Aile hukuku denmektedir. Evlenme ise bazı İslam hukukçularına göre karı koca arasında beraber yaşamaya ve yardımlaşmaya izin veren ve taraflara karşılıklı hak ve vazifeler yükleyen bir anlaşmadır. Bu akit İslam dininde önemli bir yere sahip olmuştur. Hem Kuran-ı Kerim hem de hadis-i şeriflerde Müslümanların evliliğe teşvik edildiği görülmektedir.¹¹⁹

İslâm dini, aileyi toplumun temeli saydığı için evlenmeyi de gerekli görmektedir¹²⁰. Osmanlı toplumunda aile bir yandan Türk gelenek, örf ve âdetlerinden etkilenirken, temelde İslâm aile hukukuna göre teşekkül etmiştir. İslâm Hukukuna göre ailenin oluşması için nikâh akdi denilen sözleşmenin yapılması şarttır. İslâm hukukuna göre nikâh, tarafların ve şahitlerin katılımıyla gerçekleştirilen bir sözleşmedir.¹²¹ Osmanlı devletinde aile hukuku, resmi mezhep olan Hanefî mezhebinin içtihatlarına göre uygulanmıştır. Kadı ve müftü beratlarında, hüküm ve fetvanın, Hanefî mezhebinin en sahih görüşüne göre verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Fakat bunun yanında, başka mezhepten kadıların atandığı da görülmektedir.

Aile hukuku ile ilgili konular hakkında, sicil kayıtlarından çok daha sağlıklı bilgiler alınabilmektedir. Eski Türk aile yapısını, nişanlanma, evlenme ve benzeri

¹¹⁸ İsmail KIVRIM. XVII. Yüzyılda Gaziantep Şehrinde Ailenin Oluşumu (1650–1700), *Türkiyat Araştırması Dergisi*, s. 359

¹¹⁹ M. Akif AYDIN (2007), *Türk Hukuk Tarihi*, Hars Yayınları, İstanbul, s.282

¹²⁰ Servet Armağan. (2001) *İslâm Hukukunda Temel Hak ve Hürriyetler*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 4.Baskı, Ankara, s.160.

¹²¹Kıvrım, s.357

müesseselerin nasıl işlediğini, tamamen erkeğe ait gibi sanılan boşama hakkının kadın tarafından da nasıl kullanıldığını, şiddetli geçimsizliğin kadına evlenmeyi sona erdirmeye hakkını verdiğini, karı-koca arasındaki mal ayrılığı rejimini, karı-kocanın çocuklar üzerindeki hak ve vazifelerini, mehir olarak hangi eşyaların verildiğini ve tarihin muhtelif devirlerinde bir Türk ailesinde hangi şeylerin önem arz ettiğini ve en önemlisi de evlenme akdinin sicile (mecburi olmasa da) kaydedildiğini öğrenebiliriz¹²²

20 no'lu Ayntâb Şer'iyeye sicilinde aile ile ilgili belge sayısı otuz yedi adettir. Bu belgelerin dokuz tanesi boşanma, bir tanesi ergenliğe girmediği gerekçesiyle nikahın bozulmasına aittir. geri kalan belgeler ise, nafaka, kisve ve mehir ile ilgilidir. Evlilik ile ilgili belgelerde kadın-erkek farkı gözetilmediği adaletin iki taraf için de eşit uygulandığı görülmektedir. İddiaların sahliliğinden emin olmak için şahidlerin ifadeleri ve kişilerin vicdani duygularını ortaya koyarak yemin ettirilmesi dikkat çekicidir. Toplumun temeli sayılan aile müessesesinin Osmanlı devletinde sağlam temeller üzerine inşâ edilmesi, devletin her alanda başarıya ulaşmasının gizli bir anahtarı hükmündedir.

4.1.1. Mehir

Evlenme bedeli olarak tanımlayabileceğimiz mehir, kadın için ekonomik bir güvence aracıdır.¹²³ İslâm Hukukunda koca, evlenme anında veya devamı sırasında bazen de sona ermesi halinde karısına belirli bir mal veya para gibi ticari değeri olan bir şey vermek zorundadır. Buna Arapça "mehir" ya da "sadak" adı verilmektedir. İslam hukukunca mali bir değeri olan, satış veya kullanılması yasak olmayan her şey

¹²² Ahmet Akgündüz; Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler, s.13.

¹²³ Zeynel ÖZLÜ (2009) Batı Karadeniz'de Antik Bir Osmanlı Kenti Prusias Ad Hypium Üskübü (Konuralp), Düzce Üniversitesi Araştırma Yayınları, Yayın No:1, Düzce, s.373

mehir olarak verilebilir. Peygamber'in hadislerinde de kadına mehir verilmesi gereğinden bahsedilmektedir¹²⁴.

Mehir, nikâh esnasında belirlenip belirlenmemesine göre mihr-i misil ve mihr-i müsemmâ diye ikiye ayrılmaktadır. Herhangi bir anlaşma yoluna gitmeyip kadının emsaline bakılarak takdir edilen mihre mihr-i misil (belirlenmemiş misil) denir. Hanefî fihhına göre mihr-i misil, baba tarafından benzeri olan bir kadının mihridir. Eğer baba tarafından kendisi ile benzer bir kadın bulunmuyorsa sosyal seviye açısından ailesine benzeyen bir kadının mihri esas alınır. Mihr, kadının evlenmeden doğan bir alacağı olduğu için, ödeme şekli üzerinde taraflar bazı anlaşmalar yapabilir. Bu tür mehre de mehr-i müsemmâ denir. Mehr-i müsemmâ (kararlaştırılan ödeme şekline göre) mihr-i mu'accel ve mehr-i müeccel diye iki kısma ayrılır. Akit esnasında peşin ödenen mehre mehr-i mu'accel (peşin mehir), bir kısmının veya tamamının muayyen bir vadeye bağlanmış mehre de mehr-i müeccel (ertelenmiş mehir) denir. Kadın, mihr hakkının vadeye bağlanmasına kendi iradesiyle razı olduğu için belirlenen vadenin gelmesinden önce mihirini talep edemez. Mehr-i müeccel için bir vade tayin edilmemiş ise; mihr, talâk ve eşlerden birinin ölüm anına kadar mihr-i müecceldir. Ayrıca mehrin aynî veya nakdî olarak ödenmesi gelenek-görenek, örf ve adetlere göre değişmektedir.¹²⁵

İncelenen 20 numaralı sicilde on dört adet mehir ile ilgili belge tespit edilmiştir. Bu belgelerden bir tanesinde mehir ile ilgili şu şekilde bir kayıt yer almaktadır. Ayntab şehri Akyol mahallesinde yaşayan Sultan, eşi Hasan'ın kendisini boşadığını, muaccel ve müeccelinden 40 kuruş kaldığını söyleyerek, Sultan'ın eşinden hak talep etmesi ancak konunun eşi Hasan ve şahidler tarafından inkar edilmesi üzerine, ismi geçen Sultan'ın kendisine mehr-i muaccel ve mehr-i müeccelinin verildiğini itiraf etmesi ve Sultan'ın taaruzunun yasaklanmasına yönelik

¹²⁴ Halil Cin. (1988). *İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya, s.210-211.

¹²⁵ Kıvrım, XVII. Yüzyılda Gaziantep Şehrinde Ailenin Oluşumu, s.374-375

kayıtta, Sultan isimli kişinin mehr-i müeccelini almasına rağmen, haksız talepte bulunduğu şahidlerin ifadeleriyle ortaya çıkarılmıştır.

Mehir ile ilgili diğer bir kayıta ise, Mihri hatunun eşi Hacı Hüseyin'in vefat etmesi üzerine, Mihri hatun vefat eden eşi Hüseyin'in zimmetinde 90 guruş mehr-i müeccel olduğunu ve bu miktarı eşinin geriye bıraktığı mal varlığından talep etmesi ile bu durumun soruşturulması ve Mihri hatuna bu miktarı daha önceden almadığına dair yemin ettirilmesi ve bunun sonucunda Mihri hanımın mehr-i müeccelinin eşinin geriye bıraktığı mal varlığından verilmesine karar verildiğine dair kayıt mevcuttur.¹²⁶ Bu kayıttan da anlaşıldığı üzere kadına mehr-i müecceli eşinin vefatı dolayısıyla verilmiştir.

4.1.2. Boşanma

Osmanlı toplumunda aile birliğinin korunması açısından evlilikte devamlılık esas olmakla birlikte aile içindeki uyumu sürdürmek imkansız hale geldiğinde nikah akitlerini çeşitli yollarla sona erdirme imkanı bulunmuştur. Aksi takdirde aile, kaybolan düzen rayından çıktığı andan itibaren ne karı koca, ne çocuklar ne de millet, toplum ve devlet için hayırlı, fayda sağlayıcı bir müessese olma vasfını muhafaza edebilir. Bu sebeptendir ki, devlet evlenmeyi olduğu gibi boşanmayı da tasvip ve disipline etmiştir.¹²⁷

¹²⁶ Bk. Belge 226: Belgenin Transkripsiyonu

vefât eden el-Hâc Hüseyin nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi işbu bâ'isetü'l-kitâb Mihri hatun binti Muhsin meclis-i şer'-i şerîf lâzimu't-teşrifde müteveffânın kebîr oğlu Mustafa ve eytâm sigârının kibel-i şer'den mansûb vasîsi olan Bektaş bin Ahmed mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ zevcim el-Hâc Hüseyin'in zimmetinde doksân aded esdî kuruş mehr-i müeccel hissem vardır suâl olunup muhalefâtından alıverilmesi matlûbumdur

¹²⁷ Şakir Berki. (1975) , Boşanma Ve Ayrılık, AÜHFD, C. 32, S.1-4, s.136

Boşanma, evlilik bağına çözmek, evlilik ilişkisine son vermek nikâh kaydını kaldırmaktır.¹²⁸ Osmanlı devletinde boşanma ya aileyi kuran bireylerden karşılıklı ya da tek taraflı yapmış olduğu ayrılık beyanıdır. Konuyla ilgili olarak başlıca üç kavram karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan birincisi erkeğin kadını boşaması anlamına gelen “talak”, ikincisi ise kadının, kadı kararıyla erkeği boşaması anlamına gelen “tefrik”, üçüncüsü de karşılıklı rıza ile evliliğin bitirilmesi anlamına gelen “muhâlaa”dır. Talak; boşama ehliyetine haiz olan kocanın, tek taraflı iradesiyle evli hanımını belli lafızlar kullanarak derhal veya gelecekte belirttiği bir zaman itibarıyla boşamasıdır. İslâm hukukunda erkeğin hanımını boşama yetkisi kabul edilmiş olup, erkek bu yetkisini tek taraflı iradesi ile kullanabilmektedir¹²⁹. Kocanın cinsel iktidarsızlığı, akıl hastası olması veya bulaşıcı hastalıkları bulunması gibi evlilik hayatını çekilmez hale getiren sebeplerden dolayı kadın, evliliğin sona erdirilmesi için kadına başvurabilirdi. Kadı da karı kocayı bu sebeplerle boşayabilirdi. Bu duruma ise tefrik adı verilmektedir¹³⁰. Yine muhâlaa olarak isimlendirilen karı-kocanın şiddetli geçimsizlik nedeniyle karşılıklı olarak, her iki tarafında rızasıyla evliliğin sona erdirildiği bir durum daha vardır¹³¹.

20 numaralı sicil kayıtlarında dokuz adet boşanma davasına rastlanılmıştır. Bu belgelerin bazıları talak ile boşanma bazıları ise muhalaa ile boşanma olduğu anlaşılmaktadır. Hem talak hem muhalaa ile boşanmanın bir arada olduğu mahkeme kaydını şu örnek gayet iyi açıklamaktadır: Ayntab şehri Bey mahallesinde yaşayan Döndü'nün eşi Osman'da 15 guruş mehr-i mukaddem ve 15 guruş mehr-i muahhar toplamda 30 guruş hakkı bulunmaktadır. İsmi geçen Döndü kendi rızasıyla Osman'da bulunan hakkının 7 guruşundan vazgeçmesi ve nafaka iddetini talep

¹²⁸ Vehbe ZUHAYLİ (1994) İslam Fıkhi Ansiklopedisi, (Tercüme Komisyon), I-X, Risale Yayınları, İstanbul, c.IX, s.27

¹²⁹ Nihat DALGIN. (2001). İslâm Hukukunda Boşama Yetkisi, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, s.33-34.

¹³⁰ Ahmet AKGÜNDÜZ. İslâm'da İnsan Hakları Beyannâmesi, Timas Yayınları, İstanbul 1993, s.34.

¹³¹ Ahmet Akgündüz, Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler, s.26.

etmemeye razı olması ile ismi geçen Osman'ın, eşi Döndü hanımı bir daha geri dönemeyecek şekilde yani bayin talak ile boşamasına dair kayıttaki kadının kocasında bulunan bazı alacaklarından vazgeçmesi şartıyla eşinin onu boşaması anlaşmalı boşanmaya verilecek bir örnektir. Ayrıca erkeğin eşini bayin talak zikrederek boşaması da erkeğin eşine bir daha geri dönemeyeceğinin göstergesidir.¹³²

Boşanma ile ilgili başka bir belge kaydında ise, Ayıntab şehri Tışlaki mahallesinde yaşayan Veli isimli kişi, eşi Elif'in mehr-i müeccel ve nafaka iddetinden vazgeçmesi ayrıca kocası Veli'ye 25 guruşluk eşya vermek suretiyle boşanmasına dair kayıt, muhalaa yani anlaşma ile boşanma konusuna gayet açıklayıcı bir örnek teşkil etmektedir. Muhalaa ile boşanma kadının boşanma talebi ile gerçekleşmektedir. Örnekte de görüldüğü üzere, kadının kocasına biraz mal vermek suretiyle boşanma gerçekleşmektedir. Kadının kocasından boşanması karşılığında, mehr, nafaka gibi haklarından vazgeçtiği durumlar mevcuttur.¹³³

¹³² Bk. Belge 109: Belge Transkripsiyonu

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Bey mahallesinde sâkine Döndü hatun tarafından ikrârâtü'l-beyân için vekîl olup Hasan bin Abdullah ve Ebubekir bin Ramazan şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûre Döndü'nün babası Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer' de mezbûre Döndü hatunun zevci Osman bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilem mezbûre Döndü zevci merkûm Osman'ın zimmetinde olan on beş kuruş mehr-i mukaddem ve on beş kuruş mehr-i muahharında cem'an otuz kuruş olmağın yedi kuruşundan kendi rızâsı ile fâriğ olup ve nafaka iddetini talep etmemek üzere râzı olmağla mezbûr Osman dahi bâyin talak mezbûre Döndü'yi tatlık etti dedikde mezbûr Osman dahi minvâl-i meşrûh üzere mezbûre Döndü'yü tatlık ettim dedikde tarafeynin rızâları ile mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

¹³³ Bk. Belge 126 Belgenin Transkripsiyonu:

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tışlaki mahallesinde sâkin Veli bin Mehmed mahfel-i kazâda işbu râfî'ü'l-kitâb zevcesi Elif ibnete El-hac Ömer Ali mahzarında bi't-tav'ü's-sâf ikrâr ve i'tirâf idüp merkûme Elif ile zimmetinde olan mehr-i mü'eccel-i mu'ayyenesi ve nafaka-i iddeti ve yirmi beş kuruşluk eşyâ üzere muhâla'a idüp cemî' de'âvî ve husûmâtdan her birimizin zimmetini ibrâ-i âm ile İbrâ eyledik didikde mezbûr Elif dahi zevci mersûm Veli ile minvâl-i muharrer üzere hal' ve ibrâ eylediğini tasdik ve tahkîk itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

4.1.3. Nafaka

Nafaka, sözlükte insanın yaşayabilmesi için lazım olan şey demektir.¹³⁴ İslam hukukunda koca, karısının ve karısından doğan çocukların nafakasını temin etmekle yükümlüdür. Koca, karısının yiyecek, giyecek, mesken ve hizmetçi masraflarını temin etmek zorundadır. Nafakanın ihtiva ettiği her şeyde olduğu gibi giyim eşyalarında lüks ve gösterişe kaçmamak, ihtiyacı orta seviyede karşılamak, örfe uygunluk ve nihayet genel dini prensiplerin dışına çıkmamak esastır.¹³⁵ Nafaka, tıpkı mehirde olduğu gibi eğer koca bu konuda ihmalkâr davranırsa kadın mahkemeye başvurabilir, kendisi ve varsa çocukları için mahkeme yoluyla kocasından nafaka talep edebilirdi. Kadın zengin dahi olsa nafaka onun hakkıdır. Aynı şekilde kadının gayrimüslim (ehl-i kitab) olması nafaka almasına mani değildir¹³⁶.

20 numaralı sicilde nafaka ile ilgili belgeler ya kadının eşi vefat ettiğinde, kadın mahkemeye başvurarak eşinin bıraktığı muhallefatından nafaka talep etmesi ile ilgili olarak, Ayntab şehri Akyol mahallesinde yaşayan Amine hatunun vefat eden eşi Sefer'den olan küçük kızı Ayişe'nin nafaka ve kisveye muhtaç olduğunu belirterek, vefat eden Sefer'in muhallefatından nafaka ve kisve talep etmesi, şeklinde bir kayıt bu durumu daha anlaşılır kılmaktadır. ya da kocası kadından ayrıldığında, kadının nafaka talebi ile ilgili, Ayntab şehri Ammu mahallesinde yaşayan Ayişe 3 sene önce eşinin kendisini nafaka ve elbisesiz bırakıp gittiğini belirterek. Nafaka ve elbise talep etmiştir. Bunun üzerine ismi geçen Ayişe'ye günlük 4 akçe nafaka tayin olunmasına dair kayıta kadının talebinin olumlu yanıtlandığını göstermektedir. ya da nafaka iddeti ile ilgili, Ayntab şehri Şehreküsdü mahallesinde yaşayan Döne isimli kişi eşi Musalli'nin kendisini boşadığını ancak mehr-i müeccel ve nafaka iddetini

¹³⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz: Zühayli, age, c.X, s.78-129

¹³⁵ Ruhi Özcan. (1996). İslâm Hukukunda Hısımlık Nafakası, Çağlayan Yayınları, İzmir, s.19

¹³⁶ Hayreddin KARAMAN. (1986). Mukayeseli İslâm Hukuku I, 1.Cilt, Nesil Yayınları, İstanbul, s.346-347.

vermediğini iddia ederek hakkını talep etmesi, şeklinde nafaka ile ilgili kayıt örnekleri yer almaktadır.

Nafaka talebi ile ilgili diğer bir kayıta ise, Ayntab şehri Tarla-yı Atik mahallesinde sakine Fatıma eşi Hacı Yahya'nın kendisini terk ettiğini ve uzun süredir nafakasız bıraktığını söyleyerek, nafaka talep etmiştir. Bu durumun doğruluğunun ıspatlanması ve ismi geçen Fatıma'ya günlük üç akçe tayin olunmasına karar verilen kayıt yine devletin kadının talebini karşılayarak, kadını ve çocuğu mağdur bırakmadığını göstermektedir.¹³⁷

Nafaka iddeti ile ilgili şöyle bir açıklama sicildeki kaydı daha anlaşılır kılacaktır: Kocasından ayrılan kadının, tekrar başkasıyla evlenebilmek için beklemek zorunda olduğu süreye “iddet” denilmektedir. Kadın kocasından boşanırsa yüz gün, kocası ölürse yüz otuz gün kadının beklemesi gerekirdi. İncelenen sicildeki belgelerde iddet kelimesi “nafaka-i iddeti” şeklinde geçmiştir.

Nafaka talepleri ile ilgili olan kayıtlara bakıldığında, nafaka taleplerinin genelde olumlu bir şekilde sonuçlandığı tespit edilmiştir. Bu durum, devletin kadına ve çocuğa verdiği değer bir yansımasıdır.

4.2. MİRAS

Geçmişten günümüze miras, toplumsal ve hukuki bir olgu olarak önemini koruyagelmiştir..¹³⁸ Miras, terekede hak ve hissesi olan kimselerle her birinin

¹³⁷ Bk. Belge 83 Belgenin Transkripsiyonu:

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-i Atik mahallesinde sâkine Fatıma binti Abdülaziz meclis-i şer‘a gelüp takrîr-i kelâm edüp zevcim el-Hâc yahya müddet-i medîddir ki beni bilâ nafaka bıraktı âhar diyara gitmişdir nafaka ve kisveye muhtâceyim takdîr-i nafaka olunmasını talep ederim dedikde fi'l-hakîka mezbûre Fatıma'nın zevci el-Hâc Yahya bilâ nafaka merkûm Fatıma'yı terk edüp âhar diyâra gittiği mukarrer olmağın kıbel-i şer‘den merkûme Fatıma'nın nafaka ve kisvesiçün yevmi üç akçe ta'yîn olunup istidâneye izin verildi vakt-i zaferde rücû' eyleye

¹³⁸ Faruk DOĞAN (2011), “19. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Taşrasında bir Kadının Hukuk mücadelesi: Midilli Nazırı Kulaksızade Mustafa Ağa'nın Miras Davası”History Studies, s.164

hissenin miktarını bildiren fıkıh ve hesap kaidelerinden ibarettir. Osmanlı miras hukuku alanında hem şer'î hukukun hem de örfî hukukun etkili olduğu görülmektedir. Osmanlı devletinde tüm mülk menkul ve gayri menkul mallar İslam miras hukuku hükümlerine göre paylaştırılmıştır. Buna karşılık kuru mülkiyeti (rakabe) devlete ait olan miri arazinin tasarruf hakkı ile icareteynli ve mukataalı vakıflarda intikal, örfî hukuk tarafından düzenlenmiştir. Bu nedenle Osmanlı miras hukuku incelenirken hem şer'î hem de örfî miras hukukunu gözden geçirmek yararlı olacaktır.¹³⁹

Osmanlı dönemi sosyal ve iktisadi tarih araştırmalarında ihmal edilmemesi gereken kaynaklar arasında şer'îye sicilleri önemli bir yer tutmaktadır. Söz konusu siciller içinde yer alan pek çok belge türü arasında tereke kayıtlarının farklı bir yeri ve önemi vardır.¹⁴⁰ Tereke, vefat eden kimselerin geride bıraktıkları miras yerine kullanılan bir ifadedir. Ölüm olayı meydana geldikten sonra ölenin geriye bıraktığı malından (tereke) ilk önce techiz ve tekfini karşılanır. Sonra, varsa insanlara borçları ödenir. Sonra da malının üçte birine tekabül eden vasiyeti yerine getirilir. Sonra da kalan mal kitap ve sünnette belirtildiği üzere vârisler arasında taksim edilir. Eğer varisler, terekenin kadılık makamı tarafından taksimini istemişse, kadı şer'î hüküm ve kurallara göre mirası paylaştırmakla mükellefti. Kadılar ya bizzat kendileri, ya da maiyetlerindeki kassamlar vasıtasıyla, mirası ayrıntılı olarak tespit eder ve daha sonrada kurallara uygun olarak taksim edip bunları sicillere kaydederlerdi¹⁴¹.

Osmanlı toplumunda ailenin demografik yapısı hakkında detaylı bilgiler veren tereke defterleriyle ilgili veriler değerlendirilirken bazı hususların göz önünde tutulması gerekmektedir. En başta bilinmesi gereken şey ölen her kişinin mirası kassâm ya da

¹³⁹ S. Gül AKYILMAZ (2007), "Osmanlı miras Hukukunda Kadının Statüsü", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ankara, c.XI, sy.1-2, s.473; s.321

¹⁴⁰ Nuri KÖSTÜKLÜ (1999) "Osmanlı Sosyal ve İktisat Tarihi Araştırmalarında Tereke Defterlerinin Yeri ve Önemi (Muğla Örneğinde), Osmanlı'nın 700. yılında Muğla Sempozyumu Tebliği, s.873

¹⁴¹ İlker ER. (2009). Balıkesirli Tereke Sahipleri Hakkında Sosyo-kültürel Açından Bazı Değerlendirmeler (1670-1700), Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Balıkesir, s.368-376.

kadı huzurunda taksim edilmemiştir. Askeri sınıf mensupları dışında kişilerin servetleri, mirasçılarının talebi üzerine taksim edilebilirdi.¹⁴² Tereke kayıtları, genel olarak dört kısımdan meydana gelirdi. Birinci kısma öncelikle vefat eden kişinin ismi ve varsa unvanları, oturmakta olduğu köy ve mahallenin adı ve ne şekil öldüğü¹⁴³ yazılırdı. Vefat eden kişiye ait bu bilgilerden sonra mirasçılar teker teker yakınlık derecelerine göre birlikte kaydedilirdi. Ölenin çocuklarının cinsiyetleri, yetişkin veya küçük oluşlarına göre “kebîr, kebîre” veya “sagîr, sagîre” lafızlarıyla birlikte isim isim zikredilirdi. Daha sonra belgenin düzenlendiği tarih, yıl, ay ve gün şeklinde kaydedilerek ikinci kısma geçilir. Eğer ölenin varisi yoksa bu belirtilir ve böyle bir durumda tereke hazineye gelir olmak üzere kadı tarafından Beytülmal eminine teslim edilirdi¹⁴⁴.

İkinci kısımda mirasa konu olan menkul veya gayr-i menkul ne kadar emtia varsa bunların bir listesi yapılır.¹⁴⁵ Üçüncü kısım “Minhe’l-ihracat” başlığı altında toplanır. Ölenin eğer varsa borçları ve kime ne kadar borçlu olduğu belirtilir. Cenazenin defin masraflarını karşılayan çıkmamışsa bunların parası da buraya yazılırdı. Daha sonra terekenin taksîm edilmesiyle ilgili olarak tahakkuk eden vergi ve masraflar kaydedilirdi¹⁴⁶. Yine bu kısımda vefat eden kişinin karısına ödenmemiş mehir borcu kalmışsa bunun miktarı ve tereke toplamının 1/3’ünü geçmeyen vâsiyetleri, cihet ve tutarıyla birlikte yer alır. Gider kalemlerini oluşturan bu kısmın

¹⁴² İbrahim Eter ÇAKIR (2012), “Osmanlı Toplumunda Eş ve Çocuk Sayısı, Statüsü, Servet: 1671-1678 Sofya Örneği”, OTAM, sy.31, s.45

¹⁴³ Kayıtta ismi zikredilen kişi bir başkası tarafından öldürülmüşse bu kişiden “maktül” şeklinde bahsedilmektedir. Bkz. Yıldırım, age, s.33

¹⁴⁴ Er, Balıkesirli Tereke Sahipleri Hakkında Sosyo-kültürel Açıdan Bazı Değerlendirmeler (1670-1700), s.368-376.

¹⁴⁵ Köstüklü, agm, s.873

¹⁴⁶ Ali AKTAN. (1998). Kayseri Kadı Sicillerindeki Tereke Kayıtları Üzerinde Bazı Değerlendirmeler (1738-1749), II. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri (16-17 Nisan), KAYTAM Yayınları no:3, Kayseri, s.47-68.

sonuna, terekeden düşürülmesi gereken miktar, sayı ve yazıyla yekûn olarak yazılır. Dördüncü kısım, geri kalan nihai terekenin “Sahhü’l-bâki” olarak rakam ve yazı ile kaydedildiği ve varisler arasında mirasın paylaştırıldığı kısımdır. Burada ana, baba ve çocukların hisseleri ayrı ayrı gösterilir.¹⁴⁷ Gayrimüslimler de, eğer isterlerse terekelerini İslâm hukukuna göre taksim ettirebilelerdi. Osmanlı Devleti’nde mülkiyet konusunda gayrimüslimler arasında çıkan anlaşmazlıkların Müslümanlar arasında olduğu gibi mahkeme vasıtasıyla (ma’rifet-i şer’) çözümlenmiştir.¹⁴⁸

İncelenen belgeler arasında miras davalarıyla ilgili kırk altı adet belge bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi şu şekildedir: Ayntab şehri Tevbe mahallesinde yaşamakta iken vefat eden Ayişe’nin muhallefatının varisçilerine paylaşımına dair kayıta herkesin hissesine düşen payını aldığı ve mirasçılar arasında herhangi bir anlaşmazlığın olmadığı kaydedilmiştir. Miras ile ilgili diğer bir belgede ise, Ayntab şehri Tarla-i Cedid mahallesinde yaşamakta iken vefat eden Yaveli Ahmet’in mirasının dörtte biri eşi Havva hatuna dörtte üçü ise amcası ve oğullarına kalmıştır. Halil Ağa isimli kişi vefat eden Yaveli Ahmet’in amcası olduğunu iddia ederek, mirasa el koymuştur. Fakat İbrahim isimli kişi durumun araştırılmasını isteyerek kendisinin Yaveli Ahmet’in amcası olduğunu söylemiştir. Yapılan araştırma neticesinde İbrahim’in iddiası doğrulanmış Halil’in ise bu mirastan el çekmesinin kararlaştırılmıştır. Belgeden de anlaşılacağı üzere mirastan faydalanmak için haksız beyanda bulunulmuştur. Ancak yapılan araştırma neticesinde haklının hakkı verildiği haksızın ise taaaruzu yasaklandığı görülmektedir. Bu durum ise Osmanlı devletinin hukuki işlerini ince eleyip sık dokuyarak, adil bir şekilde yaptığını bir kez daha gözler önüne sermektedir.

4.2.1. Vasilik

¹⁴⁷ Aktan. Kayseri Kadı Sicillerindeki Tereke Kayıtları Üzerinde Bazı Değerlendirmeler (1738-1749), s.47-68.

¹⁴⁸ A.İhsan KARATAŞ. (2006). Osmanlı Devletinde Gayrimüslimlere Tanınan Din ve Vicdan Hürriyeti, U.Ü.İ.F.D. c.15, S.1, Bursa, s.267-284.

Osmanlı miras hukukundan içerisinde yer alan önemli bir konu da vâsiliktir. Vâsi, “bir ölünün vasiyetini yerine getirmeye memur edilen kimse”, ve “bir yetimin veya akılca zayıf ve hasta olan kimsenin malını idare eden kimse”¹⁴⁹ şeklinde ifade edilmiştir. Osmanlı devletinde yetim kalan çocukların korunması esas alınmış olup yetimlerin mallarının korunması amacıyla mahkeme tarafından bir vâsi tayin edildiği görülmektedir. Vâsiler, yetimlere ait malların hukuki açıdan özel korumaya alınması amacıyla oluşturulan Eytâm keselerinin yöneticileridir.¹⁵⁰ Eytâm keseleri iki şekilde oluşturulmaktadır. Birincisi; bir babanın vefat etmeden önce bir kişiyi vâsi tayin ederek, miras işlerinin halli için görevlendirebilir, ya da reşit olmayan çocuklarının veya torunlarının mal varlığını idare ile vazifelendirilebilirdi. İkincisi ise, küçük yaşta yetim kalan bir çocuk için, kalan mirasa yönelik kadı tarafından vâsi tayini ile kesenin oluşturulmasıdır.¹⁵¹

Çalışmanın konusu 20 numaralı sicilde vâsi tayinlerine sıklıkla rastlanmaktadır. İncelenen sicilde toplam yirmi altı adet “vâsi” lik ile ilgili kayıt mevcuttur. Bu konu ile ilgili bir belge örneği de şu şekilde geçmektedir: Ayntab şehri Kızılca Mescid mahallesinde sakin iken vefat eden Arab Mehmet’in Fatıma ve Satı isimli küçük kızlarına babalarından kalan mirasın alınıp saklanması için vasi tayin edilmesine dair kayıt bulunmaktadır. Bu kayıttan da anlaşılacağı üzere, yetim kalan çocuğa devlet tarafından vasi tayin edilmiştir. Böylelikle yetim kalan çocuğun hem korunup kollanması, hem de yetim çocuğa kalan malın zayi olmaması sağlanmıştır. Vasilik ile ilgili diğer bir belgede ise, Vefat eden Hacı Hüseyin’in yetim çocuklarının vasisi olan Bektaş’ın vesâyet uhdesinden gelmediği için vasilik görevinden kendi isteğiyle vazgeçmesi yerine ise Mihri hatunun vasi olmasına karar verilmiştir. Bu durum Osmanlı devletinde vasilik görevine rastgele kişilerin tayin olunmadığını

¹⁴⁹ Ferit DEVELLİOĞLU (2010) *Osmanlıca-Türkçe Lûgat*, s.1166

¹⁵⁰ Cafer ÇİFTÇİ (2003) “Osmanlı Döneminde Bursa’da Eytâm Keseleri”, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi S.B.E.D. Yıl.4, sy.5, s.84

¹⁵¹ Özlü, age, s.51

göstermektedir. Mirasın güvenilir kişilerin korumasına verilmesi ve bu uygulama yapılırken, belli kural ve nizamlara bağlı kalınması yetimlerin ve zayıf kişilerin haklarının ehemmiyetle korunduğunu açıklamaya yetmektedir.¹⁵²

Osmanlı hukukunda, miras hukukunun çok önemli olduğu bilinmektedir. İncelediğimiz şer'iyye sicilinde mirasla ilgili belgeler ayrıntısı ile incelenmiştir. Şer'iyye sicillerinde miras hukukuna ilişkin kayıtlar genellikle miras sözleşmeleri, devlet mirasçılığı ve tereke taksimlerinden oluşmaktadır. Bu konuda tamamen şer'î hükümler uygulanmıştır¹⁵³. Araştırmamızı yaptığımız 20 numaralı sicilde, kırk altı adet miras davası ile ilgili belge yer almaktadır. Bunlardan 1 tanesi zımmilere aittir. yine yirmi altı adet daha miras konusu içerisinde yer alan vâsi tayini ile ilgili belge tespit edilmiş yine bunlardan 1 tanesi zımmilere aittir. Miras konusu ile ilgili toplamda yetmiş iki adet mahkeme kaydı tespit edilmiştir.

Bu belgelerin bütünü incelendiğinde mahkemelerde miras taksimi konusunda adil bir şekilde paylaşım yapıldığı, gerçeğin tespit edilmesi için çeşitli yollara başvurulduğu, haklının hakkı için özverili olduğu göze çarpmaktadır. Aynı durum gayrimüslimler için de geçerli olmuştur. Miras kavgaları illaki kaçınılmaz olmuştur. Ancak gerçeğin tespit edilmesi ile kim ne kadar hak etmiş ise veya gerçek varisçi kim ise hakları verilmeye çalışılmıştır. Yine miras paylaşımı yapılmadan önce yukarıda da belirtildiği gibi, öncelikle cenaze giderleri, vefat edenin varsa borcu ya da mehir miktarı mirastançıkardıktan sonra miras taksimi yapılmıştır.

¹⁵² Bk. Belge 226: Belgenin Transkripsiyonu:

Mahmiye-i Ayıntab mahallâtından Tarla-i Atîk mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Hüseyin nâm kimesnenin eytâm sigârının vasîsi olan Bektaş bin Ahmed nâm kimesne vesâyet uhdesinden gelmeye kâdir olmadığından mâ adâ kendi rızasıyla vesâyet-i merkûmeden fâriğa olup yerine bir vasî lâzım ve mühim olmağın sigâr-i merkûmûnun vâlideleri olup hâzıra bi'l-meclis olan Mihri hatun cânib-i şer'eden vasî nasb ve ta'yîn olunup mezbûre Mihri dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

¹⁵³ Akgündüz; Ser'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler, s.13-14.

4.3. MÂLÎ KONULAR

Osmanlı maliyesi, çok geniş topraklar üzerinde kurulmuş bir devlet yapısı içerisinde değişken bir yapıya sahiptir. Fethedilen yerlerdeki mahalli gelenekler değerlendirilerek mâli bütünlük sağlanmıştır. Mâli ve idâri bakımlardan özerk ve yarı özerk birimler kuvvetli bir merkezîyetçilik çerçevesinde yerlerini almışlardır.¹⁵⁴

Osmanlı devleti, teşekkülünde muayyen usulle idare edilen bir nevi mâli sisteme sahip bulunuyordu.¹⁵⁵ Mali teşkilatı merkez maliyesi, tımar sistemi ve vakıflar olarak üç kısımda ele alınabilir. Sistem içerisinde merkez maliyenin payı bütçeler tarafından tespit edilirken tımar kesiminin teşkilat ve yapısının oluşmasında sayımlar kullanılmıştır. Vakıflar ise, sayımlara ve devlet denetimine konu olmakla birlikte özerk kuruluşlardır. Osmanlı idari teşkilatı içerisinde genel olarak yargı ve maliyenin özerklikleri vardı. Eyalet kadıları da defterdarlar da beylerbeylerine bağlı değillerdi. Ülkenin en geniş zamanında devlete bağlı kırktan fazla eyalet, tâbi devlet ve özerk yönetim vardı.¹⁵⁶

Devlet, kamu hizmetlerinin ifası için bir kısım masraflar yapmak zorundadır. Bu masrafları karşılamak amacıyla, halktan çeşitli vergiler alması gerekir¹⁵⁷. Osmanlı Devletinde vergi şer’i ve örfi olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Zekat, cizye, öşür, haraç, ağnam, gümrük vergisi gibi çeşitleri bulunmaktadır¹⁵⁸. Şer’i olarak Müslümanlardan zekât ve öşür vergileri alınırken, Gayrimüslimler ise cizye ve haraç vergilerini ödemektedir¹⁵⁹.

¹⁵⁴ Ahmet TABAKOĞLU (2008), Türkiye İktisat Tarihi, Dergah Yayınları, İstanbul, s.191

¹⁵⁵ Ziya KARAMURSAL (1989), Osmanlı Mâli Tarihi Hakkında Tetkikler, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, s.1

¹⁵⁶ Tabakoğlu, Türkiye İktisat Tarih, s.192

¹⁵⁷ Levent Küçük. (2007). *Osmanlı Vergi Hukukunda Avarız Kavramı ve Avarızın İdarededeki Rolü*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstirüsü, Ankara, s. 26.

¹⁵⁸ Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez Ve Bahriye Teşkilâtı, s.319

¹⁵⁹ Halil CİN-Ahmet AKGÜNDÜZ (1995), “Türk Hukuk Tarihi”, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul, c.I, s.292-302

Şer'iyeye sicilleri, bulunduğu yerin iktisadi hayatına dair birinci elden kaynaklardır. XV. ila XX. asır aralarında özellikle Anadolu halkının hayat ve geçim tarzı, ithalat ve ihracatı, yetiştirdiği tarım ürünleri, imal ettiği sanayi mamulleri, uğraş gösterilen sanat ve meslek dalları, halktan toplanan vergiler, devletin memurlarına ödediği tahsisatlar, hukuk ve ceza davalarındaki tazminatların miktarı ve cinsi, para arzı ve çeşitleri, enflasyon ve devalüasyonunun tarihi seyri yani kısaca iktisada dair bütün konular şer'iyeye sicillerinden öğrenilebilir.

20 numaralı sicilde ticaretle ilgili yer alan belgeler incelendiğinde o dönem Ayntab'ın ekonomik uğraşları arasında bağcılık ve bostancılığın ticari ve tarımsal açıdan önemli bir yeri olduğunu görülmektedir. Nitekim sicilde bağ ve bostan alım satımıyla ilgili birçok belge bulunmaktadır. Sicilde geçen bağ satışı ile ilgili, Arab Osman'ın vefat etmesi ile Arab Osman'ın büyük oğlu Bayezid'in babasının borcunu ödemek için yıkılmak üzere olan babasından kalan bağı Hacı İbrahim'e 11 adet esedi guruşa satmasına dair kayıt mevcuttur.¹⁶⁰ Sicilde geçen bostan satışı ile ilgili, Ayntab şehri İbn Şükür mahallesinde yaşayan Hacı Ali'nin mülk bostanını Hacı Hızır Ağa'ya yirmi iki adet esdi guruşa sattığına dair kayıt yer almaktadır.

Sicilde ev satışına dair de bir çok kayıt mevcuttur. Sicildeki ev fiyatları oda sayısı, evin büyüklüğü ve bir veya iki katlı olmasına göre değişmektedir. Bu

¹⁶⁰ Bk. Belge 340 Belgenin Transkripsiyonu

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Boyacı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Arab Osmân nâm kimesnenin kebîr oğlu Bâyezîd asâleten ve eytâm siğârının kibel-i şer'den mensûb ve mukarrer olan mezbûr Bâyezîd vesâyeti meclis-i şer'de işbu râfi'ü'l-kitâb fahrü'l Ekrem el-Hâc İbrâhîm Halîl ibn-i el-Hâc Osmân mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm idüp babamız müteveffâ Osmân'ın düyûn-ı kesîresi olup zimmetine ilgâ etdi terekesi olmağın müteveffânın Burc nâm karye türâbında vâki' bir tarafı Molla Ali mülki ve iki tarafı tarîk-ı âmm ve bir tarafı mersûm el-Hâc İbrâhîm mülki ile mahdûd bin teğek harâbe-müşrif bağı târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem mersûm el-Hâc İbrâhîm Halîl'e onbir aded esedî guruşa bey'-i bâb-ı kat'î ile bey' idüp kabz-ı deyn ve teslîm-i mebî' etdik ba'de'l-yevm zikr olunan harâbe-müşrif bağ mersûm el-Hâc İbrâhîm Halîl'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarraf olsun dedikde merkûmun asâleten ve vesâyeten cârî olan ikrâra el-mukirru leh el-mezkûr İbrâhîm Halîl tasdik etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

kayıtlara baktığımız zaman ev satışlarının veya diğer mülk satışlarının kayıt altına alındığı ve böylece meydana gelebilecek haksız mülk taleplerinin önünün kesildiği görülmektedir. Fakat bu duruma rağmen bazı kayıtlardan anlaşıldığına göre haksız mülk talebine dair dava örnekleri yer almaktadır. Lakin bu durum satışlar sırasında yapılan kayıtlar, mahkeme belgeleri ile çözüme kavuşturulmuştur. Haksız mülk talebi ile ilgili bir belgede, Ayntab şehri Aliyü'n-neccar mahallesinde sakin Mehmed, Hacı Ömer Paşa'dan bir kıta tarlasını 150 aded esedi guruşa satın alması, fakat Ebubekir isimli kişinin, Mehmed isimli kişiden önce aldığını, evin ücretini Hacı Ömer'e verdiğini söylemesi ile soruşturulması istenmiştir. Yapılan inceleme neticesinde Mehmet'in Hacı Ömer'den satın aldığı evin sahih olmadığı ve Hacı Ömer'in Mehmed'den aldığı 150 guruşu geri vermesine karar verildiği anlaşılmıştır.

Diğer bir satış kaydında ise, müslim ve gayrimüslim arasındaki satış kaydını içeren belgede, Mustafa isimli kişinin evini zimmi Karib'e 200 esedi guruşa sattığı yer almaktadır.¹⁶¹ Bu belgeden hareketle, gayrimüslim ve müslümanlar arasındaki alım-satım işlemlerinin müslüman-müslüman arasındaki alım-satım işlemleri ile aynı olduğu görülmektedir.

4.4. ADLİ OLAYLAR

¹⁶¹ Bk. Belge 266 Belgenin Transkripsiyonu

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-i Atık mahallesinde sâkin Mustafa bin el-Hâc Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde zimmî tabakasından işbu bâ'isü'l-kitâb Karib veled-i Bülbül mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı Cihanşah mülkü ve bir tarafı Ferikli mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dârın dâhilinde garb tarafında vâki' bir bâb beyti babam el-Hâc Hüseyin Benim için binâ edüp on sekiz sene mikdarı beyt-i mezkûrede sâkin olmuş idim hâlen zikr olunan bir beyt ve hazîne mersûm zimmi Karib'e ikiyüz aded esdî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' edüp semen-i mezkûr ikiyüz esdî kuruşu müşterî mezbûr yedinden bi't-tamam ahz ve kabz edüp teslîm-i mebî' etdim ba'de'l-yevm zikr olunan bir beyt ve hazîne mersûm zimmi Karib'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrîf olsun dedikde mukirr-i merkûm Mustafa'yı ikrâr-ı meşrûhunda el-mukarru leh el-mezkûr zimmi Karib tasdik etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

İncelenen 20 numaralı Ayntab şer'iyeye sicilinde adli olaylar ile ilgili kırk dokuz adet belge tespit edilmiştir. Adli konular hakkındaki belgelerde hırsızlık, yaralama, öldürme, küfür gibi konular hakkında detaylı bilgiler mevcuttur. Hırsızlık ile ilgili bir belgede, İlyas Paşa evinde kimse yok iken Süleyman isimli kişinin ikinci vakitlerinde evine girdiğini ve bazı eşyalarını aldığını söyleyerek durumun soruşturulmasını talep etmiştir. Bunun üzerine konunun soruşturulması ve Süleyman Paşa'nın eve girdiğini itiraf etmesine dair kayıta hırsızın itirafı dikkat çekicidir.¹⁶² Darb iddiası ile ilgili bir belgede ise, Ayntab şehrine bağlı Kürd isimli köyde oturan İbrahim kendisinin pazarda iken Osman adlı kişi kendisini evlerine götürdüğü ve onunla birlikte birkaç kişinin daha kendisini dövdüklerini ve bu yüzden hakkın yerine getirilmesini talep etmiştir. Fakat Osman ve diğer kişiler İbrahim'in bu iddiasını kabul etmemiştir. Bunun üzerine konu şahitler önünde görüşülmüş ve ismi geçen İbrahim'in bahsi geçen kişiler tarafından dövüldüğünün doğrulandığı kaydedilmiştir.¹⁶³

¹⁶² Bk. Belge 104 Belgenin Transkripsiyonu

Bi'l-fi'il Mar'aş eyâletine mutasarrıf olan umdet'ül-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm Mehmed Paşa dâme ikbâluhû hazretlerinin taraf-ı âlilerinden husûsâtî'l-beyâna mübâşir ta'yîn olan fahru'l-akrân Ramazan Ağa mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kastal mahallesinde sâkin Süleyman bin el-Hâc Musa nâm kimesne meclis-i şer'iyeye ihzâr ve mahzarında takrîr-i kelâm edüp mezbûr Süleyman civârında olan İlyas Paşa nâm kimesnenin ikinci vaktinde evi hâlî olmağla evine girip sebet içinde bazı eşyâsını ahz etmiş suâl olunup takrîri tahrîr olunmasını talep ederim dedikde ğibbe's-suâl merkûm Süleyman cevâbında mezbûr İlyas Paşa'nın evi hâlî olmağla ikinci mahalli evine girip evinde olan betden bir torba içinde bir çift gümüşlü na'leyn ve bir gemşel bıçak ve bir gemşel hançer ve on kuruş ahz eyledim ikrâr ve itiraf etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

¹⁶³ Bk. Belge 122 Belgenin Transkripsiyonu

İbrahim Kethüdâ ibni Şaban meclis-i şer'-i lâzımü's-şerîfde karye-i merkûmede sâkin Osman Beşe bin Ömer ve karındaşı Hasan Bey ve diğer karındaşı Abdülkâdir ve mezbûr Osman Beşe'nin oğlu Ebubekir nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp işbu mâh-ı Şevval'in on birinci günü karye-i merkûmede ben kendi hâlimde bazarda durur iken merkûm Osman Beşe beni çağırıp evlerine alup gitdikde mezbûr Osman Beşe Beni değnek ile darb idüp merkûm Abdülkâdir

Öldürme olayı belgelerden birisinde ise konu şu şekildedir: Sipahilerden Hüseyin bey'in Maraş nahiyesine bağlı Pazarcık nahiyesinde oğlu Ali'nin atlı askerler tarafından öldürüldüğünü oğlunun cesedini katıra yükleyip evine getirdiğini söyleyerek, bu olayın incelenmesini talep etmesi üzerine inceleme yapılması üzerine Ali'nin 9 yerinden vurularak öldürüldüğü teşhis edilmiş, Hüseyin ise mahalle ahalisini kimseyi suçlu bulmayıp katilin Sarucalı birisi olduğunu söylemesine dair kayıt bulunmaktadır.¹⁶⁴ Bu kayıta bir baba oğlunun öldürülmesi ile ilgili mahalle ahalisini suçlu bulmadığını dile getirmiştir.

beni basup göğsüm üzerine çıkup ve mersûm Ebubekir sakalımı yonup mersûm Hasan Beğ ayağıma ibre takup beni darb itdiler suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr Osman Beşe ve gayrıları inkârla cevâb virüp mezbûr İbrahim kethüdâ ben evimde değil iken yaşa havâlesi benim evimin üzerine getirüp evimden bir gaba ve bir kilim ve bir tava ve bir sahan ahz itdirmiş didiklerinde mersûm İbrahim kethüdâ da'vâsına beyine taleb olundukda gayrılardan Hamza bin İsmail ve nisâ tâifesinde Sadet hatun ibni Muslu ve Emine binti Katmer nâm hatunlar meclis-i şer'a hâzırân olup inde'l-iştihâd her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediler ki mezbûr Osman Beşe Beğin evinde feryâd olmağla ve vardığımızda mersûm Osman'ın elinde değnek ve mezbûr anun elinde merkûm İbrahim kethüdânın sakalına basup darb iderler iken gördük ve bu husûsa şahidleriz

¹⁶⁴ Bk. Belge 359 Belgenin Transkripsiyonu

sipâhiyândan Hüseyin bey bin Kasım nâm kimesne meclis-i şer'a gelüp takrîr-i kelâm edüp tarih-i kitabdan bir gün mukaddem oğlum Ali Mar'aş kazâsına tâbi' Pazarcık nâhiyesinden ...geçüp gelir iken dokuz nefer ...atlısu üzerine gelüp tarîk-i âmm kenarında katl edüp firâr etmeleriyle mahall-i mezkûrda oğlum Ali'nin cesedini katıra tahmîl edüp medîne-i mezbûrede vâki' sâkin olduğum mülk-i menzilime götürdüm taraf-ı şer'den üzerine varulup vâki' hâl keşf ve tahrîr olunması matlûbumdur dedikde savb-ı şer'den fahru'l-müderresîn Mevlana Kuru İbrahim Efendi irsâl olunup ol dahi Mirlu tarafından es-Seyyid Ahmed Bey ve zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî müslimîn ile mezbûr Hüseyin Bey'in menziline varılıp meyyite nazar olundukda fi'l-hakîka mezbûr Ali'nin zahrının sekiz yerinde tüfenk ve bir yerinde mızrak yarası olduğu müşâhede olunup ol darbdan fevt olduğu muhakkak olmağın mezbûr Hüseyin Bey meclis-i mezbûrda i'âde-i kelâm edüp oğlum merkûm Ali'nin katl olunmasında kimesnenin sun'u yokdur dem ve diyetine müte'allik ahali mahalle ve kurâ ahalisi ile da'vâ ve nizâ'im yokdur kâtil Sarucalıdır dedikde Mevlana-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ba'dehû meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî ihtibâr etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

20 numaralı sicildeki küfür ile ilgili kayıtlardan biri şu şekilde cereyan etmiştir: Ayntab şehri İbn Şeker mahallesinde yaşayan Hacı Receb Veli isimli kişinin kendinse küfrettiğini iddia ederek Veli'ye dava açması, ancak ismi geçen Veli'nin bu iddiayı inkar etmesi üzerine konunun şahidler huzurunda görüşülmesi ve Hacı Receb'in iddiasının doğru olduğunun anlaşılmasıdır.

Belge örneklerinden de anlaşıldığı gibi adli vaka konusu içerisine giren belgeler, bize o dönemde yaşanan vakalar hakkında bilgi vermektedir. İşlenen suçlar mahkemede görüşülerek doğruluğu tespit edilmiş ve gereğinin yapılmasına karar verilmiştir. Olaylar hakkında delillerin yetersiz olduğu durumlarda, şahitlerin ifadesine başvurulmuş hatta yemin ettirilerek doğruya ulaşılmaya çalışılmıştır.

4.5. ALACAK-VERECEK DURUMLARI

Borç, en geniş kapsamıyla iki veya ikiden fazla kişi arasında birini diğerine veya her ikisini birbirine karşı edim¹⁶⁵de bulunmakla yükümlü kılan hukuki bağıdır. Borçlar Hukuku, borç ilişkilerini düzenleyen kurallar bütünüdür. Borç ilişkisini oluşturan üç temel unsur vardır. Birincisi, borcun tarafları, ikincisi borcun konusu, üçüncüsü de borcun sebebidir. Borcun tarafları, edimi yerine getirmekle yükümlü olan borçlu ile kendisine karşı bir edimde bulunulacak olan alacaklıdır. Borcun sebebi de, bir borcu doğuran hadisedir. Akit ise; taraflarının irade beyanlarının bir araya gelmesiyle teşekkül eden ve hukuki bir sonuç doğuran işlem olarak tarif edilmektedir.¹⁶⁶

Şer'iyye sicillerinde borçlar ile ilgili kararlar, akdin bütün çeşitlerinin bilindiğini, vakıf paralar dışında, faiz muamelesine benzeyen muamelelerin bile kabul edilmediğini ve akidelerde karşılıklı rıza beyanının esas kabul edildiğini göstermektedir ve şer'i hükümler esas alınmaktadır¹⁶⁷.

¹⁶⁵ Edim, alacaklının isteyebileceği ve borçlunun yapmak zorunda olduğu davranış,

¹⁶⁶ Aydın, age, s.402-406

¹⁶⁷ Akgündüz. Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler, s.14.

20 numaralı sicilde şahısların birbirleri ile aralarındaki borç-alacak-verecek ilişkilerine dair pek çok belge bulunmaktadır. Bu belgelerin sayısı yaklaşık 50 civarındadır. Bunların bazıları direk olarak borç kaydıken, bir kısmı ise borcun edasını içeren belgelerdir. Borçların ödenme şekilleri incelendiğinde ise, borcun alındığı ve ödeneceği tarihin belirtilmesi, ayrıca bazen borç aldığı miktardan biraz fazla ödenmesinin sözleşilmesi bazen ise, alınan borç karşılığında borç alan kişinin kendisine ait mülkünü borcuna karşılık rehin bıraktığı kayıtlardan anlaşılmaktadır. Borç ile ilgili kayıtlardan birkaçını daha yakından incelemek konuyu daha açıklayıcı olacaktır. Örneğin bir borç kaydı şu şekildedir: Ayntab şehri Akyol mahallesinde yaşayan Mehmed Bey'in Ekşi Mehmed'e 240 aded esdi gurus hakkının olması ve belirtilen tarihte ödenmesi gerektiği bu konu ile bağlantılı Ekşi Mehmed'in borcuna İsmail ve Ahmed isimli kişilerin kefil olmaları kaydedilmiştir. Bu kayıta borcun ödeneceği tarihin belirlenmesi, ve ve borç verme işleminin kefiller vasıtası ile sağlanması, borç veren- borçlu ilişkilerinin belli kaideler çerçevesinde oluşturulduğu göstergesidir.

Borç aldığı sırada borç alan kişinin kendi mülkünü rehin bırakması ile ilgili bir kayıt ise şu şekildedir: Hacı Hüseyin'in Hacı Yusuf Ağa'dan 112 buçuk gurus borç almış olduğu ve Yusuf Ağa bu miktarı Hacı Hüseyin'e verdiği sırada Hacı Hüseyin'in evini rehin bıraktığını söylemesi, ismi geçen Hacı Yusuf'un borcunun ödenmesini talep etmesine ve borcun ödenmesi gerektiği konusunda karar alınmasına dair kayıt incelendiğinde, borç alma sırasında borç verene borçlunun borcunu ödemesi konusunda, borçverenin borçlunun herhangi bir malını rehin bıraktırrarak borç verdiği miktarı teminat altına alması dikkat çeken bir durumdur.¹⁶⁸

¹⁶⁸ Bk. Belge 223 Belgenin Transkripsiyonu

Mahmiye-i Ayntab mahallâtundan Tarla-i Atık mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb Fahrü'l... el-Hâc Yusuf Ağa meclis-i şer' de mahalle-i merkûmede sâkin Hüseyin bin el-Hâc İlbey nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp mersûm Hüseyin zimmetinde semir behasından yüz on iki buçuk esdî kuruş hakkım olmağın mahalle-i mezbûrede vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd mülk dârını bundan akdem ba'de't-tahliye yanına rehn vaz' etmişdir suâl olunup

Borç alan kişinin borcunu biraz fazla ödemesine dair kayıt örneği: Ayntab şehri su yolları mütevellisi olan Hacı Ahmed, Mehmed beşe isimli kişinin zimmetinde 150 aded esedi guruş vakıf parasının olduğunu bu paranın 1 yıl sonra sözkonusu yüz elli guruşu yüz altmış buçuk guruş olmak üzere Mehmed beşenin ödemesi gerektiği kaydedilmiştir.

4.6. MAL SAHİPLİĞİ

Türk hukuk kaynaklarında “aynî haklar”, yahut genel kullanım açısından daha çok kabul gören “eşya hukuku” şeklinde ifade edilen bu hukuk dalı, şahısların eşya üzerinde doğrudan doğruya hâkimiyetlerinden doğan meseleleri düzenlemektedir. Kişiler sahip oldukları mallarını istediği gibi tasarruf edebilme haklarına sahiptirler.¹⁶⁹

4.6.1. Alım-Satım

Bir kişinin malını hem satması hem de satın alması manasında bey’ kelimesi kullanılmaktadır.¹⁷⁰ Satın alma, alınma anlamında kullanılan bir başka kelime ise, şira’dır.¹⁷¹

20 no’lu Ayıntap şer’iyye sicilinde “bey’ etmek” terimi geçen belge sayısı yaklaşık 85 civarındadır. 20 no’lu Ayıntap şer’iyye sicilindeki 137 numaralı belgede yer alan; “Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinde sâkine Hadice binti

meblağ-ı mezkûr yüz on iki buçuk esdî kuruş hakkımı edâya tenbîh olunması matlûbumdur dedikde ğibbe’s-suâl mezbûr Hüseyin mersûm el-Hâc Yusuf Ağa’ya semir behasından yüz on iki buçuk esedî kuruş vâcibü’l-edâ deyni olup ol mukabelede sâkin olduğu mülk dârını rehn vaz’ etmişdi bi’t-tav’ ikrâr etmeğin meblağı mezkûrun edâsını tenbîh birle mâ vaka’a bi’t-taleb ketb olundu

¹⁶⁹ Hayreddin Karaman. (1990). *Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku 2-Hususî Hukuk*, Ensar Neşriyat, İstanbul, , s.237.

¹⁷⁰ Orhan Çeker. (2006). *İslâm Hukukunda Akidler*, A.H.İ.Yayıncılık, İstanbul, s.176.

¹⁷¹ Devellioğlu, age, s.1326

Hüseyin nâm hatun meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde işbu bâ‘isü’l-kitâb Dervîş bin Rıdvân mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i merkûmede vâki‘ bir tarafı Südci Ebubekir mülkü ve bir tarafı Eşref mülkü ve iki tarafı tarîk-i âm ile mahdûd iki beyt ve matbah ve bir ahur ve havluyu müştemil mülk dârımı cümle tevâbi‘ ve levâhıkıyla mersûm Dervîş’e altmış aded esedî kuruşa bey‘-i bât-ı kat‘î ile bey‘ idüp semen-i mezkûr altmış kuruşu müşteri-i mezbûr Dervîş yedinden bi’t-tamâm ahz ve kabz idüp teslîm-i mebî‘ etdim ba‘de’l-yevm dâr-ı mezkûr mülk-i müşterâsıdır didikde mezbûr Dervîş tasdîk idüp mâ-vaka‘a kayd olundu.” ifade bey’ akdine açıklayıcı bir örnek oluşturmaktadır.

4.6.2 Satış Sözleşmesi

Akid, tarafların irade beyanlarının bir araya gelmesiyle teşekkül eden ve hukuki bir sonuç doğuran işlem olarak tarif edilir.¹⁷² İki taraflı bir hukuki işlem olan akitlerde en önemli unsur, akdin taraflarıdır. Akdin geçerli olarak kurulabilmesi için tarafların hukuki işlem ehliyetine sahip olmaları gerekmektedir. Bu da aile hukuku akitleri bakımından temyiz gücü ve ergenlik (büluğ); diğer akitler bakımından temyiz gücü, ergenlik (büluğ) ve erginlik (rüşd) şartlarının tahakkuku ile sağlanır. Temyiz gücünün olmaması veya eksik bulunması, bir ehliyet arızası sebebiyle ortadan kalkması durumlarında hukuki işlem ehliyeti olmadığından akit geçerli olarak yapılmış sayılmaz.¹⁷³

Akid söz konusu bu iki şahsın birbirilerine söyledikleri sözün irtibatından meydana gelir. Bu iki sözden birisi akid teklifi, diğeri de teklifin kabulü olacaktır. İşte bu iki sözden birincisi icab, ikincisi kabuldür. Yani icab ve kabul, tarafların birbirine karşı rızalarını açıklamalarıdır. Teamül gereği olarak ilk söylenen söz icab,

¹⁷² Aydın, age, s.406

¹⁷³ Aydın, age, s.410

ikinci söylenen söz kabul olur. “Satın aldım” ve “sattım” gibi. İcabda bulunan tarafa “mûcib” denir. Kabulde bulunan tarafa ise “kâbil” denir¹⁷⁴.

Yukarıda açıklanan durumu sicilden bir örnek ile açıklamak konuyu daha anlaşılır kılacaktır: Ayıntab şehri Yahni mahallesinde yaşayan Yusuf beşenin dükkanını Osman’a 37 adet esdi guruşa satması, dükkanın Osman’a teslimi ve Osmanın bu durumu tasdik etmesine dair kayıt.

4.6.3. Mülk Bağışlama

Herhangi bir karşılık beklemezsizin vermek ve bağışlamak manalarına gelen hibe, ıstılahi manada ise “kendisinden faydalanılan bir şeyi başkasına vermek (temlik) etmek” demektir. Bu bağlamda hibe edene “vâhib”, hibe edilen şeye “mevhub” kedisine bir şey hibe edilen kişiye ise “mevhubun-leh” denmektedir.¹⁷⁵ Dinen bir sakıncası olmayan ve hatta Müslümanlar arasında teşvik edilen hibe tek taraflı olabileceği gibi çift taraflı da olabilir.¹⁷⁶

20 numaralı sicilde hibe akdi ile ilgili olarak 10 adet belge bulunmaktadır¹⁷⁷. Bu belgeler arasında 235 numaralı belgede Ayntab şehri Tarla-i Atik mahallesinde yaşayan Fatıma hatunun Şehreküsdü mahallesinde bulunan bakkal dükkanını oğlu Hızır Efendi’ye hibe etmesine dair bir kayıt mevcuttur. Diğer bir belgede ise Hediye hatunun 165 aded esedi gurus ve bazı ev eşyaları ayrıca kendisine ait bağının bir kısmını kardeşi Molla Veli’ye hibe etmesine dair kaydı ihtiva etmektedir.

4.7 CEZA-İ İŞLEMLER

İslâm Hukukunda cezanın terim olarak biri genel, biri özel olmak üzere başlıca iki anlamda kullanıldığı görülür. Genel anlamda ceza, “dünyevî ve uhrevî

¹⁷⁴ Çeker, age, s.49.

¹⁷⁵ Çeker, İslâm Hukukunda Akidler, s.272.

¹⁷⁶ Yıldırım, s.40

¹⁷⁷ Hibe ile ilgili bk. Belge no: 158, 189, 406

mahiyette özendirici veya caydırıcı müeyyideden ibarettir¹⁷⁸. Yasaklanmış bulunan ve işleyeni cemiyetin karşısına çıkararak, ceza almasına sebep olan fiiller bakımından, kişi ile devletin karşılıklı münasebetini tanzim eden hukuk kuralları “Ceza hukuku” olarak isimlendirilmektedir¹⁷⁹. Suç ise, yapılması yasaklanan ve karşılığında ceza getirilen bir fiili yapmak veya yapılması istenen ve terki cezalandırılan bir fiile terk etmektir.¹⁸⁰

İslam dini iman, ibadet, muâmelat ve ahlak alanlarındaki prensiplerin uygulanmasını sağlamak, bunlarla ilgili emir ve yasakların ihlalini önlemek, ferdi ve ictimai hayatı bütün yönleriyle ıslah etmek amacıyla gerek dünya gerekse ahret hayatına yönelik bir takım özendirici veya caydırıcı tedbirler almıştır. Bu tedbir ve müeyyidelerin tamamı “ceza” kavramının kapsamı içindedir. İslam hukukunun ana kaynağı olan Kuran ve Sünnet, İslam ceza hukukunun da asli kaynağı olup bu alandaki temel prensipleri ve amaçları belirler. İslam hukukçuları ve hukuk ekolleri ise bu esas amaçların günlük hayata uygulanma tarz ve şartlarıyla ilgili hukuki yorum ve ayrıntıyı geliştirerek kendi devir ve toplumlarının problemlerini bu çerçevede çözmeye çalışmışlardır. Bu sebeple İslam ceza hukukunun klasik yapısı Kuran, sünnet ve İslam hukukçularının içtihadları şeklinde hiyerarşik üç merhalede oluşmuştur. Kuran ve Sünnetin belirlediği cezalar netice itibariyle İslam’ın korunmasını esas aldığı beş temel değer olan akıl, din, can, ırz ve malın korunması, insanların genel ve özel yararını bir denge içinde gözetmeyi hedef alır.¹⁸¹ İslam hukukuna göre cezalandırmanın amacı, genelde suçun yayılmasına engel olarak sosyal yapıyı ve vicdanı korumak, özelde ise suçu önlemek, suçluyu ıslah etmektir. Bundan dolayı suçluya verilecek ceza toplumun hukukunu ve ortak değerlerini

¹⁷⁸ Adil Bebek. (1993). *Ceza, DİA*, c.VII, İstanbul, s. 469.

¹⁷⁹ Karaman, *Mukayeseli İslâm Hukuku I*, s.121.

¹⁸⁰ Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s.168

¹⁸¹ İlhan AKBULUT (2003), *İslam Hukukunda Suçlar ve Cezalar*, c.2, sy.1, s.168

koruyacak, suçun islenmesine ve tekrarına engel olacak, suçluyu uslandıracak miktar ve şekilde olmalıdır¹⁸².

Osmanlı Devleti, diğer hukuk kurallarında olduğu gibi, Ceza hukuku alanında da İslâm hukukunun hükümlerini uygulamıştır. Esasında İslamiyeti kabul eden milletler bu kabulün gereği olarak İslam hukukunu da benimsemişlerdir. Bu dini ve hukuki realite Osmanlılar için de geçerlidir. Fakat Osmanlılar İslam hukukunu uygularken zamanın getirdiği yenilikleri yapmaktan kaçınmamışlardır.¹⁸³ Bunlardan biri de kanunnamelerdir. Kanunnameler, bazen şer'i hükümlere uygun olamayabiliyordu. Mesela, İslam hukukunda, ta'zir cezalarının uygulanmasında suçlular sosyal durumlarına göre dörde ayrılmış, en yüksek sosyal durumda olan suçluya en az ceza verilmiştir. Buna karşılık hadd, kısas ve diyet cezalarında suçlular arasında ne mâli bakımdan ne de sosyal bakımdan ayırım yapılır. Yalnız burada suçluların hür veya köle olmaları cezaların tayininde bazı farklılıklar meydana getirmektedir. Kanunnamelerde suçluların mali durumlarına göre yapılan ayırımın gayesi İslam hukukunda ta'zide yapılan ayırımın tam tersidir. Burada mali durumu en yüksek olan suçlu en ağır cezaya çarptırılmaktadır ki bu da bugünkü mâli anlayışa uygundur. Kanunnamelerde suçluların mali durumlarına göre bu şekilde ayrılmaları, klasik fıkıh anlayışına uygun değildir. Fakat böyle bir durma rasyonel şartların ağır bastığı söylenebilir.¹⁸⁴

İslâm hukukunda tatbikat açısından suç ve cezalar temelde üç başlık altında incelenmektedir:

1) Had Cezaları

“Hadd” kelimesi lügatte men etmek, hukuk dilinde ise, Allah hakkı olarak konulmuş, takdir edilmiş ceza anlamına gelmektedir. Bütün Müslüman Türk Devletleri dahil

¹⁸² Ali Bardakoğlu. (1993). Fıkıh, *DİA*, c. VII, İstanbul, s. 472.

¹⁸³ Akbulut “Osmanlı Devletinde adalet Düzeni”, s.252

¹⁸⁴ İsmail ACAR (2001), “Osmanlı Kanunnameleri ve İslam Ceza Hukuku”, D.E.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, İzmir, sy.XIII-XIV, s.68

olmak üzere İslam devletlerinin tamamında, uygulamada bazı aksaklıklara rağmen itirazsız kabul edilen ve değiştirilmeyen suç ve ceza gurubu had suçları ve cezaları olup bu suçlar, yedi tanedir: Zina, Kazf (Zina iftirası), Şirb (içki içmek), Sirkat (hırsızlık), Hirabe (yol kesmek ve yağma), Riddet (dinden çıkma) ve Bağy (devlete isyan) suçlarıdır.

2) Şahsa karşı işlenen cürümlerdir (Cinayet, yaralama).

Bu suçlar ikiye ayrılmaktadır. Birincisi; insanın canına yönelik yasak fiiller, bunlara katl veya cinayet fi'n-nefs (cana yönelik fiil) denir. Adam öldürmenin her çeşidi buraya girer. İkincisi ise; insanların organlarına yönelik müessir fiillere ise cerh veya cinayet fima dün'ennefs (uzva yönelik yaralama) denir. Cinayet suçlarında İslam hukukunun öngördüğü ceza, olayın özelliklerine veya suça maruz kalmış mağdur ve maktulün mirasçılarının taleplerine göre kısas (aynen tatbik) veya diyet (para cezası) verilir.

3) Tazir Suçları

Ta'zir, kelime itibariyle çevirmek, alıkoymak ve ıslah anlamlarına gelmekte olup hukuk terminolojisinde ise, hadd ve kısas dışında kalan, ister toplum hakkı, ister şahıs hakkı olsun, İslam hukukunda belli bir cezası olmayan yasak fiillerin toplamı olarak anlaşılan ve cezaların tespiti yasama organı olan ulu'l-emre bırakılan suçlardır. Tazir suçlarını ve bu suçlara uygulanan cezaları iki guruba ayırmak mümkündür. Birincisi, had ve kısas cezası gerektirdiği halde, suçun yasal unsurlarının tam gerçekleşmediği sebebiyle verilen ta'zir cezaları (şahitlikten kaçınmak gibi) ikincisi ise, aslında yasak olmadığı halde kamu yararı ve düzeni açısından yasak kabul edilen fiillerdir. Bu gibi fiiller zamana ve topluma göre değişen ta'zir suç ve cezalarıdır. Ta'zir suçlarına hukuk tarihimizde uygulanan

cezalar olarak idam (siyaseten katl), celd (sopa), sürgün (nefy), kınama, teşhir, kürek cezası sayılabilir.¹⁸⁵

Osmanlı hukuk sistemine göre ceza veren kadılar, şeriata uygun olmak şartıyla, içtihatlarında tamamen serbest idiler. Kadılar hüküm ve kararlarında hiç kimseye danışmak mecburiyetinde değildiler.¹⁸⁶ Ancak dikkat çeken bir diğer nokta ise ehl-i örften olanların cezalandırma bahanesiyle halkı taciz etmeleri yasaktı. Cezalandırma yetkisinin ise sadece ve sadece kadılara ait olduğu her vesile ile vurgulanmaktaydı.¹⁸⁷ Kadılar da suç ve ceza dengesini gözetmek durumundaydılar. İslam hukukunda temel kaide ceza kaidelerinin geriye doğru yürürlü olmamasıdır.¹⁸⁸ Cezaların şahsiliği İslam hukukunda kabul edilmiştir.

İffete iftira, zina ve yol kesme, içki içme gibi davalarla ilgili olarak 20 no'lu sicilde çeşitli kayıtlar bulunmaktadır. İftiraya dair 64 numaralı belge Ayıntab şehri Boyacıoğlu mahallesinde yaşayan Nuriye, Seyyid Zekeriya isimli kişinin boğazına kiriş takıp kendisini boğmak istediğini fakat kaçıp kurtulduğunu söyleyerek durumun soruşturulmasını ve gereğinin yapılmasını istemiştir. Yapılan soruşturmada es-seyyid Zekeriya ismi geçen Nuriye isimli kişinin vefat eden annesinin eşi Hacı Mehmet'in nikahında olduğunu, dolayısıyla aynı evde kaldıklarını söylemiştir. Fakat bir gece ismi geçen Nuriye'nin yanına bir namahrem geldiğini duyunca boğazına kirişi geçirdiğini fakat Nuriye'nin kaçtığını söylemiştir. Ancak Seyyid Zekeriya'nın bu iddiası çevreden soruşturulmuş, ismi geçen Nuriye'nin şimdiye kadar yanlış bir hareketi görülmediği iyi bir hatun olduğu söylenmiştir. Dolayısıyla Zekeriya'nın Nuriye hakkında söylediklerinin asılsız olduğu söz konusudur. Bu durumda Zekeriya isimli kişi kendi suçunu aklamak için Nuriye'ye iftira atmıştır.

¹⁸⁵ Akbulut, Osmanlı Devletinde adalet Düzeni, s.253

¹⁸⁶ Özen TOK. (2005). Kadı Sicilleri Işığında Osmanlı Şehrindeki Mahalleden İhraç Kararlarında Mahalle Ahalisinin Rolü. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.18, Y. 2005/1, Kayseri, s.155-173.

¹⁸⁷ Abdullah Saydam. (1995). Osmanlı Medeniyeti Tarihi, Trabzon, s.237.

¹⁸⁸ Akbulut, Osmanlı Devletinde adalet Düzeni, s.255

İncelediğimiz sicilde zina ile ilgili belge bulunmamaktadır.

Yol kesme ile ilgili bir kayıt ise, Ayntab şehrine bağlı Kürd isimli köyde oturan İbrahim kendisinin pazarda iken Osman adlı kişi kendisini evlerine götürdüğü ve onunla birlikte birkaç kişinin daha kendisini dövdüklerini ve bu yüzden hakkın yerine getirilmesini talep etmiştir. Fakat Osman ve diğer kişiler İbrahim'in bu iddiasını kabul etmemiştir. Bunun üzerine konu şahitler önünde görüşülmüş ve ismi geçen İbrahim'in bahsi geçen kişiler tarafından dövüldüğünün doğrulandığına dair kayıt.

20 numaralı sicilde bir başka had suçu olan içki içmek konusunda da belgeler mevcuttur. Bunlardan birisi ise şu şekildedir: Ayntab şehri Kastel mahallesinde yaşayan Hacı Ebu'lderda isimli kişi bir gece oğlu Bektaş'ın sarhoş halde kendisini öldürmek maksadıyla kapıya geldiğini, kendisine küfürler ettiğini havlusunu taşla doldurduğunu söyleyerek şikayette bulunmuştur. Bunun üzerine ismi geçen Bektaş bir daha böyle bir şey yapmayacağına söyleyip eğer yapar isem eşim benden talak ile boş olsun dediğine dair kayıt.

20 numaralı sicilde hırsızlıkla ilgili altı adet belge bulunmaktadır. Hırsızlık olayı ve hırsızlık yapan kişinin itirafı hakkındaki bir örnek ise, İlyas Paşa evinde kimse yok iken Süleyman isimli kişinin ikinci vakitlerinde evine girdiğini ve bazı eşyalarını aldığı söyleyerek durumun soruşturulmasını talep etmiştir. Bunun üzerine konunun soruşturulması ve Süleyman Paşa'nın eve girdiğini itiraf etmesine dair kayıt.

Cinayet ve yaralama olaylarıyla 20 numaralı sicilde çok sayıda belge bulunmaktadır. Bunlarda 10 tanesi cinayet ve cinayete teşebbüs davalarıyla ilgilidir. Sicildeki 105 numaralı belgede, tarlaların içinde öldürülen kişinin öldürülmesi ile araştırma yapılması, inceleme neticesinde ise, Ölen kişinin başından ve göğsünden yara aldığına dair kayıt örneği cinayet kaydına bir örnektir.

Sicilde darp davalarıyla ilgili 10 adet belge mevcuttur. Örneğin yaralama konusunda, Mehmed isimli kişi, oğlu Ali Beşe'yi Cebecilerden Mahmud'un hançer ile yaralayıp öldürdüğünü iddia etmesi ve bu olayın incelenmesini istemesi üzerine bu durumun araştırılması ve ismi geçen Ali Beşe'nin üzerinde hançer yarası olduğunun doğrulanmasına dair kayıt bir kayıt vardır.

20 numaralı sicilde ta'zir suçlarıyla da ilgili belge bulunmaktadır. Mesela, 332 nolu belgede Ayntab şehri İbn Şükür mahallesinde yaşayan Hacı Receb Veli isimli kişinin kendisine küfrettiğini iddia ederek Veli'ye dava açması, ancak ismi geçen Veli'nin bu iddiayı inkar etmesi üzerine konunun şahidler huzurunda görüşülmesi ve Hacı Receb'in iddiasının doğru olduğunun anlaşılmasına dair kayıta küfür etme suçu işlendiği bildirilmektedir.

4.8.1. Şuh'ûdü'l Hâl Kavramı

Şühûdü'l-hâl kurumu tarihi süreçte ve belgelerde “şühûd”, “udûl”, “şühûd-ı kazâ” ve “şühûd-ı 'udûl” gibi isimlerle belirtilmiştir. Şuhûd, şahid kelimesinin çoğuludur, şahid ise kesin haber ve bilgiyi nakleden kimse demektir. Bu durumda “şühûdü'l-hâl” durumun şahidleri anlamına gelir. Udûl kelimesi ise, “'adl” mastar isminin çoğulu olup orta yol, doğruluk, hakkı gözetme, dürüstlük adalet gibi anlamlar taşımaktadır. “Şühûd-ı udûl” terkininde sıfat olarak kullanılmış olup “adil şahitler” anlamında kullanılmıştır¹⁸⁹.başlığının altında bir takım adlardan oluşan ve sayısı davadan davaya

Osmanlı şer'i mahkemesinde görülen davalara ait zabıtlar, “Şühûdü'l-hâl” başlığının altında bir takım adlardan oluşan ve sayısı davadan davaya göre azalıp çoğalan bir kayıtle son buluyordu. Bunlar, hem görülen davanın o andaki izleyicileridir, hem de gelecekte o olayın bir kez daha, herhangi bir sebeple gündeme gelmesi halinde bilgilerine başvurulacak tanıklardır.¹⁹⁰

Şühûdü'l-hâl'in üç önemli işlevi vardır. Birincisi; mahkemenin bütün ahaliye açık olduğu ve dileyenin gelip davayı izlemesidir. İkincisi; sicil-i mahfuza girmiş kayıtlar,

¹⁸⁹ Nasi ASLAN. (1999). İslâm Yargılama Hukukunda “Şühûdü'l-hâl”, Jüri Osmanlı Devri Uygulaması, Beyan Yayınları, İstanbul, s.13.

¹⁹⁰ Hülya TAŞ (2008)“Osmanlı Kadı Mahkemesindeki “Şühûdü'l-Hâl” Nasıl Değerlendirilebilir”, Bilig Yayınları, s.25

çeşitli vesilelerle kaybolabilir ve kişilerin eline verilmiş i'lâm ve hüccetlerin sahtesi düzenlenebilirdi. Veya bir dava hukuka aykırı olarak ikinci kez kadı'nın huzuruna getirilebilir veya bir başka mahkemeye dava konusu olabilirdi. Ya da zaman aşımı konusunda bir takım kuşku ve sorunlar ortaya çıkabilirdi. İşte bu gibi durumlarda sicil-i mahfuzdaki asıl kayda ulaşılamaması durumunda bir örneği kişilerin elinde olan dava zabıtlarının sıhhati için ilk başvurulabilecek kişiler, bu şühûdu'l-hâl listesinde yer alan kimseler olacaktır. Üçüncüsü de, hakim karar verirken, kararın dayanağı olarak daha fazla bilgiye ihtiyaç duyduğu zaman iki kaynağa başvururdu. Bunlardan birincisi, konu karmaşık bir şer'i mesele ise, müftüden alınmış olan fetvalardır. İkinci kaynak ise, doğrudan örfi uygulamalar ve beldenin eskiden beri sürdürülen adetlerinin tespitiyle ilgiliydi. Bunun için beldenin eşraf ve a'yânı sayılan, bazen de esnaf ve diğer taifelerden esnafın oluşturduğu, deneyimli ve eski uygulamaları iyi bilen ve onları nesilden nesile aktaran kimselerdi. Bu kişiler de "Şühûdu'l-hâl" idi. Ayrıca bu kişilerin taşıdığı unvanlar, aidiyetleri, mesleki ilişkileri, bu bağlamda bize doğru bir tarih anlatısı kurabilmek için sağlam bir veri sunmaktadır.

Genel olarak belgelerde şahitler yazılı olduğu halde, bazı belgelerde "Şühûdu'l-hâl: el-Mezburun" ibaresinin yer aldığı görülmektedir. Yine şahitler yazıldıktan sonra en sona "ve gayruhüm" ibaresinin eklendiği sık görülmektedir. Bazı belgelerde şahitlerin isimleri mahalleleriyle birlikte, bazılarında ise yaptıkları işle birlikte verilmektedir.

Şühûdu'l-hâl ile ilgili üzerinde durulması gereken bir başka konu da "şühûdu'l-hâl'deki gayrimüslimler" meselesidir. Bilindiği gibi Osmanlı mahkemesi Müslim, gayrimüslim tüm reayaya açıktı. Gayrimüslimler, gerek kendi aralarındaki gerekse Müslümanlarla olan her türlü davaların halli için Osmanlı mahkemesini kullanabiliyorlardı. Buna dair sicillerde bolca örnek mevcuttur. Bununla birlikte gayrimüslimlerin mahkemeyi kullanma oranları bu derece yüksekken, davaların "şühûdu'l-hâl" kısmında isimlerine aynı oranda rastlanmamaktadır. Elbette bu durum, zimmî reayanın mahkemede davaları dinlenmediği anlamına gelmez. Aksine, kendileriyle ya da ayrı dine sahip hemşehrileriyle ilgili davaları dinlemeye gelen zimmî reayanın da isimleri, Müslüman reayadan farklı olarak, isimleri tek tek

yazılmayıp “şühûdu'l-hâl”in sonunda yer alan “ve gayruhum” ibaresi ile topluca ifade edilmiştir.¹⁹¹

İncelenen 20 numaralı Şer’iyye sicilinde gayrimüslimlerin şahitler arasında fazla yer almadıkları görülür. Ancak sicillerde alış-veriş, vasiyet hüccetleri gibi belgelerin şahitleri arasında gayrimüslim isimlerine de rastlanmaktadır.

4.9.VAKIFLAR

Osmanlı toplum hayatını ve Müslüman Türk şehrinin teşekkülü ve gelişmesinin felsefi arka planını anlamamanın en önemli yollarından birisi vakıf müessesesini anlamaktan geçmektedir.¹⁹² Vakıflar, sadece Allah rızasını kazanmak için, zengin kimseler tarafından kurulan ve menfaati tamamıyla ihtiyaç içinde bulunanlara tahsis edilen müesseselerdir. Böyle bir müesseseyi kuran kimse, daha önce sahibi bulunduğu mülkü tamamıyla elden çıkarıyor, onu Allah’ın mülkü hâline getirmektedir. Aynı şekilde vakıflarda devamlı olma şartı da bulunmaktadır.¹⁹³ Vakıf sisteminde hukuki statüye sahip, süreklilik arz eden, müesseseleşmiş, sosyal bir yardım faaliyeti vardır. Bu manada hem Selçuklu’da hem de Osmanlı’da faaliyet gösteren vakıflar, İslam hukukunun kendisine kattığı birikim ve sağladığı altyapıyla iyiden iyiye gelişmiştir.¹⁹⁴

Vakıflar, Türk ve İslam hukuku tarihinde önemli hizmetleri ifa etmiş bir kurumdur. Bu kurum, dini, hukuki, sosyal ve hatta askeri etkenlerin tesiri altında başka hiçbir kurumda kolay kolay rastlanmayan bir gelişme göstermiştir. Öyle ki bugün devletin üstlenmiş olduğu birçok dini, sosyal, kültürel ve ekonomik hizmetler geçmiş dönemlerde vakıflar aracılığıyla yürütülmüştür. Hastane yapımı, hastaların tedavisi, medreselerin inşası ve buralardaki eğitim ve öğretim faaliyetlerinin

¹⁹¹ Taş, agm, s.36-37

¹⁹² Özlü, age, s.74

¹⁹³ Ziya Kazıcı. (1985). İslâmî ve Sosyal Açından Vakıflar, MEB Yayınevi, İstanbul, s.28.

¹⁹⁴ Çavdaroğlu, age, s.272

sürdürülmesi, köprü, yol, su yolu gibi bayındırlık hizmetleri, cami, tekke, zaviye yapımı ve buralarda dini hizmetlerin yürütülmesi bunların başında gelir.¹⁹⁵ Bunun yanı sıra fakir, dul ve öksüzlere para yardımı yapmak; halka meyve ve sebze dağıtmak, çalışamayacak derecede yaşlanan kayıkçı ve hamalların bakımını sağlamak, yetim çocukların emzirilmesini sağlamak, evlenecek genç kızlara çeyiz hazırlamak, kase ve bardak gibi kap kacak kıran hizmetçileri, efendilerinin azarlamalarından korumak; kuşlara yem vermek, çocuklara oyuncak almak, yolcuların ihtiyacını karşılamak, yetimleri büyütmek, talebelere burs ve kalacak sağlamak, işsizlere iş bulmak, çırak yetiştirmek, müflis ve borçlulara yardım etmek, bekârları evlendirmek, hayvanları himaye etmek ve daha birçok dînî ve hayrî hizmetlerde bulunmuşlardır.¹⁹⁶

20 numaralı Ayıntap şer'iyeye sicilinde vakıflarla ilgili 19 adet kayıt mevcuttur. Vakıflar ile ilgili bu kayıtlardan birinde, Ayıntab şehrinde bulunan ale'd-devle cami'nin imamı Ebubekir, ismi geçen cami'nin evkafından olan değirmenin yakınında yol ve iki tarafı nehir olan bir bölük toprağı 3 yıllığına, senede vakfa 30 guruş vermek üzere imam Ebubekir tarafından hacı Ali'ye kiraya verildiğine dair bir kayıt bulunmaktadır.

Yine bir başka kayıta Ayntab şehri Ammu mahallesinde yaşayan vakıf mütevellisi hacı Ahmed'in kendisinden sonra gelecek vakıf mütevelliliğine kardeşi oğlu Osman beyin geleceğı, ancak vakfin mütevellisi olacak kişiye vakfin parasının ne şekilde kullanılacağı vakfin mütevellisi olacak kişilerin kimler olabileceğı konusunda şartlar koyması ile ilgili bir belge vardır. Bir başka belgede ise Ayntabda bulunan vakıf çeşmesi mütevellisi Ali Çelebi vakıf malı içerisinde bulunan nalband dükkanını Mehmet isimli kişiye 3 yıllığına kiraya vermesine ve 3 yıllık kira bedelinin peşin aldığına dair bilgiler yer almaktadır

¹⁹⁵ M. Zeki AYDIN (2007), Türk Hukuk Tarihi, Hars Yayıncılık, İstanbul, s.261

¹⁹⁶ Cavdaroğlu, age, s.272

4.10. SOSYAL DURUM

4. 10. 1. Kölelik

Köleliğin çok eskilere uzanan bir tarihi vardır. İslam dini ortaya çıktığında köleliği gerek Arap toplumunda gerekse komşu diğer toplumlarda yerleşmiş bir kurum olarak bulmuştur. İslamiyet'in kölelik karşısındaki tavrı, iki noktada özetlenebilir. Bir taraftan bu kurumu tedrici olarak ortadan kaldırmayı hedeflemiş, diğer taraftan da azat oluncaya kadar kölelere insan gibi muamele edilmesi yolunda etkin tedbirler almıştır.¹⁹⁷

Kölelerin İslam ve Türk dünyasındaki hizmet alanları kadın veya oluşlarına göre değişmektedir. Kadınlar daha çok ev işlerinde, erkeklerde efendilerinin işlerinde çalışmışlardır. Toprağa bağlı kölelik veya yarı kölelik İslam dünyasında tatbik edilmemiştir. İslam dünyasında erkek kölelerin hizmet alanlarının başında askerlik gelir. İlk olarak Abbasiler döneminde kurulan ve köle ile azatlı kölelerden oluşan askeri birlikler, sonradan Türk-İslam dünyasında geniş bir uygulama alanı bulmuştur. Osmanlılarda yeniçerilerinin nüvesini de harpte ele geçen esirlerden devlet için beşte bir oranında ayrılan pay teşkil etmekteydi ki bunlara beşte biri ifade etmek üzere pencik oğlanı ismi verilirdi.¹⁹⁸

Osmanlı toplumunda kölelere İslâm hukukuna göre muamele edilmiş ve kullanım alanı olarak köleler, varlıklı ailelerin ev hizmeti, cariyelik, çocuk bakımı gibi işleri yapmakta kullanılmışlar ve ev işlerinde kullanılanlar bir süre bacı, lala, dadı ismini alarak ev halkından sayılmışlardır. Küçük yaşlardan itibaren yetiştirilen köleler yüksek fiyatlara satılırlar, genelde de saray ve konaklara hizmet için

¹⁹⁷ Aydın, age, s.250

¹⁹⁸ Aydın, age, s.260

alınırlardı¹⁹⁹. Köleler, ayrıca kent el sanatlarında ve devlete ya da büyük toprak sahiplerine ait büyük malikânelerde işgücü olarak kullanılıyordu.²⁰⁰

Osmanlı Devleti'nde genel olarak Sudan, Kuzey Afrika, Basra Körfezi, Kafkasya ve Gürcistan'dan satın alınarak, esir tacirler vasıtasıyla Osmanlı topraklarına getirilen ve zengin ailelerle saraya satılan²⁰¹ bu kölelerin erkek olanlarına “kul”, kadın olanlarına da “cariye” denilmekteydi. Köleler esir pazarı denilen yerlerde satılırlardı. Esir pazarlarında genelde iki resmî görevli bulunmaktaydı. Bu görevliler “Esirciler Şeyhi” ve onun yardımcısı olan “Esirciler Kethüdası”dır. Büyük musiki üstadı İtrî Efendi, dönemin padişahı tarafından Esirciler Şeyhi olarak tâyin edilmiş kişilerdendi²⁰².

Köle, aile hukuku bakımından eksik ehliyetli kabul edilir, erkek ve kadın köle ancak efendisinin izniyle evlenebilirdi. Özellikle erkek kölenin evlenmesi, efendisi için bir takım mâli mükellefiyetler getireceği için evlenmeden önce efendisinin rızası aranmıştır. Mesela, eşine mehir verme sorumluluğunda olan erkek köle, bu mehri ödemediği takdirde, ya efendisi bu ödemeyi yapacak ya da kölesinin bu uğurda satılmasına razı olmak zorunda kalacaktır. Kölelik, aynı zamanda bir miras engelidir. Mülk edinme hakkı bulunmadığı için kendisine bir miras bırakandan intikal edecek miras payı doğrudan doğruya efendisine gidecektir. Kölenin ceza hukuku bakımından durumu had, kısas ve tâzir suçları bakımından ayrı ayrı ele alınmalıdır. Haddi gerektiren suçlarda şayet cezayı yarıya indirmek mümkünse, köleye hür kimselere verilen cezanın yarısı verilir. Mesela zina suçundan köle muhsan kabul edilmediği için hür kimselere verilen cezanın yarısı verilir. Hırsızlık gibi yarıya indirilmesi mümkün olmayan had suçlarında ise hür kimselere verilen ceza

¹⁹⁹ Erol ÖZBİLGİN. (2007). *Bütün Yönleriyle Osmanlı Adab-ı Osmaniye*, İz Yayıncılık, İstanbul, s.446

²⁰⁰ Halil İNALCIK (2010) *Osmanlılar (Fütühat, İmparatorluk, Avrupa İle İlişkiler, Timaş Yayınları, İstanbul, s.163*

²⁰¹ Özbilgen. *Bütün Yönleriyle Osmanlı Adab-ı Osmaniye*, s.446.

²⁰² Ahmet Akgündüz. (1997). *Osmanlı'da Harem*, O.S.A.V. Yayınları, İstanbul, s.179

uygulanır. Kısası gerektiren suçlarda mesela kasten öldürmelerde köle ile hür kimseler arasında ayırım yoktur. Yani bir köle, ister hür ister köle olsun bir kimseyi kasten öldürür ve kısas için diğer şartlar da tahakkuk ederse hür kimseler gibi kısas edilir. Taziri gerektiren suçlara gelince, bu suçların düzenlenmesi devlet başkanına bırakıldığı için devlet başkanı kölenin cezai sorumluluğunu her suç için had ve kısas suçlarındaki örnek düzenlemeler ışığında belirler.²⁰³

20 numaralı Ayıntap Şer'iyye sicilinde kölelik ve köle kavramıyla ilgili yalnızca 1 belge mevcuttur. Kölelik ile ilgili bu belgede Ayntab şehri Kayser mahallesinde yaşayan Süleyman öldüğü zaman Abdullah isimli kölesinin azad edilmesini istediğini belgelendirmiştir.²⁰⁴ İsmi geçen köle sahibi Süleyman öldükten sonra sorun yaşanmaması için bu durumun belgelendiğini gösteren kayıt dikkat çekicidir.

4.10.2. Gayrimüslimlerle İlişkiler

İslâm kamu hukukunda halk Müslümanlar ve Gayrimüslimler (Zimmi) olmak üzere iki gruba ayrılır²⁰⁵. Gayrimüslimler şahsi hak ve hürriyetler bakımından tıpkı Müslümanlar gibi her türlü olanaktan yararlanmışlardır. Bazı küçük engellemeler hariç seyahat hürriyeti, kişi dokunulmazlığı ve can ve mal güvenliği gibi hak ve hürriyetlere sahip olmuşlardır. Osmanlı Devleti'nde Gayrimüslimlerin, özellikle eğitim, ibadet ve aile hukuku konularında özerk olmalarını sağlayan bazı kanunî

²⁰³ Aydın, Türk Hukuk Tarihi, s.253-254

²⁰⁴ Bk. Belge 358 Belgenin Transkripsiyonu

mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kayser mahallesinde sâkin Süleyman bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr lâzîmü't-tevkîrde orta boylu ...asıl Abdullah nâm abd-i memlûkü mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp abd-i memlûküm olan mersûm Abdullah'ı tedbîr-i sahîh-i mutlak ile müdebber etdim fevt oldukdan sonra malımdan âzâd olsun dedikde mukîr-i merkûm Süleyman'ın ikrâr-ı meşrûhun el-mukarru leh el-mezkûr Abdullah tasdik etmeğîn mâ vaka'a ğibbe't-taleb ketb olundu. Tahîrîen fi'l-yevmi's-sâdis şehr-i Rebî'u'l-âhir li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

²⁰⁵ Ali AKTAN. (2000). Osmanlı Belgelerine Göre Kayseri'deki Gayrimüslim Tebaanın Durumu, *III. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri*, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri, s.7-34.

düzenlemeler yapılmıştır. Bu sayede kendi kimliklerini korumuşlardır. Osmanlılar fethettikleri yerlerde yasayan gayrimüslimlere, birtakım dini haklar verdikleri gibi, fazla bir görev de yüklememişlerdir²⁰⁶.

Osmanlı Devletinde gayrimüslimler, kendilerinden alınan cizye vergisi karşılığında askerlikten muaf sayılmışlardır. Eğer gönüllü olarak askerlik yapacak olurlarsa alınan cizye kendilerine iade edilir ve kendilerine bu hizmetlerini karşılığı olarak uygun bir ücret de verilir ancak ganimetten hisse verilmezdi²⁰⁷. Cizye, askerlik çağına gelmiş zimmîlerden alınan bir vergi olduğu için kadınlar, çocuklar, ihtiyarlar, köleler, hastalar ve din adamları bu vergiyi ödemekten muaf tutulmuşlardır. Cizyelerin toplanma şekli zamana göre değişiklik göstermektedir. Başlarda devlet bizzat kendi memurlarına toplattırırken daha sonra iltizam usulüne çevrilmiş ve başında kadı'nın bulunduğu mahallî komisyonlar tarafından toplanmıştır.

İncelenen 20 numaralı Ayıntap Şer'iyye sicilinde gayrimüslimlere yönelik 5 adet belge bulunmaktadır. Bu belgelerden 2'si alım-satım ile ilgilidir. Alım satıma yönelik bir belgede Müslüman olan Mustafa isimli kişinin bir ev ve bir hazinesini zımmî Karib'e 200 esesdi guraşa sattığı konusu yer almaktadır.²⁰⁸ Bir belgede ise zımmî Cihan hatun'un kendi mülkü olan evini, oğulları Mekdiç ve Yakub bahsi

²⁰⁶ Aktan. Osmanlı Belgelerine Göre Kayseri'deki Gayrimüslim Tebaanın Durumu. s.7-34.

²⁰⁷ Yılmaz ARMAĞAN.(2001), İslâm Hukukunda Temel Hak ve Hürriyetler. TDİB Yayınları, s.50-52.

²⁰⁸ Bk. Belge 266 Belgenin Transkripsiyonu

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atık mahallesinde sâkin Mustafa bin el-Hâc Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf lâzîmü't-teşrîfde zımmî tabakasından işbu bâ'isü'l-kitâb Karib veled-i Bülbül mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp mahalle-i merkûmede vâki' bir tarafı Cihanşah mülkü ve bir tarafı Ferikli mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dârn dâhilinde garb tarafında vâki' bir bâb beyti babam el-Hâc Hüseyin Benim için binâ edüp on sekiz sene mikdarı beyt-i mezkûrede sâkin olmuş idim hâlen zikr olunan bir beyt ve hazîne mersûm zımmî Karib'e ikiyüz aded esedî kuruşa bey'-i bât-i kat'î ile bey' etdim

geçen evi Cihan hatunun kullanmasına izin vermedikleri için, Cihan hatun oğullarına dava açmıştır. Mekdiç ve Yakub evin babalarının mülkü olduğunu söylemiş, annelerinin mülkü olduğunu inkar etmişlerdir. Bu durum şahitlerin önünde görüşülmüş, fakat şahitlerin bahsi geçen evi Cihan hatunun kendisinin satın aldığını söylemesi ve buna riayet edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Zımmiler arasındaki diğer 1 belge miras bir diğeri ise vasi tayin etme konusu ile ilgilidir. Vasilikle ilgili belgede, ölen Zımmi Vanos'un küçük çocuklarına kalan mirasın korunması için vasi tayin edilmesine dair kayıt düşünülmüştür.

Genel olarak gayrimüslimlerin Osmanlı Devletinde Müslümanlar gibi her türlü hakka sahip oldukları, rahatlıkla mülk sahibi olabildikleri ve hertürlü alım-satım işlemini yapabildikleri kayıtlardan öğrenilmektedir. Bunun yanında, birbirlerine ve Müslümanlara vekâlet ve şahitlik edebildikleri ve şer'i mahkemelerde şühûdü'l-hâl olarak görev yapabildikleri, kısaca sosyal, ekonomik, dini ve askeri açıdan güvence altında oldukları incelenen belgeler açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

4.10.3. Askeri Bilgiler

Şer'iyye sicilleri, sosyo-kültürel ve iktisadi açıdan olduğu gibi harp tarihi ve askeri konularla da ilgili olarak eşsiz bilgi kaynaklarındandır. Türk Harp tarihinin Osmanlı Devleti dönemine tekabül eden kısmı hakkında şer'iyye sicillerinden ayrıntılı olarak bilgi almak mümkündür.²⁰⁹ Ayrıca belgelerde yer alan unvanlar incelendiğinde Paşa, beylerbeyi, sancak beyi, Subaşı gibi ifadeler rastlanmaktadır. Buradan hareketle dönemin askeri rütbelerine ulaşılabilir²¹⁰.

20 numaralı şer'iyye sicilinde askeri bilgiye dair bir kayıta, Ayntab şehrine yaşayan Sipahi Mustafa bey 1050-1060 senelerinde hazine arazileri yakınlarındaki

²⁰⁹ Akgündüz, Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, s.15-16

²¹⁰ Belgelerde rastlanılan ifadelerden bazıları şunlardır; “yeniçeri serdarı olan fahrü'l Ekrem elhâc Bayram, Mar‘aş iline mutasarrıf olan emîrü'l-ümerâi'l-kirâm saâdetlu Mehmed Paşa, Ayntab'da mütesellim olan fahrü'l-emâsil Hasan Ağa”

Salgancık, Eski ve Talim Eyük ve Rum oyuk isimli mezralarının vurgunda harap edildiğini, geldiğinde Rum Oyuk'dan başka ismi geçen diğer yerlerin zabt edildiğini Rum Oyuk'un zabtının kendisine zabt etmesi için bırakıldığını belirtmiştir. Rum Oyuk zabt edilip, Halil Ağanın yanına gelindiğinde ismi geçen yerlerin eskiden beri zabt olduğu ve 9 bin para tuttuğunu bu miktarın 2700 parasını ise kendi köyleri olan Rum Oyuk için bırakıldığından bahsedilmiştir.

20 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİNDEKİ İSİMLER

Müslüman Erkek İsimleri

Abdi	7	Hüsrev	1
Abdubaki	1	Hüssam	1
Abdülgina	1	Ivaz	2
Abdullah	8	İbrahim	63
Abdulvehhab	2	İdris	4
Abdurrahim	3	İlyas	4
Abdurrahman	10	İshak	5
Abdubaki	1	İsmail	40
Abdülcélil	1	Kasım	14
Abdülkadir	11	Kaya	5
Abdükerim	4	Kenan	4

Abdüllatif	1	Mahmud	18
Abdüsselam	5	Maksud	4
Abidin	1	Mansur	1
Ahmed	98	Mehmed	232
Ali	158	Memli	1
Allahverdi	1	Mikail	2
Arab	2	Mirza	3
Arslan	5	Muhsin	1
Avşar	1	Murad	16
Bali	1	Musa	14
Bayezid	3	Musalli	1
Bayram	14	Muslı	2
Bekir	4	Mustafa	105
Bektaş	12	Nasuh	1
Cafer	8	Osman	63
Cuma	11	Ömer	53
Davud	4	Ramazan	23
Durmuş	5	Receb	26
Ebubekir	59	Rezzan	1
Edhem	1	Rıdvan	2
Edis	2	Salih	1
Emrullah	2	Satılmış	4
Evs	1	Sefer	5
Fahrüddin	1	Selim	2
Gündük	1	Semi	2
Hakkı	6	Sevindik	2
Halil	53	Siyavuş	1
Hamdi	3	Süleyman	35
Hamza	23	Şaban	18
Hasan	80	Şah Çelebi	1
Haydar	2	Şems	1

Hızır	49	Şerifüddin	1
Himmet	2	Tahir	1
Hüseyin	107	Tatar	1
Tengriverdi	3	Yunus	4
Turan	1	Yusuf	58
Uğurlı	1	Zekeriya	6
Veli	25	Zeynelabidin	3
Yakub	4	Zülfikar	2

Çalışma konusu olan 20 numaralı Ayntab şer'iyye sicilinde en çok kullanılan erkek isimleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. İsimler incelendiğinde ise, Mehmed, Ahmed, Mustafa, Ali, Osman ve Ömer isimler belgelerde sıklıkla kullanılan isimlerdir.

Müslüman Kadın Kişi İsimleri

Ahsen	5	Medine	1
Aişe	30	Meryem	8
Amine	5	Mihri	7
Arzu	1	Mihrimah	1
Asiye	5	Müslimiye	1
Aydan	1	Nigar	2
Banu	2	Nur	3
Cemile	7	Nuriye	1
Döndü	5	Perihan	1
Elif	9	Rabia	2
Emine	15	Rahime	5

Esmâ	3	Raziye	6
Fatma	20	Saadet	1
Gülişe	1	Safiye	12
Gülsena	1	Saliha	3
Hatice	27	Salime	1
Hediye	3	Satı	1
Huri	1	Sefer	1
Hüsna	2	Siti	1
İlhan	2	Sufra	1
İslim	1	Tursun	6
Kaya	1	Tutu	3
Ma'mure	1	Ümmühan	4
Kutlu	3	Zeyneb	7

Yukarıdaki tabloda belgelerde sık rastlanılan kadın isimleri verilmiştir. Verilen isimler arasında belgelerde en fazla kullanılanlar Aişe ve Fatma'dır.

Gayrimüslim Erkek İsimleri

Belil	1	Merdik	1
Durmuş	1	Merdik	1
İbrahim	2	Murad	1
İskender	1	Yagob	2
Karib	4	Yusuf	1
Makdes	1	Vanos	1
Mekdiç	2	Zeynel	1
Merd	2		

Yukarıdaki tabloda belgelerde geçen gayrimüslim erkek isimlerinin azlığı dikkat çekmektedir. Bu durum zımmilere ait belgelerin az olduğundan kaynaklanmaktadır.

Gayrimüslim Kadın İsimleri

Cevher	1	Meryem	1
Cihan	1	Tursun	1

İncelenen sicilde gayrimüslimlere ait belge sayısının az olması sebebiyle kadın isimlerinin de çok az olduğu görülmektedir.

Ünvanlar

Ağa	Hoca
Çavuş	Mevlana
Çelebi	Molla
Efendi	Paşa
Hacı	Şeyh
Hatun	

Yukarıdaki tabloda çalışması yapılan sicildeki sık kullanılan ünvanlar verilmiştir.

XVII. Yüzyılda Ayntab Yer Adları

Mahalle İsimleri

Akyol	Hayek Milan	Sekek Karasakal
Ammu	Hayik	Şarkıyan
Aliyü'n-neccar	İbn-i Eyyüb	Şehreküsdü
Ahlaz	İbn-i Kör	Tarla-yı Atik
Beğ	İbn-i Sekek	Tarla-yı Cedid
Boyacı	İbn-i Şeker	Tevbe
Boyacıoğlu	İlhan	Tışlaki
Bostancı	Kastel	Yahni
Cabi	Kayacık	
Canik	Kaysar	
Cevizlice	Kızılca Mescid	
Kozluca	Kürkeıyan	
Çukur	Kürtinciyan	
Eblehan	Sekek	
Ehl-i Cefa	Sengi Hoşkadem	

Köy İsimleri

Arab	Güllü	Kızılcakend
Atabeğ	Hicar	Kürd
Babelge	Hıyam	Mertmengene
Burç	Hacar	Nefah
Çakal	Küşam	Sarmi
Evimsöğüt	Kenayin	Sam

SONUÇ

Şer'iyye Sicilleri sadece bizim toplumumuz için değil, Osmanlı İmparatorluğu'nun toprakları üzerinde kurulmuş çok sayıdaki devletlerin tarihi içinde vazgeçilmez bir kaynaktır. Özellikle şehir tarihleri ve mahallî hayata ait ilmî

araştırmaların ana kaynağı şer'iyeye sicilleri olarak bilinmektedir. şer'iyeye sicilleri XV. ve XIX. Yüzyıllarda Osmanlı devletinin sınırları dahilinde yaşayan halkın çeşitli özelliklerini ortaya çıkaracak çok kıymetli arşiv kayıtlarıdır. Siciller incelendiğinde mahalli yer adları, tarihi şahsiyetler, önemli müesseseler gibi konular hakkında da bilgi sahibi olunabilmektedir.

20 Numaralı Ayntáb Ser'iyeye Sicil incelendiğinde, Osmanlı hukuk sisteminin taşrada nasıl uygulandığı, en çok hangi davaların görüldüğü, miras hukuku, ceza hukuku, borçlar hukuku gibi hukuk alanlarında ne tür uygulamalar yapıldığı, kadılık makamının önemi ve mahkemede davaların nasıl görüldüğü hakkında bilgilere ulaşılmıştır. Hicri 1060-1061 tarihli sicilde genel olarak alım-satım, borç, miras ve aile hukuku ile ilgili kayıtlar mevcuttur. Fakat bunların yanında nadir de olsa hırsızlık, vergi, kayıp, vakıf gibi konulara dair belgeler de tespit edilmiştir. Sicildeki belgelerde yer alan isimler, unvanlar ve aile adları incelendiğinde nüfusun çoğunun Müslüman olduğu bilgisine ulaşılmaktadır. Gayrimüslimler ile ilgili belge sayısının çok az olduğu görülmüştür.

Sicildeki davalara ilişkin kararlarda özellikle şahitlerin ifadelerine başvurulması ile doğruya ulaşılmaya çalışılmış ve haklı-haksız ayrımı bu şekilde ayırt edilmiştir. Dava sonuçlarında ise, belge ve şahidlerin ifadelerine göre hak sahibi kişiye hakkının verilmesine karar verilmiştir. Bu durum Osmanlı devletinin adil yargılamaya verdiği önemi bir kez daha gözler önüne sermektedir. 20 numaralı şer'iyeye sicili Osmanlı hukuku hakkında, hatta İslam hukuku hakkında yapılan araştırmalara katkı sağlayacak çok değerli bilgiler ihtiva etmektedir.

KAYNAKLAR

AYDIN, M. Akif (2007), Türk Hukuk Tarihi, Hars Yayınları, İstanbul

- ABACI, Nurcan.(2001). Bursa Şehrinde Osmanlı Hukukunun Uygulanması, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara
- ACAR, İsmail. (2001). “Osmanlı Kanunnameleri ve İslam Ceza Hukuku”, D.E.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, İzmir, sy.XIII-XIV, s.68
- ACIOĞLU, Serpil.(2012). 137 Numaralı Ayntâb Şer’iyye Sicilinin (H. 1216-1220/M. 1801-1806) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, 2012, s.33
- AKBULUT, İlhan. (2000). “Osmanlı Devletinde Adalet Düzeni”, AÜEHFD, c.IV, sy.1-2, s.223
- AKBULUT, İlhan. (2003). İslam Hukukunda Suçlar ve Cezalar, c.2, sy.1, s.168
- AKGÜNDÜZ, Ahmet. (1993).İslâm’da İnsan Hakları Beyannâmesi, Timas Yayınları, İstanbul
- AKGÜNDÜZ, Ahmet.??? Şer’iye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, TDAV
- AKGÜNDÜZ, Ahmet. (1988). “Şer’iyye Sicilleri”, Türk Dünyası Araştırma Vakfı, c.1, İstanbul, s.12
- AKGÜNDÜZ, Ahmet. (1990). Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri, Fey Vakfı Yayınları, C.1, s.224. İstanbul, s.50
- AKGÜNDÜZ, Ahmet. (1997). Osmanlı’da Harem, O.S.A.V. Yayınları, İstanbul
- AKGÜNDÜZ, AHMET. (2002).Şer’iyye Mahkemeleri Ve Şer’iyye Sicilleri, C.10, Türkler Ansiklopedisi, Yeni Türkiye Yayınları, İstanbul
- AKTAN, Ali. (1998). Kayseri Kadı Sicillerindeki Tereke Kayıtları Üzerinde Bazı Değerlendirmeler (1738-1749), II. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri (16-17 Nisan), KAYTAM Yayınları no:3, Kayseri, s.47-68.
- AKTAN, Ali. (2000). Osmanlı Belgelerine Göre Kayseri’deki Gayrimüslim Tebaanın Durumu, III. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri, s.7-34.
- AKYILMAZ, S. Gül. (2007). “Osmanlı miras Hukukunda Kadının Statüsü”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ankara, c.XI, sy.1-2
- ALTINÖZ, İsmail. (1999). Dulkadir Eyaletinin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl), Cumhuriyet’in 75. Yılına Armagan Gaziantep, GAÜN Vakfı Kültür Yayınları, Gaziantep

- ARMAĞAN, Servet . (2001). İslâm Hukukunda Temel Hak ve Hürriyetler, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 4.Baskı, Ankara
- ARMAĞAN, Yılmaz.(2001). İslâm Hukukunda Temel Hak ve Hürriyetler. TDİB Yayınları
- ASLAN, Nasi . (1999). İslâm Yargılama Hukukunda “Şühûdü’l-hâl”, Jüri Osmanlı Devri Uygulaması, Beyan Yayınları, İstanbul
- ASLANTAŞ, Halis Adnan. (2009). “Tarihsel Sosyoloji Araştırmaları için Önemli Bir Kaynak: Şer’iyye Sicilleri”, Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, s.246
- AYDIN, M. Akif. (2002). “Türkler”, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, c.10
- AYDIN, M. Akif.(2010). Türk Hukuk Tarihi, Beta Yay, 8. baskı, İstanbul
- BALTACI, Cahit. (1985). “Şer’iyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi, Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul, s.128
- BARDAKOĞLU, Ali.(1993). “Fıkıh”, DİA, c. VII, İstanbul, s. 472.
- BAYINDIR, Abdülaziz. (1999). “Osmanlı’da Yargının İşleyişi”, O. A., c.6, Yeni Türkiye Yayınları, İstanbul, s. 429-446.
- BEBEK, Adil . (1993). “Ceza”, DİA, c.VII, İstanbul, s. 469.
- BERKİ, Ali Hikmet. (1953). Büyük Türk Hükümdarı Sultan Mehmed Han ve Adalet Hayatı, İstanbul,
- BERKİ, Şakir. (1975) , Boşanma Ve Ayrılık, AÜHFD, C. 32, S.1-4, s.136
- BÜLBÜL, Zekeriya .(2009).Osmanlı Müesseseleri Ve Medeniyeti Tarihi
- CANBAKAL, Hülya. (2009). 17. Yüzyılda Ayntâb Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset, İletişim Yay, İstanbul
- CEYLAN, Erdal. (1999). *Gaziantep Tarihi*. Gaziantep Ticaret Odası Yay., Gaziantep, s.130
- CİN, Halil – AKGÜNDÜZ, Ahmet. (1995). Türk Hukuk Tarihi: Kamu Hukuku, Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul
- CİN, Halil.(1988). İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya
- ÇAKIR, İbrahim Etem. (2012). “XVI. Yüzyılda Ayntâb’da Toplumsal Kontrol Aracı Olarak Mahalle Halkının Rolü”, Bilig, sy.63, s.31-32

- ÇAKIR, İbrahim Eter. (2012). “Osmanlı Toplumunda Eş ve Çocuk Sayısı, Statüsü, Servet: 1671-1678 Sofya Örneği”, OTAM, sy.31, s.45
- ÇEKER, Orhan. (2006). İslâm Hukukunda Akidler, A.H.İ.Yayıncılık, İstanbul
- ÇELEBİ, Evliya . (1935). Seyahatname. c. 9. Milli Eğitim Vakfı Yay. İstanbul
- ÇINAR, Ali Osman.(1998). “Osmanlı İmparatorluğunda Tanzimattan Sonra Kurulan Taşra Arşivleri”, I. Milli Arşiv Şurası (Tebliğler-Tartışmalar), Ankara, s.259
- ÇİFTÇİ, Cafer. (2003). “Osmanlı Döneminde Bursa’da Eytam Keseleri”, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi S.B.E.D. Yıl.4, sy.5, s.84
- DALGIN, Nihat. (2001). İslâm Hukukunda Boşama Yetkisi, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul
- DEVELLİOĞLU, Ferit. (2010). Osmanlıca-Türkçe Lûgat, Aydın Kitabevi, Ankara
- DOĞAN, Faruk. (2011). “19. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Taşrasında bir Kadının Hukuk mücadelesi: Midilli Nazırı Kulaksızzade Mustafa Ağa’nın Miras Davası”History Studies, s.164
- ER, İlker . (2009). Balıkesirli Tereke Sahipleri Hakkında Sosyo-kültürel Açından Bazı Değerlendirmeler (1670-1700), Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Balıkesir, s.368-376.
- ERGEÇ, Rıfat. (1999). Gaziantep Kalesi, Gaziantep Üniversitesi Vakfı Yayınları, Gaziantep
- ERTEN, Hayri.(1999) Sosyolojik Veri Olarak Şer’iyye Sicillerinin Değerlendirilmesi, s.532 (eksik bilgi!)
- FENDOĞLU, Hasan T . (1999). Osmanlı’da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı, Osmanlı Teşkilatı, Eren, G.(Ed.), Yeni Türkiye Yayınları. c.VI. Ankara s. 465.
- FEYİZOĞLU, Turhan . (1995). Türk İnkılabının Temel Taşı Laiklik, Atatürk Yolu, ATAM, Ankara
- GEDİKLİ, Fethi (2006). “Şer’iyye Sicillerinin Hukuk Tarihi Açısından Önemi ve Sicillere Dayalı Araştırmalar”, Dünden Bugüne Osmanlı Araştırmaları, ISAM, Yayın no:391, İstanbul, s.75-76
- GEDİKLİ, Fethi. (2005). “Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer’iyye Sicilleri”, Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, c.3, sy.5, s.187

- GÖKHAN, İlyas. (2000). “Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hakimiyetine Geçmesi”, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, Gaziantep
- GÜLLÜ, Ramazan Erhan.(2010). Antep Ermenileri (Sosyal-Siyasi ve Kültürel Hayat), IQ Yayınevi, İstanbul.
- GÜNAY, Vehbi.(2003). “Tarih”, Balkan Şehir Tarihlerinin Kaynağı Olarak Şer’iyye Sicillerinin Envanter ve Kataloglarının Tespiti Hakkında”, Tarih İncelemeleri Dergisi, c.XVIII, sy.2, s.72
- GÜNGÖR, M. Birol. (2004). Antep Harbi, Eren Yay, İstanbul
- İLGÜREL, Mücteba .(1974). Şer’iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru, İstanbul Üniversitesi Dergisi, sy.28-29, s.123
- İNALCIK, Halil (2010). Osmanlılar (Fütühat, İmparatorluk, Avrupa İle İlişkiler, Timaş Yayınları, İstanbul
- İNALCIK, Halil. (1996). Osmanlı İmparatorluğu (Toplum ve Ekonomi), Eren Yay, İstanbul
- İNALCIK, Halil.(1997). “Mahkeme” TDV İslam Ansiklopedisi, c.7,
- İNALCIK, Halil.(1942). Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak, DTCF Dergisi, s.89
- İSPİRLİ, Mehmet.(2001). “Osmanlılarda Naiplik”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.32, s.312, İstanbul
- KARAMAN, Hayreddin. (1986). Mukayeseli İslâm Hukuku I, 1.Cilt, Nesil Yayınları, İstanbul
- KARAMAN, Hayreddin. (1990). Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku 2-Hususi Hukuk, Ensar Neşriyat, İstanbul
- KARAMAN,Seyit Ali. (1998). Ahmed Nezih Galitekin, Cevdet Dadaş, İlmiye Sâlnâmesi
- KARAMURSAL, Ziya. (1989). Osmanlı Mâli Tarihi Hakkında Tetkikler, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara
- KARATAŞ, A.İhsan. (2006). Osmanlı Devletinde Gayrimüslimlere Tanınan Din ve Vicdan Hürriyeti, U.Ü.İ.F.D. c.15, S.1, Bursa, s.267-284.
- KAŞIKÇI, Osman.(2002). Anayasal Açından Fatih’in Teşkilât Kanunnâmesi, Türkler, C.10

- KAYIRAN, Mehmet .(1983). “Şer’iyye Sicillerinin Askeri Tarih Açısından Önemi”, Birinci Askeri Tarih Semineri, Bildiriler I, Ankara, s.132-133
- KAZICI, Ziya. (2010). İslam Medeniyetleri ve Müesseseleri Tarihi, M. Ü. İlahiyat Fakültesi Yay, 8. Baskı, İstanbul
- KAZICI, Ziya . (1985). İslâmî ve Sosyal Açından Vakıflar, MEB Yayınevi, İstanbul
- KIVRIM, İsmail . XVII. Yüzyılda Gaziantep Şehrinde Ailenin Oluşumu (1650–1700), Türkiyat Araştırması Dergisi, s. 359
- KÖPRÜLÜ, Fuad. (1981).Bizans Müesseselerinin Osmanlı Müesseselerine Tesiri
- KÖSTÜKLÜ, Nuri. (1999). “Osmanlı Sosyal ve İktisat Tarihi Araştırmalarında Tereke Defterlerinin Yeri ve Önemi (Muğla Örneğinde), Osmanlının 700. yılında Muğla Sempozyumu Tebliği, s.873
- KUZUCU, Serhat .(2006).123 Numaralı Gaziantep Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1180-1181/M. 1766-1767) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, s.6
- KÜÇÜK, Levent . (2007). Osmanlı Vergi Hukukunda Avarız Kavramı ve Avarızın İdaredeki Rolü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s. 26.
- KÜTÜKOĞLU, Melahat S. (1998). Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik), Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul
- Mustafa Nuri Paşa (2008), Netâyicü’l-Vukûât, Kurumlarıyla Osmanlı Tarihi I-V, Haz: Yılmaz Kurt, Birleşik Yayınları, Ankara
- ORTAYLI, İlber. (1986). Osmanlı Devleti'nde Laiklik Hareketleri Üzerine, Türk Siyasal Hayatının Gelişimi, Beta Basın-Yayın- Dağıtım, İstanbul
- ÖZ, Mehmet. (2002), “ II. Viyana Seferine Kadar XVII. Yüzyıl” ,Genel Türk Tarihi, c.6, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara
- ÖZBİLGİN, Erol. (2007). Bütün Yönleriyle Osmanlı Adab-ı Osmaniyye, İz Yayıncılık, İstanbul
- ÖZCAN, Ruhi . (1996). İslâm Hukukunda Hısımlık Nafakası, Çağlayan Yayınları, İzmir
- ÖZDEĞER, Hüseyin. (1982). XVI. Asırda Ayıntap Livası, İstanbul Üniv. İktisat Fak. Türk İktisat ve İctimaiyat Tarihi Araştırmaları Merkezi Yay., İstanbul , c.1, s.1.

- ÖZDEĞER, Hüseyin. (1996). Gaziantep, TDV İslam Ansiklopedisi, Güzel Sanatlar Matbaası, c.13, İstanbul
- ÖZLÜ, Zeynel. (2009). Batı Karadeniz’de Antik Bir Osmanlı Kenti Prusias Ad Hyprium Üskübü (Konuralp), Düzce Üniversitesi Araştırma Yayınları
- ÖZTUNA, Yılmaz.(1994). Büyük Osmanlı Tarihi, C.8, s.74
- ÖZTÜRK, Sait.(2001).“Kassâm”, TDV İslam Ansiklopedisi, C.24, Ankara
- PAKALIN , M. Zeki.(1993) “Şer’iyye sicilleri”, Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, M.E.B İstanbul
- PAKALIN, M. Zeki.(1993). Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, İstanbul, c.II, MEB.Yayınları, İstanbul
- PAMUK, Bilgehan. (2009). Bir Şehrin Direnişi: Antep Savunması, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul
- PAMUK, Bilgehan. (2012), “Zor Yılların Başlaması” , Osmanlı Tarihi El Kitabı, Grafiker Yayınları, Ankara.
- PURGSTALL, Baron Joseph Von Hammer . (1986), Osmanlı Devleti Tarihi, c.11, Üçdal Yayınları, İstanbul
- SAMİ, Şemsettin. (1996). Kamüsü’l Âlâ, Kaşgar Neşriyat Yay. c.V, Ankara
- SAYDAM, Abdullah. (1995). Osmanlı Medeniyeti Tarihi, Trabzon
- SEYİTDANLIOĞLU, Mehmet . (1995). XIX. Yüzyıl Türkiye Yönetim Tarihi Kaynakları, Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyum Bildirileri, c.1, Ankara, s.345-367.
- TABAKOĞLU, Ahmet. (2008). Türkiye İktisat Tarihi, Dergah Yayınları, İstanbul
- TAŞ, Hülya. (2008).”Osmanlı Kadı Mahkemesindeki “Şühûdu’l-Hâl” Nasıl Değerlendirilebilir”, Bilig Yayınları, s.25
- TOK, Özen . (2005). Kadı Sicilleri Işığında Osmanlı Şehrindeki Mahalleden İhraç Kararlarında Mahalle Ahalisinin Rolü. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.18, Y. 2005/1, Kayseri
- TURAN, Ahmet Nezih. (Komisyon-2006). Selçuklulardan Bugüne Tarih El Kitabı, Grafiker Yay., Ankara
- UĞUR, Yunus.(2010). Şer’iyye Sicilleri, TDV
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı. (1935). Şer’i Mahkeme Sicilleri V, Ülkü Mecmuası, Ankara

- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı. (1988). Osmanlı Devletinin Merkez Ve Bahriye Teşkilâtı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı. (1998). Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı, TTK Basımevi, Ankara
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı. (1988). Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı, TTK Basımevi, Ankara
- ÜNAL, Mehmet Ali. (1998). Osmanlı Müesseseleri Tarihi, Kardelen Kitabevi, Isparta
- YAKIT, İsmail. (2002). Osmanlı Araştırmaları, Fakülte Kitabevi Yayınları, Isparta
- YAMAN, T. Mümtaz. (1938). “Şer’i Mahkeme Sicilleri”, Ülkü Dergisi, c.XII, s.153 Yayınları, İstanbul 1988
- YEDİYILDIZ, Bahaeddin. (2003). XVIII. Yüzyılda Türkiye’de Vakıf Müessesesi, TTK Basımevi, Ankara
- YILDIRIM, Hasan. (2012). H980/M.1572 Tarihli 166 Numaralı Ayntab Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi
- YILMAZÇELİK, İbrahim. (1995). XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790/1840), TTK, Ankara
- ZUHAYLİ, Vehbe. (1994). İslam fikhı Ansiklopedisi, (Tercüme Komisyon), I-X, Risale Yayınları, İstanbul, c.IX

EKLER

**EK. A. 20 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİNDEN BELGE
ÖRNEKLERİ**

Resim 1 A.Ş.S Sayfa 60-67

Resim 1 A.Ş.S Sayfa 103-104

محمد صاحب نامه شهنازی که در این کتاب است و در این کتاب که در این کتاب است...

این کتاب که در این کتاب است... این کتاب که در این کتاب است...

این کتاب که در این کتاب است... این کتاب که در این کتاب است...

این کتاب که در این کتاب است... این کتاب که در این کتاب است...

محمد صاحب نامه شهنازی که در این کتاب است... این کتاب که در این کتاب است...

این کتاب که در این کتاب است... این کتاب که در این کتاب است...

این کتاب که در این کتاب است... این کتاب که در این کتاب است...

این کتاب که در این کتاب است... این کتاب که در این کتاب است...

Resim 1 A.Ş.S Sayfa 127-128

Resim 1 A.Ş.S Sayfa

Resim 1 A.Ş.S Sayfa 87-88

20 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİNDEKİ BELGE ÖZETLERİ

BELGE NO	BELGE ÖZETLERİ
Belge 1	Kürtinciyan mahallesinde yaşayan Mehmet'in, Fatma'nın evini 22 kuruşa satın alması
Belge 2	Halil ağa, babası müteveffa Süleyman beşeye ait 250 adet esedi gurusun Çakal köyünde oturan Hüssam, Mehmed ve sayir kişilerin zimmetlerinde olduğunu iddia etmesi neticesinde bahsi geçen miktarın edasının tenbihi
Belge 3	Şarkiyân mahallesinde yaşayan Mehmet gece yatarken bahçe kapısına katran sürüldüğünü söyleyerek, bu durumun mahallesindeki kişilerden soruşturulmasını talep etmesi
Belge 4	Müteveffa hacı Yusuf'un borcunu ödemek için terekesinde bulunan bağ, tarla ve ceviz ağacının Mehmed isimli kişiye satılması
Belge 5	Ayntâb şehrinde oturan zeamet sahibi Yusuf ağa ve İlyas bey'in tımarlarının sınırlarının araştırılması ve sınırların belirlenmesi
Belge 6	Çorluca mahallesinde oturan Hatice hatun'un eşi Mehmed keçeciden geriye kalan mal varlığından mehr-i müeccelinin alınmasından vazgeçmesi

Belge 7	Kastel mahallesinde oturan Fatma'nın eşinin vefat etmesi sebebiyle Fatma ve küçük oğluna 105 akçe nafaka tayin olunması
Belge 8	Hayek mahallesinde oturan Cihan hatunun sahip olduğu eve oğullarının müdahale etmesi sebebiyle Cihan hatunun oğullarına dava açması
Belge 9	Sayfa 4/Belge 9 Müteveffa Mehmet'ten kalan mirasın eşi Tursun ve kızı Cemile'nin müteveffanın kardeşi nden miras kaçırıp kaçırmadıkları konusunda yemin ettirilmesi
Belge 10	Hızır çelebi ve Hüseyin'in İlhan çarşısında yaralandıkları sebebiyle Hüseyin'in kardeşi Ahmed tarafından durumun mahkemeye bildirilmesi ve bu olayın araştırılması
Belge 11	Müteveffa Yusuf paşa'nın geride bıraktığı mal varlığının dörtte üçünün eşi İlhan hatuna ve dörtte birinin ise devlet hazinesine kalması
Belge 12	Ayntâb müftüsü Abdurrahim efendi'nin mihaliye evkafının değirmeninden sulanan bostanların sahipleri Abdüsselam ve Ahmed'in değirmenden akan su için belirlenen hükümleri vakfa teslim etmeleri gerektiğini belirtmesi
Belge 13	Ayıntab şehrinde bulunan ale'd-devle cami'nin imamı Ebubekir ismi geçen cami'nin evkafından olan bir bölük toprağı senede 30 guruşa 3 yıllığına Hacı Ali'ye kiraya vermesi
Belge 14	Müteveffa Yusuf'tan kalan mirasın varisçileri arasında paylaşılması

Belge 15	Kilis ve Antakya ... kazasında bulunan vakfın idarecisi Ömer isimli şahsın vefat etmesi ile boşalan göreve Emrullah isimli kişinin getirilmesi
Belge 16	Hicar köyünden akan suyun kullanımını konusunda dava açılması
Belge 17	Günlük bir cüz okuyan molla Mehmet'in vefat etmesi ile boş kalan vazifeye molla Ömer'in tayin olunması
Belge 18	İbn-i Sekek mahallesinde bulunan tahtalu câmî imamı Mehmet'in vefat etmesi ile boş kalan vazifeye Süleyman'ın tayin olunması
Belge 19	Babelge köyünde oturan Hızır'ın bostanındaki ceviz ağaçlarının 8 tanesi İbrahim beşenin bostanına zarar verdiği için açılan dava
Belge 20	Canik Müslüman mahallesinde yaşayan İbrahim isimli zımmiden, Merd isimli zımminin bir ev satın aldığı iddia etmesi
Belge 21	Müteveffa Hacı Ali'nin küçük kızı Fatma'ya Mustafa ve İbrahim'in vasi tayin olunması
Belge 22	Müteveffa hacı Ali'nin kızının vasi mansıbları İbrahim ve Üstad Mustafa'nın vasilik vazifelerini kendi istekleriyle bırakmaları ve ismi geçen İbrahim ve Üstad Mustafa'nın Hüseyin isimli küçük çocuğa vasi tayin edilmesi
	Müteveffa hacı Ali'nin küçük oğlu Hüseyin'in vasileri İbrahim ve Üstad Mustafa kendi istekleri ile bu görevi bırakmaları ve ismi geçen Hüseyin'e başka bir vasi tayin edilmesi

Belge 23	
Belge 24	Ebubekir isimli kişinin hayrat vakfı olan Sömbül hamamından akan suyun geçeceği yerlerin belirlenmesi
Belge 25	Bayram ağanın mülk alması
Belge 26	Yusuf isimli kişinin vefat etmesi üzerine, küçük kızı Tursun'a Hüseyin 'in vasi tayin olunması ve müteveffa Yusuf'tan kalan mülkün satılması
Belge 27	Bayram isimli kişinin gömleklilik kumaş ve sayir eşyasının çalınması
Belge 28	Hadice, babası müteveffa hacı Ömer Ali'nin zimmetinde bulunan annesine ait mehr-i müeccelden kendisine ait olan hissesini talep etmesi
Belge 29	Halil beşenin, Hacı Osman adlı kişi tarafından dövüldüğünü ve kendisine küfredildiğini iddia ederek, bu durumun soruşturulmasını istemesi
Belge 30	Haleb kazasına bağlı Farikin'de Mustafa isimli kişi, 18 şevval 1059'da kısırağını Maraş yakınında bulunan Çamlıbel isimli yerde otlaması için bıraktığını fakat kısırağının kaybolduğunu daha sonra kısırağını Derviş isimli kişinin yanında bulduğunu söylemesi ve olayın soruşturularak gereğinin yapılmasını talep etmesi
Belge 31	Ayntab şehri Ahlaz mahallesinde oturan Veli'nin evini zevcesi Banu hatuna satması
	Sarmi köyünde yaşayan Mehmet ve kardeşi Ali ve diğer kardeşleri Halil, vefat eden babaları Ahmet'in 200 guruş borcunun

Belge 32	muhallefatından ödenmesini kararlaştırmaları
Belge 33	Sarmi isimli köyde yaşayan kişilerin Cebeci Halil beşe ve kardeşlerinin eskiden beri salyanelerine tayin olunduklarını, Halil beşe ve kardeşlerinden her bir guruşluk salyaneden 3 çeyrek kısmının alınması, 1 çeyrek kısmından ise farig olduklarını söylemeleri
Belge 34	Ayntâb şehrinde yaşayan tımar sahibi Murad bey, kendisinin tımar topraklarından Hesam mezrası sınırındaki Yaydar ve Almacı Tahir'in elinde bulunan tarlaya, Karakaya mezrası zabiti Ali bey'in müdahale ettiğini söyleyip hakikatin ortaya çıkmasını talep etmesi
Belge 35	Ayntâb şehri Çukur mahallesinde yaşayan Süleyman kendisine ait olan mülkünü Hüseyin isimli kişiye satması ve bu satışı iki tarafında onaylaması
Belge 36	Kahveci Tatar, Hacı Hasan isimli kişiye 20 tonluk 10 top sûfi vererek, ürünün parasını sonradan almak üzere Halep'te Hacı Hasan'ı satışa vekil yapması ve bahsi geçen ürünün gerçekte ne kadara satıldığı konusunda araştırma yapılmasını talep etmesi
Belge 37	Ayntâb şehri Çukur mahallesinde yaşayan Süleyman kendisine ait meyve ağaçlarını Hüseyin'e satması
Belge 38	Ayntab şehri İbn-i Eyyüb mahallesinde yaşayan Elif, Salih isimli 3 yaşındaki torununun dikkatsizlikten tuvalete düşüp vefat ettiğini söyleyerek olayın incelenmesi ve kaydedilmesini istemesi

Belge 39	Ayntâb şehrine bağlı Tilbeşar nahiyesinde bulunan Kenayin isimli köyde İsmail, Ahmet ve Mustafa isimli kişiler mahkemede Süleyman paşanın kendi mülkü olan tarlasının haftanın belirli günlerinde sulanması, geri kalan vakitlerde ise köy ahalisinin de hisselerinin olduğunun belirtilmesi
Belge 40	Vefat eden vakfın idarecisi Mustafa paşa'nın görevine, Ahmed Ağa isimli kişinin geçmesi
Belge 41	Ayntab şehri yakınında bulunan zaviyenin şeyhi ve vakfın idarecisi Derviş Mustafa ve dergâh-ı âlî yeniçerilerinden Hacı Mustafa paşa'nın bahsi geçen vakfın tamir iznini almaları
Belge 42	Ayntab şehri Cabi mahallesinde yaşayan Ebubekir, Ali isimli kişinin kendisini dövdüğünü ve bundan dolayı bir dişinin kırıldığını söyleyerek, ismi geçen Ali'ye dava açması
Belge 43	Ayntab şehri Sekek mahallesinde oturan Hüseyin'in eşi Meryem'i bayin talak zikrederek boşaması
Belge 44	Kurtla isimli mezranın sahibi Mehmet çavuşun mezrasının sınırları, Halil paşa, Hacı Ahmed Paşa ve Mehmet Paşa'nın sahip oldukları mezranın sınırları ile bitiştığının iddia edilmesi
Belge 45	Sam isimli köyde sakin Ramazan'ın Mustafa isimli kişiden tarla satın alması ve yine ismi geçen Mustafa'ya aldığı tarlayı 30 guruşa satması
	Ayntab şehri Yahni mahallesinde sakin Halil'in eşi Elife ve müteveffa oğlunun küçük oğlu Ahmet'e karşılıksız olarak bağ

Belge 46	vermesi
Belge 47	Ayntab şehri Şhreküstü mahallesinde sakin Kahveci Natad'ın Hüseyin beşeye 90 aded esdi guruş borçlu olması ve borcunu ödemesi
Belge 48	Emine'nin vefat eden eşinden 90 kuruş mehr-i müeccelinin olduğunu ve eşinden geriye kalan bazı eşyalarda hissesinin olduğunu iddia etmesi
Belge 49	Vefat eden Kulcuk Veli'nin küçük oğulları Kuli, Hasan ve küçük kızı Kutlu'nun vasilik görevine amcaları Ali'nin tayin olunması
Belge 50	Safiye'nin eşi Hasan'dan iddet süresi bittikten sonra nafaka ve elbise talep etmemek şartıyla bâyin talak ile boşanması
Belge 51	Aişe'nin debbağ hamamında kuşağı ve kızının başındaki akçesinin kaybolduğunu ve bu durumdan Hadice isimli kişinin sorumlu tutması ve olayın araştırılması
Belge 52	Abdülkadir'in, Ayntab şehri Cabi mahallesinde bulunan iki beyt ve bir mutfak ve ev içinde olan eşyaların büyük oğlu Kasım Paşa'nın mülkü olduğunu bildirmesi
Belge 53	Ayntab şehri Akyol mahallesinde oturan Osman isimli kişi evinde yok iken kapısına katran sürüldüğünü söyleyerek bu durumun araştırılmasını talep etmesi
	Halil bey, müteveffa babasının müteveffa Deli Mehmet'te 75 aded esdi guruşunun olduğunu iddia ederek, ismi geçen Deli Mehmet'in büyük kızı ve eşi Rahimeden, hak talep etmesi

Belge 54	
Belge 55	Müteveffa Mehmet'in oğlu Ramazan'ın, vefat eden babasının evini Hacı İsmail adlı kişiye 49 esdi guruşa satması
Belge 56	Aişe'nin evini 30 aded esdi guruşa satması
Belge 57	Halil'in evine giderken Mehmed isimli kişi tarafından yaralanması ve bu olayın araştırılması
Belge 58	Hüseyin'in, Mahmud isimli kişiden tarla satın aldığı fakat, Mahmud'un tarlayı kullanmasına engel olduğunu iddia etmesi üzerine bu durumun soruşturulması
Belge 59	Dülek baba vakfının şeyh ve idarecisi Derviş Mustafa tarafından Dülek Babanın ihtiyacı olduğu için kiraya verilmesi ve bu paranın Dülek Baba'nın tamirine harcanması
Belge 60	Hüseyin'in Mahmud isimli kişinin zimmetinde 38 guruşunun olması ve dört güne kadar bu miktarın ödenmesi gerektiğinin belirtilmesi
Belge 61	Müteveffa kuyumcu Bâli isimli kişinin zimmetinde Perihan'ın 50 kuruşu, Hacı Ahmed'in ise 105 kuruşu kalmasından dolayı, Perihan'ın bu parayı müteveffa Bali'nin muhalefatından alması için Mevlana İsmail Efendi ve Hacı Ahmed'i vekil yapması
Belge 62	İbrahim ve kardeşi Mustafa ve Kasım'ın, vefat eden babalarından kalan mülklerin bölüştürülmesini talep etmeleri
	Fatma isimli kişinin vefat etmesi ile mal varlığının kızı Rahime'ye

Belge 63	kalması ancak Rahime o zaman küçük olduğundan Sitti hatun adlı kişinin bu mal varlığını kendi eline alması ve daha sonra sözkonusu malı Rahime'ye vermemesi üzerine, Rahime'nin bu konunun soruşturulmasını isteyerek, hakkını talep etmesi
Belge 64	Nuriye, es-seyyid Zekeriya'nın boğazına kiriş takıp kendisini boğmak istediğini söyleyerek durumun soruşturulmasını ve gereğinin yapılmasını istemesi
Belge 65	Müteveffa zımmi Murat'ın varisçilerinin kendilerine miras kalan evi Yusuf paşa'ya satmaları ve bunu kendi aralarında bölüşmeleri
Belge 66	Hüsna kendi mülkü olan evine es-seyyid Maksud isimli kişinin el koyduğunu dile getirerek, buna mani olunmasını talep etmesi
Belge 67	Hacı Ahmed'in, bir kıt'a tarlasını Muharrem Çelebi'ye satması
Belge 68	Müteveffa Hacı Mehmet'in kızı Nur hatun ve oğlu Kasım'ın eşi Aişe hatun'un vekilleri Molla Ahmed, vefat eden Hacı Mehmet'in diğer oğlu Hüseyin Paşa'nın babasının mülkünü sattığını ve diğer mülkleri de kendi kullandığını söyleyerek, müvekkillerine ait olan hisselerin alınmasını talep etmesi
Belge 69	Mehmet isimli kişinin ölmesi ve bu ölümün cinayet mi Allah'ın emri ile mi olduğunun soruşturulması
Belge 70	Vefat eden Kahveci Hacı Ali'nin varisçilerinin ondan geriye kalan mal varlığını paylaşmaları
	Vefat eden Kahveci Hacı Ali'nin mirasından eşi Saliha hanımın mehr-i müecceli ödendikten sonra varisçilerinin geriye kalan mal

Belge 71	varlığını paylaşmaları ve varisçilere düşen hisselerin belirtilmesi
Belge 72	Ömer Çelebi'nin kendisine ait bir ev vs. mülkünü Hacı Mehmet'e satması
Belge 73	Es-seyyid Ömer'in eşi Döndü'ye boş ol demesi fakat talak zikretmediğini iddia ederek, tekrar eşine dönebileceği hususunda fetvanın olduğunu belirtmesi ve bu durumun doğrulanması
Belge 74	Safiye'nin kızı Tursun'un vefat etmesi ile Tursun'a ait 57 guruşun annesi Safiye, ve amcası oğulları Himmet ve Cuma'ya miras kalması
Belge 75	Ali paşa evini Mehmed isimli kişiye 54 guruşa sattığını, ancak 54 guruşun 24 guruşunu Mehmed'e olan borcuyla takas etmesi dolayısıyla 30 guruş alması
Belge 76	Ayntab şehri İbn-i K�r mahallesinde sakin Cafer Çelebi'nin Meyve bostanını Safiye isimli kişiye 50 guruşa satması
Belge 77	Ayntabda bulunan Debbağ hamamının dörtte biri Abdulkadir ve Hasan isimli kişilerin hissesi olduğu, ismi geçen kişilerin hisselerini Ebuderdâ Çelebi isimli kişiye kiraya vermeleri
Belge 78	Vefat eden Kasab Mustafa Bey'den kalan evin varisçileri tarafından Sefer isimli kişiye 50 aded esedi guruşa satılması
Belge 79	Ayıntab şehri Esyatron isimli karyede bulunan Cami'nin imamlığına Molla Mustafa'nın tayin olunması ve imamlık beratı gelinceye kadar ona oda verilmesi

Belge 80	Ayntab şehrine bağlı Güllüce köyünde yaşayan Fatıma isimli kişinin vefat eden kızının küçük kızı Cennet'in nafaka ve elbiseye muhtaç olduğunu bildirmesi üzerine ismi geçen Cennet'e günlük 3 akçe verilmesi
Belge 81	Abdüllatif'in Gümüşçü Ali'yi kaynanan damdan düşüp öldü diye korkutması ve bu durumdan faydalanarak 9 guruş ve 1 bakır leğenini aldığı iddia ederek, Abdüllatif'in kendisinden aldıklarını geri vermesini istemesi
Belge 82	Fatıma hatunun, eşi Mustafa'nın babası Ceke Ali'ye ait bağda hak talep etmesi ancak Fatıma'nın bu bağı kullanımının yasaklanması
Belge 83	Fatıma'nın eşi Hacı Yahya'dan nafaka talep etmesi üzerine ismi geçen Fatıma'ya Günlük 3 akçe tayin olunması
Belge 84	Mehmet'in kızı Meryem'i beslemesi için Halil Çelebi'ye vermesi bunun için Halil Çelebi'nin nafaka talep etmesi üzerine Meryem'e nafaka tayin olunması
Belge 85	Hüsna'nın Siyavuş isimli kişiye tarla, ev ve sayir eşya satması ve bu satıştan elde edilen paranın hisse sahiplerine pay edilmesi
Belge 86	Esmâ ile Süleyman isimli kişinin nikahlanması karşılığında Esmâ'nın üvey babası İbrahim'in 20 guruş istemesi üzerine Süleyman'ın İbrahim'e 15 guruş ve 1 merkeb vermesi ancak İbrahim'in bunu inkar etmesi ve bu konunun açığa çıkarılması
	Vefat eden Hacı Halil'den kalan evin yarısının kızı Zeynebe diğer yarısının kızkardeşi Ahsen'e pay edilmesi ancak Ahsen'in kendi

Belge 87	hisselerini satması
Belge 88	Es-seyyid Osman Çelebi, es-seyyid Seriyüddin isimli kişinin boğazına yapışıp kendisine küfrettiğini iddia ederek, bu durumun soruşturulmasını istemesi
Belge 89	Asiye hatunun Seyyid Mehmed'e borç para verdiğini ancak borcunun ödenmediğini söyleyerek konunun soruşturulup borcunun alınmasını talep etmesi
Belge 90	Ayntab şehri Kayser mahallesinde yaşayan Cafer ve oğlu Mehmet'in Meyve bostanlarını 70 guruşa satmaları
Belge 91	Vefat eden Hacı Osman'ın mirasının varisçileri paylaşılması
Belge 92	Hacı Halil ve kardeşlerinin babalarından kalan mirastan hisselerini almaları
Belge 93	Sayfa 35/Belge 93 Fatıma'nın babasından kalan mirastan hissesini alması ve babasının diğer kardeşlerine verdiği mülkler ile ilgili herhangi bir davasının olmadığını bildirmesi
Belge 94	Döndü'nün mülkü olan evini Hacı Mustafa'ya 26 guruşa satması
Belge 95	Cafer'in mülkü olan evini 65 aded esdi guruşa Hüseyin'e satması
Belge 96	Derviş Hasan, malını kardeşleri Ömer ve İsmail'e mülk olarak vermesi
	Hacı Ömer'in kardeşi Molla Kenan'a 2 evini 120 guruşa satması

Belge 97	
Belge 98	Abdülkadir'in müvekkilesi Fatıma'nın borcunun, vefat eden babası ve annesinin bıraktığı maldan ödenmesi
Belge 99	Kürd Mehmed, oğlu Sefer'in Osman isimli kişi tarafından bıçaklandığını ve bu olayın incelenmesini talep etmesi
Belge 100	Medine kendisinden ayrılan eşi Mustafa'nın mehr-i müeccel ve nafakasını vermesi konusunda eşine dava açması
Belge 101	İlyas Paşa, evinde bir miktar giyecek eşyasının kaybolduğunu, ancak daha sonra bahsi geçen şeyleri evinde aynı yerde bulduğunu söyleyerek, mahalleli ile herhangi bir davasının olmadığını belirtmesi
Belge 102	Ayntab şehrinde yaşayan Sipahi Mustafa Bey'in Rum Oyuk'u zapt etmesi
Belge 103	Nur Hatun, vefat eden eşi Molla Şaban'ın Hasan Bey isimli kişide 96 guruş hakkının olduğunu iddia ederek bu miktarı Hasan Bey'in ödemesini talep etmesi ve konunun soruşturulması
Belge 104	İlyas Paşa, Süleyman isimli kişinin ikindi vakitlerinde gizlice evine girdiğini ve bazı eşyalarını çaldığını söyleyerek, durumun soruşturulmasını talep etmesi üzerine konunun soruşturulması ve Süleyman Paşa'nın suçunu itiraf etmesi
	Mübaşir tayin edilen Fahrü'l muharririn Süleyman Efendi şehir

Belge 105	yakınındaki tarlaların içinde bulunan cesed ile ilgili araştırma yapılmasını talep etmesi ve yapılan araştırma neticesinde öldürülen kişinin başından ve göğsünden yara aldığına anlaşılması
Belge 106	Vefat eden Hallâc Mustafa'nın eşi Tutu hanımdan başka varisi olmaması sebebiyle malının bir kısmının devlete bir kısmının Tutu hanıma ödenmesi
Belge 107	Hallac Mustafa isimli şahsın vefat etmesi ve eşi Tutu hanımdan başka varîçisinin olmaması sebebiyle Tutu hanımın Hallac Mustafa'dan kalan evi Halil Bey'e satması ve bu paradan mehr-i müeccel ve dörtte bir hissesini aldıktan sonra geri kalan paranın kassam defterine ayrılması
Belge 108	Vefat eden Hallac Mustafa'nın eşi Tutu hanımdan başka varîçisi olmaması sebebi ile, Hallac Mustafa'dan kalan mirasın dörtte biri Tutu hanımın hissesi, geri kalan dörtte üçü ise devlete ait olması, ancak gizlice Tutu hanımın Süleyman paşaya 500 bin bağını 10 guruşa sattığını itiraf etmesi
Belge 109	Döndü'nün eşi Osman'da 15 mehir hakkı bulunmaktadır. Döndü'nün hakkının bir kısmından vazgeçmesi ve nafaka talep etmemesi ile Osman'ın Döndü'yü bayin talak ile boşaması
Belge 110	Cafer'in evini kendi oğlunun küçük oğlu Ahmet'e bağışlayarak mülk olarak vermesi
Belge 111	Ebubekir eşi Fatma'ya eğer validem evden gitmeye kalktığında ona mani olursan benden 3 talak boş ol demiştir. İsmi geçen Ebubekir'in Fatma'nın annesinin gitmesine mani olduğunu duyması ancak daha sonra Fatma'nın mani olmadım diye yemin etmesi

Belge 112	Sayfa 42/Belge 112 Mehmed Bey'in Ekşi Mehmed'e hakkının olması, Ekşi Mehmet'in borcuna İsmail ve Ahmed isimli kişilerin kefil olmaları
Belge 113	Ebubekir Çelebi'nin Halil isimli kişinin babası Süleyman Paşada hakkı olduğunu ve bunun için İsmail Çelebi'nin vekil yapılması ve Ebubekir'in hakkının Halil Bey'den alması
Belge 114	Halil Bey ve kardeşlerinin vefat eden babaları İbrahim Bey'in bıraktığı mirastan kendilerine düşen tarladaki payı istemeleri, ancak söz konusu tarlaya ait hisselerinin Muhsin bey'in elinde bulunduğunu iddia etmeleri ile araştırma yapılması ve hakikatin ortaya çıkarılması
Belge 115	Mehmet vefat edince, geriye kalan bağ kızı Raziye, zevcesi Sufra ve amcası oğlu Mustafa'ya intikal etmesi ve bu bağın mirasçılar arasında paylaşılması
Belge 116	Ayişe'nin kendisini bırakıp giden eşinden nafaka talep etmesi ve Ayişe'ye nafaka tayin olunması
Belge 117	Hacı Halil'in, ayakkabı çarşısında bulunan dükkanda dörtte üç hissesinin olduğunu ve bu dükkanı Hacı Bayram Ağa'ya satması
Belge 118	Amine'nin mülkü olan evini Hacı Hızır Ağa'ya 120 guruşa satması
Belge 119	Halil Ağa isimli kişi vefat eden Yaveli Ahmet'in amcası olduğunu iddia ederek, mirasına el koyması, Fakat İbrahim isimli kişi durumun araştırılmasını isteyerek kendisinin Yaveli Ahmet'in amcası olduğunu söylemesi üzerine, konunun araştırılması ve Halil'in bu mirastan el çekmesine karar verilmesi

Belge 120	Emine'nin vefat eden babasından kalan bağıını Mehmet'in usulsüzce kullandığını söyleyerek hakkını talep etmesi ve Emine'nin davadan men edilmesi
Belge 121	Receb beşe oğlu Edhem'in bir gece evine sarhoş halde giderken evimizin önünde düşüp,sabaha karşı da hayatını kaybetmiş diyerek gelip görülüp kaydedilmesini istemesi üzerine, olayın teşhisi ve kaydedilmesi
Belge 122	İbrahim, Osman'ın ve birkaç kişinin daha kendisini dövdüğünü iddia ederek, hakkın yerine getirilmesini talep etmesi
Belge 123	Vefat eden Hadice hatunun küçük oğlu Hasan'a kalan mirasın korunması için Veli isimli kişinin Hasan'a vasi tayin olunması
Belge 124	Yusuf beşenin dükkânını 37 adet esdi guruşa satması
Belge 125	Hacı Ebubekir, Tut Osman'dan parasını aldığı için kendisine küfrettiğini bu durumun incelenerek, hakkının yerine getirilmesini talep etmesi
Belge 126	Sayfa 48/Belge 126 Veli'nin eşi Elif'ten biraz mal vermek suretiyle boşanması
Belge 127	Mehmet, babasına ait mülkün Hacı Kenan tarafından kullanıldığını iddia ederek hak talep etmesi ile yapılan soruşturma neticesinde bahsi geçen mülkü Mehmet'in kardeşi Recep'in Hacı Kenan'a sattığının anlaşılması
	Vakıf çeşmesi mütevellisi Ali Çelebi, vakıf malı içerisinde bulunan nalband dükkânını Mehmet isimli kişiye kiraya vermesi ve kira

Belge 128	bedelini peşin alması
Belge 129	Ayıntab şehri İbn Eyyüb câmi'sinin imamı olan Abdulhalim Halife'ye günlük 10 akçe verilmesi
Belge 130	Hasan Bey'in kullanma hakkının olduğu toprakları kiraya vermesi
Belge 131	Mesud'un evini Hacı Mehmet'e 62 esdi guruşa satması
Belge 132	Vefat eden sipahi Veli Beyin sahip olduğu bağ, vergi gibi şeylerde subaşı ve vekili olan Murat'ın artık bahsi geçen mallar ile alakasının olmadığını belirtilmesi
Belge 133	Hüseyin'in babasına ait evin Hacı Mustafa tarafından kullanıldığını, soruşturmadan sonra evi Mustafa'nın teslim etmesi gerektiğinin belirtilmesi
Belge 134	Ebubekir'in evini Ahmed beşeye satması
Belge 135	Ayntab şehrinde vergi toplama işini yapan Es-seyyid Osman Ağa zeamet subaşı Abdi Bey'den vergisini istediğinde, Abdi Beğ'in ben sipahi sahibiyim diyerek, vergi vermek istememesi üzerine olayın soruşturulması
Belge 136	Hüseyin, babasından kalan eve Ahsen hatun'un el koyduğunu belirtmesi ancak daha sonra Ahsen hatunun 15 guruş vermesi ile sulh yapılması
Belge 137	Hatice'nin evini 60 aded esdi guruşa Derviş isimli kişiye satması
	Ayşe ve vefat eden Hacı Ömer'in ortak malı olan evin Hacı Mahmut'a satılması

Belge 138	
Belge 139	Vefat eden Süleyman beşenin küçük çocuklarına bıraktığı hisselerin korunması için Musa beşenin vasi tayin edilmesi
Belge 140	Mustafa isimli kişi Abdülkadir beşenin kendisini bıçakladığını söylemesi üzerine, olayın soruşturulması ve Mustafa'nın söylediklerinin doğrulanması
Belge 141	Kara Yusuf çeşmesinin mütevellisi Ebubekir, Mehmed Çavuş'un su aldığı için çeşmeye zarar verdiğini bildirmesi üzerine Mehmed Çavuş'un Kara Yusuf çeşmesinden su almasının yasaklanması
Belge 142	Hacı Hızır beşenin Kızılcakend köyünün vergisini Mehmed Bey'den alması
Belge 143	Mehmet Beğın toplamda 530 guruş borcunun olması
Belge 144	Ahmed'in evini Ebubekir Ağa'ya 84 kuruşa satması, bunun 54 guruşuyla Ebubekir Ağa'ya olan borcunu ödemesi
Belge 145	Fatma'nın mehr-i müecceli karşılığında vefat eden Mehmed Ağa'dan kalan bir kıt'a tarlasını Mehmed beşeye satması
Belge 146	Döne'nin ergenliğe girmeden izni olmaksızın Mehmed ile nikâhlarının yapılması Döne'nin nikahı bozmak istemesi ve nikahın bozulması
Belge 147	Fatma'nın Mehmed Beşeye 1 yıla kadar ödemesi gereken 70 aded esdi guruş borcu olması
	Alaaddin isimli kişinin evini Mustafa'ya satması

Belge 148	
Belge 149	Mehmed, Hasan, vs. kişilerin Hızır beşeye borçlarının olduğu, borçlarının bir kısmını ödediklerini geri kalan kısmının ise 5 seneye kadar ödenmesi gerektiğinin belirtilmesi
Belge 150	Mehmed beğın ızılcakend köyünün mahsulat ve vergisini 4 sene bitinceye kadar Hızır beşeye kiraya vermesi, ancak 2 sene sonunda Hızır beşenin kirayı feshetmesi ile 2 yıllık ücreti Mehmed beğe vermesi
Belge 151	Turbazarında bulunan mescidin imamlık görevinin Molla Mehmet'ten alınıp berat-ı alişan ile Molla Abdurrahman'a verilmesi
Belge 152	Hacı Ebu'lderda oğlu Bektaş'ın kendisini öldürmek istediğini söyleyerek şikâyetle bulunması üzerine, Bektaş bir daha böyle bir şey yapmayacağını söyleyip, eğer yapar ise, eşinin kendisinden üç talak ile boş olsun demesi
Belge 153	Vefat eden Süleyman Beşeden miras kalan mallardan varisçilere düşen hisselerin belirtilmesi
Belge 154	Dergâh-ı Ali yeniçerilerinden Mehmet beşenin evini Ahmed beşeye satması
Belge 155	Fatma Hatunun Hasan Ağaya 230 aded esdi gurusu borcu olması sebebi ile Fatma'nın evini Hasan Ağaya 230 gurusu satması ve bu borcun ödenmesi
Belge 156	İbrahim isimli kişi kardeşi Mehmet'in yaralı bir şekilde öldüğünü haber vermesi üzerine, bu durumun incelenmesi
	Kadı Mevlana Abdullah Efendi ile kadı Mevlana İsmail Efendi

Belge 157	arasındaki tartışmanın İsmail Efendi'nin Abdullah Efendi'ye 75 esdi gurusu vermesi ile sulh yapılması ve kendi istekleri ile davadan çekilmeleri
Belge 158	Ayntab şehri İbn Şükür mahallesinde yaşayan Mehmed Paşa'nın evini Hasan Paşa'ya satması
Belge 159	Döndü hatunun, vefat eden babasının mirasından kendisine düşen mal varlığının Hızır isimli kardeşinde olduğunu söyleyerek, hakkını talep etmesi
Belge 160	Ebubekir oğlu Murat'ın mesanesindeki taşı çıkarması için cerrah Üstad Muharrem'e 5 gurusu vermesi, oğlu şayet ölürse, oğlunun ölümünden cerrah Muharrem'i sorumlu tutmayacağını belirtmesi
Belge 161	Ayntab şehri İlhan mahallesinde yaşayan Fatma hatunun evini Mehmed isimli kişiye satması
Belge 162	Vefat eden Ciğerci Hüseyin'in küçük çocuklarına kalan mirasın korunması için amcaları Abdulvehhab'ın vasi tayin edilmesi
Belge 163	Ayntab şehri Tarla-i Atik mahallesinde yaşayan Hacı Mehmet'in evinin Ali gaffar isimli kişiye satılması
Belge 164	Ma'mure hatun ile eşi Ömer'in aralarındaki mehr-i müeccel ve nafaka iddeti konusu ile ilgili sulh yapmaları
Belge 165	Deli Mehmet, Halil isimli kişinin mal bulup sakladığını söylemesi, ancak Halil'in köyündeki kişilerin Halil hakkında böyle bir şey duymadıklarını söylemeleri
	Vefat eden Yusuf Bey'in mirasının varisçileri arasında hisselerine

Belge 166	göre paylaşılması
Belge 167	Asiye hatun eşinin kendisini dövdüğünü ve 2 aydan beri kendisini nafakasız bıraktığını söyleyerek, hak talep etmesi
Belge 168	vefat eden Veli Bey'in eşi Raziye hatunun hisselerinin verilmesi
Belge 169	Merd bey, Hüseyin'in kapısını açmaya çalıştığını fakat kendisinin farkına varması ile Hüseyin'in kaçtığını söyleyerek gereğinin yapılmasını istemesi üzerine konunun mahalle halkına sorulması, Mahalle ahalisi Hüseyin'in sürekli sarhoş olduğunu ve ondan razı olmadıklarını söylemeleri
Belge 170	Seyyid Ramazan, Zülfikar paşa'nın evde bir gece birkaç adam ve na mahrem bir kadın ile içki içtiğini söyleyerek, Zülfikar paşayı ihbar etmesi
Belge 171	Vefat eden Arab Mehmet'in Fatıma ve Satı isimli küçük kızlarına vasi tayin edilmesi
Belge 172	Kızılhisar köyündeki elhâc Yusuf paşaya belirtilen vergileri ödemesi şartı ile harmanların kullanımının verilmesi
Belge 173	Mehmet'in, Hacı Ömer Paşa'dan bir kıta tarla satın alması, fakat Ebubekir'in tarlayı Mehmed isimli kişiden önce aldığını söylemesi ile soruşturulma yapılması, neticede ise, Mehmet'in parasının geri verilmesi
Belge 174	Durmuş'un, Metit isimli kişide hakkı olduğunu söylemesi üzerine, Durmuş'un Metit'e borcunu ödemesi gerektiği kararının alınması
	Ahmed isimli kişi Ayıntab'da bulunan hamamın 24 kırıatından, iki

Belge 175	kıratının kendisine ait olduğunu ve kendi hissesini Ahmed Bekir'e kiraya verdiğini bildirmesi
Belge 176	Mehmed, Ahmed isimli kişinin kendisine bıçak çektiğini söyleyerek olayın soruşturulmasını istemesi
Belge 177	Vefat eden Ömer'in yetim çocuklarına kalan mirasın korunması için amcaları Hüseyin'in vasi tayin edilmesi
Belge 178	Zeynep Hatun, eşi Mehmed Çelebi ile mehr-i müeccel ve nafaka iddeti ödemesi şartıyla sulh yapması
Belge 179	Edis Bey'in menzilini İbrahim adlı kişiye satması ve bahsi geçen menzilde hissesi olan Edis Beyin annesinin hissesini alması
Belge 180	Hamza'nın amcasından kalan evi, Mustafa'nın haksız yere kullandığını iddia etmesi ve konunun araştırılması
Belge 181	Hatice'nin evini karşılıksız olarak kızı Aklan hatuna vermesi, daha sonra, bahsi geçen evi Aklan hatunun annesine karşılıksız olarak geri vermesi
Belge 182	varisçilerinin olmadığı düşüncesiyle Halil Ağa, müteveffa Mir Ali'nin odasının kapısını mühürleyip eşyasına devlet malı için el koyması, ancak Mir Ali'nin kardeşlerinin şahitlerle ispatlaması ve Mir Ali'nin mirasının kardeşlerine verilmesi kararının alınması.
Belge 183	Vefat eden Mir Ali'nin muhallefatının kardeşleri Ebubekir ve Mustafa'ya teslim edilmesi
Belge 184	Hacı Ali'nin mülk bostanını Hacı Hızır Ağa'ya satması

Belge 185	Kasım, Hacı Hasan, İbrahim isimli kişilerin her birinin 70 aded riyali kuruş borç almaları ve bu borcu 1060 yılının Şevval ayının başlangıcına kadar ödemeleri gerektiği
Belge 186	Süleyman Paşa, Kılıç Paşa'nın kendisine ve eşine küfrettiğini söyleyerek dava açması
Belge 187	Fatıma hatun, eşi Yusuf'un kendisini 3 ayı aşkın bir süredir nafakasız bıraktığı gerekçesi ile kendisi ve kızı için nafaka talep etmesi üzerine, kendisine günlük 3 akçe, kızına günlük 2 akçe nafaka verilmesi
Belge 188	Vefat eden Ayşe'nin muhallefatının varisçileri tarafından paylaşılması
Belge 189	Tımar sahibi Mehmed Bey'in 1 yıl süreyle 286 aded esdi guruş borç alması
Belge 190	İskender isimli zımminin kendi mülkü olan menzilin Hacı Ebubekir'e satması
Belge 191	Arapça Hüküm
Belge 192	Arapça Hüküm
Belge 193	Kethüdâ Mustafa Çelebi, vakıf mütevellisi olduğu sebepten kendisinden sonra mütevellilik vazifesine kimin geçeceğini belirtmesi
Belge 194	Halise hatunun menzilin Hacı Ahmed'e satması
	İskender isimli zımkiye ait menzilin Ebubekir isimli kişiye satılması

Belge 195	
Belge 196	Cuma, annesine Cafer'in küfrettiği, onu dövdüğü gerekçesi ile Cafer'e dava açılması
Belge 197	Fatıma hanımın mehr-i müecceli karşılığında eşi hayatta iken kendisine verdiği menzili, Hasan'a satması
Belge 198	Ahmed Çelebi, Hüseyin Çelebi ve üstad Mehmed'e mütevellisi olduğu câmi'inin evkâfindan dört kıratı 1 yılığına kiraya verdiğine dair kayıt.
Belge 199	Sayfa 76/Belge 199 Hacı Ömer'in Ali isimli yetim çocuğun vasisi olup, çocuğa miras kalan bağı Musa isimli kişiye satması
Belge 200	Haleb şehrinde yaşayan es-seyyid Mustafa Ayıntab şehrinde yaşayan Ayşe'nin 1 ay süreyle evinde kaldığı ve kendinden para aldığını iddia etmesi, ancak Ayşe'nin Mustafa'ya akçe verdiğinin anlaşılması ile Mustafa'nın taaruzdan men edilmesi
Belge 201	Mihmandar câmi'-i evkafından olan Beşbeşar hamamının bahsi geçen câmi'-i'nin mütevellisi olan Abdülkadir tarafından, Mehmet ve Hüseyin'e kiraya verilmesi
Belge 202	Vefat eden Ali'nin daha hayatta iken mirasının yarısını eşi Raziye'ye mehr-i muaccel olarak verdiğinin ispatlanması ve mirasın buna göre taksim edilmesi
Belge 203	Vefat eden Ali'nin kardeşi Halil'in çocuklarına vasi tayin edilmesi

Belge 204	Hacı Ahmed'in dükkânını Kasım Bey'e satması
Belge 205	Hacı Mehmet'in ev satın alması
Belge 206	Vefat eden Hacı Ömer'in çocuklarının vasisi hacı Ahmed'in ihtiyaçtan dolayı çocuklara kalan 380 bağı Ömer isimli kişiye satması
Belge 207	Hacı Mustafa'nın evini, Osman beye bağışlaması
Belge 208	Vakıf mütevellisi hacı Ahmed'in kendisinden sonra vakıf mütevelliliğine kimlerin nasıl ve ne şekilde geleceği hakkında bilgi vermesi
Belge 209	Mustafa Paşa, babasından kalan dükkânı annesi ve kardeşlerinin kendi aralarında paylaştıklarını söyleyerek, kendisine düşen hisseyi talep etmesi ve kendisine hissesinin verilmesiyle sulh yapılması
Belge 210	Gündük Kethüda ve Hacı Mehmet'in Hızır Paşa'dan borç almaları ve bu borcu 1 yıl sonra ödemeleri gerektiğinin belirtilmesi
Belge 211	Ahmet'in Amine'ye nafaka ödemesi
Belge 212	Halil Ağa'nın babasından miras kalan evi Ebubekir isimli kişiye satması
Belge 213	Hacı Mahmut'un kendi hissesine ait olan bostan ve arsayı Ahmed Çelebi'ye satması
	Elif'in çocuklarına nafaka tayin edilmesi

Belge 214	
Belge 215	Molla Hüseyinin mescid vakfına ait bostanı Molla İbrahim isimli kişiye kiraya vermesi
Belge 216	Molla Yusuf, Mehmed, Kürd İsmail vesayir kişilerin birbirlerinin kefaletleri ile Hacı Hızır beşeden borç almaları
Belge 217	Yörükçü Abdülginâ'nın, Köse Ali'ye borç verdiğini iddia etmesi, fakat Köse Ali'nin oğlu Mehmet'in bu iddiayı inkâr etmesi ve Abdülginâ'nın taarruzunun yasaklanması
Belge 218	Semi, Cuma, Molla Mehmed va sayir kişilerin Mustafa paşa'ya borçlarının olması
Belge 219	Molla Mehmet'in Yusuf Çelebi'ye borcunun olması ve bir kısım tarlasını Yusuf Çelebi'ye satması ile borcun kapatması
Belge 220	Hasan Çelebi, Hızır isimli kişinin küçük çocuklarını kendisine bakması için verdiği ve bu çocuklar için nafaka tayin edilmesi
Belge 221	Mehmed, Hasan, Ahmed ve Receb isimli kişilerin Hızır Paşa'dan ... satın aldıklarına ve bu miktarı Şaban ayının başlangıcına kadar ödeyeceklerini belirtmeleri
Belge 222	Kasım, 3080 mülk bağını, mahsulün ikisi arasında ikiye bölünmesi şartıyla, tımar için Hasan Ali'ye vermesi ancak bahsi geçen bağda 8 kantar pekmezin yarısını kendisine vermediğini iddia ederek, hakkını talep etmesi
	Hacı Yusuf'un borcunun ödenmesini talep etmesi ve borcun ödenmesi gerektiği konusunda karar alınması

Belge 223	
Belge 224	Vefat eden Hacı Hüseyin'in, Hacı Yusuf'a borç karşılığında evini rehin bırakmış olması sebebi ile borcun ödenmesi gerektiğinin bildirilmesi
Belge 225	Mustafa isimli kişinin babası hacı Hüseyin vefat etmeden kendisine bir ev yaptırdığını ancak babası 16 yıldan daha fazla bir süredir vefat etmesine rağmen kendisine evin verilmediğini iddia ederek vasisi Bektaş ve babasının eşi Mihri'ye dava açması
Belge 226	Mihri hanımın mehr-i müeccelinin eşinin geriye bıraktığı mal varlığından verilmesi
Belge 227	Hacı Safiye'ye ait evin Hacı Yusuf isimli kişiye satılması
Belge 228	Şah Sultan'ın küçük oğlu Ali Kaya'ya günlük 3 akçe tayin olunması
Belge 229	Vefat eden Ciğerci Hüseyin Paşa'nın küçük çocuklarının vasisi olan kardeşi Abdülvehhab, müteveffa Hüseyin'in kız kardeşi Ayişe'ye kefalet ile 36 guruş vermiş olduğunu söyleyerek, bu miktarı vermesini istemesi
Belge 230	Ayntab şehri Şhreküsdü mahallesinde bulunan Şecer çeşmelerinin evkafına ait binânın Süleyman Efendi'ye satılması
Belge 231	Sefer hatunun mehr-i mücceli için eşi Ali Çelebi'nin verdiği değirmeni Mehmed Paşa isimli kişiye satması
	Nefise hatunun vefat eden babası Mehmed Çelebi'nin geriye bıraktığı mal varlığından kendisine ait hissesini alması

Belge 232	
Belge 233	İshak Efendi isimli kişinin evini es-seyyid Hamza isimli kişiye satması
Belge 234	Fatıma hatunun bakkal dükkânını oğlu Hızır Efendi'ye bağışlaması
Belge 235	Arapça
Belge 236	Es-seyyid Ahmed'in şahidlerin ifadeleriyle başına yeşil sarık taktığı ve sahih-i neseb Müslümanlardan olması
Belge 237	Mehmed, Hasan, Ahmed ve Receb isimli kişilerin birbirlerinin kefaleti ile, Hızır Paşa'dan mal satın aldıkları ve bu malların bedelini Şaban ayının başlangıcına kadar ödemeleri gerektiğini belirtmeleri
Belge 238	Mehmed isimli kişinin Beşbeşir hamamının gelir ve giderlerini bildirmesi
Belge 239	İsmail Paşa isimli kişinin Ebubekir Paşa'ya borç vermesi ve Ebubekir Paşa'ya borç senedi verilmesi
Belge 240	Ayişe Hatun'un, eşi Hacı Mustafa'nın diğer eşi Elif Hatun'a ait malı kullanmasına izin vermemesi sebebi ile Ayişe hatunun bu taarruzunun yasaklanması
Belge 241	Mustafa, Mahmud, Cemile ve Raziye'nin kendilerine miras kalan evi Üstad Mehmed Ali'ye satmaları
Belge 242	Yusuf'a annesinin ev vermesi ile kardeşi Ali'nin buna engel olmak istemesi ve Ali'nin bu taaaruzunun yasaklanması

Belge 243	Arapça
Belge 244	Hediye hatunun büyük kızı Ümmühan'a bağışladığı bağ ve eşya kaydı
Belge 245	Hediye hatunun kendisine ait malın bir kısmını kardeşi Molla Veli'ye bağışlaması
Belge 246	Sultan ve kendisini boşayan eşi Hasan'ın mehir konusundaki anlaşmazlıkları ve Sultan'ın taaruzunun yasaklanması
Belge 247	Fatma hatunun torunlarına nafaka tayin olunması
Belge 248	Ayntab şehrinde bulunan hamamın gelir ve giderlerinin kaydı
Belge 249	İbrahim ve Hadice hatunun kendilerine miras kalan evi satmaları ve İbrahim'in payına düşenin bir kısmını almadığını iddia etmesiyle, şahidlerin İbrahim'in hissesinin tamamen aldığını söylemeleri
Belge 250	Vakıf akçesi mütevellisi Hacı Receb, Mehmed Çelebi'nin babası Osman Çelebi'ye 50 kuruş vakf akçesi verdiğini, ancak 1 yıl sonra bu miktarın karşılığının 60 kuruş olduğunu belirtmeleri fakat Osman Çelebi'nin vefat etmesi üzerine onun geriye bıraktığı mal varlığından 53 guruş alıp kalan 7 kuruşundan ise kendi rızalarıyla vazgeçmeleri
Belge 251	Vefat eden Safiye'nin küçük çocuklarına kalan hisselerin korunması için çocukların babaları Halil'in vasi tayin edilmesi
	Vefat eden Hacı Zekeriya'nın çocuklarının vasisi Ömer'in çocuklara ait hisseleri idaresi altına alması ancak, nakitler için bir nazır gerektiğini belirtmesi üzerine Osman isimli kişinin nazır olarak tayin edilmesi

Belge 252	
Belge 253	Vefat eden Hacı Zekeriya'nın mirasından çocuklarına düşen hisselerin belirtilmesi
Belge 254	Özet (anlaşılmadı)
Belge 255	Padişahın fermanı ile Ayntab'a naib gönderilmesi
Belge 256	Kasım ve Molla Ömer'in katkılarıyla bir beyt yapılması ve bu yapının mescid-i şerif'e tımar edilmesi
Belge 257	Amine hatunun evinin vekil kıldığı kişi tarafından Osman isimli kişiye satılması
Belge 258	Vefat eden Hacı Hüseyin'in yetim çocuklarının vasisi olan Bektaş'ın yerine Mihri hatunun vasi olması
Belge 259	Vefat eden Deli Mehmet'in çocuklarına Nigar hatunun vasi tayin edilmesi
Belge 260	Ebubekir Çelebi'nin babasından miras kalan tarlanın kendisi ve diğer hissedarları tarafından Hacı Ali Paşa'ya satılması
Belge 261	Ayntabda bulunan Baldağı çeşmesinin mütevellisi Ali Kaya'nın bahsi geçen çeşmeyi, Molla Ebubekir'e bağı için senede bir batman kullanmasına söz vermesi
Belge 262	Hüseyin'in babasından kalan bağdaki hissesine karşılık babasının ortağı Abdüsselam'dan bir miktar ücret alması ve söz konusu bağın Abdüsselam'a ait olduğunu kabul etmesi

Belge 263	Mustafa Abdülgina'nın Abdüsselam'a 17 kuruş borcunun olması ve borcunu belirtilen tarihte ödeyeceğine söz vermesi
Belge 264	10 yılı aşkın bir süre boş kalan Burç nahiyesindeki arazinin tarımda kullanması için İbrahim Çavuş'a verilmesi
Belge 265	Vefat eden Mehmed Paşa'nın küçük kızı Hüsne'ye babasından kalan mirasın korunması için annesi Fatma'nın vasi tayin edilmesi
Belge 266	Mustafa isimli kişinin evini zımmi Karib'e satması
Belge 267	Hacı Hüseyin'in Hacı Yusuf Paşa'ya borcu olması ve zimmetinde eşi Mihri hatunun mehr-i muahharı olması sebebiyle, Hacı Hüseyin'den kalan evin borçların ödenmesi için Zımmi Karib'e satılması
Belge 268	Ahsen'in vefat eden babası Mehmed Paşa'dan kalan menzilin, Hasan Çelebi'nin kendi babası Mehmed Efendi'nin mülkü olduğunu iddia etmesi üzerine, yapılan soruşturma neticesinde Hasan Çelebi'nin bu kavgadan men edilmesi
Belge 269	Zımmi Zeynel'e zımmi Yagob ve Mikail'in emanet eşya vermesi, bir süre sonra Yagob'un Zeynel'den bu emanetleri istemesi ancak Zeynel'in Mikail olmadan bu emanetleri vermek istememesi
Belge 270	Elif'in kendisine ait evini Osman isimli kişiye satması
Belge 271	İslim hatunun evini Mehmed'e satması
Belge 272	Safiye ve Hatice'nin vefat eden babalarından kalan evi Emine hatuna satmaları
	Vefat eden Hacı Zekeriya'nın yetim çocuklarının vasisi olan Ömer'in

Belge 273	çocukların nafaka ve kisveye muhtaç olduklarını belirtmesi üzerine küçük çocuklara nafaka ve kisve tayin olunması
Belge 274	Vefat eden Mehmet'in küçük oğlu Hüseyin'e babasından kalan mirasın korunması için İbrahim isimli kişinin vasi olarak tayin edilmesi
Belge 275	Hacı Mehmet'in evini 110 aded esedi guruşa Rahime'ye satması
Belge 276	Hacı Ömer'in Kulluk Ali'den satın aldığı tarlayı Mehmed beşeye satması
Belge 277	Arab isimli kişinin dükkânını Osman'a satması
Belge 278	Rahime hatunun sahip olduğu 6 tarla meyve bostanını Hacı İsmail'e vekili aracılığıyla satması
Belge 279	Zekeriya isimli kişinin vefat eden babasının mülkü olan evin daha babası hayatta iken 215 kuruşa satılmış olduğunun belirtilmesi
Belge 280	Vefat eden Hacı İbrahim'in küçük oğlu Ali'ye kalan mirasın korunması için Ali'nin amcası oğlu Mehmet'in vasi tayin edilmesi
Belge 281	Hacı Ali'nin Abdurrahman isimli kişinin kendisini yumrukla dövdüğünü iddia etmesi ve bu iddianın şahidlerin sözleri ile doğrulanması
	Ali'nin davaya konu olan tarlanın kendisine ait olduğunun şahitlerle ispatlaması ve Receb isimli kişinin haksız yere tarlada hakkı

Belge 282	olduğunu iddia etmesinin anlaşılması
Belge 283	Mehmed ve eşi Kutlu hatunun öldürülen oğullarının kan bedeli için dava açmaları ancak daha sonra bu davadan kendi istekleri ile vazgeçmeleri
Belge 284	Mehmed isimli kişi, oğlunu Cebecilerden Mahmut'un hançer ile öldürdüğünü iddia etmesi ve bu iddianın doğrulanması
Belge 285	Vefat eden müezzin Recep'in küçük çocuklarına kalan mirasın korunması için çocukların anneleri Mahmure'nin nazır olarak tayin edilmesi, dedelerinin ise vasi olarak tayin edilmesi
Belge 286	Mehmed isimli kişinin dava açtığı bağda hakkının olmadığını anlaşılması
Belge 287	Hediye hatunun eşi Mehmed'in zimmetinde bulunan parasını önce bağışlaması, sonra ise bu kararından dönüp hakkını talep etmesi sebebiyle dava açması
Belge 288	Ahmed Beğ isimli kişinin evinin Yusuf Beşeye satması
Belge 289	Muslı isimli kişiye ait evin Tengriverdi isimli kişiye satılması
Belge 290	Hasan, İvaz, Ebubekir vesayir kişilerin birbirlerinin kefaletleri ile İsmail Beşeden borç aldıklarını ve bu borcu belirlemiş oldukları tarihte ödeyeceklerini belirtmeleri
Belge 291	Mehmed Beşenin kendisine ait tarlasını Mustafa Beşeye 10 esdi guruşa satması

Belge 292	Döne'nin eşi Musalli'nin kendisini boşadığını ancak mehr-i müeccel ve nafaka iddetini vermediğini iddia etmesi, ancak Musalli bu iddiayı inkâr ederek, Döne'nin boşanma şartı olarak mehr-i müeccel ve nafaka iddetini ibrâ ve iskat ettiğini söylemesi üzerine konunun şahidler huzurunda görüşülmesi ve Musalli'nin dediklerinin doğrulanması ve Döne'nin taarruzunun yasaklanması
Belge 293	Vefat eden eşinin muhallefâtından Hatice'ye mehr-i müeccelinin ödenmesine karar verilmesi
Belge 294	Hatice'nin altın gerdanı ve küpesini vefat eden eşi Uncu Ali'nin yaşıyorken satıp parasını harcadığını, Hatice'nin iddiasının doğrulanması ve bu miktarın eşinin muhallefâtından ödenmesi kararının alınması
Belge 295	Vefat eden Alî Efendi'nin zimmetinde vakıf mâlından altmış bir esedî guruş ile dört rubu' guruş olması sebebi ile oğlunun bu miktarı teslim etmesi
Belge 296	Safiye'nin kendi mülkünü Hacı Ahmed'in zorla zabt ettiğini iddia etmesi, ancak bahsi geçen mülkü Safiye'nin eşinin sattığının anlaşılması üzerine, Safiye'nin taaruzunun yasaklanması
Belge 297	Mehmet'in, vefat eden Ahmed Beğ isimli kişinin zimmetinde Dede Mehmet'in 30 esedî guruş hakkının olduğunu iddia etmesi ancak, Ahmed Beğ'in daha hayatta iken zimmetinde olan 30 guruşu Mehmed Dede'ye teslim ettiğinin anlaşılması
	Havâss-ı hümâyûn köylerinde yaşayan bazı kişilerin önceleri

Belge 298	köylerinde Mirliva müdâhalesi yok iken bir kaç seneden beri kanuna aykırı bir şekilde zorla her bir kişiden odun, saman hatta para aldıklarını söyleyerek merkeze bildirmeleri üzerine, kanunsuz hareketlerin yasaklanması
Belge 299	Mehmed'in Hacı Hızır Ağa'dan borç alması ve Hacı Mehmed'in bu borcun ödenmesi konusunda kefil olması
Belge 300	Ölen Zımmi Vanos'un küçük çocuklarına kalan mirasın korunması için vasi tayin edilmesi
Belge 301	Vanos'un bıraktığı mülkünün varisleri tarafından satılması
Belge 302	Hatice'nin eşi müteveffa Mirza'nın kardeşi Gülsena'nın kendisine eşinden miras kalan hissesini vermediğini iddia etmesi üzerine dava açması, bunun üzerine konunun soruşturulması ve netice olarak Hadice isimli kişiye Gülsena'nın 30 guruş vermesine karar verilerek uzlaşmaları
Belge 303	Ramazan'ın tarlasını 50 esdi kuruşa Hızır Ağa'ya satması
Belge 304	Belil isimli kişinin evini 150 esdi kuruşa Safiye isimli kişiye satması
Belge 305	Nasuh Beşe, oğlu İbrahim Çelebi'nin kurşun ile vurulup öldürüldüğünü söylemesi üzerine, yapılan incelemede İbrahim Çelebi'nin belinin sol tarafında kurşun yarası olduğunun belirlenmesi
	İbrahim Çelebi'nin annesi Fatıma oğlunun kendi menzili içerisinde kendi kendini tüfenk ile vurduğunu bu olayla başka kimselerin ilgisinin olmadığını belirtmesi

Belge 306	
Belge 307	Ammu mahallesinde yaşayan Fatıma, vefat eden oğlu Yusuf'dan kendisine kalan malların kendisine ulaşması için Hızır elebi'yi tayin etmesi
Belge 308	Emrullah hatunun babası Ali'den kalan mirastan kendisine dūřen hissesini vefat eden kardeşi İdris'in aldığını iddia ederek kendisine ait hakkını talep etmesi ile konunun soruşturulması neticesinde ismi geçen Emrullah hatunun kardeşi İdris daha hayatta iken ondan sōz konusu hakkını almış olduğu şahidlerin sōzleri ile ortaya çıkması
Belge 309	Elif hatunun mōlkō olan tarlasını Hacı Osman'a satması
Belge 310	Amine hatunun kendisini boşayan eři Sefer'in vefat etmesinden dolayı, ondan olan kōuk kızına muhalefatından nafaka ve kisve talep etmesi ancak Sefer'in Ebubekir ve Ali isimli çocukları bu durumu kabul etmeyerek babalarının Amine hatundan 36 seneden beri ayrı olduklarını belirtmeleri ūzerine Amine'nin taarruzunun yasaklanması
Belge 311	Mahmud Beyin bakkal dōkkânını Evs Beğ'e satması
Belge 312	şah elebi'nin Hızır beşe 200 kıt'a esedi guruşluk borcunun olması
Belge 313	Zeynelabidin'nin, Ebubekir Paşa'nın evine gelip kapısına vurduğunu, oğluna ve eşine kōfrettiđini iddia etmesi
Belge 314	Hasan'ın Yakub'a ait olan mezranın kendisinin olduğunu iddia etmesi ve Hasan'ın taarruzunun yasaklanması
	Ayntab şehri Beğerbeği isimli kōyde bulunan 'avârız, nüzōl ve sayır

Belge 315	vergileri vermekden kaçınılmasından dolayı iki senede yirmi dört guruş vergi borcu birikmesi ve borcun soruşturulması
Belge 316	Vefat eden Hacı Yusuf'un mirasçıları kızları Saliha ve Ayişe ve Hacı Yusuf'un kardeşi Mustafa'nın olması, ancak Hacı Yusuf'tan kalan 480 bağın hepsini Mustafa'nın kullandığının iddia edilmesi üzerine konunun soruşturulması neticesinde bahsi geçen bağı, Mustafa'nın kardeşi Yusuf'ta bulunan 45 kuruşluk hakkına karşılık aldığının ortaya çıkması
Belge 317	Vefat eden Mehmed Bey'in küçük kızı Safiye'ye kalan mirasın korunması için ona büyük kardeşi Mustafa'nın vasi tayin olunması
Belge 318	Ali ve kardeşinin Molla Kenan isimli kişiye olan borçlarının bir kısmını ödemeleri
Belge 319	Ramazan'ın vefat eden anne ve babasının muhallefati olan evi kardeşi Mehmed'in aldığını iddia ederek hak talep etmesi üzerine, bahsi geçen mülkün Mehmed isimli kişinin mülkü olduğuna dair yemin ettirilmesinden sonra babaları ile annelerinin sadece bir tencere ve bir tas dışında terekelerinin olmadığını anlaşılması
Belge 320	Zeyneb hatunun mülkü olan Dülger baba evkafında bulunan bağını Bayram Ağa'ya satması
Belge 321	Ayşe isimli kişinin mülkü olan evi kız kardeşi Fatma'ya hibe ve temlik etmesi
	Ayişe isimli kişi eşi Molla Mustafa'nın mallarına el koyduğunu iddia ederek vekil kıldığı Hüseyin aracılığıyla hakkını talep etmesi üzerine konunun incelenmesi

Belge 322	
Belge 323	Ali Çelebi'nin Hacı Hızır Ağa'dan borç alması ve bu borcu belirtilen tarihte ödemesi gerektiğinin belirtilmesi
Belge 324	Ali ve Ebubekir isimli kişilerin kendilerine ait bağlarını Hacı Hızır Ağa'ya satmaları
Belge 325	Hacı ...'n Hacı Hızır'a sade yağ borcunun olması ve bu borcu belirtilen tarihte ödemesi gerektiğinin belirtilmesi
Belge 326	Mehmed isimli kişinin menzilini Hacı Musa'ya satması
Belge 327	Borcunu inkâr eden Mehmed'in Ümmühan isimli kişiye borcunu ödemesi gerektiğinin bildirilmesi
Belge 328	Hadice'nin babasından kalan hisselerini Derviş Hamza'ya satması
Belge 329	Nigar hatunun babasından kalan evi vekili vasıtasıyla Osman Ağa isimli kişiye satması
Belge 330	Üstad Ali'nin sahip olduğu boş toprakları Süleyman isimli kişiye satması
Belge 331	Vefat eden Berber Yusuf'un zimmetinde olan İbrahim isimli kişinin hakkının ödenmesi
	Hacı Receb'in Veli isimli kişinin kendisine küfrettiğini iddia ederek, Veli'ye dava açması ve Hacı Receb'in iddiasının doğru olduğunun

Belge 332	anlaşılması
Belge 333	Hadice'nin vefat etmesi ile çocuklarına kalan malın korunması için Receb isimli kişinin vasi tayin olunması
Belge 334	Belge eksik
Belge 335	Ayntab şehri İbn-i Eyyüb mahallesinde oturan Ahmed'in alacak davası
Belge 336	Süleyman'ın Mustafa'dan 1 sene tamamına kadar ödemek şartıyla 29 esdi gurus borç alması
Belge 337	Hacı Mahmur'un, Hasan'ın zimmetinde hakkı olduğunu iddia etmesi ve iddiasının doğru olduğunun anlaşılması
Belge 338	Hüseyin beşenin vefat etmesinden sonra malının mirasçuları arasında paylaşılması
Belge 339	Babelge köyünde bulunan meyve bostanının sahipleri arasında paylaşımı
Belge 340	Bayezid'in babasının borcunu ödemek için yıkılmak üzere olan babasından kalan bağı Hacı İbrahim'e satması
Belge 341	Halil'in 380 mülk bağı borcuna karşılık olarak Hacı Mahmud'a rehin bırakması ancak, Hacı Mahmud'un bu bağı kullandığını iddia ederek, Halil'in Hacı Mahmud'a dava açması üzerine soruşturma yapılması neticesinde Halil'in rehin bıraktığı bağı Hacı Mahmud'un 30 guruşa aldığı ve kendisine olan borç ile takas ettiğinin anlaşılması

Belge 342	Mevlana Osman Efendi'nin, 1 cüz-i şerif boş olduğu için buraya vakıftaki görevi sebebiyle, Ahmet halifeyi tayin etmesi
Belge 343	Ebubekir isimli kişinin dükkanını Hacı Ramazan'a satması
Belge 344	İsmail fendi ve Ebubekir isimli kişi arasındaki tarla sınırı davası
Belge 345	Rabia hatunun vefat eden eşinden kalan eşyalardaki hissesini oğlu Mehmed'e vermesi
Belge 347	Ebubekir'in 1 bâb tahtani ve 1 bâb odasını Hüseyin isimli kişiye 11 esdi guruşa satması
Belge 348	İsmail, İbrahim, Veli ve sair kişiler şeyh ve reisleri Ali'yi yıllardır tanıdıklarını ve hiç kötü bir hareketlerini görmediklerini söylemeleri
Belge 349	Mustafa ve kız kardeşi Cemilenin babalarından kalan menzili Hacı Hızır Ağa'ya satmaları
Belge 350	Ayntab şehri Tевbe mahallesinde avâriz ve nüzûl gibi vergileri toplamak için Hüdaverdi isimli kişinin vekil tayin edilmesi
Belge 351	Derviş Bey ve kız kardeşleri Safiye ve Fatma'nın mülkü olan menzil yerini satmaları
Belge 352	Safiye ve Fatma'nın kendi mülkleri olan arsayı Rıdvan'a satmaları
Belge 353	Safiye ve Fatma'nın kendi mülkleri olan arsayı Hasan'a satmaları

Belge 353	
Belge 354	Safiye ve Fatma'nın kendi mülkleri olan arsayı Mehmet'e satmaları
Belge 355	Derviş Bey'in kendisi ve kız kardeşleri adına, Musa Bey'e babalarından kalan arsayı satması
Belge 356	Derviş Bey'in kendisi ve kız kardeşleri adına babalarından kendilerine kalan menzilin yerini İsa'ya satması
Belge 357	Hacı Ebubekir, Hacı Hamza, İbrahim Kethüda, Es-seyyid Halil vesaire kişilerin Hızır Bey'e borçlarının olduğu ve 3 ay tamamlandığında borcun ödenmesi gerektiğinin belirtilmesi
Belge 358	Süleyman, öldüğü zaman Abdullah isimli kölesinin azad edilmesini istediğini belirtmesi
Belge 359	Hüseyin bey'in, oğlu Ali'nin atlı askerler tarafından öldürüldüğünü mahalle ahalisinden kimseyi suçlu bulmayıp katilin Sarucalı birisi olduğunu söylemesi
Belge 360	Cafer isimli kişi Molla Yusuf'un oğlu Kenan'ın atı seğirdir iken attan yitilip düşüp öldüğünü iddia ederek bu durumun soruşturulmasını talep etmesi üzerine yapılan araştırma neticesinde Kenan'ın veba hastalığına yakalandığı için öldüğünün tespiti
Belge 361	Mehmet'in tuvalet yapacak başka uygun bir yerinin olmadığı ve hamal Ahmedin de duvarına asla zarar vermediğinin anlaşılması
	Ebubekir ve Molla Ahmet'in mülkü olan dükkanı Hacı Ramazan'a

Belge 362	satmaları
Belge 363	Hacı Ahmed, Halil Beşe, İbrahim kethüda ve sayir kişilerin vasıtasıyla Şaban Çelebi'ye borç verilmesi ve iki ay tamamına değin ödenmesi gerektiğinin belirtilmesi
Belge 364	Abdulgaffar'ın kaybolan hayvanlarının Mehmed'in evinde bulunduğunu iddia etmesi üzerine Mehmed'e yemin ettirilmesi
Belge 365	Ahmed'in Hacı Ali'ye 9 ay sonuna kadar ödemesi gereken borcunun olduğunun belirtilmesi
Belge 366	Yeni İl ve Türkman Haleb voyvadası olan fahrü'l emâcid Ali Ağanın Kaymakamı olan fahrü'l akran Mustafa Ağa'nın, Osman Beğ İsimli kişinin Yeni İl re'âyasından olub Raiyet vergisini vermediğini iddia etmesi üzerine durumun soruşturulması ve bu verginin ödenmesini talep etmesi ancak ismi geçen Osman'ın bu iddiayı inkar ederek bahsi geçen vergiyi ödediğine dair yemin etmesi ve Osman'a yapılan taarruzun yasaklanması
Belge 367	Ayntab şehri İbn Şükür mahallesinde yaşayan Molla Veli, Osman isimli kişiden aldığı tarlaya Receb isimli kişinin müdahale ettiğini iddia ederek dava açması üzerine konunun incelenmesi
Belge 368	Yaralanarak vefat eden Ali'nin, babası Mehmed'in oğlunun ölümünde köy ahalesinin etkisinin olmadığını bildirmesi
Belge 369	Hacı Yusuf ağanın, Hacı Hamza ve Ahmed beğ ve Hacı Ebubekir ve sayir kişilere verdiği borcun bir miktarını aldığı geri kalan miktarı da ismi geçen köy ahalesine bağışladığını belirtmesi
	Vefat etmiş olan Hacı Hızır'ın Süleyman isimli kişide hakkının olması ve Hacı Hızır'ın varisçileri Kızı Fatma ve oğlu Ali'nin bu borç karşılığında Süleyman'dan bağ satın almaları ve bu bağın artık Fatma

Belge 370	ve Ali'ye ait olduğunun belirtilmesi
Belge 371	Vefat eden Ahmed'den kalan menzilin eşi Kaya hatuna mehr-i müecceli karşılığında verilmesi
Belge 372	Atabeğ isimli köyde bulunan bağın kullanımında Hacı Ömer ve Derviş Ebubekir'in anlaşmazlık yaşamaları ve Ebubekirin söz konusu bağı kullanmasının yasaklanması
Belge 373	Banu hatununun sahip olduğu menzili Allahverdi isimli şahısa satması
Belge 374	Ebubekir'in kendisine aid menzilini Yusuf isimli kişiye satması
Belge 375	Hacı Ahmed, Mehmed beşe isimli kişinin zimmetinde vakıf parasının olduğunu bu paranın 1 yıl sonra Mehmed beşenin ödemesi gerektiğini belirtmesi
Belge 376	Yakub'un 1 kıt'a çiftlik tarlasını ve 1 kıt'a rub' çiftlik hevalisini Hacı Yusuf Ağa'dan satın alması
Belge 377	Cellahların şeyhliğinin Mevlâna Mehmet'e verilmesi
Belge 378	Fatma, vefat eden eşi Mehmet'te mehr-i müeccel hakkının olduğunu, ancak Mehmet'in oğlu Osman'ın bir kısmını vermediğini iddia ederek dava açması
Belge 379	Ayntab şehri Yahni mahallesinde yaşayan Abdi ve kardeşinin gayet düzgün insanlar olduğunun söylenmesi
	Hüseyin Bey, oğlu Ali'nin askerler tarafından öldürüldüğünü, oğlunun öldürülmesiyle ilgili kimseyle davasının olmadığını

Belge 380	bildirilmesi
Belge 381	Osman isimli kişinin tarlasını Hızır isimli kişiye 37 esedi guruşa satması ancak bu paranın 17 guruşunu alması geri kalan 20 guruşa karşılık Osman beyden tarla satın alması
Belge 382	Hızır Çelebi isimli kişi, hizmetkârını sarhoş edip odasına götürme ve yaralayan Murad beşeye dava açması ancak Murad'ın bu iddiayı inkar etmesi üzerine konunun şahidler önünde görüşülmesi ve Hızır Çelebi'nin iddiasının doğrulanması
Belge 383	Abdülaziz'in vefat eden babasının ölümü ile ilgili Hüseyin ve Abdi isimli kişiler ile hiçbir dava ve kavgalarının olmadığı bildirilmesi
Belge 384	Rum kal'a kazasında bulunan havassı hümâyûn emini olan fahrü'l akrân Arslan beğın Merzifan nahiyesinde bulunan havass-ı hümâyun kari ve mezra'ının bin altmış senesindeki mahsulatının zarar gördüğü için Hacı Hasan'dan 400 guruşu alması
Belge 385	Vefat eden Ömer isimli kişinin küçük çocuklarına miras kalan hisselerin korunması için Hasan isimli kişinin vasi tayin edilmesi
Belge 386	Vefat eden Receb'in küçük kızına Emine isimli kişinin vasi tayin edilmesi
Belge 387	Gülüşe hatunun 2 kıt'a tarla ve eşyalarını küçük oğlu Receb'in kızı Tursun'a bağışlaması ve ismi geçen Tursun'un küçük olması sebebiyle vasisi olan Emine'ye teslim etmesi
	Hamza, Yusuf ve Muslı'nın babalarından kendilerine kalan miras ile bir menzil satın almaları ve bu mülkün kardeşler arasında

Belge 388	paylaşılması
Belge 389	Ebubekir Bey, Hüsrev Paşa'nın Medine-i Haleb'de yaptırdığı câmi'î şerîfin ve imâretinin evkâfının mütevellisi olan Mustafa Ağa'nın Hüsrev Paşa vakfını kullanmakta olduğunu, bu vakıfta kendisinin de hak araması sebebiyle durumun sorgulanmasını talep etmesi

20 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNDE GEÇEN KELİMELER VE ANLAMLARI

A

âmm	: umumi, genel, herkese ait
a'lâ	: yüksek
aciz	: beceriksiz, zayıf
add	: sayma, sayılma
Aher	: başka, diğer, gayrı

Ahir	: son
ahir/ahirûn	: son sonraki
ahyar	: iyi ve faziletli olanlar
ahz ü kabz	: alma
akar	: para getiren mülk (ev, dükkan, tarla, vs.)
akd	: bağ, bağlama
akdem	: ilk önce, önceki
Aklâm	: yazı aletleri, memurların çalıştıkları daire
A‘lâ	: yüksek
Âlâ	: ihsanlar, bahşişler
aliyyü'l-a‘lâ	: en iyi, en ala
arâzi-i Hâliye	: boş, تنها topraklar
arifin	: arifler, bilgililer
arz-ı Hâl	: halin bildirilmesi
asaleten	: kendi namına hareket eden
atâk	: azad, izin
âtî	: gelecek, gelen,
âtîl-beyân	: aşağıda sözü geçen
avarız	: harb sebebiyle alınan vergi

B

bâ	: ile
ba‘de	: sonra
ba‘de'l mevt	: ölümden sonra
bâb	: layık, uygun, elverişli
bâb	: kapı
bakend	: renkli ipeklerle dokunmuş kumaş
batn	: soydan soya, nesilden nesile
battâl	: işe yaramaz
bayîn	: aralayıcı, ayırıcı
be	: kelimelere –e halini verir

Beher	: her, her bir
benât	: kızlar
benî	: oğullar
ber-minvâl-ı sâbık	: eskisi gibi
ber-mûcib	: gereğince
ber-vech	: olduğu gibi, olarak
ber-vech-i Âtî	: aşağıda olduğu gibi
ber-vech-i iştirâk	: ortaklıkla
bey'î bât	: kat'î satış
bey'î Men Yezid	: açık arttırma ile satış
beyt	: mesken, hane
beyt	: oda
beytü'l Mâl	: maliye hazinesi
beyyine	: delil, şahit, tanık
bezr	: ekim
bi'l	: ile
bi'l ahire	: sonra, sonradan, sonuçla
bi'l fi'l	: hakiki olarak gerçekten
bi'l-muvâcehe :	: yüz yüze, yüzleştirerek
bi'l-müşâfehe	: konuşmak suretiyle, konuşarak
bi't-tav'	: istek ile
bi-emrillâh	: Allah'ın emriyle
bi-garez	: garezsiz
bilâ	: -sız, siz
bilâ bedel	: bedelsiz
billâh	: Allah için
binâ'	: yapı, ev
bir-le	: ederek

C

cânib	: taraf, cihet, yan
-------	---------------------

Câri	: cereyan eden, akan
Cârihîn	: yaralayanlar
cebren	: zorla
cehûd	: Yahudi
Cem‘	: toplama
cerâhat	: irin, yara
cerîh	: yaralanmış, yaralı
cüz‘	: kısım, bölüm

D

dâr	: ev
deâvî	: mahkemeye başvurular, müdafaa edilen fikirler
def‘	: öteye itme, savma, bir davayı müdafa için açılan başka bir dava
dehlîz	: koridor
dellâl	: alıcı ile satıcı arasında vasıta olan kimse
dem	: kan
dergah	: kapı
deruhde	: üstüne alma, yüklenme
destûr	: izin, müsaade
deşt	: bozkır, çöl, ova
Düyûn	: borçlar

E

eb	: baba, ata
ebnâ‘	: oğul
ecil	: işini sonraya bırakan, geciktirilen şey
ecl	: sebep, illet
eczâ	: parçalar, kısımlar
ekly	: bir şey yeme, yenilme

ekrâd	: kürtler
elhâc	: hacı
emâcid	: en çok haysiyet ve onur sahibi olan kimseler
emâsil	: itibarlı
emirü'l ümerâ	: sivilde paşalık ünvanı
emrûd	: armud
emvâl	: mülkler, para ile alınan şeyler
enfâ	: daha faydalı
erbâb	: sahipler
esâbî	: haftalar
esbâk	: öncekinden daha önceki, daha eski
esedi	: üzerinde Arslan resmi bulunan Selçuki parası
eşcâr	: ağaçlar
eşcâr-ı müsmire	: meyve ağaçları
evkaf	: cami, medrese, imaret gibi hayratın idaresine ayrılan arazi
evkat-ı hamse	: beş vakit
eytâm	: anası babası ölmüş, yalnız kalmış küçük çocuklar
eyyâm	: günler

F

fahr	: övünme, böbürlenme, şeref, şöhret
fâil	: işi yapan
farîg	: bir mülkün kullanma hakkını başkasına terk eden
fârîg	: vazgeçmiş, çekilmiş
fasl	: ayırma, bölüm
fehvâsınca	: uyarınca, sözü gereğince
fevkâni	: üstte olan, yukarıda bulunan
fi'l hakika	: hakikatte, hakikaten
fi'l-vâki'	: vakıa, hakikaten, gerçekten
fuzulen	: usulsüz, yersiz, haksız, zorbalıkla

G

gafil	: dalgın, dikkatsiz
garb	: güneşin battığı taraf, batı
garib	: gurûbeden, batan
garîb	: kimsesiz, zavallı
garra	: parlak, güzel, gösterişli
gars	: ağaç dikme, dikilme
gasben	: gasbederek, zorla alarak
gasl	: yıkama
gasl	: ölüyü yıkama, temizleme
gaybet	: gıybet
gayet	: son
gıbbe't-tasdik	: tasdikden sonra
gurre	: Arabi ayın ilk günü
ğafir	: çok fazla

H

hadravat	: yeşil, yeşillik, sebze
haffâf	: ayakkabı, terlik vs. yapan satan
Hafr	: kazma, kazılma
hakîr	: itibarsız, değersiz
hal‘	: boşanma
hâlî	: تنها, boş, sahipsiz yer
hallâc	: pamuk, yatak
haml	: yükleme
haml	: ana karnındaki çocuk
hamr	: şarap
harda	: sebze, yeşillik
haremeyn	: Mekke-i mükerreme ile Medine-i münevvere
hark	: su akacak yarık

hasbe'l icâb	: durum dolayısıyla, durum icabı olarak
haseb	: baba tarafından gelen şeref, asillik, soy temizliği
havass-ı hümâyûn	: Osmanlı devletinin fütihat devirlerinde zaptolunan araziden hazine uhdesinde alıkonulanları
hâvî	: ihtiva eden, içine alan
havl	: yıl, sene, etraf, çevre/güç, kuvvet
havz	: etrafı çitle çevrili yer
hayyiz	: durum
hayyiz	: taraf, meydan, mekan
hazer	: sakınma, kaçınma
hazırân	: bulunanlar
hâzırîn	: huzurda, göz önünde olanlar, bizzat bulunanlar
hazravat	: yeşil, yeşillik
hemşîre	: kız kardeş
hevâli	: etraf, civar
hızânet	: süt annelik
hibe	: bağışlama, bağış
hicir	: huy, adet, tabiat
hicr	: ayrılık
hilâf	: karşı, zıt, yalan
hilâl-i sûtûr	: satırların aralığı, zaman aralığı
hisbe	: sevap
hisse-i şâyia	: hissedarların ayrılmamış, bölünmemiş maldaki hisseleri
hizâne	: hazne, hazine, kalb, gönül
husumet	: düşmanlık, kıskançlık
husûsat	: konular, meseleler
hüccet	: senet, vesika, delil
hüküm	: hüküm, emir

I

Iskat	: düşürme, düşürülme
-------	----------------------

İtlâk : salıverme

İ

i‘lâm : bildirme

i‘tâk : azat etme

İbka‘ : baki, daim, yerinde evvelki halinde bırakma

ibn : oğul

ibne : kız çocuğu

İbniyye : ölmüş olan kimsenin oğlunun kızı veya oğlunun oğlunun kızı

İbrâ : beraat etme, temize çıkarılma

İbrâ-i âmm : bütün davalardan birini temize çıkarma

İbrâ-i iskat : birisindeki hakkını tamamen veya kısmen terk etme, bağışlama

İbrâz : meydana çıkarma, gösterme

İbre : iğne

İbtidâ : başlangıç

icâr/icâre : kiraya verme, verilme

icrâ : borçlunun alacaklıya karşı ödemekle mükellef bulunduğu bir şeyi adli bir teşekkül vasıtasıyla temin etme

İfa : ödeme, yerine getirme

ihdâs : meydana getirme, ortaya çıkarma

ihrâc : dışarı atma, çıkarma

ihzâr : hazırlama, birinin mahkemeye davet olunması

ikrâr : birinin başka birinin kendisinde olan hakkını, alacağını haber vermesi

ilgâ : kaldırma, bozma, hükümsüz kılma

inayet : ihsan, iyilik

infiâl : gücenme, darılma

inhâ‘ : ulaştırma, yetiştirme, bir vazifeye tayin veya bir maaşa terfi için yazılan yazı

intifâ‘	: menfaatlenme, faydalanma
irs	: ölmüş bir kimsenin evlat ve akrabasından sağ kalanlara düşen para veya mal, veraset
irsî	: mirasla ilgili
isâl	: vardırma, ulaştırma
isnad	: bir şeyi birisi için yaptı deme
istî‘ab	: içine alma, içine sığma
isticâr	: kiralama
istidânâme	: bir resmi makama dilekçe olarak yazılan damgalı pullu yazı, arzuhal
istidâne	: borç alma, alınma
istihlâf	: birinin yerine geçme
istikrâz	: ödünç para alma, alınma
istima‘	: dinleme, işitme, dinleyip kabul etme
istintâk	: sorguya çekme
istirdâd	: geri alma, alınma
istişar	: yazı ile bildirilmesini isteme
istişhâd	: şahit getirme
iştirâ	: satın alma, alınma
iştirâk	: ortak olma, ortaklık
iştirâki	: ortaklıkla ilgili
it‘am	: verme, verilme
itlâf	: telef etme, mahvetme, öldürme
itmam	: tamamlama, bitirme
ittihâb	: bedelsiz olarak verilen bir malı kabul etme
ittihâz	: edinme, düşünme, tasarlama
İtyân	: getirme, söyleme, ıspat
izâle	: giderme, giderilme, yok etme

K

kabil	: soy, sınıf
-------	--------------

kabz	: el ile tutma, alma
kadir	: kudret sahibi, kudretli, güçlü
kaim	: ayakta duran
Kal	: söz, laf
Kal‘	: koparma, sökme, yerinden çıkarma
kalîl	: az, çok olmayan
Kari	: köylü, kariye ahalisinden
karîb	: yakın, yakın olan
karye	: köy
karz	: ödünç verme, ödünç alma
kasr-ı yed	: el çekme, vazgeçme
kassâm	: varisler, mirasçılar arasında mirası taksim eden ve küçüklerin hakkını koruyan şeriat memuru
Kat‘	: kesme, sona erdirme, karar verme
kat‘-ı nizâ‘	: kavgayı yatıştırma
kavl	: lakırdı, söz
kavli	: söz olarak, sözde
kaziye	: iş, husus, dava, teklif, öneri
Ke	: benzetme edatı gibi/küçültme edatı olarak adamcağız gibi
Ke’l Evvel	: evvelki gibi, eskisi gibi
kebîr	: büyük
kesb	: çalışıp kazanma
kesîr	: çok çok olan, bol
keyfe-mâ-yeşâ	: nasıl isterse, istediği gibi
keyl	: ölçme, ölçek, hububat ölçüsü, kile
Keyli	: kile ile ölçülen
kîbel	: taraf, yan, yön
kîbel-i şer‘i şerif	: şeriat tarafından
kıdvet	: kendisine uyup ardından gidilecek kimse
kıt‘a	: parça, bölük
kil ü Kal	: dedikodu
kirâm	: soyu temiz, ulular

kisve	: elbise
kurb	: yakın olma
küll	: hep, bütün

L

lede'l	: sırasında, yapıldığı zaman
lehümâ	: birinden yana olan, birinin tarafını tutan iki kişi
levâhik	: ekler
levâhik	: lahikalar, ekler, eklenen şeyler
levn	: renk, boya, sıfat/çeşit
li	: için, ötürü, dolayı
li ümm	: ana tarafından
li-eb	: baba tarafından, baba yoluyla
li-ebeveyn	: baba ve ana tarafından
li-ecl	: -den dolayı, için, maksadıyla

M

ma'âda	: -den başka
ma'an	: birlikte, beraber
ma'lûm	: bilinen, belli
ma'rûf	: herkesçe bilinen, meşhur
ma'sara	: üzüm, susam vs. sıcak yer
mâcid	: şan ve şeref sahibi olan kimse
mahdûd	: sınırlanmış, sınırlı
mahdûm	: oğul, evlat
mahfil	: oturulacak, görüşülecek yer
mahfil-i kaza	: adalet meydanı
mahlut	: katılmış
mahrûsa	: büyük şehir
mahsub	: hesap edilmiş
mahsubat	: hesap edilmişler

mahtûm	: mühürlenmiş, kilitlenmiş
mahzar	: huzur yeri
maiyyet	: beraberlik, bir memurun emri altında bulunma
makal	: söz söyleme
makalim	: ucu budanmış şeyler
maksûd	: kasdolunan, istenilen şey, istek
makta‘	: kesilen yer, bir şeyin kesildiği yer
maktû‘	: kesilmiş, değeri, pahası biçilmiş
maktul	: katledilmiş, vurulmuş
maktûlen	: katledilerek, öldürülerek
mansıb	: devlet hizmeti, memuriyet
mansûb	: nasbolunmuş, konmuş, memuriyete konmuş
mat‘un	: vebaya tutulmuş
matlûb	: talep edilen, istenilen şey
matmû‘	: hırsla istenen
mazhar	: bir şeyin görüldüğü, çıktığı yer
mazmûn	: ödenmesi lazım gelen şey
mebi‘	: satılmış şey
Meclis-i Şer‘i	: Şeyhülislam kapısında veya kadıların yanında kanun hükmü alınmak üzere yapılan toplantı
mecmû	: toplanmış, bir araya getirilen şey
mecrûh	: yaralanmış
medîd	: uzatılmış, uzun, çok uzun süren
mef‘ul	: işlenmiş, yapılmış
mefsûl	: ayrılmış
mehr	: evlenirken erkek tarafından kadına verilen nikah bedeli
mehr-i muaccel	: nikahta kız tarafına verilen başlık
mehr-i müeccel	: boşanma veya ölüm halinde kız tarafına verilmesi nikahta kararlaştırılmış olan bedel
Mekr	: hile
mekrûh	: yapılması şeraitçe hoş görülmeyen hal
memâlîk	: köleler, memleketler, ülkeler

memâlik-i mahrûsa	: Osmanlı ülkesi
memlûk	: birinin malı olan/kul,köle
memnu‘	: men edilmiş, yasak edilmiş
menkûl	: nakledilmiş, bir yerden bir yere taşınmış mal
menzil	: yollardaki konak yeri, ev
mer‘i	: riayet edilen, saygı gösterilen
mer‘i/mer‘iyye	: gözle görülen
merd	: adam
merkûman	: iki kişi hakkında kullanılır (yazılmış, adı geçmiş ⁹)
merkumûn	: adı geçen kimseler
mersûm	: bahsi geçmiş, adı geçmiş (Müslüman olmayan kimseler için merkûm manasında kullanılır)
merzât	: rıza, razı olma
mes‘ul	: sual olunmuş, kendisinden sorulmuş
mesâkin	: meskenler
mesmû‘	: işitilmiş, duyulmuş, haber alınmış
mest	: sarhoş
mestûr	: yazılmış, çizilmiş
meşfhat	: Şeyhlik, şeyhülislamlık makamı
meşrûh	: şerh olunmuş, açıklanmış
meşrût	: şart koşulmuş, şartlı
meşrût/meşrûta	: şart koşulmuş, şarta bağlı
meşrutâ	: ilk sahibi tarafından satılmamak şartıyla mirasçılara bırakılmış olan ev, tarla gibi gayri menkul
meşrûten	: şartlı olarak
metrûke	: kocası tarafın dan ortada bırakılmış, boşanmış safka tokalaşarak hayrını gör demeleri (yapılan satış)
mev‘ud	: vadolunmuş, söz verilmiş
mevâcib	: maaş, yeniçeri maaşı
mevhûb	: karşılıksız olarak birine verilmiş
mevhûm	: kuruntuya dayanan
mevrûs	: miras kalmış, ana babadan geçmiş

Mevrûse	: miras kalmış, ana babadan geçmiş
mevsûf	: belirtilen
mevzi‘	: bir şey konulacak yer
mezra‘	: ziraat olunacak ekilecek tarla
mezrû‘	: ekilmiş
mezrûât	: ekinler
min ba‘d	: bundan böyle, bundan sonra
mine’l	: -den beri
min-küllî’l vücûh	: her bakımdan
minvâl	: tarz, yol, suret
minvâl-i Meşrûh	: açıklandığı, anlatıldığı üzere
mîrlivâ	: tuğgeneral
misâk	: sözleşme, anlaşma
mu‘ahhar	: tehir edilmiş, sonraya geriye bırakılmış
mu‘azere	: mazeret, özür dileme
mu‘terif	: itiraf eden
muaccel	: peşin, önde verilen
muahhar	: tehir edilmiş, sonraya bırakılmış
mûaraza	: birbirine karşı gelme, kavga, çekişme
muattal	: tatil edilmiş, bırakılmış, kullanılmaz, boş
muayyen	: belli, belirli, tayin edilmiş
mugayir	: aykırı, uymaz, başka türlü
muhâlaa	: kadının kocasına biraz mal vermek suretiyle
muharrer	: tahrir olunmuş, yazılmış
muharrir	: tahrir eden, yazı yazan, yazar
muhkem	: sağlam, sağlamlaştırılmış, değiştirilmesi mümkün olmayan yazı
muhzır	: şeriat mahkemelerinde mübaşir hizmetini gören kimse
mukabele	: karşılık verme
mukaddem	: takdim edilen, sunulan
mukaddem	: önceki zaman
mukaddemâ	: önce, eskiden

mukadderat	: alın yazısı
mukarrun-leh	: kendisine ait bulunan bir hak, başkası tarafından itiraf olunan hakiki veya manevi şahıs
mukarrün-leh	: kendisine ait bulunan bir hak
mukataa	: arazinin muayyen bir kira karşılığında birine bırakılması
mukayyed	: kayıtlı, bağlı
mukır	: yemişin çokluğu dolayısıyla dalları sarkmış ağaç
mukırr	: birinin kendisinde hakkı olduğunu haber veren
mukırr	: doğruyu söyleyen
mumâ-ileyh	: adı geçen (adam)
mumâ-ileyhimâ	: adı geçen (kadın, erkek)
mûnhasırân	: hususi olarak
muslihîn	: ıslâh edenleri iyileştirenler, arabulucular
muslihûn	: düzelticiler, arabulucular
mutâbık	: uyan, uygun
mutahhar	: temiz, temizlenmiş, mübarek
mutasarraf	: tasarruf eden, kendinde kullanma hakkı bulunan
mutasavvıt	: ses çıkaran
muttasıl	: ulaşan, kavuşan
Muvacehe	: yüzleşme
muvaflak	: Allah'ın yardımına ulaşmış, işi rast gitmiş
muvaflık	: uygun, yerinde
muvaflık	: muvaflak eden, başarı kazandıran
muzâfât	: bir şeyin ilaveleri, ekleri, bir merkezin şubeleri
mübâşeret	: bir işe başlama, girişme
mübâşir	: mahkemeden evrak getirip götürmek ve mahkemeye girecekleri ve şahitleri yüksek sesle çağırmakla vazifeli adliye memuru
mübeyyen	: meydana çıkarılmış, açıklanmış
mübtelâ	: düşkün, tutkun
mücerred	: soyulmuş, çıplak, tek, yalnız
müddeâ	: iddia olunmuş, iddia olunan şey

müddeâ	: iddia eden, davacı
müddet-i medide	: pek çok zaman
müdebber	: tedbir alınmış
müeccel	: tecil edilmiş, peşin olmayan
mülâhık	: bitişik, yapışık
mülhâk	: ilhak olunmuş, sonradan katılmış,
mümtâz	: imtiyazlı, ayrı tutulmuş
münâzaa	: ağız kavgası, çekişme
münâziün fih	: hakkında, münakaşa
münhasır	: sınırlı, yalnız bir kişiye veya bir şeye mahsus olan
münhasıran	: özel olarak
münîf	: yüksek, ulu, büyük
münkaziyye	: bitmiş, sona ermiş
münkir	: inkar eden, kabul etmeyen
mürâfi‘	: mahkemeye başvuran, duruşmaya çıkan
mürd	: ölmüş, gebermiş
mürûr	: geçme, bir yandan girip öte yandan çıkma
müsbite	: isbat edici, delil, vesika
müsemmen	: kıymet biçilmiş veya biçilen kıymet karşılığında satılmış
müslimin	: müslümanlar
müsmire	: yemiş veren, yemiş verici
müstakîm	: doğru, dik, düz
müste’cirin	: kiracı olarak
müşâcere	: kavga etme, çekişme
müşâfehe	: ağız ağza yüz yüze konuşma
müşâhede	: bir şeyi gözle görme
müşâr	: işaret olunan, işaretle gösterilen
müşârün-ileyh	: kendisine işaret olunan
müşrif	: vakıf malı muhafaza eden kimse
müşrif-i harab	: yıkılmaya yüz tutmuş
müştemil	: kavrayan, saran, içine alan
müşterâ	: satın alınmış

müşterî	: satın alan
müte'allik	: asılı, bağlı, ilgili, ilişiği olan
müte'azzir	: özürlü, özrü bulunan / mümkün olmayan, güç, zor
mütecâviz	: tecavüz eden, geçen, aşan
müteheddîm	: yıkılan
mütemekkin	: yerleşen, yerleşmiş
mütesellim	: teslim edilen alan, vergi tahsildarı
mütevekkil	: tevekkül eden, işini oluruna bırakan
mütevelli	: bir vakfın idaresi kendisine verilmiş olan kimse bir vakfın idaresi kendisine verilmiş olan
mütevellid	: doğan, dünyaya gelen
müvâcehe	: yüzleşme, yüz yüze gelme
müverrah	: tarihli, tarihi atılmış

N

na'leyn	: bir çift ayakkabı, bir çift nal
nâib	: vekil, birinin yerine geçen
nâkıs	: noksan, eksik
nakîbü'l eşrâf	: peygamber soyundan olanların işlerini görmek üzere içlerinden hükümetçe tayin olunan memur
nasb	: dikme, saplama
nâsıb	: nasbeden, tayin eden, atayan
nazar	: bakma, göz atma
nâzır	: nazar eden, nezaret eden, bakan, gözeten, vekil
nebevi	: nebiye, peygambere ait
nef'	: menfaat, fayda, kar
nehc	: doğru yol
nehc-i şer'î	: şeriat yolunda olarak
nısf	: yarım, yarı
niza'	: çekişme, kavga
nukud	: nakit, paralar

nukul	: nakiller
nübüvvet	: peygamberlik, Tanrı haberciliği
nükûl	: vazgeçme, geri dönme, cayma

R

Rabbani	: Rab ile ilgili
râbi‘	: dördüncü
râgıb	: istekli, isteyen
raiyet	: bir hükümdar idaresi altında bulunan ve vergi veren halk
re’s	: baş, kafa, başkan
reb‘	: ev (bahçesiyle birlikte), barınılan yer
ric‘a	: bir veya iki defa boşayan erkeğin tekrar karısına dönmesi
ricâl	: erkekler/belli mevki sahibi kimseler
ricâl	: erkekler, belli mevki sahibi kimseler
rub‘	: dörtte bir çeyrek
rubû‘	: dörtte bir
rücû‘	: dönme, geri dönme
rûs	: başlar, sadrazamın verebileceği küçük rütbeler için verilen resmi yazı

S

sâbık	: geçici, geçmiş
sâbıkan	: evvelce, bundan önce
sabikûn	: geçmişler
sadat	: seyyidler
sâdır	: çıkan
safka	: yapılan satış
safka-i vahide	: bir pazarlık sonunda karar verildi diye satıcı ile alıcının el
sagir	: küçük
sagire	: küçük
sagr	: sınır

sahib-i firaş	: hasta
sahîha	: gerçek, doğru
sahk	: döğme, ezme, kırma
sâki	: su veren, su dağıtan
sâkinân	: sakinler
sâkit	: susan, ses çıkarmayan
saky	: sulama, su içirme
salât	: namaz
sâlîfe	: geçen, geçmiş
salyane	: yılda bir alınan vergi
sarh	: köşk
sarih	: açık, meydanda, belli
savb	: taraf, cihet, yön
sebat	: yerinde durma, sözünden kararından vazgeçmeme
sedid	: doğru, hak
selh	: Arabi ayın son günü
semen	: kıymet, değer
semir	: meyve veren, meyveli
sene-i sabık	: geçen yıl
setîr	: örtülmüş, kapalı
sıdk	: doğruluk, hakikat
sigâr	: küçükler
sipah	: asker
sipahi	: tımar sahibi sipahi askeri
sipahiyan	: sipahiler
sudûr	: meydana çıkma, olma
sûf	: yün, yün dokuma
sûki	: çarşı, Pazar ile ilgili
sulbi	: birinin sulbünden gelme, kendi evladı oğlu
sulbiye	: kendi evladı
sun‘	: tesir
sübhaniyye	: Allah’a ait, Allah ile ilgili

sükkân	: oturanlar
sülüs	: üçte bir
sülüsan	: üçte iki

S

şâhî	: İran parası
Şâyi‘	: duyulmuş, herkesçe bilinmiş / taksim olunmamış müşterek hisse
şâyia	: yayılmış haber, söylenti
şehâdet	: şahitlik
şera’it	: şartlar
şetm	: sövme, sövüp sayma
şimâlen	: soldan sol taraftan, kuzey taraftan
şirb	: su hissesi, suya ait hak
şurut/şerait	: şart
şühûd	: şahitler
Şürb	: içme
şütûm	: küfürler, sövmeler

T

ta‘addi	: saldırma, zulmetme, adaletsizlik
ta‘ahhüd	: üstüne alma, yapılması için söz verme
ta‘alluk	: ilişiği, ilgisi olma
ta‘allül	: vesile ve bahane arama
ta‘şir	: onda birini alma
taaddî	: geçme, öteye geçme, saldırma, zulmetme
ta‘allül	: vesile ve bahane arama
tabh	: pişirme, pişirilme
tabhi	: pişirmekle, pişirilmekle ilgili
tagallüb	: zorbalık, zorla hüküm sürme
tahir	: temiz

tahkik	: doğru olup olmadığını araştırma
tahlif	: yemin etme
tahmîl	: yükleme, bir işi birinin üzerine yıkma
tahtâni	: altta olan, alttaki
tahvif	: korkutma, korkuya düşürme
takarrür	: karar bulma, kararlaştırma
takayyüd	: çalışma, çabalama
takrir-i kelâm	: konuşma
talâk	: boşama, nikahlı kadını bırakma
talâk-ı bâyîn	: boşayan tarafından ric'ati mümkün olmayan talak
talâk-ı ric'	: tekrar karısına dönmesi mümkün ve caiz olacak şekilde erkeğin karısını boşaması
tarafeyn	: iki taraf
tarh	: atma, bırakma, dağıtma, bölme
tarîk	: yol
tarîk-i 'amm	: kamunun yararlandığı yol, geniş yol, cadde
tarîk-i hass	: bir veya birkaç eve mahsus çıkmaz sokak
tasarruf	: sahip olma
tatlîk	: boşama, bırakma
tav'	: itaat etme, boyun eğme, dinleme
tavassut	: araya girme, aracılık, ara bulma
tavîl	: uzun
te'cil	: sonraya bırakma, geciktirme
tebdil	: değiştirme
tebdîl	: değiştirme
tebrîe	: birini temize çıkarma, borçtan kurtarma
tecemmülât	: süslenmek üzere kullanılan eşya
tecessüs	: araştırma
techîz ve tekfîn	: ölünün yıkanıp kefenlenme işi
tefahhus	: inceden inceye araştırma
tefrik	: ayırma
tefviz	: ihale, sipariş etme, dağıtım

tekâlif	: teklifler, vergiler
tekfîn	: kefene sarma, kefenleme
temellük	: mülk edinme, kendine mal etme
temessük	: borç senedi
temlik	: mülk olarak verme
terbiye	: besleyip büyütme
tereke	: ölen kimsenin bıraktığı şey
terkim	: rakam atma, yazma
tesellüm	: teslim edilen, verilen bir şeyi alma
tesviye-i umûr	: işlerin görülüp neticelendirilmesi
tevâbî‘	: bir kimsenin hizmetinde bulunanlar, birinin adamları, uşaklar
tevabi‘	: bir merkeze bağlı olan yerler
tevcih	: çevirme, yöneltme
teveccüh	: çevrilme, yönelme, doğrulma
tevfik	: uydurma, uydurulma
tevkir	: güzel karşılama, ağırlama
tevliyet	: vakıf işlerine bakma vazifesi
tevsî‘	: genişletme, genişletilme
tezzi‘	: dağıtma, herkese payını dağıtma
tezevvüc	: zevce edinme
Tezvic	: birine eş olma, nikahlanma
tımar	: öşrünü almak üzere verilen arazi
tûl	: uzunluk, boy
türâb	: toprak

U

udul	: adil, adalet sahibi olan
uhde	: Söz verme, bir işi üzerine alma, vazife
uhra	: başka, diğer

Ü

üm	: ana
üns	: alışkanlık

V

vâkıye	: koruyan, saklayan
vâlid	: baba
vasî	: bir yetimin veya akılca zayıf ve hasta olan bir kimsenin malını idare eden kimse, bir ölünün vesayetini yerine getirmeye memur edilen kimse
vasl	: ulaştırma, birleştirme
vaz´	: koyma, konulma
vaz´-ı Haml	: çocuk doğurma, yük, yüklenme
vâzi´ü´l yed	: el koyan, eline alan
vechen	: bir yönden, bir bakımdan
vefk	: uyma, uygunluk
velâ	: yakınlık, sahiplik
veraset	: mirasta hak sahibi olma, varislik
verese	: mirasçılar
vesâyet	: vasilik, vasiyet
vuku´i Hâl	: bir hadisenin çıkış ve oluş şekli

Y

yed	: el, kuvvet, kudret
-----	----------------------

Z

zabt	: idaresi altına alma
zaîm	: zeamet sahibi
zaviye	: eskiden büyük kervanların geçtiği ıssız yollarda veya köy

zâyi	: elden çıkan, kaybolan
zeâmet	: Osmanlılar devrinde sipahilere verilen en büyük tımar
zeker	: erkek
zevât	: kişiler, şahıslar, kimseler
zirâ‘	: dirsekten orta parmak ucuna kadar olan bir uzunluk ölçüsü
zu‘m	: batıl, zan, şüphe

DİZİN

A

Abdi, 58, 59, 108, 120, 123, 129, 133, 143, 146, 152, 157, 187, 199, 208, 312
Abdulkaki, 319
Abdurrahman, 77, 81, 87, 89, 92, 242, 102, 108, 110, 116, 124, 125, 128, 267, 133, 137, 144, 149, 154, 160, 163, 167, 174, 175, 181, 183, 189, 190, 195, 211, 217, 219, 221, 231, 232, 235, 240, 242, 267, 289, 290
Aişe, 51, 83, 86, 87, 96, 131, 145, 181, 217
Akd-i meclis, 71, 79, 183, 251, 298
Akyol, 65, 84, 100, 119, 127, 128, 136, 166, 208, 220, 236, 259, 260, 263, 316 323, 327, 338
Allahverdi, 243, 307, 308
Ammu, 58, 67, 90, 94, 103, 110, 131, 142, 144, 145, 147, 189, 191, 192, 230, 237, 242, 248, 253, 255, 260, 261, 269, 273, 280, 302, 317, 327, 340, 349
Arslan, 143, 181, 197, 199, 223, 286,
Arz-ı Hal, 209
305, 306, 310, 316
Avârız, 255, 266, 290, 291

C

Cârihin, 56,
Cehûd, 137
Cebren, 184
Cuma, 49, 59, 71, 75, 84, 85, 96, 97, 100, 101, 132, 141, 149, 152, 153, 158, 164, 169, 172, 184, 185, 195, 200, 215, 231, 244, 247, 260, 289, 290, 296, 304, 305

Ç

Çavuş, 29, 34, 52, 53, 56, 62, 70 72, 78, 79, 83, 87, 93, 100, 109, 120, 122, 127, 129, 132, 138, 147 148, 153, 156, 158, 161, 162, 165 166, 168, 180, 187, 190, 196, 197 198, 199, 203, 206, 232, 249, 251 253, 274, 282, 292, 297, 298, 300 301, 310, 312,

D

Davud, 56, 59, 77, 168, 175, 181 186, 220, 232, 244, 258, 270, 287 300, 305,

B

Bakend, 83
Batn, 182
Battalhöyük, 200
Bayin, 78, 126, 325
Bayram, 65, 66, 70, 71, 76, 77, 78, 94, 104, 109, 111, 118, 130, 132, 144, 147, 167, 189, 192, 195, 201, 215, 236, 248, 258, 270, 296, 299, 300, 301, 304, 307, 312
Beğ Mahallesi, 112, 138, 271
 Beyyine, 50, 57, 58, 62, 64, 66, 68, 72, 77, 79, 82, 83, 86, 88, 91, 92, 95, 97, 105, 109, 110, 111, 117, 121, 127, 129, 137, 139, 143, 147, 167, 171, 172, 175, 176, 179, 196, 203, 205, 206, 209, 216, 217, 222, 242, 243, 249, 250, 251, 253, 257, 259, 261, 269, 278, 281, 282, 302, 306, 311, 314, 318
Benat, 108, 292,
Fatıma, 86, 87, 88, 92, 97, 98, 99, 102, 105, 106, 107, 112, 114, 118, 127, 150, 151, 157, 161, 162, 179, 182, 185, 194, 196, 212, 220, 227, 228, 229, 232, 234, 260, 291, 292, 293, 294, 295, 327, 331,

G

Gaziantep, 12, 13, 40, 41, 42, 42

Dehlîz, 253
Dellâl, 73, 81, 12
Dilaver, 69, 167,
Durmuş, 117, 129, 135, 160, 170, 171, 211, 269, 300, 305, 306,
Düyûn, 187, 283,

E

Ekrâd, 312
Emrullah, 59, 105, 193, 261
Eşcâr, 74, 102, 112, 150, 156, 165, 177, 197
Evkaf, 57, 58, 59, 139, 188, 209, 270, 349
Eytam, 331

F

Fahreddin, 52, 102
 Fevkâni, 192,
 Fethullah, 59, 104, 300
 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 344, 345, 351, 352, 353
Kasr-ı yed, 62, 133, 142, 271, 303
Kassam, 124, 329
Kemal, 93, 264
Kızılcağend, 148, 149, 152, 153, 214, 361
Kızılhisar, 66, 95, 156, 169, 203
Kilim, 55, 82, 87, 135, 141, 174,

Gencizâde, 61

Gurre, 70, 108, 128, 148, 159, 173
174, 186, 230, 255, 284,

H

Haremeyn, 182,

Hatice, 18, 53, 94, 144, 175, 237,
250, 256,

Havass-ı Hümâyûn, 315, 316,

Haydar, 72, 79, 123, 137, 142, 145,
190, 210, 231, 290, 305

Hızır, 54, 55, 56, 57, 58, 60, 61, 69,
78, 82, 89, 92, 101, 104, 111, 120,
129, 132, 134, 139, 141, 143, 148,
149, 152, 153, 154, 156, 159, 160,
161, 162, 163, 168, 169, 177, 178,
186, 194, 195, 199, 201, 202, 208,
212, 213, 214, 233, 234, 235, 251,
252, 255, 256, 260, 261, 263, 264,
272, 273, 278, 281, 282, 285, 287,
290, 295, 296, 302, 304, 305, 306,
313, 314, 318, 334

Hıyam, 194, 258

Hüccet, 347, 348

I

Iskat, 28, 249, 304, 311

İ

192, 219

Kisve, 54, 83, 105, 107, 131, 179
198, 202, 208, 220, 238, 262, 263
322, 327

Kürkciyan, 137, 277, 290, 298
309, 311, 315, 360

L

Levn, 128

Lütfullah, 59

M

Mahkeme, 55, 75, 183, 298, 325,
326, 327, 330, 331, 332,

Mansur, 64, 71, 171, 356

Ma'ruz, 36

Mahfil-i Kaza, 58, 66, 67, 69, 70

Mahtûm, 85, 121, 215

Ma'ruz, 36

Meclis-i Şer', 49, 50, 51, 52, 53,
54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 64,
65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75,
76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85,
86, 87, 88, 92, 94, 97, 98, 100,
103, 104, 105, 107, 110, 111, 112
113, 114, 117, 125, 130, 147, 150
154, 155, 169, 173, 184, 187, 200
210, 220, 230, 232, 243, 245, 248
254, 255, 257, 264, 265, 274, 291
306, 314, 317, 319,

İ'lâm, 35, 255, 347

İstintak, 245

İlhan, 56, 263

K

Kadı, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 167, 321, 114, 138, 139, 163, 174, 181, 183, 184, 185, 207, 211, 234, 235, 253, 259, 260, 269, 274, 288, 289, 290, 291, 295, 297, 298, 306, 307, 308, 309, 313, 317, 318, 319

Meryem, 78, 94, 97, 98, 107
129, 130, 166, 184, 185, 255,

Mevlana, 61, 90, 119, 123, 125, 148, 158, 159, 183, 209, 212, 213, 260, 276, 285, 289, 291, 297, 301, 359

Mikail, 88, 235, 305

Muhalaa, 325, 326,

Muhzır, 26, 28, 34, 75, 78,

Muhzırbaşı, 84, 85, 87, 90, 106, 107, 126, 127, 130, 134, 138, 139, 142, 143, 144, 163, 166, 170, 171, 181, 267, 283, 286, 287, 289, 302, 303, 308, 311, 312, 319,

Muslihûn, 130, 144, 159, 160, 194, 231

Mübaşir, 26, 28, 34, 123, 387

Müftü, 31, 57, 321, 347, 377

Mütesellim, 119, 123, 134, 158, 168, 254, 279, 288, 312

Mütevelli, 31, 58, 59, 64, 139, 147, 182, 186, 188, 192, 198, 208, 225, 230, 285,

Mecrûh, 56, 88, 146, 147, 158, 165, 172, 243, 244, 259, 260, 304, 314

Medrese, 14, 26, 27, 65, 94, 349

Mehr-i Muaccel, 67, 188, 323

Mekr, 50,

Memâlik-i Mahrûsa, 266,

Menzil, 33, 62, 66, 72, 96, 99, 203, 206, 208, 209, 210, 211, 212, 215, 216, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 231, 233, 234, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 246, 247, 258, 259, 262, 264, 265, 268, 270, 271, 276, 277, 285, 287, 288, 292, 294, 296, 298, 300, 302, 303, 304, 305, 309, 311, 312, 313, 314, 315, 318, 321, 322, 323

P

Piyâle, 87, 356

R

Rıdvan, 56, 145, 165, 292

Ricâl, 242, 249, 251, 252, 253, 267, 274, 278, 281, 282, 311, 314

Rûûs, 242,

S

306, 309, 319, 339, 349, 350

N

Nafaka, 35, 53, 54, 78, 83, 104, 105, 107, 119, 126, 131, 138, 163, 164, 165, 173, 179, 195, 196, 198, 202, 208, 220, 227, 238, 249, 262, 263, 318, 322, 325, 326, 327, 328

Naib, 26, 30, 36, 60, 65, 226,

Nasuh, 65, 149, 259, 315

Nazır, 224, 244, 277

Nuh, 52, 100, 128, 132, 153, 301, 310

Nebevi, 54, 62, 74, 302

Nübüvvet, 301

O

Osman, 52, 55, 58, 59, 64, 68, 69, 75, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 91, 92, 93, 97, 104, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 125, 126, 132, 135, 136, 137, 141, 143, 145, 146, 147, 148, 149, 153, 156, 157, 158, 161, 162, 163, 166, 172, 173, 174, 176, 178, 179, 181, 183, 187, 188, 190, 191, 192, 193, 195, 196, 198, 199, 200, 312, 314, 316, 318,

Şâhî, 73,

Şarkıyan, 50, 158, 282

Şehreküstü, 73, 80, 137, 143, 146, 174, 179, 287,

Şetm, 68, 110, 111, 137, 155, 165, 179,

Serdar-ı Sâbık, 57, 77, 86, 89, 92, 111, 129, 134, 198, 199, 224, 230, 233, 291, 296, 304

Sahk, 84,

Safiye, 83, 100, 101, 102, 207, 220, 223, 224, 237, 252, 258, 259, 268, 291, 292, 293, 294, 295

Şâhib-i Firâş, 227, 298,

Salât, 93, 134, 178, 192

Seng-i Hoşkadem, 195, 218, 226

Sıdk, 91, 129, 139

Sipahi, 16, 17, 18, 120, 141- 143, 313

Sûf, 73, 80, 82

Sunullah, 258, 259, 274

Ş

Şaban, 63, 70, 92, 96, 98, 101, 116, 118, 121, 122, 126, 132, 135, 143, 145, 147, 149, 155, 156, 157, 163, 164, 166, 170, 172, 174, 178, 183, 194, 195, 197, 199, 201, 209, 215, 217, 218, 221, 231, 255, 257, 260, 264, 265, 268, 270, 277, 290, 295, 298, 300, 304, 305, 307, 308

V

Vakfiyye, 192,

Vasi, 26, 35, 51, 62, 63, 64, 65, 67, 82, 96, 136, 146, 162, 168

173, 186, 189, 191, 205, 208, 209

184, 185, 265, 278

Şirb, 75, 134, 155, 343

Şürb, 167, 168,

T

Ta'zir, 343, 344, 345, 346,

Ta'ahhüd, 63, 64, 82, 98, 168, 173, 189

195, 196, 224, 228, 229, 231, 232, 238

241, 245, 256, 268, 277, 279, 296, 300

Takayyüd, 76

316, 317

Talâk, 78, 100, 119, 195, 323

Tarla-yı Atik, 149, 258, 304, 314

Tarla-yı Cedid, 190

Tatlık, 78, 83, 126, 195, 208, 220, 249

263

Tavassut, 61, 130

Tecessüs, 158,

Tecemmülât, 58, 70, 81, 82, 84, 90, 92

96, 97, 98, 99, 113, 114, 124, 160, 166

189, 192, 217, 218, 225, 269, 311

Tefahhus, 119

Temessük, 38, 39, 60, 121, 215,

Tereke, 27, 28, 34, 40, 51, 53, 180, 188

234, 252, 269, 281, 283, 307, 311, 328,

329, 330, 332

Tevliyet, 59, 76, 89, 186, 192, 199, 285

Tımar, 16, 34, 38, 52, 71, 78, 82, 88,

113, 140, 141, 155, 180, 203, 226, 227

307, 308, 333

Tıslaki, 67, 105, 138, 145, 191, 229, 326

223, 224, 228, 232, 238, 241, 244

245, 256, 257, 268, 276, 278, 306

307, 316, 317, 318, 328,

Veli, 69, 72, 82, 91, 96, 115, 125,

127, 133, 136, 137, 138, 141, 147

166, 169, 170, 200, 213, 218, 219

222, 230, 242, 245, 248, 260, 265

270, 272, 274, 278, 281, 289, 299

303, 305, 309, 311, 315, 317, 326

337, 342, 346, 349,

Y

Yahni, 80, 87, 118, 134, 136, 183

217, 239, 264, 307, 312, 341,

Yagob, 235, 236

Z

Zaviye, 349

Zeyneb, 109, 110, 129, 155, 173,

270, 316,

U

Uhde, 59, 63, 64, 104, 146, 162, 169,
189, 224, 228, 232, 238, 241, 245, 279,
317, 331,

Ü

Ümmühan, 155, 166, 218, 219, 274
Üveys, 193, 318

ÖZGEÇMİŞ

Mine KARTAL 1989 yılında Diyarbakır'da doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi Diyarbakır'da okudu. 2008 yılında Gaziantep Üniversitesi Tarih bölümünde eğitime başladı. Üniversitenin aynı bölümünden 2012 yılında mezun oldu. 2012 yılında Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim dalında yüksek lisans eğitimine başlamıştır.

VITAE

Mine KARTAL was born in 1989. She has attended Primary, Secondary, schools and High School in Diyarbakır. She started educating the Department of History in University of Gaziantep in 2008. She was graduated from same department in University of Gaziantep, in 2012. she started his master at Gaziantep University Social Sciences Institute of History Department in 2012.